٣

دکتۆر جەمال ڕەشید فەرەج

فەرهەنگی پزیشکی دەوەن

ئینگلیزی - عەرەبی - کوردی

نزیکەی شەست و پێنج هەزار
زاراوەی پزیشکیی گرتۆتە خۆ

پێداچوونەوەو ساغکردنەوەو بژارو
هەڵەچنیی چاپ و تەواوکاری:
جەمال عەبدول

هەولێر ٢٠١٠

فەرهەنگی پزیشکی دەوەن

- **ناوی کتێب:** فەرهەنگی پزیشکی دەوەون (ئیگلیزی ـ عەرەبی ـ کوردی)
- **دانانی:** دکتۆر جەمال ڕەشید
- **تیپچنین:** بەدرخان بەکر
- **دەرهێنانی هونەری:** حسێن سەنعان مەتیخان
- **بەرگ:** ئوسمان پیرداود
- **چاپی:** یەکەم
- **تیراژ:** (٧٥٠) دانە
- **ژمارەی سپاردن لە بەرێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانەکان لە هەولێر (٢٣٧٧) لە ساڵی ٢٠١٠**
- **چاپخانەی:** حاجی هاشم / هەولێر

فەرهەنگی پزیشکی دەوەن

ئینگلیزی - عەرەبی - کوردی

(نزیکەی شەست و پێنج هەزار زاراوەی پزیشکی گرتۆتە خۆ)

(بەشی سێیەم)

پێداچوونەوە و ساغکردنەوە و بژار و
هەڵەچنیی چاپ و تەواوکاری:
جەمال عەبدول

دانانی:
دکتۆر جەمال ڕەشید

ناوەڕۆک

Q

Quack	دجال	فێڵباز، ساختەچی
Quackery	دجل، شعوذة	فێڵبازی
Quacksalver	دجال	فێڵباز، ساختەچی
Quadrangular	مربع	چوار گۆشە، چوار سووچ
Quadrant	١- مربع الدائرة ٢- ربع	١- چواریەکی بازنە ٢- چواریەك، چارەك
Quadrantanopsia = Quadrantanopia	عمی ربعي	چارەکە کوێری، نابینایی چواریەکی
Quadrate	مربع	چوار لا، چوار گۆشە
Q. lobe	الفص المربع	فاشە چوار گۆشە
Q. lobule	الفصيص المربع	فاشیلە چوارگۆشە

Quadratus	العضلة المربعة	ماسولكه چوار گۆشه
Quadri-,	سابقة بمعنى أربعة أو اربعة اضعاف، رباعي	پێشگرێکه بەمانای چوار یان چوار جار، چوار هێنده، چواری
Quadribasic	رباعي القاعدة	چوار بنکه(یی): چوار ئەتۆمی (گەردیلەی) هایدرۆجینی تێدایە کە دەشێت بگۆڕدرێنەوە (جێگایان بگیرێتەوە
Quadriceps	الرباعية الرؤوس	ماسولکه چوار سەرە، چوار سەری هەیە
Quadricuspid	رباعي الشرف	چوار کەڵبە
Quadrigeminal	اربعة اضعاف، ذو اربعة أقسام	چوار جارە، چوار هێندە، چوار بەشە
Quadrigeminum	رباعية القوائم	چوار پێچکە، چوار پێ
Quadrilateral	رباعي الأضلاع، مربع	چوار لا، چوار گۆشە
Quadrilocular	رباعي المساكن	چوار خانە: چوار خانە، خانە یان ژووری بچووکی هەیە
Quadripara	رباعية الحمل	چوار جارەزاو: ئافرەتێکە چوار زگی کردوە و لە ئەنجامدا ساوای زیندوی بووە

Quadriparity	رباعية الحمل	چوار جارزاو، چوار جار زایین
Quadripartite	رباعي الأقسام	چوار بەشە، چوار کەرتە: ئەوەیە چوار بەشی، کورت یان پارچەی ببێت
Quadriplegia	شلل رباعي: شلل الأطراف الأربعة	شەپلەی چوار پەلی: ئەوەیە هەر چوار پەل شەپلە یان لێ بدات
Quadrisection	تقسيم (تقطيع) رباعي	چوار بەشکردن، چوار کەرت کردن: دابەش کردن بە چوار بەشەوە
Quadrivalent	رباعي التكافؤ	چوارە هاوهێزی
Quadroon	قطرون	کوادروون: بەر (منداڵ)ی باوکێکی سپی و دایکێکی دوو ڕەگە، چواروون
Quadruped	ذو أربع قوائم، من ذوی الأربع	چوار پێ
Quadrupl	اربعة اضعاف	چوار هێندە: کورتەی (quadruplicato)یە
Quadruplet	أحد أربعة قوائم	هەر یەکێك لە چوار منالی کە بە زگێك بوون
Qualitative = Qualitive	كيفي	جۆرەکی، چۆنەکی، چۆنی: پەیوەندی چۆنی
Quantimeter	مقياس الكم	بڕپێو، بڕەکی پێو، چەندەتی پێو: دەزگایەکە بۆ پێوانەکردنی سەختی تیشکی ڕۆنتگەن

Quantity	كمية، مقدار، قدر	بڕ، چەندەتی، چەندایەتی، چەندێتی
Quantitative	كمي	بڕەکی، چەندی: پەیوەندی چەندەتی
Quantum	الكم: وحدة الطاقة بموجب النظرية الكمية	بڕ، چەند: یەکەی وزەیە بەپێی بیردۆزی بڕ (بڕە بیردۆز)
Q. of Light	كم الضوء	بڕی ڕووناکی، چەندێتی ڕووناکی: چەندەێتی (بڕ)ێکە لە ڕووناکی (وزەی تیشکدەرەوە) کە دەکاتە لەرەی ڕووناکی (frequeucy of the light) یەکە لە ٦,٥٥×١٠^{-٢٧} دراو بە ئێرگ/چرکە
Q., libet	بقدر ماتشاء	چەندت ئارەزوو هەیە، ئەوەندەی پێت خۆشە (دەتەوێت)، هەر چەندێکت بوێ
Q. sufficit	الكمية اللازمة، بالقدر الكافي	بڕی پێویست، ئەوەندەی پێویستە، ئەوەندەی بەسە، بە پێی پێویست
Quarantine	الحجر الصحي، محجر صحي، الحجر لأسباب صحية، مدة الحجر الصحي	کەرەنتینی: ١- ماددەیەکی ڕاگرتنی کەشتی (بە زۆری ٤٠ ڕۆژ)یە یان کەسان کە لە بەندەری لە بارەی تەندروستییەوە گومان لێ کراوەوە هاتوون ٢- جێگای تیا هێشتنەوە و ڕاگرتنی کەسان بۆ پشکنین ٣- کەرەنتینە کردن

Q., Shotgun	الحجـــــر جـــبرا دون اذن قانوني	بەبێ ڕێگادانی یاسا بـەزۆر کەڕەنتینە کردن
Quart	كوارت	کـــــوارت: پێـــــوەرێکی شلەمەنییە دەکاتە چارەکە (گالۆن)ێك، چارەکە گالۆن
Quartan	الربع	سێبەڕۆ: ١- هـــەر بـــە چـــوار ڕۆژ جارێك دەگەڕێتەوە ٢- سێ بـەڕۆ: جۆرە لـەرزو تایەکە هەر بـە ٧٢ سـەعات جارێـك نـورە لـەرز دەست پێ دەکاتەوە واتـا ڕۆژی (١) و (٤) و (٧) ەم.. هتد
Quartan, Double	حمى الربع المزدوجة	جووتە سێبەڕۆ
Quartan, Triple	حمى الربع الثلاثية	سیانە سێبەڕۆ
Quarter	ربع	چواریەك، چارەك
Quarter-evil	الحجرة العرضية	لا ڕەشە
Quartipara=Quadri para	حبلى للمرة الرابعة	چوارەم سك کردوو
Quartz	المـــرو: ثنـــائي أوكـــسيد السليكون المتبلور	کـــوارتز: دوانۆکـــسیدی ســـلیکۆنە و پێکهێنـــی سـەرەکییە لـە بـەردە لمـدا (saudstone)
Quassia	كواشيا	کواشیا: درەختێکی هەرێمە گەرمەکانــە دارەکــەی بــۆ چـــارەکردنی تـــا بـــە

		کارهێنراوه
Quat.,quat	أربعة: مختصر لكلمة (quatuor)	چوار: کورتەی وشەی (quatuor)ه
Quarter in die	اربعة مرات باليوم	چوار جار لەڕۆژێکدا، ڕۆژی چوار جار
Quaternary	رباعي، الرابع (بحسب الترتيب): مكون من اربعة عناصر أو مكونات	چوارەم، چوارەمین (بەپێی ڕیز): لە چوار توخم یان پێکهێن دروست بووە
Queckensted's test	أختبار (كويكنستيت)	تاقی کردنەوەی (کۆیکنستێت): ئەگەر شینە دەمارەکانی مل (ی لایەك یان هەردوولا) بەدەست بگیرێن گورج پەستانی ئاوی پشت (e . s f.) بەرز دەبێتەوەو، کە دەست لابرا، پەستانەکە دێتەوە دۆخی خۆی، بەڵام لەکاتی بوونی گیراوەی (block) لەناو جۆگەی (قەناڵی) بڕبڕاگەدا پەستانی ئاوەکە بەو مناوەرەیە بە هیچ جۆرێك ناگۆڕێت

Quick	**سريع، حبلى، حمل**	**١- خێرا، گورج ٢- زگپڕ، ئاوس ٣- زیندو**
Quickening	**ارتكاض**	**جووڵــه (ی ئاولەمــە لــە زگـــــدا): یەکـــــەمین بزوتنـــەوەی پـــێ زانـــراو (هەست پێ کراو)ی بارە لە زگـــدا (ئاولەمـــە لـــە منداڵدانـدا) کـە دەوروبـەری هەفتەی ١٦ - ١٨ی زگپڕی دا دیاری دەدات**
Quicklime	**الجير الحي**	**قسڵ، کلسی زیندو**
Quicksilver	**الزئبق**	**جیوە**
Quick Test	**اختبار (كويك)**	**تـاقی کردنـەوەی (کویـك): تـاقی کردنەوەیـە کـە بـۆ چـۆنێتی کـارکردنی جگـەر لە سەر بناغـەی دەرکردنـە دەرەوە (exere Tion)ی ترشی هیپیوریك دامەزراوە دوای دانـــــی ســـــۆدیۆم بـەنزوێت بـەو کەسـە کـە فرمـــانی جگـــەری تـــاقی دەکرێتەوە**
Quiescence	**سكون، هدوء**	**ئارامی، بێدەنگی**

Quina, Quinaquina	كينا، قشر السنكونا	گەنە گەنە، تویكڵی داری سینكۆنا
Quince	سفرجل	بەهێ، بەی
Quincke's Disease= Angiomeurotic edema	مرض (كوينكه)	نەخۆشی (كوينكە)
Q.'s Pulse	نبض (كوينكه)	ترپە، نەبزی(كوينكە): پلدان (لێدان)ی دەزوولە خوێنەكان كە دەشێت پێی بزانرێت بەهەست پێكردنی لە نینۆكدا سوور هەڵگەڕان و سپی هەڵگەڕانی دوا بە دوا لە نینۆكدا كە نەخۆشی شا خوێنبەر دەگەیەنێت
Q.'s Puncture=spinal punctwre = Lumbor puncture	بزل (كوينكة)، البزل الشوكي، البزل القطني	سمینی (كوينكە)، دڕكە سمین
Quinidine	كوينيدين، كينيدين	كوينيدين، كينيدين: ئەلكالۆیدێكە زۆر لە تام و دیمەن و بەكارهێناندا لە كنین دەچێت بەلام كاریگەر ترە لەسەر ماسولكەی دڵ

Quinine	كنين	كـنين: گـرنگترين زۆر لـە ئەلکالۆیـــدەکانی تـــوێکڵی داری سـینکۆنایە، جۆرییـە بـــۆ گـــشت چەشـــنێ لـــە نەخۆشـــــی لـــــەرزوتا، بەشـێوەی یـەکێك لـەخۆی تواوەکانی دەدرێت
Q.fever, Queensland f. Quadrilateral f	حمى (كيو)	تـای (کیـو): جـۆرە تایەکـە بـــــەهۆی ریکتـــــسیاوە پەیدادەبێت
Quininism= einehomism	الأنسمام بالكنين	بەکنین ژار خواردبوون
Quinq	مختصر لكلمة (Quimque) اللاتينية التي تعني خمسة	کورتـــــــەی (quinque)ی لاتینییـــــە کـــــە بـــــەمانا (پێنج)ە
Quinquad's Disease	مـــرض (كوينكـــو) ويـــسمى ايضا (Aeme doealvans)	نەخۆشی (کوینکۆ): جـۆرە نەخۆشـــییەکی کێماییـــە سـەلکە مووەکـانی پێـستی سەرە کە لە ئەنجامدا پەڵـە پەڵەی بێ مـوویی لێ پەیـدا دەبێت (Qeme deealvams)
Quinque cuspid	خماسي الشرف	پێنج کەڵبە
Quinquevalent	خماسي التكافؤ	پێنجە هاوهێزی
Quinsy	خراج اللوزه	دوومەڵی ئاڵو

Quintan	الخمس: ١- يعاود في اليوم الخامس ٢- مرض متقطع يعاود كل ٩٦ ساعة تقريبا أي في اليوم الخامس، التاسع، الثالث عشر.. الخ	پێنج بەڕۆ: ١- پێنجەمین ڕۆژ دەگەڕێتەوە ٢- نەخۆ شییەکی پچڕ پچڕە هەموو (٩٦) ساتێك هەڵدەداتەوە واتا ڕۆژی پێنجەمین و نۆهەمین، سیانزەهەمین.. هتد
Quintessence	خلاصة مركزة، جوهر	جەوهەر، پوختەی پێنج بارە
Quintipara	خامسة الحمل	پێنج سککردوو: ژنێك كە پێنج جار زا بێت (منداڵی بووبێت)
Quintuplet	احد القوائم الخمس، احد خمسة قوائم (مولودين في بطن واحدة)	هەر یەكێك كە پێنج منداڵی بەزگێك بوو
Quiz	لغز، امتحان موجز (غير رسمي) في موضوع طبي	مەتەڵ، تاقی کردنەوەیەکی لە بابەتێکی پزیشکیدا، کورتە تاقی کردنەوە
Quood vitam	مادام فيها الحياة	تا ژیانی تێدابێت، تازیندو بێت
Quotation	اقتباس	لێ وەرگرتن
Quotidian	١- يومي (يتكرر يوميا) ٢- مرض متقطع تتكرر نوباته يوميا	ڕۆژەکی، ڕۆژی، ڕۆژانە: هەموو ڕۆژێ دەگەڕێتەوە (دوپات دەبێتەوە)

Quotient	حاصل: حاصل القسمة	ئـــەنجامی دابـــەش کـــردن: ژمارەیەکـە وەك ئـەنجامی دابـــەش کــــردن دەســـت دەکەوێت
Q., Achievement = accomplishment q	حاصل الأنجاز أو الأنتاج	ئـــەنجامی بەرهـــەمهێنان: ڕێـــــژەی ســــەدیی ئـــەو ڕادەیەیە کە منالێك تێیـدا پێش کەوتووە لـە خوێنـدن و فێربوونــــدا لـــە چـــاو تواناییدا
Q.,Caloric	الحاصـل الـسعري ويـساوي عـدد الـسعرات الحراريــة الناتجـــة، مقـــسمة علـــى مقدارالأكـسجين المـستعمل (بـــالملغم) في عمليـــــة ميتابولية	کـــالۆری ئـــەنجام: ئـــەو ئەنجامەیـــە کـــە بـــە دابەشکردنی ئـەو گەرمییـە (بـەکالۆری) کـە دەدرێتـەوە بەســـەر بـــڕی ئـــەو ئۆکسجینەدا (بـە ملیگـرام) کــە بـــەکاردەبرێت لـــە کردارێکی میتابۆلیزمیدا
Q., D	نسبة الكلوكوز الى الـزلال في البول	ئـــــەنجامی (دی) ڕێـــــژەی گلوکــۆز بــۆ پــڕۆتین لــە میزدا
Q., Growth	حاصل النمو	ئەنجامی گەشە کردن

Q., Intelligence	حاصل الذكاء: مقياس للذكاء يستخرج بقسمة العمر العقلي كما يتم تحديده حسب ميزان (Bimet-Simon) على العمر الزمني وضرب الحاصل في ١٠٠	ئەنجامی زیرەکی: پێوەری زیرەکییە بە دابەشکردنی تەمەنی ئەقڵی نەخۆش، وەك بە تەرازووی (Bimet-Simon) دەدۆزێتەوە بەسەر تەمەنی کاتی دا و لێدانی ئەنجامەکە بە ١٠٠
Q.,Protein	الحاصل الزلالي	پڕۆتینە ئەنجام، ئەنجامی پڕۆتین: ئەو ژمارەیەیە کە بە دابەشکردنی چەندەتی (بڕ)ی گلۆبیولینی پلازمای خوێن بە سەر بڕی ئەلبۆمیندا دەست دەکەوێت
Q.,Respiratory	الحاصل التنفسي	ئەنجامی هەناسەدان: ڕێژەی نێوان قەبارەی ئەو دوانە ئۆکسیدی کاربۆنەی بە هەناسەدان دراوەتەوە لەگەڵ قەبارەی ئەو ئۆکسجینەی بە هەناسە هەڵمژراوە لە کاتێکی دیاری کراودا
Q.,V."quantum vis"	كما تشاء، بالقدر الذي تشاء	چەندت پێ خۆشە، ئەوەندەی حەزی پێ دەکەیت

R

R	علاقة مختصرة لـ radial, orgamic, Reaumur, memotum ,right respiration	نيشانەی کورتکراوەی: radial, orgamic, Reaumur, memotum (دوور)، right لەگەڵ respiration
+R = (+)re Rinnes test	علاقـــة تعـــني أن اختبـــار (رني) موجب	نيـشانەيەكە ئـەرێی تـاقی كردنـەوەی (ريـنێ) پيـشان دەدات
-R = Rinnetest (-)re	علاقی تعنی ان اختبار رنـي سالب	نيـــشانەيەكە كـــە نـــەرێی تـــاقی كردنـــەوە (رينـــێ) پيشان دەدات
R = L.recipe	علاقة تعني "خذ"	بەمانای وەرگرە

Raabe's Test for Albumin	اختبار (راب) للزلال	تاقی کردنەوەی (راب) بۆ ئەلبۆمین: میز دەپاڵێورێتە ناو لوولەی ئەزمون و بلورێکی ترشی ترایکلۆر ئاسەتێکی تێ فرێ (سیانە کلۆرۆ سرکە) دەردرێت، ئەلبۆمین ئەگەر هەبێت ئەلقەیەکی سپی بەدەوری بلورەکەدا دروست دەکات
Rabbetting	تعشيق، وصل طرفي عظم مكسور	تێکهەڵکێشان، پێك گەیاندنەوەی دووسەری ئێسکێکی شکاو
Rabiate	كلب	هار: تووشی هاری بوو
Rabic	كلبي	هارەکی، هاری، پەیوەندی هاری
Rabid	كلب	هار
Rabies	الكلب، داء الكلب	هاری: نەخۆشییەکی پێ پەرە هەندێ گیانلەبەری وەك سەگ، گورگ.. هتد دەی گرن وە لەوانەوە بە مرۆڤ دەگات بەهۆی گاز لێ گرتنیەوە (گەستنیەوە)
R. canina	داء الكلب، سعار الكلب	سەگە هاری، هاریی سەگ

R., Dumb	الكلب الصامت	هاری مات (بێدەنگ، کڕ): نیشانەی گرنگی شەپڵەیەکە لە زووەوە دیاری دەدات لەم نەخۆشییەدا
R. felina	كلب القطط، سعار القطط	پشیلە هاری، هاریی پشیلە
R. Paralytic	الكلب الشللي	شەپلە هاری، هاریی شەپلەیی
R., Sullen	الكلب الصامت	ماتە هاری، هاریی مات (بێدەنگ، کڕ)
Rabific = Rabigenic	مسبب الكلب أو ناقله	هۆکار یان گوێزەرەوەی هاری، بووە هۆی هاری یان گوێزەرەوەی
Race	سلالة، جنس	نەژاد (نیژاد)، ڕەگەز، نەتەوە
Racial	سلالي، عرقي	پەیوەندیی نیژاد ڕەگەز یان نەتەوەیەکی تایبەتی مرۆڤ
Racemose	عنقودي	هێشویی
Rachi- See Rachio-,	شوكي	دڕکی
Rachialgia	الم الظهر	ژانە پشت، پشت ئێشە
Rachianesthesia	التخدير الشوكي	دڕکە سڕکردن: بە شرینقە دەرمانی سڕکردن کردنە ناو جۆگەی بڕبڕاگەوە

Rachidial	شوكي	دڕکی، بڕبڕەیی
Rachicentesis	البزل الشوكي	ئــاوی پــشت دەرهێنــان، دەرزی کردن بەناو قـەناڵی بڕبڕاگەدا
Rachio-,	فقــري: ســابقة تــدل علــى العلاقة بالفقرات	بڕبڕاگــەیی، پێــشگرێکە پەیوەنــدی بــە بڕبــڕەوە پیشان دەدات
Rachiodynia	الم الظهر، الم الفقرات	ژانــە پــشت، پــشتە ئێــشە، ژانی مورەگە (ی پشت)
Rachiokyphosis = kyphosis	الحدب	کۆمی، پشت کۆمی
Rachioplegia	الشلل الشوكي	دڕکــە شــەپلە، شــەپلەی بڕبڕەیی
Rachioscoliosis	الجنــف، انحــراف العمــود الفقري	گێــڕی موورەگــە: بـــە تەنیــشتدا خــوار بــوونی موورەگەی پشت
Rachis	العمود الفقري	موورەگە، بڕبڕاگەی پـشت، کۆڵەکەی پشت
Rachitic	كساحي	دووچــار یــان پەیوەنــدی نەخۆشــی ئێــسکە نەرمــە (ئێـــــسقان نـــــەرمی) (نەرمبوونەوەی ئێسقان)
Rachitis	١- الكساح ٢- مــرض التهــاب العمــود الفقري	١- ئێــسکە نەرمــە، ئێــسك نەرمی، ئێسقان نەرمی ٢- هەوکردنی موورەگە
Racial	سلالي، عرقي	ڕەگەزی، نەتەوەیی

R. Immuni	المناعة السلالية، المناعة العرقية	بەرگریی ڕەگەزی، بەرگریی نەژادی
Rad	راد: وحدة قياس الجرعة المتصة من الأشعاع المؤين	راد: یەکەی پێوانی بڕی ژەمی تیشکی (lomiging)ی هەڵمژراوە
Radial	١- كعبري ٢- شعاعي ٣- نصف قطري	١- کەوەرەیی، پەیوەندی کەوەرە ٢- تیشکی: پەرت دەبێتەوە بۆ دەرەوە لە چەقێکی ناو کۆییەوە ٣- نیو تیرەیی
Radian	زاوية نصف قطرية	گۆشەی نیوە تیرەیی
Radiant	١- مشع ٢- اشعاعي ٣- المشع	١- تیشکدەر (دەوە)، تیشکن ٢- تیشکدەرەوەیی، تیشکنی ٣- هەچ ماددەیەکە تیشك بداتەوە
Radiation	الأشعاع: ١- التباعد من مركز مشترك ٢- تركيب متكون من عناصر متباعد كأحد السبل الليفية في الدماغ ٣- المعالجة بالعناصر المشعة كالراديوم.. الخ ٤- اطلاق موجات كهرومغناطيسية كموجات الضوء أو الأشعة الخاصة كأشعة الفا.. الخ	تیشکدانەوە: ١- لێك دورکەوتنەوە و دەرچوون لە چەقێکی ناو کۆییەوە ٢- پێکهاتوویەکی وەك ئەوەی لە تیشکدا هەیە و دروست بووە لە ڕێبازی ڕیشاڵی و لە توخمی لێك دوور کەوتووەوە پێکهاتوە ٣- تیشك لێدان: چارە کردن بە توخمی تیشکدەرەوە ٤- دەردانی شەپۆلی کەهەرو کارۆ موگناتیسی وەك شەپۆلی ڕووناکی یان شەپۆلە تایبەتێکانی وەك ئەلفا.. هتد

R., Acoustic = Auditory R	اشعاع سمعي	تیـــــشکدانی بیـــــستۆکی، بیستۆکه تیشکدان
R., Interstitial	اشعاع خلالي (سدوي)	نێوانه تیشکدان
R., Irritative	اشعاع مخرش	ڕوو شـــــێنه تیـــــشکدان، تیشکدانی رووشێن
R., Occipito-thalamic = optic R	اشعاع بصري	بینۆکه تیشکدان
R., Photochemical	اشعاع ضوئي كيميائي	تیـــــشکدانی ڕوونـــــاکۆ کیمیایی
R., Pyramidal	اشعاع هرمي	هەڕەمـــــە تیـــــشکدان، تیشکدانی هەڕەمی
R., Sensory	إشعاع احساسي	هەستە تیشکدان
R., Thalamic	اشعاع سريري	پێخەفە تیشکدان
Radical	جذر، مجموعة ذرات	ڕەگ، چەند گەردیلەیەك
R., Acid	جذر حامضي	ترشه ڕەگ
R., Alcohol	جذر كحولي	کهوله ڕەگ
Radicle	جذر لعصب أو لوعاء دموي	ڕەگی دەمار یـان بۆرییـەکی خوێن
R. Neuritis	التهاب جذر العصب	هەوکردنی ڕەگی دەمار
Radiculectomy	استئصال الجذر	ڕەگ بـــــڕین: بڕینـــــی ڕەگۆکەیەك
Radiculitis	التهاب الجذر	هـــــەوکردنی دەمـــــار: هەوکردنی دڕکه ڕەگێك

Radiculoganglionitis	التهاب الجذور والعقد	هەوكردنی دەمار و ڕەگ و گرێ هەوكردنی ڕەگی
Radiculomedullary	جذري نخاعي	ڕەگ و دڕكە پەتی
Radiculoneuropathy	اعتلال الأعصاب وجذورها	نەخۆشكەوتنی دەمار و ڕەگەكانی
Radio-,	بادئة تدل على العلاقة بالأشعاع	پێشگرێكە بەواتا تیشكدان
Radioaction = Radioactivity	نشاط اشعاعي	تیشكە چالاكی
Radioactive	نشط إشعاعيا	تیشكە چالاك
Radioactivity	نشاط اشعاعي	تیشكە چالاكی
R., Artificial Induced R	نشاط إشعاعي صناعي	تیشكە چالاكیی دەستكرد
Radiobiology	علم الأحياء الأشعاعي	تیشكە زیندەوەر زانی
Radiocancerogenesis	تسرطن اشعاعي، سرطان اشعاعي التكون	شێرپەنجەی لە تیشك پەیدابوو
Radiocarbon	كربون مشع	كاربۆنی تیشكن
Radiocardiography	تخطيط القلب الإشعاعي	تیشكە نەخشەكێشانی دڵ
Radiocarpal	كعبري رسغي	باڵ مەچەكی، كەوەرە و مەچەكی
Radiochemistry	الكيمياء الأشعاعية	تیشكە كیمیا
Radiochromium	الكروم المشع	كرۆمی تیشكن

Radiodermatitis	التهاب الجلد الأشعاعي	تيشكه پێست هەوكردن
Radiodiagnosis	التشخيص الشعاعي	تيشكه ناسينەوە: ناسينەوە (دۆزينـــەوە)ى نەخۆشـــى بەهۆى تيـشكى ڕۆنتگەن و تيشكه وێنەگرتن
Radiodiagnostics	علم التشخيص الشعاعي	تيـــشكه ناســـينەوە زانـــى، زانـستى تيـشكه ناسـينەوە: هونـــــەرى ناســـــينەوەى نەخۆشـــــى بەتيـــــشكى ڕۆنتگەن
Radio-element	عنصر مشع	تـــوخمى تيـــشك دەرەوە (تيشكن)
Radiogen	مادة مشعة: اية مادة مشعة	مـــاددەى تيـــشكدەرەوە: هەرچـــــى ماددەيـــــەك خاســـێتى تيـــشكدانەوەى هەبێت، ماددەى تيشكن
Radiogold, Au^{198}, Au^{199}	ذهب مشع	زێـــــڕى تيـــــشكدەر(دەوە) تيشكن
Radiogram	صورة شعاعية	تيشكه وێنه، ڕاديۆ گرام
Radiograph	صورة شعاعية	تيشكه وێنه: وێنه (تۆمـار) گـــرتن بـــەهۆى تيـــشكى ڕۆنتگەنەوە
Radiography	التصوير الشعاعي	تيشكه وێنەگرتن: ١- بـــە تيـــشكى ڕۆنتگـــەن وێنەگرتن ٢- دروستكردنى تۆمـار يـان وێنەيـەك بـەهۆى (تيـشكه چالاكييەوە)

Radio-immunity	المناعة الشعاعية	تیشکه بەرگری، بەرگری تیشکی: بارێکی هەستەوەری بۆ تیشکدانەوە (Radiotion) کەمبوونەوەیە کە هەندێ جار لەبەر ناو بەر تیشك کەوتنی پەیدادەبێت
Radioiodine, I^{131}	يود مشع	یۆدی تیشکن، یۆدی تیشکدرە(وەر): هاوتا ئایزۆتۆپ)ێکی تیشکدەرەوەی یۆد، بە بومباردومانی تەلیوریوم لەناو سایکلۆترۆندا دروست دەکرێت، نیوە تەمەنی هەشت ڕۆژە، بۆ ناسینەوەو چارەکردنی دەردی سایرۆید بەکاردێت
Radioiron Fe^{55}, Fe^{59}	حديد مشع	ئاسنی تیشکن، ئاسنی تیشکدەر(ەوە): ئایزۆتۆپ (هاوتا)یەکی تیشکدەرەوەی ئاسنە، نیوە تەمەنێکی دەوری چوار ساڵەی هەیە Pe^{59} نیوە تەمەنی ٤٧ ڕۆژە
Radioisotope	نظير مشع	ئایزۆتۆپ (هاوتا)ی تیشکدەر(ەوە): هاوتایەکە کە تیشك دەداتەوە، بە دەستکرد لە توخمێك یان لە هاوتایەکی جێگیری توخمەکە بە زەبری کاری تویرۆن، پرۆتۆن، یان دیوترۆن و یان وردیلەی ئەلفا دەشێت دروست بکرێت لەناو سایکلۆترۆند (eyelotror)

Radiolesion	آفة شعاعية	تیشكه دەرد: دەردێك بەهۆی كەوتنە بەر تیشكەوە پەیدا دەبێت
Radiologic, Radiological	شعاعي	تیشكی، ڕادیۆلۆجی: پەیوەندیی ڕادیۆلۆجی
Radiologist	طبيب الأشعة	پزیشكی تیشك: پزیشكێك كە پسپۆریی تایبەتی هەبێت لە تیشكدا
Radiology	علم الأشعة	تیشكزانی، زانستی تیشكەكان، ڕادیۆلۆجی: زانستی وزەی تیشكدەر و یان تیشكدەرەوەكانە بەتایبەتی ئەم لقە لە زانستی سروشتی (فیزیا) مەبەستە كەباس لە جۆر و كەڵكی بەكارهێنانی وزەی تیشكدەرەوە دەكات بۆ ناسینەوە و چارەكردنی نەخۆشی
Radiolucency	الأختراق الشعاعي	تیشكە تێپەڕین
Radiolucent	مخترق شعاعي	تیشكە تێپەڕ
Radiolus	مسبار	میيل، تیشكپێو
Radiometer	مقياس شعاعي ١- آلة تستعمل لحساب كمية اشعة رونتكن ٢- آلة يمكن أن تحول فيها مباشرة الحرارة المشعة والضوء الى طاقة آلية ٣- مقياس للطاقة المشعة	ڕادیۆ میتەر، تیشكپێو(ەر): ١- ئامێرێكە بۆ هەژمار كردنی بڕی تیشكی ڕۆنتگەن ٢- ئامێرێكە دەشێت ڕاستەوخۆ لە ناویا گەرمی تیشكدەرەوە و ڕووناكی بگۆڕێن بۆ وزەی میكانیكی ٣- وزەی تیشكپێو

Radion	راديـــون: احـــدى الـــدقائق المشعة	ڕادیۆن: یەکێکە لـە وردیلـە تیشکنەکان
Radionecrosis	النخر الشعاعي	تـشکە کلۆری: کلـۆر بـوون زیان گەیـشتن بـە شـانەکان لــە ئــەنجامی بــەر تیــشك کەوتن (التعرض للأشعة)
Radiopaque	معـــتم للأشـــعة: لایـــسمح بمرور الطاقة الشعاعیة	تیشکگرە: ڕێی تێپەڕبوونی تیشکە وزە نادات
Radiophobia	رهاب (رهبة) الأشعة	تیــشکە ترسـێ، لــە تیــشك ترسـان، مەترسـی تیــشك: بەجۆرێکی نەخۆشی تـرس پەیـــداکردن لـــە تیـــشکی سینی و ڕادیۆم
Radiophosphorus	فوسفور مشع	فۆسـفۆری تیـشکن فۆسـفۆری تیـــشکدەر(ەوە): ئـــایزۆتۆپ (هاوتــا)یــەکی تیــشکدەرەوەی فۆســـــفۆرە، P^{32} نیـــــوە تەمـــەنێکی ١٤,٣ ڕۆژانــــەی هەیــە، وەك شــوێنی هــەڵگر (yraear) بەکاردەهێنرێت یان بــــــۆ چـــــــارەکردنی (polyeythemiavera).. هتد
Radiopotassium	بوتاسیوم مشع	پۆتاســــــیۆمی تیــــــشکن، پۆتاســیۆمی تیــشکدەر(ەوە): هاوتـــا (ئایـــسۆتۆپ)ێکـــی تیشکدەرەوەیە نیوە تەمـەنی ١٢,٤ ســـەعاتە وەك شـــوێن هـــەڵگرێکی تیـــشکدەرەوە بەکاردەهێنرێت

Radiopraxis	المعالجة بالأشعة	تیشکه چاره، بەتیشك چاره کردن: بەکارهێنانی تیشکی ڕووناکی، کارەبا.. هتد لە دەرمانکردنی نەخۆشیدا
Radioreaction	التفاعل الشعاعي	تیشکه کارلێك، کارێك کردنی تیشکی: کارلێك کردنێکی تەنانییە بەتایبەتی کارلێك کردنی پێست لەگەڵ کاری تیشکدانەوە
Radioresistance	مقاومة الأشعة	تیشکه بەرگەگری، بەرگە گری تیشك: بەرگە گرتنی تیشك لە لایەن ماددەوە
Radioscope	كشاف سعاعي	ڕادیۆ سکۆپ، تیشکدۆز، تیشکناس
Radioscopy	كشف (تنظير) شعاعي	ڕادیۆسکۆپی، تیشکه ناسینەوە
Radiosensitive	حساس للأشعة	تیشکه هەستناك، هەستیار (هەستەوەر)ی تیشك: هەستەوەری بۆ، یان دەفەوتێت بە وزەی تیشکدەرەوە وەك ڕدایۆم و تیشکی ڕۆنتگەن یان تیشکدەرەوەی کارەبایی تر
Radiosensitiveness	حساسة الأشعة	هەستیار (هەستەوەر)ی تیشك، تیشکه هەستناکی

Radiosensitivity	حساسية الأشعة	تیشکە هەستناکی، هەستیار (هەستەوەر)ی تیشك، هەستناکیی تیشك
Radiosodium Na^{24}, Na^{22}	صوديوم مشع	سۆدیۆمی تیشکن: ئایزۆتۆپ (هاوتا)ی تیشکدەرەوەی سۆدیۆم
Radiostrontium, Sr^{89}	سترونثيوم مشع	سترۆنشیۆمی تیشکن: ئایزۆتۆپ (هاوتا)یەکی تیشکدەرەوەی سترۆنشیۆمە: نیوە تەمەنی ٥٥ ڕۆژە لە چارەکردنی پەنامی ئیسقاندا بەکاردەبرێت
Radiosurgery	الجراحة الأشعاعية	تیشکە برینکاری: چارەکردنی برینکارانە بە هۆی بەکارهێنانی تیشکی ڕادیۆمەوە
Radiotellurium = polonium	تلوريوم مشع = بولونيوم	تیللۆریۆمی تیشکن = پۆلۆنیۆم
Radiotherapist	معالج شعاعي، اختصاص بالمعالجة الشعاعية	پسپۆری بە تیشك چارەکردن: بەڵە دو پسپۆری چارەکردن بە تیشکە
Radiotherapy	المداواة (المعالجة) بالأشعة	تیشکە چارە، بە تیشك چارەکردن، چارەکردنی نەخۆشی بە تیشکی ڕۆنتگەن، تیشکی ڕادیۆم.. هتد

Radiotransparent	شفيف للأشعة	تیشك نەگر: ڕێگای تێپەڕبوونی تیشکی ئێکس و جۆرە تیشکی تری پێدا تێ دەپەڕێت بەناویدا
Radio-ulnar	كعبري زندي	کەوەرەو زەندی
Radium	راديوم	ڕادیۆم: کانزایەکی دانیسقەیە ساڵی ١٨٩٨ دۆزرایەوە لە پیچبلێندا، سەرچاوەیەکی خۆیەکی تیشکدانەوەیە، گەردیلە ژمارەکەی ٨٨ گێشی گەردیلەیی ٢٢٦,٠٥ و هێماکەی (Ra)ە بێجگەلە گەرمی و ڕووناکی سێ جۆری جیاوازی تیشك لە خوێیەکانی دەدرێتەوە کە بریتین لە تیشکی ئەلفا و بێتا و گاما و گازێکی تێشکدەرەوە کە (Radon)ە
Radius	١- الكعبرة ٢- نصف القطر	١- کەوەرە، بۆس ٢- نیوە تیرە
R., Dispersion	نصف قطر الأنتشار: مدى انتشار الحشرات	نیوە تیرەی بڵاوبوونەوە: ماوەی بڵاوبوونەوەی مێرو
Radix Root	جذر	ڕیشە، ڕەگ
Ragsorter's Disease	الجمرة الخبيثة	ئاگرە، دەردە سپڵ

Railway Kidney	كليـة القطـار: مـرض الكليـة بـسبب الأرتجـاج المتمـر الحاصل من حركة القطار	گورچـيلەی شـەمەندەفەر: نـەخۆشـی گورچـیلە لەبـەر جووڵـە جـووڵی یەکبینـەی شەمەندەفەر
Raisins	زبيب	مێوژ
Rale	خرخر	خیزەی سنگ
R., Bubbling	خرخر فقاعي	بڵقە خیزە
R., Cavernous	خرخر كهفي	ئەشکەوتە خیزە
R., Consonating	خرخر نغمي	ئاوازە خیزە
R., caepitant	خرخر مطقطق	تەقە تەقە خیزە
R., Dry	خرخر جاف	وشکە خیزە
R., Moist	خرخر رطب	تەڕە خیزە
R., Pleural	خرخر جنبي	سیپۆشە خیزە
R., Sibilant	خرخر صفيري	فیکە خیزە
R., Sonorous	خرخر رنان	زرنگە خیزە
R., Subcrepitant	خرخر خفيف القرقعة	خیزەی سووکە تەقە
R., Vesicular	خرخر حويصلي	خیزەی سیکڵدانۆچکەیی
Ramex	١- فتق ٢- قيلة دوالية الحبل المنوي	١- قۆڕی ٢- دەبـــــــــــــەبوون، شۆڕبوونەوەی پەتی تۆواو

Ramification	تفرع ١- التوزع في الفروع ٢- فرع أو مجموعة فروع ٣- طرز التفرع	لق (لك) كردن: ١- به لق (لك) دابەش بوون ٢- لــق (لــك)ێــك يــان دەستەيەك لق (لك) ٣- شێوازی لق (لك) دەردان
Ramisection	قطع الفروع	لق بڕين: برينكاری بڕينـی لــق گـــەيێن (Ram: communieantes)ی سيمپاســـەتيك كـــە بـــۆ مەبەســتی شــەپلەی كــرژ خاو كردنەوە
Ramitis	التهاب جذر العصب	هەوكردنی ڕەگی دەمار
Ramollissement	تلين	نـەرمبوون
Ramsted's Operation	عملية (رامستد)	برينكـاری (ڕامـستێد): يـان برينكـــاری (فريـــدێت – ڕامــستێد): برينكارييەكــە بـــــۆ چـــــارەكردنی تەنگبوونـــــــــــــەوە (تەسـكبوونەوە)ی زگمـاكی ئاشكەوان بە بڕينـی چـينە ئەســـــتوور بووەكـــــانی (serosa) و ماســـولكە تـــا دەگاتە سەر پـەردە چـڵمنە (mueosa)
Ramus	فرع	لق (لك)

R., communicans	الفرع الموصل	لق (لك)ی گەیێن: ئەو لقە ڕەگانـــەی کـــە ڕەگێکـــی بڕبڕەیـــی بـــە گرێیـــەکی سیمپاسیکی دەگەیەنن
Rancid	زنخ	بۆبا
Rancidity	تزنخ	بۆبا کردن
Rancidity	زناخة	بۆبا
R., Chemical	زناخة كيمياوية	بۆبا بوونی کیمیایی
Range	مـدى: المسافة (البعـد) بـين الحدود العليـا والـدنيا لمقـدار متغير القيمة أو لسلسلة مـن القيـم	مـــاوە، دووری: مـــاوە لـــە نێـــوان ســـنووری ژوورو و خـــواروی بڕێکـــی گـــۆڕاو (مـــتغير) یـــان بـــۆ زنجـــیرە بەهایەك
R. of Accommodation	مدى التكيف	ماوەی ڕاهاتن
R. of Audibility	حدود (مدى) السماع	ســـنووری گـــوێ لێبـــوون (بیستن)
Ranine	ضفدعي	بۆقی: پەیوەندی بـۆق یـان ڕووی خواروی زمان
Ranula	الضفدع	بـۆق: پـەنامێکی کیـسەییە لـــە ژێـــر زمانـــدا (بۆقـــە گچکەڵە)

Raoult's Law	قانون (راول): تتناسب درجة انجما محلول مع التركيز الجزئي له بحيث تنخفض درجة الأنجماد ١,٨٥ م لكل جزيئة من المادة في اللتر الواحد	یاسای (راول): پلەی نزمبوونەوەی بەستن (مەیین)ی شلەیەك هاوگرە لەگەڵ چڕ (خەست)ی مۆلێكیولی، بە جۆرێك كە بۆ هەر مورلیكیۆلێك لەمان لە لیترێكدا پلەی بەستن ١,٨٥ °س (سەدی) دێتە خوارەوە
Rape	اغتصاب	زەوتكردن: جووتگرتن لەگەڵ ئافرەتێكە بەبێ ڕەزامەندی یان بەزۆر
Ranvier's Crosses	صلبان (رانفية)	خاچ (چەلیپا)كانی (ڕانڤییە): شێوەی خاچی (چەلیپایی) ڕەشن لە ناو گرێكانی ڕانڤیەدا بەر چاو دەكەون بە ڕەنگكردن بە نیتراتی زیو
R.'s Nodes	عقد (رانفية): تخصر حلقي في غشاء العصب وتقطع (عدم مقدار) الغلاف النخاعي لليف (العصبي)	گرێكانی (ڕانڤییە) تەنگبوونەوە (تەسكبوونەوە)ی ئەڵقاییە لە بەرگی ڕەگدا لەگەڵ پچڕپچڕ بوونی مۆخە بەرگی ڕیشاڵەكانە
Raphe	حافة	شیرازە، كەنار: بەرزی یان نزمییەكە كە هێڵی (شوێنی) یەك گرتنی دوو نیوەی بەشە هاوتا (بەرامبەر)ە جیاوازەكان نیشان دەدات

R., Anococcygeal	حافة الشرج	کەناری کۆم
R. penis	حافة القضيب	کەناری چووك
R. perinei	حافة عجانية	مەناری ناولنگ
R. scroti	حافة صفنية	کەناری گون
Rapport	رابطة، وفاق	ڕێکـــــی، پەیوەســـــتی: پەیوەنـدی ڕێکـی و سـازان لـــە نێـــوان دوو کەســـدا بەتایبـــەتی پزیـــشك و نەخۆش
Raptus	هجمة مفاجئة شديدة	نەخۆشی لێهاتنێکی لـەپڕی سەخت
R. haemorrhagicus	نزف فجائي	خوێنبەربوونی لە پڕ
R. maniacus	نوبة جنونية مفاجئة	شـــێتی لـــە پـــڕ: نـــۆرە شێتییەکی لە پڕ توشبوون
Rarefaction	تخلخل	کەمبوونەوە
Raceta	غـضون المعـصم: الخطـوط العريضة على الجلد الأمـامي للمعصم وراحة اليد	چرچــی مەچــەك: هێڵــە چرچـــــەکانی پێـــــستی پێشەوەی مەچەك و بـەری دەست
Rash	طفح	لـیر: دەردانێکـی دەمــەکی لیيرە لەسەر پێست
R., Canker	الحمى القرمزية	قرمزە تا، سوورە تا
R., Drug	طفح دوائي	دەرمانە لیر، لیيری دەرمان: لـــــیير دەردان لەبـــــەر خواردنی هەندێ دەرمان

R., Heat	طفح الحرارة	گەرمەژنە، لیپری گەرما
R., Medicinal	طفح دوائي	لیپری دەرمان
R., Nettle	الشري	لیپر کردن
R., Nickle	طفح النيكل	لیپری نیکڵ
R., Rose = Roseola	طفح وردي، الوردية	لیپری پەمەیی
R., Serum	طفح مصلي	لیپری سیرۆم
R., Vaccine	طفح لقاحي	لـــیپر ماکوتـــە (ڤاکـــسین): لەبەر ئـەو ماددەیـەی پێـی دەکوترێت
R.,Wandering	الطفـــح المتجـــول، اللـــسان الجغرافي	لـــیپری گـــڕۆك، زمانـــە جوگرافیایی
Rasmusson's Aneurysm	أمدم (راسموسن)	ئـەنیونیزمی (راسموســن): فراوانبــوونی خوێنبــەرێك لـە بۆشـاییەکی سـیلدا لـە ســـیدا، پـــچڕانی ئـــەو خوێنبـــەرە فراوانبـــووە دەبێتـــە هـــۆی خوێنبـــەر بـــوون لـــە پلـــە (قۆنـــاغ)ی سیهەمی سـیلی سـیدا (3 d stage of ptb)
Raspatory	مسحاة، مبرد	خاکەناز (رادەر = جاروف)، بڕبەند، پێوە سان
Rat	جرذ	مشك

Ratbite fever	حمى عضة الجرذ	تای مشك گەستن
R., Albino	جرذ أبيض	مشكی سپی
R., Black, Mus (rattus) rattus	جرذ أسود	مشكی ڕەش
R., Brown, Mus (rattus) nervegicus	جرذ اسمر	مشكی بۆر
R., White	جرذ ابيض	مشكی سپی
Rate	سرعة، نسبة، معدل، معامل	خیرایی، لەز، ڕێژە، تێكڕا، هاوكۆلكە، پێوانە (ئەندازە) كردنی شتێك بە ڕێژەكەی یان بە دەرخستنی پەیوەندی بۆ پێودانێك
R., Basl Metabolic	معدل الأيض الأساس	تێكڕای میتابۆلیزمی بنچینەیی: پێوانەی میتابۆلیزمی بنچینەییە
R., Birth	معدل (نسبة) الولادات	ڕێژەی زایین: پەیوەندیی نێوان ژمارەی زایین (منداڵبوون) لە ساڵێكدا لەگەڵ ژمارەی دانیشتوان لەو ساڵەدا
R., Case = Morbidity n.	نسبة (معدل) الأمراض	ڕێژەی (تێكڕای) نەخۆشی و نەخۆشكەوتن
R., Case Fatality	نسبة (معدل) حالة الوفيات	ڕێژەی (تێكڕای) مردن

R., Circulation	سرعة الدوران	خێرایی سووڕی خوێن: بڕی خوێن کە بە هۆی زگۆڵەی چەپەوە پاڵپێوە دەندرێت لە دەقیقەیەکدا
R., Death	نسبة الوفيات	ڕێژەی مردن: ڕێژەی ژمارەی سەرجەمی مردن لە کۆمەڵگایەکدا بۆ ژمارەی دانیشتوان، ئەم ڕێژەیە دەردەبڕدرێت وەك ژمارەی مردن لەناو (١٠٠٠)، یان (١٠٠٠٠) یان (١٠٠٠٠٠) کەسدا لە دانیشتوان ڕێژەی خاویی مردن (The cruded rate) ڕێژەی مردنی (ژمارەی مردن) لە ماوەی کاتێکی تایبەتیدا (وەك بڵێین یەك ساڵ) بۆ ژمارەی خەڵکی کە زیندون لە ناوەڕاستی ئەو ماوەیە (ساڵە)دا
R., Fatality	نسبة الوفاة: عدد الوفيات لكل مائة اصابة بمرض معين	ڕێژەی مردن: ژمارەی مردن لە هەر (١٠٠) تووشبووی نەخۆشییەکدا
R., Crowth	معدل النمو	تێکڕای گەورەبوون (گەشە کردن)

R., Heart	سرعة القلب	**خێرایی دڵ (لێدان): تێکڕای ژمارەی لێدانی (کرژبوون)ی زگۆڵەی دڵەوە دەکاتە ژمارەی نەبز بەڵام واش ڕوودەدات کە هەندێ جار هەندێ لە کرژبوونەکانی زگۆڵە پێیان ناکرێت کارێکی ئەوتۆ بکەن کە لە نەبزدا هەست بکرێت لەبەر ئەوە لە مەچەکدا ژمارەکە کەمتر دەبێت وەك لە دڵدا**
R., Lethality = Fatality	نسبة الوفاة	**ڕێژەی مردن**
R., Morbidity	معدل الأمراضية	**تێکڕایی نەخۆشخستن: ڕێژەی ژمارەی تووشبووی نەخۆشییەك لە ماوەی یەكساڵدا بۆ هەر ١٠٠٠ یان ١٠٠٠٠ یان ١٠٠٠٠٠ کەس لە دانیشتوان**
R., Mortality=death rate	نسبة الوفيات	**ڕێژەی مردن**
R., Pulse	سرعة النبض	**خێرایی (ترپە): تێکڕای لێدانی نەبزە، وە بە ئاسایی (٧٠ - ٧٢)ە بۆ پیاوان و ٧٨ — ٨٢ بۆ ژنان لە دەقیقەیەکدا**

R., Respiratory	سرعة التنفس	خێرایی هەناسە: خێرایی گاز گۆڕکێ لە نێوان خوێن و شانەکاندا
R., Sedimentation	سرعة الترسب	خێرایی نیشتن: نیشاندەری ڕادە و خێرایی نیشتنی خڕۆکە سوورەکانی خوێنی تازەیە کە هەندێ گیراوەی ستراتی تێکەڵکراوە
R., Sex	نسبة الجنس	ڕێژەی جنس: ڕێژەی ژمارەی مێیینەیە لە ناو دانیشتوانی وڵاتێکدا بۆ ژمارەی نێرینەکان و بە ئاسایی لەسەر بنچینەی ژمارەی مێ بۆ هەر ١٠٠ نێرینەیەك دەردەبڕدرێت
R., Sickness = Morbidity R.	معدل الأصابة بالأمراض	تێکڕای تووشبوونی نەخۆشی
R., Stillbrth = Natimortality	نسبة الولادات الميتة	ڕێژەی تازە زاوی مردوو
Raticide	مبيد الجرذان	مشك کوژە، مشك قڕێن: ماددەیەکە مشك دەکوژێت
Ratio	نسبة	ڕێژە، هاوگری
R., A-G, Albumin-Globulin	نسبة الألبومين – كلوبيولين	ڕێژەی ئەلبومین – گلۆبیولین

R., Birth-death = Vital Index	نسبة الولادة – الوفاة	ڕێژەی زایشت – مردن
R., Body-weight	نسبة الجسم - الوزن	ڕێژەی تەن – کێش: کێشی لـەش (بەپاوەنـد) بەسـەر درێـــژی بـــالآدا (بـــە سانتیمەترە) دابەش کراوە
R., Cellcolour	نسبة لون الخلية	ڕێـــژەی ڕەنگـــی خانـــە: ئـــەنجامی دابەشـــکردنی ڕێـــژەی ســـەدیی خانـــەی ســـوور بەســـەر ڕێـــژەی سەدیی هیمۆگلۆبیندا
R., Concetration	نسبة التركيز	ڕێـژەی چـڕ (خەسـت)ی: ڕێـژەی تێکـڕای خەسـتیی ماددەیـەکی ڕەق لـە میـزدا بۆ هەمان خەستی و مـاددە لە خوێندا
R., D-N Dextrose - Nitrogen	نـــسبة الديكــــستروز - نيتروجين	ڕێــــژەی دیکــــسترۆز - نیترۆجین (لەمیزدا)
R., G-N, Glucose - Nitrogen	نسبة الغلوكوز - نيتروجين	ڕێژەی گلوکۆز - نیترۆجین
R., Hand	نسبة اليد: نسبة طول اليـد الى عرضها	ڕێـــژەی دەســـت: ڕێـــژەی درێـــژیی دەســـت بـــۆ پانییەکەی
R., Monocyte – Lymphocyte	نسبة وحيدة النواة – خليـة لمفية	ڕێــــژەی نێــــوان یـــەك ناوکەخانە بۆ لیمفەخانە لە خوێندا لـە نەخۆشی سـیلدا، اکبـوون بـە کەمبوونـەوەی یەکناوکەخانـــــە و زۆر لیمفەخانە دەزانرێت

R., Mootts-Mckesson	نسبة موتا - ماك كيسون	ڕێـژەی سـووتا - ماكێـسون: ڕێژەیەكی پەستانی خوێنە بـۆ برینكاری، بریتییـە لـە پەســتانی ترپــە، بەســەر پەســتۆی خاوبوونـــەوەدا دابەشـــكراو، مـــەودا بـــۆ ســـــــەلامەتی (٢٥ - ٧٥)ە لەسەردا، یەعنی ڕێژەیەكی ٥٠ لەسەدا باشترینە
R., Urea excretion	سرعة افراز اليوريا	خێرایـــی یۆریـــا دەردان: ڕێـژەی یوریـای دەردراو بـە ســەعاتێك لــە میــزدا بــە میلیگـــرام بـــۆ ژمـــارەی میلیگـرام لـە یوریـا لـە ١٠٠ سی سی خوێندا
Ration	قسط، حصة	بەش
R.,Basal	حصة أساسية	بەشی بنچینەیی
Rational	عقلي	هۆشەكی: پەیوەندی هۆش
Rationale	بيان الصوابية، حكمة	دانایی، دەرخستنی ڕاستی: لێكدانـــــەوە و ئاشـــــكرا كردنێكــــی هۆشــــەكی بنــــــــەماكان (Logical exposition of primeiples)
Rationalization	التبرير	پاساو هێنانەوە
Ratsbane	سم الفأر	مەرگەموش، ژەهری مشك: زەرنیقی سپییە ئۆكسیدی زەرنیقۆز

Rattus	جرذ	مشك
Rau's process	نتوء (راو) أو نتوء (فوليان)	نــووكی (راو) یــان نــووكی (فولیان)
Raucedo = Hoarseness	بحة (في الصوت)	دەنگ گڕی
Rawwolfia	راولفيا	راوڵفیا: چەشنە درەختێكە لــە ناوچــە گەرمــەكان دەبێــت چــەند جۆرێكیــان وەك سەرچــاوەی ژەھــــر بەكار دەھێندرێت
R. serpentina	راولفيا سربنتينا	راولفیــا ســـەر پـــەنتینا: تیپرەیەكە لە راولفیا و كە سەرچــــاوەی مــــاددەی (ریزێـرپین)ە كـە بـە زۆری بــۆ چـارەكردنی پەســتانی (تــەوژم)ی بــەرزی خــوێن بەكاردێت
Ray	شعاع	تیشك: خەت (ھێڵ)ێكە لـە ڕووناكی یان گەرمی تیشك زۆر و كـــەم بەشـــێكی جیاوازی ئاشكرایە لە وزەی تیــشكدەرەوە لــە كاتێكــدا وشــــەی تیــــشكەكان زاراوەیــەكی گــشتییە بــۆ ھــەر جــۆرە وزەیـــەكی تیـشكدەرەوە چ لـەرە دار چ گەردیلەدار

R., Actinic = Chemical R.	شعاع اكتيني، شعاع كيمياوي	تیشكی ئەكتینی، تیشكی كیمیاوی: ئەو جۆرە تیشكەیە كە گۆڕینێكی كەم یان زۆر پێك دەهێنێت بە گشتی تیشكەكانی ڕووناكی پتر ئەكتین دەین تاوەكو پتر تێپەڕ ببن لە سوورەوە بەناو شەبەنگە بەرەو مۆر (بنەوشەیی) و بگرە ژوور وەنەوشەیی
R's Alpha, a-rays	أشعة ألفا	ئەلفا تیشكەكان، ئەلفا (a): ناوكی هیلیۆمی بە لەزن كە لە ماددەی تیشكدەرەوە دەرپەڕیون لەبەر لەزە زۆرەكەیان (١/١٠ی خێرایی ڕووناكی) وزە بزوێنەكەیان ئەوەندە زۆرە (گەورەیە) یەك گەردیلە یان ئەگەر بەر ئاتۆمێك (وەك هی هایدرۆجین) بكەوێت شی دەكاتەوە
R'sAnode = positive R's	اشعة انودية، أشعة موجبة	تیشكە (ئەنۆد)یەكان، تیشكە (پۆزەتیف)ەكان: لێشاوی بارگە پۆزەتیڤە، گەردیلە كە بە لەزێكی بەرز دەڕۆن لە ئەنۆدی ناوتیوبێكی نیمچە با دەركێشراوەوە لە ژێر زەبری فۆكتینێكی بە كار براودا

تیشکەکانی (بەکەرل): ئەو تیشکانەیە کە لە ڕادیۆم دەردەچن و لە ساڵی ١٩٨٦ دا بەکەرل دۆزینیەوە	أشعة (بكرل)	R’sBecquerel’s
بێتا تیشکەکان (تیشکی بێتا) یان تیشکەکانی بێتا	أشعة بيتا	R’s Beta B-R’s
کاسۆدە تیشکەکان، تیشکی کاسۆدی: لێشاوی ئەلەکترۆن (گەردیلەی بارگ نێگەتیفی کارەبا)ەکە کاسۆدی تیوبێکی کروکس (Crookes)ی بادەرکێشراو دێنەدەر و لەسەر خەت ڕاست دەڕۆن بەبێ بایەخدان بە ئەنۆد و شوێنی	أشعة المهبط، أشعة الكاثود، أشعة مهبطية	R’s Cathode
کۆ تیشك، تیشکی کۆبووەوە: تیشکێکە کە لە تیشکۆ نزیك دەبێتەوە، دەشێت دروست بکرێت بە بەناو هاوێنەیەکی قۆقزدا بردن یان پەرچدانەوە لە ئاوێنەیەکی ناوچاڵ	أشعة متقاربة (متجمعة)	R., Convergent
تیشکی گەردونی، تیشکی کۆزمی: لە فۆتۆن و ئەلەکترۆنی وزە بەرز پێکهاتووە (High energy)	أشعة كونية	R’s Cosmic

R's Divergent	أشعة متباعدة متفرقة	پەرتە تیشك، پەرشە تیشك، تیشکی پەرش و لێك دوورەوە کەوتە
R's Erythema-producing (2050 to 3100 A . U)	انتاج أشعة حموية (2050 تاA . U3100)	تیشکی پێست هەوکردن بەرهەمهێنان: (2050 تا A . U3100)
R's Gamma	أشعة گاما	تیشکی گاما، گاما تیشکەکان: تیشکی ئەلەکترۆ موگناتیسی شەپۆل کورتن کە لە ناوکێکەوە دەدرێنەوە لەکاتی کارلێك کردنی ناوکیدا، بریتین لە فۆتۆنی (Photon)ی وزە بەرز کە نەقەبارە و نە بارگی کارەباییان هەیە و بە لەزی ڕووناکی دەڕۆن
R's Grens (About 2A . U)	أشعة (كرنز)	تیشکی (گرێنز)
R's Infrared (7700 – 500000 A . U)	أشعة تحت الحمراء	تیشکی ژێر سوور: تیشکەکە یەکڕاست لەودیوی سەری سووری شەبەنگەوەیە درێژیی شەپۆلەکان لە نێوان ٧٧٠٠ تا ٥٠٠٠٠٠ یەکەی ئەنگسترۆمە

R’s Luminous	أشعة مضيئة أو ضوئية	تیـــشکی ڕوونـــاك، یـــان ڕوونـــــــاکی تیـــــــشکە بینراوەکانی شەبەنگە
R’s Monochromatic	أشعة وحيدة اللون	تیشکە یەك ڕەنگەکان: ئەو تیـشکانەن کـە درێژییـەکی تایبـــــەتی ســــــنوورداری شەپۆلیان هەیە
R’s Parallel	أشعة متوازية	تیشکە هاوتەریبەکان
R’s Roentgen (From 5 A . U down)	أشعة (رونتگن)	تیشکەکانی (ڕۆنتگەن)
R's Soft	أشعة لينة	تیـشکە نەرمـەکان، نەرمـە تیشکەکان
R’s Supersonic	أشعة فوق صوتية	تیـشکە ژوور دەنگییـەکان: ئـەو شـەپۆلانەیە کـە لـەرە لەریان (لەرینـەوەیان) لـەو دیو ئەو شـەپۆلانەوەیە کـە بــە گــوێی مــرۆڤ دەشــێت هەست بکرێن وەك دەنگ
R’s Ultrviolet U . V R’s	أشعة فوق البنفسجية	تیشکە ژوور بنەوشـەییەکان: ئــەو تیــشکە نەبینراوانــەی شەبەنگن کە لـەودیو تیـشکە بنەوشـەییەکانەوەن، درێــژی شـەپۆلیان لـە ٤٠٠٠ بـۆ ٢٠٠٠ یەکەی ئەنگسترۆمە

R’s X	أشعة (اكس)	تیشكە (ئێكس) تیشكی (ئێكس): ئەو ناوەیە كە ڕۆنتگەن نای لەو تیشكانەی ئێستا بە تیشكەكانی (ڕۆنتگەن) ناسراون
Raynaud’s Disease	مرض (رینو)	نەخۆشیی (ڕینۆ): ١- ناڕیكییەكی سەرەتایی یان نۆرەیەكی خوێندانە كە بە تووشبوونی دیاردەی (ڕینۆ)ی دوولایی (bilateral) دەناسرێتەوە پێوەدان (criterin) بۆ ناسینەوەی نەخۆشی ڕینۆ بەردەوامیی نۆرەكانە بۆ دەوری دوو ساڵ یان پتر، و كەمترین بڕ لە گانگرینی پێی ئەم نەخۆشییە زۆرتر لە ئافرەتاندا دەبێت وەك پیاوان ٢- شەپڵەی ماسولكەكانی گەرو دوای هەوكردنی لووی پارەتید
R’s Phenomenon	ظاهرة (رینو)	دیاردەی (ڕینۆ): نۆرەی سپی هەڵگەڕان یان شین هەڵگەڕانی ناو بە ناوی سەر پەلەكان وەك پەنجەی پێ یان پەنجەی دەست یان سەری لووت یان كەناری گوێ كە بە هۆی سەرما یان هەڵچوون (Emotion) دەست پێ دەكات، كە ئەم بارە سەرەتایی بوو، واتا هۆیەكی ئاشكرای نەبوو پێی دەڵێن نەخۆشی (ڕینۆ)

React	يتفاعل: ١- يستجيب للحوافر ٢- يدخل في تفاعل كيمياوى مع	كارلێك دەكات: ١- وەڵامی دنەدەردانەوە ٢- بەشداریكردن لە كارلێك كردنێكی كیمیاییدا
Reaction	تفاعل، رد الفعل	كارلێك كردن: ١- بەر پەرچ، كاردانەوە، دژە كردار، وەڵامدانەوەی بەشێك بۆ دنەدەر ٢- ئەو دیاردانەی بە هۆی كارلێكی كیمیاییەوە پەیدادەبن كارلێك كردنێكی كیمیاییە كە ماددەیەكی كیمیایی تێدا دەگۆڕدرێت (دەبێت) بە ماددەیەك یان چەند ماددەیەكی تر ٣- لە سایكۆلۆجیدا، ئەو بارە هۆشەكی، یان سۆزەكییەی كە لە هەڵوێستێكی تایبەتیدا پەیدا دەبێت
R., Alarm	تفاعل أنذاري	كارلێك كردنی ئاگادار كەرەوە: سەرجەمی ئەو دیاردە ناجۆریانەیە كە بە لە پڕ كەوتنە بەردنەدەری هاندەری ئەوتۆی كە بەشی گەورە گەورەی لەش دەگرێتەوە پەیدا دەبن و كە ئەو گیانلەبەرانە بەجۆرێكی چۆنەكی یان چەندەكی خۆی بۆ ئامادە نەكردوە

R., Allergic	تفاعل الرجي	کارلێـك کردنـی ئـەلێرجی: کارلێك کردنی شـوێنی یـان گــشتی لــەش بــۆ لــە ماددەیــەك کــەوتن کــە بەرامبــەری ئــەو کەســە ناسـازی هەیـە (هەسـتیارە) و پێی ناکەوێت
R., Anaphylactic	تفاعل لاوقائي (استهدافي)	کــارلێکی خــۆ نــەپارێز (کردنە نیشان)
R., Anaphylactoid	تفاعل استهدافي	کارلێکی کراوە نیشانی
R., Antigen-antibody	تفاعل المولد والضد	کارلێك کردنی (ئەنتیجینی — دژە تەن)
R., Bence Jones	تفاعل (بنز جونز)	کارلێــك کردنـــی (بـــەنز جۆنز): نیـشاندنی پـرۆتین بـە گـەرمی و تواندنـەوەی نیــشتوەکە بــە کــولاّن و نیـشتنەوەی دیـسانەوە بـە ساردبوونەوە
R., Complement Fixation	تفاعل تثبيت المكمل	کارلێك کردنی چەسپاندنی تەواوکەر
R., False positive	تفاعل ایجابي کاذب	کارلێـك کردنـی پـۆزەتیفی درۆ، گەنـــدە پـــۆزەتیف (پۆزەتیڤـــە درۆیینـــە): کارلێك کردنێکی پۆزەتیڤە بـۆ تـاقی کردنەوەیـەك بـۆ ســیفلیس کــە بــە هــۆی نەخۆشی ترەوە بێجگـە لـە سیفلس دەبێت

R., Immune	تفاعل مناعي	**کارلێك کردنی بەرگەگری:** بلۆق نەکردنی جێی کوتان دژی ئاوڵە بەڵکو هەر سووربوونەوەی جێگا کە، نیشانەی هەبوونی بەرگەیەکی زۆرە
R., Intracutaneous	تفاعل داخل الجلد	**کارلێك کردنی ناو پێست:** دیار کەوتنی دژە کردارێك دوای بەشرینقە ماددەیەك کردنە ناو پێست کە دەشێت نرخی ناسینەوەی هەبێت بۆ هەندێ نەخۆشی
R., Local	تفاعل موضعي	**کارلێك کردنی شوێنی:** شوێنە کارلێك
R., Precipitin	تفاعل مرسب	نیشێنە کارلێك، کارلێك نیشاندن
R., Serum	تفاعل مصلي	کارلێك کردنی سیرۆم، سیرۆم کارلێك کردن
R., Tendon	تفاعل وتري	**کارلێك کردنی ژێ:** کرژبوونێکی پەرچە کردارییە لە ماسولکەیەکدا بە لێدانی ژێیەکەی پەیدادەبێت
R., Wassermann	تفاعل (واسرمان)	کارلێك کردنی (واسەرمان)

R.,Provocative Wassermann	تفاعل (واسرمان) محرض	کارلێـــــــك کردنـــــــی (واسەرمان)ی هاندەر
R., Weil – Felix	تفاعل (فايل – فيلكس)	کارلێــك کردنـــی (ڤایــل – فیلیکس)
Reactivate	ينشط	گــورج دەکاتــەوە، چــالاك دەکاتەوە
Reactivation	تنشيط	گــورج کردنــەوە، چــالاك کردن
Readers Cramp	مغص القارئ: مغـص يـصيب عضلات العين بسبب القراءة المستمرة	ژانـی خوێنــەرەوە: ژانێــك تووشـی ماسـولکەکانی چـاو دەبێــت بــەهۆی یەکبینــە خوێندنەوەوە
Reading	قراءة	خوێندنەوە
R., Lip	قراءة الشفاء	لێـــوە خوێندنـــەوە: بـــە سـەرنج دانـە جووڵانـەوەی لێوەکـــانی بەرامبـــەر لـــە ئاخافتنەکەی تێگەشتن
Readjustment	تنظيم المادة	ڕێکخستنەوە
Reagent	كاشــف: مــادة تــستعمل أو تــستخدم لأحــداث تفاعــل كيمياوي	ناسـەرەوە: ماددەیەکـە، بـۆ ڕوودانــــی کـــــارلێکێکی کیمیایی بەکار دێت
Realgar	رهــج الغــار: ثنــائي سـلفيد الزرنيخ	ریالگار: دووانە گۆگردیـدی زەرنیخ AsS_2
Reaumur's Thermometer	محرار (ريومر)	گەرمیپێوی (ریئومەر)

Rebound	ارتداد، رجع	هەڵبەزینەوە، هەلگەڕانەوە
Recalcification	المادة (كر) التكلس	كلساندنەوە: گەچگرتنەوە (خوێنی گەچ تێچوونەوە)ی شانەکانی لەش
Recapitulation	خلاصة، تكرار الملخص: اعادة مختصرة للنقاط الأساسية	پوختە کردنەوە: بەکورتی پوختە پێداچوونەوەی خاڵە بنچینەییەکان
Receiver	المستقبل، المستقبلة	وەرگرە: دەفرێکە بۆ تیاکۆکردنەوەی گاز یان شلەیەکی کێشراو (دڵۆپێنراو)، دەزگای وەرگرتن: بەشی دەزگایەکە کە بە هۆیەوە وزەی کارەبا دەگۆڕدرێتە سەر شێوەی نیشانەی بینراو یان بیستراو
Receptaculum	مستوعب: مايفيد لأستيعاب أو جمع شيء ما فيه	دەفر: ئەوەیە کە بە کەڵکی وەرگرتن یان تێدا کۆکردنەوەی شتێك دێت
R. chili	مستوعب الكيلوس	دەفری کیلاس: کیلۆسدان: فراوانییەکە لەسەری خوارووی (thoraeir duct)دا لەو خاڵەدا کە بەرامبەر ڕووی پێشەوەی بڕبڕەی دووەمی سێبەندەییە لە زگدا

Receptor	**متقبل، عضو الحس**	**وەرگرە:** **١- کۆمـــەڵێکی گریمانـــەکی (فرچی)یە لە ناو خانەیەکدا، کـە هێـزی یـەکگرتنی هەیـە لەگـــەڵ وە بـــەو جـــۆرە ڕاگیرکردنـــــی کۆمەکـــــە (hoptophore)یّکــی تۆکــسی یان ماددەیەکی تر** **٢- هەســـتە دەمارێکـــە کـــە وەڵامـی دنـەدەری (هانـدەری) هەمەجۆر دەداتەوە**
R., Contact	**متقبل بالتماس)**	**بــە بەرکــەوتن وەرگــرتن: ئەنــدامێکی هەســتە، کــە وەڵامـــی ئـــەو دنەدەرانـــە (هاندەرانــە) دەداتــەوە لــەو شــتانەوە کــە لــە لەشـــی کەوتوون (نزیکن)**
R., Contiguous	**متقبل بالتجاور**	**هاوســـــێیە وەرگـــــرتن، وەرگری هاوسێ: وەرگرێکە کـە دەبێـت ڕاسـتەوخۆ بـە دنەدەرەکـەوە نووسـا بێـت (لێك کەوتن) وەك چێـشتن یان دەست لێکەوتن**
R., Distance	**متقبل عن بعد**	**لە دوورەوە وەرگرە، وەرگـر لـــەدوورەوە: ئەنـــدامێکی هەسـتە، کـە وەڵامـی ئـەو شـــتانە دەداتـــەوە کـــە لـــە لەشـــــــەوە دوورن، وەك بیستن، دیتن یان بۆنکردن**

R., Dominant	المتقبل السائد	وەرگری باو، وەرگری زاڵ: ماددە یان چەند ماددەیەکی نەزانراو (نەناسراو)ن کە لە کایەی کاری دەرمانێکدایە کە بە یەکگرتنی لەگەڵ دەرمانەکە دەرفەتی دەدات بۆ ئەوەی کاری فیزیۆلۆجی خۆی بکات
R. of First order	متقبل درجة أولى	وەرگرەی پلە یەك
R., Gustatory	متقبل ذوقي	چێژە وەرگرە، گۆپکەی چەژتن
R. of Second Order	متقبل درجة ثانية	وەرگرەی پلە دوو
R. of Third order	متقبل درجة ثالثة	وەرگرەی پلە سێ
Recess	فجوة: حيز أو تجويف خال صغير	تاقچە، کەلێن، بۆشایی: ماوە یان بۆشاییەکی بۆشی بچکۆلەیە
Recession	ارتداد: عملية التقهقر الى وراء (أو بعيدا) تراجع	بۆ دواوە گەڕانەوە، پاشە و پاش گەڕانەوە
Recessus = recess	فجوة	کونیلە، تاقچە، کەلێن، بۆشایی
Recessive	متنح، الأنحساري، الأنقباضي	کرژەکی، شاراوە، نشوستەکی
Recidivation	انتكاس	لێ هەڵدانەوە، گەڕانەوەی نەخۆشی

Recidivism	الأنتكاسية، العود: ميل الى الأنتكاس (العودة) وخاصة للأجرامية	وەرگەڕانەوە: گەڕانەوە سەر سروشتی تاوانکاری یان لاساری، بەد ڕەفتاری
Recidivist	عائد، منتكس	گەڕاوە: ئەو ناساغەی دەگەڕێتەوە بۆ خەستەخانە بۆ چارەکردن بەتایبەتی کەسانی شێت بۆ چارەکردن، تاوانکاری گەڕاوە
Recipe	خذ	١- وەرگرە، بگرە: ئەوەیە کە پزیشکێ لە سەرەتای ڕەچەتەکەیەوە دەینووسێت ٢- ڕەچەتە (کەخۆی)
Recipient	آخذ: الذي يأخذ الدم في عملية نقل الدم	وەرگر: ئەوەی خوێنی دەدرێتی (وەردەگرێت)
R., Universal	أخذ عام	وەرگری گشتی، گشتە وەرگر
Reciprocal	متبادل	ئاڵوگۆڕ
Reciprocation	تبادل	گۆڕینەوە، ئاڵوگۆڕ کردن
Recklinghausen's Canals	قنوات (يكلنهاوزن): الأنايب الدقيقة الموجودة في الأنسجة الرابطة والتي تعتبر اساسا للأوعية اللمفاوية	جۆگەکانی قەنالەکانی (ڕێکلین هاوزن): لوولەی باریك باریکن لە ناوتەیمانە گەیەنەرەکاندا کە سەرەتای لیمفدانەکان دادەندرێن

R.'s Disease	مرض (كلنهاوزن) ١- الأورام الليفية والعصبية المتعددة ٢- التهاب العظم الليفي الكيسي	نەخۆشی ڕێکلینهاوزن: ١- ڕەگ و ڕیشاڵە پەنامی چەندانەیی ٢- ریشاڵ و کیسە هەوکردنی ئێسقان
Reclination	الأستلقاء	ڕاکشان، پاڵکەوتن: برینکارییەکە بۆ وەرگەڕاوی هاوێنە (ی چاو)ە بۆ ناو شوشە تەن (vitreous)
Reconstitution	اعادة التركيب، اعادة التكوين	١- پێکهێنانەوە، گرتنەوە، ٢- دروست بوونەوە: چاکبوونەوە و چاك کردنەوە و گۆشتە و زوونهێنانەوەی بەردەوامی زیان کە بە شانەکان دەگات
Recrement	اللعاب أو المواد الأخرى التي بعد افرازها تمتص ثانية الى الدم	لیيك یان ماددەی ترکە دوای دەردرانی هەڵدەمژرێتەوە ناو خوێن لە لایەن لەشەوە
Recovery	شفاء	چاك بوونەوە، خۆشبوونەوە: چاکبوونەوە لە نەخۆشی
Recrudescence	نكسة	لێ هاتنەوە، گەڕانەوە، لێ هەڵدانەوە: گەڕانەوەی نیشانەکانی دوای نەمانیان یان سووکبوونیان بەشێوەیەکی دەمی

R. of Fever	معاودة (انتكاس) الحمى	تـالّی هاتنـەوە، گەڕانـەوەی تا، لێ هەڵدانەوەی تا
Recrudescent	معاود، منتكس	گەڕاوە، لێ هەڵدەرەوە: سەر لە نویَ لێ هەڵدەرەوە: زۆر بوونـــەوەی نیـــشانەکانی نەخۆشـی دوای ماوەیـەکی کزی کەم
Recruitment	تعبئة	داگرتنەوە، پڕکردنەوە
Rectal	مستقيمي	ڕێکـەیی، پەیوەنـدی ڕاسـتە ڕیخۆڵە
R. Crises	أزمـــة المـــستقيم، أزمـــة مستقيمية	کیـــشەی ڕێکـــە (ڕاســـتە ڕیخۆڵە)
Rectalgia	الم المستقيم	ژانی ڕاسـتە ڕیخۆڵە، ڕێکـە ئێشە
Rectectomy	استئصال المستقيم	ڕاستە بڕین
Rectification	تقويم، تكرير	١- ڕاست کردنەوە ٢- دووبـــارە پاڵاوتنـــەوە (کێشانەوە، دڵۆپاندنەوە)
Rectified	مقوم، مكرر	ڕاســـتکراوە، دووبـــارە (کێشراو)
Rectifier	مقوم	ڕاسـت کـەرەوە: ئامرازێکـە بۆ ڕاستکردنەوەی ڤۆڵتیەی گۆڕاو بۆ ڤۆلتییەی نەگۆڕ

R., Thermionic	مقوم أيوني حراري	ڕاست کەرەوەی ئایۆنی گەرمی: ڕاست کەرەوەیەکە کە لە دەرچە (زمانە)یەکی کارەبایی پێك هاتووە کە ئەلەکترۆنەکانی تێدا بە گەرمکردنی (جەمسەرەکەی) ئەلەکترۆدەکەی پەیدا دەبن
Rectischiac	مستقيمي وركي	ڕاستە و سمتی: پەیوەندی ڕاستە ڕیخۆڵە و ئێسقانی سمت
Rectitis	التهاب المستقيم	هەوکردنی ڕاستە ڕیخۆڵە
Recto-abdominal	مستقيمي بطني	ڕاستە و زگی: پەیوەندی ڕاستە ڕیخۆڵە و زگ
Rectocele = proctocele	قيلة مستقيمية	ڕێکتۆ سێل: جۆرە فۆڕییەکە هەندێ لە ڕاستە ڕیخۆڵە دەردەپۆقێتە ناو کولینك
Rectoclysis = proctoclysis	حقنة شرجية	کۆمە دەستوور کردن
Rectococcygeal	مستقيمي عصعصي	ڕاستە و کلێنچکەیی: پەیوەندی ڕاستە ڕیخۆڵە و کلێنچکە
Rectopexy=proctopexy	تثبيت المستقيم	ڕاستە چەسپاندن

Rectophobia	رهـــاب (رهبـــة) مرضـــي المستقيم	ڕێکــه ترســێ، مەترســی نەخۆشی ڕاستە ڕیخۆڵە
Rectoplasty	تقويم المستقيم	ڕاستە ڕاستکردنەوە
Rectoromanoscope	منظار المستقيم والسيني	ڕاســتە و ســیگمۆید بــین: ئامرازێکـــه بـــۆ پـــێ ســـــەیرکردنی پێـــــچی سیگمۆیدی کۆڵۆن
Rectorrhaphy = proctorrhaphy	رتو (خياطة) المستقيم	دروونەوەی ڕاستە
Rectoscope = proctoscope	منظار المستقيم	ڕێکه بین، ڕاستە بین
Rectosigmoid	مستقيمي سيني	ڕاستە و سیگمۆیدی
Rectostenosis	تضيق المستقيم	ڕێکـــه تـــەنگی، ڕاســـتە تەســـکی، تەنگبوونـــەوەی ڕاستە ڕیخۆڵە
Rectotomy	شق المستقيم	ڕاستە هەڵدڕین
Recto-urethral	مستقيمي مبالي	ڕاستە و میزە ڕۆیی
Recto-uterine	مستقيمي رحمي	ڕاســـــتە و مناڵـــــدانی: پەیوەندی ڕاستە ڕیخۆڵـە و پزدان
Rectovaginal	مستقيمي مهبلي	ڕاستە کولینکی
Rectovesical	مستقيمي مثاني	ڕاستە و میزڵدانی

Rectum	المستقيم	ڕاستە، ڕاستە ڕیخۆڵە: بەشی ئەوسەری ڕیخۆڵە ئەستوورە، بەرامبەر ڕووی سێهەم بڕەی پاشڵ (سمتە جۆڵە) دەست پێ دەکات و لە هێڵە شانەییدا، کۆتایی دێت (pectimateline) بە تێکڕایی (١٣,٥)سم درێژایی دەبێت
Rectus	المستقيمة، العضلة المستقيمة	ڕاستە ماسولکە
Recumbent	مستلق	ڕاکشاو، پاڵکەوتو
Recuperation	النقاهة: استعادة الصحة والقوة والعافية	بووژانەوە، تەندروستی و هێز بۆ گەڕانەوە
Recurrence	رجعة	گەڕانەوە، هەڵدانەوە: گەڕانەوەی نیشانەکانی نەخۆشی دوای خۆشبوونەوە
Recurrent	راجع	گەڕاوە، هەڵداوە: ١- گەڕانەوە دواوە بەرەو سەرچاوەکەی ٢- گەڕانەوەی نیشانەی نەخۆشی دوای خۆشی
Recurvation	تقوس للخلف	بۆ پشتەوە چەمینەوە، بە پشتا چەمینەوە
Ret	أحمر	سوور

R. Gum	طفــح حطــاطي أحمــر في الأطفال	جۆرە ليردەردانێکی سوورە لە ساوادا
Redecussate	يكر التصالب	یــەکتر بڕینــەوە: جــارێکی تریش خاچوار یەکتر بڕینەوە
Redintegration	اصلاح، ترميم	چاکــسازی، چــاك کردنــەوە: خـــــستنەبریی بەشـــێکی (ئەندامێکی) بزر یان نەماو
Redislocation	إعادة (كر) الخلع	لە جێ چوونەوە: جارێکی تریش لەجێ چوون
Redox	اختــزال وتأكــسد متبــادل: تفاعل أختزالي تأكسدي	کەمبوونــەوە و ئۆکــسانی بەرامبــــــەر: کارلێـــــك کردنێکی کەمبوونـەوەیی و ئۆکسیدێنی (ئۆکسانی)
Redressement	١- اعادة التضميد ٢- التعــويض عــن قـــسم أو تصحيح تشوە	١- تیمار کردنەوە ٢- خستنەوە جێی بەشێك یــــان ڕاســــتکردنەوە و چاکردنەوەی ناڕێکییەك
R.Force	تجبير (تصليح) قسري	بــە زۆر گرتنـــەوە (چــاك کردنەوە)
Reduce	١- يرجـــع (الى موضـــع أو علاقة سابقة اعتيادية) ٢- يختزل ٣- ينقص الوزن	١- گرتنـــەوە، خـــستنەوە ســەربار (ی پێــشو، جێــی ئاســایی وەك گرتنـــەوەی شکاوی.. هتد) ٢- (لـــــە کیمیـــــادا) کەمبوونـەوە کەمکردنـەوە، لێکردنەوە ٣- لــە کــێش (قورســی) کەمکردنەوە (سووکبوون)

Reducible	١- قابل للرد (ارجاع) ٢- قابل للأختزال	١- دەشـــێت بگیرێتـــەوە، دەگیرێتەوە ٢- دەشـــێت کەمکرێتـــەوە، کەم دەکرێتەوە
Reduction	١- تجبير، ارجاع، رد ٢- (في الكيمياء) أختزال	١- گرتنەوە، خستنەوە جێ (ی شکاوی، لە جێچوون) ٢- (لـــــــە کیمیـــــــادا) کەمبوونـەوە، کەمکردنـەوە ئۆکـــسجین لـــە، یـــان هایـــدرۆجین خـــستنەسەر ماددەیــــەك و بەگـــشتی کەمبوونـــەوەی بارگـــەی پـۆزەتیڤ یـان پەیـدابوونی بارگەی نێگەتیڤ
Reductant	مختزل	لێکەرەوە، کەمکەرەوە
Reduplication	تضاعف، مضاعفة	دوو هێنـدەبوون دوو جـار کردن (بوون): ١- دوقەد کردن، نوشـتانەوە سەر.. ٢- دووجار بوونی بەش
Redwater = Braxy	جمرة الغنم	تیراوێی مەڕ
Reed	قصب	قامیش، نەی، زەل
Reed's cells	خلايا (ريد)	خانــەکانی (ریــد): جــۆرە تەنیلەی قاشقاشـی زلـە کـە گەردیلەی ناڕێك و پەرشـی کرۆمـاتینی تێدایـە لەگـەڵ یـــەك یـــان دوو ناوکۆڵـــە (meleolus) لـەناو لیمفـە لوودا بەرچاو دەکەوێت لـە نەخۆشی (هۆجکن)دا

Re-education	تأهيل	شايستاندن، ڕاهێنانەوە: مەشقپێكردنی كەسێكی پەك كەوتە یان هۆشی نارێك بۆ هێنانەوەی بۆ سەر باری جارانی ئەگەر بشێت
Rees's Test	أختبار (ريز)	تاقی كردنەوەی (ڕيز): بۆ ئەلبۆمين: نيشاندنی ئەلبۆمينە (ئەگەر هەبێت) لە گيراوەيەكدا بە هۆی گيراوەی كهوولی ترشی تانيكەوە
Refect	يشفى، يصلح، يرمم، ينعش	بووژنەوە، چاكبوونەوە، چاك كردنەوە
Refection	انعاش، شفاء، تصليح، ترميم	بووژانەوە، چاكبوونەوە، چاك كردنەوە: بەتايبەتی نەمانی خوويەكی نيشانەكانی ڤيتامين (B) كەمی لەو مشكانەدا كەلە سەر خۆراكی كەم ڤيتامين پەروەردە كراون
Refine	ينقي، يكرر: يصفي ويزيل المادة الغريبة عن..	پاڵاوتن، ڤاڵكردن
Refinement	تنقية، تكرير	پاڵاوتن، ڤاڵكردن
Refinery	مصفاة، معمل تكرير	پاڵێوگە

Reflected	منعكس	دراوە، گەڕاوە، ڕەتەوەبوو
Reflection	انعكاس	دانـــــەوە، ڤـــــەدان، ڕەت بوونەوە، گەڕانەوە
R. Angle	زاوية الأنعكاس	گۆشەی دانەوە
Reflector	عـاكس، مـرآة: جهـاز لعكـس الصوت أو الضوء	ڕەتکـــــــەرەوە،.... دەرەوە، ئاوێنـــە: ئامێرێکـــە بـــۆ ڕەتکردنــــەوە (دانــــەوە)ی ڕووناکی یان دەنگ
Reflex	منعكس	١- دراوە، ڕەتەوە بوو ٢- پەرچەکردار فرمان یـان جووڵە ٣- وێنەیـــــــــەکی دراوەی شتێك
R.'s Abdominal	منعكـــــسات بطنيـــــة أو منعكسات البطن	پەرچــە کردارەکــانی زگ: کرژبــوون لــە دەوروبــەری نــاوك بــە تونــدی دەسـت لێخشاندن لە دیواری زگ
R. Arc	القوس الأنعكاس	کەوانی پەرچەدار، پەرچـە کەوان
R., Accommodation	منعكس التكيف	پەرچــــەکرداری ڕاهێنــــان (ڕاهاتن)
R., Ankle, = Ancle Clonus	منعكس الكامل	پەرچە کرداری قولە پێ
R., Babiniski's	منعكس (بابنسكي)	پەرچـە کـرداری (بابنـسکی): بەختووکـەدانی بـەری پـێ بـۆ پـشتەوە نوشـتانەوەی پەنجـە گەورەی پێ لـە زیـان گەیـشتن بە پۆپتیژە ڕێبازدا دەبێت

R., Behaviour = Conditromed	**منعكس سلوكي**	**پەرچە کرداری ڕەفتاری**
R., Biceps	**منعكس ذات الرأسين**	**پەرچــە کــرداری ماســولکە دوو ســەرە: کرژبــوونی دوو ســـەرە ماســـولکەی بـــاهو بەکێشان بەژێیەکەیدا**
R., Carotid Sinus	**منعكس الجيب السباتي**	**پەرچــە کــرداری گیرفــانی کاڕۆتیـد: بەتونـدی دەسـت نـان بـە گیرفـانی کاڕۆتیـدا دەبێتە هۆی خاوکردنەوەی خێرایی دڵ**
R., Chain	**منعكس مسلسل**	**زنجـــیرە پەرچـــە کـــردار، پەرچە کـرداری زنجیرەیـی: زنجـیرە پەرچـە کردارێکـە هـــەر یـــەکێکیان کـــاری دنـەدەر بـۆ ئـەوەی دوایـی دەکات و چالاکییەکی تەواو دەنوێنێت**
R., Conditioned	**منعكس مشروط (شرطي)**	**پەرچــە کــرداری مەرجــدار: جـۆرە پەرچـە کردارێکـە بـە خۆڕسـك (جـۆری سروشـتی) لـە گیانلەبـەردا نابێـت بـەڵام دەشـێت دروسـت بکرێـت بـە بەنـــــدکردنی فرمـــــانێکی فیزیۆلــۆجی بــە کردارێکــی دەرەکـی بـێ پەیوەسـتی وەك زەنــگ لێــدان یــان ڕوونــاکی یەك و گورج لەگەڵ زەنگەکە یـــان ڕوونـــاکی دەرکـــەوتن فرمانـــــە فیزیۆلۆجییەکـــــە دەست پێ دەکات**

R., Corneal	منعكس القرنية	پەرچەکرداری گلێنە (ی چاو): هەژاندنی گلێنە دەبێتە هۆی چاو نووقاندن
R., Deep	منعكس عميق	پەرچە کرداری قوولْ، قوولْە پەرچەکردار: هەچ پەرچە کرداریَ کە پەیدا ببێت لە دنەدانی پێکهاتوویەکی ناوەوە (قوولْ)
R., Delayed	منعكس متأخر، منعكس معوق	پەرچە کرداری دواکەوتوو (وەدرەنگ کەوتو): ئەوەیە کە ماوەیەك دوای بەکارهێنانی (کارکردن)ی دنەدەرکە پەیدا دەبێت
R., Faucial	منعكس حلقي	پەرچە کرداری گەرو: خوراندنی گەرو دەبێتە هۆی ڕشانەوە
R., Gluteal	منعكس الوي	پەرچە کرداری سمت: بە کێشان بەپێستی سمتدا ماسولکەکانی سمت کرژ دەبن
R., Gasp	منعكس القبض	پەرچە کرداری گرتن: پەرچە کردارێکە وەك بۆ گرتن لە پەنجەکانی دەست یان پێدا دەبێت بە دنەدان

R., Laryngeal	منعكس حنجري	پەرچــە کــرداری قــوڕگ: هەژانــدنی گـەرو و قـوڕگ دەبێتە هۆی کۆکین
R., Knee jerk	منعكس نفضة الركبة	پەرچــە کــرداری ئــەژنۆ ڕاتەکین
R., Light	منعكس الضوء	پەرچـە کـرداری ڕووناکی: کرژبـــــوون (بــــچووك بوونـــەوە)ی بیبیلـــە کـــە ڕووناکی بەردەکەوێت
R., Patellar=Kneejerk n.,	منعكس رضفي (الرضفة)	پەرچــە کــرداری کـلاوەی ئەژنۆ
R., Psychic	منعكس نفسي (نفساني)	پەرچــەکرداری دەروونـــی: پەرچــە کردارێکــە دێتــە قەومان بەهۆی شوێنەواری عــەمار کــراوی یــاد، وەك لیـك بەردەوامـدا هاتنـەوە لەبەر ناو هێنان یان دیتنی خواردەمەنێکی خۆش
R., Radial	المنعكس الكعبري	پەرچە کرداری کەوەرە: بە کێـشان بەسـەری خـوارووی کــــەوەرەدا باســـــك دەنوشتێتەوە سەر باهو لـە ئەنیـــــشکدا و ڕەنگـــــە پەنجەکانیش کرژببن
R., Tendon = peep n.	منعكس وتري	ژێیە پەرچە کردار

R., Trained = Conditioned n.	منعكس تدريبي	مەشقە پەرچە کردار
R.,Vagus	منعكس العصب التايه	پەرچــە کــرداری ڕەگــە گەڕۆك: هەستیارییەکی نا ئاسـایی بـۆ دەسـت پیانـان بەسەر ئەو وێنانـەی ڕەگی دەیەمی کاپولی (lth nerve) بـەژێردا دەڕوان، ئـەم بـارە لە نەخۆشی سیلدا دەبێت
Reflexa = Decidua reflexa	الساقط المنعكس	کـەوتوی گـەڕاوە (بەشـێکە لە ئاوەڵی منالْ)
Reflux	جزر، ارتداد	نیشتاو: گەڕانەوە دوا
Reformatory	اصلاحية	چاکسازی
Refract	١- يكسر (شعاع الضوء) ٢- يحـدد قـوة الأنكـسار (في العين أو العدسة)	١- شـــکانەوە (ی تیـــشکی ڕووناکی) ٢- هێـــــزی شـــــکانەوە دۆزینەوە (لە چاودا یان لە هاوێنە (عدسە)دا)
Refracta dosi	بمقـادير جزئيـة (مقـسمة) ومتكرره	کـەم کـەم و پـەیتا پـەیتا: بەبڕی کـەمی (دابەشـکراو) و پەیتا پەیتا
Refraction	انكسار	شـکانەوە: لادان (گـۆڕانی ســـەحت)ی تیـــشکی ڕووناکییـــە کاتێـــك بـــە شـێوەیەکی لار بـــەناو دو ناوەنـــددا دەڕوات لـــە ڕووناکـــە چـــڕییەکانیان جیاواز بن

R., Double	انكسار مزدوج (مضاعف	جووت شكانەوە: ئەوەیە كە تێدا تیشكی لێدەر (incident ray) دابەش دەبێت بەدو تیشكی دراوە (reflected ray) وە بۆ دروستكردنی دووێنە جووت شكانەوە بەهۆی ئایسلاند سپارەوە دەبێت بنوارە nicol prism
R., Dynamic	انكسار حركي	شكانەوەی دینامیكی: ڕاهێنانە ئاساییەكەی چاوە كە یەكبینە دەكرێت بەبێ ئەوەی پێی بزانرێت (كەسەكە خۆی هەستی بكات)
R., Ocular	انكسار بصري	بینناییە شكانەوە، شكانەوەی بینایی: شكانەوەی ڕووناكی كە بەهۆی ناوەندەكانی چاوەوە دەكرێت و ئەنجامی وێنە خستنە سەر تۆڕی چاوە
R., Static	انكسار ساكن	ئارام شكانەوە، شكانەوەی ستاتی (مەنگ): شكانەوەی ڕووناكی لە چاودا لە كاتێكا كە ڕاهاتنی شەپڵە دارە (شەپڵەی لێداوە)

R., Index of	معامل الأنكسار	هاوكۆڵكەی شكانەوە: ڕێژەی نێوان خێرایی ڕووناكی لە بۆشاییدا و خێراییەكەی لە هەر ناوەندێكدایە
Refractionist	فاحص النظر	ڕیفراكشنیست، چاوپشكن: كەسێكی پسپۆر لە دۆزینەوەی هێزی شكانەوەی چاوان و ڕاستكردنەوەی خەوشی بینایی (هەڵەكانی شكانەوە)
Refractive	١- انكساري ٢- كاسر	١- شكێنەوەیی ٢- شكێنەوە
Refractivity	الأنكسارية	شكێنەوەیی
Refractometer	مقياس الأنكسار	شكانەوە پێو، پێوەری شكانەوە، (ریفر اكتۆمیتەر): ١- دەزگایەكە بۆ پێوانە كردنی هێزی شكانەوەی چاو ٢- دەزگایەكە بۆ دۆزینەوەی هاوكۆڵكەی شكانەوەی ماددە جیاوازەكان

Refractometry	قياس الأنكسار	پێوانی شکانەوە، شکانەوە پێوی
Refractory	عصي	لاسار، یاخی: بە ئاسانی چارە ناکرێت
Refracture	اعادة (كر) الكسر	شکاندنەوە: شکاندنەوەی ئێسکێکی شکاوی خۆ گرتووەوە بۆ ڕاستکردنەوەی خواری
Refrangible	قابل للأنكسار	شکستەنی، دەشکێتەوە، دەشێت بشکێتەوە وەك تیشکی ڕووناکی
Refresh	ينعش	بووژاندنەوە، تازە کردنەوە، ڕووت کردن لە بەرگی، ڕووشاندن
Refresher	منعش	بووژێنەوە، تازە کەرەوە: بیرخەرەوە
Refrigerant	مبرد، ملطف	١- فێنك كەرەوە (دەرمان) ٢- تاو تێنوێتی پەڕین (لابەر)
Refrigeration	تبريد	سارد کردن، تەزاندن: وەك دەرمان بەکارهێنانی ساردی بۆ نەخۆشی
Regel	الحيض	مەهك، حەیز، بێنوێژی، عوزر

Regemeration	تجدد	نوێبوونەوە، تازە بوونـەوە: تـــازە بوونـــەوە یـــان چـــاکبوونەوەی شـــانەی فەوتاو
Regimen	حمیة	پارێز، (ریژیم)
Regio = region	منطقة	ناوچە، هەرێم
Region	منطقة	ناوچـــە: هـــەچ بەشـــێکی تایبەتی لە لەش، بـە زۆری ئەوەی سنووری تایبەتی بۆ داندراوە
R’s, Abdominal	مناطق البطن	ناوچەکانی زگ
R., Anal = lschiorectal	منطقـــة الـــشرج، المنطقـــة الشرجیة	ناوچەی کۆم
R., Axillary	منطقـــة الأبـــط، المنطقـــة الأبطیة	ناوچـەی بـن باخـەڵ: بـن باخەڵ و سنوورەکانی
R., Cubital	منطقة المرفق	ناوچەی ئانیشك
R., Epigastric	المنطقة الشرسوفیة، منطقة الشرسوف	ناوچەی سەر دڵ
R., Hypochondriac	المنطقـــة المراقیـــة، منطقـــة المراق	ناوچەی خوار پەراسوو
R., Hypogastric	المنطقة الخثلیة	ناوچەی بەر موسڵدان
R., Iliac	منطقة الحرقفة	ناوچەی کلۆت

R., Infra-axillary	منطقة تحت الأبط	ناوچەی بن باخەڵ
R., Infraclavicular	منطقة تحت الترقوة	ناوچەی ژێر چەناگە
R., Inframammary	منطقة تحت الثدي	ناوچەی ژێر مەمك
R., Infrascapular	منطقة تحت اللوح	ناوچەی ژێر دەفە
R., Inguinal	المنطقة الأربية	ناوچەی ئەشكنج
R., Interscapular	منطقة بين اللوحين	ناوچەی ناوشان
R., Lumbar	منطقة القطن، المنطقة الطقنية	ناوچەی سێبەندە
R., Precordial	منطقة امام الثلب	ناوچەی بەر دڵ
R., Supraclavicular	منطقة فوق الترقوة	ناوچەی سەر چەناگە
R., Umbilical	منطقة السرة	ناوچەی ناووك
Regional	منطقي	ناوچەیی
R., Ileitis	التهاب اللفائفي المنطقية	هەوكردنی ڕیخۆڵە باریكەی ناوچەیی
Registrar	مسجل	ڕێجسترار، تۆمار كەرە
Registration	تسجيل	تۆماركردن
Registry	مركز التسجيل	بنكەی تۆماركردن: ١- فەرمانگەیەكە كە نەخۆشەوان (Nurse)ێك بۆی هەیە ناوی خۆی تێدا تۆمار بكات كە ئامادەیە بۆ ئیشكردن ٢- ئاژانس (فرمانگە)یەكی بۆ كۆكردنەوەی مادده و نموونەی نەخۆشی (pathological) و تیشكەوێنە.. هتد و ڕێكخستنیان بەشێوەیەك دەست بدات بۆ سوود لێ وەرگرتن بۆ خوێندن

Reglementation	مكافحة البغاء	قەڵاچۆكردنی بەدڕەوشتی
Regression	تقهقر	كـــــشانەوە، دانـــــەدواوە، نشوستی؛ ١- گەڕانـــەوە ســـەربارێكی پێشووتر ٢- نیـــشتنەوەی نیـــشانەی نەخۆشـــــییەك یـــــان نەخۆشیەكە خۆی ٣- (لـە بایۆلۆجیـدا) دانـە دواوە (نـــشوستی) هەنـــدێ بـــەرەباب (generation)ی یەك لە دوای یەكتر
Regressive	متقهقر	كشاوە، دواكەوتو، نـشوستی هێناو
Regular	منتظم	ڕێك و پێك
Regulation	نظام، تنظيم	ڕێكخستن
Regurgitation	قلس، جريان عكسي	یەقدانـــەوە، یەفكردنـــەوە، هەڵهێنانـــەوەی خـــواردن، بـــــەرەو دوا گەڕانـــــەوەی خوێن بۆ ناو دڵ
R., Aortic	قلس الأبهر	پاشەكـــشەی شـــاخوێنبەر: گەڕانــە دواوەی خــوێن لــە شاسوورە دەمـارەوە بـۆ نـاو زگۆڵـــەی چـــەپ لەبـــەر ناتـەواوی زمانـە (دەرچـە) داسی شاسوورە دەمار

R., Mitral	قلس الثنائي	پاشەکشەی زمانەی دووتوێ: گەڕانەوە دواوەی خوێن لە زگۆڵەی چەپەوە بۆ گوێچکەلەی چەپی دڵ لەبەر باش کارنەکردنی دەرچە (زمانە) میترانی (دو پەڕەیی)
R., Pulmonic	قلس رئوي	پاشەکشەی سییە خوێنبەری: گەڕانەوە دواوەی خوێن لە خوێنبەری سییەوە بۆ ناو زگۆڵەی ڕاست لەبەر ناتەواو کارکردنی دەرچە (زمانە) داسیی، سی
Rehabilitation	تأهيل: اعادة مريض أو مصاب الى حالة من الأكتفاء الذاتي أو التوظيف المثمر على أعلى درجات المهارة الممكنة وبأقرب فرصة ممكنة	شایستە کاری: گێڕانەوەی نەخۆشێك یان زیان لێ کەوتوویەك بۆ سەرباری کار لە دەست هاتوویی یان بۆ سەر کار لە باشترین جۆرێکدا کە بشێت و بە زووترین کات
Rehalation	التنفس ثانيا	هەناسە دانەوە
Reichmann's Disease	مرض (ركمان): افراز العصارة المعدية المستمر	نەخۆشی (ریکمان) یەکبینە دەردانی شیلەی ئاشك

R’s Sign	علاقة (ركمان)	نيـــــشانەی (ريكمـــــان): هـــــەبوونی پاشمـــــاوەی خواردەمــەنی تــرش لــەناو ئاشكدا سەر لەبەيانی پێش خـــواردن كـــە نيـــشانەی دەردانـــی شـــيلەی ئاشـــكی يەكبينــە و تەنگبوونــەوەی ئاشكەوان دەردەخات
Reimplantation	اعادة الفرز	داچەقاندنەوە: داچەقاندنەوە لە شوێنی خۆيدا هی بەشێك كــە هــەڵ كەنـــدرابێت، وەك داچـــەقاندنەوەی ددانێكـــی هەڵكەندراو
Reinfection	تجدد (كر) العدوي	دووچـــــاری نەخۆشـــــی بوونــەوە بــۆ جــاری دووەم بــەهۆی هــەمان هــۆ يــان يەكێكی تری يەكسان
Reinforcement	تقوية	بەهێز كردن، هێز پێدان
R. of Reflex	تقوية المنعكس	پەرچـەكردار بـەهێزكردن: پـتربـــوونی پەرچـــە وەڵام (reflex response) بـــە خەريك كردنی نەخۆشەكە بـــە هەنـــدێ كـــاری تـــری تەنەكی يـان هۆشـەكی لـەو كاتەدا كە پەرچـەكردارەكە دنە دەدرێت

Reinnervation	تطعــــيم العــــصب، اعــــادة تعــصيب: عمليــة تطعــيم عصب حي لأستعادة وظيفـة عضلة مشلولة	ڕەگ موتربە کردنـەوە: بـە برینکـاری موتوربــەکردنی ڕەگێکـــــی زینــــدو بــــۆ گێڕانـــــەوەی (خـــستنەوە گـــــەڕی) ماســــولکەیەکی شــەپلە لێــدراو بــۆ ســەر فرمان
Reintubation	اعادة تنبيب	لولە تێخستنەوە: بۆ جاری دووەم تێخستنی لوولە
Reinversion	اعــادة القلــب: قلــب عــضو منقلب واعادته الى وضعيته السوية	هەڵگێڕانەوە: هەڵگێڕانەوەی ئەنــدامێکی هەڵگــەڕاوە بــۆ سەر باری خۆی
Reisman's Myocardosis	قلاب (ريسمان) العضلي	ماســــولکە هــــەڵگێڕەووی (ریسمان)
Reisseisen's Muscles	عـضلات (ريـسيس): الأليـاف العضلية للقصبات	ماســولکەکانی (ریــسیس): ماســولکە ڕیــشاڵ (ڕشــاڵە ماســـولکە)کــانی بــۆریی هەناسە
Reiters Disease	مرض (ريتر)	نەخۆشـــــیی (ڕیتـــــەر): نەخۆشــییەکە نێرینــە دەی گرێــت، ســەرەتای بــە زگ چوونە، لەوە دوا هـەوکردنی میــزەڕۆ و چــاو داهــاتن و هـەوکردنی فـرە جومگـەیی لەگەڵ پێست ئەستوور بوون هەندێ جار

R’s Syndrome	لزمة (ريتر)	سـيندرۆمی (ڕيتــەر): تووشــبوونی هــەوكردنی ميــزەڕۆ و چــاو يەشــە پێكەوە لەگەڵ هەوكردنی جومگە ئـەم نەخۆشـييانە هەموو چ پەيوەندييـەكيان بە سووزەنەكەوە نييە
Rejuvenescence	تجدد الشباب، إصباء	گەنجبوونــەوە، هــەرزەكار بوونـەوە: نـوێ بوونـەوەی هــەرزەكاری يــان هێــز و چالاكی
Relapse	رجعة	پەيدابوونــەوە، گەڕانــەوە: دەركەوتنـــــەوە يـــــان گەڕانــەوەی نەخۆشــييەك دوای بە ڕواڵەت نەمانی
R., Intercurrent	مابين مجريين	نێــــــــوان دوو ڕەوت، گەڕانەوەی نەخۆشی پـێش ئـەوەی تاكـەی گەڕابێتـەوە (هاتبێتـــــەوە) يـــــان بگەڕێتــەوە ســەر پلــەی ئاسايی
R., Rebound	ارتداد	گەڕانـــەوە، گەڕانـــەوەی هەنـــدێ لـــە نيـــشانەكانی نەخۆشييەك لەگەڵ دەست هــەلگرتن، لــە دەرمـــان پێدانی

Relaxant	مرخي	خاوكەرەوە: ١- هـــۆی کەمکردنـــەوەی کرژی (توندی) ٢- دەرمانی خاو کردنـەوەی کرژی (توندی)
Relaxation	ارخاء ١- تخفيف شدة التوتر ٢- الأراحة من شدة الألم ٣- ارخـــاء العـــضلة دون تقصيرها	درژە بوون، خاوكردنەوە ١- کەمکردنـــەوەی تونـــدی (tension) ٢- ئـــازار کەمکـــەرەوە (سووك كەر) ٣- خـاو کـەرەوەی ماسـولکە بێ کورت بوونەوەی
R., Isometric	ارخـــاء ايـــسومتري: ارخـــاء العضلة دون تقصير في طولها	خـاو کردنـەوەی هوادرێـژی: خـــــاو کردنـــــــەوەی ئايسۆمەتری: خاوکردنـەوەی ماسـولکە بـێ ئـەوەی کـورت بێتـەوە (واتـا لەسـەر هـەمان درێژی خۆی بمێنێت)
Relief	تفريج	ســـووك كـــردن (بـــوون) کەمکردنـەوە يـان لابردنـی (نەهێشتنی) ژان
R., Incision	تفرع قطع، تفرع شق	کەمکردنەوەی بڕین
Relieve	يفرج (عن الألم، الكرب)	ژان ســـووك كـــردن، بـــە هاناوە چوون
Reluxation	الخلع ثانية	لە جێچوونەوە

Remak’s Band	شريط (راماك): اسطوانة	شـــريتى (ڕامـــاك): لوولـــه تەوەرەییەك
R.’s Fibers	الياف (راماك)	ڕیشاڵەکانی (ڕاماك)
R.’s Ganglion	عقدة (راماك)	گرێـی (ڕامـاك): گرێیـەکی سیمپەساوییە لەناو شانەی دڵــدا نزیــك خــوێنهێنی کلۆری سەروو
R.’s Plexus	ضفيرة (راماك)	پرچی هۆنراوەی (ڕامـاك)، پـرچـــــى هـــــــۆنراوەی (میسنەر)ە
R.’s Sign	علاقة (راماك)	نیشانەی (ڕاماك)
Remedial	علاجي، دوائي	چـارەکەر، دەرمـــان، کـاری دەرمان کەر
Remedy	علاج، دواء	دەرمـان، چـار، چارە: هـەچ شـتێك کـە نەخۆشـی چـاك دەکاتــەوە، ســووك دەکـات، یان نای هێڵێت
Remission	خمود	کپبـوون: کەمبوونــەوە یـان نیــشتنەوە (ســووکبوون)ی نیـشانەکانی نەخۆشـییەك، هـــــەروەها ئـــــەو مــــاوە (دەم)ەیـــــە کـــــە ئـــــەم کەمبوونەوە و سوکبوونەی تێدا دەبێت
Remittent	مترددِ	دەمـــدەمی: مـــاوە (دەم)ی سووك بوون و توند بوونی هەیە

R., Fever		تـــای دەمــــدەمی: تایەکـــە نیـشانەکانی کـەمتر دەبنــەوە بە جۆرێکی ئاشکرا لە دەمـی تایبەتیـــدا بـــەبێ ئـــەوەی بەتەواوی لە ناوبچن
Remittene	هدنة	دەمـــــــە ســــــووکبوون: سـووکبوونێکی دەمـی (بــە بێ وەستانی ڕاسـتەقینە)ی نیشانەکان (ی نەخۆشی)
Remnant	بقية، فضلة	بـــەرماوە، مـــاوە، لێمـــاوە، فەزڵە
Ren	كلية، كلوة	گورچیلە، گورچك
R. mobiles	كلية متحركة	گورچـــــــیلەی بزێــــــو، گورچیلەی لەق
R. unguiliformis = Horseshoe kidney	كلية حدوة الحصان	گورچـــیلە نـــاڵی: دۆخێکــە هــــەردوو گورچـــــیلەکان لەســــەرێکیانەوە پێکــــەوە دەلکێن
Renal	كلوي	گورچـــیلەیی، پەیوەنــــدی گورچیلە
Rendu's Tremor	رعشة (رندو)	لەرزەی (ڕەندو): لەرزەیـەکی هیـــــــستەریاییە بـــــــە بزووتنــەوەی خۆویــست دنــە دەدرێـت یـان پـتر دەبێـت، لەرزەی ئەنقەستی گەشکە

Rendu-Osler-weber’s Disease	مــرض (رنـــدو - اوســـلر - ويــبر): داء الأورام الوعائيـــة الــوراثي العــائلي المــصطحب بالنزف	نەخۆشی (ڕەندو - ئوسلر - ڤێبـــــەر) نەخۆشــــی پەنامـەكانی خوێندانەكانـە كە بە جـۆرێكی خێزانـی و میراتـــی پەیـــدادەبێت و خوێن بەربوونیشی لەگەڵە
Renicapsule	غــدة كظريــة، غــدة فــوق الكلية	گلانـــدی ســـەر گورچـــیلە، ئەدرینالە لوو
Renicardiac	كلوي قلبي	گورچیلە و دڵی: پەیوەندی گورچیلە و دڵ
Reniculus	فصيص كلوي	قاشـــە گورچـــیلە، پلـــە گورچیلە: یەكێك لەو قاش (پـل)انـەی گورچـیلە پێـك دەهێـــنن و بریتییـــە لـــە پۆپتیــژ و مــاددەی توێكـڵ بەدەوریدا
Renifleur	مستنـــشق: الـــذي يـــستثار جنـــسيا بـــالروائح وخاصـــة رائحة بول غيره	بۆنهـەژیو: ئـەوەی بـە بـۆن ئـــــارەزووی زایەنـــــدی هەڵدەســتێت بــە تایبــەتی بۆنی میزی كەسانی تر
Reniform	كلوي الشكل	گورچـــیلەی، گورچـــیلەی شێوە
Renitent	مقاوم	بەرگە گر
Rennet	رنيت	ڕەنێـــت: ماددەیەكـــە لـــە ئاشـك (گـەدە)ی گوێرەكـە دەردەهێنـــــدرێت كـــــە (ڕەنـــین)ی تێدایـــە وەك هـەوێن بـۆ پـەنیر دروسـت كردن بەكاردێت

Rennin	(رنين)	(ڕەنین) هەوێنی شیرمەیاندنە بۆ کردنی بە پەنیر لە چوارەمین گەدەی (هەزار لۆغانە) گوێرەکە دەست دەکەوێت، فریشك
Renography	تصوير الكلية (شعاعيا)	تیشکە وێنەگرتنی گورچیلە: بەهۆی تیشکە وێنەگرتنی گورچیلە لە باری گورچیلە تێگەیشتن
Renopathy	اعتلال الكلية	دەردی گورچیلە: هەچ نەخۆشێکی گورچیلە بێت
Repand	متموج	چرچ، پێلدار
Repellent	طارد	دەرکەرە، ڕەوێن، تەرەکەر: ١- توانای دەرکردن یان تەرە کردنی هەیە ٢- دەتوانێت پەنام (ئاوساوی)یەك بڕەوێنێتەوە (بلاوبکاتەوە)
Repeller	طارد	ڕەوێن، دەرکەر: ئامێرێکە بەکاردەهێندرێت لەکاتی زایینی چوارپێدا بۆ بردنەوە دواوەی ئاولەمەکە (پزەکە) تاوەکو سەر و پێچکەکانی بەشێوەی ئاسایی دەچنە سەربار بۆ زایین

Repercussion	إرتداد	گەڕانەوە
Repetatur	لتجدد	با تازە بکرێتەوە، با سەر لە نوێ بکرێتەوە
Repletion	امتلاء	پڕی، تێری: دۆخی پڕی
Replication	تكرار	دوو پاتکردنەوە، پتکردنەوە: ١- قەد کردنی بەشێك بە جۆرێك لە دوو قەدی بکرێت ٢- دوبارە کردنەوەی تاقی کردنەوەیەك بۆ سوور بوون لە ڕاستی و تەواوی
Reposition	اعادة وضع	خستنەوە جێ، لەجێی خۆی دانانەوە
Repositor	معيد الوضع	شوێنخۆخەرەوە: ئامرازێکە بۆ پێ خستنەوە شوێنی خۆی ئەندامی لەجێی نەماو (لاچو)
Repression	الكبت	چەپاندن: لە ئاگاوە فرێدانەوە دواوە بۆ نائاگا ئەو بیرەك و هەستانەی کە سروشتێکی نا لەبار ناقۆلایان هەیە
Reproduction	تناسل، تكاثر، انتاج تجدد	زاوزێ، زۆر بوون، دروست کردن، تازە کردنەوە (نوێبوونەوە)

R., Asexual	**تناسل لاجنسي**	**زاوزێـــــی نارەگــــــەزی: زۆربوون بە بێ یـەکگرتنی خانە جنسییەکان**
R., Sexual	**تناسل جنسي**	**زاوزێـی جنـسی: زۆربـوون بـە یـەکگرتنی خانەیـەکی مێ و خانەیـەکی نێـر، یـان بـــە گەشـــە کردنـــی هێلکەیەکی نەپیتێنراو**
Reproductive	**تناسلي**	**پەیوەنـدی زاوزێ، یـان بـۆ مەبەستی زاوزێ دەشێت**
Repulsion	**تنافر، دفع**	**لێك دوورکەوتنەوە، پـاڵ پێوە نان: کرداری لێك جیاکردنەوە یان دورخستنەوە، هێزێك کـە دەیــەوێت دوتــەن لێــك دوور بخاتەوە، پێچەوانەی ڕاکێشانە**
Resect	**يقطع**	**دەبڕێت**
Resection	**قطع**	**بڕین: بڕینی بەشێکی باش لـە ئەنــدامێك بەتایبــەتی بڕینــی ســەرەکانی ئێــسك یان پێکهاتووەکانی تری کە جومگەیان لێ دروست بووە**
R., Submucous, Window R.	**قطع تحت الغشاء المخاطي**	**بڕینــی ژێــر چــڵمە پــەردە: بڕینــی بەشــێك لەئێــسقانی پــەردەی لــووتی خــوار دوای هەڵدانــەوەی هەنــدێك لـــە پـەردە چـڵمنەکەی سـەری کـە لــەدوای بڕینــی ئێــسقانەکە دادەدرێتەوە جێی خۆی**

R., Transurethral	القطع عبر المبال	بڕین لە ناو میزەڕۆوە
Resectoscope	جهاز لقطع البروستات عبر المبال	دەزگایەکــە بــۆ بڕینــی پڕۆستات لەناو میزەڕۆوە
Reserpine	(رسربين)	(ریسەر پین)؛ ئەلکەلۆیدێکی بەکارە لە ڕەگی هەندێ جۆر درەختـــــی (راولفیـــــا) پەیدادەکرێت و دژی پەستانی خـــوێن بەکاردەهێنـــدرێت، هــەروەها بــۆ چــارەکردنی خەمۆکی و هەندێ نەخۆشی دەروونی تر باشە
Reserve	احتياط	یــەدەگ: شــتێکی عــەمار کــراو بــۆ بــەکارهێنان لــە پاشە ڕۆژدا
R., Alkali, Alkaline R	الأحتياط القلوي	یــەدەگی ئــەلکالی، تفتــە یەدەك، ئەلکالی یەدەگ: بـڕی ئــەو ئامێتــە (پێکهــاتوو)ە (Buffer)انەی ناو خوێن کـە لە باریاندایە ترش هاوکێش بکـــــەن (neutralize) وەك بیکاربۆنـاتی سـۆدیۆم، دوانـە فۆسـفاتی پۆتاسـیۆم لەگـەڵ پڕۆتینەکان و لەبـەر ئـەوەی کاربۆنـــــاتی ســــــۆدیۆم گرنگترینیانــە لەبــەر ئــەوە زاراوەی (بیکاربۆنـــــــاتی خـــــــوێن) زۆر جـــــار بــەکارهێنانی لــە (یــەدەگی ئەلکالی) بە باشتر دەزانرێت

R., Cardiac	احتياط القلب، الأحتياط القلبي	یەدەگی دڵ، دڵە یەدەگ: هێزی یەدەگ یان توانستی پەمپ كردن لەدڵدا كە دەشێت هانای بۆ ببرێت لەكاتی پێویستیدا بۆ بەكارهێنان
Reservoir	مستودع	عەمار، عەماراو: شوێن یان جێگایەك بۆ شت تێدا عەمار كردن
Resident	مقيم	نیشتەجێ: پزیشكێكە كە لە زانستگا دەرچووە و دیپلۆمای وەرگرتووە و لە خەستەخانەیەكدا نیشتەجێیە
Residual	فضالة، متبقي، ثفالي	ماوە، بەرماوە، تڵپە
Residue	فضالة، بقية، ثقالة	ماوە، تڵپە: ئەوەی دەمێنێتەوە دوای لابردنی شتەكانی تر
Residuum	فضالة، بقية، ثفالة	ماوە، بەرماوە، تڵپە
Resillience	مرونة، مطاطية	جیڕی، پێز، لاستیكێتی: تایبەتی چوونەوە سەر شێوە یان قەبارەی خۆ دوای راكێشان.. هتد
Resin = resina	راتنج	جەوی: ماددەیەكی ئەندامیی ڕەق یان نیمچە ڕەقی ناكریستاڵ (Amorphous)ە لە سەرچاوەیەكی ڕووناكی یان دەستكردە، جەوییە ڕاستەقینەكان لە ئاودا ناتوێنەوە بەڵام بە ئاسانی لە كهوول و ئیسەر و ڕۆنە فرۆكەكاندا(فرییوەكاندا) دەتوێتەوە

R’s, Acrylic	راتنج اكريلي	جـــــەوی ئـــــەكريلی: پەپوليمــــەرێنی ترشـــی ئـــەكربليك يـــان ميتـــا ئەكريليك دروست دەكرێت بـــۆ زۆر مەبەســـت لـــە پزيـــشكيدا بـــەكاردێت وەك بۆ ئەندامی بريتی دروست كردن.. هتد
R., Direct filling	راتنج التحشية المباشرة	جـــــەويی ڕاســـــتەوخۆ پڕكردنەوە لە ددانسازيدا
R., Gum		بنێـــشتە جـــەوی، جـــەوی بنێشت
R., Ion exchange	راتنج تبادل أيوني	جەويی ئايۆن گۆڕكێ
R., Styrene	راتنج الستايرين	ستايرينە جەوی
R., Synthetic	راتنج اصطناعي (تركيبي)	جـــــەوی دەســـــــتكرد (دروستكراو)
R., Vinyl	راتنج فنيلي	جـــەوی ڤينيلـــی: ڕەگـــی ڤاينيل (-CH2:CH)ی تێدايە
Resistance	مقاومة	بەرگـــــەگری، بـــــەرگری، بەرهەڵستی: ١- توانـــــای سروشـــــتی (خۆڕســـك)ی كەســـێك بـــۆ بەرگـــە گرتنـــی كـــاری دژواری ئـــەو هـــۆ زياندەرانـــەی وەك ژەهـــر، تۆكـــسين، ميكرۆبـــی نەخۆشی..هتد ٢- بەرهەڵـستی گـەيێنێك بـۆ ڕۆيشتنی تەزووی كارەبا ٣- (لەشـــــی كردنـــــەوەی دەروونيـــدا) بـــەرگری يـــان بەرهەڵـستی كردنـی هاتنـەوە ئاگای ماددەی چەپاندراو

R., Acid Alcohol	مقاومة كحول الحامض	بەرگری کهولی ترش
R., Essential, Internal R	مقاومة أساسية، مقاومة داخلية	بەرگری بنچینەیی، بەرگری ناوەکی، بەرگری ناوەوە: بەرگری بۆ تەزووی گالڤانی کە لە ناو خانەکانی خۆیاندایە
R., Coil	ملف المقاومة	کۆیلی بەرگری: کۆیلێکی تەل (وایەر)ە کە بەرگری کارەبایی زانراوە و بۆ دۆزینەوەی بەرگری بەکاردەهێندرێت
R., External	المقاومة الخارجية	بەرگری دەرەکی (دەرەوە): ئەوەیە کە لە سووڕی تەزووی کارەباکەی دەرەوەی خانە (پیل)ەکەدایە
R., Peripheral	المقاومة المحيطية	پەراوێزە بەرگری، بەرگری پەراوێزی: بەرگەگری بۆ ڕۆیشتن (سووڕانەوە)ی خوێن بە ناو خوێندانە بچووکەکاندا
R., Vital	المقاومة الحيوية	زیندە بەرگری، بەرگەگری ژیانی: ئەو بەرگرییەی کەسێك هەیەتی بەرامبەر تووشی نەخۆشی بوون، ماندوێتی..هتد

Resolution	إنحلال، تحلل، إمتصاص، إنصراف	ڕەوینەوە: دامرکانەوە و نیشتنەوەی هەوکردنێك، نەرم بوون و بڵاوبوونەوەی ئاوسانێك (ئاوساوییەك)
R., Abcess	انصراف الخراج	ڕەوێنەوەی دوومەڵ، دومەڵ ڕەوێنەوە: نەرم بوون و بڵاوبوونەوەی دومەلێك
Resolve	اعادة ذوبان	دووباره تواندنەوە
Resonance	رنين	لەرینەوە
R., Vocal	رنين صوتي	دەنگە لەرینەوە
R., Whispering	رنين همسي	سرپە لەرینەوە
Resonant	رنان	لەراوە، زرنگاوە
Resorption	ارتشاف	هەڵمژینەوە
Respiration	تنفس	هەناسە، هەناسەدان: ١- کار و فرمانی هەناسەدان، ئەو کردارەی بەهۆیەوە هەوا هەڵدەمژرێت بۆ ناوەوە دەکرێتەوە دەرەوەی سییەکان (هەناسە وەرگرتن و هەناسە دانەوە)
R., Abdominal	تنفس بطني	زگە هەناسە: ئەو جۆرەیە کە بەهۆی ماسولکەکانی زگ و ناوپەنچکەوە بەردەوام ڕادەگیرێت

R., Accelerated	تنفس متسرع	هەناسەی خێرا: ئەوەیە کە ژمارەی لە دەقیقەیەکدا لە (٢٥) جار تێپەڕ بکات
R., Aerodic	تنفس هوائي	باهەناسە، هەناسەی هەوایی، هەوا هەناسە
R., Amphoric	تنفس خزفي	هەناسەی گلێنەیی: هەناسەی دانێکی (Blowing)ە کە لە بۆشایی (کەلێن)ی گەورەی دیوار ئەستووردا پەیدا دەبێت، ئەو سیفەتە تایبەتییەی هی دەنگدانەوە (زایەڵە)یە لە دیواری کەلێنەکەوە
R., Anaerobic	تنفس لاهوائي	بێبا هەناسە، هەناسەی ناهەوایی، ناهەوا هەناسە: جۆرە هەناسەدانێکە وزەی تێدا بەرەڵلا دەبێت (دەست دەکەوێت یان پەیدا دەبێت) بەهۆی کارلێککردنی کیمیاییەوە کە چ فرمان (دەور)ێکی ئۆکسجینی تێدا نییە
R., Artificial	تنفس صناعي	دەستکردە هەناسە، هەناسە پێدان: کردنی بزوتنەوە ئاساییەکانی هەناسەدان بەشێوەی دەستکرد وە هەر بەو جۆرەش بەردەوام ڕاگرتنی
R., Bronchial = tubular b	تنفس قصبي	قامیشە هەناسە، هەناسەی لولە یان بۆری

R., Bromochocavernous	تنفس قصبي كهفي	قـــاميش و ئەشـــــكەوتە هەناســـە، هەناســـەی لۆلـــە (بۆری) و ئەشكەوتی
R., Cavernous	تنفسي كهفي	ئەشـــــكەوتە هەناســـــە، هەناسە (دان)ی ئەشکەوتی
R., Cheyne-stokes	تنفسي (چاين – ستوكس)	هەناســـە(دان)ی (چـــاین و ســـــــتۆكی): جـــــــۆرە هەناســــــەدانێكە لـــــە ڕەقبـــوونی ســـوورەخوێنبەر (artereosclerosis)، پیری، نـەخۆشــــــی دڵ.. هتـــــد بريتييـــــە لـــــە دەمــــی هەناســــەدانێك كـــە وردە وردە خێـرا تـر و تونـد تـر دەبێـت تـا دەوەسـتێت بـۆ ماوەیـەك ئینجا وردە وردە دەســـت پـــێ دەكاتـــەوە و خێراتر و توند تـر دەبێت تا دەوەستێتەوە.. هتد
R., Cog-wheel	تنفس متقطع	پـچڕە هەناســە، هەناسـەی پچڕ پچڕ: هەناسـە دانێكە دەنگی هەناسە وەرگـرتن و دانـەوەی تێـدا پـچڕ پـچڕە وەك دو دەنـــگ یـــان پـــتر دێنە بەر گوێ
R., Cutaneous	تنفس جلدي	پێـــستە هەناســـە، هەناســـە (دانـــی) پێـــستی، پێـــستە هەناســـــە (دان) دەردانــــە دەرەوەی هـەڵم و هەڵمـژینی ئۆكسجین لە پێستەوە

R., Diaphragmatic	تنفس حجابي	ناوپەنـــــچکە هەناســـــە، ناوپەنچك (تەڕاف)ە هەناسە (دان)، هەناسەی ناوپەنـچکی (تـــــــەڕافی): ئـــــــەو هەناسـەدانەیە کـە بـە زۆری بـــــــەهۆی ناوپەنـــــــچك (تـــــــەڕاف)ەوە پێـــــــك دەهێندرێت
R., External	تنفس خارجي	دەرە هەناســـە، هەناســـە (دان)ی دەرەکـــــــــــــی (دەرەوەیی): ئاڵوگۆڕکردنی پێکهێنە گازییەکان لـە نـاو سییەکاندا
R., Fetal	تنفس حميلي	هەناسـە (دانـی) ئاولەمـە: ئـاڵوگۆڕکردنی گـاز بـە نـاو بەستی ئاوەڵە (پلاسەنتا)دا
R., Forced	تنفس قسري	زۆرە هەناســـە، هەناســـە (دان)ی تونـد: ئـەوەی کـە پــتر لــە پێویــست هــەوای تێدا وەردەگیرێت
R., Harsh = bromehovesieular r	تنفس خشن	هەراشـە هەناسـە، هەناسـە (دان)ی هەراشی
R., Interrupted = Cog-wheel	تنفس متقطع	پــچڕە هەناســە، هەناســە (دان)ی پچڕ پچڕ
R., Laboured	تنفس متراخي	خاوە هەناسە

R., Stertorous	تنفس شخيري	پرخـه هەناسـه، (هەناسـه (دان)ی بـــه پرخـــه، پرخانـــدن: ئەوەیـــه کـــه دەنگـــی نائاســـایی وەك پرخه پرخی له گەڵدایه
R., Suppressed	تنفس مكبوت	کپـه هەناسـه، هەناسـه (دان)ی بێـدەنگ: ئەوەیـه که دەنگێکی ئـەوتۆی نییـه وەك ئـەوەی لـه ڕەقبـوونی بـەرینی سـیدا یـان لـه ناوچوونه سنگدا دەبێت
R., Thoracic	تنفس صدري	هەناســه (دان)ی ســنگی، بەسنگ هەناسـەدان، سـنگه هەناسـه (دان): ئـەوەی بـەهۆی ماسـولکەی نێـوان پەراسـوو و ماسـولکەکانی تری سنگەوه پێك دێت
R., Vesicular	تنفس حويصلي	سیکڵدانۆچکه هەناسه
Respirator	جهاز للتنفس	دەزگـای هەناسـه پێـدان، هەناسه پێـدەر: دەزگایەکـه بۆ گۆڕینی چۆنەتی هەوای هەناسـه یـان بـۆ هەناسـه پێدان
R., Cabinet	كابينة التنفس	کابینەی هەناسەدان
R., Cuirasse	درع التنفس	قەڵغانی هەناسەدان

R., Drinker = Iron Lung	جهاز (درنکەر) للتنفس، الرئة الحديدية	ئاسنە سی، دەزگای هەناسە پێدانی (درینکەر)، سییە ئاسنینە، سی ئاسنین: دەزگایەکە بۆ هەناسە پێدان بۆ ماوەیەکی درێژ، بریتییە کە بەرمیلێکی کانزا بە دەوری لەشی نەخۆشەکەدا کە هەر سەری لە دەرەوە دەبێت لەناویدا هەناسەدان بەجۆرێکی دەستکرد بەردەوام دەبێت زۆرتر پەستاوتن و کەمتر پەستاوتنی بەرودوا نێگەتیف کردنی بەدوای یەکدا
Respiratory	تنفسي	هەناسەی، پەیوەندیدار بە هەناسەوە
R., Quotient	الحاصل التنفسي	بەرەنجامە هەناسە (دان): ئەنجامی دابەش کردنی بڕی دوانۆکسیدی کاربۆنی بە هەناسە دراوەوە بەسەر بڕی ئۆکسجین کە بە هەناسە وەرگیراوە
Respirometer	مقياس التنفس، سبايرومتر	هەناسە پێو(ەر)، سپایرۆمیتەر: ئامرازێکە بۆ دیاری کردنی چۆنێتی (سروشت)ی هەناسەدان
Respire	تنفس	هەناسەدان

Response	استجابة	وەڵام، وەڵامدانـەوە: کـردار یان جووڵەیە کە لە وەڵامی بـەکارهێنانی دنەدەرێکـدا دەکرێت
R., Inverse	استجابة عکسية	دژە وەڵام، وەڵامـــــــی پێچەوانە: دروست کردنـی هورمـــۆنی قەدەغەکـــەر (uihibitory) لـــە لایـــەن زینـــدەوەرەوە لــە وەڵامــی زۆر پێدانی هۆرمۆندا
R., Reticulocyte	استجابة الخلايا الشبکية	وەڵامـــــی تۆڕەخانـــــە، زۆربـوونی دروسـت کردنـی تۆڕەخانـــە دوا بـــە دوای پێدانی دەرمان
Rest	راحة، بقية	پشو، ماوە، ١- پشو دان دوای ماندوێتی ٢- هەنـــدێك لـــە شـــانەی ئاولەمـــــە (تەیمانـــــە ئاولەمـەیی) کـە هێـشتا لـە زیندەوەرەکەدا ماوەتەوە
R., Adrenal	راحة الأدرينال	پشووی ئەدرینالْ
R., Bed	متکأ	پاڵپـــشت: ئامرازێکــە بــۆ ڕاسـت ڕاگرتنـی نەخۆشـی (بـــە قنگـــەوە ڕاگرتنـــی) لەناو جێگادا
Restbite	عضة الأستراحة	گــازی پــشو: جووتبــوونی ددانـــەکان لەســـەر یـــەك لەکاتی پشووی کاکیلەدا

Restiform	حبلي (حبلي الشكل)	پەتکەتەن، پەتی، لە شێوەی پەت (گوریس)دا
R. body	الجسم الحبلي	تەنە پەتی
Restitutio=Restitution	استرجاع، إعادة	گێڕانەوە، دووبارەکردنەوە
R. integrum	العودة التامة الى الصحة، استرجاع كامل الصحة	بە تەواوی گەڕانەوە سەر تەندروستی، تەواو چاکبوونەوە
Restoration	استرجاع، استرداد	گەڕانەوە، وەرچەرخان: ١- گەڕانەوە سەرباری ئاسایی ٢- سوورڕخواردن (وەرچەرخان)ی ئەو بەشەی ئاوڵەمە کە لە پێشەوە دێت لە زایینـدا (وەك سەر..هتد) ڕاستەوخۆ دوای لەدەمی کوڵینك هاتنە دەرەوە
R., Buccal		پڕکردنەوە : (بوونەوە)ی ئەو شوێنانەی ددانی لێ هەڵکێشراوە لە ناو دەمدا بە شانەی نوێ
Restorative	مرجع، راد	گێڕەرەوە: ١- گەڕانەوە سەر تەندروستی یان هۆشی ئاسانتر دەکات، ٢- دەرمانێك کە یارمەتی گەڕاندنەوەی تەندروستی، خورتی یان بە ئاگایی دەدات

Restraint	مجر	داگیرکردن: بـەزۆر بێـدەس کـــردن و داگیرکردنـــی کەســانێك کــە دووچــاری نـەخۆشـی دەروونــین یــان جۆشیان گرتووە
R.,Chemical	حجر كيمياوى، حجر دوائي	بــە دەرمــان داگیرکــردن: بـەدەرمان بێـدەس کردنـی ئـارامی پێـدان بەنەخۆشـی دەروونی خرۆشاو.. هتد
Resultant	محصلة	بــەرەنجام: هــەر یــەکێ لــە بەرهەمـــەکانی کارلێـــك کردنێکی کیمیاوی
Resupination	الأنقـــلاب علـــى الظهـــر، الأستلقاء على الظهر	وەرگەڕانـــە سەرپـــشت، لەسەر پشت پاڵکەوتن: ١- وەرگەڕان بۆ سەرپشت ٢- بـــــاری کەســــێك لەسەرپشت پاڵکەوتبێت
Resurrection	بعث، نشور	زینـدوو کردنـەوە (لـەدوای مردن)
Resurrectionist	سارق الجثث من القبور	لاشە دز: بەتایبەتی ئەوەی گۆڕ هەڵدەداتەوە بۆ دزینی لاشەکەی ناوی
Resuscitation	انعاش، إفاقة: اعادة الـشخص الى الحياة أو الوعي بعد موت ظاهري	بووژاندنـــەوە: زینـــدو کردنـــەوە یـــان هێنانـــەوە ســـەرخۆی کەســـێکی بەرواڵەت مردو

R. of the Heart	انعاش القلب	دڵ بوژاندنەوە، بووژاندنەوەی دڵ: کـــرداری گێڕانـــەوەی لێـــدانی دڵ و هێنانـــەوە سـەرباری خـۆی تـەوژم پاڵـە پەستۆی خوێنەو بریتییە لە: ١- گێڕانـــەوەی نـــەریتی (system) ئۆکـــسجین بـــۆ پاراستنی ژیـوەری مێـشك (کـە کردارێکـــی زۆر تاڵوکەیـــە دەبێـــت لـــەماوەی ٣ – ٥ دەقیقەدا جێ بە جێ بکرێت ٢- گێڕانـەوەی دڵ بـۆ لێـدان بەرێکی
Resuscitator	المنعشة، المفوقة: آلة أو جهاز يـــستخدم للأنقـــاذ مـــن الأختناق	بوژێنـــەوە: ئـــامراز یـــان دەزگایەکە بۆ رزگار کردن لـــە خنکـــان بـــەکار دەهێندرێت
Retardation	تخلف، اعاقة	دواکـــەوتن، دواخـــستن، تەگەرە تێخستن
R., Mental	تخلف عقلي	دواکـــەوتنی هۆشـــەکی: نـــەبوونی گەشـــە کردنـــی (فـراژی بـوون)ی هۆشـەکی ئاسایی
R. of Thought	تخلف الفكر	دواکـــەوتنی بیرکردنـــەوە: دواکەوتن لە بیرکردنـەوەدا بـە جـۆری یـان کـرداری بیرکردنـەوە کـە لـە خۆیـدا خاو و سستە یان کە دەست کـرا بـە بـیر کردنـەوە بـە جۆرێکی سست دەڕوات

Retching	تهوع	هێلنج، هێلنجدانەوە
Rete	شبكة، طفير	تـۆڕ، هـۆنراوە: تۆڕێـك لـە ڕەگ یـان بەتایبـەتی لـە خوێندانەکان
R. mirabile conjugatum = or	الشبكة الوعائية	تۆڕە بۆریی خوێن
R. mirabile geminum	الشبكة الوعائية المزدوجة	تـۆڕە خوێنـدانی جـووت: تۆڕێکـە پێکـەوە ئـاڵۆزانی خوێنبـــەر و خـــوێنهێن پێکەوە دروست بووە
R. testis	الشبكة الخصيوية	گونــە تــۆڕ: تۆڕێکــە لــە قەنالـــــە ڕاســــتەکان (mediastimum)ی گـــون پێکهاتووە
Retention	إحتباس	گیران: ڕاگیرکردنـی هەنـدێ شت لەناو لەشدا بۆ مـاوەی درێـــژ کـــە بەئاســـایی دەردەدرێنــــــەوە بــــێ ڕاگیرکردن
R. of Urine	احتباس البول	میــزگیران: ڕاگــیر کردنــی میــزە کــە هــەر دروســت دەبێت لە میزەڵاندا
Reticular	شبكي	تـۆڕی، تـۆڕەکی: پەیوەنـدی تـۆڕە یـان لەشـێوەی تـۆڕدا بوون

R. Formation	التشكيل الشبكي	پێکهاتووی تـۆڕی: تـۆڕێکی ڕیـــشاڵییه لـــەناو مێـــشکه درێژکۆلەدا له پشت ڕێبازه پۆپتیــژەوە و تــاکو پــردی (poms) دەگات
R. Tissue	نسيج شبكي	تۆڕه شانه ، تـۆڕه تەیمانـه (تەنراو)
Reticulated	شبكي، مشبك	تۆڕەکی، تۆڕاندن
Reticulation	تشبك	تۆڕ کردن، تۆڕین: دروسـت بـوون یـان تێـدا هـەبوونی تۆڕێك
Reticulocyte	خلية شبكية	تۆڕەخانــه، خانــەی تـۆڕی: خڕۆکـەی سـووری خـوێنی وەك تـــۆڕ یـــان تـــۆڕدار لــــــــەکاتی خـــــــوێن نوێبوونەوەدا دەبینرێت
Reticuloendothelial	شبكي بطاني	تۆڕ و ناوپۆشی: پەیوەنـدی ئەو تەیمانـه (تەنراوانـه)ی که له هەردوو جۆرەکـەیان تێدایه
Reticuloendothelioma	ورم شبكي بطاني	ئاوسانی شـانه تـۆڕی و نـاو پۆشــــییەکان، ڕەتیــــك و لوئێند و شیلیۆما: پـەنامی سیـــستەمی تـــۆڕ و نـــاو بـەرگی (رتیکیـو لوئێنـد و سیلیال)

Reticuloendotheliosis	داء شبكي بطاني	دەردە تۆڕو ناوپۆش: زۆر بوونی شانەی تۆڕە و ناوپۆش بە جۆرێکی نەخۆشی
Reticuloendotheliom	البطانة الشبكية	تۆڕە ناوپۆش: شانەی تۆڕ و ناو بەرگی، شانەی تۆڕ و ناوپۆش
Reticuloma	ورم شبكي: ورم متكون من خلايا من اصل شبكي بطاني	تۆڕە پەنام، ڕەتیك و لۆما: پەنامێکە لەخانەی لە بنچینە (ڕەگەز)ی تۆڕە و ناوپۆش پێك هاتووە
Reticuloplasmocytom	ورم الخلية البلازمية الشبكية	پەنامی پلازما و تۆڕە خانە، ڕەتیکیو لوپلازما موسایتۆما: پەنامێکە تۆڕە خانە و پلازما خانەی تێدایە
Reticulopod = reticulopodium	قدم شبكية كاذبة: قدم كاذبة تشبه خيوط متضرعة	تۆڕە پێی درۆزنە: گەندە پێیەکە لە دەزولەی لکدار دەچێت
Reticulosis	الداء الشبكي	تۆڕە دەرد، زۆروونی خانەی تۆڕە و ناوپۆشی بارێکە خوێن ڕێژەیەکی سەدی خانەی تۆڕە و ناوپۆشی لە ئاسایی زیاتر تێدایە

Reticulum	شبكية	تۆڕێکە: ١- تــۆڕێکی پرۆتــۆپلازمی لەناو خانەکاندا ٢- تۆڕە شانە ٣- بەشــی دووەمــی ورگــی کاوێژکەرانە
R., Chiali's	شبكية (شبكة) (جيارى)	تۆڕە (تۆڕيلە)ی (چيارى)
R., Ebner's	شبكية (ابنر)	تۆڕيلەی (ئێبنەر): تۆڕێکـە لەخانـــە لـــەناو لوولـــە تومکێشەکاندا (semimilerous fubules)
Retiform	شبكي	تۆڕەکی
Retina	الشبكية	تـۆڕە (ی چاو): بـەرگی هـەرە نـــاوەوە و هەســـتەورترین پێکهـــاتووی چـــاوە، لەبلاوبوونـــەوەی دەمـــاری (چـاو) پێکهـاتووە و بەشـێکی زۆری پـــشتەوەی چـــاو دادەپۆشــێت، لــە دە چــین (تـۆی) پێکهـاتووە ناوەکانیـان بە ریز لە ناوەوە بۆ دەرەوە ١- پەردەی سنوور گری ناوەوە the membrana limitans internal ٢- چینی ڕەگە ڕیشاڵ (the nerve fibre layer) ٣- چینی گرێ خانەکان ganglion cell layer ٤- چــینە گەردیلــەیی یــان هۆنراوەیی ناوەوە the inner molecular or plexiform ٥- چینی ناوکی ناوەوە

R., Coarctate	تـضيق الـشبكية، الـشبكية المتضيقة	تۆڕی تەسك: بـارێكی وەك كۆڤـك لێهـاتووی تۆڕەیــە لەبـەر شـلە (ئـاو) چـوونە نێوان چینی تۆڕە و چـینی كۆڕۆیدەوە
R., Leopard	الشبكية المرقطة	تـــۆڕەی پەڵـــە پەڵـــە: تۆڕەیەكی بـە دیمـەن پەڵە پەڵەییە لەبەر تووشبوونی بـە نەخۆشـی (هـەوكردنی ڕەنگكراوی تۆڕە)
R., Lower	الـشبكية الـسفلية: النـصف السفلي من الشبكية	تــۆڕەی خــواروو: نیــوەی خوارووی تۆڕە
R., Nasal	الـشبكية الانفيــة: النـصف الـــداخلي (الأنفـــي) مـــن الشبكية	تۆڕەی نزیك لووت: نیـوەی نزیـك لووتـەوە (نـاوەوە)ی تۆڕە
R., Temporal	الشبكية الصدغة	تـۆڕەی لای جـانگ: نیـوەی لای دەرەوەی تۆڕە
R., Tigroid	الشبكية المخططة	تـۆڕەی هێڵـدار: تۆڕەیـەكی هێڵـدار یـان پەڵـە پەڵەیـە لەبەر نەخۆشی
R., Upper	الشبكية العليا	تـــۆڕەی ژوورو: نیـــوەی ژووروی تۆڕە
Retinaculum	ضابطة قيد	ئەندامبەند: ١- پێكهاتوویـــــەك كــــە ئەندامێك یان شانەیەك لە شوێنی خۆیدا ڕاگیر دەكات ٢- ئامرازێكە بـۆ برینكـاری (قۆڕی) كردن

Retinal	شبكي	تۆڕەکی، تۆڕەیی، پەیوەندیدار بە تۆڕەی چاوەوە
Retintis	التهاب الشبكية	هەوکردنی (داگیرسانی) تۆڕە: هەوکردنێکی تۆڕەیە، نیشانەکانی کزبوونی بینایی (چاو تێکچوونی بینین، هەڵئاوسان و ئاوزانە ناوی تۆڕە یان هەندێ جار خوێن تێزانە ناوی
R., Albuminurica	التهاب الشبكية الزلالي	ئەلبومینە (هەوکردنی) تۆڕە ئەوەی لەگەڵ (هەوکردنی گورچیلە پەیدا دەبێت)
R., Diabetic	التهاب الشبكية السكري	شەکرە (هەوکردنی) تۆڕە: ئەو هەوکردنە تۆڕەیەی لەکاتی نەخۆشی شەکریدا دەبێت
R., Exudative	التهاب الشبكية النضحي	دادانە هەوکردنی تۆڕە،
R., Hemorrhagica	التهاب الشبكية النزفي	خوێنبەربوونە هەوکردنی تۆڕە: هەوکردنی تۆڕەیە خوێنبەربوونێکی زۆری لەگەڵدایە
R., Hypertensive	التهاب الشبكية الضغطي	پەستۆکە هەوکردنی تۆڕە: ئەوەی لەکاتی تووشبوونی نەخۆشیی تەوژمی خوێن بەرزیدا دەبێت

R., Pigmentosa	**التهاب الشبكية الصباغي**	**بۆیــە هــەوکردنی تــۆڕە (ڕەنگــدار): نەخۆشــییەکە بـــــە زۆری میراتییـــــە (بۆماوەیــە) بــەرە بــەرە تــــۆڕەی تێـــدا ڕەقـــترە هەڵــــــدێت و لەگـــــەڵ ڕەنگگــرتن و پووکانـــەوە، کایەی بینـینی تێـدا تـەنگ دەبێتـەوە لەگـەڵ چـاوکزی (ڕۆژەکــوێری) و خلتـــەی ئەستێرەیی نیـشتن لەسـەر تـــۆڕە و کوێربوونـــەوەی کونی خوێندانەکانی**
R., Serous	**التهاب الشبكية المصلي**	**سـیرۆمە هـەوکردنی تـۆڕە: هـــــەوکردنێکی ســــادەی چـــینەکانی ســـــەرەوەی تۆڕەیە**
R., Solar	**التهاب الشبكية الشمسي**	**خــۆرە هــەوکردنی تــۆڕە: لەبەر زۆر چاو بڕینە خۆر یان سەیر کردنی ڕۆژ پەید دەبێت**
Retinoblastoma	**ورم الجذيعات الشبكية**	**ڕەتینۆ بلاسـتۆما، ئاوسـانی تۆڕە قەدۆکەکان**
Retinochoroiditis	**التهاب الشبكية والشمية**	**تۆڕە و هاوەل هەوکردن**
Retinocytoma=Glioma of the retima	**ورم الشبكية الدبقي**	**سرێشە تۆڕە ئاوسێ**

Retinodialysis	انفصال الشبكية	جـوێ (جـودا) بوونـەوەی تـوڕە: لـە شـوێنی خـۆ هەڵکەنـدرانی تـوڕە، هەڵپـچڕانی تـوڕە لـە ناوچەی کەنارییەوە
Retinograph	صورة الشبكية	وێنـەی تـوڕە، فۆتـۆگرافی توڕە
Retinography	تصوير الشبكية	وێنـەگرتنی تـوڕە، فۆتۆگرافگرتنی توڕە
Retinomalacia	تلين الشبكية	تـوڕە نـەرمێ، نـەرمبوونی توڕە
Retinopapillitis	التهاب الشبكية والحلمة	هـەوکردنی (داگیرسـانی) توڕە و مەمیلە: هەوکردنی تـوڕە و مەمیلـەی چـاو (otlie polilla)
Retionopathy	داء الشبكية	نەخۆشـی (دەرد)ی تـوڕە: هـەچ نەخۆشـییەکی تـوڕە کـە لـە بنـچینەوە لـە (هەوکرنەوە) نییە
R., Exudative	داء الشبكية النضحي	دادانە دەردە توڕە
R., Leukemic	داء الشبكية الأبيضاضي	خوێنە سپیکە دەردە تـوڕە، دەردە تـوڕەی لـو کیمیـایی: بارێکـە لـە نەخۆشـی لوکیمیـادا ڕودەدات بـەکاڵبوونی بنکـی چـاو و ئاوسانی پەپکە و لێڵبوونی کـەنارەکانی، دەردی تـوڕەی سپی خوێنی

Retinoscope	منظار الشبكية	تـۆڕه بـین، ڕەتینۆسـکۆپ: ئامرازێکـــه بـــۆ پـــێ سەیرکردنی تۆڕه
Retinoscopy	تنظير الشبكية	تۆڕه بیـنین: سـەیرکردن و بینینی تۆڕه به تۆڕه بین
Retort	الأنبيق	ئـەنبیق: دەفرێکـی خـڕی مـــل درێـــژه بـــۆ کێـــشان (دڵۆپانـــــــدن) بــــــه کاردەهێندرێت
Retraction	انكماش، تبعيد، انحسار	چـوونەیەك، کرژبوونــەوه، دوورخـــــــــستنەوه، دوورکەوتنــــــەوه، لادران، بردنه دواوه
Retractor	مبعد	دوور خــەرەوه: ئامرازێکـه بـــۆ دوور خـــستنەوەی لێواری برین یان داپچڕینی دەمی برین
R.,Emmet's	مبعد (إمت)	دوور خـەرەوەی (ئێمێـت): (کیلـــك بـــین: vaginal speculum)ێکی خۆ ڕاگـره واتـا خـۆ بـەخۆی خـۆی ڕادەگرێت له ناو کێلکدا
Retrad	الى الوراء	بـــۆ دواوه، بـــۆ پـــشتەوه، بەرەو دواوه
Retrahena aurem	العضلة الأذنية الخلفية	پشته ماسولکەی گوێ: ئـەو ماسـولکەیەی کـه گوێـچکه بەرەو پشتەوه ڕادەکێشێت

Retro-	(خلف) سابق تدل على وضعية خلفية أو الى الخلف	پێشگرێکە بەمانای لە پشتەوە بوون، یان بەرەو پشتەوەیی
Retroaction	الفعل المعاكس	کاری پێچەوانە: کارکردن بە پێچەوانە (بۆ دواوە)
Retroauricular	خلف الأذن	پشت گوێ: پشت پەڕەی گۆی
Retrobulbar	خلف القلة	پشت گۆی چاو
Retrocatheterism	القثطرة من الخلف: امرار قثطرة من فتحة فوق العانية عبر الأحليل الى فتحة الأحليل الخارجية	لە پشتە و کاسیتە ڕێکخستن: پیابردنی کاسیتەر (لوولەی لاستیك) بە ناو کونێکی کە لە بەر موسڵداندا کراوەتە میزڵدان و بۆ خوارتر بەناو میزەڕۆدا تا لە کونی میزی دەرەوە سەر دێنێتە دەرێ
Retrocecal	خلف الأعور	پشت کوێرە (ڕیخۆڵە)
Retrocedent	راجع، منسحب، مرتد	گەڕاوە، کشاوە دوا
Retrocervical	خلف العنق (الرحم)	پشت ملی مناڵدان
Retrocession	انسحاب	بە پشتا کەوتن، بۆ پشتەوە لادان بەتایبەتی بە پشتا کەوتنی گشتیی مناڵدان
Retrocolic	خلف القولون	پشت کۆڵۆن، پشت ڕیخۆڵە گەورە

Retrodeviation	انحراف خلفي	پـــشته لادان، بـــۆ پـــشتەوە لادان
Retrodisplacement	انزياح خلفي	بۆ پشتەوە لادان
Retroflexed	منثنى للخلف	بۆ پشتەوە چەماوە
Retroflexion	انثناء خلفي، ثنى خلفي	بۆ پـشتەوە چـەمانەوە، بـۆ پشتەوە چەماندنەوە
R. of the Uterus	انثناء الرحم للخلف	بـــۆ پـــشتەوە چـــەمانەوەی منداڵدان
Retrognathia	ارتداد الفك	كاكيلـە گەڕانـەوە، چـەناگە لەپاشى
Retrograde	متقهقر	بۆ دواوە گەڕاوە: گەڕانـەوە دواوە، گەڕانـــــەوە لـــــە ڕێگايەكى پێشووەوە
Retrography = Mirror Writing	الكتابة المقلوبة، كتابة المرأة	ئـــاوەژو نووســـين، بـــە پێچەوانە نووسـين، ئاوێنـە نووسى
Retrogression	تقهقر	گەڕانەوە دوا، گەڕانەوە ١- دارزين، گەنين ٢- catabolism
Retroperitoneal	خلف البريتون	پشت پەريتۆن
Retrophryngeal	خلف البلعوم	پشت گەرو
Retropharynx	البلعـــوم الخلفـــي: القـــسم الخلفي من البلعوم	گـەرووى پـــشتەوە: بەشـى پشتەوەى گەرو

Retroposition	انتقال خلفي، ضجعة	پشته جووڵان، فنگه و تلوور كەوتن، بە دەمدا كەوتن
Retropulsion		بۆ پشتەوە ڕەتبردن: ١- بۆ پشتەوە پاڵ پێوەنان وەك سەری ساواوە لەكاتی زاییندا بۆ ئەوەی زیان نەدات بە گوڕ دەرپەڕین ٢- ڕەوت (gait)ێكی نائاساییە تێدا لەش بە پشتدا چەمیوەتەوە ٣- بۆ پشتەوە ڕۆیشتن (پاشە و پاش) وەك لە هەندێ نەخۆشی ڕەگدا (دەماردا)
Retrospection	نظرة الى الخلف	ئاوڕێك بۆ پشتەوە: بیر كردنەوە لە ڕووداوی پێشوو
Retrospondylolisthesis = sacrolisthesis	هبوط العجز الخلفي، تقدم العجز	بۆ پشتەوە پاشڵ (سمتە جۆڵە) داخزان: سمتە جۆڵە (پاشڵ)ی داخزاو
Retrostalsis	الحركة الدودية العكسية، التحوي العكسي	كرمە جووڵەی پێچەوانە (ی ڕیخۆڵە)
Retrosternal	خلف القصي	پشت كۆڵە (سنگ)ی
Retrovaccination	تلقيح عكسي (رجعي): تلقيح العجل باللقاح المستحصل من البشر وكذلك تلقيح الأبقار بالفيروس المستحصل من عجل لقح بالطريقة الذكورة اعلاه	كوتانی ئاوەژوو: كوتانی گوێرەكە بەرما كوتەكە لە مرۆڤ وەرگیراوە هەروەها كوتان بە ڤایرەسی چێڵێك كە لەوە پێش بەو جۆرەی سەرەوە كوترابێت

Retroversion	ميل للخلف، انقلاب خلفي	بــۆ پــشتەوە وەرگــەڕان، وەرگەڕان بۆ پشتەوە
R. of Uterus	ميل الـرحم للخلف، انقلاب الرحم الخلفي	بــۆ پــشتەوە وەرگــەڕانی مناڵـــــدان، پـــــشتە هەڵگەڕانەوەی مناڵدان
Retzius Cavity	جوف (رتزيوس)	بۆشـايی (ريتزيـۆس)؛ ئـەو کـــەلێن يـــان بۆشـــايیەی دەکەوێتە پێش ميزڵدانەوە
R.'s Fibers	الياف (رتزيوس)	ڕيـشاڵەکانی (ريتزيـۆس)؛ تيسکە (دەزولە) ڕەقـەکانی خانـــــەکانی دايتــــــەر (Deiters) لـــە ئەنـــدامی کۆرتی (organ of corti)دا
R.'s Ligament	رابط (رتزيوس)	بەستۆك
R.'s Space = prevesieals	حيز (رتزيوس)	کەلێن (ريتزيۆس) بۆشـايی بەردەمی ميزڵدانە
R.'s Veins	اوردة (رتزيوس)	خـــوێنهێنی (ريتزيـــۆس)؛ خـــــوێنهێنی ديــــــواری ڕيخۆڵـــەکان کـــە دەچـــنە لقەکانی خوێنهێنی کلۆرەوە
Revaccination	اعادة (تكرار) التلقيح	کوتانەوە؛ کوتانی دوەم
Revellent	محول، مصرف	بگۆڕ، گۆڕە
Reversal	تحول	گــۆڕان؛ وەرگـــەڕان يـــان گـۆڕين بـە پێـچەوانە بـە شێوەی ئاوەژو

R., Sex	**تحول الجنس**	**توخم گۆڕکێ، زایەندی (جنس) گۆڕان: گۆڕانی تایبەتێکان (خەواس)ی زایەندییەك (جنسێك) بۆ هی زایەندییەکەی تر**
Reversible	**حوول، قلوب**	**گۆڕۆك، بگۆڕ، هەڵدەگێڕێتەوە: دەشێت بە زنجیرە گۆڕانێکدا بڕوات بە هەموو سەمتێکدا: بۆ پێشەوە یان بۆ پاشەوە وەك کارلێك کردنێکی پێچەوانەیی کیمیایی**
Reversed	**مقلوب، متحول، معكوس**	**ئاوەژو، پێچەوانە**
Reversion	**تحول**	**گۆڕان: گەڕانەوە سەر باری پێشوو**
Revilliod’s Sign	**علاقة (ريفيو): فقدان القدرة على اغماض العين التي في الجهة المشلولة (في الشلل النصفي) دون اغماض الأخرى ايضا**	**نیشانەی (ریڤەییۆ): لە شەپلەی نیوەییدا: پەکی نوقاندنی چاوی لای شەپلە لێدراوەکە بە بێ نوقاندنی ئەوی تریشیان واتا بە تەنیا چاوی لای شەپلە کە ناشێ بنووقێنرێت**
Revive	**يحي، ينعش**	**دەژێنێتەوە، زیندوو دەکاتەوە، بووژاندنەوە: هێنانەوە سەر ژیان دوای وەك مردوو لێهاتن بە ڕواڵەت، هێنانەوە سەرخۆ (هۆش)**

Revivication	إنعاش، تجديد	بووژاندنەوە، نـوێ کردنـەوە: کڕاندن یـان نـوێ کردنـەوەی ڕووە ناسـاغەکە بـۆ ئـەوەی زووتر بە یەکترەوە بلکێنەوە (یەکتر بگرنەوە
Revulsion	تحويل: سحب الدم من جهـة الى جهة أخرى	ئاڕاسـته کـردن: لـه بەشێکەوە خوێن ئاڕاستەی بەشێکی ترکردن
Rh	مختصر لـ(ريـس) الـذي هـو نوع من النسانيس	ئـار ئـێچ کورتـەی (ڕێـسەس)ەکـە جـۆرە مەیمونێکە
Rh. Factor	عامل (ريس)	هۆکـاری ئـاڕ ئـێچ: کـارای ڕێسوس
Rhabditiform	عصوي، شبيه بالعصا	چیلکەیی، دار دەستی، وەك دار عەسا
Rhabdo-,	عـصوي (سـابقة) تـدل علـى العلاقـة بعـصا أو كـون الـشئ على شكل عصا	پێشگرێکە بەواتا چیلکە
Rhabdomyoblastoma	ورم جذعي عضلي مخطط	قـەدە ئاوسـانێکی ماسـولکەیی میلـدارە، قـەدە پەنامی ماسولکەیی میلدار
Rhabdomyoma	ورم العضلة المخططة	پـەنامی ماسـولکە هێڵـدارە: رایـدۆمایۆما پـەنامێکی دانیـسقەی ماسـولکەی هێڵدارەوە بە پەنامی پیس دادەندرێت بـەڵام هێنـدێك بە پیسی نـازانن بـەڵکو بـە باشی دادەنین (Benign)

Rhabdomyomyxoma		
Rhabdomyosarcoma	ساركوما العضلة المخططة	ڕابـــدۆ مـــایۆ ســـارکۆما: چەشـنی پیـسە لـە ڕابـدۆ مایۆما
Rhabdophobia	رهبة (رهاب) العصا	داره ترسێ، لـە دار ترسـان: ترسـێکی تـەواو لێ نیـشتن بە بینینی دار عەسا
Rhabdosarcoma	سركوما مخططة	سارکۆمای هێڵدار (میلدار)
Rhacoma	١- سحجة ٢- ضفن متدل	١- قرنجانی پێست ٢- گونــــشۆڕی: شـــۆڕیی تورەکـەی گـون (تورەکـەی گون)
Rhaebocrania = torticollis = wryneck	صعر (العنق)	ملخواری
Rhaebosis	تقـــوس الأرجـــل: تقـــوس الأرجــل أو اى عــضو آخــر مستقيم	قاچـخواری، قـاچ خـواری، لاق گێڕی، گێڕی
Rhagadiform	مشقق	قڵێـــشاو، شـــەقار شـــەقار، قڵێش قڵێش
-rhage	نزف (لاحقة تعني نزف)	پاشـگرێکە بـەمانای خـوێن بەربوون
Rhaphe = Raphe	رفو، رفاية، درز	دروونەوە
-rhaphy	خياطة، رفو، (لاحق)	پاشـــگرێکە بـــە مانـــای دروونەوە

Rhazes	الرازي	ئەبوبەکری ڕازی
R.H.D.,=Relative Hepatic Dullness	كمد كبدي نسبي	شـــيبوونەوەی جگـــەریی ڕێژەیی، ڕێژە شیبوونەوەی جگەر
Rhembasmus	١- شـرود الفكـر، اضـطراب عقلي ٢- تردد، حيرة	١- بـــیر پـــەرتی، نـــاڕێکی هۆشەکی ٢- دوو دڵی، سەر سامی
Rheo-,	بادئـة بمعنـى دفـق، تيـار أو العلاقة بالتيار الكهربائي	پێـــــشگرێکە بـــــەمانای هەڵقوڵین، لۆزەو، تەزو یان پەیوەنـــدی بـــە تـــەزووی کارەباوە
Rheocord= Rheostat	المقاوم المتغير، ريوستات	ڕیۆسـتات، بـەرگری بگـۆڕ: دەزگایەکـە بـۆ ڕێکخـستنی تـــەزووی کارەبـــا بـــەهۆی بەرگری گۆڕاوەوە
Rheology	مبحـــث الـــسوائل: مبحـــث جريان السوائل كجريان الدم خـــلال القلـــب والأوعيـــة الدموية	لـــوزەوزانی، تـــەوژمزانی، ڕیۆلۆجی: باس لـە لـۆزەوی شـــلەمەنی دەکـــات وەك لۆزەوی خـوێن بـەناو دڵ و خوێندانەکاندا
Rheometer	ريومتر: ١- كالفانوميتر ٢- جهـــاز لقيـــاس ســـرعة جريان الدم	لوزەوپێـــــــــــــــــــو، تەوژمپێوڕیۆمیتەر ١- گلڤانۆ میتەر ٢- دەزگایـەك بـۆ پێوانـەی خێرایی لوزەوی خوێن

Rheoscope	منظار التيار، كاشف التيار، ريؤ سكوب	لوزەو بين، ڕیۆسکۆپ، لوزەو بين: ئامڕازێکە بۆ بینینی هەبوونی تەزووی کارەبا
Rheostat	ريوستات، المقاوم المتغير، نعدلة التيار	تەزوو ڕێکخەرە، ڕیۆستات: دەزگایەکە بۆ ڕێکخستنی بەرگری و بەو جۆرە دەست گرتن بەسەر بڕی ئەو تەزووەی دەچێتە ناو سووڕێکی کارەبا (eletrie eireuit)
Rheum	الراوند	ڕێواس
Rheum, Rheuma	رشح، نزلة	هەلامەت، پەستوی، ئاوکردن (ی لووت.. هتد)
R., Epidemic	انفلونزا، النزلة الوبائية	ئەنفلوەنزا، درمی هەلامەت
R., Salt	النملة	بیرۆ، ئێکزێما
Rheumapyra	الحمى الرثيوية	تای باداری (ڕوماتیزمە)
Rheumatic	رثيوي، رثوي	پەیوەندیدار بە باداریيەوە (ڕۆماتیزمە) ڕوماتیزمی
Rheumatism	الرثية	باداری، ڕۆماتیزم: زاراوێکی گشتییە نەخۆشی ماسولکە، ژێ جومگە، ئێسقان یان دەمار دەگرێتەوە کەلە ئەنجامیدا ئازار و پەك کەوتن بەنەخۆشی دەگات

R., Acute Articular	الرثية المفصلية المادة	باداری (ڕۆماتیزمە)ی تیژی جومگە
R., Gonorrheal	الرثية السيلانية	باداری (ڕۆماتیزمە)ی سووزەنەکی
R. of the Heart	الرثية القلبية	باداری (ڕۆماتیزمە)ی دڵ
R., Inflammatory	الرثيــة الألتهابيــة، الحمــى الرثيوية	هەوە باداری، تای باداری
R., Muscular	الرثية العضلية	باداری (ڕۆماتیزمە)ی ماسولکە
R., subacute	الرثية التحت المادة	باداری (ڕۆماتیزمە)ی نیمچە تیژ
Rheumatismal	رثيوي	باداری، ڕۆماتیزمەیی
Rheumatogenic	رثوي المنشأ	باداری زا، ڕۆماتیزمە زا
Rheumatoid	رئوانى شبيه بالروماتيزم	ڕۆماتوید، شێوە باداری
Rheumatologist	طبيب (خبير) الرثية	پسپۆر (پزیشك)ی باداری (ڕۆماتیزمە)
Rheumatology	علم الرثية	باداریزانی، زانستی باداری (ڕۆماتیزمە)
Rhexis	تمزق	پچڕان، دڕان، شەقبوون
Rhigosis	برودة	ساردی، هەستی سەرما؛ هەست بەساردی کردن
Rhin-, see Rhimo-,	بادئة بمعنى أنف أو أنفي	پێشگرێکە بە واتا لووت، یان لووتی

Rhinal	أنفي	لــــــووتی، كــــــەپوویی: پەیوەندی لووت
Rhinalgia	وجع الأنف	لووتـه ئێـشێ، لـووت ئێـشە، ژانە لووت
Rhinallergosis = Hay fever	حمى القش، ارجية أنفية	ئەلێرجی لووت، لووتە تا
Rhineospasm	شخير	مرخە، پرخە
Rhinencephalon	فص (جزء) المخ الشمي	پلــی بــۆنكردنی مێــشك: بەشـــــەكانی بــــۆنكردنی مێشك كە بریتییـە لـە پـل (قـاش)ی بـۆنكردن، مـاددە كونكونـــــەی پێــــشەوە و ناوچـــەی (perolfaetory) هەروەها بەم بەشـە دەڵێن لووتە مێشك (nosebrain) مێــــــــشكی بـــــــۆن (Smellbrain)
Rhinesthesia	حاسة الشم	بــین، هەســتی بــۆنكردن، بۆنكردن
Rhininsm	خنخنة	پرخن، منگنی، مرخە مرخ
Rhinitis	التهاب الأنف	هەوكردنی لووت
R., Acute Catarrhal	التهاب الأنف، النولوي الخاد	درمــە هــەوكردنی لــووت، هەڵامەت، سەرما بوون
R., Allergic	التهاب الأنف الرجي	هــەوە هەســتناكی لــووت ئەلێرجی لووت

R., Anaphylactic = Hay fever	حمى القش	تای کا
R., Atrophic	التهاب الأنف الضموري	پووکانەوە هەوی لووت
R., Chronic Catarrhal	التهاب الأنف النزلوي المزمن	درمە هەوکردنی بنسی لووت
R., Hypertrophic	التهاب الأنف الضخامي	لووت هەوکردنی فرە گەشە
R., Sicca	التهاب الأنف الجاف	هەوکردنی وشکی لووت، وشکە هەوکردنی لووت
R.,Vasomotor	١- التهاب الأنف الوعائي ٢- حمى القش	١- دەفرە لووت هەوکردن ٢- تای کا
Rhimo-., Rhin-,	أنفي: بادئة تدل على العلاقة بالأنف	لووتی.. پێشگرێکە پەیوەندی بە لووتەوە نیشان دەدات
Rhinocleisis	انسداد أنفي	لووت گیران
Rhinodynia	وجع الأنف	لووت ئێشە
Rhinolalia	غنة	منگنی، خنەخن: بە لووت ئاخافتن لە بەر ناتەواوی یەك لە ڕێبازەکانی ناو لووتدا
R. aperta	غنة مفتوحة: تحت من انفتاح كلي لفتحى الأنف الخلفيتين	منگنی کراوە: ئەو جۆرە منگنییە لەبەر تەواو کراوەیی کونەکانی پشتەوەی لووت (posterior nares)

R. clausa	غنة مسدودة: وتنتج من تضيق شديد أو انسداد المجاري الأنفية	منگنی داخراو: جۆرە منگنییەکە لە تەواو تەسکی (گیراوەی) ڕێبازەکانی ناو لووت پەیدادەبێت
Rhinolaryngitis	التهاب الأنف والبلعوم	هەوکردنی لووت و قوڕگ
Rhinolaryngology	علم أمراض الأنف والحنجرة	دەردە لووت و قوڕگزانی، زانستی نەخۆشییەکانی لووت و قوڕگ
Rhinologist	طبيب الأنف	پزیشکی لووت، پسپۆڕی نەخۆشی لووت
Rhinology	طب الأنف	پزیشکی لووت، دەردە لووتزانی، زانستی نەخۆشییەکانی لووت
Rhinomiosis	تصغير الأنف: تصغير حجم الأنف بعملية جراحية	لووت بچووك کردنەوە: بە برینکاری هەندێ لە قەبارەی لووت بچووك کردنەوە
Rhinopathy	اعتلال الأنف	دەردە لووت، نەخۆشی لووت: هەرچی نەخۆشییەك بێت)
Rhinopharyngitis	التهاب الأنف والبلعوم	هەوکردنی لووت و گەرو
Rhinopharynx = Nasopharynx	البلعوم الأنفي	لووتە گەرو
Rhinophonia	خنة	منگنی، مرخنی، خنەخن

Rhinophyma	تضخم الأنف العجيري	کەڵـە لـووتێ، ڕاینۆفیمـا: گرگرِی گەورە بوونی لووت بەسـوور بوونـەوە و خـوێن تێزانەوە
Rhinoplasty	تقويم الأنف	لووت ڕاسـتكردنەوە، لـووت پینەكردن
Rhinopolypus	سليلة أنفية	پـــۆلیپی لـــووت، زیـــادە گۆشتی لووت
Rhinorrhagia	نزف الأنف	لووت پـژان، خـوێنی لـووت بەربوون
Rhinorrhaphy	رفو (خياطة) الأنف	لـــــووت دروونـــــەوە: برینكارییەكی پلاسـتیكییە بـــۆ بـــچووك كردنـــەوەی لووت، هەندێ زیادە شانەی لـووت دەبڕێـت و دەمـی برینەكـە دەهێندرێتـەوە یەك بە دروونەوە
Rhinorrhea	رشح أنفي، ثر الأنـف سـيلان أنفي	لـــووت ئـــاوكردن: چـــڵم دەردان لە لووت
R., Cerebrospinal	رشـح الـسائل الـدماغي مـن الأنف	ئـاوی مێـشك لـە لووتـەوە چوون
Rhinoscleroma	ورم انفي صلب	لـووت ئاوسـانی سـەخت (سـەختە لـووت ئاوسـێ)، پـەنامی سـەختی لـووت، ڕاینۆ سلێرۆما

Rhinoscope	منظار الأنف	لــووتبين: ئامرازێکــە بــۆ ســەیر کــردن و بینینــی ناوەوەی لووت
Rhinoscopy	تنظير الأنف	لــووتبینی، لــووت بیــنین: تێنۆرینـــە نـــاو لـــووت و ڕێبازەکـانی نـاوی یـان لـە برناخەکانـەوە یـان لووتـە گــەرو (Nasopharymx)ەوە بە لووتبین
Rhizo-,	جــذر: بادئــة تــدل علــى العلاقة بالجذر	ڕەگ، ڕیـــشە: پێـــشگرێکە پەیوەنـــدی بـــە ڕیـــشەوە نیشان دەدات
Rhizomelic	ذو علاقة أو يتصل بمفصل الفخذ أو الكتف	پەیوەنـدی هەیـە بـە یـان کـاری کـردوە لـە جومگـەی ران یان جومگەی شان
Rhizomeningomyelitis	التهــاب النخــاع والــسحايا والجذور	هەوکردنی مۆخ و پـەردە و ڕەگەکان
Rhizotomist	(في الطب اليونـاني القـديم) جــامع جــوال للأعــشاب الطبية	(لـــە پزیـــشکیی کـــونی یۆنانـــــدا) کۆکـــەرەوەی گەڕۆکی گژوگیای دەرمان
Rhizotomy	شـق (قطـع) الجـذور: قطـع جــذور الأعــصاب الــشوكية داخل القناة الشوكية	ڕیشە بڕین: بڕینی ڕیشەی دڕکــە دەرمانــەکان لــەناو جۆگەی بڕبڕەییدا
R., Anterior	شق (قطع) الجذر الأمامي	ڕیـــشەی پێـــشەوە بـــڕین: بڕینــی ڕیــشەی پێــشەوەی ڕەگـــــە دڕکییـــــەکان (بزوێنەکان)

R., Posterior	شق (قطع) الجذر الخلفي	ڕیشەی پشتەوە بڕین: بڕینی ڕیشەی هەستی پشتەوەی ڕەگە دڕکە دەمارەکان
Rhodium Rh	الروديوم ورمزه الكيمياوي (Rh)	ڕۆدیۆم: هێما کیمیاییەکەی (Rh)ە گەردیلە ژمارەکەی (٤٥) و کێشی گەردیلەییەکەی (١٠٢,٩٤)ە
Rhodo-,	أحمر سابقة تعني أحمر	سوور: پێشگرێکە بەمانای سوور
Rhodocyte	كرية حمراء	خڕۆکەی (خانەی) سوور
Rodogenesis	تكون الأرجواني: رجوع اللون الأرجواني الى الأرجوان البصري بعد قصره بواسطة الضوء	سوور بوون: گەڕانەوەی ڕەنگی سووری ئەرخەوانی بۆ ئەرخەوانی بینایی پاش سپی بوونەوەی بەهۆی ڕووناکییەوە
Rhodophane	رودوفين	(ڕۆدۆفێن) ڕەنگی سوورە یان کرۆمۆفێن (chromophane) لە قووچەکەکانی تۆڕەی چاوی مەلدایە لەگەڵ چاوی ماسی
Rhodopsin = The Visual purple	ارجوان البصر	ئەرخەوانی بینایی، ئەرخەوانی چاو: کرۆمۆ پرۆتینێکی هەستیارە بۆ ڕووناکی ڕەنگی ئەرخەوانییە لەناو پیلکەکانی تۆڕەدایە کە ڕەنگی دەچێتەوە بۆ زەردی بینایی (yellow visual) بەزەبری ڕووناکی و بەو چەشنەهانی (دنەی) نووکە (سەرە) هەستییەکانی ڕەتینا (تۆڕە) دەدات

Rhomboid	معيني	لەبزینەیی، مەعینی
Rhomboideus	العضلة المعينية	ماسولکەی لەبزینەیی
Rhonchus	شخير، خرخر	مرخە، پرخە
Rotacism	تضخيم أو تضعيف حرف الراء	قەڵەو کردن یان لەڕ کردن یان کردنی پیتی (ر) بەڵام لە ئاخاوتندا لەگەڵ پسەپس
Rhubarb	الراوند	ڕێواس: بۆ ڕەوانی و بۆ گرتنەوەی ڕیخۆڵە دەست دەدات ڕەگەکان
Rhypophagy	اكل الأقذار	پیسی خواردن، گەندە خۆری
Rhythm	توتر، نسق: (ريثم): حركة موزونة تكرر عمل بفترات منتظمة	ڕەزم، ریتم: بزوتنەوەیەکی کێشراوە (تەرازوو کراوە) دوپات بوونەوەی کارێك لەماوەی ڕێك و پێکدا
R., Circus	نسق دوار	ڕیزمی ئەڵقەیی، ڕیزمی بەسووڕ: جووڵە یان کرژبوونی ئەڵقەی (بەسووڕ) جووڵەیەك بەشێوەیەکی بازنەیی بگەڕێت بە ئەڵقە ماسولکەیەکدا
R., Coupled	نسق ثنائي	جووتە ڕەزم، ڕیزمی بەجووتە، جووت ڕیزم: پەیوەندییەکی نائاسایی لە نێوان ترپە و لێدانی دڵدا بە جۆرێك لە هەردوو لێدانێکی دڵ یەکێکیان دەگاتە نەبز واتا هەست دەکرێت لە نەبزدا

R., Fetal = Embryocardia	نسق حميلي	ڕەزمــی ئاولــەمی ، ریزمــی ئاولەمی
R., Gallop	نسق الخبب	غـــــاره ڕەزم، ریزمـــــی غـارکردن: ریزمــی دڵ کـە وەك دەنگـــی غـــارکردن (چـوار ناڵــە)ی ئەسـپی لێ دێـــت و بـــە پەیـــدابوونی دەنگێکـی تـری سـێهەم لـە نێـوان دوو دەنگـەی دڵـدا پەیدا دەبێت
R., Idioventricular	نسق بطني: نسق آلي (ذاتي) يتكـــون في البطيـــنين في حالات الحصار التام	ســــکۆڵە ڕەزم: ریزمــــی ســــکۆڵەیی: ریزمێکــــی تەماتیکـە لـە زگۆڵـەکانی دڵـدا پەیـدا دەبێـت لــە (eomplete heart block)
R., Pendulum	نسق بندولي	بەندۆڵـــە ڕەزم، ڕیزمـــی پـــانتۆلی، پانتۆڵـــە ڕیـــزم: دەنگـــی لێـــدانی دڵ وەك تکەی سەعاتی لێ دێت بـە گۆڕانی دووەمـی دڵ و وەك دەنگـی یەکـەم لێهـاتنی چ لـەبارەی کـات خایانـدن و بـەرزی و چـۆنی نیـشانەی دەســت کــردن بـــە کـــەم هێزییە لە دڵدا

R., Reversed	نسق مقلوب (معكوس)	ڕەزمـی ئـاوەژو: بارێکـە لـە ڕیزمی دڵ کە تێیدا لێدانی زگۆڵەکان ڕاستەوخۆ پـێش لێـــدانی گویـــچکەکان دەکەوێت
R., Sinus	نسق جيبي	ڕەزمــی گیرفــانی: ڕیزمــی ئاســـایی دڵـــە کـــە سەرچاوەکەی گرێی گیرفان و گوێچکەیە
R., Triple	نسق ثلاثي	ڕەزمـــی ســـیانی: ئـــەو ڕیزمـەی پەیـدا دەبێـت کـە ســێ دەنگــی دڵ بــە دوای یەکـدا چـەندبارە دەبنـەوە لــە خــولی یــەك لــە دوای یەکی دڵدا
R., Ventricular	نسق بطين	ڕەزمـــی زگۆڵــەیی: ئـــەو کرژبوونانــەی زگۆڵەیەکــە لە (complete heart block) دا پەیدا دەبێت
Rhythical	نسقي، ريثمي	ڕەزمی
Rhythmicity	النسقية	ڕەزمێتی: بـاری کرژبـوونی ڕیزمی
Rib	ضلع	پەراسو
R., Cervical	ضلع عنقي (رقبي)	مله پەراسو

R., False	ضلع كاذب	گەندە پەراسوو، پەراسووە درۆزنە، زڕە پەراسو
R., Floating	ضلع سائب	پەراسووە بەڕەڵلا
Ribbon	شريط	شريت
Riboflavine	ريبو فلافين	ريبۆ فلاڤين: جاران بە لاكتۆفلاڤين ناو دەبرا يان ڤيتامين B2 يان ڤيتامين G بەشە بەگەرمی نەگۆڕەكەی (ڤيتامين (B)ی ئامێتە)يە، لەناو شیر و هێلكە و ماسولكە و جگەر و گورچیلە و گیادا دەبێت
Rice	ارز، رز	برنج
R., White	ارز مهبش	برنجی سپیكراو، برنجی كرەكراو، (كوتراو یان كرە كراو)
R. Polishings	قشور الارز	ئاردە برنج
R.- water Stools	براز ماء الارز	پیسایی ئاوە برنج، پیسایی برنجاو: لەوانەی تووشی ڕشانەوە دەبن دەبێت
Richter's Hernia	فتق (ركتر)	قۆڕی (ریختەر): ئەوەیە كە هەر كەمێكی دیواری ڕیخۆڵەی چۆتە ناو

Rickets	الكساح	ئێسکه نەرمە، ئێسك نەرمی: دۆخێکی نەخۆشییە لە کەمی ڤیتامین (D) بەتایبەتی لە منالّیدا پەیدادەبێت، لە ژێر زەبری کاری ماسولکه و گرافی کەسەکەدا ئێسکەکان گێڕدەبن
R., Late	كساح متأخر	درەنگە ئێسکه نەرمە، ئێسك نەرمی درەنگی: ئەوەیە کە لە منالّی هەراشتردا پەیدادەبێت
R.,Renal = Renalosteo dystrophy	كساح كلوي	گورچیلە ئێسکه نەرمە، ئێسك نەرمی گورچیلەیی
Rickettsia	ريكتسيا، مكوري باسيلي	خڕچیلکەیی، ڕیکێتسیا: بریتیین لە وردە زیندەوەر (میکرۆب (microorganism)ی چیلکەیی یان خڕ چیلکەیی (coccobacillary) کە ڕەنگی کالّ دەگرن بەڕەنگ کردن بە ڕەنگی ئەنیلین و گرام نێگەتیڤن، هۆی نەخۆشین لە بڕبڕەدارەکاندا
Ricord's Chancre	قرحة (ركورد)، قرحة السفلس	شانکەری (ریکۆرد)، شانکەری سیفلس: زام (شانکەر)ە پەرچمنتییە سەرەتاییەکەی نەخۆشی (سیفلیس)ە

Rictus	١-شق، فلع ٢- معقوف	١- قلّيش، درز ٢- داچەقييوى (وەك دەمى داچەقيو)
Ridge	حرف، ضلع	كەنار، لا
Ridgling	ذو خصية واحدة	يەكگونە، يەك گونە: پياوێك يان گيانلەبەرێك كە تاكێك گونى هەبێت
Riedel's Disease = Ligneous thyroidotis	داء (ريدل)	نەخۆشى (ڕيدڵ)
R.'s Lobe	فص (ريدل)	قاش (پل)ى (ڕيدل): بەشێكى زمانى (وەك زمان)ە لە جگەر نووساوە بە قاشى ڕاستى جگەرەوە
Riegel's Syndrome	لزمة (ريغل)	سيندرۆمى (ريگڵ): كۆبوونەوەى دڵە كوتێ و نارەحەتى وەك ئەوەى لە تەنگە نەفەسى بچێت
Riehl's Melanosis	ملانية (ريل)	ميلانۆزى (ڕيل): نەخۆشييەكى پێستە پەڵە پەڵە دەبێت، دەخورێت و سوور دەبێتەوە و كرێش هەڵدەدات بەتايبەتى لە ناوچەوان، سەر گۆنە و لاملدا
Riga's disease	مرض (ريغا)	نەخۆشى (ڕێگا): زامدار بوونى مەميلەيى (ulceration papillomatous) لغاوى زمان لەگەڵ پەيدابوونى بەلّغێكى سپى واش بەسەريەوە

Right	يمين، ايمن	ڕاست، ڕاستە
R.-eared	ايمن الأذن: يفضل اذن اليمن للأستماع بها	ڕاستە گوێ: حەز دەکات گوێی ڕاستی بداتە شت بۆ گوێ گرتن
R.-eyed	ايمن العين: يفضل عينه اليمن	ڕاستە چاو: چاوی ڕاستی بە پەسندتر (باشتر) دادەنێت
R.-footed	ايمن القدم	ڕاستە پێ: قاچی ڕاستی بەکاردێنێت بۆ هەنگاونان و خۆ لەسەر گرتنی پتر لە چەپ
R.-handed	ايمن اليد	ڕاستە دەست: دەستی ڕاستی زۆرتر بەکار دەهێنێت، ڕاستان
Rigidity	صمل	ڕەقبوون یان نەچەمینەوە وەك تەختە لێهاتن بەتایبەتی ئەوەی کە نائاساییە وە لە خۆشییەوە دەبێت
R., Cadaveric = Rigor mortis	صمل رمي	مردە ڕەقی
R., Cerebellar	صمل مخيخي	مێشکۆلە رەقێ
R., Muscle	صمل عضلي	ماسولکە ڕەقێ
R., Postmortem	صمل رمي	مردە ڕەقێ

R., Spasmodic	صمل تشنجي (شنجي)	كرژە ڕەقیٚ
Rigor	صمل، قشعريرة	لەرزە ڕەقیٚ
R, nervorum = Tetanus	صمل عصبي، كزاز	مردە ڕەقیٚ
R., Water	صمل مائي	ئاوە ڕەقیٚ
Rim	حافة	لێوار، کەنار
Rima	ثلمة، شق، فتحة	قڵیش، درز، کون
R. ani, R.colunium	فتحة الشرج	کونی کۆم، درزی قنگ
R. glottidis	فتحة البلعوم	کونی گەروو
R. oris	فتحة الفم	کونی دەم، درزی دەم
R. palpebrarum	الشق الجفني، فتحة العين	کونی چاو، درزی چاو، درزی ناوپێڵوان
Rimous	مشقق	درزن، درزاوی، قڵیشاو
Ring	حلقة	ئەڵقە
R., External Abdominal	حلقة بطنية خارجية	ئەڵقەی دەرەکی زگ: کونێکە لە چەقی ماسولکە لارەی دەرەکی زگ کە گونە وێڵەی بەناودا تێپەڕ دەبێت
R., Internal Abdominal	حلقة بطنية داخلية	ئەڵقەی ناوەکی زگ: کونێکە لە پێچەك (fascia)ی پانەڕۆدا پێدا ڕۆیشتنی گونەوێڵە یان خرە (ligament)

R., Bandl's	حلقة (باندل)	ئەڵقـەی بانـدڵ: ئەسـتوور بوونێکی ئەڵقەیی منالْدانه لەکاتی منالْبووندا له پێش دەمـــی نـــاوەوەدا پەیـــدا دەبێـت و دەبێتـه نیـشانەی ســـــنووری خـــــوارووی بەشـەکەی کـه کـرژ دەبێـت له منالْدان
R's Bronchial	الحلقات القصبية	ئەڵقـــەکانی کرکرۆچـــکه (بـــۆری هـــەوا) یـــان قۆرقۆراگــــــه: ئەڵقـــــه کرکراگەییـــــــــــەکانی بۆرییەکەیە
R., Contraction	حلقة تقلصية	کـرژه ئەڵقـه، ئەڵقـەی کـرژ بوون
R., Femoral Crural R	حلقة فخذية	ڕانــه ئەڵقــه، ئەڵقــەی ڕان: کـــونی ســـەری لای زگـــی کـەناڵی ڕان کـه بـه ئاسـایی به پەریتۆن و پـەردەی ڕان بەستراوە (گیراوە)
R., Superficial Inguinal = Ext abdominal	حلقة أربية سطحية	ئەڵقەی سەرەوەی بن ڕان
R., Deep Inguinal = Deep abdominal r	حلقة اربية عميقة	ئەڵقەی ناوەوەی بن ڕان
Ringworm	سعفة	زیپکه، هەڵزڵەپین

R. of the Beard=Tinea barbae	سعفة اللحية	زیپکەی ڕیش
R. of the Body=Tinea corporis	سعفة الجسد	زیپکەی لەش
R. of the Nails = onychomycosis	سعفة الظفر	زیپکەی نینۆك
R. of the Scalp=Tinea capitis	سعفة الرأس	زیپکەی سەر
Rinmann's Sign of Early pregnancy	علاقة (رينمان) للحمل المبكر	نیشانەی (رینمان) بۆ زوو ئاوسبوون
Rinne's Test	اختبار (رني)	تاقی کردنەوەی (رینێ): ئەگەر زرنگە چنگاڵێکی لەراوە بخرێتە سەر نووکی ئێسکی ماستۆید تا گوێ لە لەرەلەری نامێنێت ئینجا خێرا بگوێزرێتەوە بەر کونی گوێچکەیەکی ئاسایی هەست دەکرێت کە لەرەلەرەکانی هێشتا دەبیسترێت، ئەم تاقی کردنەوەیە نێگەتیڤە، ئەگەر شتێ بەری کونی گوێ بگرێت
Ripault's Sign	علاقة (ريبو)	نیشانەی (ریپۆ): بە زیندوویی پەستۆی دەرەکی خستنە سەر چاو بە تەنیا گۆڕانێکی دەمەکی تێدا هەست دەکرێت بەڵام دوای مردن ئەو پەستۆیە دەشێت کاری هەمیشەیی بکات

Risus	ضحكة، تكشيرة	پێکەنین، ددان ریچ کردنەوە
R. sardonicus, R. caninus	ضحكة استهزاء، تكشيرة خاصة في الكزاز	پێکەنینی گاڵتە پێهاتن (یان پێکردن) جۆرە ددان ریچکردنەوەیەك (ی تایبەتی)یە لە دەردە کۆپاندا
Ritter's Disease	مرض (رتر)	نەخۆشی (ڕیتەر): هەوکردنی پێست و توێژ هەڵدانی لە ساوادا
R,'s Fiber	ليف (رتر)	ریشاڵی (ڕیتەر): ڕیشاڵێکی باریکە، کە بە ڕەگە ڕیشاڵ دادەنرێت، لەتەوەری چیلکە (rod)یەکی تۆڕەدا کە ئەوسەری هەندێ ئەستوورترە
R.'s Law of Contraction	قانون (رتر) للتقلص	یاسای کرژبوونی (ڕیتەر): کردنەوە و داخستنی تەوژمێکی کارەبا هەردووکیان دەبنە هۆی هاندان (دنەدان) (stimaulation) لە ڕەگێکدا
R.'s Tetanus	كزاز (رتر)	کۆپانە (تیانووس)ی (ڕیتەر) بە بردنی تەزوویەکی نەگۆڕی کارەبا بۆ ماوەیەك بە ڕەگێکدا (دەمارێکدا) لەگەڵ کردنەوەی تەزوویەکی کرژبوونی کۆپانەیی (Totamic) دەست پێ دەکات

Ritter-Rollet’s phenomenon	ظاهرة (ريتر و رولت)	دياردەی (ڕیتەر و رۆلێت)
Ritter-Valli’s Law	قانون (رتر وفالى)	یاسای (ڕیتەر و ڤالی)
Rivalry	منافسة	هاڤرکێ، هاوچاوی: بـارێکی هـــاڤرکێ یـــان بـــەر بەرەکانێیە
Rivalta’s Disease = actinomycosis	مرض (ريفالتا)	نەخۆشی (ڕیڤالّتا)
Rivalta’s Test	اختبار (ريفالتا) للتميز بين Exudate و الـ trausadate	تاقی کردنـەوەی (ڕیڤالّتـا): دلّۆپێك لە شلەکە (ی تـاقی دەکرێتــەوە) دەکرێتــە نـاو گیراوەی ترسـی سـرکە (کـە لـــە دوو دلّـــۆپ ترشـــی ئاســتێکی ســەهۆلّی لــەناو ١٠٠ ســی ســی ئــاودا پێــك هــاتووە) ئەگــەر دلّۆپەکــە بنیــشێت و لێلّییــەك جــێ بهێلّێــت ئــەوا ئــەو شــلەیە (Exudate)ە
Riziform	ارزى الشكل (رزي الشكل	برنجـی، بـــرنـج شــێوە، لــە شێوەی دەنکە برنجدا
Robinson's Circle	دائرة (روبنسن)	بازنـــــەی (ڕۆبنـــــسن): بریتییـــــــە لــــــە (anastomosis)ێکـــــــی خوێنبـــــەر، منالّـــــدان، هێلکــەدان، شــاخوێنبەری (شاســـوورە دەمـــاری) زگ لەگـەلّ خوێنبــەری کلّـۆتی نـــــاوکۆیی و دەرەکــــی پێکهاتووە

Roborant	مقو	بەهێزکـــــەر، تۆنێـــــك: دەرمـــانێکی ئامـــادەکراوی بەهێزکەری بژێوە
Rochelle Salt	ملح روشيل	خوێی (ڕۆشێل): تارتـاراتی سۆدیۆم و پۆتاسیۆمە
Robust	قوي، جلد	بەهێز، بەگون
Rod	عصا، عصية	چیلکە، دار پـەلێکی ڕاسـتی بـاریکی مـاددە، بەتایبـەتی یـــــەکێك لـــــە تەنـــــە چیلکەییەکانی تۆڕەی چاو
R. Retinal	عصية شبكية	چـــیلکەی تـــۆڕە: خانـــەی لوولـــــــــــــــــــــەیی (neuroopithelial)ی زۆر تایبەتکارە کـە ئەرخـەوانی چـــاوی تێدایـــە لەگـــەڵ قووچەکەکان توخمە هـەرە هەســـتەوەرەکانی تـــۆڕەی چاو پێك دەهێنن
Rodenticide	١- مبيد القوارض ٢- مادة لإبادة القوارض	١- کرتێنکوژە ٢- ماددەیەکی کرتێنکوژ
Rodent	قارض، قاظم	کرتێن، قرتێن
Rodent Ulcer	قرحة آكلة	خۆرە زام
Roentgen	رونتكن	ڕۆنتگـەن: (بـەناوی (کـونراد ڕۆنتگـــەن)ی زانـــای فیزیـــای ئەڵەمانییـــــەوە نـــــاونراوە) بریتییـــە لـــە ئەنـــدازەی نێـــو دەوڵـەتان (international)ی تیشکی ئێکس یان گاما

R. rays	اشعة رونتكن	تیشکی ڕۆنتگەن: تیشکی نەبینراوی ڕووناکییە کە زۆر لە ماددە ڕەقەکان دەسمێت و بەناویاندا تێپەڕ دەبێت، شکاوی و تەنی بیانی لە لەشدا دەردەخەن و بەکارە لە چارەکردنی هەندێ نەخۆشیدا
Roentgenism	الرونتكانية ١- التأثير العلاجي لأشعة رونتكن ٢- التأثير الضار لأساءة استعمال اشعة رونتكن	ڕۆنتگنیزم، ڕۆنتگەن: ١- وەك دەرمان بەکارهێنانی تیشکی ڕۆنتگەن ٢- کاری خراپی تیشکی ڕۆنتگەن لەسەر لەش، ئەو نەخۆشییانەی کە بەخراپ بەکارهێنانی تیشکی ڕۆنتگەن پەیدادەبن
Roentgenography	التصوير الشعاعي، التصوير بأشعة رونتكن	تیشکە وێنەگرتن، وێنەگرتن بە تیشکی ڕۆنتگەن
R., Double Contrast	تباين مزدوج للتصوير الشعاعي	جووتە جیاوازیی تیشکە وێنەگری
R., Mass	التصوير الشعاعي الجمعي	گشتە تیشکە وێنەگرتن، تیشکە وێنەگرتنی تیشکی (کۆمەڵ): تیشکە وێنەگرتن و پشکنینی زۆربەی خەڵق یان کۆمەڵی زۆری دانیشتوان

R., Miniaturemass	التصوير الشعاعي الجمعي المصغر	ورده تیشکه وێنەگرتنی گشتی: بەکارهێنانی فیلمی بچووکه بۆ وێنەگرتن
R., Serial	التصوير الشعاعي المسلسل	تیشکه وێنەگرتنی زنجیرەیی: وەرگرتنی چەند تیشکه وێنەیەکی شوێنی هەڵبژێردراو بە دوای یەکدا و لەماوەی دیاری نەکراودا
R., Spot-film	التصوير الشعاعي الخطفي	ڕفێنە تیشکه وێنەگری، لەکاتی فلۆروسکۆپیداگرتنی وێنەی شوێنێك
Roentgenologist	طبيب الأشعة، اختصاصي الأشعة	پزیشکی تیشك، پسپۆڕی تیشك ڕۆنتگه نۆلۆجیست
Roentgenology	علم الأشعة	تیشکزانی، تیشکی ڕۆنتگەنزانی، ڕادیۆلۆجی، زانستی تیشکی ڕۆنتگەن، زانستی تیشك: باس لە بەکارهێنانی تیشکی ڕۆنتگەن دەکات بۆ چارەکردنی نەخۆشی و وێنەگرتن بۆ دۆزینەوەی نەخۆشی
Roentgenoscopy = Fluoroscopy	التنظير الرونتكني، الفحص بالأشعة	فلۆرۆسکۆپ، تیشکبینی، تیشکه پشکنین

Roentgenotherapy	العلاج بالأشعة	چارەکردن بە تیشك، تیشکە چارە
Roger's Disease	مرض (روجر)	نەخۆشی (رۆجەر): هەبوونی پەیوەندییەکی نائاسایی (کون) لەنێوان زگۆڵەکاندا بەشێوەی زگماك
R.'s Symptom	عرض (روجر)	نیشانەی (رۆجەر): گەرمییەکی خوار پلەی ئاساییە لە پلە (قۆناخ)ی سێیەمی سیلی پەردەکانی مێشك
Rokitansky's Disease	مرض (روكتيانسكى)	نەخۆشی (رۆکیتانسکی): زەردە پووکانەوەی تیژی جگەر
R.'s Tumor	ورم (روكيتانسكى)	پەنامی (رۆکیتانسکی) جۆرە ئاوبەندێکی (grafian follicle)ە کە کیسەیەکی بچووکی لاسکداری لێ پەیدا دەبێت و شێوەی هێشوە ترێیەك دەدات بە هێلکەدان
Rolandic	رولاندى	رۆلاندی: وەسف کراو لەلایەن یان ناونراو بە ناو و لەسەر شەرەفی (لویجی رۆلاندو)ی زانای ئیتالیایی بەناو بانگەوە

Rolando	شقوق الدماغ	درزە مێشك
Rolandometer	مقیـــاس شـــقوق الـــدماغ، مقیــــــاس رولانـــــــدو، رولاندومیتر	درزە دەماخپێو، ڕۆلانـدۆپێو، ڕۆلاندۆمیتەر: ئامرازێکە بـۆ دۆزینــەوە و نیـشانە کردنــی درزە جیاوازەکـــانی ســـەر ڕووی مێشك
Roll	لفة	خلــــــــۆك، تـــــــۆپ: پێکهاتوویـــەکی لوولـــەیی (ئیستیوانی)یە
Roller	لفافة	سارغی: لوولەیەك لە لۆکـە یـان کـەتانی پێـچراوە بـۆ بـــەکارهێنان لـــە بـــرین پێچانەوەدا
Romanoscope = Sigmoidoscope	منظار السمین	سیگمۆیدۆ سکۆپ، نـاوبینی ڕیخۆڵە ئەستوورە
Romanovsky's (Romanowsky's) Stain	صبغ (رومانوسکي)	ڕەنـــــــگ (بۆیـــــــە)ی ڕۆمانوســــــکی: جـــــۆرە ڕەنگێکـە بـۆ ڕەنگکردنــی خانە و شانە پێی
Romberg's Disease	(مـــرض رمـــبرغ) الـــضمور الوجهي النصفي المتقدم	نەخۆشـــی (ڕۆمبـــەرگ): پووکانـــەوەی نیـــوەی ڕووی پێشکەوتو (progressive facial hemiatrophy)
R.'s Sign	علاقة (رمبرغ)	نیـــشانەی (ڕۆمبـــەرگ): لارەو لارکردنـــی لـــەش و لەســـەر پــێ خۆڕانـــەگرتن بەچـاو نوقـاوی و هـەردوو پێ پێکەوە جووتکراوی لـە ڕاوەستاندا

Room	غرفة	ژوور
R., Delivery	**غرفة الوضع (الولادة)**	**ژووری منـــاڵبوون (زایـــن): ژوورێکـــه لـــه خەســـته خانەیەکـدا کـه ئـافرەتی زگپـڕی تـێ دەخرێـت بـۆ مناڵبوون**
R., Intensive Therapy	**غرفة العلاج المركز، غرفة (وحدة) المعالجة المركزة**	**ژووری چرچـــــــارەکردن (بـەتین): یەکـە (unit)ێکـی خەســتەخانەیە کەلوپـــەل و تفـــاقی تایبـــەتی زۆر و کەسانی پسپۆڕ و شارەزای لێیە بۆ ئەرکی چارەکردنی نەخۆشـی ترسـناك و كفـت جێبـــەجێکردنی، ئەوانـــەی یارمـــــەتی یەکبینـــــەی بەردەوام و زۆریان پێویستە**
R., Operating	**غرفة العمليات**	**ژووری برینکـــــــــــاری (برینسازی)**
R, Recovery	**غرفة الأفاقة**	**ژووری هاتنـــەوە ســـەرخۆ (بووژانـــــەوە): بەشـــێکی (دەستەیەکی) خەستەخانەیە (hospital unit) نزيك ژووری برینکــــاری یـــان ژووری منـــاڵبوون و تفـاقی تایبـەتی تێدایە لەگەڵ کەسانی شارەزا بـــۆ چـــاودێری و ئاگـــاداری کەسانی برینکاری بـۆ کـراو یان ئافرەتی زەیستان تـاوەکو دێنـــەوە ســـەرخۆ و بـــەبێ مەترسـی دەشـێت ببرێنـــەوە شوێنی خۆیان**

Root	جذر	ڕیشه، بنج، ڕەگ
R. Anterior	الجذر الأمامي (للأعصاب)	ڕیشەی پێشەوە (ی ڕەگ)
R., Dorsal	الجذر الخلفي	ڕیشەی پشتەوە (ی ڕەگ)
R., Facial	جذر وجهي	ڕیشەی (ڕەگ) ڕوو
R., Motor	جذر حركي	ڕیشەی بزوێن: ڕیشەی پێشەوەی ڕەگی بڕبڕاگەیی (دڕکی)
R., Nerve	جذر العصب	ڕیشەی ڕەگ (ڕیشەی دەمار)
R., Posterior	جذر خلفي	ڕیشەی پشتەوە، ڕیشەی هەستی (هەست)؛ ڕیشەی پشتەوەی ڕەگی دڕکی (بڕبڕاگەیی)
R., Sensory	جذر حسي	ڕیشەی هەست، هەستە ڕیشە: ڕیشەی پشتەوەی ڕەگی دڕکی (دڕکە پەتك) (بڕبڕاگەیە)
Rope	حبل	پەت، تەناف
Ropy	لزج	لینج (لینج دەزوولەکەر)
Rosacea	وردية	دڕکە، سووریّ، گولّیّ: نەخۆشییەکی بنەسییە دەداتە پێستی لووت، ناوچەوان و گۆنەکان کە لە پێشەوە ئالّ دەبنەوە ئینجا سوور هەڵدەگەڕین لەبەرفراوانبوونی مولوولەکان و پەیدابوونی زیپکەی وەك هی عازەبە، لەوە دوا پێستی لووت زبر دەبێت و ئەستوور دەبێت (Rhinophyma)، هەروەها بەم نەخۆشییە دەڵێن عازەبەی پەمەیی (acne rosacea).. هتد

Rose	ورد	گوڵ، گوڵەباخ
Rosary	سبحة، مسبحة	تەزبیح
R., Rachitic = racehitic beads	سبحة الكساح	تەزبیحی ئێسکە نەرمە
Rose's position	وضع (روز)	باری (ڕۆز): نەخۆش بەگازی پشتدا لەسەر مێزەکە پاڵ دەخرێت و سەری بەسەر کەناری سەری مێزەکەدا شۆڕ بەتەواوی دەکرێتەوە
Rosenbach’s Disease	مرض (روزنباخ)	نەخۆشی (ڕۆزنباخ): گرێی هەبەردین: ئاوسان و گرێ کردنی دووەمین گرێ پەنجەیە کە بەدەست لێدانی دێشێت
Rosenbach’s Sign	علامة (روزنباخ)	نیشانەی (ڕۆزنباخ): ١- نەمانی پەرچە کرداری پێستی زگ لەدووچار بوونی نەخۆشی هەوکردنی ڕیخۆڵەدا ٢- نەمانی پەرچەکرداری پێستی زگ (abdominal skin reflex) لەو نیوەیەیدا کە شەپلەی لێداوە لە شەپلەی نیوەییدا ٣- بەئاسانی توانای نوقاندنی چاو نەبوون لە نیوڕاسینیادا

R.’s haw	(قانون روزنباخ)	یاسای (ڕۆزنباخ)
R.’s Sign	علامة (روزنباخ)	نیشانەی ڕۆزنباخ
Roseola	الوردية، وردية وبائية	لیری پەمەیی: هەچ لیرێکی سوور ڕەنگ بەتایبەتی (Rubeola) دڕکە
R. cholerica		لیری ڕشانەوە
R., Epidemic	الوردية الوبائية	دڕکە
R. Infantum	وردية الأطفال	لیری ساوا
R. vaccinia	وردية التلقيح	لیری کوتان
Roser’s position	وضع (روزر)	باری (رۆزەر): سەر شۆڕکردنەوە سەر لێواری مێزدا
Roser-Brun’s Sign	علاقة (روزر وبراون)	نیشانەی (ڕۆزەر و براون): لە تووشبوونی بە دومەڵ یان بە پەنامی مێشك دێ، سەختەی مێشك شوار (لێدان)ەكەی نامێنێت
Roset = Rosette	وردة: أي تشكيل أو تركيب يشبه الوردة	گوڵ: هەچ شێوە یان پێكهاتوویەك لەگوڵ بچێت
Rostellum	منقير (منقار صغير): ذلك القسم رأس الدودة الشريطية الذي يحمل الشصوص	دەنووكەڵە: دەندووكێكی بچووك ئەو بەشەی لەسەری كرمی شریتی كە قولاپەكانی پێوە بەندن
Rostral	منقاري	دەنووكی: پەیوەندی دەنووك، وەكو دەنووك، دەندووكدار، بەرەو دەندووك

Rostrate	ذو منقار	دەنووکدار
Rostrum	منقار	دەندووك، دەنووك
Rot	تعفن	گەنین، ڕزین، پووان
Rotary	دوار	خولاوە
Rotate	يدور، يدير	خولانـــەوە، ســـووڕانەوە، خولاندنـــەوە، خولـــدان، سوڕاندنەوە، سوڕپێدان
Rotation	دوران، تدوير	خولانـــەوە، ســـووڕانەوە، خولاندنـــەوە، خولـــدان، سووڕاندنەوە
Rotator	مدور: عضلة تـدير جـزءا أو عضوا على محور	خولێنـــەوە: ماســولكەيەكە كـــە بەشـــێك لەســـەر تەوەرەكەی دەخولێنێتەوە
Rotch Sign	علاقة (روتش)	نیشانەی (رۆچ)
Roteln, rotheln = Rubella	الحصبة الألمانية	دڕكە، سورێژەی ئەڵەمانی
Rotula	الرضفة	كلاوە ژنۆ
Rough	خشن	زبر، درشت، هەراش
Roughage	خـشائن: المـواد الغـير القابلـة للهـضم في الطعـام كالألیـاف والسللوز	زبرۆكەكان
Rouleau	للهضم، لفة، رصيص	لوولـــە، بەســـتەك، ڕۆلـــۆ: لوولەيـــەك لـــە خڕۆكـــەی سووری خوێن لەسەر يـەك داندراو وەك گۆڵی پارە

Rowndworm = Ascaris	الدودة المستديرة، أسكارس	لووكه کرم، ئەسکارس
Rovsinng’s Sign	علاقة (رفزنج)	نیشانەی (ڕۆڤزنیگ): بەدەست نان بەلای چەپی زگدا بەرامبەر خاڵی (ماك بەرنی) لەلای ڕاستی زگ، ئازارە تایبەتییە کە لە خاڵی ماك بەرنیدا (Meburney) پەیدا دەبێت ئەگەر ژان هی ڕیخۆڵە کوێرە بێت بەڵام هیچ ژانێك لای ڕاست پەیدا نابێت ئەگەر نەخۆشی تر بوو
Rubber	مطاط	لاستیك
Rubedo	احمرار: الأحمرار خجلا أو احمرار الجلد	سوور هەڵگەڕان، سووربوونەوەی پێست لەشەرمدا
Rubfacient	محمر	سوور کەرەوە: ١- سوور کەرەوەی پێست ٢- هۆیەکە کە پێست سوور دەکاتەوە بە خوێن تێرانی کارا یان بەرکار (active یان passive)
Rubella	الحصبة الألمانية	دڕکە، سووریکە (سورێژە)ی ئەڵەمانی: نەخۆشییەکی تیژی ڤایرەسە، لیرێك وەك ئەوەی سووریکە دەردەدات دوای ماوەی هەڵهێنانی کە لە ١ – ٣ هەفتە دەخایەنێت

Rubeola	١- الحصبة الألمانية ٢- الحصبة	١- دڕكـــــه، ســــووريكەی ئەڵەمانی ٢- سووريكه، سوورێژه
Rubeosis	احمرار، تحمر	سوور بوونـەوە: بەتايبـەتی سوور بوونەوەی پێست
R. iridis diabetica	احمرار المقلة السكري	ســوور بوونــەوەی شــەكری گۆی چاو: سوور بوونـەوەی گـۆی چـاو لەبـەر گـۆڕانی مولوولەكان لە شەكريدا
Ruber	النواة الحمراء	ناوكە سوورە
Rubescent	احمرار	ســوور هەڵگــەڕان، ســوور بوونەوە، سوور باوبوون
Rubidium	روبيديوم	ڕۆ بيـــديۆم: كانزايـــەكی ئـــــەلكالیی دانيـــــسقەيە گەرديلــە ژمارەكــەی ٣٧ و كێـــشی گەرديلەييەكـــەی ٨٥،٤٨ و هێمـــــــــــای كيميايیەكەشی (Rb)ە
Rubigo = Rust	صدأ، زنجار	ژەنگ
Rubin’s Test	اختبار (روبن)	تاقيكردنەوەی (روبن)
Rubor	احمـــرار: أحـــدى العلاقـــات الرئيسية للألتهاب	ســووری، ســوور بوونــەوە: يـــــەك لـــــە نيـــــشانە سەرەكييەكانی هەوكردنە
Rubrospinal	حمراوي نخاعي	سوورە و دڕكی: پەيوەنـدی ناوكە سوورە و پەتی دڕكی (دڕكە پەتك)

Ructus	تجشؤ	قرقێنە
Rudiment	أثر	شوێنەوار: ١- ئەنـدامێك یـان بەشـێك كــە كــەمی یــان هــیچ فــەرمانی نــەبێت بــەڵام فـەرمانی بـووە زووتـر لـە پلەیــــەكی زۆرتـــــری پێگەیـشتنی ئــەو كەســە خۆی یان باو باپیرانی ٢- Primordium
Rudimentary	أثري	ناتـــــەواو، ناتــــــەواو پێگەیشتوو
Rufous	أحمراني	سوورڤل: ١- سووری تێر ٢- كەسێكی قژ سووری دەم و چاو سوور (باو)
Ruga	ثنية، تجعيده	قەد، چرچ، لۆچ
R. Gastrica	ثنية مصدية	لۆچـی ئاشـك: لۆچـەكانی ناو بەرگی ئاشك (گەدە)
R., Palatina	ثنية حنكية	چرچی مەڵاشو: ئەو چـرچ و لۆچییە پانە ڕۆیانەی لـە هێڵی نـاوە ڕاسـتەوە بـەرەو تەنیشتەكان دەڕۆن
R. of the Vagina	ثنية مهبلية	لۆچی (چرچ) كیلك
Rugose, Rugous	اجعد	چرچ، لۆچدار، لۆچ لۆچ

Rugosity	تجعد	چرچ، لۆچ لۆچی
Ruhmkorff coil	ملف (رمكرف)	کلافەی، کۆیلی (ڕەمکورف)
Rule	قاعدة	دەستوور
Rum	رم: مشروب كحولي	رەم: خواردنەوەیـــــــەکی کهوولییە
Rumbling of bowels	صوت حركة الامعاء	قــۆڕەی زگ، قــۆڕە قــۆڕی ڕیخۆڵە
Rumbatron	رمباترون	ڕەمباترۆن
Rumen	كرش	ورگ: یەکـــــەم خانــــەی گەدەی کاوێژ کەرانە
Ruminant	مجتر	کاوێژکەر
Rumination	أجترار	کاوێژ، کاوێژ کردن
Rump	الية: ١- نهاية العمود الفقري ٢- الأليتين	سمت، قنگ، پاشەڵ
Rumpf's Sign	علاقــة (رومــف): تــسرع النـبض عنـد الـضغط علـى نقطــة مؤلــة تــصادف في النورستينيا	نیـــــشانەی (رۆمـــــف): خێرابوونی نـەبز بەدەست نان بە شوێنی بەئازاردا لـە نیورا ستینیاردا دەبێت
Rupia	روبيـا: علاقـة مـن علاقـات السفلسى الثلاثي	روپیـــــا: نیــــشانەیەکی سیفلیسی سیانییە
Rupture	١- تمزق، انفجار، تمزيق ٢- فتق	١- دڕان، تەقین، دڕاندن ٢- قۆڕی

R. of the Membranes	تمزق الأغشية	دڕانی پەردەکان
Ruptured	متمزق، مصاب بالفتقة	دڕاو، شەقبردو، قۆب
Rust	١- صدأ ٢- صدأ الحبوب امرض من أمراض الحبوب	ژەنگ: ١- ئۆکسید یان هایدرۆکسیدی ئاسن ٢- جۆرەکە ڕویەکە وەك نەخۆشی دەداتە هەندێ ڕووەك و لە شێوەی پەڵە پەڵەی وەك ژەنگدا بەر چاو دەکەوێت
Rust's Disease	مرض (رست): تدرن الفقرات يصيب الفقرتين الأولى والثانية الرقبيتين	نەخۆشی (ڕەست): سیلی بڕبڕاگەیە بڕبڕەی یەکەمین و دووەمینی مل دووچاری دەبێت
R.'s Sign	علاقة (رست)	نیشانەی (ڕەست): ئەو کەسانەی دووچاری کلۆری یان قرژاڵەی بڕەکانی ژووروی ملن لەکاتی بزوتنەوەی لەشدا بەناچاری دەست بەسەریانەوە دەگرن بۆ ڕاگرتنی
Rut	الدورة النزوية (عند الحيوان)	بەبابوون، هاتنە تەگە

Rutidosis	تغضن القرنية: ويحصل قبل الوفاة وهو علاقة من علاقات الوفاة	گلێنە چرچی، چرچبوون (زبربوون)ی گلێنە: لەپێش مردندا پەیدادەبێت و یەکێکیشە لە نیشانەکانی مردن
Rutilism = Red-headedlness	احمرار الرأس	سەر سووری
Rye	الجاودار: نوع من الشعير الذي لاقشرة له	جۆرە جۆیەکی بێ توێکڵە
Ryle Tube	أنبوب (رايل)	بۆریی (رایل)، لوولەی (رایل)

S

S	١- الرمز الكيمياوي للكبريت ٢- مختــصر (sumis) بمعنــى نصف ٣- محتصر (simister) بمعنى يسار	١- هێمـــــای کیمیــــــایی (گۆگرد)ە ٢- کورتــــــەی (sumis)ە بەمانای (نیو) ٣- کورتـــەی (simister)ە بەمانای (چەپ)
Saber-legged	سيفي الساق	لولاق شمشێری، لاق خوار
Sabouraud's Agar	اكار (سابورو)	ئــــــەگاری (ســــــابۆرۆ) ئــــــەگارێکی بـــــــژوێن (nutrient)ە پــــــەپتۆنی شاســـێن و مـــاکتۆز یـــان مانایتی تێدایە
Sabulous	رملي	لمی

Sabulum	رمل	لم
Saburra	مذر	بەڵخ، بۆگەنی دەم یان ددان
Sac	كيس	کیسە، توورەکە
S., Abdominal	كيس البطن	کیسەی زگ: لە ئاوڵەمەدایە و لە ئەنجامدا دەبێتە بۆشایی زگ
S., Chorionic	كيس مشيمي	ئاوەڵە توورەکە
S.,Conjunctival	كيس المنظمة، كيس الملتحمة	پێڵووە توورەکە، ڕێکخەرە توورەکە، لکاوە توورەکە
S., Lacrimal	كيس الدمع	کیسەی فرمێسك، فرمێسکدان
S., Vitteliue	كيس المح	کیسەی زەردێنە
S., Yolk	كيس المح	کیسەی زەردێنە
Saccate	١- كيسي ٢- مكيسي	کیسەیی، کیسکردوو، کیسە دار (لەناو کیسەدا بوون)
Saccharated	سكري	شیرین، شەکری
Saccharide	سكريد	سەکەراید: زنجیرەیەکە لە کاربۆهێدرات کە (شەکر)ەکانیش دەگرێتەوە، دابەش کراوە بۆ تاکە شەکرە و جووتە شەکرە و فرە شەکرەکانەوە، شەکرە

Sacchariferous	حامل السكر، منتج السكر	شـەکردار، شـەکر هـەڵگر، شەکردەر: ئەوەی شەکری تێدایـــە یـــان لێـــی پەیدادەبێت
Saccharification	تسكر، تحويل الى السكر	شـــەکراندن، کـــردن بەشەکر
Saccharimeter	مقياس السكر	شـــەکرپێو، شـــەکر پێـو(ەر): ئامرازێکـە بـۆ پێوانـەی ڕێـژەی شـەکر لەگیراوەیەکدا
Saccharin, Saccharinol	سكرين، سكرينول	سـەکەرین، سـەکەرینۆڵ: ماددەیـــەکی ئێجگـــار شیرینە
Saccharine	سكري، حلو	شـیرین، شـەکری: تـامی شیرین
Saccharo-	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بالسكر	شـــەکرۆ – پێـــشگرێکە پەیوەنـدی بەشـەکرەوە نیشان دەدات
Saccharobiose = Disaccharose	ثنائي سكروز	دوانە شەکرۆز
Saccharolytic	حال السكر	شـەکر شـیکەرە، شـەکر شی کەرەوە
Saccharometabolism	أيض السكر	میتابۆلیزمی شەکر
Saccharometer	مقياس السكر	شەکر پێو(ەر)
Saccharomyces	الخمـائر، الفطـور الـسكرية، خمائر أحادية الخلية	ترشـــێنەکان، شـــەکرە کەڕو، ترشێنی یەکخانە

Saccharorrhea = Glycosuria	الداء السكري	نەخۆشی شەکرە
Saccharose = Sucrose	سكروز	شەکرۆز، سوکەرۆز
Saccharum	السكر	شەکر
S. album	السكر الأبيض	شەکری سپی
S. lactis	سكر اللبن	شەکری شیر
S. ustum	الكارمل، السكر المحروق	کارامێل، شەکری سووتاو
Sacciform	كيسي، كيسي الشكل	کیسەیی، توورەکەیی
Saccular	كيسي	کیسەیی
Sacculated	مكيسي	کیسەدار، کیسکردوو
Sacculation	تكيس، كيس	کیسەداری، کیسە، کیسکردن
S. of colon = haumstrum	تكيس القولون	کیسکردنی کۆڵۆن
S. of larynx = Larymgeal pouch	تكيس الحنجرة	کیسکردنی قوڕگ
Saccule, Sacculus	كُييس	کیسۆکە، کیسۆڵە: ١- کیسە یان توورەکەیەکی بچووك ٢- کیسۆڵەی گوێ: بچووکترینی هەردو بەشەکانی membranous (Labyrenth)ی دالآنی گوێ
S.dentis	كيس السن	کیسۆکەی ددان
S.laryngis= ventriculus	كيس الحنجرة	کیسۆکەی قوڕگ

S.vestibularis	كيس السن	كيسـﮋەى ددان: كيسەيەكى ريشاڵييە لەكاكيلەدا كە ددانێكى دەرنە هاتووى لەناودايە
Saccus	كيس	كيسە
S.endolymphaticus [B.N.A]	كيس سائل التيه الغشائي للأذن	توورەكەى شلى ڕاڕەوى پەردەى گوێ
Sacra media = The middle sacral artery	الشريان العجزي المتوسط	نێوانە خوێنبەرى پاشەڵ
Sacral	عجزي	سمتە جۆڵەيى، پاشەڵى
Sacralgia	ألم العجز	ژانى سمتە جۆڵە، پاشڵ ئێشە
Sacralization	تعجز (الفقرات)	سمتاندن، پاشەڵاندن: بە جۆرێك گەورەبوونى چوكلەى تەنيشتى بڕبڕەى پێنجەمى سێبەندە تاوەكو وەك بەشێك لە سمتە جۆڵەى لێ دێت
Sacratama	ساكرا تاما: التغذية السوية	ئاساييە خۆراك، ساكواتايا: (Pirquet)وشەيەكە پيركێ داى هێناوە بەشێوەيەكى تايبەتى كە پيتەكانى هەر يەكە لە بريتى وشەيەك دێن بۆ نيشاندانى مناڵێك لەئاسايى خۆراكيدا (normal nutrition) وەك: = خوێن S stands for sanguinis (blood) Cr = بەز Cr for crassitudo (fat)

		T = تەڕایی T for turgor (water content) M = ماسولکە M for musculus (musculature) پیتـــی (A)یـــش لـــەدوای هەریەك لەم پیتانـە ئاسایی دەنوێنێـــــت بـــــەگۆڕینی بزوێنـــەکان هێـــزی هـــەر یـەکێك لەچـوار سـیفەتەکە دەشێت پیشان بدرێت، The A after each of these Letters represents the normal By changing vowles the intensity Of any of the four qualities may Be indicated (i) idicating excessive (e) abundanon (a) medium or normal (o) reduced and (u) indicating light I = زۆری، a - ناوەنـدی یـان ئاسایی o - کـەم وە (u) زۆر کەمی نیشان دەدات
Sacro-	سابقة بمعنى عجزي	پێشگرێکە پەیوەنـدی بـە سمتە جۆڵە (پاشەڵ)

Sacro-anterior	عجزي أمامي	سمتــه جۆڵــه (پاشــەڵ) لــەپێش: لــەکاتی زاینــی ساوادا کە سمتـە جۆڵەی لەپێشەوە دێت
Sacrococcygeal	عجزي عصعصي	سمتــــــه جۆڵــــــه و کلێنـــچکەیی، پاشـــڵ و کلێنچکەیی
Sacrococcyx	العجز والعصعص	سمتـه جۆڵـه و کلێنـچکە، پاشڵ و کلێنچکە
Sacrocoxalgia	وجع العجز والعصعص	ژانـــی سمتـــه جۆڵـــه و کلێنچکە
Sacrocoxitis	التهـــاب مفـــصل العجـــزي الحرقفي	هەوکردنی جمگەی سمتە جۆڵـــــه و بێنـــــاوە، هـــەوکردنی جومگـــەی پاشڵ و کلۆت
Sacrodynia	الم العجز	سمتـه جۆڵە ئێـشە، ژانـی سمتە جۆڵە
Sacro-iliac	عجزي حرقفي	سمتە جۆڵـە و بێنـاوەیی، پاشڵ و کلۆتی
Sacro-ilitis	التهـــاب مفـــصل العجـــز والحرقفة	هەوکردنی جمگەی سمتە جۆڵە و کلۆت
Sacrolesthesis	عجز هابط	پاشڵـــــشۆڕی، پاشـــــڵ داکەوتەیی
Sacrolumbar	عجزي قطني	سمتـــــه جۆڵـــــه و ســـــێبەندەیی پاشـــڵ و سێبەندەیی
Sacroperineal	عجزي عجاني	سمتە جۆڵە و چۆکی

Sacroposterior	عجزي خلفي	سمته جۆڵه پشتی
Sacrosciatic	عجزي وركي، عجزي نسوي	سمتــه جۆڵــه و سمتــی، سمته جۆڵه و کەژۆکی
Sacrospinal	عجزي شوكي	سمته جۆڵه و بڕبڕاگەیی
Sacrouterine	عجزي رحمي	سمته جۆڵه و مناڵدانی
Sacrovertebral	عجزي فقري	سمته جۆڵه و بڕبڕەیی
Sacrum	العجز عظم العجز	سمتــه جۆڵــه، ئێــسقانی سمتـــه جۆڵـــه پاشـــڵ، ئێسقانی پاشڵ
Saddle	سرج، بردعة	زین، کۆپان
Sadism	الصادية	ســـــادایەتی، ســـــادیزم: لارییەکی جنـسییه بـەناو (کۆنـــــت دی ســـــاد)ەوه نــــاونراوه، دووچـــاریه بـەئازاردان و سـتەمکاری کـردن دژی کەسـێکی تـر کـه خۆشـی جنـسی پـێ دەگـــات یـــان ئـــارەزووی هەڵدەستێت
Sadist	الصادي	سادگر، سادی
Sadistic	صادي	ســـــادی: پەیوەنـــــدی سادایەتی (سادیزم)
Sadomasochistic	صادي ماسوكي	سادی و ماسۆکی
Safety-lamp	مصباح الأمان	چرای بێ مەترسی
Safety-valve	صمام الأمان	دەمەوانـــەی دڵنیـــایی، دەریـــــچەی دڵنیـــایی، زمانەی دڵنیایی

Saffron	الزعفران	زەعفەران، زافران
Safura = Ancylostomiasis	داء الأنكلستوما	دەردە ئەنکلستۆما
Sage-femme	قابلة	مامان
Sagittal	سهمي	تییری: ١- لەشێوەی تییردا بوون ٢- تەریب بە تەوەرەی درێژی لەش
S. Section	مقطع سهمي	برگەی تییری
S. suture	خياطة سهمية، الدرز السهمي	تیرە درووونەوە
Sago	ساغو	ساگۆ: جۆرە نیشاستەیەکە لە کرۆکی هەندێ دار خورما پەیدادەبێت، نیشاستەی دار خورما
S. Spleen	ساغو الطحال	ساگۆیسپڵ
Sahli's method	طريقة (ساهلى)	رێگەی (اهلی): بۆ پێوانەی هیمۆگلۆبین بە گۆرینی هیمۆگلۆبین بۆ هیماتین بەهۆی ترشی هایدرۆکلۆریك تێ کردن و لەدواییدا بەراورد کردنی ڕەنگەکەی لەگەڵ ڕەنگی پێودان (قیاسی)
Sahli's test	اختبار (ساهلي)	تاقی کردنەوەی (ساهلی): نەخۆشەکە شۆربایەکی دەدرێتی کە

		لـه بـــڕی پێوانـــه کـــراو لەئاو، ئارد، کـەرو لەگـەڵ خــوێ لێ نـــراوە، لـــەپاش یـــەك ســـات نـــاوەڕۆکی ئاشــــــك (گــــــەدە) دەر دەهێنــــــــدرێت ئــــــەو چــــەورییەی تێیدایــــە، ئــەوە پیــشان دەدات کــە چــــەند لەخواردنەکــــە هـــــــەزم کـــــــراوە و ترشییەکەشــــی ئــــەوە پیــشان دەدات کـە ئاشـك چەندی دەرداوە
Salt	ملح	خوێ
S.volatile, s.volatilis	كربونات الأمونيوم	کاربۆناتی ئامۆنیۆم
Salacious	شهوانى، شبق	هەشەری
Salacity	شهوانية، شبق، غلمة	هەشەرێتی
Salep	سحلب	سەحلەب
Salicylism	التسمم بالساليسيلات	بــــــە سالیــــــسیلات ژەهراویبــوون، سالیـسیلیزم (سالیسیلێتی)
Salify	يملح، يحول الى ملح	خوێیانــــــدن، بــــــەخۆێ کردن، گۆڕین بۆخۆێ
Saline	ملحي	سوێر، خوێدار، خوێیاوی
Salimeter	مقياس الملوحة	سوێری پێو(ەر): ئامرازێکە بـۆ پێوانـەی بـڕی خـوێ لـە ناو شلەیەکدا

Saliva	لعاب، روال	ليك، ئاوى دەم، لييكاو
Salivant	مرول	لكـــــاين، لييكـــــــدەر، لييكاودەر: ئەوەى دەبێتە هـۆى دەردانـى لييكـاوى زۆر
Salivary	لعابي	لييكــــــى، لييكـــــاوى: پەيوەنديدار بە لييكەوە
Salivation	ترويل	لييـــــــــــك دەردان، لييكــــاودەردان، لييـــك كردن (ى دەم)
Salivatory	لعابي، ترويلي	لييـك دەر، دەبێتـە هـۆى لييكاو دەردان
Salivolithesia	تحصي اللعاب	لييكــە بـــەردى، لييكــە بـــــەردكردن: دروســـــت بوونى بەردى لييك
Salk vaccine	لقاح (سالك)	ڤاكسين (سالك)
Salkowaski’s test	اختبار (سالكواسكي): أحـادي أوكسيد الكربون في الدم	تـاقى كردنـەوەى (سـاڵكۆ واســـكى): (بـــۆ يەكـــە ئۆكـــسيدى كـــاربۆن لـــە خوێنــــــدا): گـــــيراوەى هايدرۆكــسيدى ســوديۆم لــەئاودا، ئەگــەر (Co)ى تێـدابێت لێـڵ دەبێـت وە لە دواييدا سـوور دەبێـت، لـــە دواييـــدا كلـــووى سوورســـوور بەســـەريەوە پەيدادەبن

Salmonella	سالمونيلا	سالمۆنێلا: میکرۆبی چیلکەیی گرام نەیی (-ve)ن کە دەبنە هۆی نەخۆشی بۆ گیانلەبەر و مرۆڤ
Salmonellosis	داء السلمونيلا	دەردی سالمۆنێلا، تووشی دەردی سالمۆنێلا بوون کە بە تایبەتی پاراتایفۆئیدو ژارخواردبوونە بەخواردن کە هەندێ تیرەی سالمۆنیلای تێدایە
Salpingectomy	استئصال البوق	بڕینی بۆری، بڕینی گەرا ڕۆ: بڕینی یەکێك لەو بۆرییانەی گەرای پێدا دەڕوات
Salpingoophrax	انسداد البوق	بۆری گیران: گیرانی گەرا ڕۆ یان گیرانی بۆری ئوستاکی (گوێ)
Salpingitis	التهاب البوق	١- هەوکردنی بۆریی (گەرا ڕۆ) ٢- هەوکردنی بۆری گوێ (ئوستاکی)
Salpingo-	بوقي: سابقة تدل على العلاقة بالبوق	پێشگرێکە پەیوەندی بە بۆری فالۆپ (گەرا ڕۆ) یان ئوستاکی (بۆڕی گوێ)وە نیشان دەدات
Salpingocele	قيلة بوقية، قيلة نفيرية	قۆڕی گەرا ڕۆ

Salpingocyesis	حمل بوقي	ئاووسی گەراڕۆ: ئاووس بوون لە گەرا ڕۆیەکدا
Salpingography	تصوير البوق	تیشکە وێنەگرتنی بۆریی: وێنە گرتنی بۆری گەرا ڕۆ دوای ئامادەکردنی بە جۆرێکی تایبەتی
Salpingolysis	حل البوق	ئازاد (بەرەڵلا) کردنی بۆری: جیاکردنەوەی گەرا ڕۆ لەو شوێنانەی پێوەی نووساوە
Salpingo-oophoritis	التهاب البوق والمبيض	هەوکردنی گەرا ڕۆ و گەرادان، هەوکردنی هێلکە ڕۆ و هێلکەدان
Salpingo-oophorocele	فتق بوقي مبيضي	قۆڕیی گەرا ڕۆ و هێلکەدان
Salpingo-ovariectomy	استئصال البوق والمبيض	بڕینی بۆری و هێلکەدان، لابردنی گەرا ڕۆ و گەرادان (بە بڕینکاری)
Salpingo-ovariotomy	شق البوق والمبيض	هەڵدڕینی بۆری و هێلکەدان
Salpingopexy	تثبيت البوق	چەسپاندنی بۆری (گەرا ڕۆ)
Salpingopharyngeal	بوقي بلعومي	بۆڕی و گەروویی: پەیوەندی بۆڕی ئوستاکی و گەروو

Salpingoplasty	تقويم البوق	ڕاستکردنەوەی بۆری (گەرا ڕۆ) برینکاری پلاستیکی کردن لەسەر گەرا ڕۆ
Salpingorrhaphy	رفو (خياطة) البوق	بۆریی (گەرا ڕۆ) دروونەوە
Salpingoscope	منظار البوق	دوور بینی بۆری گوێ - بۆری بین
Salpingoscopy	تنظير البوق	بۆری بینین، بە دووربین سەیر کردنی ناو بۆری (گوێ)
Salpingostaphyline	بوقي لهائي	پەیوەندیی زمانە بچکۆلە و بۆری ئوستاکی
Salpingostomy	فغر البوق	١- کونکردنە بۆڕی: بۆ کێم.. هتد لێ دەرچوون ٢- کونبەردانی بۆری: بەردانی کونی گیراوەی بۆری نالوپ
Salpingotomy	شق الوق	هەڵدڕینی بۆری: بەبرینکاری درینی یەکێك لە گەرا ڕۆکان
Salpinx	بوق	بۆری
S. auditiva	البوق السمعي	بۆری گوێ
S. uterina	البوق الرحمي	بۆری منالْدان، گەرا ڕۆ
Salt	ملح	خوێ
S., Acid	ملح حامض	ترشە خوێ، خوێیی ترش

S., Basic	ملح قاعدي	تفته خوێ، بنکه خوێ
S., Common	الملح الأعتيادي، ملح الطعام	خـوێی ئاسـایی، خـوێی چێشت
S., Double	ملح مزدوج	جووته خوێ
S., Epsom	ملـح (ابـسوم)، كبريتـات المغنيسيوم	خـوێی (ئێپـسۆم)، گۆگرداتی ماگنیسیۆم
S., Neutral	ملح متعادل، ملح اعتيادي	خـوێی هـاوكێش، خـوێی ئاسایی، خوێی بێ لایـەن: هەچ خوێیەکی نەترش و نەتفت بێت
S., Rochelle	ملـح (روشـيل)، ترتـرات البوتاس والصودا	خـوێی (ڕۆشـێل)، تـارتراتی پۆتاسـیۆم و سۆدیۆم
S., Smelling	كاربۆنات النشادر العطرية	کاربۆنـاتی نۆشـاتری عەتری، خوێی بـۆنکردن: دەدرێـت بەلووتـدا بـۆ ئاگادار کردنەوە
S., Solution	محلول ملحي	خـوێ یـاوك، خوێئـاووك، گیراوەی خوێ: گیراوەیـەکی (٠,٦ - ٠,٧٥٪) کلۆریـدی سـۆدیۆمە لـەئاوی (دلۆپێنراو)دا
Saltation	قفز	بازدان: ١- بـازدان و هەڵبەزینـەوە لـە نەخۆشـی گـلاراو (کوریادا) ٢- گـۆڕانێکی لـەپڕ لـە جۆریکدا (species)
Salutatory	قفزي	بـازەکی، بـەباز، پەیوەندی بازدان

Saltpeter, KNo3	نترات البوتاسيوم	سۆڵتپیتەر، نیتراتی پۆتاشیۆم
Salubrious	صحي	سازگار
Salutarium	مصح	بووژانگە
Sample	نموذج، عينة	نموونە، وێنە
S.,Random	نموذج عشوائي، عينة عشوائية	نموونەی سەرپێیی
Samshu	سامشو: مشروب روحي صيني مقطر من الرز	سامشو: کهوولێکە بۆ خواردنەوە لە برنج دەگیرێت
Sanatorium	مصح	بووژانگە
Sand	رمل	لم، رییك
Sandalwood	خشب الصندل	داری سەندەل: دارێکی بۆنخۆشە
Sand-bath	حمام رملي	گەرماوی لم، لە گەرمکەرە
Sand-fly	برغش	خاکە
Sand-fly fever	الحمى البرغشية	خاکە تا، سوورە تا
Sand-tumer = psammoma	ورم رملي	لە ئاوسێ
Sane	عاقل، سليم العقل	ژیر، هۆشیار
Sangui	دم، سابقة تدل على العلاقة بالدم	پێشگرێکە پەیوەندی بە (خوێن)ەوە نیشان دەدات
Sanguicolous	مستوطن الدم: يسكن أو يعيش من الدم	خوێن نشین: لە خوێندا دادەنیشێت یان دەژی
Sanguification	التدمية، التحويل الى الدم، التحول الى الدم	خوێناندن، کردن بەخوێن، بەخوێنبوون

Sanguine	١- دموي = كثير الدم ٢- متفائل	١- خــوێنيين، خوێنــاوی، پڕ خوێن ٢- دلگــەرم، پــڕ هيــوا، گەشبين
Sanguineous	دموي: كثير الدم، ذو علاقة بالدم	خوێنــــەكی، خـــوێنيين، خوێنـــــاوی، پڕخــــوێن، پەيوەندی خوێن
Sanguinous = samguineous	دموي	خوێنەكی
Sanguis = blood	دم	خوێن، خوون
Sanguisucktion	مص الدم	خـــوێن مـــژين: خـــوێن دەرهێنـــان بـــە مـــژين، خوێن هەڵمژين
Sanguisuga	علق، علقة	زەروو، زالوو
Sanguivorous	مــاص الــدم: ويقــال لأنثــى البعــوض الــتي تفـضل الــدم على أنواع الطعام الأخرى	خوێنخـۆر، خوێنمـژ: بـە مێــی مێــشووله دەوتــرێ كه خوێنيـان لـە خـۆراكی تر پێ باشترە
Sanies	المهل: سائل نـتن رقيـق يفـرز من جـرح أو قرحـة ويحتـوي مصلا، وقيحا ودما	زووخــــــاو: تراوێكـــــی بۆگـەنی ڕوونــە هەنــدێ زام و بــرين دەری دەدات كێم و خوێنی تێدايه
Sawlous	مهلي	زووخاوی، وەك زووخاو
Sanitarium	مصح	بووژانگه
Sanitarian	خبير صحي، خبير بالصحة	پـــسپۆڕی تەندروســـتی، دروستيزان
Sanitary	صحي	سازگار، دروست

Sanitation	التصحاح: تأسيس شروط بيئية ملائمة للصحة	سازگار کردن: دامەزراندنی مەرجی دەروبەری سازگار بۆ تەندروستی
Sanity	العقل	ژیری، هۆشیاری
Sansom's Sign	علاقة (سانسوم): ١- ازدياد الأحمية فوق المساف البين العلمية الثانية والثالثة في حالات إرتشاح سائل في التامور ٢- سماع منتظمة عند وضع السماع على الشفتين في حالة أمدم الأبهر الصدري	نیشانەی (سانسۆم): ١- لە ئاو چوونە ناو پەردەی دڵ دەنگی پیاکێشان بە پەنجە بە ناوچەی نێوان پەراسووی دووەم و سێهەم دەگۆڕدرێت ٢- وژەیەکی ڕیزمی (ڕێک) بیستن بە بیستۆك دانان لەسەر لێو لەکاتی ئەنیوریزمی خوێنبەری سنگدا
Santal	صندل: خشب الصندل الأبيض	دار سەندەل: سپی ڕاستەقینە
Santorini's Cartilages	غضاريف (سانتوريني): عقدة غضروفية صغيرة في أعلى كل غضروف	کرکڕاگەکانی (سانتۆرینی): گرێ کرکڕاگەیەکی بچووکە لەسەر پۆپەی هەر یەکێك لە کرکڕاگەکان
S’s Duct	قناة (سانتوريني): القناة البانكرياسية اللاحقة	گونگەی (سانتۆرینی): پاشکۆ گۆنگەی پانکریاسە (واتا زیادە گونگەیەکە)

S’s Muscle = the nisorius	عضلة (سانتوريني) العضلة الضاحكة	ماسولكەکانی (سانتورینی) خەندە ماسولکە، ماسولکەی پێکەنین
Sap	النسغ، عصارة: العصارة الطبيعية للتكوين الحي	ئاو، ئاووك، شیرە: ئاووکی سروشتی پێکهاتووە زیندووەکان
Saphena	الصافن: احد الوريدين السطحين الكبيرين للطرف السفلي	سافن: یەك لەو دوو شینە دەمارە گەورە و ڕووەکییانەی لنگ
Saphenous	صافن، صافني	سافین: پەیوەندیدار سافینەوە
Sapid	لذيذ (الطعم)	تامخۆشی، تامدار، بەلەزەت
Sapo = soap	صابون	سابوون
Saponaceous	صابوني	سابوونی: وەك یان لە سروشتی سابووندا بوون
Saponification	التصبن	سابوونێن، کردن بە سابوون، بەزو پیوو چەوری کردن بە سابوون و گلیسرۆڵ بە گەرمکردن لەگەڵ قلّیە، وەرگێڕانی ئیستەرێك بۆ کهوول و خوێ بەتایبەتی کردنی چەوری بەسابوون و گلیسرۆڵ
Sapphism	السحاق	پانپانۆکێ

Sapremia	تسمم الدم، تعفن الدم: حالة التسمم الناشئة من امتصاص	خـــوێن گـــەنین، ژاراوی بوونی خوێن
Sapro-	سابقة بمعنى رمي	پێـشگرێکە مانـای ڕزیـو، گـەنیو یـان پەیوەنـدی بەڕزین و گەنینی شتەوە نیشان دەدات
Saprodontia	تسوس الأسنان	کلۆریی ددان، ددان کلۆری
Saprogenic	مسبب البلي	ڕزێن
Saprogenous	مسبب البلي أو ناشئ عنه	ڕزێن، یان هۆی ڕزین
Saprophilous	مائـل للبـاي، معتـاش علـى المبليات	ڕزیو خـواز، لەسـەر ڕزیـو ژیاو
Saprophyte	رمام، جرثوم نبات رمي	ڕزیـــــو، میکرۆبـــــی ڕووەکێکی ڕزیو
Saprophytic	رمـام، يعتـاش علـى المـواد المنحلة	ڕزیـو خـۆر، لەسـەر ڕزیـو ژیاو
Sapropyra = typhus fever	الحمـى التيفوسـية، حمـى عفنة (رمية)	تیفـۆس، ڕەشـە گرانـەتا، تای گەنیو
Saprostomous	عفن الفم، عفن النفس	دەم بۆگەنـە، دەم بۆگـەن، هەناسە بۆگەن
Saprotyphus	حمى عفنة	تا بۆگەن
Sarcitis = myositis	التهـاب العـضلات، التهـاب النسيج اللحمى	هـــەوکردنی ماســـولکە، هەوکردنی گۆشتە شانە
Sarco-,	سـابقة تـدل علـى العلاقـة باللحم أوم تعني اللحم	پێـشبەندێکە پەیوەنـدی بـــە گۆشـــتەوە نیـــشان دەدات یان مانای گۆشتە
Sarcoadenoma = adenosacoma	ورم لحمـى غـدي، سـاركوما غدية	پـەنامی گۆشـت و لـوو، سارکۆمای لوو (گلاند)

Sarcobiont	كائن عضوي يعتاش على اللحم	گۆشتخۆر، لەسەر گۆشت دەژی
Sarcoblast = myoblast	خلية تتطور الى خلية أو ليف عضلي	خانەیەکە دەگۆڕێت بە گەورەبوون بۆ خانە یان ڕیشاڵی ماسولکە
Sarcoid	لحمان، ساركويد	زیادە گۆشت، گۆشتی گۆشتەکی، چون گۆشت، ساکۆید: ١- لە گۆشت دەچێت وەك گۆشت ٢-پەنامێکی وەك سارکۆما: بەگشتی لەپێست دێت
Sarcoid of Boeck	لحماني (ساركويد) (بويك)	زیادە گۆشت، سارکۆید (چون گۆشت)ی (بۆیك): جۆرە سارکۆیدێکی باشە بەزۆری لە ڕوو و قۆڵ و شان دێت
Sarcoidosis	اللحمانية	دەردە سارکۆید: جۆرە نەخۆشییەکی گەنجە و هەندێ جار پیر تریش تووشی دەبن هۆی نەزانراوە
Sarcolemma	غلاف العضل، غمد عضلي	بەرگە ماسولکە، سارکۆلێما: بەرگێکی تەنکی لاستیکی یەکە گشت ڕیشاڵە ماسولکە هێڵدارەکان دادەپۆشێت

Sarcology	مبحث اللحوم: ويبحث عن الأنسجة الرخوة في الجسم	گۆشتزانی، زانستی گۆشت: ئەو لقەیە لە زانستی توێ گەری کە باس لە شانە (چنراو)ە نەرمەکانی لەش دەکات
Sarcolysis	انحلال اللحم	دارِزانی گۆشت
Sarcoma	ساركوما، ورم لحمي	سارکۆما، پەنامی گۆشت: پەنامێکە لەماددەیەکی وەك شانە (تەنراو)ی گەیەنەری ئاولەمەیی دروست دەبێت و بەزۆری زۆر پیسن (high maligmant)
S.,Adipose	ساركؤما مشحمة	چەورە سارکۆما: ئەوەیە کە بەشێکی باشی چەوری تێدایە
S.,Angiolithic = psammoma	ورم رملي	لە ئاوسیٚ، لە سارکۆما
S.,Botyoid	ساركوما عنقودية	هێشوە سارکۆما: وەك هێشو تریٚ وایە
S.,Encephaloid= noumeall…s	ساركوما الخلايا المدورة	سارکۆمای خرِەخانە
S.,Ewing's	ساركوما (اليوينك)	سارکۆمای (ئیوینگ)
S.,Giant cell	ساركوما الخلية العملاقة	سارکۆمای کەڵەخانە: خانەی زلی فرە ناوکی تێدایە

S.,Kaposi's	ساركوما (كاربوزي)	ســـاركۆمای (كـــاپۆزی): چـەندانە گرییـەكی شـین بـاوی نـەرمی پێـستە و خـــوێنی تـــێ دەزێـــت، هەندێ جار پیس دەبن
S.,Lymphatic = lymphosarcoma	ساركوما ليمفية	لیمفە سارکۆما
S.,Melanotic	ساركوما سوداء (ملانية)	ڕەشــــــە ســــــارکۆما: وادەنوێنێـــت چـــونکە مـــاددەی (مێلانینـــی) ڕەنگی دەکات
S., Mixed cell	ساركوما الخلايا المختلطة	ســـــارکۆمای خانـــــە تێکەڵەکان (تێکەڵەخانە)
S., Osteogenic	ساركوما العظم	ئێـــــسکە ســـــارکۆما، ســارکۆمای ئێــسك: ئــەو پەنامانەیـــە كـــە لـــە ئێـــسقاندا دەبـــن و لـــە ئێـــسکەخانەی ئێـــسك دروستکەر پەیدادەبن
S., Reticulum	ساركوما الخلايا الشبكية	ســارکۆمای تۆڕەخانـــە: پــەنامێکی پیـسی لیمفـە لـو (گـرێ)، سـپڵ، مـۆخی ئێسقان.. هتد
S., Round cell	ساركوما الخلايا المدورة	سارکۆمای خڕەخانە
S., Spindle cell	ساركؤما الخلايا المغزلية	سارکۆمای تەشیلە خانـە: جۆرێکـــــە خانـــــەی تەشیلەیی تێدایە

Sarcomatosis	داء الأورام اللحمانية	دەردە سارکۆما
Sarcomatous	ساركومامى	سارکۆمایی: پەیوەند یان لەسروشتی سارکۆمادا بوون
Sarcoplasm	جبلة العضلة أو اللحم	سارکۆ پلازم: ماددەی نێوان ڕیشاڵۆکی ماسولکە هێڵدارەکانە
Sarcoptes	حمك الجرب	ماکی گەڕی
Sarcostosis	تعظم اللحم: تعظم النسيج اللحمي	گۆشت ئێسکاندن، گۆشت بە ئێسك بوون: بە ئێسك بوونی شانە ماسولکەییەکان
Sarcotherapy	العلاج باللحوم	گۆشتە چارە، چارەکردن بەگۆشت
Sardonic	سردوني، تهكمي	لاقرتێیی، ساردۆنی: جۆرە زەردە خەنەیەکی نەویستەیە وا ناونراوە چونکە وادەزانرا ڕووەکێکی ساردۆنیا هۆیەتی
Sartorius	عضلة الخياطة	ماسولکەی دەرزی (sartor = دەرزی یان بەرگدرو)
Satellite	تابع	پاشکۆ، پەیك، دوارۆ، پێ بەند
Satiety	شبع	تێری
Saturated	مشبع، متشبع	تێرکراو، تێر

Saturation	تشبع، تشبيع، اشباع	تێر بوون، تێركردن
Saturnine	رصاصي	قورقوشمی
Saturnism	التسمم بالرصاص	قورقۆشمە ژاراویبوون
Satyriasis	غلمة	هەشـــەرێتی: ئـــارەزووی جنـــسی (جوتبـــوون)ی ئێجگار زۆر لە مرۆڤدا
Satyromania = Satyriasis	غلمة	هەشەرێتی
Saucer	طبق، صحن	ســـەحەن، دەوری، ژێـــر قاپ، چاڵییەكی بازنـەیی، قووڵی كەم (كەمقووڵ)
Saucerization	تصحن	١- چـــــاڵاكییەكی وەك دەوری (ســـەحەن) لـــە ڕووی ســــــــەرەوەی بڕبڕەیەكـــــدا كـــــە دووچاریشكاوی (erush facture) بووە ٢- لـــــە تیمـــــاركردنی برینـــدار هـــەڵكۆڵین و گـەورە كردنـی برینەكـە بۆ ئەوەی چاڵییەكی وەك دەوری لێ بكرێت
Sauriasis, Ichthyosis	السماك، السمكية	دەردە ماسی
Sausarism	جفاف اللسان، شلل اللسان	زمـــان وشـــكی، شـــەپلەی زمان
Saw	منشار	مشار، ئەڕە
Scab	قشرة	توێخ، قەتماخە

Scabies	جرب	گەڕی
Scala	سلم، درج	پەیـژە، لیکانـە، پەلـەکان، یـەکی لـە سـێ پلیکانـە (ڕێبـاز)ەکـانی قاقلـە (ی گوێ)
S.media	السلم المتوسط	پلیکانـــەی ناوەنـــدی، پلیکانـــەی لۆونبـــەرگ (Lowpmborg)
S.tympani= tympani canal	السلم الطبلي	تەپڵە پلیکانە
S,vestibule= vestibular canal	السلم الدهيزي	پلیکانـــەی داڵان، داڵانـــە پلیکانە
Scalariform	سلحي الشكل	پەیـــــژەیی، پلیکانـــــە پلیکانە
Scald	سمط	داپڵۆخانـــدن، داپڵۆخـــان، داپڵۆخاوی
Scald-head	سمط الرأس	مـــــووە ڕێـــــزە، ســـــەر داپڵۆخاو
Scale	١- فلس، حرشف ٢- ميزان، قياس، مقياس	١- پوولەکە ٢- تەرازو، پێوان، پێوەر
S., Absolute	المقياس المطلق	گـــــەرمیپێوی پـــــەتی: ئەوەیـــە لەســـەر ســـفری پـــــــەتی دامـــــــەزراوە (-٢٧٣,١٣°) و بەیەکـــــەی سەدی دەژمێردرێت
S., Baume	مقياس (بومي)	پێـــــوەری (بـــــۆمی)، تـــــەرازووی (بـــــۆمی): دۆزینەوەی کێشی جۆری شلە بەکاردێت

S., Benoist's	مقياس (بنواز)	پێوەر (تەرازوو)ی (بەنواز): پێوەرێکە بۆ دۆزینەوەی هێز (توندی) تیشکی ڕۆنتگەن بە پێوانی ئەو ئەستوورییە لە ئالەمنیۆم کە پێیدا دەبرێت و پێویستە بۆ کەمکردنەوەی هێزەکە بۆ پلەیەکی تایبەتی
S., Centigrade	المقياس المئوي، الحرار المئوي	پێوەری سەد پلەیی (سەنتیگراو) گەرمیپێوی سەدی سەد پلەیی
S., Charriere	مقياس (شارير)	پێوەر (تەرازوو)ی (شاریەر) پێوەرێکە بۆ پۆلکردنی میل و کاسیتەری میزەڕۆ
S., French	المقياس (الفرنسي)	پێوەری فەرەنسزی: بەکاردێت بۆ پێوانەی قەفی کاسیتەر و ئامرازی تری لوولەیی، هەریەکەیەکی کە نیشانەی (F)ی دەدرێتی دەکاتە (٣) ملیمەتر
S., Kelvin = Absolute s	مقياس (كلفن)	پێوەری (کەلفن)

S., Sorensen	مقياس (سورنسن): لقياس كثافة ايونات الهيدروجين وتعبر عنها بالـ (PH)	پێوەر (تەرازوو)ی (سۆرنسن): پێوەرێکە بۆ پێوانەی چڕی ئایۆنی هایدرۆجین کە بەرامبەرەکەی بە PH دەردەبڕدرێت
S., Talqvist	مقياس (تالكويست)	پێوەر (تەرازوو)ی (تاڵکوست) زنجیرە ڕەنگێکە کە ڕەنگی خوێن وەك لە (. – ١٠٠) لەسەدا هیمۆکلۆبینی تێدابێت نیشان دەدات بۆ بەراورد کردن
Scalene	١- مختلف الأضلاع، مثلث غير متساوي الأضلاع، أخمع ٢- أخمع	١- سێ لا جیا، سێگۆشەی هەمەلا (لا نایەکسان) ٢- پەیوەندی ماسولکەی سی لا جیاکانە
Scalenectomy	استئصال الأخمعية، استئصال العضلات الأخمعية	بڕینی ماسولکەی سێ لا جیاکان: بە برینکاری بڕینی یەکێك لەو ماسولکانە
Scaleniotomy, Scalenotomy	شق الأخمعية	قرتاندنی سێ لا جیا: برینکاری بڕینی ماسولکە سێ لا جیایە نزیك بە پەیوەندی بە پەراسووەکانەوە

Scaler	مقشرة	کرێن: ئامێرێکه بۆ پاك کردنـــــــــەوەی ددان و کرانـــدنی توێخـــەکانی پێوەی چەسپ بوون
Scaling	١- تقشير، تنظيف الأسنان	١- کرانـــدن، ددان پـــاك کردنـــــەوە: لابردنــــی توێخـــەکانی بەســــەر ددانەکانـــەوە چەســـپ بوون
Scalp	فروة الرأس، الشواة	پێستی سەر: ئەو بەشە لە پێستی سەری نێرو مێ کە مووی پێوەیە
Scalpel	مشرط، مبضع	نەشــــتەر، چـــەقۆ (ی برینکـاری): چـەقۆیەکی بـــچکۆلەی ڕاســـتی دەم قۆقزە
Scaly	مفلس، قشري	پوولەکـــەدار، توێخـــدار، کرێشاوی
Scanner	فاحص	پشکن
Scanning	فحص	پشکنین
Scanning Speech	تلكؤ الكلام	زمانگرتن
Scansion = Scanning	تلكؤ الكلام	زمانگرتن
Scaphocephalous	زورقي الرأس	ســـەر بەلـــەمی، ســـەر درێژکۆله
Scaphoid	زورقـــي العظـــم الزورقـــي (الرسغ) العظـم الزورقـي (في القدم)	بەلـەمی ئێسکە بەلـەمی (مەچـــــەك) ئێـــسکە بەلەمی (پێ)

Scapula	اللــوح، لــوح الكتــف، عظــم الكتف	دەفـــە، دەفـــەی شـــان، ئێسقانی شان
Scapular	لوحي	دەفـــەیی، پەیوەنـــدیی دەفەی شان
Scapulary	رباط الكتف	شـانپێچ، پێـچەری شـان: پێچەرێکی تایبەتی شانی پێ دەپێچرێت
Scapuloclavicular	لوحي ترقوي	دەفە و چەڵەمەیی
Scapulohumeral	لوحي عضدي	دەفە و قـۆڵی: پەیوەنـدی دەفـەی شـان و ئێـسقانی قۆڵ
Scapulohumeral	لوحي عضدي	دەفە و سنگی: پەیوەندی دەفـەی شـان و ئێـسقانی قۆڵ
Scapulothoracic	لوحي صدري	دەفە و سنگی: پەیوەندی دەفەی شان و سنگ
Scapus = shaft	ساق، غمد	لاسك، شەفت
S. penis	ساق القضيب	لاسکی کێر
S. pili	ساق الشعرة	لاسکی موو
Scar = cicatrix	ندبة	بزماتە
Scarf	رباط	پێچەرە: تیلماسکێکی پان درێـــژە لـــە پارچـــە (قوماش)
Scarification	تخديش	ڕووشاندن
Scarificator	آلة التخديش	ڕنە، ڕووشێن، ڕووشێنەر: ئامێرێکـــە بـــۆ پـــێ ڕووشـــاندن (کردنـــی برینـی سـووکی بـچووك بچووك لە ڕووی پێست)

Scarlatina	الحمى القرمزية	تاسووره، تای قرمزی، سوورەتا (تاسووره)
Scarlatinal	قرمزی	قرمزی: پەیوەند بە یان پەیدابوو لە تاسووره
Scarlatiniform, Scarlainoid	شبه القرمزية	سافرمزه تا، چون تا قرمزی: لە تای قرمزی دەچێت
Scarlet	قرمز، قرمزي	ئاڵ، قرمزی
Scatacritia	احتباس الغائط	گو گیران
Scarpa's Fascia	لفافة (سكاربا)	پێچەری (سكارپا): بەشەكەی ژێرەوە (قووڵ)ی پێچەری ژێر پێستی زگە كە دەكەوێتە سەر (پۆپارت) (pauparts ligament)
Scarpa's Foramen	ثقب (سكاربا)	كونەكانی (سكارپا): دوو كونن دەكەونە پشت ددانە برەكی ناوەندی رەگەكانی مەلاشوویی لووتیان پێدا دەڕوات
Scarpa's Membrane	غشاء (سكاربا)	پەردەی (سكارپا): ئەو پەردەیەی كونە بازنەیی قەپات دەكات لە گوێی ناوەوەدا
Scarpa's Triangle	مثلث (سكاربا)	سێ گۆشەی (سكارپا) ماوەیەكی سێ گۆشەییە لە بن ڕاندا

Scarpa's Shoe	حذاء (سكاربا)	پێڵاوی (سکارپا): جۆرە پێڵاوێکە بۆ هەندێ جۆر گێڕیی قاچ بەکاردێت
Scatology	مبحث الغائط	گووزانی، باسی گوو (پیسایی)
Scatophagy	أكل الغائط (البراز)	گوو خواردن، پیسایی خواردن
Scatophilia	الولع بالبراز	حەز لە تەرسکردن، تەرسخوازی
Scatoscopy	فحص البراز	پشکنینی پیسایی، فەحسی پیسایی
Scatter	تشتت، تفتت	پەرتبوون، پرش (پەرش) بوونەوە: بڵاوبوونەوە و پەرش بوونەوە و لادانی تیشکی (ڕۆنتگەن) بەهۆی ئەو مەودایەی بەناویا تێپەڕ دەبێت
Scattering	تشتت	پەرت، پرش (پەرش) بوونەوە
Scatula	علبة	قوتوو: دەفر (سنووقە)ێکی درێژکۆلەی کاغەزە بۆ دەرمانی تۆز یان حەب تێکردن
Schacher's Ganglion	عقدة (شاكر) العقدة الهدبية	گرێ (گانگلیۆن)ی (شاکەر) ڕەگەگرییەکە لە پشتەوەی چاڵی چاودایە ڕەگی لێوە دەچێت بۆ ڕەشێنە

Schafer's Method	طريقة (شيفر) في التنفس الاصطناعي	ڕێگای (شێفەر) بۆ هەناسە پێدان نەخۆشی لە پەوڕ و پاڵ دەخرێت ناوچەوانی دەخرێتە سەر قۆڵێکی هەناسە پێدەر خۆی بەسەر چۆکدا دەدات و بەتوندی دەست بە بەشی خوارووی پەراسووەکانیدا دەنێت و دەست لادەبات
Sched's Method	طريقة (شيدي)	ڕێگای (شیدی)
S.'s Operation	عملية (شاديز)	برینکاری (شیدی): ١- بڕینی هەندێ لە سنگ بۆ چارەکردنی هەوکردنی کێماوی پلوورای بنەسی ٢- برینکارییەکە بۆ چارەکردنی فراوانبوونی خوێنهێنی قاچ ٣- بڕینی بەشە کڵۆری ئێسقان
Schema	خطة، منهج، برنامج	پلان، بەرنامە، نەخشە
Schematic	تخطيطي، منهجي	نەخشەیی، بەرنامەیی
Scheme = schema	خطة، منهج، برنامج	نەخشە، پلان، بەرنامە
Schick Test	أختبار (شيك)	تاقی کردنەوەی (شیك): نیشانە و پێوانەیە بۆ بەرگری لە نەخۆشی وەناق

Schisto-,	بادئة تعني شق، خلق	پێشگرێکه مانای قڵیشاو، درز دار دەگەیەنێت
Schistoglossia	شق اللسان	قڵیشاویی زمان، زمان قڵیشاوی
Schistosoma	الشقيات، الشستو سوما	شێستۆ سۆما: جۆر و ڕەگەزێکە لە کرمە تەختە مشەخۆرەکان، تەن قڵیشاوەکان
S. haematobium	الشقية الدموية	خوێنە تەنقڵیشاو، شیستو سۆمای خوێنینی، تەن قڵیشاوی خوێنین
S. japonicum	الشقية اليابانية	شیستۆ سۆمای ژاپۆنی، تەن قڵیشاوی ژاپۆنی
S. mansoni	الشقية المانسونية	شیستۆ سۆمای مانسێنی، تەن قڵیشاوی مانسۆنی
Schistosomacide	مبيد الشقيات	شیستۆ سۆما کوژە، تەن قڵیشاو قڕین (لەناوبەر)
Schistosmiasis	داء الشقيات، داء الشستو سوما	دەردە شیستۆ سۆما، دەردە تەن قڵیشاو
S., Asiatic, Oriental S.,	الشقية الأسيوية، الشقية الشرقية	شیستۆسۆما (تەن قڵیشاو)ی ئاسایی یان ڕۆژهەڵاتی (خۆرەڵاتی)
S., Intestinal Manson's S	الشقية المعوية، الشقية المانونية	شیستۆ سۆمای ڕیخۆڵە، شیستۆ سۆمای (مانسێن)
S., Urinary, Vesical s.,	الشقية البولية، الشقية المثانية	شیستۆ سۆمای میز، شیستۆ سۆمای میزڵدان
S.,Visceral,	الشقية الحشوية، الشقية	شیستۆ سۆمای ڕیخۆڵە

Intestinal s	المعوية	(هەناو)
Schizo-,	بادئة تدل على الأنشقاق أو الفلق	پێشگرێکە قلێشاوی دەگەیەنێت
Schizogenesis	التكاثر بالأنشطار	زۆربوون بەکەرتبوون (لەت بوونی، داقلێشان)، زاوزێ کردنی بەکەرتبوون، (کەرتە زاوزێ)
Schizogony	انفلاق: الدور اللاجنسي للبوغيات	ناتوخمە زۆربوون: ناتوخمە سووڕی سپورۆ زۆوایە بەچەند جارکەرتبوونێك ناوەرۆکی مشەخۆرە کە دەبێت بەژمارەیەکی زۆر سپۆر
Schizoid	فصامي: شبيه بالفصام (الشزوفرينيا)	کەرتەکی: لە کەرتچوو (شیزۆفرینیا)
Schizont		شیزۆنت: قۆناخ (پلە)یە کە لە سووڕی ناتوخمی ژیانی (بلاسمۆدیۆم)دا لە سەرەتای زۆر بەش بوونی ناوکە مادەوە تا پێ گەیشتن (نضج)ی (میرۆزۆیت) دەگرێتەوە
Schizonticide	قاتل الشيزونت، سبب أو	شیزونت کوژە: هۆیان دەرمانێکە شیزنت قڕ تێ دەخات

Schizophasia	لجلجـة: كـلام غـير مفهـوم كالذي يحدث في الفصام	قــــسەی پچڕپـــــچڕ، ئاخـافتنی لـەق بـە لـەق: ئەوەی لە شیزۆ فرێنیـادا دەبێـت و بەرامبـەر تێـی ناگات
Schizophrenia	الفصام العقلي	شــیزو فرێنیـــا، هۆشــە کەرتبوون
Schizophreniac = Schizophremic	فصامي، مصاب بالفصام	شیزۆ فرێنیادار: پەیوەند یـــان دووچـــاری شـــیزۆ فرێنیا بوو
Schizosis = autism	فصم ذووي، ذثية التركيز	خـووە کـەرتبوون، خـووە بەهۆشی
Schizothamia	الفصام النفساني	دەروونە کەرتبوون
Schwannitis	التحاب شواني	شــــوانە هـــــەوکردن، هــــەوکردنی نێوانـــــە دەماری کەڵەیی
Schlatter's Disease	داء (شلاتر)	دەردە (شــــــــــلاتەر)، نەخۆشــــی (شــــلاتەر): نیـشانەی ژانـە لـە بەشـی ژووررووی لوولامە و خوار ئاســـتی کـــلاو ئـــەژنۆ بــــەزۆری هــــەرزەکار دووچاری دەبێت
Schlatter's Operation	عملية (شلاتر)	برینکـــاری (شـــلاتەر): بریتییـــە لـــە بـــڕین و لابردنـــی تـــەواوی ئاشـك لەبەر قرژاڵە

Schlemm's Canal	قناة (شليم)	قەناڵ (گۆنکە)ی (شلێم)
S.'s Ligament	رابط (شليم)	گەیێنی (شلێم)
Schonlein’s Disease	مرض (شونلاين)	نەخۆشیی (شونلاین)
Schonlein's Purpura (purpura rheuma)	فرفره (شونلاين) فرفره رثيوية	پەرپواری شونلاین، پەرپورای باداری (رۆماتیزم)
Schonlein-Henoch Disease	مرض (شونلاين و هنوك)	نەخۆشیی (شونلاین و هێنۆش)
Schonlein-Henoch Purpura	فرفره (شونلاين وهنوك)	پەرپورای (شونلاین و هێنۆش)
Schonlein-Henoch Syndrome	لزمة (شونلاين وهنوك)	سیندرۆمی (شونلاین و هێنۆش)
Schonlein's Triad	ثلاثي (شونلاين)	سیانەکەی (شونلاین)
Schott's Treatment	معالجة (شوت)	چارەی (شۆت)
Schuffner's Dots	نقاط (شوفنر)	پنتە (خاڵە)کانی (شوفنەر)
Schuller-Christian Disease	مرض شيلر كريستيان	نەخۆشیی شیلەر کریستیان
Schultzocharlton Test	اختبار (شولتز جارلتون)	تاقی کردنەوەی (شوڵتز چارڵین)
Schwann's Sheath	غمد شوان، غلاف العصب، غمد العصب	کیفی شوان، کیفی ڕەگ (پەی)، بەرگی ڕەگ (پەی)
Schwannoglioma Schwannoma	ورم شوان الغروي، ورم شوان	لینجە پەنامی شوان، پەنامی شمان، شوانۆما، شوانۆ گلایۆما
Sciatic	ورم شوان، وركي	کلۆتی: پەیوەندی کلۆت، پەیوەندی ڕەگی کلۆت

Sciatica	عـــرق النـــسا، الم العـــصب الوركي	كـــەژۆك، ژانـــی ڕەگـــی کڵـــۆت: نەخۆشـــییەکە نیشانەی ژانە بەدرێـژایی ڕەگی کلۆت (سایاتیك)دا، بێجگە لەسڕی و میرووله کـردن و ئـازار لـە هـەمان ناوچەدا
Science	علم	زانست
Scleriritomy	شق الصلبة والقزحية	هەڵـــدڕینی ســـپێنە و ڕەنگێنە
Scleritis	التهاب الصلبة	هەوکردنی سپێنە
Sclero-,	صـلبي: سـابقة تـدل علـى العلاقة بالطبقة الصلبة	ســپێنەیی، پێـشگرێکە پەیوەنـدی بـە سـپێنەوە دەردەخات
Sclerochoroiditis	التهاب الصلبة والشيمية	هـــەوکردنی ســـپێنە و کۆڕۆید
Scleroconjunctivitis	التهــاب الــصلبة والمنــضمة، التهاب الصلبة والملتحمة	هـــەوکردنی ســـپێنە و لکاوە
Sclerocorne	الـصلبة القرنيــة: ذو علاقــة بالصلبة والقرنية	ســـپێنە و گلێنـــە (وەك بەیەك پارچە دابندرێن
Sclerocorneal	صلبي قرني	سپێنە و گلێنەیی
Scleroderma	تصلد الجلد، تصلب الجلد	پێست سەختبوون
Sclerodermatitis, Sclerodermitis	التهاب الجلد الصلد	ســـەختە هـــەوکردنی پێست
Sclero-iritis	التهاب الصلبة والقزحية	هـــەوکردنی ســـپێنە و ڕەنگێنە
Sclerokeratitis	التهاب الصلبة والقرنية	هـــەوکردنی ســـپێنە و کۆڕنیە

Scleroma	تورم صلد، ورم صلب	سەختە پەنام، پەنامی سەخت
Scleromalacia	تلين الصلبة	سپێنە نەرمی، نەرمبوونی سپێنە
Scleromeninx, The Dura mater	الأم الجافية، الأم الصلبة	سەختە دێ: يەکە لە پەردەکانی مێشك
Sclerometer	مقياس الصلابة	سەختی (ڕەقی) پێو
Scleronychia	تصلب الأظفر	نينۆك سەختی: سەختبوون و وشك هەڵاتنی نينۆکە
Scleronyxis	ثقب (نخز) الصلبة	کونکردنە سپێنە، سپێنە کونکردن
Scleroplasty	تقويم الصلبة	ڕاست کردنەوە (پينە کردن)ی سپێنە
Sclerosarcoma	ساركوما صلبة (صلدة)	سارکۆمای سەخت، سەختە سارکۆما
Sclerose	يتصلب، يتصلد يصلب، يصلد	سەخت (ڕەق) بوون سەخت (ڕەق) کردن
S., Applied	علم تطبيقي	کارپێکە زانست
S., Pure	علم صرف	زانست (زانيار)ی ڕووت (پەتی)
Scientific	علمي	زانستی
Scientist	عالم	زانا، دانا
Scilla = Squill	بصل العنصل، بصل الفأر	پيازە مشکانە
Scintilla	شرارة، برق	پزيشك، پريشك، برووسك
Scintillation	ومضان، قذف الشرر	پزيشکدان، پريشکدان

Scintiscanner	جهاز مسح ومضاني	ئـــــامێری ڕووپێـــــوی پرپیشکدەر
Sciopody	كبر القديمن	پـــێ زلی، قـــاچ زلـــی (بەتایبەتی لە منالآندا)
Scirrho-,	سابقة بمعنى صلب، صلد	پێشگرێکە بـەمانای ڕەق، سەخت
Scirrhous	صلد	ڕەق، سەخت
Scirrhus	سرطان صلد	(شـێرپەنجەی) قرژاڵـەی ڕەق، سکێرەس
Scission	انشطار	کەرت بوون، داتلێشان
Scissiparity	التكاثر بالأنشطار	کەرتـــــە زۆربـــــوون، زۆربـــوون (زاوزێ) بـــە کەرت بوون
Scissors	مقص	قەیچی، مقەست
Sclera	الصلبة	ڕەقێنـــــە (ســــپێنە) (یەکێکـە لـە چـینەکانی گۆی چاو)
Sclera, Blue	الصلبة الزرقاء (حالة وراثية تزرق الصلبة)	شـینە سـپێنە: بـارێکی بۆماوەییـە سـپێنەی چـاو بەجۆرێکی نائاسایی شین دەبێت
Scleral	صـــلبي، متعلـــق بالطبقـــة الصلبة في العين	سـپێنەیی، پەیوەندیـدار بە سپێنەیی چاوەوە
Sclerectomy	استئصال الصلبة	سپێنە برین
Sclerosed	متصلد، متصلب	سەخت، ڕەق
Sclerosing	مصلد، مصلب	ڕەقکەرە، سەختکەرە
Sclerosis	تصلب، تصلد	سەختبوون، ڕەقبوون

S., Amyotrophic Lateral	تصلب جانبي ضموري	سەختبوونی لاوەکی پوکاوە
S., diffuse	تصلب (تصلد) منتشر	سەخت (ڕەق) بوونی پەرت (پرش) پەرتە سەختی
S., Disseminated	تصلب (تصلد) منتشر	سەخت (ڕەقبوونی بلاو، بلاوە سەختی
S., Vascular = Arteriosclerosis	تصلب (تصلد) وعائي، تصلب الشرايين	سەختبوونی خوێنبەر، سوورە دەمار سەختی
Sclerotic	تصلبي، تصلدي الصلبة	سەختی، سەختبوونی سپێنە، سەختە چینی چاو
Sclerotics = Sclera	الصلبة	سپێنە
Sclerotitis = Scleritis	التهاب الصلبة	هەوکردنی سپێنە
Sclerotomy	شق الصلبة	سپێنە هەڵدڕین
S., Anterior	شق الصلبة الأمامي	پێشە سپێنە هەڵدڕین
S., Posterior	شق الصلبة الخلفي	پشتە سپێنە هەڵدڕین
Sclerous	صلب، يابس، متصلب	ڕەق، سەخت، وشك
Scoleco-,	دودي: سابقة تدل على العلاقة بالدور	کرمی: پێشگرێکە پەیوەندی بە کرمەوە نیشان دەدات
Scolecoid	دودي، شبيه الدودة، رويسي: شبيه بالروس	کرمی، وەك کرم، لەکرم چوو، سەریلەیی: وەکو سەریلە
Scolecoidectomy = -Appendicectomy	استئصال الزائدة الدودية	ڕیخۆڵە کوێرە بڕین

Scolecology = Helminthology	مبحث الديدان	زانیاریی کرم، کرمزانی
Scolex	رأس الدودة، رويس	سەریلە، سەرە کرم، سەرێکی گچکە، کچکەسەر بریتییە لە سەرو کرمی شریتی
Scolio-,	بادئة تدل على الجنف أو الألتواء والأعوجاج	پێشگرێکە بەمانای خوارو خێچ یان گێڕ
Scoliokyphosis	حدب وجنف اعوجاج جانبي وخلفي للعمود الفقري	خواری و قۆقزی بەتەنیشت و بەپشت گێڕبوونی بڕبڕاگەی پشت
Scoliosis	الجنف	پشتە گێری: بەتایبەتی بە تەنیشتدا گێربوونی نائاسایی بڕبڕاگەی پشت
Scoliotic	اجنف (جنفاء للأنثى)	پشت گێڕ
Scoop	مغرفة	ئاوگردان
Scope	مجال، هدف	ڕایە، ئامانج
-scope	لاحقة بمعنى منظار	بین: پاشگرێکە، بەمانای دووربین
-scopy	لاحقة بمعنى تنظير	پاشبەندە بەمانای بینینی بەدوور بین
Scopolamine	سكوبولامين	سکۆپۆلامین: ئەلکەلۆیدێکی بیبیلە کەرەوە (کشێن)
Scopometer	مقياس الكدورة: آلة تستعمل لقياس كدورة المحاليل أي كثافة الرواسب	لێڵی پێو: ئامرازێکە بۆ پێوانی لێڵی گیراوەیەك واتا چڕی نیشتوو

Scopophilia	لذة المشاهدة: التلذذ برؤية اعضاء التناسل	بینینە خۆشی: خۆشی وەرگرتن لەسەیرکردنی ئەندامەکانی زاوزێ
Scopophobia = scoptophobia	رهبة المشاهدة: الخوف الشديد من أن يشاهد الشخص	بینینە ترسێ، سەیرە ترسێ: تۆقین لەوەی کە پیاو ببیندرێت (بەرچاو بکەوێت)
Scoracratia	التغوط اللاارادي	خۆپیس کردن، گو بەخودا کردن (بەشێوەیەکی) خۆنەویست
Scorbutic	حفر	سکەربووتی: پەیوەند بە، یان دووچاری نەخۆشی (سکەربوت)
Scorbutus = scurvy	داء الحفر	دەردە سکەربووت
Scordinema	تمط، تثاؤب	باوێشك کێشانەوە: باوێشکدان و خۆکێشانەوە لەگەڵ هەست بەبێ تینی کردن لەگەڵ خاوی و نیشانەیەکی سەرەتایی نەخۆشییەك
Scorpion	عقرب	دووپشك
Scorpionism	التسم بلدغة العقرب	ژار خوارد بوون بە پێوەدانی دووپشك
Scoto-,	بادئة تدل على العلاقة بالظلام أو الظلمة	پێشبەندێکە پەیوەندی بەتاریکییەوە نیشان دەدات

Scotodinia	دوار عتمي	سەرە خولێ و بەرچاو تاریکی
Scotoma	١- عتمة، كمنه (بقعة عمياء في مجال النظر) ٢- ظهور بقع مظلمة كالغيوم ثم تختفي أمام المجال البصري	١- تاریکایی، تاریکی: پەڵەیەك لەماوەی بەر چاودا كە پیاو هیچی تێدا بەدی ناكات وەك كوێر بێت ٢- پەیدابوونی پەڵەی ڕەشی هەوری لەبەر چاودا وردە وردە نەمانی
S., Absolute	عتمة (كمنة) مطلقة	تاریکایی ڕووت
S., Annular	عتمة (كمنة) حلقية	تاریکایی ئەڵقەیی
S., Aural = S. auris		
S., Central	عتمة (كمنة) مركزية	تاریکایی چەقی، چەقە تاریکایی
S., Peripheral	عتمة (كمنة) محيطية	تاریکایی چێوەیی، چێوە تاریکایی
Scotomagraph	مخطاط (مخططة) العتمة مسجلة الكمنة	تاریکاییكێش، سكۆتۆما گراف: ئامرازێكە بۆ تۆماركردنی تاریکایی بەرچاو
Scotophobia	رهبة الظلام	تاریکە ترسێ، لەتاریکی ترسان، ترسی تاریکی
Scourge	اسهال المواشي أي مرض وبائي شديد	ڕەوانی ئاژەڵ، هەچ نەخۆشییەكی درمی قورس
Scouring	اسهال	ڕەوانكردن، زگ چوون، ڕەوانی

Scraper	مجرفة، قاشطة	کرپێن، ڕووشێن
Screen	ستار	پەردە
S., Fluorescent	ستار فلورسنتي	پـــەردەی فلۆرەســـەنت (درەوشــاوە) پەردەیەکـە لـە مقــەببا یــان شوشــە چـــینێك ماددەیـــەکی تایبـــــــەتی لێ دراوە (لەڕوویـــەکی) هەرکـــە تیـــشکی بەرکــــەوت دەدرەوشێتەوە
S., Intensifying	ستار مكثف (مشدد)	پـــەردە بەتیینکـــەرە: پەڕەیەکی تەنکە لەباغـە یـــان ماددەیـــەکی تـــر چـــینێك ماددەیـــەکی تایبــەتی لــە ڕوەکــەی دراوە کـــە تیـــشکی ڕۆنتگـەنی کەوتـە سـەر دەدرەوشێتەوە، مەبەست لـەم پەڕەیـە ئەوەیـە کـە خرایــە پــاڵ فلــیم یــان پەڕەیــەکی فوتــۆگرافی و تیـشکی ڕۆنتگـەنی لێ درا بــۆ وێنــەگرتن وێنەکــە باشتر دیار دەبێت
Screws	مرض الهواء المضغوط	نەخۆشـــــیی هــــەوای پەستێوراو
Scrivner's Palsy	شلل (سكريفنر) شلل الكاتب	شــەپلەی "ســکریفنەر) شەپلەی نووسیار

Scrobiculate	منقر (كالوجه المجدور)	كونج كونج، گرنج گرنج: وەك ڕوخساری ئاوڵاوی
Scrofuloderma	تدرن الجلد	سیلی پێست
Scrotal	صفني	گونـــەکی، پەیوەنـــدیی توورەکەی گونی
Scrotitis	التهاب الصفن	هـەوکردنی (داگیرسـانی) توورەکـە گـون: پێـستی گون
Scrotocele	فتق صفني	گونــــە فـــۆڕی، دڕاوی، دەبەبوون
Scrotum	الصفن	توورەکە گون (تورەکـەی گون)
Scruple	سكروبل: وحدة وزن تعادل (٢٠) قمحة أو ١,٢٩٦ غراما	ســـکرۆپل: یەکەیـــەکی کێشانەیە دەکاتـە بیـست گرێن یان ١,٢٩٦ گرام
Scrupulosity	حيرة، وسواس	دوو دڵـــــی، گومـــــان، واسواسی
Scurf	قشار، قشرة الرأس	کرێش (ی) سەر الرأس
Scurvy = scorbutus	الأسقربوط، داء الحفر	ئەســـــــــــکەرپوت، نەخۆشـییەکە، لەکـەمیی ڤیتـامین C و سـەوزە و میـوەوە تـووش دەبێـت و دەبێتـە هـۆی بێهێـزی و کـەمخوێنی هـەوکردن و خوێن لێ هاتنی پووك
Scute	ترش، درع	قەڵغان، مەتاڵ
S.,Tympanic	ترس الأذن	قـــــەڵغانی گـــــوێ: پەڕەیەکەلـــە گـــوێی ناوەندا

Scutiform	ترسی الشكل، درعي الشكل	قـەڵغانی، قـەڵغان شـێوە، مەتاڵ شێوە
Scutulum	ترس صغير، قشرة	قەڵغانۆكـــــە، توێكــــڵ: یـــەكێك لـــە توێكڵـــە پەیكەییـــەكانی ســـەری كەچەڵ
Scutum	١- ترس الأذن ٢- الغضروف الدرقي ٣- الرضفة ٤- قشرة	١- قەڵغانی گوێ ٢- كرِكرِاگەی سایرۆید ٣- كلاّوەی ئەژنۆ ٤- توێكڵ، پوولەكە
Scybalume pl. Scybala	بعرة	پشقل، قـشپل: تۆپـەڵێكی رەقـــــی وشـــــكەڵاتووی پیـسایيە لـەناو ریخۆڵـەدا پەیدا دەبێت
Scybalous	بعري	پشقلی، وەك پشقل
Scyphoid	فنجاني، كأسي	فنجانی، وەكو فنجان
Scythrospasmus	ســحنة منقبــضة: كعلامــة مرضية غير مشجعة	روخـساری گـرژ داهـاتو: لەنەخۆشـــیدا نیـــشانەی خراپییە
Scytitis = Dermatitis	التهاب الجلد	هـەوكردنی (داگیرسـانی) پێست
Seam	خط الألتئام (الألتحام)	تیك، خەتی پێكەوەلكان
Search	يفتش، يبحث، تفتيش، بحث	پشكنین، دەپشكنێ
Searcher	مفــتش: محـــبس یـــستعمل للتفتـــيش عـــن الحـــصاة في المثانة	پـــــشكنی، پــــــشكنەر: میيلێكـە بـۆ پـشكنین بـۆ بـەرد لـە میزڵدانـدا بـە كاردێت، میلی میزڵدان

Seasickness	دوار البحر، هدام	نەخۆشی زەریا: هێڵنج و ڕشـانەوە بـەهۆی جووڵانـەوەی کەشتییەوە لەدەریادا
Seatworm= Enterobius vermicularis	دودة المقعد	کرمی کۆم
Seaweed	اعشاب البحر	گـژوگیای زەریـا، گیـای دەریا: ڕووەکە لە زەریـادا دەڕوێـت بەتایبـەتی لەچەشنی قەبزە
Seborrhea	زهام، سيلان دهني	ڕۆن لێچوون
Sebum	دهن، شحم	چـەوری، ڕۆن: ئـەوی لووەکـانی پێـست دەری دەدات بەتایبەتی، پیو
Secernent	فارز	جیـا کـەرەوە: هـەچ ئەنـدامێك فرمـانی ئـەوە بێـت شـت (mater) لـە خوێن جیابکاتەوە
Seclusion of the pupil = Annular posterior synechia	عزل البؤبؤ: الألتصاق الحلقي الخلف للقزحية	ئەڵقـەیی ڕەشـێنە لەپشتەوە
Secondary	ثانوي	ناسـەرەکی، نابنـەڕەتی، نامەبەسـت، نـاونجی: دووەم لـە پلـە، لـەگرنگی، لـەریز یـان لـە شـوێن.. هتددا

Second Intention	القصد الثاني	مەبەستی دووەم
Secret	سر، سری	نهێن، ڕاز، نهێنی، راز
Secreta	افرازات	دەردراوەکـــــــــان: بەرهەمکانی دەردان
Secrete	يفرز	دەردان: جیاکردنـەوە بـە تایبەتی لەخوێن
Secretin	سكرتين	سـیکرەتین: هۆڕمۆنێکـە چـڵمە پـەردەی دوانـزە گـــرێ و ڕیخۆڵـــە دەری دەدات
Secretion	افراز، مفرزة	دەردان، دەردراو
S., External	افراز خارجي	دەردراوی دەرەکـــــــی، دەردانـە دەرەوە: ئـەوەی دەرژێندرێتـە سـەر ڕووی دەرەوە یان ناوەوەی لەش
S., Internal	افراز داخلي	دەردراوی نـــــــاوەکی، دەردانـە نـاوەوە: ئەوەیـە بـەبێ بـۆڕی ڕاسـتەوخۆ دەرژێندرێتـە نـاو خـوێن یان لیمفەوە
Secreto-inhibitory	مانع الأفراز	دەردانگرە، دەردانبڕە
Secretomtor	محرك الإفراز	دەردانجووڵێن
Secretory	إفرازي، مفرز	دەردەر، دەردراو: پەیوەندیـــــدار بـــــە دەردانەوە
Sectio = section	قطع، مقطع	بڕین، بڕگە
S. aggippna =	العملية القيصرية	برینکـــاری قەیـــسەری:

Cesarian section		دەرهێنانی ساوا لە زگ بە هەڵدڕینی بە برینکاری
Section	قطع، مقطع، قطعة	بڕین، بڕگە، بڕ، قاش
S., Abdominal = Laparotomy	شق البطن، فتح البطن	زگ هەڵدڕین، زگ کردنەوە: بەبرینکاری بۆ مەبەستی پزیشکی
S., Cesarean	العملية القيصرية	برینکاریی قەیسەری
S., Coronal	مقطع اكليلي: مواز للتدريز الأكليلي (التاجي)	بڕگەی ئیکلیلی
S., Frozen	مقطع مجمد، مقطع جليدي	بڕگەی بەستەڵەك: ئەوەی لە پاشی بەستن بە (میکرۆتۆم) دەبڕدرێت لە شانە
S., Paraffin	مقطع پارافين	پاڕافینە بڕگە، بڕگەی پاڕافینی
S., Perineal	شق العجان	ناوگەڵ بڕین
S., Sagittal	شق سهمي، مقطع سهمي	بڕگەی تیژی
S., Serial	قطع مسلسل	بڕینی زنجیرەیی
S., Vaginal	شق المهبل	کێلك هەڵدڕین: کردنەوەی زگ لەو درزەوە کە لە دیواری کێلك دەدڕدرێت
Sector	قطاع، قطاع الدائرة	بڕگە، بڕگەی جغز (بازنە): ئەو ڕووپێوەیە لەبازنە کە لە نێوان دوو نیوە تیرە و کەوانەکەی نێوانیاندایە

Sectorial	قطاعي	برِگـــەیی: پەیوەنـــدی برِگەی بازنە
Secundigravida (Cravida II)	إمرأة حامل للمرة الثانية	ئافرەتێ بۆ دووەمین جار زگ بکات
Secundum artem	بأســلوب الخـــبير، حـــسب الأصــول، أو بأســلوب مهــني مقبول	وەستایانە: بە شێوەیەکی پسپۆرانە
Secondine	المشيمة والأغشية والتوابع	وێڵـداش، ئـاوەڵ و پـەردە و پاشکۆکان
Secundipara (para II)	حامـل للمـرة الثانيـة: أمـرأة حملت مرتين وانتهت الـولادة بطفل حي	دووەم دووگیـــــــــانی: ئافرەتێـك دووجـار زگـی کردبێـت و لـە ئەنجامـدا ساوای زیندووی بووبێت
Sedation	تسكين	ئــــارامیی ددان) هـــێمن کردنەوە
Sedative	مسكن	ئارامکار، ئازار شکێن
Sedemtary	جلسة، قعدة	نەجووڵ، نیشتۆك
Sediment	ثفاله، ثفل، راسب	خلتـــە، تلپـــە، نیـــشتە، نیشتوو
Sedimentation	ترسيب، تثقل،	نیشاندن، نیشتن
S., Erythocyte	ترسيب الكريات الحمراء	نیشاندانی خرِۆکە سوورە (ی خوێن)
Sedimentin	سدمنتين، مثفلة	سێدیمەنتن، نیشێن
Seed	بذرة، مني	تـــۆو، تـــوخم، تۆمـــاو، قــــاوغێکی لوولـــــەیی بـــچووکی پلاتـــین یـــان ماددەیەکی تـری گونجـاوە راديۆمی تـیٚدەکرێـت بـۆ چارەکردن

Segment	شدفة، قطعة	بـڕ، پارچـه، پـاژ: بڕێـك یـان پارچــەیەك کــە جیاکرابێتەوە یان دەست نیـــشان کرابێـــت بـــۆ جیاکردنەوە
Segmental	شدفي، قطعي	بڕی، پارچەیی، پاژی
Segmentation	تشدف، تقطيع، تجزؤ	بڕبڕبوون، پارچە پارچە بـوون: دابـەش بـوون بـە بەشی یەکسانەوە
S., Haustral	تقطيع مثني	چرپە دابڕبوون
Segregation	عزل، فصل	جیاکردنــــــەوە، لادان، دابڕین
Segregator	عازلة – عازلـة البـول: جهاز لعزل البول من كل كلية على حدة	جیاکــــەرەوە، میـــــز جیاکـەرە: ئامێرێکـە بـۆ وەرگرتنـی میـز لـە هـەر گورچــیلەیەك بـــەجیا (واتا بێ تێکەڵ بوون)
Seismocardiogoaphy	تخطيط القلب الإهتزازي	لەرزە دڵە نەخشەکێشی
Seismology	علم الزلازل	بوومــــە لـــــەرزەزانی، زانستی بوومە لەرزە
Seizure	نوبة نوبة صرع	١- نـــۆرە: لـــەپڕگرتن (دووچـــاربوون) یـــان گەڕانەوەی نەخۆشییەك ٢- نـۆرەفێ (لێهـاتن یـان گرتن)
S., Photogenic	نوبة ضوئية	ڕووناکییـە نـۆرە: بـەهۆی ڕووناکییـەوە نـۆرە گـرتن (لێهاتن)

S., Audiogenic	نوبة سمعية	بیستۆکه نۆره: بەهۆی دەنگەوە نۆره گرتن (لێهاتن)
S., Cerebral = focal epilepsy	نوبة مخية، صرع بؤري	مێشکه نۆره، تیشکۆ فێ لێهاتن
S., Psychic = psycho lepsy	نوبة نفسانية	دەروونه نۆره
S., Psychomotor	نوبة نفسانية حركية	جووڵۆکه دەروونه نۆره
Selection	انتقاء، اختيار	بژاردن، هەڵبژاردن
Self	ذات	خۆ، خور
Self-abuse	الأستمناء	دەسپەڕ
Self-digenstion = autodigestion	هضم ذاتي	لەخۆوە هەرسکردن، خودە هەرسکردن، خۆ هەزم کردن، هەزمی خۆیەکی
Self-fermentation, Autolysis	الأختمار الذاتي، الأنحلال الذاتي	خودە ترشان، ترشانی خۆیەکی، لەخۆوە ترشان، شی بوونەوەی خۆیەکی
Self-hypnosis	التنويم بالأيحاء الذاتي، التنويم الذاتي	خۆ خەواندن، خەو لێخستنی خۆیەکی
Self-infection = Auto –infection	انتان ذاتي	له خۆوە نەخۆشکەوتن
Self-limited	مقيد ذاتي	خۆ بەستەرەوە
Self-pollution = Masturbation	الأستمناء (باليد)	دەسپەڕ

Self-suspention	تعليق ذاتي: تعليق الجسم من الرأس أو الأبطين	خۆ هەڵواسین: شۆڕکردنەوەی لەشی بەسەروبن هەنگڵەکان گرتن یان بە گرتنی سەر بە مەبەستی کشاندنی بڕبڕاگەی پشت
Sella	سرج: حفرة على شكل سرج	زین: چاڵی یەك لەشێوەی زیندا
Sellaturcica	السرج التركي	زینی تورکی، سێلا تەرسیکا: چاڵاییەکە لە ئێسقانی (سفینۆید)دا کەلوو (گلاندە)ی pituitory تێدا جێ گیرە
Sellar	سرجي	زینی، پەیوەندی زینی تورکی
Semantic	لفظي، تحذيري	مانایی، واتایی
Semantics	علم المعاني، علم تطور دلالات الألفاظ	واتا ناسی، سیمانتیك: زانستی گەشەکردنی واتای وشە
Semeology	علم المعاني، علم تطور دلالات الألفاظ	واتا ناسی، سیمانتیك
Semeography	وصف الأعراش (المرضية)	سیماکێشی، نیشانەی نەخۆشی کێشی
Semeology = Symptomatology	مبحث الأمراض (المرضية)	سیمازانی، نیشانەی دەردزانی
Semeiotic	اعراضي: متعلق بالأمراض المرضية	نیشانەیی: پەیوەندیدار بە نیشانەکانی نەخۆشییەوە

Semeiotics = Symptomatology	مبحث الأعراض المرضية	دەردە نیشانەزانی
Semelincident	يصيب الشخص مرة واحدة فقط	هەر جارێك، تووشی کەسێك دەبێت
Semelparity	حالة أن يلد الكائن الحي (الفرد) مرة واحدة طيلة حياته	باری منداڵبوونی زیندەوەر، یەکجار بە درێژایی تەمەنی، یەکجارزانی زیندەوەر لەژیانیدا
Semen	مني	تۆو، تۆم، تۆماو، ئاو
Semenology	مبحث المني	تۆماو ناسی، تۆماو زانی، سەمینۆلۆجی: بەشێوەیەکی زانیاری لێ کۆڵینەوە و سەرنجدان لە تۆماو لەڕووی پەیوەندی بە نەزۆکی و زاوزێ نەکردنەوە
Semenuria	بيلة منوية	تۆماوە میزێ: هەبوونی تۆماو لە میزدا
Semi-,	سابقة بمعنى نصف	پێشگرێکە بەمانای نیو، نیوە یان نیمچە
Semicanal	نصف قنال: قناة مفتوحة من جانب واحد	نیمچە قەناڵ، نیمچە گونگە، جۆگەڵە
Semicoma	نصف غيبوبة (سبات): حالة خفيفة يمكن ايقاظ المصاب لها	نیمچە بێهۆشی
Semicomatose	نصف غائب: في حالة نصف غيبوبة	نیمچە بێهۆش

Semidiagrammatic	نصف تخطيطي	نیمچە هێڵکاری، نیمچە هێڵکێشی، نیمچە نەخشە کێشی
Semilunar	هلالي	داسی، نیوە مانگی
Semilunare	الهلالية، العظم، الهلالي	ئێسکە داسی: دووەم ئێقانی ڕیزی یەکەمی ئێسکەکانی مەچەکی دەستە
Semiluxation = subluxation	نصف خلع المفصل	نیمچە لەجێچوون
Semimembranous	نصف غشايي	نیمچە پەردەیی
Seminal	منوي	تۆماوی، پەیوەندی تۆماو یان تۆم
Seminarcosis	نوم خفيف	نیمچە (سووکە) خەو: جۆرە سڕکردنێکی ئافرەتە بە دەرمان کە نیمچە خەوی لێ بکەوێت و لە ئاگادار بووەوە هیچی لە بیر نەمێنێت لەبارەی ماوەی نوستنەکەیەوە
Semination	تمنية	تۆماو تێکردن (تێرشتن): تۆماو کردنە ناوکێلك یان منالدانەوە
Seminiferous	ناقل المني	تۆماو گوێزە، تۆماو هەلگرە: ئەوەی تۆماو دروست دەکات یان دەی گوێزێتەوە

Seminoma	ورم منوي	پەنامی تۆماو، سەمینۆما
Seminormal	نصف سوي، نصف اعتيادي	نیمچە ئاسایی، نیوە ئاسایی: بە گێراوەیەك دەگوترێ نیو هێزی ئاسایی هەبێت
Seminuria	بيلة منوية	تۆماوە میزێ
Semipermeable	نصف ناضح	نیمچە دادەر، نیمچە دەڵتە
Semiplegia, Hemiplegia	شلل نصفي	نیمچە شەپلە
Semipronation	نصف كب، انكباب نصفي	نیمچە لە پەوڕوو کەوتن
Semiprone	نصف مكبوب	نیمچە لەپەو ڕوو کەوتو
Semirecumbent	نصف مستلقي	نیوە پاڵکەوتوو، نیوە ڕاکشاو
Semisupination	نصف استلقاء (على الظهر، نصف بسط)	نیوە ڕاکشان (لەسەر پشت)
Semisupine	نصف مستلق (على الظهر)، نصف منبسط	نیوە ڕاکشاو (لەسەر پشت)
Semon's Law	قانون (سيمون)	یاسای (سیمون) لە نەخۆشیی ڕەگە بزوێنەرەکانی قوڕگدا، ماسولکەکانی دەنگە ژێکان تەنیا ماسولکەن کە تووشی دەبن کاریان لێ دەکرێت
S.'s Symptom	علاقة (سيمون): اختلال حركة الأوتار الصوتية في سرطان الحنجرة	نیشانەی (سیمون) تێکچوونی بزوتنەوەی دەنگە ژێیەکان لە قرژاڵەی قوڕگدا

Senecio	بابونج الطيور	بـــــەیبوونی مـــــەلان: ڕووەکێکــی فــرە جــۆرە هەنــدێ جــۆر یــان لــە پزیشکیدا بەکاردێن
Senega	سنكا	ســـــەنەگا: ڕووەکێکــــی ئەمــەریکای بــاکوورە بــۆ دەرمان باشە
Senescence	تـشيخ: حالـة أو عمليـة الكـبر في السن، شيخوخة	پیربوون، پیری
Senescent	شيخ، كبير السن، مسن	پیر، بەساڵدا چوو
Senile	شيخوخي	پیری، پەیوەندی پیری
Senility	شيخوخة	پیری
Senium	شيخوخة	پیری
Senna	سنا، سنكي	ســینەمەکی: گــەڵا وردە وشــك کراوەکــانی جــۆرە ڕووەکێکــە بــۆ ڕەوانــی باشە
Sensation	احساس، حس، شعور	هەست، هەست کردن
S., Concomitant	حس (احساس) مرافق	هاوەڵ هەستکردن
S., Cutaneous	حس (احساس) جلدي	هەســتی پێــستی، پێــستە هەست
S., Delayed	حــس (احــساس) متــأخر أو آجل	درەنــگ هەســت کــردن: ئەوەیــە تاماوەیــەك دوای کاری دنەدەر (stimulus) پیاو هەستی پێ ناکات
S., External	حس (احساس) خارجي	هەستی دەرەکی
S., General	حس (احساس) عام	هەستی گشتی

S., Internal	حس (احساس) داخلي	هەستی ناوەکی
S., Primary	حس (احساس) اولي	هەستی سەرەتایی (یەکەمی)
S., Reflex Referred s.	حس (احساس) منعكس	هەستی بەرتەك
S., Subjective = Internal s.	حس (احساس) ذاتي، حس (احساس) داخلي	هەستی خۆیەکی، هەستی ناوەکی
Sense	حس، حاسة	هەست، هۆش
S., Equilibrium, Static	حس التوازن	هەستی هاوسەنگی، هەستی لەنگەر: ئەو هەستەیە کە پیاو توانا دەکات ڕاست ڕابوەستێت
S., Form	حس الشكل	هەستی شێوە
S., Genetic	حس التناسل	هەستی زاوزێ: ئەو غەریزەیەیە کە دەبێتە هۆی زاوزێ کردن
S., Posture	حس الهيئة	هەستی شێوە: جۆرە هەستێکی ماسولکەیە باری لەش و ئەندامەکانی پێ دەزانرێت
S., Pressure	حس الضغط	هەستی پەستان
S., Seventh = viscerals	الحس السابع، الحاسة السابعة	هەستی حەوتەم، هەستی دەرون (هەناو)ی
S., Sixth	الحس السادس، الحاسة السادسة	هەستی شەشەم: هەستی بەئاگایی لەگشت تەن بەگشتی

S., Special	حس خاص	هەستی تایبەتی: هەر یەکێك لە پێنج هەست (هۆش)ە وەك هەستی بینین، بیستن، بێن (بۆن)، چێشتن (چەژ)..، بەرکەوتن
S., Time	حس الزمن	هەستی کات (وەخت)
S., Tone	حس التوتر	هەستی گرژبوون
Sensibility	احساس	هەستیاری، هەستەوەری: توانستی هەست بەشت کردن
S., Deep	احساس عميق	هەستیار (هەستەوەر)ی قوولْ: هەستی پەستان هەستی جوولْە کە دەکرێت دوای ئەوەی پێست بەتەواوی سڕ دەکرێت
S., Epicritic	حس عزمي	هەستی
S., Proprioceptive	حس تقبل ذاتي	هەستی لەخۆوە وەرگرتن: ئەو هەستەوەرییەیە کە لەبابەت شوێن و باری ماسولکە، جومگە، پەلەکان و بەشەکانی ترەوە زانیاریمان دەداتی
S., Vibratory	الأحساس بالأهتزاز	هەستەوەری لەرە: هەستەوەری پێست بۆ لەرە و لەرینەوە

Sensible	حساس، محسوس	هەستناك، هەستەوەر، هەست كراو: دەتوانی هەست بكات، بە هەستەكان دەرك دەكرێت، ژیر
Sensitive	حساس	هەستیار، هەستەوەر: دەتوانێت هەست بكات و وەلامی هەست كردن بداتەوە، هەستدار، هەستیار
Sensitization	تحسيس، تحسس	هەستەوەر كردن، هەستەوەربوون
S., Active	تحسيس فاعل	هەستەوەر كردنی كارا: ئەوەیە بە لێدانی ئەنتیجینێك بە شرینقە لە گیانلەبەرێك پەیدا دەبێت
S., Passive	تحسيس منفعل	هەستەوەر كردنی بەركار: ئەوەیە كە بەهۆی تێكردنی خوێنی گیانلەبەرێكی هەستەوەر كراو بۆ ناولەشی گیانلەبەرێكی تری ئاساییەوە پەیدا دەبێت
S., Rh	تحسيس ريسي	رێسەز (ئارئێچ)ە هەستەوەركردن: كردار یان باری هەستەوەر بوونە بۆ Rh وەك كە ئافرەتێكی Rh– نێگەتیف بە كۆرپەیەكی Rh– پۆزەتیف زگی پڕە

Sensory	حسي	هەستی: پەیوەندی هەستە یان بۆ هەست کردن بەکاردێت
Sensualism	الشهوانية، شهوانية	بەکەڵی، بەبایی
Sentient	حساس	هەستەوەر، هەستیار
Separation	فصل، انفصال، افتراق	جودا (جیا) کردنەوە، جیابوونەوە، جیایی
Sepsis	تعفن، انتان	گەنین، بۆگەنبوون
S., Oral	انتان الفم	دەمە بۆگەنە
S., Puerperal	انتان نفاسي	زەیستانە بۆگەنە
Septal	حاجزي	ناوپەنچکە (لەمپەری) بۆگەنە
Septan	سباعي: يعوداويعاود كل سابع يوم	حەوتبەرۆ، حەوت ڕۆژەیی: دەگەڕێتەوە یان سەردەداتەوە گشت حەوتەمین ڕۆژێك
Septate	ذو حواجز	لەپەردار
Septation	التفصيل: تقطيع الى اقسام بحواجز	بەینکاری، جیاکاری: بەش (بەش بەش) کردن بەهۆی لەمپەر لە نێواندا دانان، لەمپەر، تیغە
Septectomy	استئصال الحاجز (الأنفي)	لەمپەر بڕین: بڕینی هەندێ لە لەمپەر (دیوار)ی ناو لووت
Septic	إنتاني	گەنیو، پیس
Septicemia,	انتان دموي، انتان الدم	خوێنە بۆگەنە، خوێن

Septicoemia		بۆگەنی: ئەو بارە نەخۆشییە کە میکرۆبی نەخۆشی و ژەهرەکانیان لەناو خوێندا دەبن، لەرزو موچڕکە و ئارەقکردنێکی زۆر تایەکی نارێکی لەگەڵ بێهێزی پێوەیە
Septicemic	انتاني دموي	خوێن گەنی: پەیوەندی خوێن گەنی یان لەسروشتی خوێن گەنیدا بوون
Septipara (para VII)	سباعية الولادة	حەوتەزا: ئافرەتێکە کە حەوت جار زگی کردووە و لە ئەنجامدا ساوای زیندوی بووە
Septum, pl Septa	حاجز: الجدار الفاصل	لەمپەر، تیغە، دیوار: ئەو دیوارەی لەنێوانیاندایە
S. atriorum, Interauricular s.	الحاجز الأذيني	گوێچکەلە لەمپەر: لەمپەری نێوان گوێچکەلەکان (ی دڵ)
S., Atrioventricular, Anuli fibrosi	حاجز اذيني بطيني	گوێسکۆڵە لەمپەر، لەمپەری نێوان گوێچکە و زگۆڵە (ی دڵ)
S., Interventricular, S. ventriculorum	الحاجز البطيني	سکۆڵە لەمپەر، لەمپەری نێوان زگۆڵەکان (ی دڵ)

Septuplet	أحـد الـسبعة: أحـد الأطفـال الـسبعة المولـودين مـن حمـل واحد	حەوتەیەکە، هەریـەکێك لـــە حـــەوت کۆرپـــەی بەزگێك بوو
Seq.luce, (Lat. Sequenti luce)	اليوم التالي	ڕۆژی دوایـــــــــی، ڕۆژی دووەم
Sequela = sequel	عقبول، ملحق	ماك، پاشكۆ
Sequestral	شظوي، شقفي	تەڵـــەزمی: پەیوەنـــدی تەڵەزم یـان لـە سروشـتی تەڵەزمدا بوون
Sequestration	١- التشظي، التشقيف ٢- عزل (مريض)	١- تەڵـــــــــــەزمکردن: دروســـتبوونی تەڵەزمـــە ئێسقان ٢- جـــودا کردنـــەوە (ی نەخۆش لەساغ)
Sequestrectomy	استئصال الشظية (الشقفة)	تەڵـــەزم بـــڕین: بـــە برینکـــاری لابردنـــی تەڵەزمە ئێسقان
Sequestrum	الشظية، الشقفة	تەڵـــــەزم: پارچـــــە ئێـسقانێکی مـــردو کـــە جیابووەتـەوە لـە ئێـسکی ساغ لەکاتی کلۆر بوونیدا بەنەخۆشیی
S., Primary	شظية (شقفة) اولية	تەڵـــەزمی ســـەرەتایی: تەڵەزمێکە کە بە تەواوی لە ئێسك جودا بۆتەوە
S., Secondary	شظية (شقفة) ثانوية	تەڵـــەزمی دووەمـــــی: ئەوەیـــە هێـــشتا تـــەواو جـــودا نەبووەتـــەوە لـــە ئێسقانەکە

Sera, Plural of serum	مصول جمع مصل	سێرا، کۆی سیرۆمه
Seralbumin	زلال المصل	سیر البیومین: ئـهلبومین خـــوێن: ئـــهلبومینی سیرۆمی خوێن
Serglobulin	كلوبيولين المصل	ســــــــــیرگلۆبیولین: گلۆبیولینی خوێن
Serial	مسلسل، سلسلي	زنجیرەیـی، یـەك لـەدوای یەك
Series	مسلسلة، سلسلة	زنجیره
Sericission	قطع حريري: قطع الأنـسجة الرخـوة بـشد خـيط حريـري حولها	بەئاوریشم بـڕین: بڕینـی شـــانە نەرمـــەکانی بـــە دەرزی ئاوریــشم گرێـدان بە دەوریاندا
Serofibrinous	مصلي ليفيني	سیرۆ فایبرینی
Serofibrous	مصلي ليفي	سیرۆ ڕیـشاڵی: پەیوەنـدی سیرۆم و ڕیشاڵ
Seroglobulin	كلوبيولين المصل	ســـــیرۆ گلۆبیـــــولین: گلۆبیـــولینی ســـیرۆمی خوێن
Serologic, Serological	متعلق بعلم المصول	پەیوەندی سیرۆمناسی،
Serologist	عالم الأمصال	ســیرۆمزان، سیرۆمناســی، زانای سیرۆم
Serology	علم المصول (الأمصال)	ســیرۆمزان، سیرۆمناســی، زانستی سیرۆم

Seromucous	مصلي مخاطي	چـڵمە سـیرۆم، سـیرۆمی چـڵمی، لینجـە سـیرۆم: هەنـدێکی سـیرۆمە و هەندێکی چڵمە
Seronegative	سلبي المصل	نـەرێ سـیرۆمە، نەئـە سیرۆمی: ئـەنجامی تاقـە کردنـەوەی سـیرۆمی نەئییە (-)
Seropositive	ايجابي المصل	ئـا سـیرۆمی: بـەتاقی کردنـەوەی سـیرۆمی ئەنجامی ئایە (+)
Seropurulent	مصلي قيحي	سیرۆم و کێمـی: تێکەڵـە لە سیرۆم و لە کێم
Seropus	مصل و قيح (مختلطين)	سیرۆم و کـێم: سـیرۆم و کێم بە تێکەڵاوی
Serosa	١- غشاء مصلي ٢- الطبقة المصلية ٣- المشيمة	سیرۆزا: ١- پەردەی سیرۆمی ٢- چینی سیرۆمی ٣- the chorion (مشیمە)
Serosanguinous	مصلي دموي	سـیرۆم و خـوێنی: پەیوەندی هەردوو سیرۆم و خوێن یان سیرۆمیش و خوێنیشی تێدایە
Seroserous	مصلي مصلي	سـیرۆم – سـیرۆم: پەیوەنـدی دوو یـان پـتر لـە پـەردەی سـیرۆمی، گەیەنـەری دووپـەردە سیرۆمی بە یەکتر

Serositis	التهاب الطبقة المصلية، التهاب الغشاء المصلي	هەوكردنی (داگیرسانی) سیرۆمزا: هەوكردنی چینە سیرۆمی، هەوكردنی پەردە سیرۆمن
Serosynovitis	التهاب زليلي مصلي	هەوكردنی پەردە سیرۆمی
Serotherapy	المعالجة بالمصل	چارەكردن بە سیرۆم: دەرمانكردنی نەخۆشیی بەهۆی بەكارهێنانی سیرۆمەوە كە دژە ژەهری تێدایە
Serotina =Decidua serotina	غشاء ساقط	پەردەی كەوتو
Serotype	صنف مصلي	سیرۆمشێوە
S., Heterelogous	صنف مصلي مغاير	ناهاوجۆرە سیرۆمشێوە، سیرۆتیپی جیا (ناهاوجۆر)
S., Homologous	صنف مصلي مجانس	سیرۆتیپی هاوجۆر
Serous	مصلي	سیرۆمی
Serpiginous	زحاف	خشۆكە: دەخشێ لە شوێنێكەوە بۆ شوێنێكی تر
Serpigo = Ringworm	مسعفة	خشۆك
Serrate, Serrated	منشاري، مسنن	ئەڕەیی، داندار: دەمێكی وەك دەمی ئەڕە (ماری) پێوەیە

Serration	تنشر، تسنن	ئەڕەییـــەکی، دانـــداری، دانداربوون
Serratus	المنشارية، العضلة المنشارية	ئەڕەیی، ماسولکە ئەڕەیی مشاری، ماسولکە مشاری
S. anterior	العضلة المنشارية الأمامية	ماسولکە ئەڕەیی پێشەوە
S. Magnus	العضلة المنشارية الكبرى	ماسولکە ئەڕەییە زڵە
S. posterior	العـضلة المنـشارية الخلفيـة السفلي	ماســـولکە ئـــەڕەیی پشتەوەی خوارو
S. posterior superior	العـضلة المنـشارية الخلفيـة العليا	ماســـولکە ئـــەڕەیی پشتەوەی ژوورو
Serrefine	مكربة دقيقة	وردە دانەدار
Sertolis Cells	حجيرات (سرتولى)	خانــەکانی (ســەرتوولی): خانەی درێژ کۆلەن لەناو لوولــەکانی گونــدا کــە ســــــــپێرماتیدەکان بەسـەرکانیانەوە بەنـدن، وادیـــارە، بـــۆ خـــۆراك وەرگـرتن تـا بـە تـەواوی پێدەگەن
Serum	مصل	سیرۆم: بەشە ڕوونەکەی گشت شلەیەکی گیانلەبەر پـــاش ئـــەوەی بەشـــە ڕەقـەکانی تێـدا نامێنێـت بـــە تایبـــەتی شـــلە ڕوونەکەی خوێن
S., Active	مصل فعال	سـیرۆمی بـەکار: ئـەوەی تەواوکـــــــــــــــەر (eomplemeny)ی تێدایە

S., Anti-anthrax	مصل ضد الجمرة الخبيثة	سیرۆمی دژە لارەشە
S., Anticomplementary	مصل ضد المكمل	سـیرۆمی دژی تەواوکـەر: ئەوەیە کە بەرگری کاری تەواوکـەر دەکـات یـان لەناوی دەبات
S., Heterologous	مصل مغاير	سیرۆمی ناچونیەك
S., Homologous	مصل مجانس	سیرۆمی چونیەك
S., Horse	مصل الحصان	سیرۆمی ئەسپ (ولاخ)
S., Immune	مصل ممنع (مناعي)	سـیرۆمی بـەرگر: ئـەوەی یـەك یـان پـتری لـە دژە تەنەکان تێدایە
S., Inactivated	مـصل معطـل الفعاليـة (بالتسخين)	سـیرۆمی لـەکارخراو: ئەوەیـە کـە تـا پلـەی گـەرمی ٥٨° - ٦٠° سـەدی گەرمکراو بـۆ ٣٠ دەقیقـە بـۆ لـەناوبردنی تەواوکـەرێك کـە تێیدابێت
S., Polyvalent	مصد متعدد التكافؤ	سیرۆمی فرە هاوهێز: دژ سیرۆمێکە دژی تـەنی بـۆ پتر لـە جـۆرە میکرۆبێـك یان ئەنتیجینێك تێدایە
S., Pooled	مصل مختلط	سـیرۆمی تێکـەڵ: ئـەوەی پێکهـاتوون لـە تێکـەڵ کردنـی سـیرۆمی چـەند کەسێك

Serum-fast	عصي (صامد) للمصل	سـيرۆم كارتێنەكەر: بەرگری كاری سیرۆم دەكات و پێی لەناو ناچێت ئەم وەسفە بۆ هەندێ باكتریا بەكاردێت
Sesame	سمسم	كونجی
Sesamoid	سمسماني	كونجی ئاسا: لە دەنكە كونجی دەچێت
Sesqui-	بادئة تعني واحد ونصف	یەكونیوە: پێشگرێكە بەمانای یەك و نیوێك
Sesquihora	ساعة ونصف	سەعات و نیوێك
Sessile	لاطئ: عديم الساق أو العنق	بێ قنچك، بێ لاسك: بە بنكێكی پان لكاوە بە...
Seta	هلب	تیسك
Setaceous	اهلب، هلبي	تیسكی (باریك و ڕەق وەك تیسك)
Sevum = suet	شحم	پیو، بەز
Sewage	الخبث، أقذار	كۆزەر، پیسی و خاشاك
Sewerage	مجارير الأقذار	پیسەڕۆ زێراب
Sex-,	سابقة بمعنى سته، سداسي	پێشگرێكە بەمانای شەش
Sex,	جنس	جنس، نێر و مێی: ئەو جیاوازییە بنەڕەتییەیە كە لە نێوان زۆر جۆر لە گیانلەبەراندا هەیە لەوانەی كە هێلكە دروست دەكەن و ئەوانەی تۆم

S., Chromosomal	الجنس الصبغي	ڕەگەزە کرۆمۆسۆم
S., Genetic	الجنس الوراثي	ڕەگەزی بۆماوەیی
S., gonadal	الغدة التناسلية	ڕەگەزە لووی زاوزێ
S., Morphological	الجنس الشكلي	ڕەگـــەزیی شـــێوەزانی ، جنـــــسی شـــــێوەیی (مۆرفۆلۆجی)
S., Nuclear	الجنس النوي	ڕەگەزیی ناوکی
S., Psychlogical		ڕەگەزیی دەروونزانی
Sexdigitate	سداسي الأصابع	شەشپەنجە
Sexivalent	سداسي التكافؤ	شەش هاوهێز
Sex-limited	محدد الجنس	ڕەگـەز دیاریکـەرە: هـەر بەیـەك ڕەگـەزی دەگـات یان کار هەر لە ڕەگـەزێك دەکات
Sex-linked	علم الجنس	ڕەگـــەززانی، زانیـــاریی ڕەگەزی، سیکۆلۆجیا
Sexology	علم الجنس	ڕەگـــەززانی، زانیـــاری ڕەگـــەزی، ســـیکۆلۆجیا: ئەو لقەیە لە زانـست کـە بـــاس لـــە ڕەگـــەزی و پەیوەنـــدی ڕەگـــەزی دەکـــات لـــە بـــارەی زیندەرووەر زانییەوە
Sextan	سداسي: يعود كل سادس يوم	شەشـبەڕۆ، شـەش ڕۆژە: هەموو شەشەمین ڕۆژێك سـەر هەڵدەداتـەوە یـان دەگەڕێتەوە

Sextipara (Para VI)	أمرأة حملت سته مرات وولدت طفلا حيا في كل مرة	شەش سککردوە: ئافرەتێکە شەش جار زگی کردبێت و هەموو جارێك ئەنجامی ساوای زیندو بووبێت
Sexual	جنسي	ڕەگەزی، پەیوەندی ڕەگەزی یان پەیوەندی ڕەگەزی مرۆڤ
S.assault	اعتداء جنسي	دەستدرێژیی ڕەگەزی
S. perversion	انحراف جنسي	لادانی (گومڕایی) ڕەگەزی
Sexuality	الجنسية	ڕەگەزایەتی
S., Pregenital	جنسية ماقبل سن التناسل	ڕەگەزایەتیی پێش تەمەنی زاوزێ
Shadow	ظل، شبح	تارمایی، سێبەر، تاپۆ
Shaft	ساق	قەد، لاسك: بەشێکی باریکی درێژ وەك ئەو بەشەی ئێسقان درێژ لە نێوان هەردوو سەرەکەیدا
S., Hair	ساق الشعر	قەدی (لاسکی) قژ (موو): ئەو بەشەی موو کە لە سەر پێستەوەیە (واتا لە دەرەوەیەتی)
Shakes	قشعريرة	لەرز، مووچڕك
Shamanism, Shamanismus	الشامانية: مظاهر عبادة قديمة	شامانایەتی: بارێکە لە خرۆشان کە هەندێ کەسی لە (Dyak)ەکان بۆ مەبەستی ئایینی تێی دەکەون

Shaven-beard appearance	مظهر اللحية الحليقة	دیمـەنی ڕیـشی تاشـراو: دیمـــەنی گلانـــدەکانی ڕیخۆڵە لـەکاتی گرانـەتادا لە ڕەنگیان تێـر (تاریـك) دەبێـت لەگـەڵ نیـشانەی وردی سپی سپی پێوە
Sheeth	غمد	بــەرگ، کــێلان، کــالان، کیف
S., Capillary	غمد شعري	مووە کیف
S., Carotid	غمد السباتي	کیفی شادەماری لامل
S., Chordal	غمـــد الحبـــل الظهـــري (moyochord)	کیفی پەتی پشت
S., Medullary (Myelin)	غمد المحور العصبي	کیفـی ڕەگەتـەوەرە: ئـەو بەرگـــــەی تـــــەوەرە (axom)ی ڕیـــــــــشاڵی هەندێ ڕەگ دەپۆشێت
Sheet	شرشف، صفحة	متیل، سەردۆشەك
S., Draw	شرشف مطوي	چەرچـــەفی (متیلـــی) قــــەدکراو: متیلێکـــــی قـەدکراوە دەخرێتـە ژێـر نەخۆشـــی لـــەناوجێگادا کـەوتووە بـۆ ئـەوەی بـە بــــێ هـــــەلگرتنی نەخۆشـــەکە لـــەژێری دەربهێندرێت
Shelf	رف	ڕەفــــە: پێکهاتوویــــەکی وەك ڕەفـەی ئاسـایی یـان نائاسایی لە لەشدا

Shell	صدفة، قشرة، قنبلة	سەدەف، توێکڵ، دانـەتۆپ (بۆمبا)
S., Egg	قشرة البيض	توێکڵە هێلکە
Shell shock	صدفة القنبلة	شـۆکی بۆمبـا، مانـدوێتی جەنگ
Shellac	شيلاك	شـێلاك: جـۆرە لاکێکـە (lac) لە هیندستان هەیە بەهۆی مێروویەکـەوە لـە چـەند جـۆرە ڕووەکێـك دروست دەکرێت
Shephard's Fracture	كسر (شفارد): كسر خـاص في الكعب	شـــکاویی (شـــەفەرد): شـکاوی ئێـسقانی قاپــە بەجۆرێکی تایبەتی
Sherrington's Law	قانون (شرنقتون)	یاسای (شەرینگتن): هـەر کـــــە ماســـــولکەیەك دنەدەدرێت بـۆ کرژبـوون بەرامبەرەکەشـــــــــی (دژەکەشـــی) لــە هــەمان کاتـــدا دنـــەدەدرێت بـــۆ خاوبوونەوە
Shield	درع، واقية	قەڵغان، پارێز
S. Eye	درع العين: لوقاية العـين مـن الشمس أو الأذى	قـــــەڵغانی چـــاو: بـــۆ پاراستنی لە تیشکی خـۆر یان زیان
S., Nipple	درع الحلمة، واقية الحلمة	گۆپـارێز، گـدان، قـەڵغانی گـۆی مـەمك: بەرگێکـە بـۆ پاراستنی ئافرەتی شیردەر

Shift	ميل، انتقال	لادان، گواستنەوە، گوێزرانەوە: شوێن گۆڕین
S. to the left	الميل الى اليسار (أو لليسار)	لادان بۆ چەپ: زاراوێکە (Arneth) دای هێناوە بەمانای زۆری (Neutrophil)ی تازە (گەنج) لەوێنەی خوێندا
S. to the right	الميل الى اليمين (أو لليمين)	لادان بۆ ڕاست: زاراوێکە (Arneth) دای هێناوە بەمانای زۆری (orutrophil)ی پیر لەناو وێنەی خوێندا
Shigella	(شيكلا)	(شيگێلا)
Shigellosis	الشيكلية، عدوي الشيكلا	دەردە شیگێلا
Shin	الظنبوب	ڕەقەڵەی لوولاق
S., Saber	ظنبوب سيفي	لوولاقی شمشێری
Shingles	العقبولة المنطقية هرص	ئالۆش، خرۆش
Shiver	رعشة، يرتعش	لەرز، تەزو، موچڕك: مووچڕك پیاهاتن، لەرزین
Shivering	رعشة، ارتعاش	لەرزین، تەزو پیاهاتن
Shock	صدمة	كۆست، خورپە، لێدان (شۆك): کەمبوونەوەیەکی باش لە چالاکی ژیانیدا لەبەر زیان و ئازار پێگەیشتن یان لەبەر برینکاری

S., Allergic	صدمة ألرجية	شۆكی ئەلێرجی
S., Anesthesia	صدمة التخدير	خورپەی سڕكردن، شۆكی بەنج: بارێكی وەك شۆكە لەبەر زۆری بەنج پێدان دێتە پەیدابوون
S., Cardiac = heart shock	صدمة قلبية	خورپەی دڵ، دڵە شۆك
S., Cardiogenic	صدمة قلبية المنشا	شۆكی دڵزا: ئەو شۆكەی لە كەمبوونەوەی لەپڕی (output)ی دڵ پەیدادەبێت
S., Delayed Deferred s.	صدمة أجلة	شۆكی درەنگ: شێواوییەكی توندی تەنانی یان بیری (mentov یان physical)یە كە نیشانەكانی ماوەیەكی باش دوای تووشبوونی هۆ پەیدادەبێت
S. Electric	صدمة كهربائية	لێدانی كارەبا، خورپەی كارەبا، شۆكی كارەبا: ١- كارەبا گرتن لەپڕ ٢- كارەبا لێدان بۆ مەبەستی پزیشكی
S., Hematogenic	صدمة دموية المنشأ	خوێنە خورپە، خوێن لێدان، شۆكی خوێنزا: لەبەر كەمبوونەوەی (volume)ی خوێن پەیدادەبێت

S., Hypoglycemic = lmsulin shock	صدمة نقص سكرالدم	خورپەی شەکری خوێن، شۆکی شەکر کەمی خوێن
S., Insulin	صدمة الأنسولين	خورپەی ئینسولین، شۆکی ئینسولین: ئەو بارەیە کە لە زۆر ئینسولین (کردنە لەشەوە بە فیچقە)، کە دەبێتە هۆی لە پڕ کەمبوونەوەی بڕی شەکر لە ناو خوێندا، نیشانەکانی لەرزین و ئارەقکردنەوە و سەرە خولێ و جووت بینین.. هتد و لەسەر خۆچونە
S., Nerurogenic	صدمة عصبية النشأ	شۆکی ڕەگزا، دەمارە خورپە
S., Paralytic	صدمة الشكل	شۆکی شەپلە، خورپەی شەپلە
S., Protein	صدمة الزلال	شۆکی پرۆتین: لەماددەی پرۆتین کردنە ناو خوێن پەیدادەبێت بە لەرزو تا و گیرانی بۆری هەوا (تەنگبوونەوەیان) لەگەڵ ڕشانەوە و ڕەوانی نیشانەیەتی
S., Pleural	صدمة جنبية	شۆکی پلورا

S., Postoperative	صدمة بعد العملية	شۆکی دوا برینکاری
S., Primary	صدمة أولية	شـــــۆکی یەکــــــەمی (سەرەتایی)
S., Psychic	صدمة نفسية	دەروونـە خورپـە، شـۆکی دەروونی
S., Secondary	صدمة ثانوية	شۆکی دووەمی (ناوەنجی) (ناسەرەکی)
S., Serum	صدمة مصلية	شۆکی سیرۆم
S., Shell	صدمة القنبلة	شۆکی بۆمبا
S., Spinal	صدمة شوكية	شۆکی دڕکی
S., Surgical	صدمة جراحية	شـــــۆکی برینکـــــاری (جەڕاحی)
S., Vasogenic	صدمة وعائية المنشأ	شۆکی خوێندانزا: بەهۆی ماددەیەکــــــــــەوە پەیـدادەبێت کـە دەبێتـە هـــــۆی کرانــــــەوە (فراوانبــوون)ی دیــواری خوێندانەکان
Shot-gun Prescription	وصفة تحتوي على عدد كبير من المحتويات	ئــەو ڕەچــەتەیەیە کــە ژمارەیـــــەکی زۆری داو دەرمان تێدا تۆمار کراوە
Shoulder	كتف، منكف	شان
Sh blade	دفة (لوح) الكتف	دەفەی شان
S., Drop	منكـب سـاقط، كتـف سـاقط (سترخ)	شانی داکەوتوو
S., Frozen	كتف جامد	بەستۆکە شان
S., Girdle	المنكب	ناوشان

Shower	رشة، رش	پرژە، پرژاندن
Show	١- الطمث	دەشتان، مەهك: ١- ئەو ئاوە خوێناوییەی لەسەرەتای ژان (منداڵبوون)ەوە دێتە دەرێ لە لەشی ئافرەت ٢- حەیز، بێ نوێژی
Shrapnell's Membrane	غشاء (شرابنل)	پەردەی (شراپنێل): بەشە تەنکەکەی ژوروی پەردەی گوێیە کە نەختێ سێ گۆشەیە
Shunt	صارفة	لادەرە
Shudder	رعشة	تەزوو، موچرك
Shutter	سدادة	داخەرە
Sialaden	غدة لعابية	لیکەلو، لووی لیك
Sial-, Sialo-,	سابقة تدل على العلاقة باللعاب، لعابي	پێشگرێکە پەیوەندی بەلیك یان لیکە لووەوە نیشان دەدات
Sialadenitis	التهاب الغدة اللعابية	هەوکردنی (داگیرسانی) (سووتانەوە)ی لیکە لوو
Sialagogue	مدر اللعاب	لیکهێن
Sialemesis	تقيؤ اللعاب	لیکهێنانەوە، لیك ڕشانەوە: بەجۆرێکی هیستریایی لیکاو هەڵهێنانەوە (ڕشانەوە)
Sialism = ptyalism	العاب	لیکنێتی

Siale-,	بادئة تدل على العلاقة باللعاب أو الغدة اللعابية	پێشگرێکه، پێشبەندە بەمانای لیکی، پەیوەندی بە لیک و لووی لیکەوە
Sialoadenectomy	استئصال الغدة اللعابية	لیکە لوو بڕین
Sialoadenitis	التهاب الغدة اللعابية	هەوکردن (داگیرسان)ی لیکەلوو
Sialolith	حصاة لعابية	لیکە بەرد، بەردی لیك
Sialolithiasis	التحصي اللعابي	لیکە بەرد کردن: دروست بوون و پەیدابوونی بەرد لە لیکە ڕۆکاندا
Sialorrhea	سيلان لعابي	لیك کردن: لیك لێچوون
Sialosis	التلعب، سيلان اللعاب	لیك پێداهاتنت، لیکنی
Sialosyrinx	١- ناسور لعابي ٢- محقنة لعابية	١- ناسوری لیك، لیکە ناسور ٢- شرینقە (فیچقە)ی لیك: بۆ داشتنی لیکەرۆکان
Sialotic	لعابي	لیکاوی، لیکن
Sialozemia	سيلان اللعاب اللاطوعي	لیك پێداهتنە خوارەوەی خۆنەویست
Sib	١- نسيب، قريب (عصبة) ٢- نسابة دم، قرابة دم ٣- أخ أو أخت	١- خزم (ی نزیك)، کەس ٢- هاوخوێنی، خزمایەتی نزیك ٣- برا یان خوشك
Sibilant	صفيري	فیکەیی، خیزەیی، وشەیی

Sibling	أخ أو اخت	برا يان خوشك
Sibship	قرابة الدم	هاوخوێنی، خزمایەتی نزیك
Siccus	جاف، يابس	وشك
Sick	١- مريض ٢- غشي ٣- حائض (طامث)	١- نەخۆش، بیمار ٢- دڵ تێکەڵهاتو ٣- بێ نوێژ، لەحەیز (عوزر)دا بوون
Sickle	منجل	داس
Sickle ccell	خلية منجلية	داسە خانە، خانەی داسی
Sicklemia, Sickle-cell Anemia	منجلية الدم، شحاب منجلي	داسە خوێنی، کەم خوێنی داسی، داسە خوێنێتی
Sickling	منجلية	داسە خوێنی: پەیدابوون و فراژی بوونی داسە خانە لەناو خوێندا
Sickness	مرضي، غشيان	ناساغی، نەخۆشی، دڵ تێکەڵهاتن
S., Air, Aerial S., Airplane s.,	دوار الهواء، دوار الطيران	دەردە هەوا، بایەخولێ، نەخۆشی هەوا، سەرە خولێی فرۆکە
S., Altitude	دوار العلو	نەخۆشی بەرزی: بارێکە لە کەمی ئۆکسجینی کاتی فڕین لە بەرزاییدا
S., Athletes	دوار الرياضي	نەخۆشی وەرزشەوان: بێ هێزی، بەری چاو تاریك بوون، ڕشانەوە و سەر یەشە دوا بە دوای ماوەیەکی کورت وەرزشی تەنانی کردن بە تاوێکی زۆر

S., Black = Kala azar	المرض الأسود، كالازار	دەردە ڕەشە، ڕەشە دەرد، ڕەشە نەخۆشی، کالا ئازار
S., Caisson = Decompression Sickness	مرض (الكيسون)	نەخۆشی کەیسۆن
S., Car	دوار السيارة	نەخۆشی ئۆتۆمۆبیل، گێژیی ئۆتۆمۆبیل: دڵ تێکچوون ناسازی بە بزوتنەوە لەناو ئۆتۆمۆبیل یان شەمەندەفەر
S., Decompression	مرض تفقع الدم (نقص الضغط)	کەمە پەستێ، نەخۆشی پەستۆ کەمی
S., Falling = Epilepsy	الصرع، داء الصرع	دەردە فێ، فێداری
S., Green = Chlorosis	داء الاخضرار، الرمع	دەردە سەوزی
S., Morning	غثيان الصباح	ڕشانەوەی سبەینان
S., Motion	دوار الحركة	گێژیی جووڵە، دەردە جووڵی
S., Radiation	مرض الأشعاع	نەخۆشی تیشك
S., Sea	دوار البحر	نەخۆشی زەریا، گێژیی دەریا
S., Sleeping	مرض النوم	دەردە خەوێ، نەخۆشی خەوتن، نەخۆشی خەو
Side	جانب	تەنیشت، لا، پاڵ، دیو
Side effect	تأثير جانبي	کاری لاوەکی

Sideration	صعقة، عطبة	ترسه له هۆشخۆچوون
Sidero-,	حديدي، سابقة تدل على العلاقة بالحديد	پێشگرێکه پەیوەندی بە ئاسنەوە نیشان دەدات
Siderocyte	خلية حديدية: كرية دم حمراء تحتوي على حديد غير هيموكلوبيني	ئاسنەخانە، خڕۆکە سووره: خڕیلەیەکی سووره ئاسنی نا هیمۆگلۆبینی تێدایە
Siderodromophobia	رهاب السفر بالقطار	شەمەندەفەره ترسێ، ترسی گەڕان بەشەمەندەفەر (هێڵی اسنین)
Sideropenia	نقص الحديد	ئاسنە کەمێ، ئاسن کەمی: کەمی ئاسن لە لەشدا
Sideroscope	كاشفة الحديد: الكشف عن الحديد المعدني (لجسم غريب) داخل العين	ئاسندۆز، ئاسن دۆزەرەوە: ئامرازێکە بۆ دۆزینەوەی ئاسن (وەك تەنێکی بێگانە) لەناو چاودا
Siderosis	السحار الحديدي، الحديد، تكاثر الحديد في الجسم	فره ئاسنی له لەشدا
Siderotic	حديدي	فره ئاسنێ
Siderous	حديدي	ئاسنی، ئاسندار، ئاسنین، ئاسناوی

Sieur's Sign "Signe du Sieur"	علاقة (سيير)	نیشانەی (سێر): بەگوێ لە سنگ گرتن بەبیستۆك دانان لەسەر پشت و لە پێشەوەش دانە دراوێکی زیپودانان لەسەر سنگ و پیاکێشانی بە دراوێکی تر دەنگێکی کانزایی ڕوون دەبیسترێت لەکاتی ئاو هەبووندا لەناو بۆشایی سنگدا
Sieve	منخل، غربال	بێژنگ، هێڵەك
Sigh	تنهيدة	هەناسە هەڵکێشان
Sight	رؤية	بینایی، بینین: کردە یان توانستی بینین یان شتێکی بینراو
S., Day, Nyctalopia, Night blindness	جهر، عمى الليل	شەوکوێری
S., Far, Long s., Hypermetropia	بعد البصر، بعد النظر	درێژ (دور) بینی
S., Near, Myopia	قصر البصر، قصر النظر	نزیکبینی، کورتبینی
S., Night, Hemeralopia, Day blindness	عمى النهار	ڕۆژکوێری
S., Old = Presbyopia	رؤية الشيخوخة	پییر بینی، پیر بینێ

S., Short, Myopia	قصر البصر	كورتبينى
Sigma	سيكما	سيگما: هەژدەهەمين پيتى ئەلفوبێى گريكە، 6، s يان E وەك نيشانەى (هێما) ١/١٠٠٠ى چركەيەك بەكاردەهێندرێت
Sigmoid	السيني	سيگمۆيد، سينى: وەك s يان سيگماى گريك، پێچى سيگمۆيد يان سينى كۆلۆن
Sigmoidectomy	استئصال السيني	سيگمۆيد بڕين
Sigmoiditis	التهاب السين (S)	هەوكردنى (داگيرسانى) سيگمۆيد (سينييە كۆلۆن) (S)ە كۆلۆن
Sigmoidopexy	تثبيت السين	چەسپاندنى سيگمۆيد
Sigmoidoscope	منظار السيني	دووربينى سيگمۆيد، سيگمۆيدبين
Sigmoscopy, Sigmoidoscopy	تنظير السيني	سيگمۆيد بينين (بەدووربين)
Sign	علامة	نيشانە، بەڵگە
S., Antecedent	علامة المقدمة	نيشانەى پێشەكى
S., Babinski's	علامات (بابنسكي)	نيشانەكانى (بابنسكى): ١- نەمان يان كزبوونى پەرچەكردار (selfex)ى

		ئـەخیلی (Achilles)، وە بـەم جـۆرە لـە نەخۆشـی کـەژۆك (sciatica) جیـا دەکرێتەوە ٢- پەرچـــــــەکرداری بابنـــــسکی (Babinski elfex) ٣- لـە شـەپلەی نیوەییـدا کرژبوونی پانـە ماسـولکە (platysma)ی مـل باشـتر دیـارە لــە لا سـاغەکەدا وەك لە شـەپلە لێداوەکە وەك فییکــە کێـــشان و فووکردندا دەبیندرێت
S., Characteristic	علامة مميزة	نیشانەی جیاکەرەوە
S., Distinctive	علامة مميزة	نیشانەی جیاکەرەوە
S., Preliminary	علامة أولية	نیشانەی سەرەتایی
S., Premonitory	علامة منذرة	نیشانەی وریاکەرەوە
S., Prodromal	علامة بادرية	نیشانەی دەستپێکەری
S., Physical	علامة فيزيائية	نیشانەی فیزیایی
Signa [L]	أشر أو أكتب ويختصر كـ (s.) أو (sig) كما في الوصفة	تۆمارکـــــە، بنووســـــە: کورتەکــــەی (s.) یــــان (sig)ە وەك لە ڕەچەتەدا دەنووسرێت
Signature	توقيع، علامة	١- ئیمــزا: ئــەو بەشــەی ڕەچــەتە، کــە چــۆنیەتی بـــەکارهێنانی دەرمـــان نیشان دەدات، ٢- نیشانە

Signe = Sign	علامة	نیشانە
Silent	صامت	بــێ دەنــگ، کــپ، کــڕ، خوس، خپ
Silex = silica	صون	دوانۆکسیدی سلیکۆن
Silicon	سليكون	ســـلیکۆن: تـــوخمێکی کانزایــــە هێمــــای گەردیلـــــەیی (Si)ە، گەردیلـە ژمارەکـەی ٢٤ و کێــشی گەردیلـــەیی (٢٨,٠٦)ە
Silicosis, Grinder's Disease	الصوانية، السليكونية	دەردە ســـلیکۆن: ســـی نەخۆشـــییەکە تووشـــی دەبێـــت لەئـــەنجامی هەڵمــژینی تــۆزی بــەرد لەگەڵ هەناسەداندا
Silk-worm-gut	وتر أو خيط القز	دەزووی ئاوریــــشم، ژێ ئاوریــشم: بــۆ دروونــەوە بەکاردێت لە برینکاریدا
Silvatic	غابي	بێـــشەیی، جەنگـــەڵی: پەیوەنـــدی بێـــشە یـــان لەناو دارستاندا دەبێت
Silver	فضة	زییور: کانزایەکی نـەرمی ســـــپییە هێمـــــای کیمیاییەکــــەی Agیـــە گەردیلـە ژمارەکـەی (٤٧)ە و کێـــشی گەردیلـــەیی (١٠٧,٨٨)ە

S. fork Deformity or Fracture	كسر الشوكة الفضية	شـكاوی زیيـوە چـنگاڵ، گێـڕی چـنگاڵی زیيـو: لـەجێی خـۆی نـەمانی مەچـەکەك لەشـکاوی سەری خواروو کەوەرەدا
Simmonds Disease	مـرض (سمونـدز) ويتميـز بالـشيخوضة المبكـرة المرافقـة بأمراض نفسانية	نەخۆشـی (سـیمۆندز): باری پـێش وەخـت (زوو) پیربـوون بـە نیـشانەی دەروونییـەوە لەبـەر پووانـەوەی تـەواوی پیتەپتاری گلاند
S.'s Syndrome	لزمة (سموندز)	سـیندرۆمی (سـیمۆندز): بڕوانە S's disease
Simon's Position	وضع _سيمون)	بـاری (سـیمۆن): لەسـەر پشت پاڵکەوتن، ئـەژنۆ و ڕان هەڵکێـشان و نوشتانەوەی لاق بە سـەر ڕانـدا و کردنـەوەی ڕانەکان و بەرزکردنەوەی سمـت هـەروەها (Edebohls)یـشی پـێ دەڵێن
Simple	بسيط	سادە
Simpler	العشاب، طبيب عشاب	Sim: پزیشکی گژوگیا
Simples	اعشاب طبية	گژوگیای پزیشکی
Simpson's forceps	ملقط (سمبسون)	گـرە، فۆرسـێپی (سیمپسۆن)

Sims's position	وضع (سمز)	بـاری (سـیمز) نەخۆشـی لەسەر تەنیشتی چەپی و سنگی دەکەوێت، ئەژنۆ و رانـــــی راســـــتی هەڵدەکێـــشێت و بـــاڵی چەپیــــشی لەپـــشتەوە دادەنێت باری نیمچە لـە پەوڕوویی
S.'s Speculum	منظار (سمز)	(سـپێکیولەم)ی (سـیمز): ئامێرێکـە وەك دەنـووکی مـراوی نـاو لەشـی (زێـی) ئـــافرەتی پـــێ ســـەیر دەکرێت
Simul [L]	بنفس الوقت كـ...	لەهەمان کاتدا وەك
Simulation	١- محاكات ٢- تمارض	١- لاســـــایی: لاســـــایی کردنــەوەی نەخۆشـییەك بەنەخۆشییەکی تر ٢- خـــۆ نەخۆشخـــستن: بەدرۆ خۆ نەخۆشخستن
Sinapis	خردل	خەرتەلە
Sinciput	يافوخ	تەوقە سەر
Sinew	وتر، وتر عضلة	ژێ، چەقی ماسولکە
Singer's Node	عقدة المغني	گرێــــی گۆرانیبێـــــژ: گرێیــــەکی بــــچکۆلەی هێلکەییــە لەســـەر ژێ دەنگــی گــۆرانی بێــژەوە پەیدا دەبێ

Singultation = Hiccup	فواق	نزگەرە
Singultus	فواق	نزگەرە
Sinistral	يساري	چەپە، چەپی، چەپلەر
Sinistrality	يسارية: تفضل استعمال العضو اليساري من الأعضاء الزوجية عند اجراء اعمال ارادية	چەپلەری: چەپەیی، چەپێتی پەسند کردنی بەکارهێنانی ئەندامی چەپی ئەندامە دوانییەکان کە ئیشی خۆویستیان پێ بکرێت
Sinistro-,	سابقة تعني يسار أو العلاقة باليسار	پێشبەند بەمانای چەپ یان پەیوەندی بە چەپەوە
Sinistrocular	أيسر العين	چەپەچاو: کەسێك کە بەزۆری چاوی چەپی بەکاربهێنێت
Sinistromanual	أيسر (اليد)	چەپلەر
Sino-atrial	جيبي اذني	گیرفان و گوێچکەیی: پەیوەندی گیرفانی خوێنهێنی و گوێچکەلەی دڵ
Sino-auricular	جيبي أذيني	گیرفان و گوێچکەیی
Sinography	فحص الجيوب شعاعيا	ساینۆگرافی، تیشکە وێنەگرتنی گیرفانەکان
Sinoventricular	جيبي بطيني	گیرفان و زگۆڵەیی: پەیوەندی گیرفانی خوێنهێنی (simus renosus) و زگۆڵەی دڵ

Sinuous	**ملتو**	**پێچاو پێچ**
Sinus	**جيب**	**گیرفان:** **١- بۆشایی، چاڵ** **٢- خوێنگرێکی گەورە خوێنی تێدابێت بەتایبەتی خوێنی پیس** **٣- بۆشاییەك لەناو ئێسقانێکدا** **٤- ناسۆرێکی کێمدار (هەوکردو)**
S., Air	**جيب هوائي**	**گیرفانی هەوا: بۆشاییەك لەناو ئێسقانێکدا کە هەوای تێدایە**
S. of the anterior chamber	**جيب الغرفة الأمامية**	**گیرفانی ژوروی پێشەوە: ئەو ماوە (بۆشایی)یە تەسکەی لە کەناری ژوروی پێشەوەی چاودایە لەنێوان کەناری گلێنە (cornea) و ڕیشە (root)ی ڕەشێنەدا**
S., Coronary	**جيب أكليلي**	**گیرفانی ئیکلیلی (تاجی): خوێنهێنێکی هەندێ گەورەیە لەسەر ڕووی ناوپەنچکی دڵدا خوێن وەردەگرێت لە لای ڕاست و لای چەپ و لەپۆپەی دڵ و ڕۆی دەکاتە ناو گوێچکەڵەی ڕاستی دڵەوە**
S., Frontal	**جيب جبهي**	**گیرفانی تەوێڵ (ئەنی)**

S’s Lymph	جيوب لمفاوية	لیمفـه گیرفـان، گیرفـانی لیمفی
S., Maxillary	جيب فكي	گیرفانی شەویلاگە
S., Pilonidal	ناسور عصعصي	ناسـوّری کلێنـچکە: ناسـوّرێکە کێمـدا و چەپکی مـووی لەناودایـە بـەزۆری لەناوچـە، کلێنچەکە دەبێت
S.renalis	جيب كلوي	گیرفانی گورچیلە
Sinusal	جيبي	گیرفانی
Sinusitis	التهاب الجيب	هـەوکردنی گیرفـان، سـووتانەوەی گیرفـان، داگیرسانی گیرفان
Sinusoid	شبه الجيب	نیمچە گیرفان، ساگیرفان: ١- لە (بە) گیرفان دەچێت ٢- جۆرە خوێندانێکە لە
Sinusotomy	شق الجيب	گیرفان هەڵدڕین
Sinoventricular	جيبي بطيني	گیرفان و زگۆڵەیی
Siphon	مثعب، ثعب	سـیفۆن، وشـتر گـەرو: بۆرییـەکی نوشـتاوەیە دووقـۆڵی نایەکـسانی هەیـە بـۆ گواسـتنەوەی شـلە لـە دەفرێکـەوە بـۆ دەفرێکـی تـر بەکاردەهێندرێت
Siphonage	تثعيب	سیفۆن بەکارهێنان: وەك بۆ داشتنی ئاشك

Sirup = syrup	شراب	شیله، شروب
-sis	لاحقة أو نهاية للكلمات تدل على الحالة أو الوضعية	پاشگرێکه بار و چۆنیەتی نیشان دەدات
Sito-	سابقة تدل على العلاقة بالطعام	پێشگرێکه پەیوەندی به خواردەمەنییەوە پیشان دەدات
Sitology	علم الأطعمة	زانستی خواردەمەنی، خۆراکزانی: باسی له خواردن و خواردەمەنی دەکات
Sitomania	هوس الأكل	تێر نەخۆری، مانیای خواردن: ١- برسێتی هیمگار زۆر و ئارەزوی بێ پایان بۆ خواردن ٢- تێر نەخۆری ناو به ناو
Sitotherapy	المعالجة الغذائية	چاره به خواردەمەنی، خۆراکه چاره
Situation	الحال	بار، دۆخ، شوێن، جێگا
Situs	وضع، موقع	بار، دۆخ، شوێن
S.inversus vicerum	وضع الأحشاء بالمقلوب	باری هەناوی ئاوەژوو (هەلگەڕاوە): ئەندامی لەش (بەتایبەتی زگ و سنگ) له شوێنی ئاسایی خۆیان بۆ بەری ئەو بەر هەلگەڕاونەوە
S.perversus	تبدل موضع (أي حشو)	باری له شوێنخۆ نەماوی (هەر هەناوێك) شوێنگۆڕکێ

S.solitus	الوضع السوي (للأحشاء)	شوێنی ئاسایی (هەناو)
S.transversus = S.inversus viceram		
Sitz-bath	(حمام ستز)، حمام نصفي	گەرماوی (سیتز)، نیشتە گەرماو، چیچکە گەرماو: نەخۆشی لەناو تەشت یان دەفرێکی تردا دادەنیشێت و ئاو تاکەلەکەی دەگات
Sixth Nerve	العصب السادس، عصب العين المبعد	ڕەگی شەشەم، ڕەگە دوورخەرەوەی چاو
Skelalgia	ألم الساق	لاقە ئێشە، لاقە یەشە، ژانی لاق
Skeletal	هيكلي	پەیکەری، ئێسکبەندی، چوارچێوەیی
Skeleton	هيكل	پەیکەر، چوارچێوە، ئێسکبەند: چوارچێوە ڕەقەکەی لەشی گیانلەبەر
S., Appendicular	هيكل الأطراف	ئێسکبەندی پەلەکان، پەیکەری پەلەکان
S., Axial	الهيكل المحوري	تەوەرە ئێسکبەند، ئێسکبەندی تەوەرەیی ئێسکبەندی سەر و قەد
Skeocytosis=Deviation to the left	الميل لليسار	چەپە شکانەوە، لادان بۆ لای چەپ
Skia	سابقة تعني الظل	پێشبەندێکە بەمانای سێبەر
Skiagram,	صورة شعاعية	تیشکە وێنە، ڕونتگەنە

Skiagraph = Roentgemogram		وێنه
Skiametry = Papilloscopy = Retinoscopy	قياس شعاعي، قياس ظلي	ڕێگایەکی بابەتی یان شتی (objective)ە بۆ پشکنین ناسینەوە و نرخاندنی هەڵەی شکانەوەی چاو (nefraetiv errors) بە ئاراستە کردنی گورزە تیرۆژە ڕووناکییەك بۆ ناو چاو سەرنجدانە بەشە ڕووناکەکەی سەر تۆڕی چاو و شکاندنەوەی تیشکەکانی کە دێنەوە دەرێ لەلایەن چاوەوە
Skias	تنظير شعاعي: ١- قياس شعاعي skiametry ٢- فحص شعاعي للجسم	تیشکە پشکنین: ١- تیشکە پێوانە ٢- تیشکە پشکنینی لەش
Skill	مهارة	هونەر، کارامەیی
Skin	جلد	پێست، توێکڵ
S., Chamois	جلد الشموا	چەرمی کودەری (شامط)
S., Glossy	جلد أملس، جلد لماع	پێستی لووس، پێستی بریقەدار
S., Parchment paper s.	جلد جاف، جلد ورقي	پێستی پارچەمەنتی، پێست تەنکی، پێست کاغەزی
S., Piebald	جلد	پێستی بەڵەك

S., Trus (cuitis vera)	الجلد الصحيح، الجلد الحقيقي، الأدمة	پێستی ڕاستەقینە: بەشی ژێرەوەی پێستە، بن توێخ (بنتوێ)
Shiy	نحيف	ڕیپوەڵە، لاواز، سیس
Skirt	تنورة	داوێن، تەنوورە
Skodaic	سكودي	سکۆدایی: پەیوەند یان بەناوی (سکۆدا)ی برینکاری بەناو بانگی نەمساییەوە ناونرا
Skull	جمجمة	کاپۆڵ، کەللەسەر، کاسەی سەر: ئێسکبەندی سەر بریتییە لە هەشت ئێسکی کەللەسەر و چواردەی ڕوو: پشتەسەرە یەك و جوتێك دیوارە و جوتێك لاجانگە و پێشە سەرەیەك و ئیسمۆید و پوازە ئێسکی کەللەن، ئەوانەی ڕوو دوو فرمێسکی، دوولووتی، دوو مەلاشوو، دوو پێچپێچۆکەی خوارووی لووت، دوو کایلەی ژووروو دوو ئێسقانی گونە و گاسنەییەك و شەویلاگەی خوارون
S.maplike	جمجمة خرائطية	نەخشە کاپۆڵ، کاپۆڵی نەخشەیی

Slant	ميل، مائل، يميل	لاری، لار، لاربوون
Slamtuio	احول، مائل	خێچ، لار
Sleep	نوم	خەو، نووستن، خەوتن، خەون
S., Twilight	الكرى	وەنەوز
Sleeplessness = Insomnia	أرق	خەو (لێ) زڕان، شەونخوونی، بێ خەوی، خەو لێ نەکەوتن
Sleepy	ناعس، نائم	خەوالۆو
Slice	شريحة، يشرح	نوێ، قاش، ئەنجنين، توێژاڵ
Slide	شريحة زجاج	سلايدی شووشە: پارچە شووشەيەكە شتی لەسەر دادەندرێت بۆ خستنە ژێر ميكرۆسكۆپ ژێی سەير كردنيان
Slimming treatment	علاج السمنة	چارەی قەڵەوی، لاوازكردن: هەچ چارەسەرێك كەلە ئەنجامدا مرۆی پێ لاواز دەبێت
Sling	علاقة: لفاف أو علاقة لحمل أو دعم جزؤ من أجزاء الجسم	هەڵواس، يان كۆمەكی بەشێكی لەش پێچەرێكە بۆ هەلگرتن و
Slit	شق، يشق:	تلّيش، درز، درزتێكردن، داتلّيشان، هەڵدرين
Slit-lamp	مصباح مشروح	چرای درز بردوو

Slough	خشكريشة	قەتماخــە: پەڵێكــە لــە شانەی مردو لەناو یان لە شـــانەی زینـــدو جیـــا دەبێتەوە
Sloughing	انفصال الخشكريشة	قرتماخــە بەســـتن یـــان كـەوتن: دروست بـوون و یــــان جیابوونـــــەوەی قرتماخە (slough)ێك
Slow	بطئ	سست
Slows	مـرض الحليـب (مـن أمـراض الماشية)	دەردە شیر، نەخۆشی شیر (نەخۆشێكی ئاژەڵە)
Sludge	طمي، حمأة	لیتە
S., Activated	حمأة مفصلة	لیتەی چالاككراوە
S., Dewatered	حمأة مجففة (طين مجفف)	قوڕولیتەی وشككراوە
Sludging	تطمية	لیتاندن، كردنە لیتە
Smallpox	جدري	ئاوڵە، خوریكە، خوریلكە
Smear	مسحة	پۆســـتە، سمـــتیر: تـــێ هەڵـسووراو: نموونەیەكـە بـــۆ لێ وردبوونـــەوەی میكرۆســــــــــكۆپی بەهەڵـــسوونی هەنـــدێك لەماددە كە لە سلایدێكی شووشە ئامادە دەكرێت
Smegma	لخن	بۆگەنـــە: دەردراوێكـــی خەســـتی پـــەنیری بـــۆن ناخۆشـە لـەژێر چـەرمی سەری كێر یـان لـەدەوری گنجە زێدا دەبێت

Smell	رائحة، شم	بۆن، بێن، بۆنكردن، بـۆن لێهاتن
Smelling Salts	أمـــلاح الـــشم، كاربونـــات الأمونيوم	خــــوێی بـــــۆنكردن، كاربۆناتی ئامۆنیۆم
Smith's Dislocation of the Foot	خلع المقدم من نوع (سميث)	لەجێــچوون (سمــیس)ی پــێ: لـە جێـچوون گـشت ئێـسكەكانی شـانە پـێ بـۆ سەرەوە و پشتەوە لەگەڵ ئێسكە سنگی ناوەوە
S.'s Fracture	كسر (سمث)	شكاوی (سمیس): شكاویی گردە بڕ (پـان)ی كـەرەوە دەوری پێـــــــــــنج ســانتیمیەترە لــە ژوور سەری خوارووییەوە
S.'s Reaction for Bile pigments	تفاعــل (سميــث) للأصــباغ الصفراوية	كــارلێكی (سمــیس) بــۆ (لــەبارەی) ڕەنگـــەكانی زراوەوە: تـــــــەنتریۆد دەكرێـــت بەســـەر ئـــەو شـلەیەدا كـە دەویـسترێت تـــاقی بكرێتــــــەوە لەســـەرخۆ، ئەلقەیـــەكی ســەوز هـــەردوو شـــلەكە لێك جیـا دەكاتـەوە (واتـا لـــــــە نێوانیانـــــــدا پەیدادەبێت)
Smith's Cramp	شنج (سمث) تـشنج مـؤلم في عـضلات اليـد والـساعد عنـد الحدادين	جــــــەمامی (بــــــەگیر وەســتانی) (سمــیس) بــە گیروەستانێكی پڕ ئـازاری ماســولكەكانی دەســت و بازووی ئاسنگەرە

Smith-Petersen Nail	مسمار (سمث بترسن)	بزماری (سمیس پیتەرسن)
Smog = (smok log)	ضبخان: مزيج من الضباب والدخان	تەکەڵ: تێکەڵێکی (تەم و دووکەڵ)ە
Smoke	دخان	دوکەڵ
Sn	الرمز الكيمياوي للقصدير	هێمای کیمیایی تەنەکەیە
Snail	حلزون	شەیتانۆکە، هێلکە شەیتانۆکە
Snake	حية، ثعبان	مار
Snap	قصف	خڕە: دەنگێکی کورتی تیژ: ناڵە
S., Opening		خڕەی کردنەوە: دەنگێکی کورتی تیژە دوا بەدوای سەرەتا (دەستە پێکردن)ی دەنگی دووەمی دڵ پەیدادەبێت و لەماوەی چوارەمی نێوان پەراسوودا دەبیسترێت
Snare	أنشوطة	قوڵفە: قوڵفە یان ئەڵقەیەکی تەڵە بۆ گرتن یان بڕینی شت پێست (بەتایبەتی زیادەگۆشت بڕین)
Sneeze	عطاس، يعطي	پژمە، پژمین
Snore	شخير	پرخە، پرخاندن
Snoring	شخير	پرخاندن، پرخە پرخ

Snow	ثلج	بەفر
S., Carbondioxide	ثلج ثنائي أوكسيد الكربون، الثلج الجاف	بەفری دوانۆکسیدی کاربۆن، وشکە بەفر
Snow-blindness	عمى الثلج	بەفر کوێری
Snuff	سعوط	بڕنووتی
Snuffles	سيلان الأنف في الأطفال (السفلس الوراثي)	چڵمنی: چڵمنی منداڵان: هەمیشە چڵم لە لووتی منداڵ هاتن بەگشتی لە سیفلسی زگماکدا
Soap	صابون	سابوون
S., Carbolic	صابون كاربولي	سابوونی کاربۆلی، کاربۆلە سابوون
S., Hard	صابون صلب	سابوونی ڕەق، ڕەقە سابوون
S., Soft	صابون سائل	سابوونی شل (نەرم) شلە سابوون
Sob	تنهد	نسکە، نسکە نسك، هەنسکدان
Sober	عفيف، زاهد، وقور	خاوێن، خوپارێز
Sobbing	تنهد، تنهيده	نسکە نسك، هەنسکدان، هەنسك
Socia	مرافق، ملحق	هاوڕێ، پاشکۆ
Social	اجتماعي	کۆمەڵایەتی ئیجتیماعی، کۆمەڵی، گەلی
Sociology	علم الأجتماع	کۆمەڵزانی، سوسیۆلۆجی، زانستی کۆمەڵ: زانستی دیاردە و پەیوەندی کۆمەڵایەتی (ئیجتماعی)یە

Sociometry	قياس التهذيب الاجتماعي: فرع من علم الأجتماع يعني بقياس السلوك الأجتماعي للبشر	ڕەفتاری کۆمەڵپێوی: لقێکە لەسوسێو لوجیٚ خەریٚکی پێوانە کردنی سروشتی کۆمەڵایەتی مرۆوە
Socket	وقب، سنخ	چاڵ: بۆشایی یان چاڵێکە پارچەیەکی تری پێدا کراوە
S., Dry	سنخ جاف	وشکە چاڵی ددان
S., Tooth	سنخ	چاڵە ددان، چاڵی ددان: بەو بۆشاییەیە قوچکەیی یانە کەلە شەویلاگەی ژورو یان خوارو دایە کە ددانیان تێدا چەسپ بووە
Soda	صودا	سۆدا: بیکاربۆناتی سۆدا
Sodium	الصوديوم	سۆدیۆم: کانزایەکی نەرمی سپیی زیویییە گەردیلە ژمارەکەی ۱۱یە و کێشی گەردیلەییەکەی (۲۲,۹۹۷)ە
Sodokosis = Rat-bite Fever	حمى عض الجرذ	تای گازی مشك
Sodomist	لوطي، لواط	نێربازی
Sodomite	لوطي	نێرباز
Sodomy	لوط، لواطة	نێربازی

Soft	لين	نەرم
Softening	تلين	نەرمبوون، نەرمبوونەوە
Solar	شمسي	خۆری، ڕۆژی: پەیوەندی ڕۆژ
S. plexus	الضفيرة الشمسية	هۆنراوەی خۆری، خۆرە پرچ
Solarum	مشمسة	هەتاودان، شووشە بەند، هەتاوگە: ژوورێکی شووشە بەندە گەرماوی خۆری تێدا دەکرێت
Sole	اخمص، اخمص القدم	بەری پێ، بنکی پێ مانبی پێ
Soleus	اخمصي	بەری پێی: یەکێکە لە ماسولکەکانی پووز
Solid	صلد، صلب	سەخت، ڕەق
Solidarity	تضامن	هاوکاری
Solitary	وحيد، منضر	تەنیا، تەنها، تاك، تاقانە
Solubility	قابلية الذوبان	توانەوە: توانستی توانەوە
Soluble	قابل للذوبان	تواوە: دەشێت بتوێتەوە
Solum	قعر	بنك، ژێر: ژێروترین بەش یان بنك
Solute		تواوە: ماددەیەکی لە شلەیەکدا تواوە، گیراوەیەك بریتییە لەتواوە لەناو توێنەرەوەدا

Solution = Solutio	محلول، حل	گیراوە، گرتنەوە، توانەوە، تواندنەوە
S., Alcoholic	محلول كحولي	کهولە گیراوە: ئەو گیراوەیەیە کە کهوول تێیدا توێنەرەوەیە
S., Colloidal	محلول غروي	گیراوەی مڵ
S., Dakin's	محلول (داكين)	گیراوەی (داکین): گیراوەیەکی ئاویی هایۆکلۆریدی سۆدیۆمە بۆ میکرۆبکوشتن بەکاردێت
S., Decimolar	محلول عشرجزئي	گیراوەی دەیەکە مۆڵی: گیراوەیەکە ١٠/١ی هێزی گیراوەیەکی مۆڵی هەیە
S., Decinormal	محلول عشر قياسي	گیراوەی دەیەکە پێوانەیی: دەیەکی ئاسایی (پێوانەیی)یە
S., Fehling's	محلول (فهلنگ)	گیراوەی (فەهلینگ): بریتییە لە دوو جۆر گیراوە بۆ بەکارهێنان دو بەشی یەکسان تێکەڵ دەکرێت لەهەر جۆرێکیان
S., Formaldehyde	محلول (فورمالديهايد)	گیراوەی (فۆرماڵدیهاید): گیراوەیەکی ڕوونی بێ ڕەنگە، بۆنێکی تونی هەیە ٣٧٪ گازی فۆرماڵدیهایدی تێدایە

S., Hartman’s	محلول (هارتمان)	گــــيراوەی (هارتمـــــان): گيراوەيەكـە بريتييـە لـە (سايمۆڵ) كهـوولی ئـەثيـل (٩٥٪) لەگـەڵ ئيـثـەری گۆگردی
S., Hartmann’s	محلول (هارتمان)	گــــيراوەی (هارتمـــــان): گيراوەيەكــــە كلۆريــــدی ســــۆديۆم و لاكتـــــاتی ســــۆديۆم و فۆســــفاتی كالسيۆمی تێدايە
S., Hyperosmotic	محلول مزود حدة الشم	گـــــيراوەی بۆنتيــــــژی زۆركەرە
S., Hypertonic	محلول فائق المتوتر	گـيراوەی فـرە گـرژ (فـرە هێز)
S., Isotonic	محلول متساوي التناضح	گــــيراوەی هاودەلانــــدن (چونيەك)
S., Molal	محلول مولالي: محلول يتكون من إذابـة مـول مـن المـذاب في كيلوغرام من المذيب	گــــــيراوەی مـــــــۆلالی: گيراوەيەكـــــــــــــــە، لەتواندنــــەوەی مۆڵێــــك تــواوە لــە كيلــۆگرامێكی توێنەردا پێك دێت
S., Molar	محلـــول مـــولاري: محلـــول، يتكون من مول من المـذاب في لتر من المحلول	گــــــيراوەی مـــــۆلاری: گيراوەيەكـــــــە لـــــــە تواندنـــــەوەی مـــــۆڵێكی تــــواوە، لــــە ليترێكــــی گيراوەكەيدا پێك دێت

S., Normal	محلول عباري: محلول يتكون من اذابة مكافئ غرامي واحد (وزن مكافئ واحد) من المذاب في لتر من المحلول	گیراوەی پێوانەیی: گیراوەیەکە، لە تواندنەوەی کێشێکی هاوهێزیی گرامیی تەواوە لە لیترێکی گیراوەکەیدا پێك دێت
S., Normal saline	محلول الملح الإعتيادي	گیراوەی خوێی خۆراك (ئاسایی)
S., Physiological Sodium Chloride	محلول كلوريد الصوديوم الفسيولوجي	گیراوەی کلۆریدی سۆدیۆمی کارەندامزانی
S., Ringer's	محلول (رينكر)	گیراوەی (رینگەر): گیراوەیەکی ڕوونی بێ ڕەنگە کەمێك سوێرە لەگشت ١٠٠ سی سییەکدا ٨٢٠ - ٩٠٠ ملگم کلۆریدی سۆدیۆم، ٢٠ - ٣٥ ملگم کلۆریدی پۆتاسیۆم لەگەڵ ٣٠ - ٣٦ ملگم کلۆریدی کالسیۆمی تێدایە، بەئاوی تازە کوڵاوی پاکژ دەگیرێتەوە
S., Standard	محلول قياسي	گیراوەی پێوانەیی: گیراوەیەکە لەگشت لیترەیەکدا بڕێکی سنوورداری تایبەتی ماددەی تەواوە تێدایە

S., Saturated	محلول مشبع	گیراوەی تێر: گیراوەیەکە توێنەرەوەکەی چەند لە بارییایە، تەواوەی تێدا توێنراوەتەوە
Solvent	مذيب	توێنەرەوە: ئەو شلەیەی کە شت دەتوێنێتەوە یان شتی تێدا دەتوێتەوە
Soma	بدن	تەن، لەش، جەستە
Somatic	بدني	تەنەکی، لەشی، پەیوەندیی لەش
Somato-,	سابقة تعني بدني أو ذو علاقة بالبدن	پێشگرێکە بەمانای پەیوەندی بە لەشی (تەن)ەوە
Somatogenic	بدني المنشأ	تەنزا
Somatology	علم (دراسة) الأبدان	تەنزانی (زانستی تەن)، سۆماتۆلۆجی: باس لە (anatomy) و فیزیۆلۆجی لەش دەکات
Somatometry	قياس البدن	تەن پێوان: پێوانە کردنی لەش
Somatopathy	اعتلال البدن	دەردە تەن، دەردی تەن: نەخۆشییەکانی تەن بەجیاوازی لەوانەی دەروون و هۆش
Somatopsychic	بدني نفسي	تەن و دەروونی: پەیوەندی تەن و دەروونی (بیر)

Somatosexual	بدني جنسي	تەن و جنسی: پەیوەنـدی تایبـــەتی تـــەنانی و جنسییەکان پێکەوە
Somatotype	نمط بدني	تەن تیپ، تەنە نموونـە: نموونـــە، تیـــپ یـــان چەشنێکی تایبەتی تەن
Somite	فلق	پەلك
Somnambulance	السير في المنام، سير النائم	خـــەوڕۆیی، لـــە خـــەودا ڕۆیـــــشتن، ڕۆیـــــشتنی نوستوو، گەڕانی نوستوو: لەخەودا ڕۆیشتن
Somnambulism	السير في المنام (المنام)	خەو ڕۆیی
Somnambulist	سائر في المنام، سائر نائم	خـــەوڕۆ، لـــە خـــەودا ڕۆیشتوو
Somni	نـــومي: بادئـــة تـــدل علـــى العلاقة بالنوم	پێـشگرێکە، پێـشبەندێکە بـــەمانای پەیوەنـــدیی بەنووستن (خەو)ەوە
Somnifacient	منوم	خەولێخەرە، نوێنەرە
Somniferous	منوم	خەولێخەر، نوێنەر
Somniloquence	الـتكلم أثنـاء النـوم، تكلـم النائم	لەخەودا ئاخافتن
Somniloquism	الـتكلم أثنـاء النـوم، تكلـم النائم	لەخـــەودا قـــسە کـــردن، ئاخافتنی نوستوو
Somnipathy	علة نومية، اضطراب نومي	خـەوە دەرد، دەردە خـەو، ناســاخی خـــەو، خـــەو شـێوان: هـەچ ناسـازییەك پەیوەنـدی نووسـتن کـە ڕوودەدات لە مرۆڤ
Somnolence	نعاس، الوسن	خەوالّوویی

Somnolent	نعسان، وسنان	خەوالّوو
Somnolentia	نعاس، وسن	خەوالّوویی
Somnilism	التنويم	خەواندن: بارێکی خەوی مێزمەری یان موگناتیسییە
Somnus	النوم	خەو، نوستن
Sonde = Sound	مسبر، مسبار	مییل
S. Coude	مسبار مكوع	مییلی خوار، مبیلی ئاینشکدار: کاسیتەر بکە لەخوار سەرەکەیەوە نوشتاوەتەوە وەك ئانیشك
Sone	سون، وحدة الصوت	سۆن: ئەندازەی دەنگ: رادەی بەرزی ئاوازێکە لە لەرەی ١٠٠٠ خول بێت لە چرکەیەکدا چل دەسیبێڵ لە ژوور ئاستانەی گوێگرە (listner)وەیە
Sonitus	طنين، طنين الأذن	وژە، زرنگە، گوێ زرنگانەوە
Sonometer	مقياس الرنين، مقياس حدة السمع، (السونرميتر)	(سۆمۆمیتەر): ١-پێوەری گوێ سووکی (تیژی) ٢- زرنگە پێو، پێوەری زرنگانەوە
Sonne Dysentery	زحار (سوني)	زەحیری (سۆنی)
Sonorous	رنان، طنان	زرنگەدار

Soor = Ihrush	سخام، هباب	تەنی، سووتوو
Sophistication	غـش (الأطعمـة أو الأدويـة) تعقيد	گــزی، خەوشــكردن (ی دەرمــان یــان خــۆراك، ئاڵۆزكردن
Sophisticated	مغشوش معقد	گــزی تیــاكراو، خــەوش تێكراو ئالۆز
Sophomania	هوس الحكمة	ســـــەودای ژیـــــری، ســـــۆفۆمانیا: بـــــڕوای كەسـێك بـەژیری خـۆی (واتــا خــۆ زۆر بـــەژیر دابنێت)
Sopor	نوم عميق أو هادى	خـــەوێكی قـــووڵ یـــان خۆش
Soporiferous	منوم	خەولێخەرە، نوێنەرە
Soporific	منوم أو عقار منوم	خەولێخـــەرە، نوێنـــەرە، دەرمانی خەو (نوستن)
Soporous	نائم	خەوتوو، نوستوو
S. op. s. (L. si opus sit)	ان كـــان ضـــروريا، عنــــد الضرورة	ئەگــەر پێویــست بــوو، لەپێویستیدا
Sordes	قذارة	بــەڵخ: ئــەو بەڵخــەی بەسەر زمان و ددان و لچ و لێـوەوە پەیـدا دەبێـت لەكاتی تـاوی نەخۆشیدا، پیسی
Sore	قرحة	زام، برین
S., Bed = Docubitus ulcer	قرحة الفراش	زامی نوێن

S., Hard	القرحة الصلبة	سەختەزام، شانکەر
S., Oriental	القرحة الشرقية	زامـی ڕۆژهەڵاتـی، کـوانی خورما
S., Soft	القرحة الرخوة	نەرمە زام، ساشانکەر
Sore-throat	الم البلعوم، التهاب البلعوم	گـەروو ئێـشە، ژانـی گەروو، هەوکردنی گەروو
Soret’s Band	شريط (سوريك)	شریتی (سورێ)
Sororiation	نمو الشدي: كبر الشدي عند البلوغ	مـەمككردن، مـەمك كـردن: لـە دەوروبـەری ڕەسـین (بلـۆق)دا گەورەبوونی مەمکەکان
Soterocyte = platelet	لويحة	دەپیلـە، دەپۆکـە، دەپۆچکە
Souffle	نفحة	فیتە: دەنگێکی بیستۆکی ئارام
S., Cardiac	نفحة قلبية	دڵە فیتە، فیتەی دڵ
S., Fetal	نفحة جنينية	ئاوڵەمـە فیتـە، فیتـەی ئاوڵەمە
S., Funic, Funicular s.,	نفحة سرية	ناوکە فیتە، فیتەی ناوك
S., Placental	نفحة سخدية	ئاوەڵـە فیتـە، فیتـەی ئاوەڵ
S., Splenic	نفحة طحالية	سپڵە فیتە، فیتەی سپڵ
S., Umbelical, Funic s.,	نفحة سرية	ناوکە فیتە، فیتەی ناوك
S., Uterine	نفحة رحمية	فیتەی مناڵدان (پسدان): ئـەو دەنگـەی خـوێن پەیـدای دەکـات لـەناو خوێنبـەرەکانی پـسدانی ئاوسدا

Sound	صوت، مسبار، مسبر	دەنگ، میل: ئامێرێکە دەکرێت بەناو ئەندامێکی بۆشدا بۆ پشکنین بۆ هەبوونی تەنی بێگانە یان دۆزینەوەی شوێنی تەنگ
S., Auscultatory	صوت تسمعي	دەنگی بیستراو: هەر دەنگێك کە بە بیستۆك بەکارهێنان دەبیسترێت
S., Cardiac	صوت قلبي	دڵە دەنگ، دەنگی دڵ
S., Esophageal	مسبار المرى	میلی سورێنچك: میلی نەرمی درێژە بۆ پشکنینی ناو سورێنچك
S., Friction	صوت احتكاكي	دەنگی لێکخشاندن، دەنگی لێك خستن: هەچ دەنگێك کە بەلێك خستنی رووی ووشت پەیدادەبێت
S., Heart	اصوات القلب	دەنگەکانی دڵ: ئەو دەنگانەی لەناوچەی دڵدا دەبیسترێن
S., Lacrimal	مسبار دمعي	میلی فرمێسك: میلێکی باریکە دەکرێت بە فرمێسکەڕۆدا
S., Percussion	صوت القرع	دەنگی لێدان: هەچ دەنگێك بەپیاکێشان پەیدادەبێت
S., Physiological	صوت فيزيولوجي	دەنگی کارەندامزانی

		(دەنگـــی فیزیۆلـــۆجی): ئـــەو دەنگەیـــە لـــەکاتی گیرانـــــی گوێـــــچکەدا دەبیسترێت
S., Pistol-shot	صوت الطلقة	دەنگـــی گوللـــە، تەقـــەی گوللـــە: دەنگێکـــی تیـــژە لەگەڵ گشت لێدانێکی دڵ دەبیـــــسترێت لـــــەکاتی بیستۆك
S., Respiratory	صوت تنفس	دەنگی هەناسە
S., Succussion	صوت الخض	شـــڵقە، دەنگـــی شـــڵەقین: شڵقە شڵقێکە دەبیسترێت لەسەر ئاشکی باکردو یان ســـــنگی پـــــڕ لەهــــەوا (بۆشـــایی پلـــوورا) و ئـــاو لـــەکاتی ڕاشـــڵەقاندن و گوێ لێ گرتندا
S., Tick-tack	تكتكة	ترپـــــەی دڵ، تکـــــەتك: دەنگی دڵە بەجۆرێك کـە چ جیاوازییـــەك نییـــە لـــەنێوان یەکـــەم و دووەم دەنگیدا بەزۆری لەساوادا دەبیسترێت
S., To-and-fro	خيزه	دەنگـــی هاتوچـــۆ: ئـــەو دەنگـــە تایبەتییـــەی لێ خستنە کەلـە هـەوکردنی پـەردەی دڵ یـان پـەردەی سیدا دەبیسترێت

S., Urethral	مسبر مبالي، مسبار الأحليل	میيلـــــــى میـــــــزەڕۆ: ئامرازێکی درێژی باریکی هەنـدێ قووچـەکییە بـۆ پـشکنین و فراوانکردنـــی میزەڕۆ
Sounding	سبر	میل لێدان، میل پیاکردن
Sour	حامض، متخمر	ترش، ترشاو، ترشەلۆك
Sour milk	لبن رائب	ماست
Southey's Drainage-tubes	انابيب (ساوثي)	لوولەی (ساوزی)
Soya, Soy bean	الصويا	سۆیا، دەنکە سۆیا: دەنکی ڕووەکێکـــــە کـــــەمێك نیـشاستەی تێدایـە بـەڵام پڕە لە پرۆتین
Space	فضاء، حيز	ماوە، بۆشایی، جێ: ١- ماوەیەکی سنوودار ٢- بۆشاییەکی ڕاستەقینە یـــــــان شـــــــاردراوە (potential)ی لەش
S., Apical	حيز فمي	بۆشـــایی ســـەر تـــرۆپ: ناوچـــەی نێـــوان ســـەری ڕەگـــی ددان و چـــاڵەکەی دوان لەئێـــــــــــــسکی شەویلاگەدا
S., Arachnoid	حيز العنكبوتية	بۆشایی جاڵجاڵۆکەیی

S., Dead	حيز ميت	مردە کەلێن، مردە بۆشایی: ١- ئەو بۆشاییەی دەمێنێتەوە دوای دروونەوەی بڕین کە بە پێچانیش کوێر نابێتەوە ٢- بۆشایی ڕشتەی هەناسە لە کونە لوتەوە تا دوا لقی بۆریی هەوا کە زۆر کەم ئاڵوگۆڕی گازی تێدا دەبێت (بەناو دیوارەکانیاندا)
S., Intercostal	حيز بين ضلعي	ماوەی نێوان پەراسوو: ماوەی نێوان دوو پەراسووی تەنیشت یەکەوە
S., Lymph-,	حيز لمفي	لیمفە کەلێن
S., Perforated, Anterior	حيز أمامي مثقوب	پێشە کەلێنی کونکون
S., Perforated, posterior	حيز خلفي مثقوب	پشتە کەلێنی کونکون
S., Popliteal = popliteal fossa	الحيز المأبضي	بۆشایی ڕەفیسك، چاڵی پشت ئەژنۆ
S., Retroperitoneal	حيز خلف البريتون (الصفاق)	بۆشایی پشت پەریتۆن
S., Subphrenic	حيز تحت الحجاب الحاجز	بۆشایی ژێر ناوپەنچك
Span	شبر	بست
Spanemia, Anemia	فقرالدم	کەمخوێنی

Spanogny	قلة النساء: تناقص في ولادة الأناث	مێ کەمی، کەم ئافرەتی، کەمی مێیینە: کەمبوونەوەی رێژەی لەدایکبوونی مێ
Spanopnea	ضيق (عسر) التنفس	هناسەسواری، هەناسە کەمی: بارێکی هەڵچوونە (دەمارییە) عەسەبیە هەناسە سست و قوڵ دەبێت لەگەڵ هەستێکی خۆیەکی بەتەنگە هەناسە (هەناسەسواری)
Spark	شرارة	پریشك، پزیسك
Spasm	تشنج، شنج	بەگیر وەستان، جەمامبوون، کرژبوون: کرژبوونێکی لەپڕ و توند و نەویستەی ماسولکەیەك یان کۆمەڵە ماسولکەیەك بەژانەوە لەگەڵ بزافتێکی خۆنەویستی ئەو بەشە پەیدابوون ٢- تەنگبوونەوەیەکی دەمی و لەپری رێڕەو (رێباز) (passage)ێك، قەناڵێك یان دەرکێك
S. of Accommodation	تشنج (شنج) التكيف	کرژبوونی خۆگونجاندن

S., Athetoid	تشنج (شنج) كنعي	پێکداچوونە کرژی
S., Bronchial	تشنج (شنج) قصبي	لقە کرژبوون
S., Cadaveral = Rigor mortis	تقلص رمي (جثي)	لاشە کرژبوون
S., Canine = Risus sardonicus	تقلص نابي	کەڵبە کرژبوون
S., Carpopedal	تشنج (شنج) الكف والقدم	کرژبوونی لەپی دەست و پێ
S., Clonic	تشنج (شنج) اختلاجي	لەرزە کرژبوون
S., Intention	تشنج (شنج) قصدي	مەبەستە کرژبوون
S., Mimic	تشنج (شنج) تقليدي	لاساییە کرژبوون
S., Nodding = Salaam convulsions = spasmus nutams	تشنج (شنج) ايمائي	هێماییە کرژبوون
S., Saltatory = Palmus	تشنج (شنج) قفزي أو وثبي	بازدە کرژبوون
S., Tetanic	تشنج (شنج) كزازي	دەردە کۆپانە کرژبوون
S., Tonic	تشنج (شنج) توتري	جیڕە کرژبوون
S., Toxic	تشنج (شنج) سمي	ژارە کرژبوون
S., Winking	تشنج (شنج) غمزي	چاو داگرتنە (تروکاندنە) کرژبوون
S.,Writer's	تشنج (شنج) الكتاب	نووسەرە جەمامیی (کرژبوون)
Spasmo-	سابقة تدل على العلاقة بالتشنج (الشنج)	پێشگرێکە، بەکرژبوون نیشانە پیشان دەدات
Spasmodic	تشنجي	کرژەکی
Spasmolysis	حل التشنج	خاوبوونەوەی کرژبوون
Spasmolytic	حال التشنج، ضد التنشج	کرژبوون خاوکەرەوە

Spasmus	تشنج، شنج	كرژبوون
Spastic	تشنجي، تشنج، متوتر	كرژەكـــــی، كــــرژۆك، جەمامبوو
Spasticity	تشنج، توتر	كرژبوون، جەمامبوون
Spatial	فضائي، حيزي	ئاسمانی، كەلێنی
Spatium = space	فضاء، حيز	مـــاوە، بۆشـــایی، جـــێ، كەلێن
Spatula	ملوق، مسواط	چــــەقۆی نووكپـــــان، سپاتولا: ئـەو ئـامێرە دەم پانـــــەی ئەزاچـــــــی (بەتایبـــەتی) مەڵحــەمی پـــێ تێكـەڵ دەكـات یــان پێی بلاودەكرێتەوە
Spawn	السرء: بيض السمك.. الخ	گەرای ماسی
Spay	استئصال المبيضين	بڕینـــــــی هێلكــــــەدان، هێلكـەدان بــڕین (گــەرا) دانـــەكان (بـــەبرینكاری، خەساندن
Spearmint	النعناع	نەعنا
Specialism	التخــصص: التفـــرغ لفـــرع معين من الطب أو الجراحة	تایبەتمەنــــــــــدبوون، پـــــسپۆڕایەتی: خـــــۆ تەرخانكردن بۆ كاركردن لـــــەلقێكی تایبــــــەتی پزیشكی یان برینكاری
Specialist	اختصاصي، مختص	تایبەتمەنـــــد، پـــسپۆڕ: ئـــەوەی هـــەر پــۆلێكی تایبەتی (Speeal elass) لە نەخۆشی دەبینێت

Specialization	تخـــــصص، تخـــــصيص، اختصاص	تايبەتكاری، تايبەتاندن
Species	نوع	جۆر
Specific	نوعي	جۆری: ١- پەيوەندی (جۆر)ێك ٢- لەلايەن يەك چەشنە ميكرۆبـــەوە دروســـت كراوە ٣- چارەيە بەتايبەتی بۆ جـــۆرە نەخۆشـــييەكی تايبـــــــــــەتی بەكاردەهێندرێت
Specificity	نوعية	جۆرێتی، جۆرايەتی
Specimen	نموذج، عينة	نموونە: ١- نموونە لە، يان بەشێك لـە شـتێك يـان چـەند شـــتێك وەرگـــيراوە بۆنيـــشاندان يـــان دەرخـــستنی چـــۆنێتی گشت لەو شتە يان لەو شتانە ٢- ئامادەكردنی شانە بۆ تـــاقی كردنـــەوە يـــان تێنۆڕين
Spectacles	نظارة، عوينات	چاويلكە: جوتێك هاوێنە (lenses)ە لـــــــــە چوارچـــێوەيەكدا بـــۆ يارمەتيـــدانی بينـــايی، چاويلكە

S., Bifocal	نظارة ذات بؤرتين	چاويلكه دوتيشكۆيی
S., Compound	نظارة مركبة	چاويلكەی ئاوێته: ئەوەی شووشـــەی ڕەنگـــداری جيـــاواز يـــان هاوێنـــه (leroe)ی تری لەگەڵدايه بـــۆ بـــەكارهێنانی كـــاتی پێويستی
S., Divided = Bifocal s	نظـارة ذات بـؤرتين، نظـارة مقسمة	چـاويلكەی دابەشـكراو = چاويلكەی دووتيشكۆ
S., Mica	نظارة واقية	چـــــاويلكەی پـــــارێز، چـــــاويلكەی مايكـــــا: لەپـەڕەی مايكـا دروسـت كـراوه بـۆ پاراسـتنی چاو له تەنه بێگانەكان
S., Pantoscopic = bilfocal s	نظارة	چاويلكه
S., Periscopic	نظارة بريسكوبية	دووربينـــــه چـــــاويلكه، چـاويلكەی پەريـسكۆپی: چـــاويلكەيەكه هاێنـــەی قـۆقزی ڕوچـاڵی تێدايـه كـــــه ڕووه چـــــاڵەكەی بەرامبـــــەر چـــــاوه، ماوەيـــەكی فراوانـــی پـــێ دەبيندرێت

S., Prismatic	نظارة منشورية	پوازکە چاویلکە، چاویلکە ئـــــاوێزەیی: هاوێنـــــەی ئـــاوێزەیی تێــدا چەســپ کـراوە بەمەبەسـتی ڕاسـت کردنـــــەوەی هەڵـــــەی ماسولکەی چاو
S., Pulpit	نظارة لبية	کرۆکــــە چـــــاویلکە: چـاویلکەیەکە هاوێنـەکان هـەر لەبەشـی خـوارەوەی چاوەکانیدایە
S., Tinted	نظارة ملونة	چاویلکەی ڕەنگدار
Spectral	طيفي	شـــەبەنگی: پەیوەنـــدی شەبەنگ (طیف)ێـك یـان بە شەبەنگەوە
Spectrograph	مخطط (رسام) الطيف	شـــــــــــەبەنگنووس، شـەبەنگکێش: ئامێرێکـە بـۆ وێنـەگرتنی شـەبەنگ لەسەر فلیمێکی وێنەگری هەستناك
Spectrometer	مقياس الطيف	شەبەنگپێو: ١- بـــۆ پێوانـــەی درێـــژیی شـــەپۆلی تیـــشکەکانی شەبەنگ ٢- شەبەنگپێو
Spectrometery	قياس الطيف	شـــــەبەنگ پێـــــوان: نیـــشانەکردنی شـــوێنی هێڵەکان لە شەبەنگدا

Spectroscope	منظار الطيف، مطياف	شەبەنگبین: ئامرازێکە بۆ دەرخستن و شی کردنەوەی شەبەنگی تەنێك
Spectroscopic	مطيافي	شەبەنگپێوی پەیوەندی شەبەنگ بین یان بەشەبەنگ بین دروست کراو
Spectrum, p1 Spectra	الطيف	شەبەنگ
S., Absorption	طيف الأمتصاص، طيف امتصاصي	مژە شەبەنگ، شەبەنگی مژین: ئەو شەبەنگەیە لە ڕووناکییەك پەیدادەبێت کە بە ناو گازی جیادا دەبرێت، هەر گازێکیان ئەو تیشکانە دەمژێت کە شەبەنگەکەی خۆی لێ پێك هاتوە
S., Chemical	طيف كيمياوي	کیمیا شەبەنگ: ئەو بەشەیە لەشەبەنگ کە تیشکی سەرو بنەوشەی تیشکی ئەکتینی تێدایە
S., Chromatic	طيف لوني	ڕەنگە شەبەنگ: ئەو بەشەیە لە شەبەنگ کە تیشکە بینراوەکانی تێدایە

S., Invisible	طيف غير مرئي	شەبەنگی نەبینراو: ئەوەی لەرینەوەی شەپۆلەکانی درێژی یان لە ٣٩٠٠ یەکەی ئەنگستڕۆم کەمترە (وەك ژوور بنەوشەیی، تیشکی گرێنز، تیشکی ئێکس لەگەڵ تیشکی گاما) پێکهاتووە و لەنێوان ٧٧٠٠ – ١٢٠٠٠ یەکەی ئەنگستڕۆم (A .V)دایە
S., Prismatic	طيف منشوري	ئاوێزە شەبەنگ: ئەوەیە کە بە شکانەوەی ڕووناکی بەناو ئاوێزەدا بردن پێك دێت
S., Solar	طيف شمسي	خۆرە شەبەنگ، شەبەنگی خۆر: ئەوەی لەتیشکی خۆر پەیدادەبێت
S., Thermal	طيف حراري	گەرمە شەبەنگ، شەبەنگی گەرمی: ئەو بەشەیە لە شەبەنگ کە تیشکەکانی ژێر سووری تێدایە

S., Visible	طيف مرئي	بینۆکــــه شـــــەبەنگ، شەبەنگی بینراو: ئـەوەی لـــه لـــەرەی ئەلـــەکترۆ موگناتیسی پێکهاتووه کە شـەپۆلەکانی درێـژی یـان له نێوان ٧٧٠٠ – ٣٩٠٠ A V. دایه (له سـوورەوە تـا بنەوشەیی)
Speculum	منظار	دووربـــین: ئامێرێکـه بـۆ کردنـــەوەی ڕێبـــاز یـــان بۆشـــاییەك لـــه لەشـــدا سەیرکردن و دیتنی
Speech	كلام	ئاخافتن، قسه
S., Explosive	كلام انفجاري	نـــەڕە ئاخـــاوتن، هـــاوارە ئاخاوتن: دەربڕینی قسه لەپڕ و بەدەنگی بەرز کە لـــه هەنـــدێ نەخۆشـــی مێشکدا بەدی دەکرێت
S., Incoherrent	كلام غير مترابط	ئاخـــافتن (قـــسه)ی بـــێ ســـەروپێ: ئەوەیـــه کـــه بیرەکـــانی دەردەبـــڕدرێن هیـــــــچیان بەســـــــەر هیـــــچەوەنیه لەبـــــەر شێواوی ڕستەی بیر
S., Scoanning	كلام متقطع	پـــچڕه ئاخـــاوتن، ئاخـــافتن (قـــسه)ی پچڕپـــچڕ: ئـــەو ئاخافتنەیـه کـەماوەی درێـژ بکەوێتـــه نێـــوان کەرتـــه (syllable) کانیەوە

S., Slurred = elippel s.	كلام متلعثم	كرتـه ئاخـاوتن، ئاخـافتنى قرتـاو: ئەوەيـە كـە ئـەو وشانەى دەگوترێن ناتـەواو و قرتـــاو دەردەبـــڕدرێن هەنــــــدێ جــــار وەك لەشەپڵەى گشتيدا
S.,Staccato	كلام متقطع	کەرتـــــه ئاخــــاوتن، ئاخـافتنى کەرتــه جيـا: ئـەو جـۆرە ئاخافتنەيــە کەهــــەر کەرتەيـــــەکى بەجيا دەردەبڕدرێ
Speed	سرعة	لەز، خێرايى
Sperm	النطفة، الحيوان المنوي، المني	تۆو، تۆم: ١- ئـــاو، تۆمــــاو يــــان دەردراوى گونان ٢- يـەکێك لـە خانـەکانى زاوزێى (جنسى) نێرينه
Spermaceti	العنبرية: شمع ابيض	مـۆمى کـافوورى، (سـپێر ماسێتى): جـۆرە مێـوێکى سـپيى ڕەقـى بلوورييـه لەســــــەرى جـــــۆرە نەهـــەنگێکى دەريـــايى تايبەتى پەيدادەبێت
Spermatic	نطفي، منوي	تۆمـاوى: پەيوەنـدى تـۆم يان تۆماو
Spermatism	تكون المني دفق المني	تۆماوايەتى: تـۆ: دروست بــوون يــان هاتنـــەوەى تۆماو (تۆماو دەرپەڕين)

Spermatid	سلف النطفة	پێش تۆم، سپێرماتید: ئەو خانەیەیە کە پێ گەیشت دەبێتە تۆم (spermatozoon)ێك
Spermaticide	مبيد النطفة	تۆمکوژە
Spermatin	نطفين	تۆمین (سپێرماتین): ماددەیەکی نیمچە ئەلبوومینییە (Albumimoid)یە لە تۆماو دەردەهێندرێت
Spermatism	تكون المني، دفق المني	تۆماوایەتی: دروست بوونی تۆماو، یان هاتنەوەی تۆماو
Spermatitis	التهاب الأسهر، التهاب الحبل المنوي	هەوکردنی تۆمەڕۆ، هەوکردنی گونەوێڵە
Spermato-, Spermo-,	سابقة تدل على العلاقة بالنطفة أو المني	پێشگرێکە، پەیوەندی بە (تۆماو، تۆم)ەوە نیشان دەدات
Spermatoblast	سلف النطفة	پێش تۆم، (سپێرماتۆ بلاست) ئەو خانەیەیە کە یەك پلە لەپێش تۆمدایە واتە بە بێ گەیشتن دەبێتە تۆم
Spermatocele	قيلة نطفية	تۆوە توورەکە، توورەکەی تۆم
Spermatocyst=Seminal	الكيس المنوي	تۆوە توورەکە، توورەکەی تۆم
Spermatocystitis	التهاب الحويصلة المنوية	هەوکردنی تۆماودان، هەوکردنی توورەکەی تۆماو

Spermatocyte	خلية نطفية، خلية منوية	تۆمــه خانــه: دايكــه خانــەی پــێش تۆمــه (mother cell)
Spermatocytogenesis	نشوء الخلية النطفية	دروستبوونی تۆمه خانه: یەکەمین پلەی دروست بوونی تۆمه (spermatogoa) که سپێرماتۆگۆنیۆم فراژی دەبن بۆ تۆمەخانه (spermatocyte) ئینجا بۆ پێش تۆم (spermatid)
Spermatogonium	سلف الخلايا المنوية	سپێرماتۆ گۆنیۆم، پێشینەی تۆماوه خانەکان
Spermatolysis	حل النطفة	تۆم شی بوونەوە: فەوتان یان توانەوەی تۆم
Spermatopathy	اعتلال النطفة	دەردە تۆم: بارێکی نەخۆشی تۆماو
Spermatopoietic	مفرز المني	تۆماو دەردەرە: هۆی دەردان یان پترکردنی دەردانی تۆماو
Spermatovum	بيضة ملقحة	تۆ مێلکه (تۆم و هێلکه پێکەوە): هێلکەی پیتێنراو
Spermatozoal	نطفي	تۆمی، سپێرماتۆزۆیی: پەیوەندیدار بەتۆمەوە

Spermatozoon	نطفة	تـــۆم، ســـپێرماتۆزوون: خانەیــەکی پێگەیــشتوی ڕەگـــــەزی نێرینـــــە، بەرهـــەمی گونـــەکانی تایبەتی (جۆری)
Spermaturia	بيلة نطفية	تۆماوە میزێ
Spermectomy	استئصال الحبل المنوي	بڕینـی گونەوێڵـە، بڕینـی تۆماوەڕۆ
Spermicidal	مبيد النطفة	تۆمکوژ
Spermicide	مبيد النطفة	تۆمکـــوژە (هـــۆ یـــان دەرمان)
Spermiduct	القناة المنوية	تۆماوەڕۆ
Spermium	نطفة بالغة	تۆمی پێگەییو (ڕەسیو)
Spermoculture	زرع المني	تۆمـاو چـاندن: بـۆ تـاقی کردنەوەی میکرۆبی
Spermocytoma	ورم الخلية النطفية	پـــەنامی تۆمەخانـــە، ئاوسانی تۆمەخانە
Spermolith	حصاة منوية	بـەردی تۆمـاو: بـەردێك لەتۆمەڕۆدا
Spermoneuralgia	ألم الحبل المنوي	ژانی گونەوێڵە
Spes	أمل	هیوا
Spes phthisica	تفاؤل السلوك	گەشـــــبینی ســـــیلدار: هەســـــتی هیـــــواداری چـاکبوونەوە تایبەتێکـە بۆ نەخۆشی سیلدار
Sp.gr = Specific gravity	الوزن النوعي	کێشی جۆری

Sphacelation = mortilieatim sphacelus	تموت، الموت	مردن
Spheno-,	بادئة تعني: وتدى، أسفيني	پـــــوازۆ: پێـــــشگرێکه بـــەمانای پەیوەندیـــدار بەئێـــــسکە پـــــوازی (سفینۆید)ەوە
Sphenobasilar	اسفيني قاعدي وتدى قاعدي	پـــــوازۆ بنگـــی: واتـــا پەیوەنـــــدی ئێـــــسکە پـوازەیی و بەشـی بنکـی پشتەسەرە
Sphenoid	العظـــم الأســـفيني، العظـــم الوتدي	پـــوازە ئێـــسك، ئێـــسکی پـــــوازی (ســــفینۆید): یەکێکــە لــە ئێــسکەکانی کــاپۆڵ، پـــوازە ئێـــسك، بەشێوە وەك پواز
Sphenoidal	اسفيني، وتدي	سفینۆیدی، پوازی
Sphenoiditis	التهاب الجيب الأسفيني	هەوکردنی پوازە گیرفان: هـــەوکردنی گیرفـــانی ســـــــــــــفینۆید (sphemoidsimus)
Sphenomaxillary	اسفيني فكي	پوازۆ شەویلاگەیی
Sphenopalatine	اسفيني حنكي	پوازۆ مەڵاشوویی
Sphenoparietal	اسفيني جداري	پوازۆ دیواری
Spenopetrosal	اسفيني صخري	پـــوازۆ بـــەردی، (ســـفینۆ پەتروزاڵ)
Sphenotemporal	اسفيني صدعي	پوازۆ لاجانگی
Sphenozygomatic	اسفيني وجني	پوازۆ گۆنەیی
Sphere	كرة	گۆ: تەنێکی خڕی تۆیی

S., Attraction = Centrosome	كرة الجذب، الجسم المركزي	گۆی ڕاکێشان، تەنیلەی چەقی، چەقە تەنیلە
S., Segmentation	توتة، التوتية قسمية جذعية	دەنکە توو، (مۆر یۆلا) بلاستۆمیر
Spherical	كروي	گۆیی، خڕ
Sphero-,	كروي، سابقة تدل على العلاقة بالكرة	پێشگرێکە بەواتای گۆیی یان خڕ یان پەیوەندی بەگۆوە نیشان دەدات
Spherocylinder	كروية اسطوانية	گۆ و لوولەیی، خڕولوولەیی
Spherocyte	خلية كروية	خانەگۆیی، گۆخانە: خڕۆکەیەکی سووری خوێنەکە چاڵی ڕووەکانی هەندێ کەمترە و زیاتر لە گۆ دەچێت
Spherocytosis	كثرة الخلايا الكروية	خانە گۆیی زۆری، زۆربوونی خانەی گۆیی لە خوێندا
Spheroid	شبه الكرة	ساگۆ، گۆشێوە
Spheroidal	شبه كروي	نیمچەگۆیی، گۆشێوەیی
Spherometer	مقياس التحدب	قۆقزپێو، قۆقزی پێو، پێوەری قۆقزی: ئامرازێکە بۆ پێوانە کردنی قۆقزی ڕوو (یەك)
Spherule	كرية	گۆییلە، گۆیەکی بچووك

Sphincter	مصرة	كشتەك: ماسولكەیەكی ئەڵقەییە كە كونێكی سروشتی دادەخات (دەقووچێنێت)
S. ani	مصرة الشرج	كشتەكی كۆم، كشتەكی قنگ
S., Cardiac	مصرة الفوأد	كشتەكی دەمی گەدە (ئاشك)
S. of Eye = S.oculi	مصرة العين	كشتەكی چاو
S., Henle's	مصرة (هنلي)	كشتەكی (هەنلی): ماسولكە ڕیشاڵەكانی كە دەوری میزەڕۆی پڕۆستات دەدات
S., Ileocecal, Ileocolic s.,	مصرة	كشتەكی ڕیخۆڵە و كۆلۆنی: گورزەیەك ڕیشاڵە ماسولكەیە گەڕانەوەی ناوەرۆكی ڕیخۆڵە گەورە بۆ ناو ڕیخۆڵە باریك قەدەغە دەكات (بەربەست دەكات)
S., Inguinal	مصرة المغبن	كشتەكی بنڕان
S., Oddi's	مصرة (اودي)	كشتەكی (ئۆدی): تەنگبوونەوەیەكە لە زراوەڕۆی ناو كۆیدا لەئاستی ملی ئەمپولای (ڤاتەر)دا
S. oris=The orbicularis oris muscle	مصرة الفم	كشتەكی دەم
S. pupillae	مصرة البؤبؤ	كشتەكی بیبیلە

S. pylori, pyloric s.,	مصرة البواب	کـــــشتەکی دەرچــــــە، کـــشتەکی دەرکـــەوانی ئاشك (گەدە)
Sphincteral	مصري	کشتەکی
Sphincteralgia	وجع المصرة	ژانـــە کـــشتەك، کـــشتەك ئێـــشەی کـــۆم کـــشتەکی کۆمئێشه
Sphincterectomy	استئصال المصرة	کشتەك بڕین
Sphincteric	مصري	کـــشتەکی: پەیوەنـــــدی یەکێك له کشتەکەکان
Sphincterismus	تشنج مصرة الشرج	بـەگیر وەسـتانی گـشتەکی کۆم
Sphincterotomy	شق المصرة	هەڵـــــدڕینی کـــــشتەك، کشتەك بڕین
Sphygmic, Sphygmical	نبضي	ترپەیی، کوتەیی، نەبزی، پەیوەندی نەبز (کوتە)
Sphygmo-,	نبــضي: ســابقة تــدل علــى العلاقة بالنبض	کوتــــــەیی، نـــــەبزی: پێشگرێکه پەیوەنـدی بـه نــەبز (کوتــە)وە پیــشان دەدات
Sphygmogram	مخطط النبض	نەخشەی نەبز، نەخشەی ترپە، سفیگمۆگرام: ترپە کێش
Sphygmograph	مخطط النبض	ترپـــە کـــێش، نەخـــشه کێـــشی نـــەبز (کوتـــە)، سـفیگمۆگراف ئامرازێکـە بـــۆ تۆمـــارکردنی بزفـــت، شـــێوە لەگـــەڵ هێـــزی نەبزی خوێنبەرەکان

Sphygmography	تخطيط النبض	ترپە كێش نەخشەكانی نەبز (كوتە): دروست كردنی نەخشەیەكی نەبز بەهۆی نەخشەكێشی نەبزەوە
Sphygmomanometer	مقياس ضغط الدم	تەوژم (پەستۆ) پێوی خوێن، خوێن پێو، تەوژم (پەستۆ) پێوی خوێن
Sphygmopalpation	جس النبض	نەبز گرتن، كوتە گرتن، ترپە گرتن
Sphyectomy	استئصال المطرافة	كوتك (چەكوش) بڕین: بەبرینكاری لابردنی (كوتك) بەتەواوی
Sphyrolomy	قطع المطرقة	كوتك (چەكوش) بڕین: بەبرینكاری لابردن و بڕینی هەندێك لەكوتك (چەكوشە ئێسقان)
Spica	رباط سنبلي (سباريكه) رباط يلف على شكل (8) حول العضو الحصاب	سپایكا: پێچەكێكە لەشێوە ژمارە (8)ی لاتینیدا بەدەوری ئەندامێكدا دەپێچرێت
Spicule	شويكة، سبيلة	چقڵ، درك: تەنێكی تیژی وەك دەرزی كەڵاس
Spiculum = spicule	شويكة، سنيبلة	دڕكۆكە، چقڵۆكە

Spider	عنكبوت: ١- الحشرة ٢- شامة عنكبوتية	جالّجالۆكە: ١- گەزندەیەكی هەشت پێیە ٢- خاڵێكە لەشێوەی جالّجالۆكەدا
Spider, Arterial, Nevus araneus	الشامة العنكبوتية	خاڵە جالّجالۆكەیی
S., Black Widow	الأرملة السوداء: أنثى ضرب من العناكب الأميركية	ڕەشە بێوەژن: مێی جالّجالۆكەیەكی ئەمەریكایە نێرەكانیان دەخۆن
S.,Vascular, Nevus araneus	شامة وعائیة، شامة عنكبوتية	لولە خاڵ، خوێندانە خاڵ، خاڵی جالّجالۆكە
S. web	نسج العنكبوت	ڕیسی جالّجالۆكە، تەونی جالّجالۆكە
Spike	ذروة	ترۆپ، پۆپە، چقل، قەڵبە، لووتكە
Spiloma = Nevus	شامة	خاڵ
Soilus = Nevus	شامة	خاڵ
S. bifida	١- العمود الفقري، الصلب ٢- شوكة	١- بڕبڕاگەی پشت، مورەگە ٢- درك
S. ventosa	الصلب المنفوخ	موورەگەی فوودراو: گەورە بوون و تەنك بوونی ئێسقانێك لە قرژاڵە یان كلۆری بەجۆرێكی ئەوتۆ وەك فوودرابێت دیار دەبێت

Spinal	١-صلبي٢- شوكي	١- موورەگەیی، بڕبڕاگەیی: پەیوەندی بڕبڕاگەی پشت ٢-دڕكی، دڕكاوی: پەیوەندی دڕك
S. Bulb	النخاع المستطيل	مێشكه درێژكۆله
S. Canal	القناة الشوكية	قەنالی بڕبڕاگە، دڕكە كەناڵ
S. Column	العمود الفقري	موورەگەی پشت، كۆڵەكەی پشت
S. Cord	الحبل الشوكي	پەتە دڕكی، پەتی بڕبڕاگە
S. Fractures	كسور الصلب	شكاوی موورەگە، شكاوی بڕبڕاگەی پشت
S. Marrow	النخاع الشوكي، الحبل الشوكي	دڕكه مۆخ، مۆخە دڕكی، پەته دڕكی
S. Nerves	الأعصاب الشوكية	دڕكە ڕەگ: (٣١) جووت ڕەگەكانی پەته دڕكی
Spindle	مغزل	دووخ، تەشی
Spine	١- العمود الفقري، الصلب ٢- شوكة	١- موورەگە، تیرەغە، بڕبڕاگەی پشت ٢- چقڵ، تەڵەزمە ئێسك
S., Bamboo	الصلب الخيزراني	ئارجە موورگە، بڕبڕاگەی پشتی حەیزەرانی: ئەو بڕبڕاگەیەیە كە بە تیشكه وێنە سێبەرێكی وەك دارێكی حەیزەران دەردەخات

S., Cleft	الصلب المنشطر	موورەگەی قلیشاو، تیرەغە دو فاق
S., Dorsal	الصلب، العمود الفقري	بڕبڕاگەی پشت، کۆڵەکەی پشت
S., Erichsen's = Railway Spine	صلب سكة حديدي	بڕبڕەی ئاسنە هێڵ
S., Hyserical	الصلب الهستيري	بڕبڕاگەی هیستریایی
S. of the pubis	شوكة العانة	دڕکی بەر
S., Railway	صلب القطار	بڕبڕاگەی شەمەندەفەری: بارێکی دەماری بەدوای کارەساتی شەمەندەفەر تووشی هەندێ کەس دەبێت کەلەو شەمەندەفەرەدا بوون کە لێی قەوماوە
S., Rigid = pokers	الصلب المتصلب، الصلب المتيبس	موورەگەی وشکەڵاتو (سەخت)
S. of the Scapula	شوكة اللوح الكفي	دڕکی دەفەی شان
Spinitis = Myelitis		
Spinobulbar	شوكي بصلي	دڕك وسەلکی، بڕبڕە وسەلکی: پەیوندی پەتی بڕبڕاگە و مێشکە درێژکۆلە
Spinocerebellar	شوكي مخيخي	دڕك و مێشکۆلەیی، بڕبڕە و مێشکۆلەیی

Spinocortical = Corticospimal	شوكي قشري	دڕك و توێكلّی
Spinogram	تـــصوير العمـــود الفقـــري (الشعاعي)	تیشكه وێنـەی بڕبڕاگـەی پـــشت، تیـــشكه وێنـــەی مووڕەگه
Spinomuscular	شوكي عضلي	دڕك و ماســــــولكەیی، پەیوەندی پـەتی دڕكـی و ماسولكەكان
Spinose = Spinous	شوكي	دڕكن
Spinous	شوكي	دڕكـی، دڕكـاوی، دركـدار، دڕكن
Spiradenoma	ورم الغدة العرقية	پـــەنامی ئارەقـــه لـــو، ئاوسانی ئارەقه لوو
Spiral	لولبي	پێـــچاو پـــێچ، لـــوول، پێچپێچۆكه (یی)
S. Bandage	لفاف لولبي	پێچەكی، پێچاوپێچ
Spirem = spireme	ســـبيخة، شـــبكة الأنقـــسام الخيطي	تـــــەون، تـــــۆڕی داوه دابەشبوون
Spirillum	بريمة	پێچپێـــــــــــــچۆكه: گیانلەبـــــــــــەرێكی میكرۆسكۆپی (میكـرۆب) بزێـــوی پێچپێـــچۆكەیی هەندێ درێژه (پێچەكانی وردن)

Spirillosis	البريمية	دەری پێچپێچۆکە: ١- هەچ نەخۆشییەك بەهۆی بوونی میکرۆبی پێچپێچۆکە لەناو لەشدا پەیدا ببێت ٢- جۆرە نەخۆشییەکی پەلەوەرە
Spirit	١- روح ٢- أي سائل مقطر أو طيار	١- گیان ٢- هەر شلەیەکی دلۆپێنراو یان هەڵمە زوو (طيار)، سپرتۆ
S., Proof	أي شراب يحتوي على ٤٩٪ على الأقل من الكحول المطلق	هەچ خواردنەوەیەك کە بەلای کەمەوە ٤٩٪ کهوولی پەتی (ڕەها)ی تێدابێت
S., Rectified	روح مكرر (مقوم)	سپرتۆی چاکسازیکراو
Spirituous	روحي، كحولي	گیانی، سپرتۆیی کهولی
Spiriyus = Spirit	روح	گیان، سپرتۆ
S. frumenti = Whisky	ويسكي	وێسکی
S. juniperi = Gin	جن	جن
S. odoratus = Cologne water	ماء معطر، ماء الكولونيا	ئاوی کۆلۆنیا
S. vini gallici = Brandy	براندي	براندی

Spirochaeta	لولبية	سپايرۆكيتا، پێچاو پێچه: جۆره ميكرۆبێكى لوولى پێچ درشته
Spirogram	مخطط التنفس	نەخـــــشەی هەناســـــە، (سپايرۆگرام)
Spirogyraph	مخطط التنفس	هەناســە كـێش، نەخــشە كێـــــشى هەناســــــە، (سپايرۆگراف)
Spirography	تخطيط التنفس	هەناســـــــە كێـــــــشی، نەخشەكێـشانی هەناسـەیی، (سپايرۆگرافی)
Spiro-index	مؤشر (منسب) التنفس	نيــشاندەر (هاوكۆڵكــە)ی هەناســە: ئــەو ژمارەيــەی بەدابــــــەش كردنـــــی (vitalcapacity) بەســەر درێژيدا دەست دەكەوێت
Spirometer	مقياس التنفس	هەناســـــە پێـــــو (ەر) ئامرازێكــە بــۆ پێوانــەی ئـەو هەوايـەی بەهەناسـە وەردەگيرێت و دەدرێتەوە
Spirometry	قياس التنفس	هەناســە پێــوان: پێوانــە كردنــــــی توانـــــستی هەناسەدانی سييەكانە

Spiroscope	منظار التنفس	هەناســــــە بــــــین، (سپایرۆســــــــــکۆپ): ئامرازێکـە بـۆ وەرزشـتی هەناسەیی کە بە هۆیەوە ئـــەو کەســـە دەتـــوانێ بەچـاو بـرِی ئـەو ئـاوە ببینێـت کەلـە ماوەیـەکی دیاری کراودا لادەدرێت و بـــەو جـــۆرە بارســـــتی هەناسەی خۆی بپێوێت
Spissated	مجفف، مكثف	وشـکەلاتو، خەسـت (دەوە بۆ بەهەڵمین)
Spittle = Sputum	قشع	تف، بەڵغەم
Spix’s Spine	شكة (سبيكس)	درِکی (سـپیکس): ئێـسکە چقڵێکە لەکـەناری ددانـە کــونی خــوارو (wilrior (deudal loram
Splancha	الأحشاء	هەناو
Splanchnectopia		جـــێ گـــۆرِکێی هـــەناو: لەجێی خۆ نەمانی یەکێ لـــــە هـــــەناوەکان لـــــە (ئەندامەکان)
Splanchnic	حشوي	هـــــەناوی: پەیوەنـــــدی هەناو
Splanchnicotomy	قطع العصب الحشوي	برِینی هەناوە دەمار
Splanchno-,	حـــشوي: ذو علاقـــة بأحـــد الأحشاء أو بالعصب الحشوي	هـــــەناوی: پەیوەنـــــدی هـــەناوێك یـــان رِەگـــە هەناوی

Splanchnocoele	الجوف الحشوي	هەناوە بۆشایی، بۆشایی هەناوی: ئەو بەشەی تەنە بۆشایی (coelom) کە بۆشایی زگ و بۆشایی پەردەی دڵ و بۆشایی سنگی لێ پەیدا دەبێت
Splanchnoptosis	هبوط الأحشاء	هەناو داخزان، هەناو داکەوتن
Splayfoot = Flat-foot = talipes valgus	القدم الرحاء	پێتەخت، تەختە پێ
Spleen	الطحال	سپڵ، تاڵ
S., Accessory	طحال لاحق	پاشکۆ (زیان) سپڵ
S., Floating	طحال عائم	سەرکەوتە سپڵ
S., Gandy-Gamna = Siderotic spheno megaly	طحال كاندي – كامنا	سپڵی گاندی – گامنا
S., Movable	طحال متحرك	سپڵی جووڵۆك (بزۆك)
S., Wandering	طحال متجول	سپڵی گەڕۆك
Splenalgia	الم الطحال	ژانی سپڵ، سپڵ ئێشە
Splenauxe	ضخامة الطحال	سپڵ زلی
Splenculs	طحيل	سپڵۆچکە، سپڵۆکە
Splenectasis	ضخامة الطحال	سپڵ زلی
Splenectomize	يستأصل الطحال	سپڵ دەبڕێت
Splenectomy	استئصال الطحال	سپڵ بڕین
Splenectopy	تجول الطحال، انزياح الطحال	جێگۆرکێی سپڵ

Splenemia = splenic leukemia	طحـــال مــــدمي، لوكيميـــا الطحال	سپڵە شێرپەنجە
Splenic = splometie	طحالي	سپڵی: پەیوەندی سپڵ
S. Apoplexy	الحمى الطحالية	سپڵە تا
Splenitis	التهاب الطحال	هـــــــــــــــەوکردنی (سووتانەوە)ی سپڵ
Splenium	لفاف	پێچەك
S. corporis callosi	طرف الجسم الجاسئ: الطرف الخلفي المدور منه	سپڵە ماسولکە
Splenius	العضلة الطحالية	سپڵە ماسولکە
Spleno-, Splen-,	طحـالي: سـابقة تـدل علـى العلاقة بالطحال	ســـــپڵی: پێـــــشگرێکە پەیوەنـدی بـە سـپڵەوە دەردەخات
Splenocolic	طحالي قولوني	سپڵ و کۆڵۆنی
Splenocyte	خلية طحالية	ســـپڵە خانـــە: ئـــەو خانەیـــەی لـــەجۆری (Mono - cyle) کـە تایبەتی سپڵە
Splenodynia	الم الطحال	ژانـە سـپڵ، ئێـشی سـپڵ، سپڵئێشە
Splenohepatomegaly	ضخامة الطحال والكبد	سپڵ و جگەر زلی
Splenoma	ورم طحالي	سپلاوسـێ، سـپڵە پـەنام، سپڵینۆما
Splenomalacia	تلين الطحال	ســـــــپڵ نـــــــەرمی: نـــەرمبوونێکی نائاســایی سپڵ

Splenomegaly	ضخامة الطحال	سپڵ زلی
Splenopathy	داء طحالي	دەردە سپڵ، دەردی سپڵ: هەچ نەخۆشی (دەردێك) كە بەسپڵ بگات
Splenopexy	تثبيت الطحال	سپڵ چەسپاندن
Splenoptosis	تدلي الطحال	سپڵ داكەوتن سپڵ شۆڕی، داخزانی سپڵ
Splenorrhagia	نزف طحالي	خوێنبەربوونی سپڵ
Splenulus	طحيل، طحال اضافي	سپڵۆچكە، زیادە سپڵ
Splint	جبيرة	شەپك، شەپكە
Splinter	شظية	تەڵەزم
Splinting	تجبير	شەپك تێگرتن، بەشەپك چارەكردن
Slpitting	انشطار	كەرتبوون، قڵیشان: دابەشبوون بۆ چەند پارچەیەك
S. of Heart sounds	انشطار الأصوات القلبية: مضاعفة الصوت الأول أو الثاني للقلب	دووكەرتبوونی دەنگەكانی دڵ: دووجار بوونی دەنگی یەكەم یان دووەمی دڵ لەبەر پێكەوە دانەخزانی دەرچەی ئەم دیو و ئەو دیوی دڵ
Spondylagia	ألم الفقرة	ژانی بڕبڕە، ئازاری بڕە، بڕبڕە ئێشێ

Spondylarthritis	التهاب المفاصل الفقرية	هەوكردنی جمگەی بڕبڕەكان
S. ankylopoetica	التهاب مفاصل الفقرات الجاسئ	پەیوەستە هەوكردنی جمگەی بڕبڕەكان
Spondylitic	متعلق بالتهاب الفقار مصاب بألتهاب الفقار	پەیوەندی هەوكردنی بڕەكان، دووچاری هەوكردنی بڕەكان، بڕە داگیرساو (سوتاوە)
Spondylitis	التهاب الفقار	هەوكردنی بڕبڕاگە
S. ankylopietica, ankylosing s.	التهاب مفاصل الفقرات الجاسئ	پەیوەستە هەوكردنی بڕبڕە
S. deformans	التهاب الفقار المشوه: التهاب مشوة لمفاصل الفقرات	شێوێنە هەوكردنی بڕبڕە
S.Hypertrophic	التهاب الفقار التضخمي	گەورەبوون لەچكردنی بڕە: وەكول پیر یان بەساڵداچوودا بەرچاو دەكەوێت
S.,Kummell’s	مرض (كومل)	نەخۆشی (كومێڵ): ئەوەیە لە پاش ئازار (زیان) گەیشتن بەبڕبڕاگە بەماوەیەك نیشانەی نەخۆشی دەردەكەوێت
S.,Marie-Strumpell = ankylosing s.	مرض ماري - شترمبل	نەخۆشی (ماری شتر و مپێل)
S.,Post-traumatic = kummell's s.	التهاب عقب الإصابة	هەوكردنی دوای شوێنی تووشبوون

S.tuberculosa	التهاب الفقار الدرني	سیلی بڕە، سیلی بڕبڕە
Spondylo-, Spondyl-,	فقاري	بڕەیی، بڕبڕەیی: پێشبەندێکە بە مانای پەیوەندی بە بڕ یان بڕبڕاگەوە
Spondylodesis	ايپاق الفقار	بڕە چەسپاندن: بەبرینکاری پێکەوە چەسپ کردن و لکاندنی بڕبڕە لەبەر نەخۆشی سیل بەتایبەتی
Spondylodynia	الم الفقار، الم الفقرة	ژانی بڕە، بڕە ئێشە
Spondylolisthesis	انزلاق فقاري	بڕە داخزان: بۆ پێشەوە چوون (لەجێی خۆ)ی بڕبڕەیەك بەسەر بڕبڕەکەی تردا. بە زۆری هی پێنجەمی سێبەندە بەسەر پاشڵدا یان چوارەمی سێبەندە بەسەر پێنجەم بڕەدا
Spondylolysis	حل الفقار	شیبوونەوەی بڕە، بڕە شیبونەوە
Spondylopathy	اعتلال فقاري	دەردە بڕە، دەردی بڕبڕاگە
Spondylosis	جسأة فقارية	وشکبوونی بڕبڕاگە: بەجۆرێکی نائاسایی لە جووڵە کەوتن و ڕەق هەڵاتنی بڕبڕاگە

S. chronica ankylopoietica, rhizomelic s.	جسأة مفصل الكتف والورك	جمگـــەی شـــان و سمـــت وشکبوون
Spondylosyndesis	إيثاق الصلب	بـــــڕە چەســـــپاندن: بـــەبرینکاری لەجووڵـــە خـــستن و پێکـــەوەلکانی بڕبڕەکان
Spondylotomy = Rachitomy	فتح أو شق العمود الفقري	کردنـەوە یـان هەڵـدڕینی مووڕەگەی پشت
Sponge	اسفنج	ئیسفەنج، هەور
S.-bath	حمام اسفنجي	ئیـــــسفەنجە گـــــەرماو: گـەرماو کـردن (شوشـتن) بـــــەهۆی ئیـــــسفەنج و ئاوەوە
S., Gelatin	جلاتين اسفنجي	ئیـــسفەنجە جـــەلاتین، جەلاتینی ئیسفەنجی: بـۆ خــــــوێن گرتنـــــــەوە بەکاردێت
Spongia = Sponge	اسفنج	هەور، ئیسفەنج
Spongiform	اسفنجي الشكل	ئیـــسفەنج ئاســـا، شـــێوە ئیـــسفنج، ئـــەو شـــتەی لەهـــــەور (ئیـــــسفەنج) دەچێت
Spongiitis	التهاب الجسم الأسفنجي	هـــەوکردنی ئیـــسفەنجە تـــەن، هـــەوکردنی تـــەنی ئیسفەنجی چووک (کێر)

Spongioblast	سليفة أسفنجية	سـپونجيۆ بلاسـت: خانەیەکی ئیسفنجی
Spongioblastoma = gliosarcoma	ورم السليفة الأسفنجية	ئێسفنجە ئاوسێ: پەنامێکە سـپونجیۆ بلاستی تێدایە
Spongiocyte	خلية اسفنجية	ئیسفەنجە خانە: ١- خانەی نیورۆ گلایا (neuroglia) ٢- یەکێك لەخانەکانی تـوێکڵی لـووی سـەر گورچیلە کە پرۆتۆپلازم کەی وەك ئیسفەنجە
Spongiositis	التهاب الجسم الأسفنجي	هەوکردنی ئیسفەنجە تەن
Spontaneous	إرادي، تلقائي، عفوي	خۆویستی، خـۆوەکی، لەخۆوە
Spoon	ملعقة	ملاك، کەوچك
S., Sharp	ملعقة حان	کەوچکی تیـژ: ئـەوەی لێوارەکـانی تیـژە و بـۆ کراندن بەکاردێت
Sporadic	فرادي	تاکولۆك
Spore	بوغ	سپۆر
Sporoblast	سبورو بلاست: احد الأجسام اتي تنمو داخل (oocyst)	سـپۆرۆ بلاسـت: یەکێکە لـەو تەنانـەی دەگەشێن لـەناو (oocyst)ی مشەخۆری مەلاریادا

Sporocyst	كيس بوغي	سپۆره كيسه، كيسەی سپۆر، سپۆرسيست، سپۆردان
Sporophoe	حامل البوغ	سسپۆر هەلگر، سپۆرۆ خۆر: ئەو بەشە لە گيانلەبەر كە سپۆرەكان هەڵدەگرێت
Sporoplasm	جبلة البوغ	سپۆرۆپلازم
Sporotrichosis	داء الشعيرات البوغية	دەردە دەزوولە سپۆرييەكان، سپۆرۆ تريكۆز: نەخۆشييەكی بنەسييە بەهۆی (sporotriehum)ەوە دەبێت
Sporozoa	البوغيات	سپۆرۆزوا: پۆلێكە لەمشەخۆری ناوەكی يەكخانەی، بەسپۆر كردن زاوزێ دەكەن و ڕشتەی جووڵەيان نيە
Sporozoite	الحيي البوغي	سپۆرو زۆايت
Sporozoon	البوغي	سپۆرۆ زۆون: ١- هەچ گيانلەبەرێك كە لەپۆلی (sporogoa) داە ٢- مشەخۆرە مێينەكەی لەرزوتا لەقۆناغی دروستبووندا بە كاپسولكردنی (ماكرۆگامێت)

Sport, lusus naturae	لعب، فلتة طبيعية، فلتة الطبيعة	سپۆرت، گەمە، ساتمەی سروشت
Sporulation	التبوغ	سپۆرکردن
Sporule	بؤيغ	سپۆریلە، سپۆرێکی بچکۆلە
Spot	بقعة	پەڵە، لەکە
S.'s Bier's	بقع (بير)	پەڵەکانی (بییر): پەڵەی کاڵە (سپیواش) لەسەر پێستێکی خوێنتێزاوی هەڵئاوساو کە خوێن سووری ئاسایی تێدا ناکات
S.'s Bitot's	بقع (بيتو)	پەڵەکانی (بیتۆ): خاڵی سێ گۆشەی بۆری شەوقدارە لە لکاوەی چاودا (conjunctiva) لە ڤیتامین (A) کەمیدا دەبێت
S., Blind	البقعة العمياء	کوێرە خاڵ، کوێرە پەڵە، پەڵەی نابینا: مەمیلەی بینایییە (optie papilla)
S.'s Blood	بقع دموية	خوێنە نووکە دەرزی لە کیسە (follicle)ەکانی هێلکەدانەدا دەبینرێت لەتاقی کردنەوەی (ئاشایم زوندەك)دا بۆ زگ پڕی

S., Cherry-red	البقع الحمراء الكرزية	پەڵــە گیلاســی، پەڵــە ســووره گیلاســییەکان: پەڵەیەکی سووره لەسەر هەر یەکێك لەتۆڕەکانی چــاودا دەبینــدرێت لــەدەورو پــشتی زەردە خاڵ (پەڵە) macula leita
S.'s.Koplik's Filatow's s's	بقع (كوبلك)	پەڵــەکانی (کۆپلیــك): خــاڵی بــچووکی ســپی شــینباوە کــە خەرمانەیــەکی ســووری بــەدەوردا هــاتووە لــە (لینجە) پەردەی گروپ و لێــودا پەیــدادەبێت لــە دەورە ســەرەتاییەکەی سورێژەدا
S's.Milk	بقع لبنية	شیرە پەڵە، پەڵەی شیری: ئــەوەن کــە دوای مــردن لەپــەردەی دڵدا بەرچــاو دەکەون
S's.Tardieu's	بقع (تاردو)	پەڵــەکانی (تــاردێو): پەڵــەی خــوێن تێزانــە لــەژێر پــەردەی ســیدا، لەدوای مردن بەتاساندن پەیدادەبێت

S.,Tay's	بقع (تاي)	پەڵەکانی (تـای): پەڵەیـەکی سـوورە بازنەیـەکی سـپی دەوری دەدات لـە (fovea centralis)دا بەرچـاو دەکەوێت لە نەخۆشییەکی کـە پێـی دەڵـێن (idiocy Amaurotic)
S.,Yellow, Macula lutea	البقعة الصفراء	زەردە پەڵە، زەردە خاڵ
Sprain	الوشأ: لي المفصل	وەرگـەڕان، جەمگـە بـادران، ئـازار گەیـشتن بەجومگـە: نیـشانەکانی ئاوسـان بـەخێرایی، گـەرمی، بـێ هێـزی جومگەکـە و ئـازارێکی زۆر کـە بـە جووڵانـدن پتردەبێت
Spray	رشة، يرش	پرژاندن
Sprengel's Deformity	تشوه (سبرينكل)	شێوانی (سپرینگڵ)
Sprue	سبرو	سـپرو: نەخۆشـییەکی بنەسـی (مـزمن)ە کـە بەبرینـداری نـاودەم و سـوور هەڵگـەڕانی زمـان (وەك گۆشـتی سـوور)، زگـچوونە جـار بـە جـار پیساییەکەی کە فەڵووکی وەك پیـوی لێ دێـت و بۆگەنە، لاواز بوون و بـێ هێزی نیشانەکانین

Spur	منخز، نتوء عظمي	مامزە، چوکلّەی ئێسك
Spurious	كاذب، مصنع	درۆزنـــــــه، ســــــاختە، دروستکراو (دەستکرد)
Sputum	قشع	بەڵغــەم، تــف: ئــەوە بــە کۆکە لەسنگ دێتە دەرێ
S. aeroginosum	قشع أخضر، تقشع أخضر	بەڵغــەمی ســەوز: ڕەنگــی سەوزە لەبەر ڕەنگی زراو وەك لــە هەنــدێ بــاری زەردوویيدا دەبێت
S., Egg yolk	قشع محي	بەڵغـــەمی زەردێنـــەیی: ڕەنگێکــی زەردی گەشـــی هەيـــە وەك لەهەنـــدێ نەخۆشـــــــــــی وەك زەردوويیدا دەبێت
Squama	حرشفة، فلس	پوولەکە
Squamate	محرشف	پوولەکەدار
Squamosa	العظم الحرشفي	ئێـــــسکە پوولەکـــــەیی: بەشـــێکە لـــە ئێـــسکی لاجانگ ئەوەی پێشەوە و ژووورووی
Squamous	حرشفي، محرشف	پوولەکەیی، پوولەکەدار
S. Bone	العظم الحرشفي	ئێـــــسکە پوولەکـــــەیی، پوولەکە ئێسك
Square lobe	الفص المربع: لكبد أو للمخيخ	قاشە چوارگۆشـە: ئـەوەی جگەر یان هی مێشکۆڵە
Squarrous, Squarose	قــشاري، ذوقــشار أو مغطــي بقشار	کرێــشاوی، کرێــشدار: بــە کرێش داپۆشراو

Squatting	إقعاد	هەڵتروشکان، هەڵتووتان
Squeeze	يعصر	گوشين، دەگوشێت
Squill	العنصل	پيازە كێويلە
Squint	الحول	خێلی، چاو خێلی
S., Convergent = esotropia	حول النسي	خێلی ناوەكی
S., Divergent= exotropia	حول وحشي	خێلی بۆ دەرەوە
S., upward and downward = Hyper tropia	حول علوي وسفلي	خێلـــی بـــۆ ســـەرەوە و خوارەوە
Stabile	ثابت، مستقر، غير متحرك	جـــێگير، ڕاوەســـــتاو، چەسپاو
Stable	ثابت، مستقر	چەسپيو، نەگۆڕ
Stadium	دور	نـۆرە، نۆبـە: قۆنـاغ يـان ماوەيەك لە نەخۆشيدا
S. acumes	دور الـــشدة، البحـــران، دور قمي	نـۆرەی تونـدی: گەرمـەی نەخۆشی
S. decrementi	دور الأفراق، دور الأقلاع	نـۆرەی نيـشتنەوە: دەمـی كەمبوونـــەوەی ســـەختی نەخۆشييەك
S. incrementi	دور التفاقم	نـۆرەی گرانبـوون: دەمـی گەشە كردنی تا
S.sudoris	دور التعرق (العرق)	دەورەی ئـارەقكردن: ئـەو دەمـــــەی لـــــەرزوتادار، ئارەقی تێدا دەكات

Staff	عصا، مجس، الهيئة المسلكية	داردەست، میلی چاڵ، دەستە کارکەرانی پیشەیی (الهیئە المهنیە العامله)
S., Attending	الهيئة المعالجة (الأطباء المعالجون)	دەستەی چارەکەر (پزیشکانی چارەکەر)
S., Consulting	الهيئة الأستشارية (الأطباء الأستشاربون)	دەستەی ڕاوێژ (پزیشکە ڕاوێژکارەکان)
Stage	دور	نۆرە، نۆبە، قۆناغ، پلە
S., Algid	الدور الصقيعي	زوقمە نۆرە (لەرز)
S., Asphyxial	دور الاختناق	ختکە نۆرە
S., Cold	الدور البارد، دور القشعريرة	نۆرە لەرز، نۆرەی سەرما: لە لەرزوتادا
S., Defervacent, Stadium decrementi	دور الأفراق، دور الأقلاع	نۆرەی نیشتنەوە (سووکبوون)ی نەخۆشی
S., Eruptive, Stadium fluorescentiae	دور الطفح	نۆرەی لییردەردان
S., Expulsive (of labour) = the second stage (flabour)	الدور الثاني (للولادة)	دووەم نۆرە (ی منالّبوون) ئەو پلەیە لە منالّبوون کە منالّەکە لە منالّدان دەردەکرێتە دەرێ، پلەی دووەم (ی منالّبوون)
S., First (of labour)	الدور الأول (للولادة)	پلەی یەکەم (ی منالّبوون): لە دەست بەژان کردن تا فراوانبوون و کرانەوەی دەمی منالّبوون

S., Fourth (of labour)	الدور الرابع (للولادة)	پلـــــەی چــــوارەم (ی منــاڵبوون) ئــەو پلــە و دەمــەی دەکەوێتــە دوای پلــەی ســێهەمەوە تــا زەیــستانەکە بــەرتکێکی باش دەداتەوە بۆ زایین
S., Hot	الدور الحار، دور السخونة	نۆرەتــا، نــۆرەی گــەرمی (لــەرزوتا): دەمــی تــا لێهــاتن لــە نۆرەیــەکی لەرزوتادا
S., Incubative	دور الحضانة	نۆرەی هەڵهێنان
S. of Invasion	دور الغزو	نــۆرەی داگیرکــردن: ئــەو دەمــەی لــەش دەکەوێتــە ژێــر دەســەڵاتی هــۆی نەخۆشخەرەوە
S. of Latency	دور الكمول	نۆرەی هەڵهێنان
S., Dilacental, Third s.	الدور الثالث	پلـــــەی ســـــێهەم (ی منـــــاڵبوون): ئـــــەو ماددەیـــەی دەکەوێتـــە نێوان دەرکردنە دەرەوەی منـــاڵ لـــە مناڵـــدان و دەرکردنــــــە دەرەوەی ئاوەڵەکـــــە لەگـــــەڵ پـــەردەکانی منـــاڵ لـــە مناڵدانەوە
S., Preeruptive	دور قبل الطفح	نۆرەی پێش لییر دەردان: مــاوەی نێــوان تووشــی نەخۆشــــی بــــوون (نەخۆشی گـرتن) و لـییر دەردانەکەی

S., Prodromal, Incubative s.	الدور البادري، دور الحضانة	نۆرەی سەرەتایی، نۆرەی هەڵهێنان
S., Second (of labour)	الدور الثاني (للولادة)	پلەی دووەم (ی منداڵبوون): ئەو ماوەیە کە ساوا تێیدا لە منداڵدان دەردەکەوێتە دەرێ
S., Stepladder	الدور الدرجي (السلمي)	نۆرەی پلیکانەی: پلەیەکی سەرەتاییە لەتای ڕیخۆڵەییدا (enteric f.) هێڵی تا لە شێوەی پلیکانەدایە
S., Sweating	دور العرق (التعرقة)	نۆرەی ئارەقکردن (ەوە)
S., Third (of labour)	الدور الثالث (للولادة)	پلەی سێهەم (ی منداڵبوون)
S.,Vegetative, Resting s.	دور الراصة، دور الركود	نۆرە پشوو، نۆرە وەستان
Stagnation	ركود	وەستان: ١- وە درەنگ کەوتن (خاو)ی سوڕ خواردنی شلەمەنی لەلەشدا (وەك خوێن یان لیمف) ٢- لە دانسازیدا کۆبوونەوەی ماددەیەکی لینج لەسەر ددانێك لەبەرامبەرەکەی لە شەویلاگەکەی تردا نەماوە

Stain	صبغة	ڕەنگ: ١- هەچ ڕەنگێك، ڕەنگاوێك یان ماددەیەكی تر بۆ ڕەنگكردنی شانە یان میكرۆب بەكاربهێنێت ٢- ڕەنگ چوونەوە یان ڕەنگدار بوون وەك پەڵەیەك لەسەر پێست
S., Acid	صبغة حامضية	ترشە ڕەنگ
S., Basic	صبغة قاعدية	تفتە ڕەنگ
S., Contrast	صبغة مقارنة	بەراوردە ڕەنگ
S., Counter	صبغة مضادة	دژە ڕەنگ
S., Metachromatic	صبغة ميتا كرومية	میتاكرۆمە ڕەنگ: ئەوەیە كە هەندێ لە پێكهێنەرەكانی خانە بەڕەنگێك ڕەنگ دەكات كە جیاوازە لە ڕەنگی ڕەنگەكە خۆی
S., Neutral	صبغة متعادلة	هاوكێشەی ڕەنگ: ئەوەیە كە تێكەڵە لەڕەنگی ترش و لەڕەنگی تفت
S., Nuclear	صبغة نووية	ناوكە ڕەنگ: ئەوەیە كە بەتایبەتی حەز لە ڕەنگ كردنی ناووك دەكات

S., Selective	صبغة انتقائية	هەڵبـــــژێرە (دەســــتە بـژێرە) ڕەنـگ: ڕەنگێکـە کە بە تایبەتی حەزی لـە ڕەنگکردنـی بەشـێکە لـە شـانە (واتـا خـۆی هـەڵی دەبژێرێت)
Staining	صبغ	ڕەنگکـــردن: ڕەنگکردنـــی دەســـتکردی شـــانە یـــان میکـرۆب بـۆ مەبەسـتی ئاسان کردنی تێنۆڕینیان
Staling	التبول (للبهائم)	هەڵمیزان، میزکردن (بـۆ وڵاخ و ڕەشــــــــەوڵاخ دەگوترێت)
Stalk	سويق	لاسك، لاسکۆڵە
Stamen	الــسداة: عــضو التــذكير في النبات	نێرتك: ئەو بەشەی گوڵە کـە گامیتی نێـر دروسـت دەکـــات، نێـــرە نـــدامی ڕووەك
Stamina	قوة، تحمل، عزم	خورتی، بەرگەگری، یارا
Stammering	لثغة، تمتمة	زمـان پـسی، پـسە پـس، فسە زمان
Stanch	إيقاف النزف	خوێن گرتنەوە
Standard	عيار، مقياس، عياري، قياسي	پێوەر، پێوانە، پێوانەیی
Standardization	معايرة	پێوانەیی کـردن، ئەنـدازە گرتنەوە
Standardize	يعاير	پێوانەیی دەکات
Standstill	توقف	ڕاوەستان، وەستان

S., Atrial, Auricular s.	توقف	ڕاوەســـــتانی گوێـــچکە، گوێچکە وەستان
S., Cardiac	توقف قلبي	ڕاوەســــــــتانی دڵ، دڵ ڕاوەستان
S., Respiratory	توقف تنفسي	ڕاوەســــتانی هەناســـــە، هەناسە وەستان
S., Ventricular	توقف بطيني	زگۆڵــــــە وەســــــتان، ڕاوەستانی زگۆڵە، زگۆڵە وەســــــتان: نــــــەمانی کرژبـــوونی ماســـولکەی زگۆڵەکانی دڵ
Stannum	قصدير، تنك	تەنەکـــــە، ســــتاننۆم: توخمێکی مێتاڵی سپییە، گەردیلــە ژمارەکــەی ٥٠، کێــشی ئــــەتۆمی ١١٨ و نیشانەی (Sn)ە
Stapedectomy	استئصال الركابي	ئاوزەنگی بڕین
Stapedius	العضلة الركابية	ئاوزەنگـــە ماســـــولکە، ماسولکەی ئاوزەنگی
Stapes	الركاب، العظم الركابي	ئــــاو زەنگـــی، ئێـــسکە ئاوزەنگی: یەکێکە لەسێ ئێسکە وردیلەکانی گوێی ناوەڕاست
Staphyl-, Staphylo-,	ســـابقة بمعنـــى: عنقـــودي، لهائي	پێـــشگرێکە، بـــەمانای پەیوەنـــدی بـــە زمـــانی بــــــچکۆلەوە، یــــــان لەهێـــشوەترێ چــــوون نیشان دەدات

Staphylectomy	قطع اللهاة	زمانە بچکۆلە بڕین
Staphyledeam	وذمة اللهاة	ئاوبەندی زمانە بـچکۆلە: بـــــارێکی ئاوســــــان و گــــەورەبوونی زمانــــــە بچکۆلەیە
Staphylinopharyngeus = The palatoglossus muscle	عضلة العظم الحنكي اللساني	ماســــــولکەی ئێــــــسکی چەناگە زمانی
Staphylion	١- نقطـــة الحافـــة الخلفيـــة لعظم اللهاة ٢- اللهاة ٣- حلمة الثدي	١- ســــتافلیۆن: خاڵێکـــە لەناوەڕاســـتی قـــەراغی پـــــشتەوەی ئێــــسقانی مەلاشوودا ٢- زمانە بچکۆلە ٣- گۆ (ی مەمك)
Staphylitis	التهاب اللهاة	هەوکردنی زمانە بچکۆلە
Staphylococci, pl of staphylococcus	المكورات العنقودية	خـــڕە باکتریـــای هێـــشویی، ستافیلۆکۆك
Staphylococcide	مبيد المكورات العنقودية	خـــڕە باکتریـــای هێـــشویی، ستافیلۆك
Staphylococcus	مكور عنقودي	خـــــــڕە هێـــــــشوویی، ستافیلۆکۆکەس
S. albus	مكور عنقودي ابيض	خـــڕە هێـــشویی ســــپی، ستافیلۆکۆکەسی سپی
S. aureus	مكور عنقودي أصفر	خـــــڕە هێـــــشویی زەرد، ستافیلۆکۆکەیی زەرد

Staphyloma	عنبة	ستافيلۆما: قۆقزی (دەرپەڕیویی)یەکە لە گلێنە (کورنییا) یان سپێنەی چاودا
S., Annular	عنبة حلقية	ستافيلۆمای ئەڵقەيی
S., Anterior	عنبة أمامية	ستافيلۆمای پێشەوە
S., Ciliary	عنبة هدبية	ستافيلۆمای برژانگی
S., Corneae	عنبة قرنية	ستافيلۆمای گلێنە، گلێنە قوچەکی
S., Corneae racemosum	عنبة قرنية عنقودية	ستافيلۆمای هێشويی گلێنە
S., Equatorial	عنبة استوائية	ستافيلۆمای کەمەرەیی: ستافيلۆمای سپێنەی چاوە لەناوچەی کەمەرەیی چاودا پەیدادەبێت
S., Posterior	عنبة خلعية	پشتە ستافيلۆما، ستافيلۆمای پشتەوە: دەرپۆقینی سپێنە بۆ پشتەوە لەجەمسەر (pole)ی پشتەوەی چاودا
S., Projecting = S. corneae	عنبة بارزة	ستافيلۆمای دەرپەڕيو
S., Scleral	عنبة حلبية	ستافيلۆمای سپێنە
S., Uveal	عنبة زبيبية (عنبية)	ستافيلۆمای مێوژی (ترێیی)
Staphylomatous	عنبي، شبيه العنبة	ستافيلۆمايی

Staphyloplasty	تقويم اللهاة	ڕاست کردنەوەی زمانە بچکۆلە (بە برینکاری)
Staphyloptosia = staphyloptosis	تدلي اللهاة	شۆڕیی زمانە بچکۆلە: درێژ بوونەوەی زمانە بچکۆلە
Staphylorrhaphy	خياطة اللهاة رفو اللهاة	زمانە بچکۆڵە درونەوە
Staphylotomy	١- قطع اللهاة، بتر اللهاة ٢- استئصال العنبة	١- زمانە بچکۆلە بڕین (پەلکردن) ٢- بڕینی ستافیلۆما (ی چاو)
Star	نجمة	ئەستێرە
Starch	نشأ	نیشاستە
S., Animal	نشأ حيواني	نیشاستەی زیندەوەر، گلایکۆجین
S., Corn	نشأ الذرة	نیشاستەی گەنمە شامی
S., Iodized	نشأ ميود (ملوط بمركبات اليود)	نیشتستەی یۆدێنراو: نیشاستەیەکە کە ٥٪ یۆدی تێکەڵکراوە
Stare	تحديق، يحدق	چاو تێبڕین: سەیر کردنێك کە چاوی تێدا ناگوێزرێتەوە و ناتروکێنرێت
Staring	محدق	زەق
Starter	محدق	زەفکەرە
Starvation	مسغبة، سغب	برسێتی کێشان، لەبرسا مردن: بێ خۆراکی بۆ ماوەیەکی زۆر

Stasimetry	قياس كثافة الأجسام اللينة	پێوانەی چڕیی تەنە نەرمەکان
Stasimorphy	توقف النمو	گەشە وەستیێ
Stasis	ركود	ڕاوەستان، پەنگ خواردنەوە: ڕاوەستانی خوێن یان شلەی تری لەش لەگەڕان (سوڕانەوە) لەهەر بەشێکی لەشدا
S., Venous	ركود وريدي	خوێنهێنە ڕاوەستان
State	حالة	بار
S., Anxiety tension	حالة شدة الضيق	باری توندیی تەنگژە
S., Anxious	حالة خوف لا أساس له	باری : ترسێك کە بابەت (هۆ)یەکی تایبەتی نییە
S., Constitutional psychopathic	حالة حدسية تركيبية	بارێکی دەروونیی پێکهاتەییە
S., Dream	حالة حلم	باری خەو
S., Refractory	حالة شرسة	بارێکی سەرکەش
S., Twilight	الهلج	بێ هۆشییەکی دەمی کە دەشێت نەخۆشەکە هەندێ کاری خۆنەویست بکات تێیدا کەلەو کاتە و دواییشدا بیری نەکەوێتەوە

S., Typhoid	حالة تيفوئيدية	باری گرانەتێ: باری بێ هێزییەکی زۆری ماسولکە و هۆڵی، بەدەمێکی وشکی بەڵخاوی، زمان وشکی، وڕێنە، نەبزی بێ هێز، لەگەڵ میز و پیسایی ڕانەگرتن لەهەندێ گرانەتادا دەبێت
Static	ساكن	نەبزێو
Statics	علم السكون، علم القوى المتوازنة	هاوسەنگە هێز زانی، زانستی هێزە هاوسەنگەکان
Statim	فورا، حالاً	یەکڕاست، ڕاستەوخۆ، یەکسەر
Station	موقف، محطة	ئێستگە، وێستگە
S., Aid	محطة اسعاف	ئێستگەی فریاکەوتن: ئەو شوێنەی بریندار لێ کۆ دەکرێتەوە لەشەڕدا لە پێش نار دنیاندا بۆ دواوە
S., Dressing	محطة تضميد	ئێستگەی تیمارکردن: داڵدەیەکی دەمییە بۆ سەرباری بریندار لە شەڕدا کە بەهۆی دەستە بەرهەڵگرەوە (streaeher bearer) لە مەیدانی شەڕ کۆکراونەتەوە وێستگەی فریاکەوتنەوە هێنراون

S., Hospital	محطة مستشفى	ئێستگەی نەخۆشخانە: ئێستگەیەکە پەیوەست کراوە بە بەشە لەشکرێکەوە و لە ئێستگەی فریاکەوتنەوە نەخۆشی بۆ دەهێندرێت
S., Rest	محطة استراحة	ئێستگەی پشو: شوێنێکە بۆ حەساندنەوەیەکی دەمی نەخۆش و بریندار کە بە شەمەندەفەری نەخۆشخانە دەگوێزرێتەوە و دەکەوێتە شوێنی تایبەتی لەسەر رێ
Stationary	ثابت	نەگۆڕ، جێگیر
Statistics	علم الأحصاء	هەڵژمارزانی، ئامارزانی
S., Vital	علم الأحصاء الحياتي، الأحصاء الحيوي	ژینە ئامارزانی، هەڵژماری ژیانی: ئەو لقەیە (biometry) کە باس لەیاسا و زانیاریی (data)ی مردن، نەخۆشی، زایین و زانستی گەڵ و هۆز و تیرەکانی مرۆڤ دەکات، هەروەها بە زیندە ئامارزانی (Biostatics)یش ناودەبرێت

Statometer	مقياس الجحوظ	چاو دەرپۆقینپێو: پێوەری چاو دەرپۆقیوی: ئامرازێکە بۆ پێوانەی پلەی دەرپۆقییویی چاو
Stature	قامة	بالآ: بەرزی کەسێك بە ڕاوەستاوی، درێژی
Status	حالة	بار، دۆخ
S. asthmaticus	حالة ربوية	باری هەناسە سواری: لەپڕ گرانبوون و توند بوون و یەکبینەیی بوونی باری هەناسە سواری تا پلەیەك کە دووچاری دەشێت لەسەرخۆ بچێت لەتاواندا
S. epilepticus	حالة صرعية	باری فێ لێهاتن: زنجیرەیەکی خێرا خێرا دوپاتبوونەوەی نۆرە فێیە بەجۆرێك کە فێدارەکە لەنێوان نۆرەکاندا هۆشی بە بەردا نایەتەوە
S.typhosus	حالة تيفوئيدية	باری گرانەتا
Statuvolence	تنويم ذاتي	خۆ خەواندن: بارێکی خۆنواندنی موگناتیسی خۆکردی خۆویستە
Statuvolent	منوم ذاته	خۆ خەوێن

Staxis	نزف	خوێن بەربوون
STD=Skin test dose	جرعة تجربة جلدية	ژەمە تاقیکردنەوەی پێست
Steariform	شحمي الشكل	پیو (بەز) شێوە، لەبەز دەچێت
Stearo-, Steato-,	شحمي: بادئة تدل على العلاقة بالشحوم	پیوی: پێشگرێکە پەیوەندی بە پیوو بەزەوە نیشان دەدات
Stearrhea, steatorrhea	اسهال شمحي	پیوە ڕەوانی: هەبوونی بڕێکی باش پیو و چەوری لەپیسایيدا، بەد ئەزمی پێو (بەد هەرسپێو)
Steatoma	١- كيس شحمي (دهني) ٢- ورم شحمي	١- کیسەی چەوری (پیو) ٢- پەنامی چەوری (پیوی)
Steatonecrosis = Fatty necrosis	نخر شحمي	داخورانی (کلۆیی) پیو، پیوە کلۆری
Steatopygia	كبر الكفل	سمت (کەفەڵ) زلی
Stechiology = stoichiology	مبحث العناصر ونواميسها	توخم و نهێنیزانی
Stechiometry = Stoichiometry	قياس الأتحاد العنصري (للمركبات النقية)	پێوانەی توخمە یەکگرتن (ی ئاوێتە خاوێنەکان)
Steinach operation	عملية (ستيناخ) و بقصدبها عملية المادة شباب الشيوخ بربط وقطع الأسهر	برینکاری (شتایناخ): برینکارییەکە دەکرێت بە مەبەستی گەنجکردنەوەی پیران بەبڕین و بەستنی گونە وێڵە

S.,Therapy	علاج (ستيناخ)	چارەی (شتايناخ)
Stella = star	نجمة	ئەستێرە
Stellate	نجمي	ئەستێرەیی
Stellectomy	قطع النجمية	گرێ ئەستێرەیی بڕین: برینکاری بڕینی پەتی سیمپەساویی ملە لەژور گرێ ئەستێرەییەوە بۆ ژان شکاندنی سنگەکوژێ دەکرێت
Stellite	ستيلايت: سبيكة شديدة الصلابة من الكوبالت والكروم والتنغستن	ستێلایت: دارشتەیەکی زۆر سەختە لەکرۆم و کۆباڵت و تەنگستن کە داناخورێت، هەندێ ئامرازی برینکاریی لێ دروست دەکرێت
Stellwag's Sign	علامة (ستلواغ)	نیشانەی (ستێلواگ): کەمتر تروکاندن یان هەر نەتروکاندنی چاو و پانییەکی نائاسایی درزی چاوە وەك نەخۆشی Exophthalmic) goitre)دا دەبێت
Stem	ساق	لاسك
S., Brain	ساق الدماغ	لاسکی مێشك: گشتی مێشك بێگەلە مێشکۆڵە و گۆکانی مێشك و مادە سپییەکانیان

Steno-,	ضيق، تضيق: سابقة تدل على معنى الضيق أو التضيق	تەنگ، تەنگی، پێشگرێکە بەمانای تەنگی یان تەنگبوونەوە (واتا تەسکی و تەسکبوونەوە یان باریکی و باریکبوونەوە)
Stenocephaly	ضيق الرأس	سەرباریکی
Stenocoriasis	ضيق البؤبؤ	بیبیلە بچووکی: کرژبوون (تەنگ بوونەوە)ی بیبیلەی چاو
Stenosed	تضيق، مصاب بالتضيق، مضيق	تەنگ (تەسك) بووە، تەنگ (تەسك) کراوە
Stenosis	ضيق، تضيق	تەنگی (تەسکی)ی، تەنگبوونەوە (تەسکبوونەوە)
S., Aortic	تضيق الأبهر	تەنگی (تەسکی) شاخوێنبەر (تەوەرتا)
S., Cicatricial	تضيق ندبي	تەنگبوونەوەی بزماتەیی: تەنگ (تەسك) بوونەوە بەهۆی کرژبوون یان چوونەوەیەکی بزماتە
S., Mitral	تضيق الأكليلي (الثنائي)	تەنگبوونەوەی دوانەیی: تەنگ (تەسك) بوونەوەی کونی نێوان گوێچکە و زگۆڵەی لای چەپی دڵ

S., Pulmonary	تضيق الرئوي	تەنگبوونەوەی سیی دەرچە تەنگ (تەسك) بوونەوەی ئەو کونە لەنێوان خوێنبەری سی و زگۆڵەی ڕاستی دڵدایە
S., Pyloric	تضيق البواب	تەنگبوونەوەی ئاشکەوان
S., Tricuspid	تضيق الثلاثي	تەنگبوونەوەی سیانەیی: تەنگ (تەسك) بوونەوەی کونی دەرچە سێ پەڕەیی دڵ
Stenotic	متضيق	تەنگ (تەسك)، تەنگ (تەسك)ەوە بوو، کرژ
Stenson’s Duct	قناة (ستنسن) قناة الغدة النكفية	جۆگەی (ستینسن)، لییکەڕۆی لیکەلووی بناگوێ
Stent	قالب	قاڵب
Step	خطوة	هەنگاو، شەقاو، پله
Steppage	خبب	لۆق
S. Gait	مشية خببية	لۆقە رەوت
Steradion	وحدة الزاوية المجسمة	یەکەی گۆشەی بەرجەستە: یەکەی گۆشەی بەرجەستە: ئەو گۆشەیە بەرجەستەیە کە لەبنە (مرکز)ی گۆیەکدا بووە بەرامبەر بەڕوویەکی گۆیی کە ڕووپێوەکەی دەکاتە دووجای نیوەتیرەی گۆیەکە

Sterco-,	برازي، غائطي: سابقة تدل على العلاقة بالبراز	گۆیی، گۆیینی، گوواوی: پێشبەندێکە پەیوەندی بە (گو)وە نیشان دەدات
Stercobilin	صفراء برازية، ستركوبلين	ستێرکوبیلین: ئەو ماددەیەی کە دەکرێتە ناو ڕیخۆڵە و پیسایییەوە دەردەکرێتە دەرێ و ڕەنگ بەپیسایی دەدات
Stercolith = Fcalith	حصاة برازية	گووە بەرد
Stercoraceous	برازي	گووین، گوواوی: گووی تێدایە یان لەگوو پێك هاتووە
Stercus	براز، غائط، روث	گوو، پیسایی، شیاکە، تەرس
Stere	متر مكعب	یەك مەترە سێ جا
Stereo-,	مجسم: سابقة تعني مجسم	تەندار، پەیکار، بەرجەستە: پێشبەندن بەمانای تەندار
Stereocardiography = spatialvectocar – diography	تخطيط القلب الجسم	نەخشە کێشانی پەیکار (تەندار)ی دڵ
Stereognosis = stereocognosy	الإحتساس باللمس	بەدەستلێدان هەستپێکردن ١- توانینی هەست کردن بەوە لە شێوە و سروشتی شت گەیشتن بەدەست لێ خستن ٢-بەهەستەکان هەست کردن بە تەنداری (بەرجەستی) شت

Stereogram	١- رسم مجسم ٢- تصوير يرشعاعي مجسم	١- وێنەکێشانی پەیکار، بەرجەستە وێنەکێشان ٢- تیشکەوێنەی بەرجەستە (تەندار)
Stereometry	قياس الحجوم	پێوانەی بارست (قەبارەپێوی)
Stereoscope	منظار مجسم	بەرجەستە دووربین، ستیریۆسکۆپ: ئامێرێکە بۆ شت بە تەنداری نیشاندان بە لێکدانی تاپۆی دو وێنەی ئەو شتە بە شێوەیەکی تایبەتی
Stereotype	النمطية، تكرار الأعمال أو الأقوال غير المعقولة	کلێشەی کاری، چەند بارەکردنەوەی ڕەفتار یان گوفتارێکی ناپەسند
Sterile	١- عقيم ٢- معقم	١- نەزۆك، بەیچەڵ ٢- پاکژ، پاکژکراو
Sterility	١- عقم ٢- تعقيم، معقم	١- نەزۆکی، بەیچەڵی ٢- پاکژی، پاکژکراوی
S., One-child	العقم بعد ولادة طفل	نەزۆکی دوای یەك زگ کردن
Sterilization	تعقيم: ١- قتل الميكروب بالبخار الحار الرطب وتحت الضغط ٢- جعل الشخص عقما بابه واسطة كانت (كالأخصاء، قطع الأسهر... الخ)	١- پاکژکردن: بەتەواوی لەناوبردن و کوشتنی میکرۆب بەگەرمی (هەڵمی تەڕی گەرم و پەستێوراو لەپلەی ١٢٠° سەدی گەرمیدا بۆماوەی ١٥ دەقیقە ٢- نەزۆك (بەیچەڵ) کردنی کەسێك بەهەچ هۆیەك بێت وەك خەساندن، گونە وێڵە بڕین..هتد

S., Chemical	تعقيم كيمياوي	پاکژ کردنی کیمیایی: بەهۆی بەکارهێنانی ماددەی کیمیاییەوە
S., Eugenic	تعقيم لغرض تحسين النسل	نەزۆك كردن بۆ بەرە چاکترکردن: پەکخستنی کەسێك لە بەشە پاکژکردن لە زاوزێ کردن چونکە نەوە (وەچە)کەی لەجۆری نەویستراون
S., Fractional, Intermittent s.	تعقيم تجزيئي، تعقيم متقطع	بەشە خاوێنکردن، پاکژکردنی پچڕپچڕ: میکرۆب لەناو بردن بە بەکارهێنانی ڕێگای پاکژکردن جار لەدوای جار تاوەکو سپۆرەکان ئەگەر هەبن بچنە سەر شێوەی پێ گەیشتو کەئاسانتر لەناودەبرێن
S., Mechanical	تعقيم آلي	میکانیکە پاکژکردن، پاکژکردنی میکانیکی لەناو بردنی میکرۆب بەشلەمەنی بردن بەناو پاڵێتێکی تایبەتیدا کە میکرۆبی پێدا ناڕوات
Sterilize	يعقم	پاکژکردن

Sterilizer	معقمة	پاکژکەر: ئامێرێکی تایبەتییە بۆ پاکژکردنی شتومەك
Sternal	قصي	کۆڵەیی، پەیوەندی کۆڵەی سنگ
Sterno-,	قصي: سابقة تدل على العلاقة بعظم القص	پێشگرێکە پەیوەندی بە کۆڵەی سنگەوە نیشان دەدات
Sternoclavicular	قصي ترقوي	کۆڵەی چەڵەمەیی
Sternocleidomastoid	القصبي الترقوي الغشائية: احدى عضلات الرقبة	ستێرتۆکلایدۆ ماستوێد: یەکێکە لەماسولکەکانی مل
Sternotomy	شق القص	کۆڵە بڕین (هەڵدڕین): برینکارییەکە دەکرێت
Sternum	القص	کۆڵەی سنگ
Sternutation = sternutatio	عطاس، عطس	پژمە، پژمین
Steroid	ستيرويد	ستۆرۆید: ناوە بۆ کۆمەڵە پێکهاتوویەك کەلە (cholestrol دەچن لە) رووی کیمیاییەوە و لەرووی تێدا بوونی ئەڵقەی سایکلۆپێنتۆ فینانەثرینی هایدرۆجیناوی (Hydrogenatet) cyclopentophenanthrene

Sterol	ستيرول	ستيرۆڵ: ئەلكهۆلێكی تاك هایدرۆكسی كێشی گەردی (مۆليكيولی) بەرزە monohydroxy alcohol of high moleculor weight
Stertor	شخير	قرخە، قرخە قرخكردن، پرخە، پرخكردن
S., Hen-cluck	شخير قرقي	قرخەی گارەگاری: جۆرە پرخە و هەناسەدانێكە وەك دەنگی گارەی مريشك دێتە بەرگوێ دوومەڵی پشت گەرو هۆيەتی
Stertorous	شخيري	قرخن، پرخن
S. breath	تنفس شخيري	قرخە، قرخە قرخ، پرخە پرخ
Steth-, Stetho-,	صدري: بادئة تدل على العلاقة بالصدر	سنگی: پێشگرێكە پەيوەندی بەسنگەوە نيشان دەدات
Stethalgia	الم الصدر	ژانە سنگ، سنگ ئێشە، ژانی سنگ
Stethoscope	سماعة	بيستۆك: ئامێرێكە بۆ گوی پێ لێ گرتن لەدەنگی هەناسە، دڵ، پەردەی سی، خوێنهێن، خوێنبەر

Stethophone	سماعة، سماع	بيستۆك، ستيۆفۆن
Sthenia	نشاط	چـــالاكى، گورجوگـــۆڵى، خورتى
Sthenic	نشط، قوي	چـــالاك، گورجوگـــۆڵ، بەهێز، خورت
Stheno-,	ســابقة تــدل علــى العلاقــة بالقوة والنشاط	پێـــشگرێكە، پەيوەنـــدى بەچـــالاكى و هێـــزەوە نيشان دەدات
Stebialism	التسمم بالأثمد	بەئەنيتمۆن، ژاراويبوون، ژارخواردبـــــــــوون بەئەنتيمۆن
Stibium = Antimony	اثمد، انتيمون	ئەنتيمۆن
Sticky	لزج	لينج
Stiff	جاسئ، متصلب	ڕەق، وشـــــــــكبوو، وشكەوەبوو
S. joint	مفصل جاسئ (متصلب)	جومگـــەى وشـــكبوو، جومگە ڕەقە
S.-neck Fever	ذات الـــسحايابة الدماغيـــة الشوكية	هـــەوكردنى پـــەردەكانى مێشك و دڕكى
Stigma	سمة: ١- بقعـة، نقطـة أو أثـر علـى الجلد ٢- أيـــة علامـــة جـــسمية أو عقلية أو شذوذ تـساعد على تحقيـق هويــة أو تــشخيص حالة	نيشانە: ١- پەڵــە يـــان پنتێكـــى بـــــچووكى ســــــوور لەسەرپێست ٢- هـــەچ نيـــشانەيەكى تـــەنى يـــان هۆشـــى يـــان بيژۆكييەك كـە يارمـەتى دەدات لـــە ناســـينەوەى هـــەوێتى شـــتێك يـــان بارێكى نەخۆشى

S., Baker's	سمة الخبازين	نیشانەی نانەوا: گرۆگرۆ (گرێ گرێ) بوونی پشتی پەنجەکان بەهەویر شێلان پەیدادەبێت
Stigmata, pl. of Stigma	سمات جمع سمة	نیشانەکان، کۆی نیشانە
Stigmata maydis	حرير الذرة	ڕیشووی گەنمەشامی
Stigmatism	توسم ١- الحالة الناشئة من أو المميزة بوجود سمات	ستیگماتیزم: پەرتبینی
Still's Disease	مرض (ستل)	نەخۆشی (ستیڵ) چەشنێکە لەفرە جمگە هەوکردنی بنەسی کە بە منالان دەگات، لیمفە لوو و سپڵی تێدا گەورە دەبێت و تایەکی نارێکی هەیە
Stillbirth	ولادة الحمل ميتا	بەمردوویی زایینی (بوون): زاینی ساوایەکی مردو
Stillborn	مولود ميت، مليص	بەمردویی بوو، لەبارچو
Stillicidium	تنفيط، تقطر، دماغ	تکان، تکەکردن، بەدڵۆپ لەبەر ڕۆیشتن، چاو ئاوکردن، فرمێسك بەچاودا هاتنە خوارەوە
Stimulant	منبه	دنەدەر، هاندەر، وریاکەرەوە

Stimulate	ينبه	دنـــــەدان، هانـــــدان، ورياكردنـــــــــــەوە، بووژاندنەوە
Stimulation	تنبيه	دنـــــەدان، هانـــــدان، ورياكردنـــــــــــەوە، بووژاندنەوە
S., Audio-visual-tactile	تنبيه سمعي بصري لمسي	دنەدان (هاندان يان وريا كردنـــەوە)ی بيـــستەنی - بينايی و لێ خستن
S., Paradoxical	تنبيه متناقص	دنەدان (هاندان يان وريا كردنـــەوە)ی دژوار: وەك شـــتی گـــەرم خـــستنە ســـەرپێتەكانی ســـاردی تـــەن هەســـتی ســـاردی دەگەيەنێت
Stimulus	منبه	هانـــدەر، ورياكـــەرەوە، دنەدەر
S., Heterologous	منبه مخالف	دنـــــەدەر (هانـــــدەر)ی ناچونيەك
S., Heterotopic	منبه متبدل الوضع	ورياكەرەوەی بارگۆڕيو
S., Homologous	منبه مجانس	چونيەكە ورياكەرە
S., Liminal	منبه عتبي	دنـــــەدەر (هانـــــدەر)ی ئاستانەيی
S., Mechanical	منبه آلي	دنـــــەدەر (هانـــــدەر)ی ميكـــــانيكی: هێـــــزی ميكانيكی بـەكارهێنان وە دنـــــــــــــەدەر وەك لەنقورچگرتندا

S., Thermal	منبه حراري	گەرمە هاندەر، دنەدەر (هاندەر)ی گەرمی
S., Threshold	منبه عتبي	دنەدەر (هاندەر)ی ئاستانەیی
Sting	١- لسعة، يلسع ٢- حمة	١- پێوەدان ٢- چزو
Stippling	ترقط، تنقط	پنتك پنتككردن خاڵخاڵی، پەڵەپەڵەیی
Stirpiculture	تحسين السلالة	وەچە سازی، چاك كردنی وەچە: پێگەیاندن و زۆر كردنی نیژادی تایبەتی
Stirrup	الركاب، العظم الركابي	ئاوزەنگی، ئێسكە ئاوزەنگی
Stitch	غرزة، خياطة	تەقەڵ، درووونەوە
Stith = Incus	السندان، العظم السنداني	دەزگا، دەزگا ئێسكە، سندان، ئێسكە سندانی
Stock	المخزون	ئازوخە، تفاق، هەڵگیراو، نیژاد
Stock-vaccine	فاكسين مخزون	دەرمانی (ڤاكسینی) هەڵگیراو (ئامادەكراو)
Stokes-Adams Disease	مرض (ستوكس و ادامز)	نەخۆشی (ستۆكس و ئادامز)
S.-A. Syncope	غشية (ستوكس وادامز)	بوورانەوەی (ستۆكس و ئادامز)
S.-A Syndrome	مجموعة علامات متزامنة	هاوكاتە نیشانەی سیندرۆمی (ستۆكس و ئادامز)

Stoma	فم	دەم، زارك
Stomach	معدة	ئاشك، گەدە
S., Bilocular	المعدة ذات التجويفين	ئاشـك (گـەدە) دووخانـە، ئاشك (گەدە)ى دووخان
S., Cardiac	الفؤاد، فؤاد المعدة	دەمەوانـــــەی گـــــەدە، دەمۆچكەی گەدە
S., Cascade	معدة مخصرة، معدة شلالية	تافگـــە گـــەدە، كەمـــەرە گەدە
S., Corset	معدة مخصرة	كەمەرە گەدە
S., Dramtrap = Water – trap s.		
S., Dumpling	معدة بدينة	گۆشتنە گەدە
S., Hour-glass	معدة مخصرة	كەمـــەرە گـــەدە، گـــەدەی ناوقەد باریك
S., Pavlov's=Miniature	معدة بافلوف، المعدة المصغيرة	ئاشك (گەدە)ى (پـاڤلۆڤ)، ئاشـكە بـچكەلە: بەشـێكە لەئاشـــــكی ســـــەگ جیاكراوەتـــــــــــــەوە لەبەشـــــەكانی تـــــری دەكرێتـەوە سـەر دیـواری زگ، بـۆ تـاقی كردنـەوەی دەردراوەكـــانی ئاشـــك بەكاردێت
S., Powdered	مسحوق المعدة	ئاشـك (گـەدە)ی هـاڕراو: ئاشـــكی وشـــك كـــراوە و هـــــاڕراوی (بـــــەراز) لەكەمخوێنیدا بەكاردێت

S., Thoracic, Upside-down s.	المعـــدة الـــصدرية، المعـــدة المقلوبة	ســـنگه (گـــەدە) ئاشـــك، ئاشكی سەرەو خوار: ئـەو ئاشكەیە كـە سـەركەوتوە و كەوتۆتـە نـاو سـنگەوە كەم و زۆر
S., Waterfall = Cascade s.	المعدة الشلالية	ئاشـكە (گـەدە) تاڤگـەیی: لەشــــێوەی تاڤگەدایـــــە لــــەكاتی تیــــشكەوێنە گرتندا
S., Water-trap s.		ئاشـك (گـەدە)یەكـە كـە ئاشــــكەوانی ئەوەنــــدە بـــەرزە تاڕادەیـــەك كـــە خـــۆی بـــۆ ڤـــالاّ (بـــۆش) ناكرێتەوە
Stomachic	معدي، هاضم	ئاشــــــكی، گـــــــەدەیی، هەرسكەرە
Stomachus = stomach	المعدة	ئاشك، گەدە
S. pulveratus = powdered stomach	مسحوق المعدة	ئاشكی هاڕِاو
Stomal	فمي	دەمـــی، زاری: پەیوەنـــدی دەم
Stomatalgia	ألم الفم	دەم ئێشە، ژانی دەم
Stomatitis	التهاب الفم	هـەوكردنی (داگیرسـان)ی (سووتانەوە)ی دەم
S., Angular	التهاب زوايا الفم	هـەوكردنی (داگیرسـانی) لالغاوە، لغـاوە بـڕە، لغـاوە برکە

S., Gangrenous	التهاب الفم الغنغريني	هەوە گانگرینی دەم
S. scorbutics	التهاب الفم الحفري	ئەسکەربوتە هەوکردنی دەم: هەوکردنی دەمەکە لەگەڵ کەمی ڤیتامین (سی) پەیدادەبێت
Stomato-, Stomo-	فمي: سابقة تدل على العلاقة بالفم	دەمی، زارەکی: پێشگرێکە پەیوەندە بەدەم (زار)ەوە نیشان دەدات
Stomatologist	اختصاصي بأمراض الفم	پسپۆڕی نەخۆشی دەم
Stomatology	طب الفم، علم أمراض الفم	دەمزانی، دەردە دەمزانی، پزیشکی دەم، زانستی نەخۆشییەکانی دەم: لقێکە لەپزیشکی باس لەدەم و نەخۆشییەکانی دەکات
Stomatopathy	اعتلال الفم	دەردە دەم: هەچ نەخۆشییەك کە بەدەم بگات
Stomatoplasty	تقويم الفم	دەم ڕاستکردنەوە (پینەکردن)
Stomotorrhagia	نزف فمي	خوێنی دەم بەربوون، خوێنی لەدەم هاتن
Stomatideum	الفم الأبتدائي	دەمی سەرەتایی: چاڵ بوون یان بەناودا چوونێك ئیکتۆدەرمی ئاولەمەیە کە لە دووایییدا دەمی تیا پەیدادەبێت

Stone	حصاة	بەرد، چەو
Stool	براز، غائط	گو، پیسایی
S., Bilious	براز صفراوي	زراوە گـوو، گـوی زراوی: زەردە بـاو یـان قاوەییيـە تێرتر دەبێت ڕەنگەکـەی کەهەوای لێ دا، سەوزیشە ئەگـەر پیـساییەکە تـرش بێت
S., Fatty	براز شحمي	پێـوە گـوو، گـوی پیـوین (چـــەور): لەنەخۆشـــی پانکریاســـدا دەبێـــت و چەوری زیادی تێدایە
S., Mucous	براز مخاطي	چڵمە گوو، گوی چڵماوی: لـــــە هـــــەوکردنی (داگیرســـانی) ڕیخۆڵـــەدا دەبێـــت و بڕێکـــی باشـــی چڵم تێدایە
S., Pea-soup	براز شوربه البازلاء	گـوی شـۆربای پۆلکـەیی: نموونەییـــە بـــۆ ڕەنـــگ چوونی گرانە تایی
S., Pipe-stem	براز أنبوبي	گوی لوولـەیی: لـە تەسـك (تـــەنگبوونی) ڕاســـتە ڕیخۆڵـــەی خـــوارووودا دەبیندرێت
S., Ribbon	براز شريطة	گـــــوی شـــــریتی: وەك شریتی پان وایە لەتەنگی کۆمدا دەبێت

S., Rice-water	براز ماء البرز	گوی برنجاو (ئاوی برنج)، برنجاوە گوو
S., Spinach	براز سبانخي	سپیناخە گوو، گوی سپیناخی (سەوز) لەساوادا دەبێت لەئەنجامی (کالۆمێل) پێدانیاندا
Stop-cock	المحبس	پاشەوانە
Stopper	سداد	سەرقاپ، دەمەوانە، تەپەدۆر
Storm	عاصفة	بۆران، شڵێوە
S., Brain	عاصفة دماغية	مێشکە بۆران، بۆران (شڵێوە)ی مێشك
S., Nerve	عاصفة عصبية	دەمارە بۆران، بۆران (شڵێوە)ی ڕەگ
Strabismometer	مقياس الحول	خێلپێو، پێوەری خێلی، خێلی پێوەر
Strabismus	حول	خێلی: لاری و لادانێکی چاوە لەشوێنی ئاسایی خۆی کە ئەو کەسە لەدەسەلاتیانییە ڕاستی بکاتەوە
S., Absolute	حول مطلق	تەواو خێلی، خێلی ڕەبەق: ئەوەیە لەگشت ماوەیەکی (flixation point)دا دەبێت

S., Alternating Bilateral s.	حول تناوب	نــــۆره خێلـــی، خێلـــی بەنۆره: ئەوەیە کەجاری یەکی لەچاوان دووچاری دەبێت بەنۆره
S., Concomitant	حول مرافق	هاوەڵخێلی، خێلی هاوڕێ: ئەوەیـــە لەبـــەر بـــاش لــەجێی خــۆی چەســپ نەبوونی ماسولکەی چاو پەیدادەبێت
S., Constant	حول دائمي (مستديم)	هەمیــشە خێلــی، خێلــی هەمیشەیی: ئەو جۆرەیـە کە هەمیشە هەیە
S., Convergent	حول أنسي	نــاوه خێلــی، خێلــی بــۆ نــاوەوە (نــاوەکی) ئەوەیـە کـە تــەوەرەکانی بینــایی (visual axes) لێـــك نزیك دەبنەوە تێدا
S., Cyclic	حول نوبي	نۆره خێلی، خێلی سووڕ (خول)ی: ئەو خێلییەیـە کە ناوبەناو (دوای ماوەی یەکـــسان) بـــەرێکوپێکی هەڵدەداتــــــــــــەوە (دەگەڕێتەوە)
S., Divergent	حول وحشي	دەره خێلــی، خێلــی بــۆ دەرەوە (دەرەکــی): ئــەو خێلییەیـــە کـــە تێیـــدا تــەوەرەکانی بینــایی لێـك دوور دەکەونەوە

S., Dynamic	حول حركي	جووڵــه خێلــی، خێلــی جووڵه (داینەمی): لەبەر بــێ کـاری ماســولکەکانی چاو دەبێت
S., External = Divergent s.	حول خارجي	خێلی دەرەکی
S., Intermittent	حول متقطع	خێلـی پچڕپـچڕ: ئەوەیـه کـــه جـــار بـــه جـــار پەیدادەبێت
S., Internal = Convergent s.	حول داخلي	خێلی ناوەکی
S., Kinetic	حول حركي	خێلــی جووڵــه، جووڵــه خێلی
S., Latent	حول كامن	خێلـی شـاردراوە: کاتێـك دیار دەکەوێت که یەکێك له چاوەکان بگیرێن
S., manifest	حول بيَن (ظاهر)	دیـــارە خێلـــی، خێلـــی ئاشـکرا (دیـار): ئەوەیـه بەئاشکرا بـۆ سـەیر کـەر، دیارە
S., Mechanical	حول ميكانيكي (آلي)	خێلی میکانیکی: ئەوەیـه پەســتان کەوتنــه ســەر گۆی چاو یـان ڕاکێـشرانی وەك بـەهۆی پەنامێکـەوە له شوێنی خۆی لادەدا
S., Monolateral, sonocular s,	حول مفرد	تاکـه خێلـی، خێلـی تاکـه چاو

S., Muscular, Concomitant s.	**حول عضلي**	**ماسـولكه خێلـی، خێلـی ماسولکەیی**
S., Noconcomitant	**حول لامرافق**	**خێلـی نـا هـاورێ: ئـەو خێلییەیـە کـە ڕادە (زۆر و کـــەمی) لادانـــی لـــە شوێنی خۆی بـەپێی ئـەو ئاستە دەگۆڕێت کەچاوی بۆ ئاڕاستە دەکرێت**
S., Paralytic	**حول شللي**	**شـــەپڵە خێلـــی، خێلـــی شـەپڵە: ئەوەیـە کـە لـە ئەنجامی شەپڵەی یـەکێك لـە ماسـولکەکانی چـاودا پەیدادەبێت**
S., Periodic	**حول نوبي**	**خێلـی دەمـــدەمی: ئـــەو جۆرەیـە کەهـەر لـەکاتی خـەریکی چـاو ڕاهێنـان** (accomodation)**دا پەیدادەبێت**
S., Relative	**حول نسبي**	**ڕێـــژە خێلـــی، خێلـــی ڕێـژەیی: ئەوەیـە کـە بـۆ هەنـــــدێ لی مـــــاوەی** (fixation point) **دا پەیدادەبێت**
S., Spasmodic	**حول تشنجي**	**خێلـی ماسـولکە کـرژی: ئەوەیـە کـە لـە ئـەنجامی کـرژە خێلـی لـەپڕ کـرژ بـوون (جـەمام بـوون)ی ماسولکەی چاودا دەبێت**

S. sursum vergens	حول علةي: ذلك النوع الـذي يقـع المحـور البـصري للعـين الحولاء فوق نقطة الثبات	ژووره هێڵی: ئەوەیـە کـە تـەوەرەی بینـایی چـاوە خێلەکـە دەکەوێتـە ژور (fixation point) وە
S., Unilateral	حول مفرد	خێلـی تاکـە چـاو (یـەك لایـی): هەریـەك چـاو تێیدا خێل دەبێت
S., Uniocular	حول مفرد	تاکە خێلی، خێلی تاکە چاو، خێلی یەکچاوی
S., Vertical, Hypertropia	حول عمودي	سـتونە خێلـی، خێلـی ئەسـتوونی: یـەکێك لـە تـەوەرەکانی بینـایی لەئـەوەی تریـان بـەرز (بڵند) تر دەبێتەوە
Strabometer = Strabismometer	مقياس الحول	خێلی پێوەر، خێلیپێو
Strabotomy	قطع الوتر لأصلاح الحول	ژێ برین بـۆ چارەکردنی خێلـی: ژێیـەکی لەماسـولکەکانی چـاو بـەبرینکاری دەبڕدرێـت بۆ چارەکردنی خێلی
Strain	إجهاد، تصفية	١- ڕەتانـدن (شـەکەت کـردن بـەزۆر مەشـق پێکـردن و هێنان و بردن) ٢- پالاوتن ٣- زۆر لێکـردن، کـشاندن (ی بەشێکی ماسولکەبەند)ی زۆر ٤- ڕەتان، شەکەتی ٥- چەشـن، تـیرە (ی میکرۆب)

Strainer	مصفاة	پاڵێوكه، پاڵێوك، پاڵێو
Strait	مضيق	تەنگە: ڕێبازێكی تەنگ (تەسك)
S., Pelvic, Inferior (pelvic outlet)	مضيق الحوض السفلي، مخرج الحوض	تەنگەی خوارووی لەگەنە (حەوز)، دەركی حەوز (لەگەنە)
S., Pelvic, superior (P.inlet)	مضيق الحوض العلوي مدخل الحوض	تەنگەی ژووروی لەگەنە (حەوز)
Strand	خيط	داو، تاو، تاڵ (ە دەزو)
Strangule	يخنق	خنكاندن، خنكان
Strangulated	مختنق	خنكاو
Strangulation	خنق، اختناق	خنكاندن، خنكان
Strangury	عسر البول	میيزگیران: میزكرنی ئاهێستەو بەئازار لەبەر كرژبوونی میزڵدان و میزەڕۆ
Strap	إسار	تاسمه
Strapping	تأسير: اللف بالأسار	بەتاسمه بەستن (پێچان)، تاسمه بەند كردن
Strassburg's Test for Bile Acids	اختبار (ستراسبورغ) للحوامض الصفراوية (في البول)	تاقی كردنەوەی (ستراسبورگ) بۆ ترشەكانی زەرداو (لەمیزدا): ئەلبومین لەمیزەكەدا ناهێڵیدرێت، لەدوای ئەوەی هەندێ شەكری قامیشی تێ دەكرێت پارچە كاغەزێكی پاڵاوتنی پێ تەڕ دەكرێت و وشك دەكرێتەوه ئەمجا دڵۆپێك ترشی گۆگردیكی (سولفەرێكی) پێدا دەكرێت، ئەگەر لەو ترشانه هەبن ڕەنگی سوور پەیدادەبێت

Stratification	تطبيق: التنفيذ على شكل طبقات	چين چين كردن، توێ توێ كردن
Stratified	مطبق، متعدد الطبقات	چين چين، توێ توێ: بەچين لەسەر يەك داندراوە (ڕێك خراوە)
Stratiform	طبقي	چين چين: شێوەی چين چين هەيە
Stratum	طبقة	چين، توێ
S. bacillosum	طبق العصي والمخاريط (في الشبكية)	چينی چيلكە و قوچكە (لە تۆڕەی چاودا)
S. cinereum	الطبقة السنجابية	چينە بۆر (خوڵە مێشی، سنجاوی): چينی دەری دەرەوەی توێكڵی مێشك
S. corneum = Horny layer	الطبقة القرنية (للجلد)	چينی مردو (ی پێست)، شاخە چين: چينەكەی دەرەوەی پێست
S. lucidum	طبقة واضحة	چينێكی ڕوون
S. nucleare	طبقة النواة	ناوكە چين، چينی ناوك
Straus's Sign	علامة (ستراوس)	نيشانەی (ستراوس)
S.'s Test for Identifying Bacillus melei	أختبار (ستراوس) لتميز عصيته الرعام	تاقی كردنەوەی (ستراوس) بۆ ناسينەوەو جياكردنەوەی چيلكەی پەسيوی ئاژەڵ كە بەرازی گينيای نێری پێ كوترا گەورەبوون (پەنمان)ێكی جياكەرەوەی تايبەتی لەگوندا پەيدادەبێت

Strauss’s Sign	علامة (ستراوس)	نيـــشانەی (ســـتراوس) بـــەدەم خواردەمـــەنی چەور پێدان دەبێتە هۆی زیـــادبوونی بـــڕی پێکهێنەرە چەورەکان لە ئاوبەندەنێکی کایلۆسیدا
Streak	خط، أثر لوني	خـەت، هێـڵ، شـوێنەواری ڕەنگ
S. culture	زرع البكتريـا علـى هيئـة خطوط	باكتريا چاندن بەشێوازی خـــەت خـــەت کـــردن (میلدار)
Stream	مجرى، سيلان	ڕۆ، ئـاوەڕۆ: لـۆزەو یـان ڕۆیـــشتنی ئـــاو یـــان شلەمەنی تر
Stremma = spraim	يشأ أو لوي	جومگە بادران
Streph-, Strepho-,	ملتو: سابقة تعني ملتو	خوار، پێشگرێکە بەمانای پێچ خواردن بادران
Strephenopodia = talipes varus	قـدم فحجـاء، الفحـج: انفتـال القدم الأنسي	نـــاوە قاچـــخواربوون: بـاخواردن و گێڕبـوونی پێ بۆ ناوەوە
Strephexopodia = talipes valgus	القدم الروحاء، الروح: انفتال القدم الوحشي	دەرە پـــێ خواربـــوون، بـاخواردن و گێڕبـوونی پێ بۆ دەرەوە
Strephopodia = talipes equinus	قدم وكعاء	دەرە پێخوارێ

Strephosymbolia	حس مقلوب	هەستئاوەژوو: ١- شــــت لەبەرچـــاوی کەسـێکی دووچـاری ئـەم نەخۆشـــییە وەك لـــە ئاوێنـەدا ببینێـت وایـە (واتا ئاوەژودەر دەکەوێت ٢- هەندێ منـاڵ بـەگرانی دەخوێندنـەوە و بـەزۆری ســـەریان لێ دەشـــێوێت لەجیاکردنـەوەی (p,q – u , n – b , d)دا
Strepitus	صوت، طنين	دەنگ، هاژە، وژە، زرنگە
S.uterinus	طنين الرحم	هــاژەی مناڵــدان، ژاوەی منداڵ
S.aurium	طنين الأذن	زرنگە (وژە)ی گوێ
Strepto-,	سـابقة تـدل علـى معنـى (المفقول) أو (السبحي)	پێـــشگرێکە بـــەمانای (بادراو)، (تەزبیحی)
Streptobacilli	عصيات سبحية	باکتریـــای چـــیلکەیی ملوانکـــە (تـــەزبیح)ی، سترێپتۆ باسیلای
Streptobacillus	العصية السبحية	چـــیلکە باکتریـــای تـــەزبیحی، ســـترپێتۆ باسیلەی: خانـە باکتریـای چـــیلەیی لەســـەرەوە بەیەکـەوە نووسـاون وەك تەزبیح یان ملوانکە

Streptobacteria	جراثيم سبحية	باكتريــــاى تـــــەزبيحى: كۆمـــــــەڵێكى ئـــــــەو باكترياىانــەى تێدايــە كــە وەك زنجيرە يـان تـەزبيح پێكەوە ئەڵقە دەگرن
Streptococcus	مكورات سبحية	خڕى تەزبيحى، سـترێپتۆ كۆكـــەى: خانـــەى زۆر و بەيەكــــەوە نووســـــاوى باكتريـــــاى خـــــڕ وەك تەزبيح
S. faecalis	مكور سبحي برازي	خـــڕى تـــەزبيحى گـــۆ، سترێپتۆ كۆكەى فيكـالين: بەئاسايى لـەناو ڕيخۆڵـەى مرۆڤـــــــــــــدا دەژى، لەشيرەمەنيدا دەبێت
S. pyogenes	مكور سبحي مقيح	ئەلفە خڕى تەزبيحى
S., Alpha	مكور سبحي ألفي	ئەلفــە خــڕى تــەزبيحى، ئەلفا سترێپتۆ كۆكەس
S., Beta	مكور سبحي بائي	بێيــــە خـــڕى تـــەزبيحى، بێتا سترێپتۆ كۆكەس
S., Hemolytic	مكور سبحي حال الدم	خــڕى تــەزبيحى خــوێن شيكەرەوە
Streptolycin	الحال السبحي	سترێپتۆ لايسين
Streptomycin	ستربتو مايسين	سترێپتۆ مايسين
Stress	كرب، ضغط	ڕەنــج كێـشان، ئـازار، زۆر، فشار
Stretcher	نقالة	دەســـــتەبەرە، تەختــــەى نەخۆش گواستنەوە

Stria, p1. striae	خطوط (جمع خط)	هێڵ، خەت
Striae albicantes	خطوط بيضاء	هێڵ (خەت)ە سپی
S. atrophicae	خطوط ضمورية	هێڵ (خەت)ە پوکاوە
S. gravidarum	خطوط حبلية	هێڵ (خەت)ی زگپڕی، ڕاو
S. longitudinalis lateralis corporis callosi (B . N . A)	الخطوط الطولية الجانبية للجسم الجاسئ	هێڵ (خەت)ە درێژەکانی تەنیشتی تەنە ڕەقە
S. transversae corporirs callosi (B . N . A)	الخطوط المستعرضة للجسم الجاسئ	پانە هێڵەکانی تەنە ڕەقە
Striated, Striped	مخطط	میلدار، هێڵدار، میل میل، خەتدار، خەتخەت
Striation	تخطط	میلداربوون، هێڵداری، میل میلی، خەتداری، خەتخەتی
Striatum = The corpus striatum	مخطط	میلدار
Stricture	تضيق	تەنگی، تەسکی، تەنگ (تەسک) بوون: تەنگی یان تەنگبوونی نائاسایی گونگەیەک، لوولەیەک یان ڕێبازێك
S., Annular	تضيق حلقي	تەنگی یان تەنگبوونی ئەڵقە (بازنە)یی: گیراوی یان بەربەستێکی بازنەییە بەدەوری دیواری ئەندامێکدا

S., Cicatricial	تضيق ندبي	تـەنگی یـان تـەنگبوونی بزماتـــەیی: ئـــەوەی دوا بەدوای سارێژ بوونـەوەی بـــرین یـــان زام پەیـــدا دەبێت
S., Contractile	تضيق	تەنگبوونـــــەوە: ئـــەو تەنگیـــە کـــە دەشـــێت فراوان بکرێتـەوە بـەهۆی میکـــــانیکی بـــــەڵام لەئەنجامــدا دەگەڕێتــەوە سەر تەنگییەکەی
S., False = functionalsi	تضيق كاذب	گەندە تەنگی، تەنگی یان تەنگبوونە درۆزنە
S. Functional = false s.	تضيق وظيفي	تـەنگی یـان تـەنگبوونی فرمانی ، spasmodie s.
S.,Permanent	تضيق دئمي أو مستديم	هەمیـشە تـەنگی، تـەنگی یـــــان تـــــەنگبوونی هەمیشەیی
S., Temporary	تضيق موقت	کاتـە تـەنگی، تـەنگی یـان تەنگبوونی کاتی (دەمی)، دەمەکی spusmodie s.
Stricturotomy	شق التضيق	تـــــــەنگی بـــــــڕین: بـەبرینکاری بڕینـی ئـەو شوێنەی تەنگبۆتەوە
Stridor	صرير، حشرجة	کــرە، جــیرە، کــرە کــر: دەنگێکـی گـڕی لـەراوەی قـایمی تایبەتییـە لـەکاتی هەناسەداندا پەیدادەبێت

S. Denticum	صرير الأسنان	ددانه كێـڕە، كـڕە (كـڕ)ی ددان
Stridulent = Stridulous	صار	كڕە دار، جيڕە جيڕكەر
String	وتر، سلك	ژێ، تەل
Strip	يقشر، ينزع، قطعة	دادۆشـــــين، دامــــاڵين، داكەنـــــدن، پارچــــە، تيلماسك
Stripe	خط	خــــەت، هێــــــڵ، ژێ، نيــــشانەيەكی ڕەنــــگ چووەوە (بواردو)
Strobile	الدودة الشريطية	كرمــی شــريتی، پەتكــە كرم
Stroke	ضربة، سكتة	كــوت، لێـــدان، نـــزول، سەكتە: لێهاتنێكی لەپڕی توندی نـزول يـان شـەپڵە يان سەكتە يان نەخۆشی
S., Apoplectic	سكتة دماغية	نزول، سـەكتەی دەمـاغی، سـەكتەی مێـشك: شـەپڵە لێدان، مێشك وەستێ
S., Back	سكتة ظهرية	پشت وەستێ
S., Cold	ضربة البرد	سەرما بردن (لێدان)
S., Heat	ضربة الحرارة	گەرما بردن (لێدان)
S., Lightning	ضربة الصادمة	تريشقە لێدان
S., Paralytic	ضربة شللية	شـــەپڵە لێــدان: لــەپڕ شـــەپڵە گـــرتن لەبـــەر نەخۆشـــی يـــان زيـــانی مێشك يان (دڕكە پەتك)

S., Sun	ضربة الشمس	خـــۆر بـــردن، خـــۆر ئەنگازی
Stroma	السدي	تـــان، ڕايـــەڵ: شـــانە (تــــــەنراو)ی ڕاگـــــــر (بناغە)يی ئەندامێك بـە خوێنـدان شـانەی گـەيێن و ڕەگەكانيەوە
S., irdis	سدي القزحية	تـان (ڕايـەڵ)ی ڕەشـێنە: زۆربـــــەی زۆری ئـــــەو شـانەيە گەيەنـــەرە كـە قـەوارەی ڕەشـێنە پێـك دەهێنێت
S. ovarii	سدى المبيض	تـــان (ڕايـــەل)ی گـــەرا (هێلكـــە) دان: شـــانەی گەيێنی هێلكەدانە
S. vitreum, S. of vitreous	الـــسدى الزجـــاجي، ســـدى الجسم الزجاجي	تـــان (ڕايـــەڵ)ی تەنـــە شووشــــــە: ڕايـــــەڵ و چوارچــــــێوەی ئـــــەو ڕيـــــشاڵانەی تــــــەنی شووشـــەيی چـــاو پێـــك دەهێنن
Strongyloides	الأســـــطوانيات، الديـــــدان الأسطوانية	كرمە لوولەييەكان
S. stercoralis	الأسطوانيات البرازية	كرمـــە لوولەييـــەكانی پيسايی (گو)
Strongyloidiasis	داء الأسطوانيات	دەردی كرمـــە لوولـــەيی: تووشـــی يـــان دووچـــاری كرمی لوولەيی بوون

Strongylosis	داء المستديرات	دەردە خڕۆکەیی
Strongylus	الدودة المستديرة	خڕە کرم
Strontium	سترونشيوم	سترۆنشیۆم: کانزایەکی زەردی تێرە، نیشانەکەی (Sr)ە، گەردیلە ژمارەکەی (٣٨)ە کێشی گەردیلەیی (٨٧,٦٣)ە
Strophulus	طفح العرق	گەرمە ژنە
Structural	تركيبي	پێکهاتەیی، پێکهێنراو، پێکهاتو، پەیوەندی پێکهاتن یان کار لەپێکهاتن دەکات
Structure	تركيب	پێکهاتن، پێك هێنان، دروست کردن، لێکدان، پێکەوەنان، شێوازی دروست کردن (بیناکردن) یان هەڵبەستن
Struma, (goitre)	سلعة، ورم خنازيرى	گۆیتەر، بەرازە ئاوسێ
S. maligna	سلعة خبيثة: سرطان الغدة الدرقية	قرژاڵەی سایرۆید، شێرپەنجەی لووی دەرەقی
Stump	قرمة، جذمور	کۆتە، کۆتەرە، کۆتەڵە، مۆرە
S., Conical, Sugar-loaf stump	قرمة مخروطية	کۆتە قوچەکی، کۆتەرە کەللە سەکری، مۆرەی قووچەکی

Stun	يصعق، يذهل	كاسكردن، گێژكردن، واق ورِكـــردن، بێهۆشـــكردن (بەپیاكێـــــشان یــــان بەلێدان)
Stunned	مصعوق، مذهول	كاس، واق ورِماو، ورِ
Stupe	كمادة	شـــەڵتە: پارچـــەیەك، ئیـسفەنجێك یـان شـتێكی تـری وەهـا، بــە لــەئاوی گـــەرم هەڵكێـــشراوی و گوشـراوی ئـەمجا هەنـدێ دەرمانی تایبەتی پیاكراو دەخرێتــە ســەر پێــست (دەرەكی)
Stupefacient	مخدر، منوم	بێهۆشــكەر، خەولێخــەر، نوێنەر
Stupid	ابلة، بليد، مخدر	گەلحۆ، دەبەنگ، بێهـۆش، گێل
Stupidity	بلادة	گەلحۆیی، دەبەنگی
Stupor	ذهول	كاســی، بیهۆشــی: نیمــچە بیهۆشـــی یـــان بیهۆشـــی تەواو
Stuporous	ذاهل	كاس، بیهۆش
Stutturing	لثعة، تقطع الكلام	پــچرِێ: زمــان گــیران و پچرِپچرِ كردنی ئاخاوتن
S., Urinary	تقطع البول	میــزە چــورِكێ: گــیران و پچرِپــچرِ بــوونی میــز لەكاتی كردنیدا

Sty	ودقة	سیچکە سلاوە: هەوکردنی یەکێ یان زیاتر لە دوویەکی چەوری پێڵووی چاو
Stycosis	التكلس	کلساندن: هەبوونی گۆگرداتی کالسیۆم لەئەندامەکانی لەشدا بەتایبەتی لەناو لیمفە لووەکاندا
Stye	ودفة	سیچکە سلاوە
Stylet	مسبر	میل: ١- تەلێکە دەکرێت بەناو کاسیتەردا بۆ پاك کردنەوەی یان ڕەق کردنی ٢- میلێکی باریك بۆ کردن بەناو کون یان بۆشایی بچووکدا
Styliform	ابري الشكل	وەك دەرزی، لەشێوەی دەرزیدا، سووژنی، دەرزیئاسا
Stylo-,	أبري: سابقة تدل على العلاقة بالنتوء الأبري للعظم	سووژنی، وەك دەرزی
Styloglossus	العضلة الأبرية اللسانية	زمانە ماسولکە سووژنی
Stylohyoid	إبري لامي (عضلة)	لامییە سووژنی (ماسولکە)
Styloid	أبري الشكل، شبيه الأبره	سووژنی

Stylomandibular = stylomaxillary	أبري فكي	چەنەیی سووژنی
Stylus	قلم	دەرزی، قەڵـــــــــــەم، قەڵەمێکە، میل
Stypage	حشر	ئاخنین
Stype	سدادة	تۆپەوانـــــە، کولـــــو، دەمەوانە
Stypsis	تقبضی	گرژبوون
Styptic	قابض	کرژکار
Sub-,	ســابقة بمعنــی تحــت، دون، أدنی من..،	پێـشگرێکە بـەمانای بـن، ژێر، کەمتر لە..، نیمچە
Subacid	حامض قليلا	نیمچە ترش، مزر، کـەمێ ترش، هەندێ ترش
Subacute	تحت الحاد	نیمچە تیژ، هەندێ تیـژ: لـەنێوان تیـژو بنەسی دا بوون
Subalimentation	تغذية ناقصة	کــەمخۆراکی، خـــواردن کەمی: خـواردنی ناتـەواو خواردن
Subarachnoid	تحت العنكبوتية	بـن (ژێـر) جاڵجاڵۆکـەیی: کەوتۆتـە بـن (ژێـر) یـان هەڵکـەوتوە لـەبن (ژێـر) جاڵجاڵۆکەییدا
Subaural	تحت الأذن	ژێـر (بـن) گـوێ: لـەبن گوێچکە دابوون
Subcapsular	تحت المحفظة	ژێـــر (بـــن) کاپـــسولی): کەوتنـــە بـــن (ژێـــر) کاپـسولێکەوە بەتایبــەتی کاپسولی مێشك

Subcentral	تحت المركز	ژێر چەق، نزیك چەق
Subclavian	تحت الترقوة	ژێر چەڵەمە
Subclinical	تحت سريرية	ژێربینگـــەیی: بـــەبێ نیـــشانەی بینگـــەیی بەسەرەتای نەخۆشی یان بەڕادەیـــەکی ســـووکی نەخۆشی دەگوترێت
Subconscious	دون الوعي، غير كامل الوعي، ذوا ادراك خفيف	نیمـچە ئاگـادار، نیـچمە هۆشیار، کەمهۆش
Subconciousness	دون الوعي، ادراك جزئي	نیمـچە ئاگـاداری: بـاری نیمـــــچە هۆشـــــدار (ئاگاداری) بوون
Subcostal	تحت الضلع	ژێر پەراسوو، بن پەراسو
Subcranial	تحت الجمجمة	ژێـر کـاپۆڵ، ژێـر کاسـە سەر
Subcutaneous	تحت الجلد	ژێر پێست، بن پێست
Subdiaphragmatic	تحت الحجاب (الحاجز)	ژێر ناوپەنچك
Subduction	الى أسفل	داکێـــشان، ڕاکێـــشان بـــۆ خوارێ
Subdural	تحت الجافية	ژێـــر ســـەختە دێ، بـــن ڕەقە دێ
Subendocardial	تحت الشغاف	ژێر (بن) تۆی دڵ
Subendothelial	تحت البطانة	ژێر ناوپۆش
Subepiglottic	تحت المزمار	ژێر زمانە زۆڕنا
Subfamily	فـصيلة (مـــن الحيـــوان أو النبات)	تـیرە (ی گیانــەدەر یــان ڕووەك) لـەژێر خێـزان و لـــەژور هۆزەوەیـــە لـــە پۆلێندا

Subflavous	مصفر	زەردباو
Subglossal= sublingual	تحت اللسان	ژێر (بن) زمان
Subicteric	دون (تحت) اليرقان، يرقان خفيف	نیمچە زەردویی، سووکە زەردوویی
Subinfection	عدوى ذاتية، عدوى خفيفة	سووکە درم، سووکە تەنینەوە
Subinflammation	دون الألتهاب، التهاب خفيف	سووکە هەو، نیمچە هەوکردن (سووتانەوە)
Subinvolution	أوب جزئي، أوب ناقص	نیمچە گەڕانەوە سەربار (ی جاران)، لەتوانادا نەبوونی گەڕانەوە سەر دۆخ و بارستی ئاسایی لەدوای گەورە بوون بەچالاکی فرمانی
Subjacent	تحتان	ژێر، ژێرو، ژێرین، ژێرەکی: کەوتنە ژێر..وە
Subject	شحض، موضوع، جثة للتشريح	کەس، بابەت، لاشە (کەلاش) بۆ توێ توێ کردن
Subject	يعرض	خستنە بەر..، خستنە ژێر...
Subjective	شخصي	خۆیەکی، کەسی، بابەتی: ئەو نیشانانەی کە هەر نەخۆش خۆی پێیان دەزانی و بۆ پزیشك دەرناکەون بۆ تێ نۆڕین

S. Sensation	إحساسا شخصي	هەستی خۆیەکی، خەستی کەسی
S. Symptom	عرض شخصي	نیشانەی خۆیەکی، نیشانەی کەسی
Sublatio	إزالة، نزع	لابردن، لێ کردنەوە
S. retinae	انفصال الشبكية	جوێ بوونەوەی تۆڕە (ی چاو)
Sublethal	دون المميت	نەکوژ، ژێر کوشندە: بەس نیە بۆ مراندن (کوشتن)
Sublimate	مصعد	هەڵکشاو، هەڵچو، هەڵکێشراو: ١- ماددەیەکی ڕەق یان چڕ بە گەرمکردنی ماددەیەك دەست کەوتبێ کە ڕاستەوخۆ لە باری ڕەقییەوە بۆ باری هەڵمی دەچێت و لەپاشاندا دەگەڕێتەوە سەرباری ڕەقی بەبێ توانەوە ٢- (لەپزیشکی دەروونیدا) دەربڕین یان ئاشکراکردن و دەرخستنی ئارەزووی غەریزی بەجۆرێکی ئەوتۆ کە کۆمەڵ ڕای لێ بێت
Sublimation	تصعيد، تصعد	هەڵکشاندن، هەڵچون، بڵندبوونەوە: ١- گۆڕینی ماددەیەکی

		ڕەق بـۆ بـاری گـازی و چـڕبوونەوە بـۆ بـاری ڕەقـی (بـەهۆی گەرمکردن) ٢- تـەگبیرێکی نەفـسییە بەهۆیـەوە ئـارەزووی سـەرەتایی نەویـستراو (حـەز لێ نـەکراو) دەردەبڕدرێـت بـەگۆڕینی وزەکانیـان بـۆ چـالاکی کۆمەڵایەتی پەسند کراو
Sublingual	تحت اللسان	ژێر (بن) زمانی
Subluxation	خلع جزئي	نیمـچە لەجێـچوون، وەرگەڕان
Submammary	تحت الثدي	ژێر مەمك
Submaxilla= Mandible	الفك الأسفل	شـەویلاگەی خـوارو، کاکیلەی ژێرەوە
Submaxillary	تحت الفك، ذو علامـة بالفـك الأسفل	ژێر کاکیلە، پەیوەندیـدار بـەژێر کاکیلـەوە یـان لـەژێر کاکیلـەی خـوارو دابوون
Submembranous	غشائي جزئيا، غشائي نوعا	نیمچە پەردەیی
Submental	تحت الذقن	ژێـر چـەنەیی، ژێـر چەناگە
Submersion	غمر	تـێ هەڵکێـشان، نقـوم کـردن: بـوون لـەژێر یـان خـستنە ژێـر ڕووی شلەیەکەوە

Submucous	تحت المخاطية	ژێر (بن) چڵمنه (پـهرده چڵمنه)
Subnormal	دون السوي	نیمـــچه ئاســـایی، ژێـــر ئاسایی: ١- لـه ژێـر یـان کـهمتر رێکاری ئاسایی ٢- کهسـێك کـه رێکـاری ئـــــهقڵی لـــــهژوور (١٢)ساڵانهوهیه بهڵام لهخوار رێکاری ئاساییدایه
Subnutrition	تغذية ناقصة	کـــهمخۆراکی، خـــواردن کهمی
Suborder	القبيلـة (في التـصنيف) وتقـع تحت القبيلة وفوق الأسرة	خێڵۆکـه (لهپۆلاندنـــدا)، دهکهوێتـه خـوار خێـڵ و ژوور خێزانهوه
Subperiosteal	تحت السمحاق	ژێر بهرگه ئێسك
S.Operation	عملية تحت السمحاق	برینکـــاری ژێـــر بهرگـــه ئێسك
Subperitoneal	تحت الصفاق، تحت البريتون	ژێر پهریتۆن
Subphrenic	تحت الحجاب (الحاجز)	ژێر ناوپهنچك
Subphylum	شـعبية (في التـصنيف) تقـع دون الشعبة وفوق الصنف	پۆلۆکـــه (لهپۆلاندنـــدا)، دهکهوێتـــه خـــوار لـــق و ژوور پهلهوه
Subpituitarism = Hypopituitarism	قصور النخامية	ناتهواویی نوخامی
Subplacenta = The decidua basalis	المشيمة	وێڵداش، هاوهڵ

Subpontine	تحت الجسر	ژێر پردێ: دەکەوێتە ژێر پرد (Pons)ەوە
Subscription	وصفة	ڕەچەتە، دەرمان نووسین
Subsidence	ضمود	نیشتنەوە: بەرە بەرە کەمبوونەوە و نەمانی نیشانەکانی نەخۆشی، سوکبوونی بەرە بەرەی نەخۆشی
Subspinous Dislocation	خلع تحت الشوكة: خلع رأس العضد وتوضعة تحت شوكة اللوح	لە جێچوونە ژێر دڕك: ترازان و لەجیچوونی ئێسکی قۆڵ و چونی بۆ ژێر دڕکی ئێسقانی دەفەی شان
Substage	تحت منصة المجهر	ژێر سەکۆی وردبین
Substance	مادة	مادە، مادده، نیویشك، شانە یان تەنراوێك
Substandard	دون القياس	ژێر پێوانەیی، لەپێوانەیی کەمتر
Substantia = Substance	مادة	مایە، مادده، نیویشك
S. alba	المادة البيضاء	مادده سپی، ماددەی سپی، مادده سپیکە
S. cinerea	المادة الرمادية (السنجابية)	ماددەی سمۆرەیی (بۆر)
S. compacta omssium	المادة الصلبة العظمية	ڕەقە ماددەی ئێسك
S. gelatinosa	المادة الجلاتينية	ماددەی جەلاتینی: ئەو مادده جەلاتینیەی کە شاخی پشتەوەی دڕکە پەتك دادەپۆشێت

S. girsea	المادة الرمادية	ماددەی بۆر (خۆڵەمێشی، سمۆرەیی)
S. hyalina	المادة الزجاجية	ماددە شوشەیی
S. medullaris	المادة النخامية	ماددەی مۆخ (مەغز)، مۆخە ماددە: ئەو ماددە نەرمەی ناوەوەی ئەندامەکانی وەك لووی ئەدرینالّ.. هتد
S. nigra	المادة السوداء	ماددە ڕەشە، ماددەی ڕەش، ڕەشە ماددە ناوچە (ڕووبەر)ێکە لەماددەی بۆر لەمێشکدا پشت پێچکەکانەوە
S. opaca	المادة المعتمة	ماددەی لێڵ: تۆڕیلەی پرۆتۆپلازمی خانەیەکە (تۆڕیلە = Reticulum)
S. perforata anterior	المادة المثقوبة الأمامية	ماددە کونکونەی پێشەوە: یەکێکە لە دوو ناوچەی کون کون لەبنکی مێشکدا سنووردار کراوە بە سێگۆشەی بۆن (olfoctory trigone) و خاچواری بینایی و ڕێبازەکانی (optic chiasma
S. propria	المادة الأساسية	ماددەی بنچینەیی، ماددەی سەرەکی (بناغەیی): شانە بنچینەیی یان ماددەکەی ئەندامێك یان پێکهاتوویەکە وەکو

		چینەکەی ناوەندی یان شانە گەیەنەرەکەی پەردەی گوێ یان شانە گەیەنەرەکەی گلێنە (S.P cermeae)
S. reticularis	المادة الشبكية	تۆڕە ماددە، ماددەی تۆڕی: تۆڕێکە لە ڕەگە ڕیشاڵ و ماددەی بۆر لەناخی مێشکە درێژ کۆلە و پردا هەیە
S. spongiosa	المادة الأسفنجية	ماددەی ئیسفەنجی، ئیسفەنجە ماددە: گشت (هەموو)ی ماددە بۆرەکەی دڕکە پەتك بێجگە لەو شوێنانەی ماددەی جەلاتینی گرتویەتی
Substernal	تحت القص	ژێر کۆڵە، بن کۆڵە (ی سنگ)
Substitute	بديل، بدل	جێگر، بریتی: جێگر یان بریتی ماددەیەکە دەشێت لەشوێنی ماددەیەکی تر بەکار بهێندرێت
S., Blood	بديل الدم	بریتیی خوێن، جێگرەرەوەی خوێن
S., Plasma	بديل البلازما	بریتی پلازما: شلەمەنییەکە دەشێت کە جێگای خوێن یان پلازما بەکاربهێندرێت

Substitution	إبدال	له بريتى دانان، خستنه شوێن، گۆڕێنـەوە: شـتێك خستنه شوێنه شتێكى تر بەتايبـەتى لـە كيميـادا ماددەيـــەك خـــستنه شوێنى ماددەيەكى تر
Substrate	المادة المخمرة	ترشاوەچـين، ژێرەچـين: ئـــەو ماددەيەيـــە كـــە هـــەوێن كـــارى لەســـەر دەكـــات پێـــشى دەڵـــێن (zymolyte)
Substratum	طبقة تحتية	١- چينى ژێـرەوە، چينى ژێرو ٢- substrate
Subtentorial	تحت الخيمة	ژێر خێوەتى (سەيوان)
Subthalamic	تحت المهاد (البصري)	ژێر لانكه (ى بينايى)
Subthalamus	تحت المهاد (البصري)	ژێر لانكه (ى بينايى)
Subtile	حـاذق، مـاهر، ذكـي (حـاد الذهن)	زيرەك، زرنگ، كارامه
Subtle	١- دقيق، رفيع	١- زۆر ورد، باريك، ناسك ٢- subtile تەنك، نيان
Subtotal	دون التام	نيمـچە تـەواو، لـە تـەواو كەمتر
Subtribe	القبيلة، قبيلة صغيرة	هۆزۆكه
Subtrochlear	تحت البكرة	ژێر مەكەرە (بەكرە)
Subtympanic	تحت الطبلة	ژێر (بن) پەردەى گۆى

Sububeres	رضيع، اطفال رضع	ساوای بەر مەمکان، شیرە خۆرە
Subumbilical	تحت السرة	ژێر (بن) ناوك
Subungual	تحت الظفر	ژێر (بن) نینۆك
Subvirile	ضعيف الرجولة	پیاوەتی کەم: کەسێك هێزی پیاوەتی ئەوەندە نەبێت
Subvitaminosis	نقص الفيتامينات	ڤیتامین کەمی، کەمی ڤیتامین: بارێکە پیاو تووشی دەبێت لەکەمی ڤیتامین وەرگرتنەوە
Succedaneous	بديل	برێتی، جێگر
Succedaneum	بديل	برێتی، جێگر: دەرمان یان ماددەیەك کەدەشێ لەبریتی ماددەیەکی تری هاوجۆر بدرێت (بەکاربهێنرێت)
Succinum = Amber	عنبر	عەنبەر، کارەبا
Succuba	السقوبة	سەکوبا: ژنە جنۆکەیە کە گوایا لەکاتی نوستندا لەگەڵ پیاو جووت دەبێت وەك مێرد زق سواری دەبێت (ئەفسانەیە)
Succubus	السقوبة	سەکوبا: درنجێکە بەهۆی مێردە زق دادەندرا (ئەفسانە)
Succus	عصير، عصارة	شیلە، ئاووك، گوشراو، شەربەت

S. cerasi	عصير الكرز	شـــــەربەتی گـــــێلاس، گوشراو (ئاو)ی گێلاس
S. citri	عصير الليمون	شـەربەتی لیمـۆ، گوشـراو (ئاو)ی لیمۆ
S. entericus	العصارة المعوية	ئاووکی ڕیخۆڵە
S. gastricus	العــصارة المعديــة، عــصارة المعدة	ئاووکی ئاشك (گەدە)
S. pomorum	عصير التفاح	شـەربەتی سـێو، گوشـراو (ئاو)ی سێو
Succussion	رج، هز	شــڵەقاندن، ڕاوەشــاندن: ڕاوەانــدنی کەســێك بــۆ گوێ لە شڵقەی شـلەمەنی بوون لـەناو بۆشاییەکانی لەشــــــیدا لــــــەکاتی هەبوونیدا
Suck	يرضع، يمص	شیر مژین، مەمك مـژین، مژین
Suckle	يرضع	شــــیردان، شــــیرپێدان، مەمکدان، شیر مژین
Suckling	رضيع	شـیرە خـۆرە، بەرمەکانـە، شیرمژە، ساوا
Sucre	السكر	شەکر
Sucrosum = Sucrose	سكروز	ســـــــــــــوکرۆز ($C_{12}H_{22}O_{11}$)
Sucrosuria	بيلة سكروزية	ســــوکەرۆزە میــــزێ، سـوکرۆز میـزین: بـوونی سوکرۆز لەناو میزدا

Suction	مص	مژین، هەڵمژین
Sudamen = Miliaria	الدخنية، حصف عرقي	گرمـــه ژنـــەی ئـــارەق کردنەوە
Sudanophile	إلف العرق	ئارەقخواز
Sudation	تعرق	ئارەقکردنــــــــــەوە، ئارەقڕشتن، ئارەقدەردان
Sudatorium	حمام الهواء الحار	ئارەقپێکەرە
Sudor	عرق	ئارەق
S. nocturna	عرق ليلي	ئارەقکردنـــەوەی شـــەو، ئارەقی شەو
Sudoresis	غزارة العرق، تعرق غزير	زۆر ئارەقکردنــــــــەوە، ئارەقڕشتن
Sudorific	معرق، مادة معرقة	ئارەقـــدەر دەر، مـــاددە (هۆ)یەکی ئارەقدەر
Sudorrhea	سيلان العرق	ئـــارەق لەبـــەر ڕۆیـــشتن (چوون)
Suet	شحم	پییو، بەز: پیو یان بەزی ناو سکی کاوێژکەری وەك مەڕ ...هتد
Suffix	لاحقة	پاشگر، پاشبەند
Suffocant	خانق	خنکێنەر، خنکێن
Suffocation	اختناق، خنق	خنکان، خنکاندن
Suffumigation = Fumigation from below	التدخين من الأسفل	لـــــەژێرەوە ڤانگـــــدان، ماددەیەکە بـۆ سـووتاندن لەڤانگداندا هەروەها
Suffusion	انـــصباب، انـــصباب دمـــوي انتشار	تێـــزان، خـــوێن تێـــزان بڵاوبوونەوە

Sugar	سكر	شەكر
S., Actual	سكر حقيقي	شەكری ڕاستەقینە
S., Beet	سكر البنجر	شەكری چەوەندەر
S., Blood	سكر الدم، كلوكوز	شەكری خوێن، گلوكۆز
S., Burnt = Caramel	سكر محروق، الكارامل	شەكری سووتاو، كارامێڵ
S., Cane	سكر القصب	شەكری قامیش
S., Fruit = Levulose	سكر الفواكة	شەكری میوە، لێڤیو لۆز
S., Gelatin = Amino-acetic acid	سكر الجلاتين	شەكری جەلاتین، ترشی ئامینۆ ئاسەتیك (ئەمینۆ سركی)
S., Grape = Dextrose	سكر العنب	شەكری ترێ، دێكسترۆز
S., Invert	السكر المنقلب، سكر عنب مستخرج من النشأ	شەكری ئینڤێرت، شەكری گۆڕۆك، شەكری ترێی لە نیشاستە دەرهێنراو
S., Malt = Maltose	سكر الشعير	شەكری جۆ، ماڵتۆز
S., Milk = Lactose	سكر الحليب	شەكری شیر، لاكتۆز
S., Muscle = Inositol	سكر العضلات	شەكری ماسولكە، ئینۆسیتۆڵ
S., Reducing	سكر مختزل	شەكری لێ كەرەوە: ئەو شەكرەیە كە گیراوەیەكی تارتاریێتی مسی تفت (ئەلكالین) لێ دەكاتەوە
S., Simple = Monosaccharide	سكر بسيط	شەكری سادە، تاكە شەكرە، مۆنوسەكەراید
S., Starch = Dextrin	سكر النشأ	شەكری نیشاستە، دێكسترین
Suggestible	قابل للايحاء	خراوەدڵ، خراوە مێشك

		لـه وانەیـە وا كـارى تـێ بكرێـت كـە واى لێ بێـت لەخۆیەوە (ئۆتۆمـاتیكى) كـار بكـات (واتــە هــەر چـــــۆنێك بەگوێـــــدا دەخوێندرێت)
Suggestion	ایحاء	خـستنە مێـشك، بەگوێـدا خوێندن ١- دروســتكردنى بــارێكى دەروونـــى دەســـتكردى ئـەوتۆ لـە كەسـێكدا كـە هەست بەو شتانە دەكات كـە دەخرێنـە مێـشكەوە یان لەو شـتانە دەگـەڕێت كـــە پـــێى دەوتـــرێ هەستیان نەكات ٢- ئـــەو شـــتەى كـــە دەخرێتـــە مێـــشكەوە (بەگوێدا دەخوێندرێت)
S., Hypnotic	ایحاء تنویمي	خەوێنە خستنە مێشك
Suit	بدلـة: لبـاس خـارجي یغطـي الجسم بأكملة	دەســـتە جـــل، بـــەرگ، پۆشاك
S.,Antiblockout, nti-g s.,G suit		دەستە جل (پۆشـاك)ێكە فڕۆكەوان لەبەرى دەكەن بـۆ ئـەوەى توانایـان پـتر بكـات بـۆ بەرگـە گرتنـى هێـــزە نـــاو دەرەكـــان (تــسارع)ییــەكان بــەبێ ئـەوەى زیـان بـە لەشـیان بگات

Suicide	إنتحار	خۆ کوشتن: ١- بە ئەنقەستی و بەدەستی خۆ دوایی بەژیانی خۆ هێنان، ٢- خۆ کوشتو: ئەو کەسەی خۆی دەکوژێت
Sulcus	أخدود	کەندۆکە، چاڵ و چۆڵ، قەڵشت: بەتایبەتی ئەوانەی لەسەر ڕووی مێشك هەن
Sulfanuria	انقطاع البول السلفانمايدي	میزگیرانی بەسۆلفانماید، گۆگردۆئامایدە میزگیران
Sulfate	كبريتات	سولفات، گۆگردات، كبريتات
Sulfhemoglobin	سلف هيموغلوبين	گۆگردیمۆ گلۆبین، سەڵف هیمۆگلۆبین
Sulfide	كبريتيد، سلفيد	سۆلفید، گۆگردید، كبريتيد
Sulfite	كبريتيت	سولفایت، گۆگردایت، كبريتيت
Sulfmethemoglobin	كبريتمثيموغلوبين	گۆگرد مەثیمۆ گلۆبین
Sulfonamide	كبريتو أميد	گۆگردۆ ئەماید
Sulfur	كبريت	گۆگرد، سۆلفەر، كبريت
Sulph-,	كبريتي: سابقة تدل على العلاقة بالكبريت	پێشگرێکە پەیوەندی بە گۆگردەوە نیشان دەدات
Sulphur spring	عين كبريتية	گەڕاو
Suman, Sumach	سماق	سماق

Summation	تراكم	کەڵەکـــەبوون، کۆبـــوون (ەوە)، چوونە سەریەك
Summit	قمة	بانك، ترۆپ، تەپڵەسەر
Summer Cholera, Complaint, or Diarrhea	الأسهال الصيفي	هاوینـــە سکـــچوون، زگ چـوونی هاوینـــە، چـاوە قووڵەی ساوایان
Sunburn	حرق الشمس	خـۆر (هـەتاو) سـووتان: زیـان گەیـشتن بەپێـست لەگـەڵ سـووربوونەوە و چـووزانەوە و دوورنیـــە بڵـوفکردن لـە بـەر زۆر هەتاو لێدان
Sunstroke	ضربة الشمس	خـــۆر بـــردن، خـــۆر ئەنگازی، خۆر لێدان
Super-,	سابقة تعني فوق، أعلى، زائد، فرط، فائق	پێـشبەندێکە مانـای ژور، لەسـەر یـان زۆرتـر، پـتر دەگەیەنێت
Superabduction	تبعيد زائد	زۆر (ئێجگـــــــار) دوور خستنەوە
Superacid	فائق (فرط) الحموضة	زۆر ترش، فرە ترش
Superalimentation = Cavage	فــرط التغذيــة – معالجــة المريض بالأكثـار مـن اطعامـة دون أي اعتبارك لأشتهاء أم لا	فـــــرە خـــــۆراکی، زۆر خـۆراکی، زۆر دەرخـواردن: چـــارە کـــردن بـــە دەرخـــواردانی خـــواردنی زۆر بەبێ گوێدانە ئیشتیها و دڵبردن
Supercilium = The	الحاجب	برۆ

eyebrow		
Superclass	صنف أعلى (من التصنيف) وهو تحت الشعبة وأعلى من الصنف	ژوور پۆل
Superduct	رفع	هەڵبڕین، بەرز کردنەوە، هەڵکێشان، هەلگرتن
Super-ego	الأنا الأعلى	منی بەرز، منە باڵا
Superfecundation	إخصاب إضافي	ژوور پیتاندن
Superfetation	حمل اضافي: اخصاب ونمو بويضة عندما يكون هناك فعلا جنين آخر داخل الرحم	ژوور ئاوسی، زگپڕی (ئاوسی) سەربار (ئیزافی)
Superficial	سطحي: قريب من أو ذو علاقة بالسطح	ڕووکاری
Superflexion	ثني زائد، فرط الثني	زۆر نوشتاندنەوە، فرە نوشتاندنەوە
Supergenual	فوق الركبة	ژوور ئەژنۆ
Superimprignation	تحبل إضافي: اخصاب بويضة ثانية يحصل بعد إخصاب أخرى سابقا	فرە ئاوسبوون، زگکردنی سەربار (ئیزافی)
Superinfection	عدوى اضافية، انتان اضافي	ژوور توشبوون
Superinvolution	أوب زائد، فرط الأواب	ژوور وەکو خۆلێهاتنەوە: پتر لەئاسایی بچووکبوونەوە و کرژبوونی ئەندامێك (ی وەك منداڵدان) دوای گەورەبوونی ئاسایی

Superior	علـوي، فوقـانى: واقــع في أو متجه نحو الأعلى	ژوورەکـی، ژوورو، سـەرو، ژوورتـر
Supermaxilla	الفك العلوي	شــــــــەویلاگەی ژوور (سەرو)
Supermicroscope	ميكرسكوب الكتروني	ســوپەر مبیکرۆســکۆپ، میکرۆســــــــــکۆپی ئەلـەکترۆنی: ئـەوەی کـە شـــتی ورد ئێجگـــار زۆر گەورە دەکات
Supernatant	طاف، عائم	ســـەر ئـــاو (کـــەوتو)، سەرکەوتە
Supernatural	فوق الطبيعة، خارق العادة	ژوور سروشـــــت، ســـەر سروشت، سروشت بـەدەر ســـەر سروشـــــتایەتی، سروشـــت بەدەرایـــەتی supermaturalism
Supernormal	فوق السوي	ژوور ئاسـایی: زۆرتـر لـە ئاسایی
Supernumerary	زائد عن العدد	زۆرتــر (پـــتر) لــەژمارە: زیاتر لە ژمارەی ئاسایی
Superscription	الكتابة في أعلى الوصفة	نووســــــــینی ژووری رەچـەتە: ئـەو نیـشانەی (R)ەیــە کەلـە سـەرەتای رەچەتەوە دەنوسرێت
Supersonic = ultrasonic	فوق الصوت	ژوور دەنگ

Supersonics	فوق صوتيات: على الظواهر الفوق صوتية	ژوور دەنگزانــی، زانــستی ژوور دەنـــگ: زانـــستی دیاردەکانی ژوور (سـەرو) دەنگ
Supervirulent	فائق الرعية	ژوور تووشبوو
Supervisor	مشرف	چاودێر، نیگادار: کەسێك لــە نیگـــاداری چـــالاکی کەسانی تر دەکات وەك
Supinate	يستلقي	ڕادەکـــشێت: بـــادان یـــان وەرگێڕانـــی باســـك یـــان دەست بەجۆرێك کەلەپی دەســت ڕووی لەســـەرەوە بێـــت، هـــەروەها بـــۆ ســـووڕاندنی قـــاچ بـــۆ دەرەوە
Supinator	مستطقيا يجعله	لەسەر پشت ڕاکشێنەر
Supine	مستلق	ڕاکـــــشاو، پاڵکـــــەوتوو (لەســـەر پـــشت)، لەســـەر پشت
Supplemental	متمم، اضافي	تەواوکەر، ئیزافی
Support	دعامة، يدعم	پـــــشتیوان، پاڵپـــــشت، کۆڵەکـــە: ئـــامێر یـــان شـــتێکە بـــەکاردێت بـــۆ ڕاگرتنی شتێکی تـر یـان ئەندامێك لەبارێکدا

Suppositorium = Suppository	لبوس	شاف، ئەو دەنكە بـە كـۆم هەڵدەگیرێ
Suppository	لبوس	شاف
S.,Glycerin	لبوس كليسريني	شافی گلیسەرین
Suppression	قمع	دامركاندنـــەوە، خەفـــە كـــردن، ســـەركوتكردن، سەرپۆشكردن
Suppuration	تقيح	كـێم كـردن، هـەوكردن، ئـاودزكردن، جەراحـەت كردن
Supra-,	فوق	ســـــەرو، ســـــەر، ژوور: پێشبەندی بەو مانايانە
Supra-anal	فوق الشرج	ژوركـــــۆم، ســـــەركۆم، سەروكۆم
Supra-auricular	فوق الأذين	ســـەر گوێـــچكە، ســـەرو گوێـچكە: كەوتۆتـە سـەر يان ژوور گوێچكەيەكەوە
Supraclavicular	فوق الترقوة	ژوور چـــەڵەمە، ســـەرو چەڵەمە
Supracranial	فوق القحف	ســــەر كــــاپۆڵ، ژوور كەللەســەر: لەســەر ڕووی سەرەوەی كاپۆڵ
Supradiaphargmatic	فوق الحجب (الحاج)	ژوور ناوپەنـچك، سـەرو ناوپەنـــچك: كەوتۆتـــە ژوور ناوپەنچكەوە
Suprahepatic	فوق الكبد	سەرو جگەر، سەر جگەر

Supramammary	فوق الثدي	ژوور مەمك، سەر مەمك، سەرو مەمك
Supramaxilla	الفك الأعلى	شـــەويلاگە (كاكيلـــە)ی ژوورو (سەرو)
Supra-ocular	فوق المقلة	ژوور گلێنـەی چـاو، سـەر گۆی چاو
Supra-optimum	فوق الأفق	ژوور ئاسۆ
Supra-orbital	فوق الحجاج	ژوور كالانـەی چـاو، ژوور چاڵی چاو
Suprapatellar	فوق الرضفة	سـەر كـلاّوە ژنـۆ، چـوور كلاّوە ژنۆ
Suprapubic	فوق العانة	سەروبەر، ژووربەر
Suprarenal	فوق الكلية، الكظر	ســەر (ژوور) گورچــيلە، گلاندی سەر گورچيلە
Suprarenalectomy	استئصال الكظر	بڕينــی ســەر گورچــيلە، بڕينی ئەدريناله تو
Suprasellar	فوق السلة	سەرو سەبەتە
Suprasternal	فوق القص	سـەر كۆڵـە، سـەرو كۆڵـە (ی سنگ)
Supratonsillar	فوق اللوزة	ژوور ئـــاڵو، ســـەر ئـــاڵو، سەرو ئاڵو
Supra-umbilical	فوق السرة	سەر نـاوك، سـەرو نـاوك، ژوور ناوك
Sura	بطن أو بطة الساق	پووز، بەلەك
Surdimutism = Deaf-mutism	الصم والبكم	كەڕولاڵی
Surdity	صم	كەڕی

Surdomute	احم ابكم	کەڕو لاڵ
Surface	سطح	ڕووو، بان، دیو
Surgeon	جراح	برینکـــــار، برینـــــساز، برینگەر، نژدار
S., House	جراح مقيم	نەشتەرگەری نیشتەجێ
Surgery	جراحة	برینگـــەری، برینکـــاری، برینسازی، نژداری
S., Abdominal	جراحة البطن	برینکـــــــــــــــــار (برینسازی..هتد) زگ
S., Antiseptic	جراحـــة مـــانع العفونـــة المطاهرة	برینـــــــــــــسازیی دژە بۆگەنبوون
S., Aseptic	الجراحة	خاوێنە برینسازی
S., Aural	جراحة الأذن	برینکاریی گوێ
S., Cerebral	جراحة الدماغ	برینکاریی مێشك: ئەوەی کـــە لەســـەر مێـــشك دەکرێت
S., Clinical	الجراحة السريرية	بینگە برینسازی
S., Conservative	الجراحة التحفظية	پـــارێزە نەشـــتەرگەری: ئـــەو برینکارییەیـــە کـــە ئامانج و مەبەست تێیـدا پاراســـتن و خـــستنەوە کـاری بەشـــە مجرۆکانـــە نەك بڕین و لابردنیان
S., Cosmetic	الجراحة التجميلية	جوانکـــارە برینـــسازی، برینکــاری جـــوانکردن: ئەو لقەیـە لـە برینکاری کـە خـەریك دەبێـت بـە جـــوانکردنی دیمـــەنی نەخۆشەوە

S., Dental	جراحة الأسنان	ددانە برینسازی، برینکاری ددان
S., General	الجراحة العامة	گشتە برینسازی، برینکاری گشتی، برینسازی
S., Major	الجراحة الكبرى	برینکاری گەورە، گەورە برینکاری: ئەوەیە کە زۆرتر بە برینکاری گەورە و گرنگەوە خەریك دەبێت
S., Minor	الجراحة الصغرى	وردە برینکاری، برینکاری گچکە، گچکە برینکاری: ئەو جۆرە برینکارییەیە کە کەم کەسی پێ دەمرێت و هێندەش یاریدەدەری پێ ناوێت لەکردنیدا
S., Operative	جراحة العمليات	برینکاری: بەشی میکانیکییە لە برینکاری ئەوەی کە خەریکی شێواز و ڕێگای کردنی برینکارییە
S., Oral	جراحة الفم	دەمە برینسازی، برینکاری دەم
S., Orthopedic	جراحة الكسور	برینکاری ئێسك، ئێسکسازی، برینکاری شکاوی

S., Plastic	الجراحة التقويمية	ڕاستكردنەوە بـە برینكاری، برینكـــاری پلاســـتی، برینكـاری ڕاســتكردنەوە: ئەوەیـــە كـــە خـــەریكی ڕاستكردنەوە یان وەك خۆی دروســـــــتكردنەوەی پێكهاتووەكــانی تــەن كــە زیانیـان پـێ گەیـشتووە یـان نەخۆشی كاری تێ كردوون
S., Rectal	جراحة المستقيم	برینكاری ڕاستە ڕیخۆڵە
S., Vaterinary	الجراحة البيطرية	برینكاری بەیتاڵی
Surgical	جراحي	برینكاری
S. fever	حمى جراحية	تای برینكاری
S. Kidney	كلية جراحية	گورچیلەی برینكاری
S. Neck	العنـــق الجراحـــي (العظـــم العضد)	ملە برینكـاری (ئێـسقانی قۆڵ)
Susceptibility	استعداد	ئامادەكاری
Susceptible	مستعد	ئامادە
Suscitate	ينعش	دەبووژێنێتەوە
Suscitation	انعاش	بووژاندنەوە
Suspension	تعلق، معلق	هەڵواسین، هەڵواسراو
S., Cephalic	تعليق رأسي	بەسەر هەڵواسین: بەسەر هەڵواســینی نەخۆشــە بەمەبەســتی ئــەوەی هێنـــدی بڕبڕاگـــەی ڕابكێشرێت

S. of the uterus	تعليق الرحم	هەڵواسینی مناڵدان، چەسپاندنی مناڵدان: بەبرینکاری چەسپاندنی مناڵدان بەدیواری ناوەوەی زگەوە
Suspensory	معلق	هەڵواس
Susurrus = Mucmur	نفخة، لفط	چرپەکار، خشە خشکەر
Sytura,p1 suturae = Suture	غرزة، خياطة، خيط (المادة التي تخيط بها)	تەقەڵ، دروونەوە، دروومان، دەزو، داو
Suturation	خياطة	دروونەوە، دروون، دروومان
Suture	١- درز ٢- غرزة ٣- خياطة ٤- خيط	١- دروونەوە ٢- تەقەڵ ٣- دروونەوە، دروون، دروومان ٤- دەزو، داو، ژێ: ئەو ماددەیەی شتی پێ دەدروونەوە
S., Absorbable	خيط قابل للأمتصاصي، خيط يمتصي	دەزووی مژۆك: دەزوویەکە دەشێت لەش هەڵی بمژێت و بیتوێنێتەوە واتا لە ناو لەشدا دەتوێتەوە و هەڵدەمژرێت
S., Apposition	خياطة مطابقة	درومانی دانەوە دەم یەك: هەر لێوی برینەکە (پێستەکە) دەدروێت بۆ ئەوەی بەتەواوی بدرێتەوە دەم لێوەکەی بەرامبەری

S., Approximation	خياطة مقربة	درومـــــــانی نزیـــــك خـــستنەوە: تەقـــەڵێکی قووڵە بـۆ خستنەوە پاڵ یـــەکی شـــانەکانی نـــاو قوڵایی برینەکە
S., Buried	خياطة دفينة	درومانی شاردراوە: ڕشتە تەقەڵێکـــە بەپێـــست دەشاردرێنەوە
S., Catgut	خيط (الكات كت)	دەزووی (کـــات گـــەت): ئـــەوەی لـــەکات گـــەت دروست کراوە
S., Cobblers	خياطة (غرزة) الأسكافي	درومـــــان (تەقـــــەڵ)ی پینەچی: ئەوەیە کە بە دەزوویـەك دەکرێـت کـە هەردوو سەرەکەی دەرزی پێوە کراوە
S., Continued or Glover’s	خياطة متصلة	ڕاسـتە درووما‌ن، ڕاسـتە تەریب
S., Dry	خياطة ناشفة	وشـکە درومـان: ئەوەیـە کـە تەقەڵـەکان بـە دوو تیلماســــك پلاســـتەر دادەبـــرین نـــەك بـــەناو پێستدا
S., Everting	خياطة شتر	درومانی هەڵگێڕانەوە
S., False = sutura motha	درز كاذب	گەندە دروونەوە
S., Figure-of-eight	درز تشبه رقم الثمانية	دروونـــەوەی ڕەنووســـی هەشت شێوە

S., Frontal	الدرز الجبهي	ڕووە دروونەوە، ڕووکارە دروونەوە
S., Hemostatic	درز متماثل التوازن	دروونەوەی هاوسەنگی چوونیەك
S., Interrupted	خياطة متقطعة	دروومانی پچڕ پچڕ، تەقەڵکاری: زنجیرەیەکە لە تەقەڵی جیاواز و یەك لەپاڵ یەك
S., Intradermic	خياطة داخل الجلد	ناو پێستە دروونەوە، درومانی ناو پێست
S., Inverting	خياطة مقلوبة	ئاوەژوو دروونەوە
S., Lace	خياطة مزركشة	نەخشە دروونەوە، دروونەوەی گرێچن
S., Lembert's	خياطة (لمبرت)	دروومانی (تەقەڵ)ی (لەمبەرت): بۆ دروونەوەی ڕیخۆڵە دەبێت، دەزووەکە بە جۆرێك دەبڕێت بەناو تۆی پەریتۆن و ماسولکەی ڕیخۆڵەکەدا کە لێوی برینەکە بۆ ناوەوە بچن و ڕووی پەریتۆنەکەش بچنە سەریەك
S., Living	خيط حي	دەزووی زیندو: ئەوەیە کە بەتازە بە تازە لە پێچەکی نەخۆشەکە خۆی دەبڕێت وەك دەزوو بەکاردێنرێت

S., Mattress	غـــرزة المنجـــد، خياطـــة تنجيدية	تەقەڵی دۆشەك، تەقـەڵی دۆشەكدروو (دۆشمەچی)
S., Nerve	خياطة العصب	دەمـــار (ڕەگ (پـــەی)) دروونەوە
S., Noose = Interrupted s	خياطة متقطعة	پچڕە دروونەوە
S., Pin=figure = eight s	خياطة الدبوس	بـــەدەرزی دروونـــەوە: درووم‌ـــانی ڕەنووســـی هەشـت شـێوە (وەك كـون چنینەوە)
S., Plastic	خياطة تقويمية	دروومـانی ڕاسـتكردنەوە (پلاســتی): درومانێكــە تیایـدا زمانێـك لەپێستی لێوێكی برینەكە دەبڕێت و قەڵـشتێك یـان ڕاسـتە برینێـك لـەوی تریـان وە زمـــان و قەلـــشتەكە پێكەوە دەدروێن
S., Presection	غرزة قبل الشق	تەقەڵی پێش بڕین
S., Primary	خياطة أولية	دروونەوەی سەرەتایی
S., Purse-string	خياطة المصرة	كــــشتەكە دروونـــەوە، كــــشتەك تێخـــستن، درومانی كشتەكی
S., Relaxation, Relief s.	خياطة إرضائية	خـــاوە دروونـــــەوە، دروومـــــانی شـــــل كردنـەوەیی: هـەچ جـۆرە دروومانێك كە لە دواییدا بـشێت تەقەڵـەكانی شـل بكرێتـــــەوە بـــــۆ كەمكردنەوەی توندی

S., Secondary	خياطة ثانوية	دروونـــەوە (ی لاوەکـــی): دروونـــــەوەی برینێـــــک هەفتـــە زیـــاتر لـــەدوای برینـــــسازی بەتایبـــــەتی برینـــــــی درومـــــــان هەڵوەشاوە
S., Silkworm gut	خيط حريري	دەزووی ئاوریشم
S., Subcuticular	خياطة تحت الأدمة	دروامـانی بـن تـوێخ (ی پێست)
S., Tension = Relaxation s.	خياطـة أرضـائية أو خياطـة الشد	تونـــــد دروونـــــــەوە، دروومانی شل کردنـەوەی یان دروومانی توندی
S., Uninterrupted	خياطة مستمرة، خياطة غير متقطعة	دروومـــــانی نەپـــــچڕاو (یەکبینـــە)، بەردەوامـــە دروونەوە
Swab	مسحة	سواب: ١- شـــــتێکە بـــــۆ تـــــەڕ کردنـــــــەوەی لێـــــــوی نەخۆشی کفت کـە خـۆی پێی نەکرێت ٢- تەلێکە هەندێ لۆکـەی پاکژ لەسەرێکی پێچراوە بـۆ کۆکردنـــەوەی مـاددە یـان کەرەسـتە بـۆ تـاقی کردنەوەی باکتریۆلۆجی
Swallowg	بلع	قوتدان
Swarm	حشد، سرب	جـەنجاڵ، ئـاپوورە، پـۆل، گرۆە
Swarming	تحشد، احتشار	ئـــــــــــــاپوورە دان، کۆمەڵبەستن
Sweat	عرق	ئارەق (ە)، خۆ

S.,Cold	عرق بارد، تعرق بارد	جوانــاو، جوانــاو ڕشــتن، ئارەقی سارە (کردنەوە)
Sweating	تعرق	ئارەقکردنــــــــــــەوە، ئارەقدەردان
S., Colliquative	تعرق بارد	جوانــاو، ئــارەقی ســارد ڕشتن
Swelling	تورم	ئاوســان، پــەنمان، کــیس کردن
S., Clowdy	تورم غيمي	هـەورە ئاوسـان، ئاوسـانی هەوری (لێڵ)
Swine	خنزير	بەراز، خووگ
Swoon = syncope	غشية	بورانــــەوە، بوردنـــەوە، لەسەرخۆ چوون
Sychnosphygmia = Tachycardia	تسرع القلب	دڵــە کــوتێ، خێـــرا دڵ لێدان
Sychnuria = polyuria	بوال	میزە چوڕکێ، فرە میزێ، زۆر میـزین، میـز کردنـی زۆر
Sycosis	قوباء (قوبة)	لیر کردن (هەڵزڵەپین)
S. barbae	قوباء اللحية	ڕیشە لیر کردن
S., contagiosa = Tinea barbae	القوباء المعدية، سعفة اللحية	درمە لیر کردن
S., tarsi = Blepharitis	قوباء الجفن، التهاب الجفن	پێڵوە لیر کردن
Sydenham's chorea, chorea minor	رقص (سيدنهام)	سەمای (سایدنهام)
Syllable	مقطع	کەرتە

Syllabize	يقطع الكلام: تقطع الكلام اثناء التكلم الى مقاطع	پچڕپچڕ ئاخاوتن: کەرتە کەرتە کردنی ڕستەی ئاخاوتن یان وشە لەکاتی دواندا
Syllabus	خلاصة، فهرس	پوختە، کورتە، پێڕەس
Syllepsiology	مبحث الحبل	زانستی ئاوسبوون (زگپڕی): باسی گشت ئەو ڕاستیانە دەکات کە تاوەکو ئێستا لەبارەی ئاوسبوونەوە زانراون
Syllepsis = Pregnancy	حبل، حمل	زگپڕی، ئاوسی، زگ
Sylvatic	غابي: ذو علاقة بـ أو قريب من أو عائش في الغابة	دارستانی، جەنگەڵی: پەیوەندی جەنگەڵ یان نزیک لێی یان لەناو دارستان و جەنگەڵدا دەژی
S., Plague	طاعون	ڕشانەوە: جۆرێکە لە تاعون لە تاعونی دومەڵی دەچێت لەڕۆخی خۆراوای ئەمەریکادا هەیە، کێچ دەی گوێزێتەوە بۆ مرۆ لە گیانلەبەرە کرتێنەرەکان (Rodents)ەوە
Symbiont	معايش	هاوژین، هاوسوود
Symbiosis	معايشة، تعايش	هاوژینی، هاوسوودی
Symbiotic	تعايشي	هاوژینی، هاوسوودی

Symblopharon	التـــصاق الملتحمـــة التـــصاق المنضمة	پێکەوە لکان (نووسان)ی لکـــاوەی نـــاوەوەی پێڵـــو لەگەڵ لکاوەی گۆی چاو
Symbol	رمز	نیشانە، هێما، پێوار
Symbolism	الرمزية	پێوارەتی، هیماگەری
Symbolization	ترميز	هێمایاندن
Syme's Amputation or Operation	عملية (سايم) بتر (سايم)	برینکاری یان بڕینـەوەی (ســـــایم): برینکـــــاری بڕینـــەوە (پـــەڵکردنی) قاچە لەئاستی جومگەی قولەپێدا
Symmtrical	متماثل	لێك چوو، چوونیەك
Symmetry	تماثل	لێکچوون، چوونیەکی
Sympathectomy	قطع الودي (السمبثاوي)	بڕینی سیمپاتی
Sympathetic	ودي، سمبثاوي	سمپاتی
S., Nerve	عصب ودي (سمبثاوي)	سمپاتە دەمار
S. nervous System	الجهـــاز العـــصبي الـــودي (السمبثاوی)	دەمـــــارە کۆئەنـــــدامی سیمپاتی
Sympathoblast	سليفة الخلية الودية	قەدی سیمپاتی
Sympathy	ود، تعاطف، شبث	هاوسۆز
Symphysis	ارتفاق	پەیوەســـتی، جەمـــسەر: خەتی پەیوەستی و پێك گەیشتن و پێکـەوە لکانی دوئێـسك کەلـە سـەرەتادا جودابووین

S. pubis	ارتفاق عاني	پەیوەستی بەر، جەمسەری بەر، جومگەی نێوان ئێسکەکانی بەر
Symptom	عرض	نیشانە، بەرژەنگ: گشت بەلگە (نیشانە)یەکی فەرمانی بۆ نەخۆشی یان بۆ دۆخی نەخۆشێك، گۆڕانێك لەدۆخی نەخۆشدا کەبارێکی تەنانی یان دەروونی پیشان دەدات
S., Abstinence	عرض الأمتناع	نیشانەی دەست لێ هەلگرتن (تەرك كردن): نیشانەی وەك خەو زڕان، بێ ئارامی، دلّتەنگی و ڕشانەوە و لەسەرخۆچوون کە لە ئەنجامی لەپڕ وازهێنان لەوەرگرتنی دەرمانێکدا پەیدادەبن کە ئەو کەسە ئالودەی بووە و دەستی پێ لێ هەلّناگیرێت
S., Accessory, Assident s.	عرض لاحق	نیشانەی پاشکۆ: هەچ نیشانەیەك جودا کەرەوە نەبێت بۆ نەخۆشییەك (pathognomonic)

S., Anton’s	عرض (انطون)	نیشانەی (ئەنتۆن): بە نابینایی (کوێرایی) خۆ نەزانین (دەرك پێ نەکردن)
S., Barany’s	عرض (باراني)	نیشانەی (بارانی)
S., Cardinal	عرض رئيسي (اصلي)	نیشانەی سەرەکی: ١- ئەو نیشانەیەیە کە پزیشك کەڵکی گشتی لێ وەردەگرێت بۆ ناسینەوەی نەخۆشی کەسێك ٢- نیشانە سەرەکییەکان ئەوانەن لە نەبز، گەرمی و هەناسە دەست دەکەون (دەیدەن)
S., Characteristic	عرض مميز	نیشانەی جیاکار
S., Concomitant	عرض مرافق	ئاوەڵنیشانە، نیشانە ئامرا: نیشانەیەکە بنچینەیی نییە بۆ نەخۆشییەك بەڵام نرخێکی سەرباری هەیە بۆ ناسینەوە
S., Consecutive	عرض متعاقب	نیشانەی بەرروودوا: نیشانەیەکە لەکاتی لە نەخۆشی هەڵسانەوەدا دەردەکەوێت بەڵام چ پەیوەندێکی بە نەخۆشییەکەوە نییە

S., Constitutional	عرض بنيوي	نیـــشانەی پێکهـــاتنی (بونیـەیی): نیـشانەیەکە نیـــشاندەری تێکـــچوونی لەشـــە بەگـــشتی یـــان لەبەرتێکـــچوونی لـــەش بەگشتی دەردەکەوێت
S., Deficiency	عرض النقص	نیـــــشانەی کـــــەمی: نیشانەیەکە لەبەر کـەمی دەردانـــی هۆرمۆنێـــك دەردەکەوێت
S., Delayed	عرض أجل	نیـــــشانەی ڕاگـــــیر: نیشانەیەکە دەرناکـەوێت تاماوەیـەك بەسـەر هـۆی دروســـتکردنیدا تێپـــەڕ نەبێت
S., Direct	عرض مباشر	نیـــشانەی ڕاســـتەوخۆ: ئەوەیەکـــە ڕاســـتەوخۆ لەبـــەر نەخۆشـــییەکە پەیدا بوە
S., Dissociation	عرض افتراقي	نیشانەی لێك بوون (لێك جویێ بوونەوە)
S., Equivocal	عرض غامض	نیشانەی ئاڵۆز (نادیار)
S., General	عرض عام	نیـــــشانەی گـــــشتی (پێکهاتنی، بونیەوی)
S., Guiding (characteristic)	عرض مرشد (میمز)	نیـــــشانەی ڕێبـــــەر (جیاکەرەوە)

S., Incarceration	عرض انحصاري (انحباسي)	نیـــــشانەی تێرنجــــــان: گەڕانــەوەی نیــشانەکانی لەشـــوێنی خۆنـــەمانی گورچــیلە (displaced kidney) دەمــاودەم وەك ژانـــی گورچـــیلە، ژانـــی ئاشك و لەسەرخۆ چوون و بیابانبوونی توند
S., Indirect	عرض غير مباشر	نیـشانەی (ناڕاسـتەوخۆ): نیــــشانەیەکە ئیـــشارە دەکـات بـۆ دۆخێـك کـە دەشێت بەهۆی نەخۆشـی یــان ئازارێکــەوە دەبێــت یــان بــەهۆی ئەوانـــەوە نەبێت
S., Induced	عرض متأثر، محرض	نیـــــشانەی هانــــــدراو: نیشانەیەکە بەئەنقەستی دەخرێتە پێش چاو
S., Local	عرض موضعي	شوێنە نیـشانە (نیـشانەی شـوێنەکی): نیــشانەیەکە لەبـــەر نەخۆشـــییەکی (local) یـــــان لەبـــــەر (lesion)ێکـــی تایبـــەتی پەیدادەبێت
S., Localizing	عرض موضع	نیــــــشانەی شـــــوێن نیشاندەر: ئەو نیشانانەن کە شوێنی نەخۆشی یان (lesion) پیشان دەدەن

S., Neighbourhood	عرض جواري	هاوسێ نیشانە، نیشانەی دراوسێتی (هاوسێتی): نیشانەیە کە لەئەندامێکدا پەیدا دەبێت بەهۆی نەخۆشیی ئەندامێکی نزیك وەك بەپەستۆی پەنامێك لەسەر ئەندامێکی نزیك
S., Objective	عرض محسوس	نیشانەی هەستپێکراو
S., Pathognomonic	عرض واصم	نیشانەی داغ پێوەنەر (داغکەر) (داغ و صمە، علاقە)
S., Preversory, sigmals	عرض منذر	نیشانەی ئاگادار کەرەوە
S., Presenting	عرض مظهر	نیشانەی دەرخەرە
S., Pressure	عرض الضغط	نیشانەی پەستۆ (پەستاوتن): نیشانەیەکی دەماریی (عەسەبی)یە لەبەر پەستاوتنی مێشك یان پەتی درکی (درکە پەتك) پەیدادەبێت
S., Reflex	عرض انعكاسي	پەرچە نیشانە: نیشانەیەکە لەشوێنێکدا پەیدادەبێت کە دوورە لەوەی کەوا دووچاری نەخۆشی بووە (نەخۆشییەکە کاری تێکردووە)

S., Signal	عرض منذر (مشير)	نیشانەی ئاگادار کەرەوە: ئاگادار کەرەوە (aura)یەکی تایبەتییە نزیکی داهاتنی نۆرەفێیەکی (جاکسن)ی دەردەخات
S.,Subjective	عرض شخصي	نیشانەی خۆیەکی (کەسی): ئەوەیە کە هەر نەخۆشەکە خویٚ پێیان دەزانێت
S., Withdrowal, Abstinenes	عرض الأمتناع	نیشانەی نەویستن
Symptomatic	عرضي، اعراضي	نیشانەیی، پەیوەندی نیشانەی نەخۆشی
Symptomatology	مبحث الأعراض	نیشانە زانی، وە سپی نیشانە، ئەو بەشەیە لەپزیشکی کە باس لە نیشانەکان دەکات
Symptosis	ضمور	پووکانەوە
Syn-,	بادئة معناها مع، معا	پێشبەندێکە بەمانای پێکەوە (بەیەکەوە)
Synapse	اشتباك	تێك ئالآن: پەیوەندی توێگەری (anatomical)ی ڕەگە دەمارە خانەیەك (nerve cell) بە ڕەگەخانەیەکی ترەوە، ناوچەی بەیەگ گەیشتنی (لێك کەوتن) لە نێوان لقی دوو ڕەگەخانەی نزیك لەیەکترەوەیە

Synapsis	اشتباك صبغي	ڕەنگە پێکداچوون
Synarthrosis	مفصل ثابت	جومگەی نەجووڵ: جۆرە جومگەیەکە بە دیمەن چ جۆرە جووڵەیەکی تێدا ناکەوێت، ڕووی ئێسکە بەرامبەرەکان پێکەوە نووساون بە شانەی گەیەنەر یان کرکڕاگەی ڕوون (hayaline)
Synchondrosis	مفصل غضروفي ثابت	جومگەی کرکڕاگەیی نەجووڵ: ئەوەیە کە شانەی گەیێن لەنێوان سەر ئێسکەکاندا کرکڕاگەیە
Synchronism	تزامن	هاو (هەمان) کاتایەتی، هاوکاتی: پەیدابوون یان قەومان لەهەمان کاتدا
Synchronous	متزامن	هاوکات، هەمان کاتی
Synchroton	سينكروتون	سینکرۆتۆن: مەکینەیەکە بۆ پەید (دروست) کردنی (generating)ی ئەلەکترۆن یان پرۆتۆنی زۆر خێرا (بەلەز)، لەسایکلۆترۆن و بیتاترۆن دەچێت وە هەفتاملنیۆن ڤۆڵتی لێ پەیدادەبێت

Synclonous	رجفان عضلي	ماسولکە لەرزێ
Syncopal	غشي، اغمائي	پەیوەند یان لەسروشتی بوورانەوەدا بوون
Syncope	غشية، اغماء	بوردنـــــەوە، لەســـــەر خۆچـوون: بـۆ دەمێکـی کـەم وەسـتانی هەناسـە و نەســـوورانەوەی خـــوێن بەناو دەمارەکاندا
S., Local = Raynaud's disease	غشية موضعية	شوێنە بوردنەوە:
Syncytial	مخلاوي	فرەخانەیی
Syncytium	مخلاة	فرەخانـــە، ســـینییتیۆم: پـــەڵێکی پرۆتـــۆپلازمی فـرە نـاوك لـە یـەکگرتنی چـەند خانەیـەك پێـك دێت
Syndactyly	التصاق (اتفاق) الأصابع	پەنجـە نووسـاوی: ئــەو بارەیـە کـە دوان یـان پـتر لەپەنجەکانی دەسـت یـان پـێ پێکـەوە دەلکـێن بـۆ ڕادەیەکی زۆر یان کەمتر
Syndesis	إيثاق مفصلي، اشتباك	جومگە پێکداچوون، ١- وشـك بـوونی جومگـە، وشك کردنی جومگە، ٢- تێـــــك ئـــــاڵان (ی ڕەگەخانە)

Syndesmectomy	استئصال الرباط، قطع الرباط	بەستەر بڕین: بڕینی بەستەر (ligament)ێك یان بەشێكی بەبرینكاری
Syndesmitis	١- التهاب الأربطة ٢- التهاب المنضمة (المتحمة)	هەوكردنی بەستەر: ١- هەوكردنی بەستەرێك یان چەند بەستەرێك ٢- هەوكردنی پەردە لكاوەی چاو
Syndesmoma	ورم، رباطي	پەنامی بەستەر، سیندێسموما، پەنامێكە لە شانەی گەییێن (گەییێنە شانە) پێك هاتووە
Syndesmmo-,	سابقة تدل على العلاقة بالنسيج الرابط (الضام) أو الأربطة	پێشگرێكە پەیوەندی شانەی گەیەنەر یان بەستەرەوە نیشان دەدات
Syndesmoplasty	تقويم الرباط (الأربطة)	بەستەر ڕاست كردنەوە
Syndesmorrhaphy	خياطة (رفو) الرباط	بەستەر دروونەوە
Syndesmosis	مفصل رباطي	ڕیشاڵە جومگە، جومگە ڕیشاڵی (بەستەری): جۆرە جومگەیەكە بەستەرێك لەنێوان ئێسكەكاندان پێكانەوە دەبەستێ
Syndesmotomy	شق الرباط	بەستەر هەڵدڕین: بڕین یان دڕینی بەستەر

Syndrome	تنـــاذر: مجموعـــة علامـــات تحدث سوية	نيـــشانەكان: چـــەند نيشانەيەكە پێكەوە ديـار دەكـــەون (پەيـــدادەبن)، ســـەرئەنجام (كـــۆ)ى نيـــشانەكانى بـــارێكى نەخۆشييە
S., Anxiety	تناذر القلق	نيـــشانەكانى نەسـرەوتى (پەريـشانى): دڵـە كـوتێ، خێرا خێرا هەناسـەيەكى كـــــورت كورتـــــدان، ئارەقـــدەردان و ڕەنـــگ هەڵبزڕكان
S., Asphyctic	تنـــذر اسفكـــسي، تنـــاذر اختناقي	نيـــشانەى ئەســـفكيس، نيـــشانەكانى تاســان: زۆر هەناسەدان (polypnea)، دڵ هێواشـــــى، شـــــين هەڵگەڕان و نەسرەوتى
S., Bard-pic	تناذر (با – بك)	نيـــشانەى (باردوپيـــك): زەردويـــى درێژخايـــەن (بنەســى)و بــەرەو زۆرى چــو، گــەورەبوونى زراو، بنــێس (لاواز) بـــوونێكى خێران كەلە شێرپەنجەى ســـەر پانكرياســـــەوە پەيدادەبن
S., Brachial	تناذر عضدي	نيـشانەى قـۆڵ: دۆخێكـى نەخۆشييە لەگوشين يـان هەژانـــدن (irritation)ى ڕەگـــــەكانى قـــــۆڵ پەيدادەبێت

S., Brown-Sequard	تناذر (براون – سيكارد)	نيـــــشانەكانی (بـــــڕاون ســــــكارد): شـــــەپلەی بزوتنـــەوەی لايـــەكی تـــەن و شەپڵەی هەستكردن لـە لايەكی تريـدا لەئـەنجامی زيـــــــان گەيـــــــشتن بەنيوەيـەكی (كـەرتێكی) دڕكە پەتك
S., Carotid sinug	تناذر جيب السياقي	نيـــــشانەكانی گيرفـــــانی كاڕۆتيـــــــد: گێـــــژی، بوورانــــەوە و هەنـــــدێ جـاريش وەك نـــۆرەفێ لێ هاتن كەلە ئـەنجامی گـەڕ سـەندن (over action)ی پەرچـــــــــــــەكاری كارۆتيدەوەيە
S., Carpal tunnel	تناذر النفق الرسغي	نيـــــشانەكانی كونـــــاخ (تونێل)ی مەچەك
S., Compression	تناذر الأنضغاط	نيـــــــــــــشانەكانی بـــــــــــەژێرەوەبوون (پەســـتێوران): ميـــزێن، كـــەم ميـــزێن (oliguria) لەگـــــــــــەڵ (shock) لەئەنجامی پەستاوتنێكی زۆری پـــــەلێك (واتــــا پەسـتانێكی زۆر هـەبوون لەســـەر) وەك لـــەدوای بوردمـان كردنـی خـانودا دەقەومێت

S. of Crocodile tears	**تناذر دموع التمساح**	**نیشانەکانی فرمێسکی تیمساح: فرمێسك لەچاو هاتن و لیك دەردان لەکاتی خواردنی ئاساییدا کەلە ئەنجامی شەپلەی دەماری ڕوودا پەیدادەبێت**
S., Cruch	**تناذر الهرس**	**نیشانەکانی پلیشانەوە: ئاو بەند، کەم میزی و نیشانەکانی تری کەوتنی گورچیلە (** Renal failure**) کە دوا بەدوای پلیشانەوەی بەشێك لەتەن بەتایبەتی ماسولکەیەکی زل پەیدادەبێت**
S., Cushing’s	**تناذر (کوشینك)**	**نیشانەکانی کوشینگ:** **١- بڕوانە (** pituitary basophilism **٢- لە پەنامەکانی گۆشەی مێشکۆڵە پرد و پەنامی ڕەگی بیستندا گوێ گرانی، دەنگە دەنگ لەگوێدا لەگەڵ شەپلەی ڕەگی شەشەم و حەوتەمی هەمالا**

S., Da Costa's Neurocirculatory Asthenia	تناذر (داكوستا)	نیشانەکانی (داکۆستا): ماندوێتی ڕەگ و خولی خوێن
S., Dumping	تناذر الأغراق	نیشانەکانی نقومکردن: نیشانەیەکە هەندێ جار دوای ئاشک بڕین پەیدادەبێت بریتییە لەناسازییەکی بێزارکەری ئاشک، هەستی گەرمییەکی ناخۆش لەتەندا، جوانا و (ئارەقی سارد) ڕشتن لەناوچەکاندا لەگەڵ دڵە کوتێ هەروەها (Dumping stomach) یشی پێ دەڵێن
S., Effort	تناذر الجهد	نیشانەکانی ئەرك: ماندوێتی ڕەگ و سووڕی خوێن
S., Eisenmenger's	تناذر (ایز فمنكي)	نیشانەکانی (ئایزن مەنگەر): لادان (لەجێی خۆنەمان)ی شاسوورە دەمار بەلای ڕاستدا، ناتەواوی دیوار (لەمپەری دڵ)، گەورەبوونی ڕاست، گەورەبوونی سوورە دەماری سی و زمانەی سی

S., Frolich's	تناذر (فرولیخ)	نیـشانەکانی (فـرۆلیش): گوشـتنی (قەڵەوی)یـەکی ژنانـە، پووکانـەوەی گـەڵا و گــون، شــێوانی میتــا بـۆلیزم و گـۆڕانی ڕەوشـە لاوەکییـــەکانی زایەنـــدی (ڕەگـەزی) لـە نەخۆشـی گلانـــدی ژێـــر مێـــشك (Hypophysis) لەگـــەڵ (Hypothalamus)دا دەبێت
S., Froin's	تناذر (فروین)	نیـــشانەکانی (فـــڕوین): دۆخێکــی ئــاوی پــشتی ناوچـــــەی ســــێبەندە (lumbar spinal fluid) کـە بریتییـە لـەئاوێکی ڕوونـــــــــــی زەرد (xanthochromia) لەگەڵ دیتنی بڕێکی زۆر لە گلۆبین، زوو مـەیین و نەبوونی ژمارەی زیـاد لـە خڕیلە لەناویدا لەهەندێ نەخۆشـــی (orgamic)ی ڕەگیدادەبێت کە دەبێتـە هــۆی دابڕینـــی ئـــاوی ســــێبەندە لــــەهی زگۆڵەکانی مێشك

S., Horner's	تناذر (هورنر)	نیشانەکانی (هۆڕنەر): بە قووڵاچوونی گلێنەی چاو، داکەوتنی پێڵوی سەرو، هەندێ هەڵکشانی پێڵوی خوارو، بچووکبوونەوەی بیبیلەی چاو، تەسکبوونەوەی درزی چاو وە ئارەق نەکردنەوە لەئەنجامی شەپلەی سیماتیکی ملدادەبینرێت
S., Klinefelter's	تناذر (کلاین فلتر)	نیشانەکانی (کلاین فەلتەر): گەورە بوونی مەمك لەنێرینەدا، زیاد بوونی گونادو ترۆپپینەکانی ناومیز و بەشووشە گۆڕان (Hyalinigation) دوو لە تۆماو بەرەکان بەبێ زیان گەیشتن بەخانەکانی لەیەگ (Laydig)
S., Miniero's	تناذر (مینیر)	نیشانەکانی (مینێر): کەڕی، گوێ زرنگانەوە و وژە وژ لەگوێدا، گێژی و سەرە خولی، لەگەڵ یان لە ئەنجامی سووتانەوەی دالاندا (بەبێ کێم کردن) پەیدا دەبێت

S., Nephrotic	تناذر نفرۆزی	نیـــشانەکانی دۆخێکـــە بریتییـــە لـــە ئاوبەنـــد، کەمبوونـــــــــــەوەی ئەلبومینی سیرۆم لەگـەڵ ئەلبۆمینـــــە میـــــزێ، ئـــــەلبومین میـــــزێن (ئـــەلبومین لـــەمیزدا) ڕەنگـــــــە خوینـــــــە کولیـــسترولیش ببێـــت لەگەڵیدا
S., Pancoast's	تناذر (بانکوست)	نیـشانەکانی (پانکۆسـت)؛ بـــــــوونی پەڵـــــــەی ڕۆنتگەنۆگرافی لەپۆپـەی سـیدا دەمـــار ئێـــشە (neuritic) لـــە باڵـــدا، پووکانـــــــــــــەوەی ماســـولکەکانی بـــاڵ و دەست لەگـەڵ نیـشانەکان (نیشانەکان)ی هۆرنەر
S., Plummer-Vincent	تناذر (بلمروفنسن)	نیـشانەکانی (پلەممـەر و ڤنـسن)؛ ژان لەقوتدانـدا لەگەڵ هـەوکردنی زمـان، کـــەمخوێنی ڕەنگـــی (Hypochromic anemia)، ســپڵ زلی و پووکانـــەوە لـەدەم و گــەروو بەشـی ســـەرۆکی سورینـــچکدا هــەروەها پێــشی دەڵـێن (sideropenic dysphagia)

S., Shoulder-hand	تناذر الكتف واليد	نیشانەکانی شان و دەست: ژانی شان لەگەڵ ژانکردنی دەست بە دەست پیانان و ئاوساوی دەست لەو نەخۆشانەدا کە سنگە کوژێ (anfina pectoris) یانە و ماسولکەی دڵیان دوچاری (lisufficieuy)یە
S., Thalamic	تناذر مهادي	نیشانەکانی سالامەس
Synechia	التصاق القزحية	نووساوی ڕەشێنە، ڕەشێنە لکان: بەتایبەتی لکانی هەندێکی ڕەشێنە بەگلێنە (wrea) یان بە هاوێنە (lens)ەوە
S., Anterior	التصاق القزحية الأمامي	پێشە نووسانی ڕەشێنە: لکانی ڕەشێنە بە پشتی گلێنە (cornea)
S., Posterior	التصاق القزحية الخلفي	پشتە نووسانی ڕەشێنە: بەهاوێنە (lens)ەوە
Synechotomy	قطع التصاق القزحية	نووساوی ڕەشێنە بڕین، بەڕەڵلا کردنی ڕەشێنەی نووساو بەبڕینی شوێنە لکاوەکان
Synergetic	مؤازر	هاوکار: پێکەوە کاردەکەن بەو ماسولکانە دەگوترێ کە هاریکاری دەکەن لە پێکهێنانی کارێکدا

Synergic	مؤازر	هاوكار: بە یەكئاهەنگی پێكەوە كاردەكەن هاوپشت، هاوبەش
Synergism	تآزر	هاوكارێتی، هاوپشتێتی: پێكەوە كاركردنی چەند هۆیەك بەجۆرێك كە كاری گشتی یان گەورەتر لە كۆ (سەرجەم)ی برییان
Synergistic	مؤازر	هاوكار، هاوپشت: زیاتر یان گەورەتر كەری كاری هۆ یان هێزێكی تر
Synergy	تآزر	هاوكاری، هاوپشتی، یەكێتی كار
Synesthesia	حس مشارك	هەستی هاوكار، هاو هەستی
Syngamy	١- الأقتران (التناسل الجنسي ٢- اتحاد الأمشاج (عند	١- جوتبوون، جوتگرتن (زاوزێی زایەندی (جنسی) ٢- یەكگرتنی گامیتەكان
Synizesis	انسداد	داخران، داخراوی
Synigasis pupillae	انسداد البؤبؤ	داخراوی بیبیلە، بیبیلە داخراو
Synkinesis	حركة مشاركة	جووڵەی هاوكار، هاوجووڵەیی
Synorchism	اتحاد الخصيتين	یەكگرتنی جووتە گون: بوون بەیەكی هەردوو گونەكان

Synosteosis = synostosis	اتحاد عظمي	ئێسکە یەکگرتن، یەکگرتنی ئێسقان: یەکگرتنی دو ئێسقانی پاڵ یەك (هاوسێ) بەهۆی ماددەی ئێسقانەوە
Synousiology	علم وفن الجماع، مبحث الجماع	زانیار و هونەری جوتگرتن (ی جنسی)
Synovectomy	شق الغشاء الزلالي	درینی پەردەی پرۆتینی
Synovia	الزليل، سائل المفاصل المصلي	جمگاوك، ئاوکە شلی جمگەکان
Synovial	زليلي	جمگاوکی
Synovitis	التهاب الغشاء المصلي	هەوکردنی پەردەی جمگاوك
S., Dendritic	التهاب غصوني	لق و پۆپ هەوکردن
S., Dry	التهاب جاف	وشکە هەوکردن
S., Fungous	التهاب فطري	ڤارچکە هەوکردن
S., Purulent	التهاب تقيحي	کێمە هەوکردن
S., Serous	التهاب مصلي	ئاوکە هەوکردن
S., Sicca	التهاب جاف	وشکە هەوکردن
S., Simple	التهاب بسيط	سادە هەوکردن
S., Tendinous	التهاب وتري	ژێیە هەوکردن
Synovium=A synovial membrane	غشاء مصلي	ئاوگە پەردە
Syntaxis = Articulation	مفصل	جومگە، مژگە

Syntexis	هزال، ضمور	بنێسی، لەڕی، لەڕبوون، چرۆسان، پووکانەوە
Synthermal	متساوي الحرارة	هاوگەرمی: پلەی گەرمییان یەکسانە هەمان پلەی گەرمییان هەیە
Synthesis	تركيب	پێکهێنان، پێکهاتن، دروست کردن
Synthetic	تركيبي، صنعي، مصنوع	پێکهاتوو، دروست کراو، دەستکرد
Syntripsis = commimuted fracture	كسرمتفتت	وردوخاشبوون
Syphilid	طفح سفلسي	لیری سیفلیس، لیری فەڕەنگی
Syphilis	سفلس	سیفلیس، فەڕەنگی، ئاتەشەك
S., Acquired	سفلس مكتسب	سیفلیس گیراو، فەڕەنگی گیراو ئاتەشەکی گیراو، تووشبوو)
S., Congenital	سفلس ولادي	سیفلیسی زگماك، فەڕەنگی زگماك، ئاتەشەکی زگماك
S., Late	سفلس أجل	درەنگە فەڕەنگی
S., Latent	سفلس كامن	سیفلیس (فەڕەنگی)ی شاراوە، ئاتەشەکی شاروە

S., Primary	سفلس أولي	سیفلیس (فەرەنگی)ی سەرەتایی (یەکەمین، ئاتەشەکی سەرەتایی
S., Quaternary	سفلس رابع	سیفلیس (فەرەنگی) چوارەمین، ئاتەشەکی چوارەمین
S., Secondary	سفلس ثانوي	سیفلیس (فەرەنگی) دووەمین، ئاتەشەکی دووەمین
S., Tertiary	سفلس ثلاثي	سیفلیس (فەرەنگی) سێهەمین، ئاتەشەکی سێهەمین
Syphilitic	سفلسي	سیفلیساوی، سیفلیسدار، فەرەنگیدار، ئاتەشەکاوی
Syphiloid	شبيه السفلس	سیفلیس ئاسا (فەرەنگی، ئاتەشەك) ئاسا
Syphilophobia	رهاب السفلس	فەرەنگی ترسێ
Syphilotherapy	معالجة السفلس	سیفلیس (فەرەنگی، ئاتەشەك) چارەکردن، چارەکردنی سیفلیس (فەرەنگی، ئاتەشەك)
Syrigmus	طنين الأذن	وژەی گوێ، گوێ زرنگانەوە
Syrigge	محقنة	شرینقە، فیچقە
S., Davidson's	محقنة (دفيدسن)	شرینقەی (داڤیدسۆن)
S., Dental	محقنة الأسنان	شرینقەی ددان
S., Higginsonss	محقنة (هيكنسن)	شرینقەی (هیگینسۆن)

S., Hypodermic	محقنة الجلد	شرینقەی ژێر پێست
S., Luergs Luer-Lok s.	محقنة (لور ولوك)	شرینقەی (لووەر و لۆك)
Syringectomy	استئصال الناسور	ناسوور برین
Syringitis	التهاب نفير اوستاكي	هەوكردنی بۆریی ئوستاكی
Syringo-,	سابقة تدل على العلاقة بناسور أو بنفير	پێشگرێکه پەیوەندی بەناسور یان بەبۆری پێشان دەدات
Syringobulbia	تكهف البصلة تكهف النخاع المستطيل	کلۆربوونی سەلك، کلۆربوونی لاکێشه مۆخ
Syringoma	ورم الغدد العرقية	ئارەق لوو ئاوسی، سایرینگۆما
Syringomyelia	تكهف النخاع	مۆخ پووکانەوە، مۆخ کلۆربوون
Syringomyelitis	التهاب النخاع التكهفي	کلۆره مۆخ هەوکردن
Syringotomy	شق الناسور	ناسور هەڵدڕین
Syrinx	نفير، ناسور	بۆریی، ناسوور
Syrup	شراب	شیره، شەکراو، شەربەت
Syrupus	شراب	شیره، شەکراو، شەربەت
Syrupus aurantii	شراب البرتقال	شەربەتی پرتەقاڵ
System	جهاز	ڕشته، کۆئەندام: ١- تەن، لەشی گیانلەبەر بەشێوەیەکی گشتی ٢- دەسته، چەند یان کۆمەڵە ئەندامێك کە پێکەوه فەرمانێك پێك دەهێنن ٣- نەریت

Systema = System	نظام	نەریت
Systematic	نظامي	نەریتی
Systemic	بدني، نظامي	تـــــەنی، رشـــــتەیی، کۆئەندامی، نەریتی
Systole	انقباضي	کرژبـــوون، (ســـیتۆلی): مـاددەی کرژبـوونی دڵـە ماسولکە کرژبوونەکەشی خۆی
S., Arterial	انقباضي شرياني	کرژبـوونی سـوورە دەمـار (خوێنبــەر) خوێنبــەرە کرژێ
S., Auricular	انقباضي أذيني	کرژبوونی گوێچکەلە
S., Catalectic	انقباض حفاز	هاندەرە کرژبوون
S., Extra	إنقباض خارجي	دەرە کرژبوون
S., Ventricular	انقباض بطيني	کرژبوونی زگۆڵە، سکۆڵە کرژێ
Systolic	انقباضي	(سیـــستۆلی): بـــەهۆی کرژبوون (سیستۆلی)یـەوە پەیـــدابوو، پەیوەنـــدی کرژبوون (سیستۆلی)
Systremma	مغص الساق	پـــووز بـــەگیر وەســـتان، بــەگیر وەســتانی پــووز: کرژبــــوونێکی بــــەژانی ماسولکەکانی پووزە

T

Tabacosis	التـــسمم بـــالتبغ وخاصـــة بأمتصاص أو أستنشاق غباره أو دخانه	بـــەتووتن ژاراویبـــوون، توتنـــە ژاراویبـــوون: بەتایبـەتی بەهەڵمـژینی تۆزەکەی
Tabacum = tobacco	التبغ	تووتن
Tabagism	تبغيـــة أو الأنـــسمام بـــالتبغ، الانـــــسمام بـــــالتبغين أو النيكوتين	تووتنـــــاویبوون یـــــان تووتنـــە ژاراویبـــوون، ژاراویبوون بەتووتن یـان نیکۆتین
Tabelaeion	هزال، ضني	لاواز بـوون، لـەڕ بـوون، لەڕی، لاوازی، بنێسی
Tabes	ضني، سهام، (التابس)	تـــابس: لـــەڕ و لاواز بـوونێکی پـەیتا پـەیتا و بێ وەستان

Cerebral	ضني مخي، سهام مخي	تـابێس، مێـشك، مێـشكه تابس
Cervical	ضني رقبي، سهام رقبي	مله تابێس، تابێسی مل
Diabetic	ضني سكري، سهام سكري	تابێسی شـەكری، شـەكره تابێس
Tabes dorsalis	ضني ظهري، سهان ظهري	تابێـــسی پـــشت، پـــشته تـــابێس: پووكانـــەوەی كۆڵەكانی پشتەوەی پەته دركییه
Tabes mesem teriea	ضـــني مـــساريقي، ســـهام المساريقا	تـــابێس مێزەنتـــەری: ســـــیلی لووەكـــــانی مێزانتەری منالآنه
Tabetie	مضني، ضنوي، مسهوم، سهام	تابێـــــسی، تابێـــــساوی، تابێسدار
Tabetiform	شبه ضنوي، شبه سهام	سا تابێسی، وەكو تابێس
Tabification Emaciation	ضني، هزال	لاواز بوون، لەڕبوون
Table	لوحة، جدول، منضدة	دەپ، خشته، مێز
Tablespoon	ملعقة الطعام، ملعقة كبيرة	كەوچـــــكی چێـــــشت، كەوچكی گەوره
Tablet	قرص	حەب، دەنك
Tablier	مئزر	بەروانكه
Taboparlhsis = tabo paresis	مشلل ضنوي، شلل تابسي	شەپڵەی تـابێس، تابێـسه شەپڵه
Tabophobia	رهبة (رهاب) التابس	تابێـــسه ترســـێ، ترســـی تـــــابێس: ترســـــانێكی نەخۆشی لەتابێس گرتن

Tabular	لوحي، جدولي	دەپ (لەوحە) خشتەیی
Tache	بقعة	پەڵە، پنتك
T.bleuatre	البقعة الزرقاء	شینە پەڵە، شینەپنتك: جۆرە پەڵە (پنتك)ێکی شینباوە لەپێستدا پەیدا دەبێت لەهەندێ نەخۆشی وەك گرانەتێدا و هەندێ جاریش بەهۆی ئەسپێوە
Tacho-,	سابقة بمعنى سرعة تسرع	پێشبەند بەمانای خێرایی، لەز
Tachogram	مخطط السرعة	نەخشەی خێرایی، تاکۆگرام: تۆمارێکی هێڵکاری بزوتنەوە و لەزی لۆزەوی خوێنە
Tachography	تخطيط السرعة	نەخشە کێشانی خێرایی: تۆمار کردنی خێرایی لۆزەوی خوێن
Tachometer	مقياس السرعة	خێراییپێو، تاکومێتەر
Tachy-,	سابقة بمعنى سريع	پێشبەندێکە بەمانای خێرا، بەلەز، خێرابوون، پەڵە کردن
Tachycardia	تسرع القلب	پەلەکرێ، دڵە کوتێ: ئێجگار خێرا لێدانی دڵ، بە لێدانێك دەگوترێ کە لەژوور ١٩٠ کوتەوەبێت لە خولەك (دەقیقە)یەکدا

T. auricular = auricular flutter	تسرع القلب الأذني	گوێچکەڵە کوتێ، دڵە دوتێی گوێچکەلەیی: خێراو بەرێکی بەدوای یەکدا هاتنی
		شەپۆلی (p) ئاسایی یان نائاسایی لە شێوەدا کۆمەڵەی (QRS)یش دەشێت ئاسایی بێت یان کەمێك یان زۆر لەسایی لای دابێت خێرایی لێدان (١٦٠ – ٢٠٠)ە لە خولەکێدا
Nodal tachycardia	تسرع القلب العقدي	گرێ دڵە کوتێ
Tachygraph = tachggraph	تخطيط السرعة، تخطيط سرعة التيار الدموي	هێڵکاریی خێرایی، هێڵکاریی خێرایی تەوژمی خوێن
Tachylalia	تسرع الكلام	ئاخاوتنی خێرا، خێرا ئاخافتن
Tachymeter	مقياس السرعة	خێراییپێوَ، لە زپێو، تاکی میتەر
Tachyphagia	سرعة الأكل	خێرا خواردن، پەلەکردن لەخواردندا
Tachyphasia	سرعة النطق	خێرا دوان، خێرا ئاخاوتن
Tachyphreuia	فرط النشاط العقلي	فرە چالاکیی هۆشێ
Tachypmea	تسرع التنفس	هەناسە برکێ، پشووخێرایی

Tachyrhythmia = tachycardia	تسرع النظم، تسرع القلب	تاکیرِیزمیا، دڵەکوتێ
Tactile	لمسي	ساوەکی
Taction	لمس	ساوین، دەست لێدان
Tactometer	مقياس اللمس	ساواپێو
Tactual	لمسي	ساوەکی
Tactus	لمس	ساوین، دەست لێدان
Tacdium	سأم، ملل	بێزاری، هەراسانی، کزی،
Tacdium vitae	سأم من الحياة، ملل الحياة	بێزاری لە ژیان، لەژیان وەڕسی
Tacnia	شريطية	شــــریتیەکان، کرمـــــە شریتییەکان: ڕەگە زێکە لـــەکرمی مــــشەخۆری شریتی پان (تەخت)
Tacnia sagimate	الشريطية الجرداء	کـرم شـریتی ڕووت (بـێ چەك)
Tacnia solium	الشريطية الوحيدة	کـــرم شـــریتی تـــەنیا (چەکدار)
Tacnia = flat band	شريط	شریت
Tacnia acoustiea	شريط سمعي	بێستۆکە شریت، شـریتی بیستەنی: چەند هێڵێکی سـپییە لـە نـاو زگۆڵـەی چوارەمی مێشکدا
Tacnia dhoroidea	شريط مشيمي	شـریتی کۆرۆیـد، هاوەڵـە شریت
Tacnia coli	شريط قولوني	شـریتی قۆڵـۆن: یەکێکـە لەســێ شـــریت کەلـــە

		ڕیشاڵە ماسولکە درێژۆکانی ڕیخۆڵە گەورە پێك هاتوك
Tacnia pontis	شريط جسري	شریتی پردی، پردە شریت
Tacniasis	داء الشريطيات	دەردە کرمی شریتیی: دووجار بوونی نەخۆشی کرمی شریتی
Tagma	طغمة، طقم	تاقم: کۆم لە گەردێك
Tail	ذيل، ذنب	کلك: ١- کلکی گیانلەبەر ٢- هەچ شتێك لەکلك بچێت، دوم
Tail of the pancreas	ذيل البانكرياس	کلکی پانکریاس
Tailgut	معي ذيلى	کلکە ڕیخۆڵە، ڕیخۆڵە کلکی
Take	أخذ (نجاع عملية التطعيم ضد الجدري)	گرتن، هەوکردن (بۆ ئەنجامی کوتان دژی ئاوڵە دەگوترێ)
Talalgia	الم الكعب، وجع الكعب	ژانی پاژنە، ژانی قولەپێ، پاژنە ئێشە، قولئێشە
Talc (talcum)	طلق	تاڵك:سیلیکاتی ماگنیزیۆمی خۆڕسکە جار جار کەمێکیش سیلیکاتی ئالۆمینۆمی لەگەڵ تێکەڵە

Talipes	حنف	پێ گێڕی، قاچ گێڕی: نارێکییەکی زگماك (دایکزا)یە تووشی پێ (قاچ) دەبێت بەشێوە و شوێن گێڕ دەبێت، ئەم گێڕییە زۆر جۆری جیاوازی هەیە
Talipes ealeameus	حنف عقبي	پاژنە گێڕی: گێڕییە کە دووچاری، هەر لەسەر پاژنەی دەڕوات
T.eavus	الحنف القوس	کۆمە گێڕی (کەوانە گێڕی): گێڕییەکە کەوانەی بەری پێ زیاتر لەئاسایی چەماوەتەوە (واتا قووڵترە)
T.aquimus	حنف أبخسي	نزمە گێڕی: گێڕییەکە پاژنەی تێدا بەرزترە و دووچاری لەسەر سنگی پێی دەڕوات
T.planus	القدم الرحاء، قدم مسطحة	پێ پانی، تەختەپێ
T.spasmodiea	حنف تشنجي	کرژە پێ گێڕی: گێڕیی زگماك نییە بەڵام بەهۆی چەمابوون (کرژبوون)ی ماسولکەوە پەیدابووە
T.valgus	حنف روحي	گێڕییە کە کەناری دەرەوەی پێ هەڵگەڕاوەتەوە بۆ دەرێ و شانەی پێش بۆ ناوەوە

		چـــــەخاوە لەگــــــەڵ پانبوونــەوەی کەوانەکـەی بەری پێ
T.varus	حنف فحجي	: جــــــۆرە گێڕییــەکی قاچــە بــە چەشــنی کــە پــێ بــۆ نــــاوەوە وەرگـــەڕاوە و قورسایی لەسـەر کـەناری دەرەوەیەتی
Talipomanus = elubhand	حنف اليد	دەست گۆجی، گۆج
Tallow	شحم	پیو
Talo-,	سابقة بمعنى كعبي	پێــشبەندێکە بـــەمانای پەیوەنـدی بەقاچـی پـێ (ئێسکی قاپ)ەوە
Taloerural	كعبي ساقي	قــــاپ و پاژنـــــەیی: پەیوەندی ئێسکی قـاپ و ئێسکی پاژنەیی پـێ قـاپ و لاقی
Talofibular	كعبي شظوي	قــــاپ و تەڵــــەزمی: پەیوەندی قاپ و تەڵزمە ئێسك
Talomavieular	كعبي زورقي	قــــاپ و بەلـــــەمی: پەیوەنـدی ئێـسکی قـاپی پێ و ئێسکە بەلەمی
Talotibial	كعبي قصبي	قــــاپ و لـــــوولاقی: پەیوەندی ئێسکی قـاپ و ئێسکی لوولاق
Talus	الكعبي	ئێسکی قاپ، قاپی پێ
Tama	تــورم (انتفــاخ) القــدمين	قاچ و لاق ئاوسان

	والساقين	
Tamrimd	تمر هندي	تەمری هندی
Tambour	دف، طبلة	دەف، تەپڵ
Tame	داجن، أليف	کەوی،ماڵی، رام
Tampon	حشوة	١- تۆپەوانــە (لــە لۆکــە، ئیـــسفەنج یـــان جـــۆرە مـــاددەی تـــر کـــە دەئاخنرێتــە نــاو لــووت، کیلك یان بۆشایی تر، ٢- تۆپەوانـــــەی تـــێ ئاخنین
Tamponade	حشو	ئاخنین بە تۆپەوانە
Cardiae T.heart tampouade	إنضغاط قلبي حـاد: ويحـصل عنـد انـصباب سـائل داخـل التـامور، أو تجمـع الـدم فيـه (التامور) نتيجة تمزق القلب أو شريان اكليلي	تیــژە پەســتێورانی دڵ: لــەکاتی ڕۆژانـــی شــلێك لەناو تاموردا، یان خوێن لە (تامور)دا کۆبوونـەوە، لەئەنجامی دڕانی دڵ یان شاخوێنبەردا ڕوودەدات
Chramic t	إنضغاط قلبي مـزمن: يحـدث نتيجة تكلس التامور	دڵ پەســـــــــــتێورانی درێژخایــەن: لەئــەنجامی کلـــــــسانی تـــــــاموردا ڕوودەدات
Tampouing, tamponmeud	حشو	ئـاخنین بەتۆپەوانـە: بـۆ خوێن وەستانەوە.. هتد

Tam	١- يدبغ ٢- يسفع بالتعريض لأشعة الشمس ٣- سفعة أو سمرة تكتسبها البشرة بسبب التعرض لأشعة الشمس	١- خۆشکردن، دەباخکردن ٢- پێست ڕەنگکردن بەدانە بەر خۆر یان بەدەستکرد بەدانە بەر چرایەکی خۆری (sun lamp) ٣- ئەو ڕەنگەی پێست دەیگرێت بەم جۆرە
Tank	صهريج، خزان	عەمار (بۆشلە)، تانکی، مۆژ
Tanmate	تانيت: املاح حامض التانيك	تاننات، تانێت: خوێی ترشی تانیك
Tantalum	تنتالوم	تانتالۆم: توخمێکی کانزای دانسقەیە هێمای کیمیاییەکەی (Ta) و گەردیلە ژمارەکەی (٧٣) و کێشی گەردیلەیی (١٨٠,٨٨)ە ڕەنگەکەی سپی زەیتونی زۆر سەختە و دەشێت بکێشرێت و چەکو شخۆرە (کوتۆکە)
Tantrum	شراسة، نوبة غضب	دڕی، ڕق، قین: دەربڕینی تووڕەیی بەجۆرێك داگیرنەکراو و

		هەنـــدێ جـــار دەســـت وەشاندنیــشی لەگەڵدایــە لەلایەن منـاڵ یـان ئـەقڵ تێکچوونەوە دەکرێت
Tap	بزل، قرع، صنبور	شیرك
Tapeinoeaphaly	تسطح الرأس	سەرتەختی، سەرپانی
Tapetum	بساط	بەڕە
T.eoroideae	بساط المشيمية	بەڕەی کۆرۆید (هاوەڵ)
T.fibrosum	بساط	ڕیشاڵە بەڕە
T.nigrum	بساط أسود	بـــەڕە ڕەشـــە: چـــینی دەرەوەی تۆڕەی چاوە
T.ventriculi	بساط بطين	زگۆڵە بەڕە: سیستەمێکە لەڕیـــشاڵی ســـپی کـــە توێکڵی قاشی پێشەوە بە تـوێکڵی قاشـی پـشتەوەی مێشك دەگەیەنێت
Tapeworm	الدودة الشريطية	کرمـی شـریتی، شـریتە کرم
T. armed = T.solium	الدودة الشريطية المسلحة	کرمی شریتی چەکدار
Taphophobia	رهبة (رهاب) الدفن حيا	زینـــدە بەچـــاڵە ترســـێ: ترســـی زینـــدە بەچـــاڵ بـوون، ترسـی نەخۆشـی لـەوەی کـە بەزینـدوویی بخرێتە گۆڕەوە
Tar	قطران	قەتران، قیر
T. Coal	قطران الفحم	قەترانی ڕەژوو
T. Gas	قطران الغاز	قەترانی گاز
T. Pine	قطران الصنوبر	قەترانی کاج (سنەوبەر)

Tarantula	طرنطلة، نوع من العناكب السامة	تارانتولا: جاڵجاڵۆکەیەکی ژەهراوییە
Tardive	متأخر، أجل	درەنگ، درەنگ پێچوو
Tare	وزن الفارغ وزن الوعاء الذي يحتوي المادة المواد وزنها لأسقاطه من الوزن الكلي	بۆشە کێش، پارسەنگ: کێشی قاپ یان ئەو دەفرەی شتێکی تێ کراوە بۆ کێشان بۆ ئەوەی لەدواییدا دەربکرێت
Target	هدف	نیشان، ئامانج
Tarsadeuitis	التهاب غضروف الجفن وغدده	هەوکردن (داگیرسان)ی کرکراگەی پێڵوو لووەکانی چاو
Tarsal	كافلي، متعلق بغضروف الجفن	قولی، قولە پێی، پەیوەندی کرکراگەی پێڵو
Tarsale	عظم الكاحل: احدى عظميات الكاحل (رسف القدم)	قولە ئێسك، ئێسقانێکی قولە پێ (خرکە یان خرتکە)
Tarsalgia	وجع الكاحل	ژانی قولە پێ: دەمار ئێشەی قاچ لەگەڵ پان (تەخت) بوونەوەی کەوانەکەی
Tarsectony	١- استئصال غضروف الجفن ٢- استئصال الكاحل	١- بڕینی کرکراگەی پێڵوو ٢- بڕینی قولە پێ
Tarsitis	التهاب غضروف الجفن	١- هەوکردنی کرکراگەی

		پێڵو ٢- هەوكردنی (سووتانەوە)ی كەناری پێڵو
Tarso-,	سابقة بمعنى ١- جفن ٢- كاحل (متعلق بعظام الكاحل)	پێشبەندێكە بەمانای پێڵوویی، پەیوەندی قولەپی
Tarsoclasis	كسر الكاحل	قولەپێ شكاندن (بەبرینسازی)
Tarsomalacia	تلين غضروف الجفن	نەرمبوونەوەی كرکراگەی پێڵو
Tarsomegaly	تضخم الكاحل: وخاصة عظم العقب	قولە پێ زلی، زلبوونی خرکەی پێ بەتایبەتی ئێسكی پاژنە
Tarsometatarsal	كاحلي مسطي	قولە پێ وشانە پێی
Tarsoorbital	غضروفي حجاجي	كرکراگە پێڵو و كالانە چاوی
Tarsophalangeal	كاحلي سلامي	قول و پەنجە پێ
Tarsorrhaphy	رفو (خياطة) غضروف الجفن	دروونەوەی كرکراگەی پێڵو
Tarsotarsal	كاحلي كاحلي	قول و قولی
Tarsotibial	كاحلي قصبي	قول و لوولاقی
Tarsotony	شق غضروف الجفن	هەڵدرینی كرکراگەی پێڵو
Tarsus	الكاحل، غضروف الجفن	قول، قولە پێ، كرکراگەی پێلو

Tarsus blaphararum	غضروف الجفن	كرکراگەی پێلو
Tartar	١- الطرطر، الدردي: راسب يتكون في براميل الشراب وعبارة عن ثنائي طرطرات البوتاسيوم الخام ٢- القلاح: القشرة التي تترسب على الأسنان المهملة	١- خڵتەی مەی (شەراب) كە بريتييە لە بايتەرتەراتی پۆتاسی خاو ٢- بەڵخی ددان: ئەو توێژە ڕەقەی لەسەر ددان پەيدادەبێت كەپاك ڕانەگیرێت
Cream of tartar	زبدة الدردي	كرێمی تارتار: بايتەراتی پۆتاسە
Tartar emehe	الطرطير المقئ: طرطرات البوتاس والأثمد (الأنتيمون)	تەرتاری ڕشێنەوە: بريتييە لە تەرتەراتی پۆتاس و ئەنتيمۆنی
Tartarate	طرطيرات: أي ملح من املاح حامض الطرطريك	تارتارات: هەچ خوێيەكی ترشی تارتاريك
Taste	طعم، ذوق	تام، چەژ، چێژ
Tasteblindness	عمى الذوق	چەشی كوێری: تام نەكردنی هەندێ ماددەی وەك (فينايل سايۆ كارباميد) تايبەتێكەكە بە پێی ياسای (مەندڵ) بە ميرات دەمێنێتەوە بۆ وەچە
Tattooing	وشم	خاڵكوتان
Tourophobia	رهبة (رهاب) الثيران	لە كەڵە گا ترسان: ترسێكی نەخۆشە لە كەڵەگا
Tauto- tautomenial	سابقة بمعنى نفس متعلق	پێشبەندێكە بە مانای

	بنفس الحيض	هەمان پەیوەندی هەمان بێ نوێژی (عوزر)
Tautomeral	لنفس الجانب	هی هەمان لا
Taxis	رد، انتحاء	گێڕانەوە، گەڕاندنەوە، خستنەوە شوێن (ی پێشو بە دەست، بۆ) ١- ئەندام یان بەشێکی لە شوێنی خۆی نەماو یان جوولاو دەوترێت وەك گێڕانەوە یان خستنەوە شوێنی خۆی قۆڕی ٢- وەلامدانەوە (بەدەنگەوە هاتن)ی خۆنەویستی زیندەوەر بەشوێن گۆڕین چ بەرەو.. یان دوور لە... (stimnlus)ێك
-taxis, -taxy	لاحقة بمعنى انتحاء أو بمعنى تبديل الموقع إستجابة لحافز معين نحو... أو بعيدا من... وبصورة لاارادية	پاشگرێکە، پاش بەندێکە مانای شوێن گۆڕینی خۆنەویستەیە لە وەلامی (stimnlus)ێکدا چ بەرەو ڕووی یان دوور لێی
Taxomony	علم التصنيف، تصنيف النباتات والوحيوانات	پۆلێنزانی، پۆلاندن: بەتایبەتی پۆلێنی گیانەوەر و ڕووەك بۆ چەند کۆمەڵێك بەپێی

مەرجی تایبەتی بۆ ئاسانکردنی خوێندنیان، تاکسۆنۆمی		
چا، چای: ١- گەڵا چای وریاکەرەوە ٢- چای هەچ ڕووەکێك کە بۆ خواردنەوە لێ دەندرێت	شاي: ١- أوراق نبات الشاي ذات الخاصية المنبهة ٢- نقيع نباتي يستعمل كمشروب	Tea
فرمێسك، ئەسرین، ڕۆندك	دموع	Tears
فرمێسکی تیمساح: لەهەندێ کەسی دووچاری شەپلەی ڕوودا هەڵڕژانی هەندێکی زۆر فرمێسك جارجار بەدی دەکرێت لەکاتێکدا کەتامی هەندێ خواردەمەنی دەکەن	دموع التماسيح	Crocodile tears
گرێی مامۆستایان	عقدة المعلمين	Teachers nodes
گرێی گۆرانبێژان: گرێیەکی سپییە لەسەر ژێی دەنگی ئەو کەسانە بەدیار دەکەوێت کە ئێجگار زۆر دەنگیان بەکار دەهێنن	عقدة المغنين	Singers nodes
شیتاڵکردن: بەنووکی دەرزی شیکردنەوەی ڕیشاڵی هەندێ شانە بۆ	يمزق	Tease

		سەیر کردنە بە میکرۆسکۆپ
Teaspoon	ملعقة شاي	کەوچکی چا: کە نزیکەی چوار (مل) دەگرێت یان درامێکی شلە
Teat	حلمة	گۆی مەمك
Technic = technique	تقنية، صنعة	تەکنیك: چۆنیەتی، شێواز یان ڕێگەی کردنی یان دروستکردنی شتێك لە هەرچی جۆرێك
Techmical	تقني	تەکنیکی، هونەری
Techniciam	تقني: شخص خبير في، ومدرب على التفصيلات التقنية لأحد الحقول الطبية علم الأمراض، علم الأشعة ... الخ	تەکنیکار، هونەرکار: کەسێکی پسپۆڕ و مەشقدار و لەچۆنیەتی هونەری هەندێ بواری پزیشکی (medical field) وەك زانستی نەخۆشی، تیشکزانی ڕۆنتگەن..هتد
Technologist	عالم التقنيات، تقني	تەکنۆلۆجیزانی، تەکنیکار
Technology	علم التقنيات	تێکنۆلۆجی، زانستی زانیاری، زانیینی زانستی
Tachy caphaly = scapho cephaly	رأس زورقي	سەر بەلەمی
Teeorial	سقفي، غطائي	میچی، سەربانی،

		سەرپۆشی پەردەیی
Tectorium = the membrame of corti	مسقف، غشاء كورتي	میـیـچ، سـەربان، پـەردەی كۆرتی
Tecum	سقف، غطاء	بـان، میـیـچ، سەرپۆشـی، پەردە
Teeth, pl of tooth	اسنان، جمع سن	ددانەكان، كۆی ددان
Teething	تسنين	ددان ڕووان، ددان هــاتن، ددان دەرهاتن
Tegmen	غطاء	سەرپۆش، پەردە
Tegmem tympani	غطاء طبلي	تەپڵە سەرپۆش
Tegmen ventri-quarti	غطاء البطين الرابع	ســـەرپۆش (بـــان)ی زگۆڵەی چوارەم
Tegmental	غطائي	سەرپۆشی، پەردەیی
Tegmentum	١- غطاء	١- سەرپۆش، پەردە ٢- ســەرپۆش (پــەردە) ســنجاوی (بــۆر)ەكــەی ژوورو كــە پێــچكەكانی مێشك دادەپۆشێت
Tegmentam auris	الغشاء الطبلي	پەردەی گوێ
Tegument	جلد	پێست
Tegumental	جلدي	پێستی
Tegumentary	جلدي	پێستی، پەیوەندی پێست
Tela	نسيجة	شانە
Tela aramia	نسيجة العنكبوت	تەونی جاڵجاڵۆكە
Tela salcutamea	نسيجة تحت الجلد	شــانەی ژێــر پێــست، تەونی ژێر پێست
Telagia = refered	ألم بعيد عن مركز الأفة	ئــــازارێكی دوور لــــە

pain		مەڵبەندی دەردەکەوە
Telaugiectasia	توسع الأوعية الشعرية توسع الشعيرات	فراوانبـــــــــوونی موولوولەکانی خوێن
Telanglectasis	توسع الأوعية الشعرية توسع الشعيرات	فراوانبـــــــــوونی موولوولەکانی خوێن
Telungiitis	التهــاب الــشعيرات، التهــاب الأوعية الشعرية	هــــــــــــەوکردنی (ســــــــووتانەوە)ی موولوولەکانی خوێن
Telangioma	ورم الأوعيــــة الــــشعرية المتوسعة	پــەنامی موولوولــەکانی خوێن (تێلا نجیۆما)
Telangiosis	داء الأوعية الشعرية	دەردە (نەخۆشــــــــی) موولوولەکانی خوێن
Tele-,	سابقة بمعنى نهائي أو بعيد	پێــــشگرێکە بــــەمانای دووری، کۆتایی
Telecardiogram	مخطط قلبي بعيد	تەلــــە کــــاردیۆگرام: ئامرازێکـــــە لەســــەر شــــریتێك دوور لــــە نەخۆشەکە تۆمار دەکات
Telecardiography	تخطــيط القلــب عــن بعــد تخطيط قلبي بعيد	تەلــــە کــــاردیۆگرافی: بـــــــــــەکارهێنانی تەلەکاردیۆگرام بۆ تۆمار کردنی کاری دڵ
Telecardiophone	جهاز تضخيم اصوات القلب لكــي تكــون مــسموعا بعيــدا عن المريض	تەلــــە کــــاردیۆفۆن: ئــامرازێکی بــۆ گــەورە کردنــی دەنگــەکانی دڵ (بــۆ ئــەوەی دوور لــە نەخۆشــەکەوە گــوێگر گوێیان لێ بێت

Telekimesis	التحريك عن بعد	لــه دوورەوە جووڵانــدن: ئــەو هێــزەی هەنــدێك دەڵێن هەیانە و دەتـوانن شـت بخەنــە جووڵــە لــە دوورەوە بـــێ دەســـت لێدانیان
Telencephalon the and brain	الدماغ النهائي	دوا مێـــــشك: بەشـــــی پێـــــشەوەی مێـــــشکی پێشەوەی سـەرەتایی کـە لــــــەوەدوا دەبێتــــــە قاشـــەکانی بـــۆنکردن، تــوێکڵی مێــشك و تەنــە هێڵــدارەکان (corpora (striata
Teleology	الغائيـــة: مبـــدأ الأســـباب النهائيـــة أو التكيــف لغايـــة معينة	مەبەســـــــــــــتزانی، تێلیۆلـۆجی: ڕاڕەو (بـڕوا یان ئایینی)ی ئەوەی کـە شـــت (و بەتایبـــەتی سروشـــــت یـــــان کردەوەکـانی) ئاراسـتەی مەبەسـتێك کـراون، یـان بــڕوا بــەوەی کــە گــشت شـــتێك لەسروشـــتدا دانـدراوە بـۆ هێنانــەدیی ئامانجێکی تایبەتی
Telepathy	التخــاطر، اتــصال الخــواطر، قراءة الأفكار	تەلــــــــە پاســــــــی، بیرخوێندنـــــەوە، بـــیر

		گواستنەوە: کاری بیری کەسێك لەسەر بیری یەکێکی تر (چ بەڕاستی یان بەفەرەزی) لە کاتێکدا کە دوو کەسەکە ماوەیەکی باش لەنێوانیاندایە کە لە یەکتریان جیا دەکاتەوە و بەبێ ئەوەی چ هۆیەکی هەست کردن بەکاربهێنرێت
Teleradiography = teleroetgenography	تصوير شعاعي عن بعد	لەدوورەوە تیشکە وێنەگرتن، تەلە رادیۆگرافی: تیشکە وێنەگرتن لەکاتێکدا کە لولە (tube)ەکە دەوری شەش پێ لە نەخۆشەکەوە دوورە
Telesthesia	الحس عن بعد	لەدوورەوە هەست پێکردن (پێزانین)
Teletherapy	المعالجة عن بعد	لەدوورەوە چارەکردن
Tellurium	تلوريوم، عنصر شبه فلزي	تیلوریۆم توخمێکی نا یان نیمچە کانزایە هێماکەی (Ta)ە، کێشی گەردیلەیی (١٢٧,٦١) ە و گەردیلە ژمارەکەی (٥٢)ە

Telo-,	سابقة تعني، العلاقة بالبعد، بعيد	پێشگرێکه مانای پەیوەندی بە دوورییەوە نیشان دەدات
Teledendron	تشجرات نهائية، استطالة طرفية: احد الفروع النهائية الكثيرة لمحور عصبي	دوا لقوپۆپەکان: لقێك لەزۆر لە لقە دواییەکانی دەمار تەوەرەیەك (axon)
Telophase	الطور الأخيرة في الأنقسام الخيطي	تێلۆفێز: دوا قۆناغی دابەشبوونی خانە
Temper temperament	طبع، يسقى الفولاذ، مزاج	خوو، ئاودان (ی پۆلا) میزاج، تەبیات
Biliouo temp	مزاج صفراوي	زەرداوە سروشت
Lymphathe temp	مزاج لمفاوي	لیمفە سروشت
Melandhoze t.	مزاج سوداوي	خەمۆکە (ڕەشبینە) سروشت
Nervous temp	مزاج عصبي	دەمارە سروشت
Phlegmatic temp.	مزاج بلغمي	بێهۆشە سروشت
Sanguinaus temp.	مزاج دموي	خوێنینە سروشت
Temperature	حرارة	گەرمی: پلەی گەرمی یان ساردی هەست پێکراو
Absolute temperature	حرارة مطلقة	گەرمی بێ پایان (پەتی): ئەوەیە کەلە سفری پەتی (- ٢٧٣° سەدی)یەوە دەست پێ دەکات
Basal temp.	حرارة اساسية	گەرمی بنەڕەتی

		(بنچینەیی)
Body temp	حرارة الجسم	گەرمی لەش
Critical temp.	حرارة حرجة	گەرمی شلۆق: ئەو پلەی گەرمییە کە دەشێت گاز بە پەستاوتن ببێت بەشلە لە خواریەوە
Maximum temp.	حرارة عظمی (قصوی)	بەرزترین گەرمی
Mimimum temp.	حرارة دنيا	نزمترین گەرمی
Mean temp.	حرارة وسطي	نێوانە گەرمی، گەرمی تێکڕا: پلەی گەرمی تێکڕایی لە ناوچەیەکدا بۆ ماوەیەکی تایبەتی داندراو
Normal temp.	حرارة سوية	گەرمی ئاسایی: پلەی گرمی تەنی مرۆڤ لە تەندروستیدا کە دەکاتە (٣٧ْ) سەدی
Optimum temp.	حرارة مثلى	گەرمیی نموونەیی
room temp.	حرارة الغرفة	ژوورە گەرمی، گەرمی ناوژوور: پلەی گەرمی ئاسایی لەناو ژوورێکدا، (٦٥ - ٨٠ْ) ف
Subnormal temp.	حرارة تحت (دون) السوية	گەرمی ژێر ئاسایی
Template	قالب، نموذج	قاڵب، نموونە
Temple	صدغ	لاجانگ
Temporal	١- صدغي ٢- وقتي، وقت، زمني	١- لاجانگی، پەیوەندیدار بە لاجانگەوە

		٢- كاتی، دەمی
Temporalis, temporary	العضلة الصدغية وقتي، زمني	ماسولكەی لاجانگ، لاجانگە ماسولكە كاتی، دەمی
Temporoauricular	صدغي أذني	لاجانگ و كوێیی
Temporfacial	صدغي وجهي	لاجانگ و ڕوویی
Temporofrontal	صدغي جبهي	لاجانگ و ناوچەوانی
Temporonalar	صدغي وجني	لاجانگ و گۆنەیی
Temporomandibular	صدغي فكي اسفل	لاجانگ و شەویلاگەیی خوارووی: پەیوەندی لاجانگ و شەویلاگەی خواروو
Temporomaxitary	صدغي فكي أعلى	لاجانگ و شەویلاگەی ژوورووی: پەیوەندی لاجانگ و شەویلاگەی ژوورو
Temporoccipital	صدغي قذالي	لاجانگ و پشتە سەری
Temporoparietal	صدغي جداري	لاجانگ و دیوارەیی
Temporopontine	صدغي جسر	لاجانگ و پردی: پەیوەندی قاشە لاجانگی مێشك و پرد (ەكەی مێشك poms)
Temacious	لزج، متين	لینج، سەخت، تورت
Temaeity	متانة	سەختی، تورتی
Tenaculum	مقبض	دەسك: ئامێرێكی وەك قولاپە بۆ گرتن و ڕاگرتنی بەشێك

		لەبەشەکانی لەش
Tenalgia	وجع الوتر	ژانە ژێ، ژێ ئێشە
Tenderness	ايلام	ئـــــــــــــازاردان: هەســــــــــتەوەرییەکی نائاسایی بۆ دەست لێدان و دەســـــت پیانــــان و پەستاوتن
Rebound tenderness	ايلام مرتد	ئازاردانی گەڕاوە: هەست بـــەژان کـــردن لەگـــەڵ لابردنی دەست (پەستان) لەسەر شوێنێك
Tendinitis	التهاب الوتر	هەوکردن (سووتانەوە)ی ژێ
Tendinous	وتري	ژێیەکی
Tendo-,	سابقة بمعنى وتري	پێــــشگرێکە بــــەواتا ژێیەکی
Tendo = tendon	وتر	ژێ
Tendolysis	حل الوتر	ژێ بــــەرەڵا کــــردن: برینکارییـــە کـــە بـــۆ بەڕەڵلا کردنی ژێی لکاو لە لکاوی
Tendon	وتر	ژێ
Achilles tendon		ژێــی ئەشــیل: ئــەو ژێ بەتینــەی ماسـولکە ســێ ســـەری پووزەکـــە بـــە پاژنەوە چەسپاوە

Cordiform tendon of the diaphragm	وتر الحجاب الحاجز	پەتە ژێی ناو پەنچك: چەقە ژێ یەكی تەنكی سێ پەڕەییە لە ناوەڕاستی گومەزەكەی ناوپەنچكدا كە دەكەوێتە ژێر پەردەی دڵەوە و پێوەی لكاوە بەجۆرێكی توند
Tenditomy = tenotomy	قطع الوتر	ژێ بڕین
Tendo vaginal	غمدي وتري	كێلان و ژێیەكی: پەیوەندی ژێیەك و كێلانەكەی (بەرگەكەی)
Tendo vaginatis	التهاب الغمد والوتر	هەوكردنی ژێ و كێلان (كالان) هەوكردنی ژێ و بەرگی (كیفی)
Tenectomy	استئصال الوتر	ژێ بڕین
Tenesmus	زحير	سكچوون: قەوەتكردنی پڕ ژان و بێهودە لە سەر پێشاو چ لەكاتی پیسایی كردندا یان لەمیز كردندا
rectal tenesmus	زحير مستقيمي	ڕیكە سكچوون: قەوتكردنێكی درێژخایەن و بێهودە لە سەر پێشاو بۆ بەتاڵكردنەوەی ڕیخۆڵە

Vesical tenesmus	زحير مثاني	میزڵدانه سکچوون: ئەو قـــوەتکردن و ژانـــەی هەنـــدێ جـــار لـــەکاتی چوونه سـەر پێشاو بـۆ میـــز کـــردن مـــەردوم سەغلەت دەکات
Teniacide	مبيد الشريطيات	کرمـــە شـــریتی کـــوژە، دەرمانێك بۆ فەوتانـدنی کرمی شریتی
Teniafuge	طارد الشريطيات	کرمـە شـریتی دەرکـەرە، کەرمـە شـریتی ڕەوێـن، دەرمانی کرمە شریتی
Teno-,	سابقة بمعنى وتري	پێـــشبەندێکه، بـــەمانای پەیوەندی بە ژێیەکەوە
Tenodyria	ألم الوتر	ژێ ئێـــشە، ژانـــە ژێ، ئازاری ژێ
Tenonedomy	استئصال الوتر	ژێ بـــــڕین: بڕینـــــی هەنـدێك لـە ژێیـەك بـۆ مەبەســـــــــــــتی کورتکردنەوەی
Tenontitis	التهاب الوتر	هەوکردنی ژێ
Tenonto-,	سابقة بمعنى وتري	پێـــــشبەند بـــــەمانای پەیوەندی بە ژێیەکەوە
Tenontodynia	الم الوتر	ژانە ژێ، ئازاری ژێ
Tenoplasty	تقويم الوتر	ژێ ڕاســــــــتکردنەوە، تینۆپلاســـتی: کردنـــی

		برینکارییەکی پلاستی لەسەر ژێ
Tenorrhaphy	رفو (خياطة) الوتر	ژێ دروونەوە
Tenositis	التهاب الوتر	هەوکردنی ژێ
Tenostosis	تعظم الوتر	بوونە ئێسکی ژێ
Tenosuture, tenorrhaphy	خياطة الوتر	ژێ دروونەوە
Tenocynovitis	التهاب غمد الوتر	هەوکردنی (سووتانەوە)ی کێلان (بەرگ)ی ژێ
Adhesive t.	التهاب غمد الوتر اللاحق	هەوکردنی کێلانی ژێی لکاو: ژێ کە بەند دەبێت و لە جوولە دەکەوێت
Tenotome	مبضع الوتر، مشرط الوتر	نەشتەری ژێ
Tenotomy	قطع الوتر	ژێ بڕین: بڕینی ژێیەك وەك بۆ ڕاستکردنەوەی خێلی یان قاچ گێڕی (elubfoor)
Tense	متوتر، وتر	کرژ
Tensiometer	مقياس التوتر السطحي (للسوائل)	ڕوو کرژی پێوی (شل)
Tension	توتر	کرژبوون
Arterial tension	توتر شرياني	خوێنبەرە کرژی
Electric tension	التوتر الكهربائي، القوة الحركة الكهربائية	کارەبا کرژی، هێزی جوولێنی کارەبایی
Gaseous tension	توتر غازي	گازە کرژی
Intra – ocular t.	التوتر داخل مقلة العين	کرژیی ناو گلێنەی چاو
Intravenous t.	توتر وريدي	خوێنهێنە کرژی

Musculor t.	توتر عضلي	ماسولكه كرژی
Surface t.	توتر سطحي	ڕووه كرژی
Tensor	موتر	كرژكەره
Tensor muscle	عضلة موترة	ماسولكه كرژكەره، كرژه ماسولكه
Tent	١- خيمة ٢- فتيل	١- چادر، خێوەت ٢- پڵێته (دەخرێته ناو برینەوه بۆ كوێرنەبوونەوەی)
Oxygen tent	خيَمة الأكسجين	چادر (خێوەت)ی ئۆكسجینی: جۆره چادرێكه لەسەر جێگای نەخۆش هەڵدەدرێت و پەیتا پەیتا ئۆكسجینی پێدا دەبرێت بۆ ئەوەی نەخۆشەكه هەڵی بمژێت
Tentacle	لامسة، القرن الحساس (للحشرات)، مجسة	شاخی هەست، شاخۆچك: ئەندامێك بارێكی وەك قامچییه بۆ هەست پێكردن، بێ بڕبڕەكان (ئەو گیانلەبەرانەی بڕبڕەیان نییه وەك مێروو هتد) بەكاری دەهێنن
Tentative	تجريبي وقابل للتغير	ئازمایشتی، ئەزموونی
Tenth meter	جزء من عشرة ملاين جزء من الملمتر	دەملیۆنیەكی ملی مەترەیەك، ئەنگۆسترۆمێك

Tentorial	خيمي	چادری، پەیوەندیدار بە چادرەوە
Tentigo = Lust	الشبق، شهوة الجماع	بەبایی، حەشەرێتی، ئارەزووی جووتبوون
Tentorium	خيمة	چادر
T. cerebelli	خيمة المخيخ	چادری مێشکۆلە: بەشێکە لە توندە دێ لەنێوان مێشك و مێشکۆلەدا
T. of the hypo-physis	خيمة النخامية	چادری پێتویتاری
Tentum = the penis	القضيب	چووك (کێر)
Tephromyeltin	التهاب سنجابية النخاع	هەوکردنی سنجاوی درکەمۆخ
Tephrosis	ترميد	خۆڵە مێشاندن، کردن بە خۆڵەمێش
Tepid	فاتر	شلەتێن: لەنزیکی پلەی گەرمی خوێندا
Tepidarium	حمام فاتر	گەرماوێکی شلەتێن
Ter-,	بادئة بمعنى ثلاثي	پێشگرێکە، بەمانای سیانی، سێ جاری
Teras	مسخ حميلي	دەعبا
Terata, pl of teras	مخلوقات عجيبة	دەعبا
Teratism	مسخ، تشوه ولادي	بوونە دەعبا، شێوانی زایینی
Terato-,	سابقة بمعنى مسخي	پێشگرێکە، بەواتا دەعبایی
Teratogenesis	تكوين المسخية	دەعبایی پەیدابوون

Teratogenic	ماسخ	شێوێن، وێنە و ڕوخسار گۆڕ
Teratology	علم المسوخ والتشوهات: ذلك الفرع من علمي الأجنة والأمراض الذي يبحث عن شذوذ النمو والتشوه الولادي	شێواندن و ڕوخسارگۆڕینزانی: ئەو بەشەی دوو زانستی کۆرپەلە و دەردزانییە کەلە نائاییێتی گەشە و شێواندنی زایینی دەدوێن
Teratoma	ورم مسخي: ورم حقيقي متألف من عدة أنواع من الأنسجة كالأسنان، الشعر أو مواد أخرى من غير المألوف تواجدها في القسم الذي ينمو فيه الورم	تێراتۆما: پەنامێکی ڕاستەقینەیە و لەچەند جۆرێك شانە پێکهاتووە وەك ددان و موو و ماددەی تری کەی کە بەشێوەی ئاسایی لەو بەشەدا نابن کە پەنامەکەی تێدا پەیدا بووە.
Teratophobia	رهبة المسوخ، رهبة ولادة مسخ: التخوف الشديد من الخلوقات المشوهة أو تخوف الحامل من ولادة مسخ	شێوان و وێنەگۆڕدراوە ترسێ: زۆر ترسانە لە دەعبا شێواوەکان یان ترسی ئاوسە لەشێواوبوون
Terotosis	تشوه ولادي، مسخية	شێوانی زایینی، ڕووخسار گۆڕکێ
Terbium	تربيوم	تەربیۆم، توخمێکی کانزایی دانسقەیە هێمای Tb، گەردیلە ژمارەکەی

		٦٥ و كێـــــــــــــــشى گەردیلەییەکەی (١٥٩,٢)ە
Terebinthina = turpentine	تربنتين	تەربـــــەنتین: ڕۆنــــی تەرپەنتین
Terebintine	تربنتين	تەربەنتین
Terebrant, terebrating	ثاقب	کونکـەرە، کـون تێکـەرە، سمۆ
Terebration	ثقب	کــون، کــونکردن، کــون تێکردن، سمین
Teres	١- مدورة، مدملجة ٢- عضلة اسطوانية	١- خڕ، لوولەیی ٢- ماسولکەی لوولەیی
Tergal	ظهري	پشتەکی پەیوەندیدار بـە پشت یان ڕووی پشتەوە
Tergolateral = dorsolateral	ظهري جانبي	پشت و تەنشیتی (لایی)
Terin die	ثلاث مرات باليوم	ڕۆژی سێ جار
Term	حد، أجل، فصل، مدة	ڕادە، سـنوور، مـاوە، کـژ، کات
Terminal	١- نهائي ٢- نهاية، آخر	١- کۆتــایی، دوایــین، دوا، کۆتا، پاشین ٢- دوایی، ئەنجام، پایان
Termimation	انهاء، نهاية	دوایـی، کۆتـایی، ئـەنجام، دوایی پێ هێنان، کۆتـایی پــێ هێنــان، بڕینـــەوە، بڕانــەوە، دوایــی هــاتن، بەشی دوایی ووشە
Terminology	علم المصطلحات: العلم الـذي	زاراوەزانــــی، زانــــستی

	يعني بالبحث عن، وتنظيم وبناء المصطلحات	زاراوە: ئەو زانیارەیە کە باس لە هەڵبژاردن، دۆزینەوە، ڕێك خستن و داتاشین و دانانی زاراو دەکات
Termes	الحيض	بێ نوێژی، عوزر، مەهك
Termory	ثلاثي، الثالث	سیانە، سیانی، سێهەم
Terra	ارض، تربه	زەوی، خالك، گڵ
Terra alba	طين ابيض، كاولين	گڵە سپی، کائۆلین
Terracing	الخياطة بعدة صفوف أو بعدة طبقات	ڕیز لە دوای ڕیز یان چین لە دوای چین دروونەوە، بەچەند ڕیز یان چینێك دروونەوە
Terror	رعب، ذعر	ترسی زۆر
Tertion	ثلث	ڕۆژە نارۆژەیی: هەر ڕۆژە نارۆژێك پەیدا دەبێتەوە
Tertian fever	حمى الثلث	تای ڕۆژە نارۆژەیی، سێبەرۆ
Tertiary	١- الثالث (حسب الترتيب) ٢- ثلاثي: مكون من ثلاث عناصر أو يحتوي على ثلاث مجاميع جذريه	١- سێهەم، سێهەمین، سیانی، سیانە ٢- سیانی: لە سێ توخم پێکهاتوو یان لەسێ کۆمەڵە ڕەگ پێکهاتوو
Tessellated	مقسم مربعات (كلوحة الشطرنج)	دامەیی
Test	اختبار، تجربة	تاقی کردنەوە، ئەزموون

Test card	بطاقة اختبار	كـارتى تـاقى كردنـەوە: (بـــۆ چـــاو تـــاقى كردنەوەيە)
Test meal	وجبة اختبار	ژەمـى تـاقى كردنـەوە: ژەمــــە خــــواردنێكى تايبەتييـە بـۆ مەبەسـتى تايبەتى بەكاردێت
Test types	حروف اختبار	تيپـــى (پيتـــى) تـــاقى كردنەوە
Testa	قشر، صدفة	توێكڵ، سەدەف
Testa ovi	قشر البيضة	توێكڵى هێلكە
Testalgia	وجع الخصية	ژانە گون، گون ئێشە
Testectomy	استئصال الخصية، خصي	گون برين، خەساندن
Testes	خصى	گونان
Testicle	خصية	گـون، تاكـە گـون، هێلكـە گون، باتوو، ووتە
Testicle ectopic	خـــصية منتقلـــة، خـــصية هاجرة	گـونى گواســتراوە، گـونى مـشەخت: ئـەو گونەيـە كـە لـە شـوێنى ئاسـايى خۆيـدا نييـە و كەوتۆتـە شــــوێنێكى تــــرى نائاساييەوە
Testicle Inverted	خصية مقلوبة	گــونى ســـەرەو خـــوار (هەڵگەڕاوە)
T. retained	خصية محتبسة، خصية غير نازلة	گــونى قــەتيس، گــونى دانەكەوتوو
T. Undescended	خصية غير نازلة	گـــونى دانەكــــەوتوو: ئــەوەى پێيــى نــەكراوە

		دابەزێتە ناو توورەکەی گونەوە (توورەکەی گون) و قەتیس ماوە لەناو لەگەنەدا یان لەناو قەناڵی بن ڕاندا
Testicula	خصوي	گونەکی، گونی، پەیوەندیدار بە هێلکە گونەوە
Testiculoma	ورم خصوي	پەنامی گون
Testis	خصية	تاکە گون، هێلکە گون، باتو، وەتە
Testitis	التهاب بالخصية	هەوکردن (سووتانەوە)ی گون
Testopathy	مرض خصوي، اعتلال خصوي	دەردە گون، نەخۆشی گون (هەچ نەخۆشییەك بێت)
Testosterone	تستوسترون	تێستۆستیرۆن
Tetanal	كزازي	کۆپانەیی، پەیوەندی کۆپانە (دەردە کۆپان)
Tetania = tetany	تكزز	دەردە کۆپان
Tetania gravidarum	تكزز الحمل، تكزز حملي	ئاوسە دەردە کۆپان
Tetania pana-thyropriva	تكزز بعوز جنيبات الدرقية	دەردە کۆپان بە نەبوونی هاوسێکانی دەرەقییە
Tetanic	كزازي	کۆپانەیی، دەردە کۆپانی
Tetaniform	كزازي الشكل	کۆپانە شێوە، ساکۆپانە: لە دەردە کۆپان دەچێت
Tetanism	تكزز	تێتانیزم: شێوەیەکە لە

		ئاسـايی کرژبـوونی یەکبینـەی ماسـولکە هەندێ جار لە کۆرپە و ساوادا دەبێت
		ئەو بارە ناساغیانەی لە کوپانە دەچن بەڵام میکرۆبەکانی بوونە هۆیان ئەوانەی کۆپانە نین (clostridium tetoni) یان پێ دەوترێ
Tetanus	کزاز	کۆپانە، دەردە کۆپان: دەردێکی پەڕۆکی تیژە بەهۆی ژەهر (toxin) ێکەوە پەیدادەبێت کەمیکرۆبی (clostridium tetalli) دروستی دەکات لەناو لەشدا، ماسولکەکان کرژدەبن بەنۆرە
Tetanus infantum	كزاز طفلي	کۆپانەی ساوا
Inoculation teta-nus	كزاز التلقيح	کۆپانەی کوتان: کۆپانەی ئەزموونییە بەکوتان بە میکرۆبی (cl. Tetani) رووتێزاو پەیدا دەبێ
T. meonatorum	كزاز حديث الولادة	کۆپانەی کۆرپەلە، کۆپانەی تازە زاو (نەوزاد)
T. Puerperal	كزاز نفاسي	زەیستانە کۆپانە: ئەوەی تووشی ئافرەتی زەیستان

		دەبێت
T. Traumatic	كزاز شدي	دەردە کۆپـــــــــانی بەرکـــەوتن: ئـــەوەی لـــە پیـــسبوونی برینـــەوە پەیدا دەبێت
Tetany	تكزز	دەردە کۆپان
Gastric tetany	تكزز معدي	گەدە دەردە کۆپان
Tetra tanopia	عمى ربعي	چارەکە کوێری
Tetra-,	سابقة بمعنى رباعي، أربعة	پێـــشگرێکە بـــەمانای چوار، چوارەم، تێژا
Tetrabasic	رباعي القاعدة	چــوار بنکــەیی، چــوار تفــتی، چــوار گەردیلــە هایـــــدرۆجین لـــــە گەردەکەدایـــــە بـــــۆ گۆڕینەوە
Tetrabrachius	رباعي الأذرع	چوار قۆڵـە، چوار باڵـە: دەعبایـــەکی ئاولەمـــەیی جمگە چوار باڵی پێوەیە
Tetra chirus	رباعي الأيدي	چوار دەستە
Tetra chromic	رباعي الألوان	چـوار ڕەنگـە: دەتوانێـت هـــەر چـــوار ڕەنـــگ بناسێتەوە
Tetrad	رباعي، رباعي التكافؤ، مربع	چـــوار یـــەك، چـــوارە، چـوارە هـاوهێزی، چـوار گۆشـە: چـوار گۆشـەیەك

		لەخانە کە بە دابەش کردن بە دوو ڕێکاری تەخت پێکهاتووە و ئەمەش لەهەندێ خڕە میکرۆبدا دەبێت
Tetragonum	مربع	چوار گۆشە، چوارگە: ماوەیەکی چوارگۆشە
Tetralogy	رباعية	چوارەزانی، تەترالۆجی، چوار توخمە، چوار نیشانە: پێکەوە هەڵکەوتنی چوار نیشانەی نەخۆشی لەهەمان کاتدا
Tetralogy of fallot	رباعية (فالو)	تەترالۆجی (فالۆت): پێکەوە هەڵکەوتن و کۆبوونەوەی چوار ناتەواوی زگماکی دڵ کە بریتین له ١- تەنگی خوێنبەری سی یان تەنگبوونەوەی زمانەی سی ٢- کونی لەمپەری نێوان زگۆڵەکان ٣- بەلای ڕاستدا چەرخاوی شاخوێنبەر بەجۆرێك کە خوێن لە زگۆڵەی ڕاستیشەوە وەردەگرێت بێجگە لە چەپ ٤- لەگەڵ گەورە بوونی زگۆڵەی ڕاستی دڵ

Tetramastia = tetra magia	رباعية الأثداء	چوار مەمكە، چوار مەمكەيی، چوار مەمكی: هەبوونی چوار مەمكە لوو
Tetranapsia	عمى ربعي	چارەكە كوێری
Tetraplegia	شلل رباعي	شەپڵەی چوارپەلەكی
Tetratomic	رباعي الذرة	چوار گەرديلەيی
Tetravalent	رباعي التكافؤ	چوارە هاوهێزی
Tetrophthalmus	رباعي الأعين	چوار چاوە، چوار چاو
Tetrose	تتروز: من السكريات الأحادية التي تحتوي جزيئتها أربع ذرات كاربون فقط	تەتروز: لە تاكە شەكرەكانە (monosucch anide) گەردەكەی تەنيا چوار ئەتۆمی كاربۆنی تێدايە وەك ئەريثروز (Erythrose)
Tetter	نتض، هرس، اسم عام للطفح الذي يظهر عند الأصابة بعدة انواع من الأمراض الجلدية وخاصة الحلأ والنملة داء الصدف وكلها تمتاز بالحكة الشديدة	پەڵە: زاراوێكی گشتییە بۆ ليری چەند جۆرێك لە نەخۆشی پێست وەك تامێسك، بيیرۆ لەگەڵ دەردە سەدەف و گشتيیشيان خرۆشيان زۆرە
Texis	حمل، حبل	ئاوسی، زگپڕی

Textoma	ورم نسيجي	تێکستۆما، شانە ئاوسێ: پەنامێکە پێکهاتووە لە شانەی ئەوتۆ کە بەئاسانی جیادەکرێنەوە
Textaral	نسيجي	شانەیی، تەیمانەیی، پەیوەندیدار بەشانەوە، چنراو
Texture	نسيج	شانە،تەیمانە، تەنراو، چنراو، بافت
Textus	نسيج	شانە، تەیمانە، تەنراو
Thalamic	مهادي، سريري	پەیوەندی سەلامەس
Thalamus	مهاد، سرير، السرير البصري	بیناییە دۆشەك، سەلامەس: بەشێکە لە مێشك دەکەوێتە بنکەوە وە بەشێکی زۆری دیواری زگۆلەی سێهەمی مێشك پێك دەهێنێت
Thalassemia	فقر الدم البحري	زەریا کەمخوێنی، دەرد یان کەم خوێنی کوولی (Cooly)
Thalassemia Major	فقر الدم البحري الأكبر	دەریا کەمخوێنی گەورە: لە منالێدا پەیدا دەبێت هەمیشە کوشندەیە

Th.Minor	فقر الدم البحري الأصغر	دەریـــــا کـــــەمخوێنیی بچووك: لە دوو ساڵەییدا دەردەکــــــەوێت بـــــــە کـەمخوێنی زەردوویـی و جگەر گەورەیی
Thalassophobia	رهاب البحر	دەریـا ترسـێ، فۆبیـاتی دەریا
Thallium	ثاليوم	ســـالێوم: کانزایـــــەکی نــەرمی سـپی شـینباوە، نیـــشانەکەی هێماکـــەی Ti گەردیلــە ژمارەکــەی ٨١، کێـــشی گەردیلـــەیی (٢٠٤,٣٩) و کێـشی جـۆری (١١,٨٥)ه
Thanato-,	سابقة بمعنى الموت	پێـــــشگرێکە بـــــەمانای پەیوەندی بە مردنەوە
Thanatobiologic	متعلق بالموت والحياة	مـــــــردن و ژیـــــــان: پەیوەندیدار بە مـردن و ژیانەوە
Thanalology	علم الموت: يبحث في مظاهر الموت الجسدي	مەرگزانی: باس لە تەنـە دیاردەکانی مردن دەکات
Thanatomania	هوس الموت	مانیـــــــای مـــــــردن، ساناتۆمانیا: مانیـای خـۆ یان پیاو کوشتن
Thanatophobia	رهاب الموت	مەرگــە ترسـێ، ترسـی مردن، ساناتۆ فۆبیا

Thanatophidia	الحيات السامة الميتة	مـــــاره كوشـــــنده (ژەهراوی)یەکان
Thea = tea	الشاي	چا
Thabaie	أفيوني	تلیاکی: پەیوەندیـدار بـە (ئـــەفیون) یـــان لێـــی پەیداکراو
Theca	غمد، غلاف، قراب	کیف، بەرگ، کالان
Theca cordis = the pericardium	حول الغمد	دەوری کیف
Thecitis	التهاب غمد الوتر	هـــەوکردنی کـــالان ژێ، سووتانەوەی بەرگی ژێ
Thecostegnosis	تضيق غمد الوتر	تەنگبوونـــەوەی کـــالانی ژێ، تەســـك بوونـــەوەی بـــەرگی ژێ، کرژبـــوونی کالانی ژێ
Thelaloia	الم الحلمة	ژانی گۆی مەمك، چیـچە ئێشێ
Thelasis, thelasmus	مص، عملية المص	مژین
Thelerethism	انتصاب الحلمة	چیـــچە هەڵـــسان، قیـــت بوونی گۆی مەمك
Thelitis	التهاب الحلمة	هـــــــــــەوکردنی (ســـــووتانەوە)ی گـــۆی مـــــەمك، هـــــەوکردنی (سووتانەوە)ی چیچە
Thelium	حلمة	گۆی مەمك، چیچە
Theloneus	ورم الحلمة	پـــەنامی چیـــچە (گـــۆی مەمك)

Thelorrhagia	نزف الحلمة، نزف حلمي	خـوێن هـاتن لـه چيـچه، خـوێن هـاتن لـه گـۆی مەمك
Thenar	١- راحة اليد ٢- الية اليد ٣- راحي	١- بەری دەست ٢- لەپی دەست ٣- بەری پێ
Theomania	١- هوس ديني ٢- جنون الألوهية	١- سەودای ئایینی ٢- سـەودای خوایـەتی: خۆ بەخودازانین
Theophobia	رهبة (خوف) الله	خـودا ترسـێ، لـەخودا ترسـان، ترسـی خـودا (بەجۆرێکی نەخۆشی)
Theorem	قضية	دۆز
Theoretical	نظري	بیردۆزی، لەسەر بـیردۆزە دروست کـراو (دانـدراو)، نەزەری
Theory	نظرية	تیۆری، بیردۆز، نەزەرییە
Theo therapy	المعالجة الدينية	چـارەکردنی ئـایینی: بـە نوێژ و لـەخودا پاڕانـەوە و وەرزشتی ئایینی
Therapeute	علاجي، شاف	چارە سەری، چاککەرەوە

Therapeutics	علم (مبحث) المداواة	چارەزانی، زانیاری چار (ە) کردن: ئەو لقەیە لە پزیشکی کە باس لە چارەکردن یان دەرمانکردنی نەخۆشی دەکات
Th. Alimentary	مداواة غذائية	خۆراکە چارە
Th. Empiric	مداواة عرفية، أو تجريبية	ئەزموونە چارە: چارە کردن بەو دەرمانانەی کە بەتاقی کردنەوە بە کەڵکییان دەرکەوتووە
Th. National	مداواة شعبية	چارەی میللی، ژیرە چارە: چارەکردنی دامەزراو لەسەر ناسینی نەخۆشەکە و کاری ئەو دەرمانانەی بۆی بەکاردەهێندرێن
Th. Specific	مداواة نوعية	جۆرە چارە، چارەکردنی جۆری: چارکردنی نەخۆشی بەدەرمانێك کە بەجۆری (یەکایەك) داندراوە بۆ ئەو نەخۆشییە وەك چارکردنی سیفلیس بەجیوە
Th. Suggestive	مداواة ايحائية	خستنە دڵە چارە:

		چـــارەكردنی نەخۆشـــی بـەهۆی خـەو لێ خـستنی موگناتیسییەوە
Therapeutist	خبير المداواة، مداوي	چارەســـــاز، پـــــسپۆری چـــارەكردن، چـــارەزان، دەرمانكەر
Therapy	معالجة، مداواة	چـــــارەكردن، چـــــارە، دەرمانكردن: چارەكردنی نەخۆشی
Th. Convulsive	معالجة (مداواة) اختلاجية	كـــــــرژە ماســــــولكە چارەكردن
Th. Correcltive	معالجة (مداواة) مـصححة أو تصحيحية	چارەكردنی ڕاستكەرەوە: ڕاستكارە چارە
Th. Clectric shock	معالجة بالصدمة الكهربائية	چـــارەكردن بـــەكارەبا لێدان
Th. Intravenous	معالجــة بالوريــد، معالجــة بالحقن الوريدية	چـــارەكردن لـــە ڕێـــی خوێنهێنـــەوە، بـــە دەرز لێـــــدانی خـــــوێنهێن چارەكردن
Th. Monspecific	معالجة لانوعية	نـــــاجۆرە چـــــــارە، چارەكردنی ناجۆری
Th. Occu Pational	معالجــة مهنيــة، معالجــة بالمهنية	پیـشە چـارە، چـاركردن (كـار): فێركـردن یـان مـــــاوەی فێربــــوونی پێـــــــــــشەیەك دان بەنەخۆشـی بـۆ خـۆ پـێ خلافاندن بەتایبـەتی لـە

		نەخۆشی هۆشدا
Th. Oxygen	معالجة بالأكسجين	چارە کردن بە ئۆکسجین: دانی ئۆکسجین بۆری لووت، خێوەت.. هتد بەنەخۆش بۆ چارەکردنی
Th. Physical	معالجة فيزيائية	فیزیکە چارە، چارەکردنی فیزیکی: چارکردنی خۆشی بەهۆی فیزیکی وەك گەرمی، ساردی، ڕووناکی .. هتد
Th. Radium	معالجة بالراديوم	چارەکردن بەرادیۆم: ڕادیۆمە چارە، خستنە برییە چارە
Th. Replacement	معالجة بالتعويض	چارەکردن بە خستنەوە شوێن: بەکارهێنانی چارە بە هۆرمۆن بۆ جێ گرتنەوەی کارێك کە بەبرینکاری یان بەجۆرێکی سروشتی لەناوچووە
Shock therapy	معالجة بالصدمة	خورپە چارە، کورتە شەپۆلە چارە
Th. Short walre	معالجة بالأشعة القصيرة	چارەکردن بەشەپۆلی کورت
Th. Specific	معالجة نوعية	جۆرە چارە، چارەکردنی

		جۆری
Th. Suggestion	معالجة بالأيحاء	خستنه دڵەچاره
Therm	(ثيرم) وحدة حرارية	شێرم: ئەندازەی گەرمییە
Thermal	حراري، حار	گەرمی، پەیوەندیدار گەرمیەوە گەرم
Thermalgesia	وجع الحرارة	گەرمی ئێشە: ئەو بارەیە کە گەرمی ژان دەدات یان دەبێتە هۆی ژان (ئازار)
Thermalgia = causalgia	الم محرق	ژانی سووتێن: هەست کردن بەژانێکی توندی سووتێنەر
Thermanalgesa = thermo – analgesia	لاحس حراري	بێ هەستی بۆ گەرمی: بەتەواوی هەست نەبوون بۆ گەرمی
Thermanesthesia thermo – anesthesia	خدر حراري	گەرمە سڕی: توانستی جیاکردنەوەی هەستی گەرمی و ساردی نەبوون، نەبوونی هەستی گەرمی
Thermesthesia = thermo-esthesia	حس الحرارة	هەستی گەرمی: توانی لێك جیاکردنەوەی هەستی گەرمی و ساردی
Thermesthesiometer	مقياس حس الحرارة	هەستی گەرمی پێو (ەر)

Thermohyperesthesia	فرط حس الحرارة	فــره هەســتی گــەرمی، زۆری هەستی گەرمی
Thermhypoethesia	نقص حس الحرارة	کەمهەســـتی گـــەرمی، کـەمی هەسـتی گـەرمی: کەمی یان کەمبوونـەوەی هەستی ئاسایی بەگەرمی
Thermic	حراري	گەرمـەکی: پەیوەندیـدار بە گەرمییەوە
Thermo-,	سـابقة تـدل علـى معنـى أو العلاقة بالحرارة	پێـــشگرێکە بــــەمانای گەرمی یان پەیوەندی بە گەرمییەوە
Thermocauterectomy	الأستئصال بالكي	بڕین بە داخکردن، داخە بڕین
Thermocautery	كي حراري	(بەگــەرمی) داخکــردن: داخکـــردن بەشیـــشێکی گـــەرمکراو (بـــەئاگر، هــەوای گــەرم یــان بــە تەزووی کارەبا
Thermocoaggulation	تخثير حراري	بەگـــەرمی مەیانـــدن: ڕێگایەکـە بـۆ مەیانـدنی چـــینێك یـــان چـــەند چێنێك لەتوێکڵی مێـشك بـەهۆی گەرمییـەوە بـێ ئـــــەوەی شـــــانەکانی دەوروپـــــشت هـــــیچ

		زیانێکیان پێ بگات
Thermocouple	ازدواج حراري	سێرمۆ کەپل: جوتێك پەڕە یان تەلی کانزاکە لە جەمسەرێکدا پێك گەیشتون بەگەرمکردنی جەمسەرەکە گەرمی پالْهێزێکی کارەبایی پەیدا دەبێت، جووت بوونی گەرمی
Thermogemic	مولد الحرارة	گەرمی پەیداکەرە
Thermogemies	علم توليد الحرارة	گەرمی پەیداکردنزانی، زانستی گەرمی پەیداکردن
Thermogenous	وليد الحرارة	گەرمیزا
Thermohyperesthesia	فرط حس الحرارة	فرە هەستی گەرمی، زۆری هەستی گەرمی: هەستاوەرییەکی زۆر نائاسایی بۆ گەرمی یان لەشتی گەرمکردن
Thermomassage	دلك حراري	گەرمە شێلان، شێلان بەگەرمی: شێلان لەگەڵ گەرمی بەکارهێنان

Thermolysis	حل حراري	بەگـــەرمی شـــیبوونەوە، گەرمە شیکاری: ١- شـــــــــــــــیبوونەوە (جیابوونەوە)ی کیمیایی بەهۆی گەرمیەوە ٢- بلاوبوونەوەی گـەرمی لـــەش بەتیـــشکدانەوە، بەهــەڵمبوونی ئــارەق... هتد
Thermometer	مقياس الحرارة، محرار	گەرمی ژمێـر، گـەرمیپێو (ەر)، تەرمۆ مەتر
Th. centigrade	مقياس حرارة مئوي	گـــەرمیپێوی ســـەدی، گەرمی ژمێـر (پێـوەر)ی ســـەدی، تەرمۆمـــەتری سەدی
Ther. Clinical	مقياس حرارة سريري	بینگـە گـەرمیپێو: گـەرمی ژمێـر (پێـوەر)ی پزیـشکی: بـۆ گرتنـی پلـەی گـەرمی لـــەش بـــەکاردێت، واش دروســـت کـــراوە لـــەپاش دەرهێنـا نیـشی لـە لەشـی نەخۆشـەکە پلـەی گـەرمی تۆمـارکراو هـەر لـە شـوێنی خـــۆی ڕاگـــیر دەبێـــت تـــا دەخوێندرێتـــەوە و بـــۆ گەڕاندنـــــــــــــەوەی ڕادەتکێندرێت
Ther. Fahoenheit	مقياس حرارة فهرنهايتي	گەرمی ژمێـر (پێـوەر)ی فارنهــایتی، گــەرمیپێوی

		فەهرەنهایتی
Ther. Recording	مقياس حرارة مسجل	تۆمارکـــارە گـــەرمیپێو، گـــەرمی ژمێـــر (پێـــو)ی تۆمارکەر
Ther. Reaumur	مقياس حرارة ريوموري	گـــــەرمیپێوی ڕیۆمـــــۆر، گـەرمی ژمێـر (پێـوەر)ی ریۆمـــۆر: پلـــەی خـــاڵی بەستن ئـاو تێیـدا (٠)ە و خاڵی کولان (٨٠)یـە بـەو جـۆرە بـــە ٨٠ پلـــە (ك) ماوەی نێوان (٠) و (٨٠)ە کە دابەش کراوە
Thermometry	قياس الحرارة	پێـــــــوانی گـــــــەرمی، گـــەرمیپێوان، گـــەرمی (پێوان)
Thermoplegia	ضربة الشمس، ضربة الحر	خۆرەنگـــــازی، هـــــەتاو بردن، گەرما بردن
Thermophobia	رهبة (رهاب) الحرارة	لەگەرمی ترسان، گەرمـە ترسێ، فۆبیای گەرمی
Thermopile	عمود الحرارة، (ترموبي)	سێرم پیل: ئامێرێکە بـۆ پێوانــە کردنــی گــەرمی یــان گــۆڕانی کــەم کــەمی پلەی گەرمی
Thermoreceptor	مستقبل حراري	گەرمی وەرگرە
Thermoregulalion	تنظـــيم حـــراري، تنظـــيم الحرارة	گەرمی ڕێکخستن
Thermostabile	ثابت بالحرارة	بەگـــــەرمی نــــــەگۆڕ: بەئاسانی گەرمی کاری لێ

		(تیّ) ناكات
Thermostat	منظم الحرارة	گــــــەرمی رێكخــــــەرە، تەرمۆســتات: ئامڕازێكــە بــۆ رێكخــستنی گــەرمی بـــەجۆرێكی تـــەماتیكی یـــان ڕاگرتنـــی لەســـەر پلەیــــــەكی دانـــــدراو پێشەكی
Thermoresistant	مقاوم الحرارة	بـــەرگری گـــەرمی: بـــۆ هەندێ باكتریا دەگوتری كە خۆیان دەگرن لەبـەر گەرمیـــــــدا بـــــــەڵام گەشەناكەن
Thermotherapy	معالجة (مداواة) بالحرارة	گەرمە چارە، چارە كردن بەگــەرمی: چــارەكردنی ناساغی بەگەرمی لەهەچ شێوەیەكدابێت
Thermostable	ثابت على الحرارة	لەســەر گــەرمی جــێگیر: بـــەرگرە بـــۆ هەنـــدێ گـەرمی شلۆق (critical temp) كـــە لـــە ژوور پلەیــەكی تایبەتیەوەیــە كە (٥٦°) سەدییە
Thesaurosis	الأدخار، اكتناز	هــەلگرتن، عــەمار كــردن: بارێكـــە پەیـــدا دەبێـــت لەعـــــــــــەماركردنی (هەلگرتنی) هەندێ ماددە

		بــه بـــڕی نائاســـایی لـــه لەشـــدا، مـــاددەی عـــەمار کـراو (هـەڵگیراو) دەشـێت ئاسایی بێت یان بێگانه به لەشی مـرۆڤ وەك مـاددەی پیـــو، نیمـــچه نیـــشاسته (amyloid)، گلایکـــۆجین هتد
Thigh	فخذ	ڕان
Thigmesthesia	احساس للمس	هەســـــتی بەرکــــەوتن (دەست لێ کەوتن)
Thio	ســابقة تــدل علــى العلاقــة بالكبريت	پێـــشگرێکه بـــەمانای تێـدابوونی گـۆگرد یـان پەیوەندیدار پێوەی
Thiopexy	تثبيت الكبريت	گـــــۆگرد چەســــپاندن (جێگیرکردن)
Thirst	عطش	تێنوێتی
Thomson’s disease = myotonia comgenita	أمراض ثوموسون	نەخۆشییەکانی پۆمسۆن
Thoraeal	صدري	سنگی، پەیوەندی سنگ
Thoracalgia	وجع الصدر، الم صدري	ژانه سنگ، سنگ ئێشه
Thoracentesis	بزل الصدر، بزل صدري	سنگه ئاوەڕۆ
Thoracic	صدري	ســــنگی، پەیوەندیــــدار سنگەوه
Thoracoabdomi – nal	صدري بطني	ســــــنگ و زگـــــــی: پەیوەندیدار بـه سـنگ و زگەوه

Thoraco-,	صدري (سابقة)	پێـــشگرێکه بـــهمانای پهیوهندی به سنگهوه
Thoracocyllosis	تشوه صدري، تشوه الصدر	ســنگه شــێوان، ســنگه تێکچوون
Thoracodymia	الم الصدر	سنگ ئێشه، ژانه سنگ، ئازاری سنگ
Thoracotlaparotomy	شق الصدر والبطن	هەڵدڕینی سنگ و سك، کردنــهوهی ســنگ و زگ (بهبرینکاری)
Thoracomyodynia	الم عضلات الصدر	ژانی ماسولکهکانی سنگ
Thoracolysis	حل الصدر	ســنگ کردنــهوه: رزگــار کردنـــی دیــواری ســنگ لهنووســـاوی بـــهبڕینی پهراسووهکان سهر دڵ
Thoracometry	قياس الصدر	ســنگ پێــوان، پێوانــه کردنی سنگ
Thoracopathy	اعتلال الصدر	دهرده ســـنگ: هـــهچ نهخۆشییهکی سنگ یـان ئهندامهکانی ناوی بێت
Thoracoplasty	تقويم الصدر	ڕاست کردنـهوهی سنگ: به برینکاری پلاستیکی
Thoracoscope	١- منظار الصدر ٢- سماعة (طبية)	١- ســـنگبین، دوربینـــی سنگ: ئامێرێکه سـهیری نـــاو بۆشـــایی پلـــوورای پێدهکرێت ٢- بیـــستۆکی پزیـــشکی:

		ئـەو ئـامرازەی پزیـشك گـوێ لـەدەنگی دڵـی پـێ دەگرێت
Thoracoscopy	تنظير الصدر	ســنگبینی، بــەدووربین ســەیری ســنگ کــردن: ڕاستەوخۆ تەماشای نـاو بۆشـــایی پلـــووراکردن بـــــەهۆی ســــنگبینی تایبەتییەوە
Thoraco stenosis = wasp waist	ضيق الصدر، صدر زنبوري	سـنگ تـەنکی، نـاو قـەد زەردەواڵەیی
Thoracotomy	شق الصدر	ســــنگ کردنــــــەوە (هەڵدڕین)
Thorax	صدر	ســنگ، ســینگ: ئــەو بەشـــەی تـــەن کـــە دەکەوێتـە نێـوان مـل و زگەوە
Barrel – shaped ch	صدر برميلي	بەرمیلـە سـنگ، سـنگی بەرمیلی
Fusiform chest	صدر مغزلي	ســــنگی تەشـــــیلەیی، تەشیلە سنگ
Pyriform chest	صدر كمثري	ســـــنگی هــــەرمێیی: لەسـەرەوە گـەورە و لـە خوارەوە بچووك

Thorium	ثوريوم	ثــــۆریـــۆم: کانزایــــەکی قورسی بۆری دانیسقەیە، گەردیلە ژمارەکەی (٩٠)ە کێــــشی گەردیلـــــەیی (٢٣٢,١٢)ە هێماکـــــــەی (Th)ە کانزایـــــــــەکی تیــشکنە، نیــوە تەمــەنی، لەبابەتی (١٠^١٠) ساڵە
Thread	خيط	داو، دەزوو، تاڵ
Thread worm	دودة خيطية	کرمـــــی دەزوولـــــەیی، دەزوولە کرم
Threshold	عتبة	ئاســتانە، نــزمترین ڕادە، سەرەتا
Absolute th = stimulus th	عتبة مطلق	ئاســـتانەی بـــێ پایـــان (ڕەهـــــا): نـــــزمترین سـنووریٚ کـه بـشێت بـۆ هەست پیٚ کـردن لەهـەچ جۆرێك بێت
Achromatic th	عتبة اللالون	ئاســـتانەی بــێ ڕەنگــی: کــەمترین تــین (هێــز)ی شــەبەنگ کــە دەبێتـــە هــۆی هەســت بــەڕەنگ کـــردن، کەمکردنـــەوەی تــین بـۆ ژێـر ئـەم خاڵـە هەســـــتی ڕوونـــــاکی دەکرێـــت بـــە تـــەنیا و

		ڕەنگەکان لێك جیا ناکرێتەوە
Auditory th	عتبة سمعية	ئاستانەی بیستن: سووکترین (کەمترین) دەنگ کە بشێت ببیسترێت
Th. of conscious ness	عتبة الشعور، عتبة الحساسية	ئاستانەی هەست
Erythema th	عتبة الأحمرار	ئاستانەی سووربوونەوە، سوور هەلگەڕان (بوونەوە)
Neuron th	عتبة (النورون)	ئاستانەی (نیورۆن)
Renal th	عتبة کلوية	ئاستانەی گورچیلە: ئەو پەیتی ماددەیەیە کە پێویستە لە خوێندا ببێت پێش ئەوەی هەندێکی زۆرتر لەئاسایی لێی (لە ماددەکە) لەگەڵ میز دەربدرێت (فڕێ بدرێتە دەرەوەی لەش)
Th. Of visual sen-sation	عتبة الأحساس البصري	ئاستانەی هەستی بینایی: کەمترین هەست بەدیتن کردن
Thrill	اهتزاز، ارتعاش	لەرە، لەرینەوە، لەرزین: بەدەست نان، سەری پەنجە دانان لەسەر

		بەشێك لە لەش هەست کردن بە لەرە لەر یان لەرینەوەیەك لەژێریاندا
Aneurysmal t.	اهتزاز امدمي	لەرەی ئەنیوریزمی: ئەوەی بە دەست خستنە سەر ئەنیوریزم هەستی پێ دەکرێت
Diastolic t.	اهتزاز انبساطي	لەرەی دایەستۆلی: ئەو لەرەیەی هەستی پێ دەکرێت بەدەستی لەسەر دڵ دانان لەکاتی یەك کەوتنی تەواوی دەرچەی شاسوورە دەماردا
Hydatid t.	اهتزاز كيسمائي	لەرەی ئاوە کیسە، لەرەی هایداتیدی
Prosystolic t.	اهتزاز قبل انقباضي	لەرەی پەڕی سیستۆڵی: لەرەیەکە هەندێ جار هەستی پێ دەکرێت بەدەست
		خستنە سەر ترۆپی دڵ پێش سیستۆڵی (کرژبوون)دا.
Systolic t.	اهتزاز انقباضي	لەرەی سیستۆڵی: لەرەیەکە لەکاتی سیستۆڵیدا لەسەر دڵدا هەستی پێ دەکرێت بەدەست لەسەردانان لەبەر تەنگبوونەوەی

		دەرچەی شاخوێنبەر یان دەرچـــەی ســی لەگـــەڵ ئــەنیوریزمی خوێنبــەرە هەڵکـشاو (ascending (aorta
Thrix	شعر(ة)	موو
Thrix	لاحقة للدلالة على العلاقة بالشعر	پاشـــگرێکە بــــەمانای پەیوەندی بەمووەوە
Throat	بلعوم، الحلق، القسم الأمـامي للرقبة	بیین، گەروو، قورتم
Throb	نبض	(دا) خورپان، پت، پتدان
Throbbing	نبض	پتەپت، پتدان، لێدان
Throbbing pain		پلدان
Throe	ألم شديد، نوبة ألم شديدة	ژان یــان نــۆرە ژانێکــی توند (وەك لە زاییندا)
Thrombectomy	استئصال الخثرة	برینی مەیین
Thrombin	ثرومبين، خثربن	ســــرۆمبین: هــــەوێنی فایبرینی خوێن
Thrombocyte = blood platelet	صفحية، لويحة (دموية)	پەپکەی خوێن
Thrombocythemia	كثـــرة الـــصفيحات، كثـــرة اللويحات الدموية	زۆریــی پەپکــە خــوێن، پەپکە زۆریی خوێن
Thrombocytolysis	انحلال الصفيحات	شــــــی بوونــــــەوەی پەپکەکانی خوێن
Thrombocytopenia	قلة الصفيحات	پەپکە کەمیی خوێن
Thrombocytosis	كثرة الصفيحات	پەپکە زۆریی خوێن

Thromboembolism		گیرانـــی خوێنـــدانێك بـــەكلۆ (تۆپەڵـــە) خـــوێنێكی مـــەییو كـــە بـــەرەڵلا بـــووە لـــەو شـــوێنەوەی كـــە تێیـــدا مەییوە
Thrombogen = prothrombin	مولد (منشئي) الثرومبين	پرۆسرۆمبین: سرومبین دروستكەرە
Thrombogenesis	تخثر، تكون الخثرة	مـەیین (ی خـوێن)، كلـۆ خوێن پەیدا بوون
Thrombokinase = thromboplastin	أنزيم الجلطة	سرومبوكینێز، ئەنزیمی
Thrombolysis	انحلال الخثرة	شی بوونەوەی كلۆ خوێن
Thrombolyte	حال الخثرة	كلۆ خوێن شیكەرە
Thrombopathy	اعتلال التخثر	كەمی كلۆ خوێن دروست بـــوون: تێكـــچوونی فـــەرمانی پەپكـــە دروستكردن یـان كـەمی كلۆخـوێن دروسـت بـوون (كردن)
Thrombopenia	قلـة الـصفيحات (اللويحـات) الدموية	كەمی پەپكەی خوێن
Thromboplastin = thrombo kniase	مكون الخثرين	مەیین دروستكەرە

Thrombosis	تخثر	خـــــوێن مــــــەیین: پەیـــدابوون و گـــەورە بـوون ویاهـەبوونی کلـۆ خوێنێکی مەییو
Atrophic th.	تخثر ضموري	خـــــوێن مــــــەیینی پووکانەوە
Cardiac th.	تخثر قلبي	خوێن مەینی دڵ
Compression th.	تخثـــر انـــضفاطي، تخثـــر بالأنطغاط	خـــوێن مـــەین بـــە پەستاوتن: ئەوەیـە کەلـە ئـــەنجامی پەســـتاوتنی خوێنهێنێکــــــــــدا پەیـــدادەبێت لـــەماوەی نێـــــوان دڵ و کلـــــۆ خوێنێکـــــدا لـــــەناو دەمارەکەدا
Coronary th.	تخثر اكليلي	پەیدابوونی : کلـۆ خـوێن لـە لقێکـی خوێنبەرێکی دڵدا تـاجی دڵدا کە خوێن دەبـات بـۆ ماسولکەی دڵ کە دەبێتە هۆی گرتنی کونی سوورە دەمارەکـە و لەئەنجامـدا خـوێن نەچوون بـۆ ئـەو هێنـدە ماسـولکەیە کـە لقەکەی بۆ دەچێت
Creeping th.	تخثر زاحف	خـوێن مـەیینی خـشۆك:

		ئـەو خـوێن مەینـەی کـە وردە وردە زیــاد دەکــات لـــەناو خوێنهێنێکـــدا و بـــەش لـــەداوی بەشـــی دەگرێتەوە
Jumping th.	تخثر قفزي	خـوێن مــەیینی بــازدەر: خوێن مەین کە بەشێك لە شینە دەمارێکدا گورج و دوا بـــە دوای مــــەیینی لە شوێنێکی تردا
Platelet th.	تخثر صفحي	خوێن مەیینی پەپکەیی: کۆبوونەوەیەکی نائاسایی پەپکـەی خـوێن لـە نــاو خوێنێکدا و بوونـە هـۆی دروســـــتکردنی کڵـــــۆ خوێنێك
Puerperal th.	تخثر نفاسي	زەیستانە خـوێن مـەیین: خـــوێن مـــەیین لـــەناو خوێنهێنەکانــدا لــەدوای منداڵبوون
Traumatic th.	تخثر رضي	ڕووشانە خوێن مەیین
Venous th	تخثر وريدي	خوێن مەینی خـوێنهێن: هەوکردنی خوێنهێن کـە خـوێن کڵـۆ دەبەسـتێت لەناویدا
Thrombotic	تخثري	پەیوەندیــدار بــە خــوێن مەیینەوە، توشی مـەینی خوێن بوو، خوێن مەییو

Thrombus	خثرة	کلۆخوێن: تۆپەوانە یان کلۆیەك پەیدابوون لەخوێن لەناو خوێنێدانێکدا یان لەناو یەکێك لە بۆشاییەکانی دڵدا کە لە جێگای دروست (پەیدا) بوونیدا ڕاگیردەبن
Annular thrombus	خثرة حلقية	کڵۆ خوێنی ئەڵقەیی: ئەوەیە کە ناوەکەی کوناو دەرە و دەورەکەش لکاوە بە دیواری خوێندانەکەوە
Antemortem th.	خثرة قبل الوفاة	کڵۆ خوێنی پێش مردنی: کلۆیەکی سپییە لە ناو دڵدا یان لەناو خوێندانێکی گەورەدا پەیدادەبێت لە پێش مردندا
Bile thrombus	خثرة صفراوية	کڵۆی زەرداو: تۆپەوانەیەکە لە یەکێك لە زراوە ڕۆکانی ناو جگەردا پەیدادەبێت لە هەندێ باری سووتانەوەدا
Blood plate th.	خثرة صفيحية	کڵۆی پەپکە خوێنی: ئەوەیەکە لە

		گلێربوونـــــــــــەوەی ژمارەیـــەکی نائاســـایی (زۆر) پەپکـــە خـــوێن پەیدادەبێت
Calcified th. = phlebolith	خثرة متكلسة	کلۆی ڕەق
Coral th.	خثرة مرجانية	کلــــۆی مـــــەرجانی: کلۆیـــەکی ســـوورە لـــە فـــایبرینی مـــەییو کـــە خرۆکـــــەی ســـــووری لەناودایە پەیدا بووە
Fibrinous th.	خثرة فايبرينة	کلۆی فایبرێنی: بەزۆری لە فایبرینی پێکهاتووە و لکـــــاوە بـــــەدیواری خوێندانەکەوە
Infective th.	خثرة انتانية	بۆگەنـــە کلـــۆ خـــوێن: ئەوەیە لەئەنجامی
Laminated th.	خثرة صفائحية	کلـۆی پـەڕە پـەڕە: ئـەو چەشـــــنەیە کـــــە کەرەستەکەی چین چین لەسەر یـەك دانـدراوە وە ڕەنگـــە چـــینەکانیش هەنـدێ جـار لـەماددەی جیاواز بن
Mechanical th.	خثرة آلية	کلــــۆی میکـــــانیکی: چەشنێکە لەبـەر گیرانـی لـــــوزەوی خـــــوێنی

		میكانیكی پەیدا دەبێت
Milk thrombus	خثرة حليبية	گلۆی شیری: كۆبوونەوەی شیری بزركاو لەناو بۆرییەكی شیر بەردا (laetiferous (duet
Mixed th. = laminated th.	خثرة خليطة	تێكەڵە كلۆ
Mural th.	خثرة جدارية	كلۆی دیواری دڵ: كلۆیەكە دەلێت بەشوێنێكی نەخۆشەوە لەبەرگی ناوەوەی دڵ
Parietal th.	خثرة جدارية	كلۆی دیواری: ئەوەیەكە دەلكێت بەدیواری ئەو خوێندانەوە كە تیایدا پەیدابووە بەجۆرێك كە چەشنە دەرچەیەك پێك بهێنێت
Postmortem th.	خثرة بعد الوفاة	كلۆ خوێنی پاش مردنی: كلۆخوێن یان خوێنی مەییوە لەناو دڵدا پەیدا بووە یان لە خوێندانێكی گەورەدا لەدوای مردن
Primary th.	خثرة أولية	كلۆ خوێنی سەرەتایی: ئەویە كە هەر لەجێگای دروست بوونیا ماوەتەوە و نەجووڵاوە

Valvular th. = parletal th.	خثرة صمامية	کڵـــۆ خــــوێنی زمانـــــه (دەرچە)
White th.	خثرة بيضاء	کلۆ خوێنی سپی: ئوەیـە کە ڕەنگی نییە یـان هـەر لـــە خڕۆکـــەی ســـپی پێکهاتووە
Thrush	قلاع	بۆقژە
Thumb	ابهام	قامــك، پەنجــە گــەورەی دەست
Thumb print	بصمة الأبهام	تەپڵی قامك
Thyme	سعتر	جاترە
Wild thyme	سعتر بري	جاترە کێویلە
Thymectomy	استئصال الثيموس	سایمۆش بڕین، هـەڵگرتن (لا بردن)ی سایمۆس
Thymic	١- تيموسي ٢- سعتري	١- سایمۆســی: پەیوەنــدی لووی سایمۆس ٢- جاترەیی
Thymin	ثايمين، هرمون التيموس	ســــايمين: هۆرمـــــۆنی (سایمۆسی)ه
Thymo-,	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بـــالتيموس أو الـــنفس أو العواطف	ســـايمۆ: پێــــشگرێكه پەیوەنــدی بــە کلانــدی ســـايموس يـــان بـــەگيان (روح) يـــان بەهەســتەوە پیشان دەدات
Thymocyte	خلية تيموسية	سایمۆســـایت، سایمۆســـە خانــــە: خانەیەکـــە لــــە خڕۆکەی لیمـف دەچێت

		لەناو سایمۆسدا هەیە
Thymoma	ورم تيموس	سـایمۆما، پـەنامی سایمۆس
Thymopathy	١- اعتلال تيموسي ٢- اعتلال نفسي أو عاطفي	١- دەردی سایمۆس ٢- دەردی گیـانی یـان هەستی
Thymus	التيموس، الغدة السعرية	سـایمۆس، سایمۆسـە گلانـد: کـوێرە گلاندێکـە لەبەشـی ژوورووی پێشەوەی سـنگدایە، زوو دوای منالّی دەپووکێتەوە و هەنـدێ جـاریش هـەر دەمێنێت تا گەورەییش
Thymusectomy	استئصال السعرية	سـایمۆس بـڕین، بڕینـی سایمۆس
Thyrasthenia	وهن درقي	سـستی (بـێ تیینـی) سـایرۆیدی: بـێ هێـزی لەبـەر کـەمی دەردراوی سـایرۆیدی (هۆرمـۆنی سایرۆید)
Thyreo-, = thyro-,	سابقة بمعنى العلاقة بالغـدة الدرقية	پێـشگرێکە بـەمانای پەیوەنـدی بـە گلانـدی سایرۆیدەوە
Thyro cardiac	درقي قلبي	سایرۆید و دلّ: ١- کەسـێك کەنەخۆشـی دلّـی تووشـی بووبێـت لەئـەنجامی ژەهـر خواردبوونـدا بـۆ

		ماوەیـــەکی درێـــژ لـــە سایرۆیدەوە
Thyrocarditia	قلاب)التهاب القلب) درقي	هەوکردنی دڵ سایرۆید، (ســایرۆیدە هــەوکردنی دڵ): هەرچــی دەردێــك تــووش ماســولکەی دڵ ببێـــت لـــە بـــە زۆری دەردانی سایرۆید
Thyrocele = goitre	ورم الدرقية، دراق	پـــەنامی (ئاوســـانی) دەرەقییە
Thyrogenic	درقي المنشأ	سایرۆید زا
Thyroglossal	درقي لساني	ســـایرۆ گلۆســـاڵ: پەیوەنـــدی گلانـــدی سایرۆیدو زمان
Thyroid	الغدة الدرقية	١- سایرۆیدە گلاند، لووی سایرۆید ٢- ســـایرۆید: گلانـــدی سایرۆیدی وشك كـراوە و كوتراوی ئاژەڵ (كەڕ، گاو مانگا، بەراز) ٣- مـــەتاڵی، لەشـــێوەی قەڵغاندا
Aberrant thyroid	درقية زائغة	گومـە سـایرۆید: پـەڵێك لەشـــانەی ســـایرۆید لەشـــوێنێکی نائاســـایی دابـــوون (وەك گـــوم بووبێت)
Accessory thyroid	درقية لاحقة	ســـایرۆیدی پاشـــكۆ: بەشێکی پاشکۆ سایرۆید

		جیاوازە لە سایرۆید هەندێ جار لە ژێر زماندا دەبێت، هەندێ جار لە بەشێك زیاتریش دەبێت
Retrosternal th, subusternal th	درقية خلف القص	سایرۆیدی پشت کۆڵەی سنگ: گلاندی سایرۆید بەگشتی یان هەندێکی لەپشت کۆڵەی سنگدا دەبێت
Thyroidectomy	استئصال الدرقية	سایرۆید بڕین: بە برینکاری لابردنی سایرۆید گلاند
Thyroidism	الأنسمام الدرقي	سایرۆیدیزم: ١- ژاراویبوون، ژاراویبوون بەسایرۆید: لەئەنجامی زۆر وەرگرتنی پوختەی سایرۆیددا ٢- زۆر دەردانی سایرۆید ٣- کاری خراپی لابردن (بڕین)ی سایرۆید
Thyroiditis	التهاب الدرقية	هەوکردن (سووتانەوە)ی سایرۆید
Thyroidomania	هوس درقي	سەودای سایرۆید: تێکچوونی مێشك کە لەگەڵ زۆر دەردانی سایرۆید پەیدا دەبێت و

		لەگەڵیا دەبێت
Thyroido therapy = thyrotherapy	المعالجة الدرقية	دەرەقییە چارە
Thyroidotomy	شق الدرقية	سـايرۆيد هەڵـدڕين: بـە برينكـــــارى برێنـــــى سايرۆيد
Thyroma	ورم الدرقية	پـــــەنامى ســــــايرۆيد، سايرۆما
Thyromegaly	تضخم الدرقية	گەورەبوونى سايرۆيد
Thyropathy	اعتلال الدرقية	دەردى ســـايرۆيد: هــەچ نەخۆشييەك بێت
Thyropenia	نقص الدرقية الكامن	كەمى سايرۆيدى شاراوە
Thyro therapy	مـــــــداواة الأمـــــــــراض بمستحـــــضرات الدرقيـــــة، معالجة بالدرقية	چاركردن بەسايرۆيد
Thyrotome	مبضع الدرقية	نەشـــــتەرى ســــايرۆيد، سايرۆيد بڕ
Thyrotomy	شـــق الـــدرقي أو الدرقيـــة (الغضروف أو الغدة)	هەڵـدڕينى سـايرۆيد (ى كرکراگە يان گلاند)
Thyrotoxic	سمي درقي	سايرۆيد تۆكسن
Thyrotoxicosis	انسمام درقي	ثـايرۆيـــدە ژاراويبـــوون، سـايرۆ تۆكـسيكۆز: ئـەو بارە نەخۆشـييەى پەيـدا دەبێت لە زۆرى دەردانـى سايرۆيد
Thyroxin, thyroxine	ثايروكسين	سايرۆكــــــــــــسين: پێكهاتوويـــەكى بلوريیـــە

		کە یۆدی تێدایە، کاری فیزیۆلۆجی (فەرمانی) پوختەی سایرۆید دەکات، لەپێشەوە لەگلاندەکە دەردەهێندرا لەوە دوا بەدەستکردیش ئامادەکرا، لەکاتی کەمی سایرۆیددا بەکاردەهێندرێت
Thyrsus = the penis	القضيب	چووك (کێر)
Tibia	عظم القصبة، الطنبوب	ئێسکی لوولاق: ئێسکە گەورەکەی لای ناوەوەی لاقە لەژێر ئەژنۆوە،
Sabertibia	طنبوب سيفي	لولاقە شمشێریێ: لەبەر سفليس زگماك ئێسکی لوولاقە هەندێ ئەستوور و خوار دەبێت
Tibial	قصبي، طنبوبي	لووولاقی، پەیوەندی ئێسکی لوولاق
Tibialgia	الم الطنبوب	ژانی لوولاق، لوولاقە ئێشێ
Tibialis	القصبية، قصبي	پەیوەندیدار بە لوولاقەوە، یەك لەدو ماسولکەی لاق
T. auterior	القصبية الأمامية	ماسولکەی پێشەوەی لاق
T. posterior	القصبية الخلفية	ماسولکەی پشتەوەی لاق
Tibio-,	سابقة تدل على العلاقة	پێشگرێکە بەمانای

	بالقصبة (الطنبوب)	پەیوەنـــدی بەئێـــسکی لوولاقەوە دەدات
Tibio calcaneum	قصبي عقبى	لـــــوولاق و قـــــاپی: پەیوەندی ئێسکی لوولاق و ئێسکی قاپی پێ
Tibio femoral	قصبي فخذي	لوولاق و ڕانی
Tibiofibulum	قصبي شظوي	لـــولاق و تەڵەزمـــەیی: پەیوەندی ئێسکی لوولاق و تەڵەزمە ئێسکی لاق
Tibio navicular	قصبي زورقي	لـــــووق و بەلـــــەمی: پەیوەندی ئێسکی لوولاق و ئێسکە بەلەمی پێ
Tic	عرة	بەگیروەســـتان، بالێـــدان، جـــــــــــەمامبوون: کرژبوونێکی نەویـستەیە لە ماسولکەدا بەتایبـەتی ئەوانەی دەموچاو
Bowing tic	عرة السلام	ســـــڵاوە بالێـــــــدان، چەمینەوە بالێدان
Convulsive tic	عرة اختلاجية	بەگیروەستانە بالێدان
Tic douloureux	عرة مؤلمة	ئازارە بالێدان
Facial tic	عرة وجهية	ڕووخسارە بالێدان
Laryngeal tic	عرة حنجرية	قوڕگە بالێدان
Motor tic	عرة حركية	جووڵە بالێدان
Occupation tic	عرة مهنية	پیشە بالێدان
Tic de somnei	عرة النوم	خەوە بالێدان

Spasmodic tic	عرة تشنجية	كرژە بالێدان
Tick, pl. ticks	قرادة، ج: قراد	زچ، لـــــچ، گەنـــــە: مشەخۆرێکی خوێن مـژە لــــــــــــــەتیرەی جالّجالۆکەییەکانە
Tickling	دغدغة	ختووکە، ختووکەدان
Fietology = obstetrics	قبالة	مامانی
T . d . i	ثلاثا باليوم	رۆژی سێ جار
Tide	مد	هەلکـــــشان، خیـــــزاو: گــۆڕانێکی فیزیۆلــۆجی یـــــان زیـــــابوونی پێکهێنـــــەرێك لـــــە پێکهێنەرە شلەکانی تەنە
Acid tide	مد حامضي	ترشـە هەڵکـشان، ترشـە خێـــزاو: زۆربـــوونێکی کاتییــە لەترشــی میــزدا هەنـــدێ جــار دوای بـــە رۆژو بوون دەبێت
Alkaline tide	مد قلوي	تفتە هەڵکشان، خێـزاوی ئەلکالی: زیادبوونی دەمی لـە تفتـی میـزدا لـەکاتی هەزم کردندا
Fat tide	مد دهني	رۆن هەڵکـشان، خێـزاوی چەوری: زیـادبوونی رۆن (چــەوری) لــە لیمــف و لەخوێندا باش خواردن
Timbre	جـــرس (الـــصوت أو الآلـــة	زەنــــگ (دەنــــگ یـــــان

	الموسيقية	ئامێری مزیك)
Time	زمن، وقت	كـات، مـاوە، پێوانەیـەكی خایاندن یان ماوەیە
Bleeding time	زمن النزف	كاتی خوێن لێهاتن: ئـەو ماوەیـەی خـوێن تێیـدا دێـت لـە شـوێنی دەرزییـەك كـە دەكرێـت بـە نەرمـەی گوێـدا، بەئاسـایی لـە ١ – ٤,٥ خولـەك (دەقیقـە) دەخایانێت
Circulation t.	زمن الدوران	كـاتی سـووڕانەوە (خولانەوە): ئـەو كاتـەی خوێنی پێـی دەچێت بـۆ ڕەوان (جـاری) بـوون لـەنێوان دوو خـاڵی تایبەتیـدا كـە دیـاری كراون
Clot retraction t.	زمن انكماش الخثرة	كـاتی چـوونە یـەكی كلۆخـوێن: ئـەو كاتـەی كلـۆ خـوێنێكی مـەییو لـەناو دەفرێكـدا پێـی دەچێت بـۆ كرژبـوون و دووركەوتنەوە
Clotling time	زمن التخثر	لـەدیواری ئـەو دەفـرەی كە تێدا بە ستونی: كـاتی ئاسـایی ١٨ – ٥٤ سـەعاتە كاتی مەیین: ئـەو كاتـەی دڵـۆپێ خـوێن پێـی دەچـێت تادەمـەیێت،

		بەئاسایی (٤,٥) خولەکە
Coagulatain t. = cloting t.	زمن التخثر	کاتی مەیین
Perception time	زمن الأدراك	کـــاتی هەســـت (دەرك) کردن
Prothrombin t.	زمن البروسرومبين	کاتی پرۆسرۆمبین
Reaction time	زمن التفاعل	کاتی کارلێك (کار لەیەك کردن)
Sedimentation	زمن التثفل	کاتی نیشتن
Timer	موقت	کاتــژمێر: کـات ژمێرێکـە کـە دەشـێت وا دابنـدرێت کـــە بـــە جـــۆرێکی ئۆتۆماتیکی کۆتایی هاتنی ماوەیـــەك لـــەوە پـــێش دانـدراو نیـشانە بکات یـان ئـامێرێکی تـری تایبـەتی لەکار بخات (ڕابگرێت) یان بخاتـــە کـــار لـــەکاتی پێویستدا کە لـەوە پێـشتر داندراوە
Tin	قصدير	تەنەکـــــە، ســــتانەم: توخمێکی سپی کانزاییە، گەردیلە ژمارەکەی (٤٠)، کێـشی گەردیلەییەکـەی (١١٨)، هـاوهێزی ٢ یـان ٤ و نیشانەی (Sn)
Tinctura, tincture	صبغة	بۆیـــــە، تـــــەنتور: گیراوەیــەکی ئــەلکهولی یان ئەلکهولی و ئاوییە بۆ

		دەرمانێکی ڕووەکی یان زیندەوەری یان ماددەیەکی تری کیمیاوی
Iodine t.	صبغة اليود	بۆیەی یۆد، تەنتۆر یۆد
Tinea	سعفة	زامە کەڕوو: نەخۆشی کەڕووی پێست و زامەکانی دووچاربوونی پێستە بە کەڕوو
Tinea axillaris	سعفة أبطية، سعفة الأبط	زامە کەڕووی بنباخەڵ: ناوچەی بن هەنگڵ دەگرێتەوە
Tinea barbae	سعفة اللحية	زامە کەڕووی ڕیش: دووچاربوونی ناوچەکانی ڕوو و مل کە ڕیشی لێ دەردەچێت
Tinea capitis	سعفة الرأس سعفة حلقية	زامە کەڕووی سەر: تووشی پێستی سەرومووو دەبێت
Tinea circinata	سعفة حلقية	زامە کەڕووی ئەڵقەیی
Tinea corporis = tinea circinata	سعفة الجسد	زامە کەڕووی لەش، زامە کەڕووی ئەڵقەیی
Tinea cruris	سعفة الفخذ	زامە کەڕووی ڕان: زامە کەڕوویەکە تووشی بنڕان و پێش دەم و پشتی کۆم و ڕان دەبێت
Tinea favosa	سعفة قرعية	زامە کەڕووی کەچەڵی
Favus	القرع	کەچەڵی: نەخۆشییەکی

		بنەسی کەڕووە کە بەئاسایی ناوچەی پێستی سەر دەکرێتەوە
Tinea flava	سعفة صفراء	زامە کەڕووی زەرد
Tinea inguinalis = t. cruris	سعفة أربية	زامە کەڕووی بنڕان (زامە کەڕووی ڕان)
Tinea nigra	السعفة السوداء	زامە کەڕووی ڕەشی
Tinea rodis	سعفة القدم	زامە کەڕووی پێ
Tinea profunda	سعفة عميقة	زامە کەڕووی قووڵ
Tinea tonsurans	سعفة جازة	زامە کەڕووی ڕووتەن
Tinea unguium	سعفة الظفر	زامە کەڕووی نینۆك، کەڕووی نینۆك
Tinea vera = favus	قرع	کەچەڵی
Tinea versicolor	سعفة ملونة (مبرقشة)	زامە کەڕووی ڕەنگکار
Tingible	صبوغ	ڕەنگگرتو، دەشێت ڕەنگ بکرێت، ڕەنگ گرە
Tingling	نخز	مێروولە کردن، تەزین بەهەست بە وەك دەرزی پیاچوون کردن
Tinkle	رنة	زرنگە
Tinnitus	طنين	زرنگە، زرنگە زرنگی (ی گوێ) (دەنگێکی وەك زرنگە، وزە، وشە، ورە ... هتد لە گوێدا هەست دەکرێت وە هەندێ جاریش کەسانی تر گوێیان لێی دەبێت)
Tinnitusaurium	طنين اذني	زرنگە زرنگی گوێ، گوێ

		زرنگانەوە
Nervous tinnitus	طنين عصبي	دەمارە زرنگە: ئەوەی لە هەندێ ناساغی دەماری بیستنەوە پەیدادەبێت
Nonvibratory tin.	طنين لا اهتزازي	زرنگەی بێ لەرە: ئەوەی لەبەر گۆڕانی بایۆ کیمیایی پەیدادەبێت لە ڕەگەکانی بیستندا
Tip	قمة	لووتکە، تروٚپ، پۆپە، گوپتیك
Tissue	نسيج	شانە، تەنراو، شانە: کۆمەڵە خانەیەکی یەکسان و ماددەی نێوان خانەکەیان (intercellular)
Accidental t.	نسيج عارض	ڕێکەوتە شانە: گەشەکردنی شانەیەك لەسەر یان لە شوێنێکدا کە بیانییە پێی
Adenoid tissue	نسيج غدي (شبيه بالغدة)	ڕژێنە شانە
Lymphoid tissue	نسيج ليمفي	لیمفە شانە
Adipose tissue	نسيج شحمي	پیوە شانە
Bony tissue	نسيج عظمي	تەیمانە ئێسك، ئێسکە شانە
cavernous tissue	نسيج كهفي	ئەشکەوتە شانە، کلۆرە شانە
Connective tissue	نسيج ضام	بەستەرە شانە
Elastic tissue	نسيج مرن	جیرە شانە

Endothelial tissue	نسيج بطانى	ناوپۆشه شانه
Opithelial tissue	نسيج ظهاري	ڕووكاره شانه
Erectile	نسيج ناعظ	ڕەپكــە شـــانە: جـــۆرە تەيمانەيـــە كــە بۆشـايى خوێنهێنى زلى تێدايە كە خوێنهێنيـــــان پێـــــوە پەيوەســـتن ڕاســـتەوخۆ، وەك لـــە كێـــر و لـــە ميتكـــەدا هـــەن، كـــە بۆشاييەكان پڕ لە خوێن بـــــوون شـــــانەكە ڕەپ دەبێت (هەڵدەستێت)
Fatty tissue	نسيج شحمي	بەزە شانە
Fibrous tissue	نسيج ليفي	ڕيشاڵە شانە
Gelatinous tissue	نسيج هلامي	جيلاتينە شانە
Glandular tissue	نسيج غدي	ڕژێنە شانە
Heterologous tissue	نسيج مغاير	ناچوونيەكە شـانە: ئـەو شـــانەيە كـــە لـــە هـــيچ شـــانەيەك ناچـــێت كـــە ئاساييە لەو زيندەوەرەدا
Homologous tissue	نسيج مماثل	چـونيەكە شـانە: ئـەوەى چ جياوازييەكى نييـە لـە جـۆرى پێكهاتنـدا لەگـەڵ شانەيەكى تر
Lymphatic tissue	نسيج لمفي	ليمفە شانە، شانە ليمفى
Mucous tissue	نسيج مخاطي	چـلّمە شـانە، شـانەيەكى گەيەنـــەرى جيلاتينييـــە وەك ئـــــەوەى لەپـــــەتى

		ناووكدا هەڵدەكەوێت
Muscular tissue	نسيج عضلي	ماسولكە شانە
Myeloid tissue	نسيج فخاعي	مۆخە شانە
Nephrogenic tissue	نسيج مولد الكلية	شانەی گورچیلە دروست كەرە
Nervous tissue	نسيج عصبي	دەمارە شانە
Nodal tissue	نسيج عقدي	گرێ شانە: شانەیەكە لە ریشاڵە رەگ و ماسولكەی پێكهـاتووە وەك ئــەوەی گرێـــــی گیرفـــــان و گوێــــچكەی دڵ پێـــك دەهێنێــــت (sino auricular mode)
Reticulor tissue	نسيج شبكي	تۆرە شانە، شانەی تۆری: شانەی گیەنەرە ریشاڵ و خانەی تۆری تێدایە
Subcutaneous tissue	نسيج تحت الجلد	ژێــــر پێـــستە شــــانە: چـــــینێكی شـــــانەی گەیەنـــــەری فـــشەڵە راســـتەوخۆ دەكەوێتـــە ژێر پێستەوە
Titanium	تيتانيوم	تیتـــانیۆم: تـــوخمێكی كـــانزای بـــۆری تێـــری دانیـــسقەیە، گەردیلـــە ژمارەكــەی (٢٢)، كێــشی گەردیلـــــــــــەیی ٤٧,٩ هێماكەی (Ti)ە

Titer, titre	عيار	هاوكێـــشه، هـــاوكێش، پارسەنگ
Titration	معايرة، تسجح	هاوكێـشاندن، هــاوكێش كردن، (تايترێشن)
Titillation	دغدغة	ختووكه، ختووكەدان
Titubation	ترنح، تمايل	لارەولار، لارەولار كــردن، ڕەتـــــبردن (ئـــــەوەی بەتايبــەتی لـە نەخۆشـی مێشكۆلەدا ديار دەبێت
Lingual titubation	لثغة، تقطع الكلام	زمـــانگیران، پـــسەپس كردن، پچڕپچڕ ئاخافتن
Tobacco	تبغ	تووتن، تەماكو
Tobaccoism	الأنسمام بالتبغ	تووتنـــه ژاراويبـــوون: ناســـازی لەبـــەر زۆر كێشانی تووتن (جگەره)
Toco-, (toko-)	سابقة تعني المخاض، الولادة أو العلاقة بها	پێـــشگرێكه بـــەمانای زايـــين، منـــاڵبوون يـــان پەيوەندی پێيانەوە
Toco-erometry	قيـــاس شـــدة التقلـــصات الرحمية (اثناء الولادة)	پێوانـــەی تونـــدی ژان لەمناڵبونـــــــــــدا، پێوانـــەكردنی هێـــزی كرژبـــوونی ماســـولكه مناڵدان لەكاتی زاييندا
Tocophobia	رهاب (رهبة) الولادة	زانـــه ترســـێ، زايينـــه ترسێ: مناڵبوون
Tocus	الولادة، الوضع	مناڵبوون، زايين، زان
Toe	اصبع القدم، أبخس	پەنجەی پێ
Toilet	تنظيف، هندمة	پاك كردنەوە، دەست پيا هێنـان: پـاك كردنــەوە و

		دەست هێنان بەبڕینی برینکاری یان ژیانی تردا، یان هی نەخۆشێکی ژنان
Toko-, toco-,	سابقة بمعنى ولادي، مخاضي	پێشگرێکە، بەواتای زایین، ژانی
Tolerance	تحمل	بەرگە گرتن
Acquired tol.	تحمل مكتسب	بەگەگرتنی دەستکەوت: وردە وردە پتربوونی بەرگە گرتن بۆ کاری دەرمانێك
Crossed talerance	تحمل متصالب	بەرگەگرتنی خاچوار
Drug tolorance	تحمل العقار	بەرگەگرتنی دەرمان: وردە وردە لەبەر زۆر بەکارهێنان بە دەرمانێك فێربوون
Glucose tolerance	تحمل الكلوكوز	بەرگەگرتنی گلوکۆز: بەرگەگرتنی نەخۆشێکی شەکری بۆ شەکر خواردن، ئەمەش دەپێورێت بەزۆرترین بڕ شەکر کە یەکێك بتوانێت بیخوات بێ ئەوەی هیچ لێ دەردبدرێتە ناو میزەکەیەوە
Tolerant	متحمل	بەرگەگرتوو: ئەوەی بێ زیان بەرگەی کاری دەرمانێك دەگرێت
Toleration =	إحتمال، إطاقة	بەرگەگری

tolerance		
Toneutum	لبدة، شبكة من الأوعية الدموية الدقيقة لـلآم الحنون وقشرة الدماغ	غەدە: تۆڕێکە لە وردە خوێندانی باریکی نەرمە دێ و توێکڵی مێشک پێك هاتووە
Tomentum cerebri	لبدة الدماغ	غەدەی مێشك
Tomogram	صورة طبقية: صورة شعاعية لطبقة منتخبة من أنسخة الجسم على اى عمق كان	تۆمۆگرام: تیشکە وێنەی چینێکی هەڵبژێردراوی شانەیە لە هەچ قووڵایی یەکدابێت لە لەشدا
Tomograph	جهاز التصوير الطبقي: جهاز لأشعة اكس لتصوير طبقة من الأنسجة شعاعيا على أي عمق كان حسب الطلب	چینە وێنەگرە، تۆمۆگراف: مەکینەیەکی تیشکی ئێکسە کە تیشکە وێنە وەردەگرێت بۆ شانەکان لە هەچ قوڵاییەکدا بێت
Tomography	التصوير الطبقي	تۆمۆگرافی: چینە وێنەگری
Tomomania	هوس الجراحة	مانیای برینکاری، سەودای برینکاری ١- حەز کردنێکی زۆر بۆ کردنی برینکاری ٢- ئارەزوویەکی هیستەریایی بۆ ئەوەی برینکاری لەسەر بکرێت لەلایەن کەسێکەوە
Tomotocia	التوليد بشق البطن	لە زگەوە منداڵ دەرهێنان: زاین لەرێی زگ هەڵدڕینەوە بە برینکاری

Tonaphasia	حبسة نغمية (موسيقية)	ئــەفێزیای مۆســیقا: لــە توانـــــا دانـــــەبوونی هێنانــــەوە بیرخــــۆی ئاوازێکی باو
Tone	١- نغمة: صوت واضح ٢- تــوتر: التــوتر الأثيــاري ليعض من أو كل الجسم	١- ئاواز، دەنگ: ئاواز یـان دەنگێکی ٢- کــــرژی، کرژبـــــوون: بــارێکی ئاســایی کــرژی بەشـــێك یـــان لـــەش (جەستە)یە
Tongue	لسان	زمان
Adherent tongue	لسان ملتحق	زمانی نووساو (لکاو): بە ئـــەم لاو ئـــەو لاو بنـــی دەمەوە
Cleft tongue bifid tongue	لسان مفلوق	زمــانی تلّیــشاو، زمــانی دوفاق
Coated tongue	لسان مغطى	زمــانی بەڵخـدار، زمــانی بەڵخ گرتو: داپۆشراو بـە جـۆرە بــەڵخێکی سـپی .. هتد
Fissured tongue	لسان مشقق	زمانی قلیشاو
Furriered tongue	لسان فرائي	زمانی کوڵکن
Geographic t.	لسان جغرافي	زمانی جوگرافیایی
Glazed tongue	لسان صقيل	زمانی ساف
Hairy, black t	لسان أشعر	زمـــانی تیـــسکن، ڕەش: زمانێکـــە پەڵەیـــەکی

		تـــــەڵخی وەك فـــــەروە (تيـــــــشكن) بـــــــە پشتەكەيەوە
tonguetic	لجام اللسان: قـصر ولادى في لجام اللسان	جلّـــــــەوى زمــــــــان: ناتەواوييـەكى زگماكييـە لە جلّەوى زماندا
Tonic	مقوي	هێزدەر، بەهێزكەرە، دڵە بەهێزكەرە
Cardiac tonic	مقوي قلبي	هێـــزدەرى دڵ، ئـــەوەى كـارى دڵ بـەتين دەكـات، ورك ديجيتــــــــــالّن و سترۆفانــــــــــسەس و ستريكنين (دەرمانن)
General tonic	مقوي عام	هێـزدەرى گـشتى: ئـەوە بـەجۆرى گـشتى لـەش گـــورج دەكاتـــەوە وەك خۆشـتن بـە ئـاوى سـارد، كارەبا، وەر زشت
Hematinic tonic	مقوي دموي	خوێنــە هێـــزدەرە: ئـەو دەرمانـــەى چـــۆنێتى و جـــۆرى خـــوێن باشـــتر دەكـــات، لـــە دەرمانـــە بنـــــچينەييەكان لـــەم رووەوە ئاســن، زەرنيــق، مانگـــەنيز، كلۆريــــدى جيوە و كنين

Vascular tonic	مقوي وعائي	هێزدەری خوێندانەکان
Tonitrophobia	رهاب (رهبة) الرعد	هەوره گرمە ترسێ، لە هەورترسان
Tonsil	لوزة	ئاڵوو
Burried tonsil	لوزة دفنية	ئاڵووی شاردراوه
Faucial tonsil	لوزة حلقية	گەرووه ئاڵوو: ئەوەی لە دەرەوەی دەمــــی نـــاو گەرووی بۆری ئۆستاکی و دیوارەکەی ناوەوەیەتی
Lingual tonsil	لوزة لسانية	زمانە ئاڵوو
Pharyngeal tonsil	لوزة بلعومية	قورگە ئاڵوو
Tonsilla	لوزة	ئاڵوو
Tonsilla cerebelli	لوزة مخيخية	ئاڵووی مێشکۆڵە
Tonsillar	لوزي	ئاڵوویی، پەیوەندی ئاڵوو
Tonsillectomy	استئصال اللوزين	ئاڵوو برین
Tonsillitis	التهاب اللوزين	هـــــــــــــەوکردنی (ســـووتانەوە)ی ئـــاڵوو، ئـــاڵوو کـــەوتن، ئاوســـانی ئاڵو
Acute catarrhal T.	التهاب اللوزيني النزلي الحاد	تیـــژه هـــەوکردنی ئـــاڵو، هەوکردنی ئاڵووی تیژ
Chronic catarrhal t	التهاب اللوتين النزلي المزمن	هــــەوکردنی ئــــاڵووی بنەسی
Follicular tosilli t.	التهاب اللوزتين الجريبي	
Vincent's ton.	التهاب اللوزتين لـ (فنسنت)	هــــەوکردنی ئــــاڵووی (ڤنسنت): ئەوەی بەهۆی

		میكرۆبـــی ڤنـــستەوە پەیدابووە
Tonsillo lith	حصاة اللوزة	بەردی ئاڵوو
Tonsillomycosis	التهاب اللوزتين الفطري	هـــەوكردنی ئـــاڵووی كەڕواوی، دەردە كـەڕووی ئاڵوو
Tonsillopathy	اعتلال لوزي	دەردە ئـــاڵوو: هـــەچ نەخۆشییەكی ئاڵوو بێت
Tosillotone	مبضع اللوزة	ئــاڵوو بــڕە، نەشــتەری ئاڵوو
Tonsillotony	شق اللوزة	هەڵدڕینی ئاڵوو
Tonus	توتر	كـــرژی: ئـــەو كەمـــە كرژبوونـە هەمیـشەییەی ماسولكە كە لـە ماسـولكە بەنـددا یارمـەتی بـاری و وەســـتان و گەڕانـــەوەی خوێن بۆ دڵ دەدات
Tooth, pl. teeth	سن وجمعه اسنان	ددان
Anterior teeth	الأسنان الأمامية	ددانـــــەكانی پێـــــشەوە (بـەرەوە): شـەش ددانــی لە هەر شەویلاگەیەكدا
Artificial teeth	الأسنان الصنعية	ددانـــی لاعیـــە، ددانـــی دروســــتكراو، ددانـــــی دەستكرد
Bicuspid teeth	الضواحك	پێشە خرێیەكان
Canine teeth	الأنياب	كەڵبەكان
Euopid teeth =	الأنياب	كەڵبەكان

canine teeth		
Deciduous teeth	الأسنان الزمنية	ددانه شێرییەکان، ددانه کاتییەکان
Impacted teeth	اسنان منحشرة	ددانی تێ چەقیو: ئەو ددانانەن کە بە جۆرێك رووان توانای سەردەرهێنانیان نییه
Incisor teeth	القواطع	ددانه بڕۆکەکان
Milk teeth	الأسنان الحليبية، اسنان لبنبة	ددانی شیرییەکان
Molar teeth	الطواحن	خڕێ، خڕێنەکان
Permenant teeth	اسنان دائمة	ددانه هەمیشەییەکان
Premolor teeth	الضواحك	پێشه خڕێیەکان
Temporary teeth	اسنان موقتة	ددانه کاتییەکان
Wisdom teeth	أخراس العقل	ددانی ئەقڵ
Teeth ache	الم السن	ددانه ئێشه، ژانی ددان
Topalgia	الم موضعي	ژانی ناوچەیی، شوێنه ژان، ژانی جێگیر (لە شوێنێکدا)
Topeothesia	ادراك الموضع	هەستی شوێنی لێ کەوتن: توانی ئەوەی شوێنی بەشتێك کەوتوبزانی
Tophus pl. tophi	١- جند = جمع اجناد ٢- القلح أو حصاة لعابية	١- لم، لی: نیشتویەکی پوراتە لە شانەکانی دەوروپشتی جومگەی

		ئەوکەسانەدا بەدی دەکرێت کە تووشی نەخۆشی (نقرس) بوون ٢- بەڵخی ددان یان بەردی لییکی
Topical = local	موضعي	ناوچەیی، خۆجێتی، شوێنەکی
Topo-,	سابقة بمعنى موضع، مكان	پێشگرێکە بەمانای شوێن، جێگا
Topographic, - al	طبغرافي	تۆپۆگرافی: وەسپ کردنی ناوچەکانی لەشە
Topography	طبغرافيا	تۆپۆگرافیا
Toponorcosis	خدر موضعي	شوێنە سڕبوون (بێ هەستی) ناوچەیی: هەست نەکردن لەناوچەکەیدا یان سڕبوونی ناوچەیەك
Toponym	اسم موضع	شوێنە ناو، ناوی شوێنەکی
Toponymy	التسمية الموضعية	شوێن ناونان: ئەو ناو لێنانەیە کە شوێن و ئاستی ئەندام و بەشەکان نیشان دەدات
Toric	حيدي	قۆقز
Tormen	مغص، ألم شديد	ژان، ئازارێکی تەنی توند
Torpid	فاتر، خادر	خاو، سست، سڕ، مەنگ
Torpidity	نتور، خدر	سستی، خاوی، بێ تینتی

Torpor	فتور	سڕی، سڕبوون
Torpor retenosis	فتور الشبكية	تۆڕە سڕی: بارێكی تۆڕی چـاوە تێیـدا ئەوەنـدە سـستە بـە زەبـری ڕووناكییـەكی بـەتین نەبێت نابزوێت
Torque	تدويرالـــسن (في طبابـــة الأسنان)	ددان باپێدان (لە تـەوەرە درێژییەكەیدا)
Torrefy	يحمص، يحمر	برژانـدن، هەڵكرِوزانـدن: بـەتینی گـەرمی (ئـاگر) وشك كردنەوە
Torsion	لي، التواء	بادان، باخواردن، بادران
Nega tive torsion	لي سالب	بـاوان (بـاخواردن)ی نـەرێ: واتـا بەسـەمتی دژی سـووڕانەوەی میلـی كاتژمێر
Positive torsion	لي موجب	بـادان (بـاخواردن)ی ئـەرێ: واتـا وەك میلـی كاتژمێر سووڕانەوە
Torsio meter	مقياس اللي	پێـوەری بـادان (باخواردن) بادرانپێو
Torsine	ملتوي	بادراو
Torso	الجذع	تەنە، لەشی ناوەند: تـەن بـەبێ سـەرو چوارپەلەكان
Torticollar	اصعر	ملخـوار، پەیوەنـدی ملخواری
Torticollis	صعر	ملخـواریی: كرژبـوونی

		ماسولكەكانى مل بەجۆرێك كەمل بادەدات و سەر دەخاتە دۆخێكى نائاساييەوە
Congenital t.	صعر ولادي	ملخواريى زگماك (ديكزا)
Dermatogenic t.	صعر جلدي المنشأ	ملخواريى پيستزا (واتا پەيدا بووە لەبەر كرژبوونى پێستى مل سالە بەر هەچ هۆيەك بێت
Fixed t.	صعر ثابت	ملخواريى جێگير: لەبەر كورت بوونەوەى هەميشەيى و ڕاستەقينەى ماسولكەى مل
Hysteric t.	صعر هستيري	ملخواريى هيستەريايى
Mental t.	صعر عقلي	هۆشە ملخوارى، ملخوارى هۆشى: جۆرێكە وەك خۆى لێهاتووە (لە پاڵ كەوتن و بە دەست پيانانێكى كەم نامێنێت)
Myogonic t.	صعر عضلي المنشأ	ملخواريى مايیچەزا
Neurogenic t.	صعر عصبي المنشأ	ملخواريى رەگزا: بەهۆى پەستان (گوشتن) يان هەژاندنى ڕەگى يازدەيەم (پاشكۆ)وە پەيدادەبێت
Neglex t.	صعر انعكاسي	پەرچە ملخوارى: بەهۆى

		هەوكردن یان كێم كردن (ی بەشـــێك) لەملـــدا پەیـــــــــــدادەبێت، گـــەورەبوونی لیمفـــەلو، یـــان پەنامـــە ئـــاڵوودا لەملدا یان لە قورگدا
Rheumatoid t.	صعر رثواني	ملخـــواری ڕۆماتۆیـــدی: ئـــەوەی بـــەهۆی بـــاداری (ڕۆمـــاتیزم)ەوە پەیـــدا دەبێـــت لـــە هەنـــدێ ماسولكەدا.
Symp tomatic t.	صعر اعراضي	ملخـــواریی نیـــشانەیی: جـەمامبوونی مـل لەبـەر باداری
Tortipelvis	الحوض الملتوي	لەگەنـــەی گێـــژ (پـــێچ خواردوو)
Tortua	عذاب، الم، نزع	ژان، ئەشكنجە، گیانەلآ
Tortuous	ملتوي	بادراو، پێچ پێچ
Torulus	حليمة	چیـــــچیله، مەمیلـــــە: بەرزایی یان قوقزییـەكی بچووك
Torus	حيرة، نتوء	قـــۆقزی، دەرپۆقیـــوی، دەرپەڕیوی
Torus frontalis	جيدة جبهية	قـــــۆقزی ناوچـــــەوان، قۆقزی تەوێڵ
Touch	لمس، مس	بەركـــەوتن، لێ كـــەوتن، دەســـت لێ دان، هەســـتی

		بەرکەوتن، ساوا
Abdominal touch	مس بطني	دەست لە زگدان: بەسەری پەنجە بەسەر زگدا گەڕان بۆلێ نۆڕین (فحص)
Double touch	مس مزدوج	لێ نۆڕینی دوو دەستەیی: لە هەمان کاتدا پشکنین و لێ نۆڕینی کۆم و کێلك بە تێڕاکردنی پەنجەیەك هەر دەستێك، یەکێکیان بۆ ناو کۆم ئەویتر بۆ ناو کێلك.
Rectal touch	مس شرجي، مس المستقيم	لە کۆمەوە بەدەست لێ نۆڕین: پەنجەیەك کردن بەناو کۆمدا بۆ لێ نۆرێن
Vaginal touch	مس المهبل	لە کێلکەوە بە دەست لێ نۆڕین: کردنی پەنجەیەك بە ناو کێلکدا بۆتی نۆڕین
Tour, tour de maitre	دورة	خول، سووتانەوە، وەرچەرخاندن وەرچەرخاندنی وەستایانە
Tourniquet	مرقأة، ملوي لوقف النزف	تۆڕنیکە، شەتەك: ئامێرێکە بۆ گوشینی خوێندانێك تاوەکو

		خوێنی پێدا نەڕوات
Toxemia	إنسمام الدم	تۆکسیمیا، ژەهراویبوونی خــــوێن: ژەهـــــراوی بوونێکی گشتییە بەهۆی هەڵمـــــژینی ژەهـــــر (تۆکسین)ی باکتـەریا کـە لەســـــەر چـــــاوەیەکی ناوچەییدا پەیدابووە
Toxemic	متعلق بأنسمام الدم، مـسموم الدم	تۆکـسیمی، پەیوەندیـدار بــــە ژەهراویبــــوونی خوێنــەوە، پەیـدابوو لـە ژەهراویبوونی خوێنەوە
Toxic	سمي، سم	ژەهری، ژەهر
Toxicant	سام	ژاراوی کـــــەر، ژاراوی، ژەهرین
Toxication	تسمم	ژەهراوی بوون
Toxicity	سمية	ژەهرینی
Toxico-,	ســابقة بمعنــى سمــى أو ذات علاقة بالسموم	پێـــشگرێکە بــــەمانای ژەهری یان پەیوەندی بە ژەهرەوە
Toxico dermatitis	التهاب الجلد السمي	ژارە هــەوکردنی پێـست، هـــەوکردنی پێـــستی ژاراوی
Toxicogenic	مولد السم	ژار دروســت کـــەرە، ژار پەیدا کەرە
Toxicologist	خبير بالسموم	ژار ناس
Toxicology	علم السموم	ژارزانــــی، زانـــــستی

		ژەهرەکــان: بــاس لــەوە دەکــات کــە لــە بــارەی ژارەوە زانـــــــــراوە بەشێوەیەکی زانـستی لـە بــارەی کــار و کــردار و چـــۆنێتی ناســـینەوە و چــاری کاریــان لەســەر لەش و ڕشتەکانی
Toxicophobia	رهبة (رهاب) السموم	ژارە ترسیّ، ترس لە ژار: بــە جــۆرێکی نائاســایی ترســان لــەژاراوی بــوون یان لە ژەهر خواردبوون
Toxicosis	تسمم	ژاراویبـــون، ژارخـــوارد بـــوون: هـــەچ بــارێکی ناسـاغی کـە لـە ئـەنجامی ژارخــــــواردن (ژاراوی بوون)ە وە پەیدا دەبێت
Alimentary t.	تسمم غذائي	ژەهراویبـــــوونی لـــــە خواردەمەنییەوە
Endogenic t.	تسمم داخلي المنشأ	ژاراویبـــوون بـــەژەهری دەرونــی زا، ژاراویبــوونی خۆیەکی (ناوەکی)
Exogenous t.	تسمم خارجی المنشاء	ژاراویبــوون بــە ژەهــری دەرەکی: بەو ژارانەی کـە لەگـــەڵ خواردەمـــەنی وەردەگیرێن
Toxin	ذيفان، توكسي	تۆکــسین، ژاریــن: هــەچ ماددەیــەك لەسەرچاوەی

		میکرۆبی، ڕووەکی یان زیندەکی کە ژاراوی بێت
Toxin – antitoxin	ذیفان – ترياق	ژەهر – دژەژەهر، تۆکسین – ئەنتی تۆکسین: تۆکسین و ئەنتی تۆکسین وەناق بەجۆرێکی هاوکێشی تێکلاو کراون ئەم تێکەڵاوەش بۆ کوتان دژی وەناق بەکاردەهێندرێت هەروەها پێی دەوترێ T . A . T وەیان T . –A Mixtur
Toxinemia	ذيقنة الدم، تسمم الدم الذيقاني	تۆکسینە ژەهراویبوونی خوێن، تۆکسینیمیا
Toxinic	ذيفاني	تۆکسینی، پەیوەندی تۆکسین
Toxinosis	داء ذيفاني	دەردی تۆکسینی: هەچ بارێکی ناساغی کە لە بوونی تۆکسینێك لە ناو لەشدا پەیدا ببێت
Toxo-,	سابقة تدل على العلاقة بالذيفان أو السم	پێشبەندێکە، مانای پەیوەندی بە تۆکسین یان ژەهرەوە نیشان دەدات
Toxoid	تكسويد	تۆکسۆید: ماددەیەکە لەکار کردن لە تۆکسین بە هۆی فیزیایی یان

		کیمیاییــــەوە پەیـــدا دەبێـــــت، تۆکــــسۆید ژەهـــراوی نییـــە بـــەڵام تایبـــــەتی دژەجینــــی تۆکـــسینی (antigenic) هـــەردەمێنێت، بـــەزۆری تۆکـــسۆید بـــۆ بـــەرگری کـــردن دژی نەخۆشـــی بـــــەکار دەهێنـــــدرێت بەتایبـــەتی نەخۆشـــی وەناق و کۆپانە
Toxonosis = toxinosis		
Toxophil, toxophile	أليف التكسينات	تۆکسین بـاز، تۆکسینباز، ژارباز
Toxophore	حامل (ناقا) السموم	ژار هـەڵگرە: ئـەو کۆمەڵـە گەردیلەیـــە لـــە گـــەردی تۆکـــسین، ئـــەگلۆتینین... هتـــددا کـــە کـــاری جـــۆری پێك دەهێنن پـاش ئـەوەی گـــەردەکان بەباشـــی لـــە لایــــــــــــــــەن (Haptophore)ەکانــــەوە ڕاگیر دەکرێن
Toxophorous	حامل (ناقل) السموم	ژار هەڵگرە، ژارگوێزەوە
Toxoplasma	المصورات الذيفانية	تۆکـــسۆپلازما: جـــۆرە مشەخۆرێکە لـە هەنـدێ

		خانەی ناوپۆشی زۆر لە شـــــــیردەرەکان و باڵندەکانـــــدا هـــەن هـــەروەها دەڵــێن لــە مرۆڤیشدا هەن
Toxoplasmosis	داء المصورات الذيفانية	دەردە تۆکـــــــسۆپلازما، تۆکـــــــــسۆپلازموز: تووشـــبوون بـــە، یـــان بارێکی نەخۆشییە پەیدا دەبێـــت لـــە، هـــەبوونی گیانلەبـــەری لـە جنـسی toxoplasma لـــە نـــاو لەشدا
Toxuria = uremia	تسمم بولي	ژارە میـــــزێ: میـــــزە ژاراویبوون
Trabecula	حاجزة، حويجز	لەمپـەرۆك: جـۆرە بەنـد یـــــان کاپـــــسووڵ (ی ئەنـــدامێك)ەوە درێـــژ دەبێت بۆ (دەچێتە) نـاو مـــاددەی ئەندامەکـــەی ناوی، لەمپەری بچووك
Trabecular	حويجزي	لەمپـــەرۆکی: پەیوەنـدی لەمپەرۆکێك
Trabecula cerebri	حويجزة دماغية	مێشکە لەمپەرۆك
Trabecula cinerea	حويجزة سنجابية	بـــــۆرە لەمپـــــەرۆك، لەمپەرۆکـــە ســـنجاوی، بۆرەیـــان نەرمـــە یـــان ناوەندییـــە گەیەنـــەری مێشك
Tracer	متتبع، مقتف	شـوێن دۆز، بەدواداچـوو،

		شوێنپێ هەلگرە
Radioactive tracer	متتبع مشع	شــوێندۆزە تیــشکنە، هاوتایــەکی تێــشکدەر (radioactive isotope)ی تــوخمێکی کیمیاییــە کــە دەکرێــت بکرێتــە نــاو لەشــی کەســێکەوە و چــونێتی بڵاوبوونەوە و هاوبەشی لــــە کــــردارە بایۆلۆجیەکانــدا شــوێن بکــەوترێ. هاوتــا تیــشکدەرەکە لەگــەڵ تــوخێمێکی خۆرســکدا دەدرێــت بــە کەسێك لــە توخمەکــە جیــا نابێتــەوە لەبەرئــەوە بــەهۆی ژمێرۆکێکــــی وەك (گاریگــەر – مۆللــەر)ەوە شــوێن هەڵــدەگیرێت و هــەڵس و کــەوتی دەزانرێت
Trachea	الرغامي	بۆریی هەوا
Tracheal	رغامي	پەیوەندیـدار بـە بـۆریی هەواوە
Trachealgia	وجع الرغامي	ژانی بۆری هـەوا، بـۆریی هەوا ئێشە

Tracheitis	التهاب الرغامي	هەوكردنی (سووتانەوە)ی بۆریی هەوا
Trachelo-,	سابقة بمعنى عنقي	پێشگرێكە بەمانای پەیوەندی مل یان پێكهاتوویەكی وەك مل
Tracheloclavicu loris	العنقية الترقوية	ماسولكە و مل چەلەمەیی: ماسولكەیەك هەندێ جار هەیە
Trachelcyllosis = torticollis	القصر، الصعر، الأجل	وەرگێڕان، وەرچەرخاندن
Trachelo cystitis	التهاب عنق المثانة	هەوكردنی ملی میزلدان
Trachelodynia	وجع التبة (العنق)	مل ئێشە، ژانە مل
Trachelopexy	تثبيت عنق الرحم	چەسپاندنی ملی پسدان (منالدان)
Trachelorrhaphy	رفو (خياطة) عنق الرحم	دروونەوەی ملی پسدان (منالدان)
Trachelotomy	شق عنق الرحم	هەلدرینی ملی پسدان (منالدان)
Tracheo-,	سابقة بمعنى الرغامي	پێشگرێكە بەمانای پەیوەندی بۆریی هەوا
Tracheobronchial	رغامي قصيبي	بۆڕی و بۆڕێچكە هەوایی (بابی)
Tracheobranchitis	التهاب الرغامي والقصب	هەوكردنی بۆڕی و بۆڕیچكەكانی هەوا (با)
Tracheobroncho scopy	تنظير الرغامي والقصبيات	هەناوبين سەيركردنی بۆڕی و بۆڕیچكەكانی هەوا (با)

Tracheoesophageal	رغامي مريئي	بـۆری هـەاو سورێنـچك، پەیوەندی بـۆڕی هـەوا و سورێنچك
Tracheolaryngeal	رغامي حنجري	بـــــــۆری هــــــەواو قۆڕقۆڕاگەیی
Tracheolaryngotony	شق الرغامي والحنجرة	هەڵدڕینی بـۆریی هـەواو قۆڕقۆڕاگە
Tracheomalacia	لين الرغامي	نەرمبوونی بۆریی هـەوا، نەرمـــــەبۆری هــــەوا: نەرمبوونی کرکڕاگەکانی بۆریی هەوا
Tracheophony	صوت الرغامي	دەنگی بۆریی هـەوا: ئـەو دەنگــەی بــە بیــستەکی پزیـــــشکی بــــــەرگوێ دەکــەوێت کــە لەســـەر بـۆریی هـەوا دادەنـدرێت و لەکاتی هەناسەداندا
Tracheorrhagia	نزف رغامي	خـوێن بـەربوونی بـۆریی هـەوا، خـوێن لـە بـۆریی هەوا هاتن
Tracheo rrhaphy	رفو (خياطة) الرغامي	بۆریی هەوا دروونەوە
Tracheoscopy	تنظير الرغامي	هــەناوبین ســەیرکردنی بۆری هەوا
Tracheostenosis	تضييق الرغامي	تـــــەنگ (تەســــــك) بوونـەوەی بـۆریی هـەوا: بــــــەکرژبوون یــــــان هاتنەوەیەك

Tracheotomy	شق الرغامي	هەڵـــــدڕین (کــــون تێکردن)ی بـۆڕیی هـەوا: کـونێکی دەسـکرد کردنـە بۆڕی هەوا
Trachitis	التهاب الرغامي	هەوکردن (سووتانەوە)ی بۆڕی هەوا
Trachoma	تراخوما، حثر	تەراخۆما، بۆخۆی
Trachomatous	تراخومي، حثري	تەراخۆماوی، بۆ خۆیی
Track	مسار، أثر	ڕێـــرەو، شـــوێن: ئـــەو ڕێگایـــــەی شـــــتێك بەســـەریدا دەجووڵێـــت یـان ئـەو شـوێنەی جێـی دەهێڵێـــــــــــــــت بەجووڵانەوەکەی
Tract	مسلك، حزمة، جهاز، قناة	ڕێبـــاز، گـــورزە، ڕشـــتە، کۆئەندام
Alimentary tract = digestive tract	قناة الغذاء، مسلك غذائي	خۆراکــەڕێ، خۆراکــەڕۆ: ئـەو ڕێبـازەی لەدەمـەوە دەسـت پـێ دەکـات و لـە کۆمـــەوە دوایـــی دێـــت بریتییـە لـە سورێنـچك، ئاشك لەگەڵ ڕیخۆڵەکان
Biliary tract	المسالك الصفراوية	ڕێبـــازی زەرداو، زەرداوە ڕۆ
Accending tract	الحزمة الصاعدة	گـــورزەی (هەڵـــچوو): گـورزە ڕەگێکـە لـە پـەتی بڕبــڕەدا بــەرەو مێــشك (impulse) دەبات

Cerebellar tract	الحزمة المخيخية	گورزەی مێشکۆڵە
Cerebelospinal t.	الحزمة المخيخية النخاعية	گـــورزەی مێـــشکۆڵە و دڕکە مۆخ
Cerebrospinal t.	الحزمة المخية النخاعية	گـورزەی مێـشك و دڕكـە مۆخ
Descending tract	الحزمة النازلة	گورزەی (داچوو)
Digestive tract = alimentary tract	الجهاز الهضمي	کۆئەندامی هەرس
Gastrointestinal t.	القناة المعدية المعوية	ڕێبـــــازی ئاشـــــك و ڕیخۆڵەیی
Genitourinary t.	الجهاز البولي التناسلي	ڕێبـــازی زاوزێ و میـــز، ڕشتەی میز و زاوزێ
Motor tract	الحزمة الحركية	گورزەی بـزوێن: گـورزەی ڕێبازی دەمارە بزوێن لـە مێشکەوە بۆ ماسولکە
Pyramidal tract	الحزمة الهرمية	گـــورزەی پۆپتیـــژی: زاراوێکە داندراوە بۆ ئەو ڕیشاڵە دەمارانەی کەلە
Respiratory tract	الجهــاز التنفــسي، المجــاري التنفسية	ڕشـــــتەی هەناســــە، هەناسەڕۆ
Sensory tract	الحزمة الحسية	گـورزەی هەسـت: هـەچ گـــورزە دەمارێـــك کـــە هانـــــدەر (inpulse)ی هەستی بگەیەنێت
Urinary tract	الجهاز البولي	ڕشتەی میز
Traction	سحب، شد	ڕاکێشان، کێشان

Axis traction	سحب محوري	ڕاكێـــشانی تـــەوەرەیی: ڕاكێـشان لەسـەر تـەوەرە یـان سـەمتی ڕێبازێـك وەك ڕاكێـــشان بـــەناو لەگەنەدا
Elastic traction	سحب مطاطي	لاستیكە ڕاكێشان
Skeletal traction	سحب هيكلي	ڕاكێـشانی ئێـسكبەندی: بـــەهۆی تـــەل و دەرزی تایبەتییەوە كەلە سـەری ئێسكە درێژەكان چەسپ دەكرێـــت ڕاســـتەوخۆ ڕاكێشانی ئێسكەكە
Weight traction	سحب ثقلي	ڕاكێـــشان بەقورســـی (سەنگ و بەرد)
Tractor	جرار	ڕاكێشەر (ڕاكێش)
Tractotomy	قطع الحزمة	گـورزەی بـڕین: بڕینـی گورزە ڕیشالێكی دەمـاری ڕشتەیی
Tragus	١- وتر (ة) الأذن ٢- شعرة من الشعرات الأذنية (في مدخل الأذن)	١- سنگی گوێ ٢- موویەك لە مووەكانی گوێ (لە گورزە – كونی گوێدا
Train	١- يمرن، يدرب ٢- قطـار (تتـابع مـستمر للأشياء أو للحوادث)	١- مەشـــق پـــێ كـــردن، وەرزاندن، فێركردن ٢- قـەتار (یەكبینـە شـت یـــان ڕووداو بـــەدووی یەكـــــدا هـــــاتن وەك بەتاڵكردنـــــەوەی وزەی كارەبـــایی موگناتیـــسی discharges of electric) (or magnetic energy

Trait	سجية	ڕەوش، تایبـــــــەتێکی سروشـــــتی (خاصــــیة طبیعیة)
Tragector	مـسبار: آلـة لتحديـد موضـع الرصاصة في جرح ناري	پــشکنە: ئامێرێکــە بــۆ دیـــــاری کـــــردن و دۆزێنــــەوەی شــــوێنی گوللەیەك لەناو برینداا
Trance	غشية	وڕی، کاســی: خــەوێکی قـووڵ یـان نائاسـایی کـە بـە ئاسـانی نەخۆشـی لێ بە ئاگا ناهێنرێتەوە
Hypnotic trance	غشية تنوعية	خەوە وڕی، خەوە کاسی: خــــەوێکی قـــــووڵی دەستکرد
Hysterical trance	غشية هيسترية	هیــستریا وڕی: خــەوێکی قووڵــە وەك نیـشانەیەك لە نیشانەکانی هیستەریا دەردەکەوێت
Tranquilize	يهدي، يسكن،	ئارامکردنــــەوە، هــێمن کردنەوە
Tranquilizer	مهدئ	ئارامکـەرەوە: بەتایبـەتی دەرمانێــك کــە ئــارامی دەمار دەدات
Trans -	سـابقة بمعنــى بــين، عــبر، خلال	پێــــشگرێکە بـــــەمانای بەناو..، لەناو..،
Transamination	نقل الأمينات	ئـــــەمین گواســــتنەوە: گواسـتنەوەی کۆمــەڵێکی (ئـەمینو) یـان زیـاتر لـە ئامێتەیەکـــــەوە بـــــۆ

		یەکێکی تر. بەر گواستنەوەی شوێنی کۆمەڵە (ئەمینۆ) یەك لە ئامێتەیەکدا بۆ شوێنێکی تر هەر لەو ئامێتەیەدا
Transanimation	انعاش الوليد	کۆرپە بووژاندنەوە: ئەو کۆرپەلە نوێ زایانەی کە هەناسە نادەن، دەهێندرێنەوە سەرخۆ دەبووژێندرێنەوە بە هەناسە پێدان، گۆشکردن
Transduodenal	عبر العفج	بەناو دوازدە گرێدا
Transection	القطع، مقطع عرضي	قرتاندن، بڕین، پانە برگە
Transfer	نقل	گواستنەوە، گوێزانەوە
Transference	نقل	گواستنەوە، گوێزانەوە
Transfixion	بتر	پەلکردن، بڕینەوە
Transforation	ثقب الجمجمة	کاپۆڵ کونکردن: کونکردنە کاپۆڵی کۆرپەلەی ساوا
Transformation	تحول	گۆڕان: گۆڕانی شێوە یان پێکهاتن، گۆڕین لە شێوەیەکەوە بۆ شێوەیەکی تر

Transformer	محولة	بگـۆڕ، (ترانـسفۆرمەر): ئامرازێکـە بـۆ گـۆڕینی وزەی کارەبـا لـە جـۆرە ڤۆڵتییـەك و لـوزە و (تەزوو)یەکەوە بۆ وزەی کارەبـایی لەسـەر جـۆرە ڤۆڵتیـەت و لـوزەو (تەزو)یـەکی تـر بـەهۆی ناوەنـدی وزەی موگناتیـسییەوە بـەبێ جووڵەی میکانیکی (واتـا بە موگنەکار)
Stop-up tr.	محولة رافعة	نزمـەگۆڕ، بگـۆڕی نزمکـەرەوە: ئـەوەی بـۆ نزمکردنەوەی ڤۆڵتیـەتی لۆڵتیەتی لوزەو (تـەزو)ە بنـچینەییەکە بـەرزە گـۆڕ، بگـۆڕی بـەرز کەرەوە: ئەم جۆرەش بـۆ بەرزکردنـەوەی ڤۆڵتیـەتی لـوزەو (تـەزوو)ە بنـچینەییەکە بەکاردەبرێت
Transfusion	نقل الدم	خـوێن پێـدان، خـوێن تێکـردن یـان خـوێن گواستنەوە: ١- گواستنەوەی خوێن بـۆ

		ناو خوێنهێنێك ٢- خوێن، خوێ ئاوك یان شلەیەكی تر كردنە ناو خوێندانێكی لەشەوە ٣- شلە لە دەمارێكەوە كردنە دەمارێكی تر
Direct transfusion immediate trans	نقل الدم المباشر	خوێن گواستنەوەی ڕاستەوخۆ: لە كەسێكەوە بۆ كەسێكی تر بێ ئەوەی بهێلرێت هەوا لە خوێنەكە بدات
lndirect transfu. mediate trans.	نقل الدم الغير المباشر	خوێن گواستنەوەی ناڕاستەوخۆ: بە تێكردنی خوێنی لەوە پێش دەرهێنراو و لەقاپدا بەجۆری تایبەتی هەڵگیراو
Exchange transfusion replacement tran.	استبدال الدم	خوێن گۆڕین: لە هەمان كاتدا خوێن لێ وەرگرتن و گواستنەوەی (تێكردن)ی خوێنی بەخشراو (وەرگیراو) ئەم ڕێگەیە بەكاردەهێندرێت بۆ ساوای تازە بوو، تازەزاو، كە دووچاری نەخۆشی

		(Erylhroblustosis)ن لەگەڵ ئەو نەخۆشانەی دووچـــاری یوریمیـــای سەختن
Transiliac	بين الحرقفتين	ناو كلۆتان: لە نێوان یان لـەناو هـەردوو ئێـسكی كلۆتدا
Transilumination	المعاينة الشغوفية	بەرگـــە تێـــڕوانین: ڕوونـــاكی بـــردن (تێپەڕانـــدن) بـــەناو شانەكاندا بـۆ مەبەستی تێ ڕوانین (فحص)، ئـەو شـتەی لێـی دەنۆڕدرێـت دەشـێت بكەوێتـە نێـوان سەرچـــــاوەی ڕووناكییەكەو لێ نـۆڕەوە (فاحص)
Transischiac	انتقالي	ناوسمتـــان: لـــەنێوان هـــەردوو ئێـــسكی سمتدابوون
Transitional	انتقالي	گواستنەوەیی
Translation	نقل، انتقال، ترجمة	گواسـتنەوە، گوێزانـەوە، پاچڤە وەرگێڕان
Translocation	تبديل الموقع، تحول	شـــوینگۆڕكێ، گـــۆڕان: گواسـتنەوە (بـردن) بـۆ شوێنێكی تـر، جێگۆڕكێ پـــێ كـــردن، جـــێ گواستنەوە

Translucent	نصف شفاف	لێڵ، نیمچە ڕوون
Transmigration	هجرة	کــــــۆچ (کـــــــردن)، ئــاوارەبوون: کۆچــکردن، ئــاوارەبوون یــان گــەڕان بەناو... دا وەك هی گەڕ یــان خڕۆکــە ســپییەکەی خـــــوێن، بنـــــــوارە diapedisis
External trans – migration	هجــرة خارجيـــة: هجـــرة البويضة من المبيض الى قنـاة البــيض المقابــل دون المــرور عبر داخل الرحم	دەرە کـــــۆچ، کۆچـــــی دەرەکــی: کــۆچ کردنــی گـــەرا (هێلکـــە) لــــە گەرادانەوە بـۆ گـەرا ڕۆی بەرامبـــەر بـــێ ئـــەوەی بــەناو منداڵدانــدا گــوزەر بکات
Internal trans-migration	هجـــرة داخليـــة: هجـــرة البويـضة عـبر قنـاة البـيض الـصحيحة وعــبر الــرحم الى داخل قناة البيض المقابلة	نـــاوە کـــۆچ، کۆچـــی نـــاوەکی: پێپـــەڕبوونی گــەرا (هێلکـــە) بـــەناو گــەراڕۆی تایبەتیـــدا و بـــەناو منداڵدانــــدا بـــۆ گەڕاڕۆی بەرامبەر
Transmissible	منتقـل، سـار، قابـل الانتقـال أو للنقل	گواســتەنی: دەشــێت لــە یەکێکەوە بگـات بـە، یـان بگوێزرێتــــــەوە بـــــۆ، یەکێکی تر
Transmission	انتقال	گواستنەوە، ڕۆیشتن
Transmutation	تحويل، تحول	گۆڕین، گۆڕان

Transnormal	فوق السوي	پــتر لــه ئاســایی، زۆور ئاسایی
Transorbital	عبر الحجاج	پەناو کالانەی چاودا
Transparent	شفاف	ڕوون
Transparietal	عبر الجدار	بەناو دیواردا
Tarnsperitoneal	عبر الخلب، عبر البريتون	بەناو پەریتۆندا
Transpiration	نتح	ئـــاو دەردان: كـــرداری گردنـــه دەرەوەی شـــله بەناو پێستدا
Pulmonary tran.	نتح رئوي	سییه ئـاودەردان، هـەلمین لــه ســییەوە: دەردانـــی هەڵم لـه خوێنـەوە کـاتی سورخواردنی بەناو سیدا
Transplacental	عبر السخد	بەناو ئاوەڵدا
Transplant	يغرس، غرسة	چـــــاندن، ناشـــــتن، چەقاندن: ١- گواسـتنەوەی شـانه لـه بەشـێکەوە بـۆ بەشـێکی تر ٢- ئـــەو شـــانەیەی گوێزراوەتـــەوە بـــۆ پەیوەنـدی کــردن یــان چــەقاندن لــه بەشــێکی تــری لەشــەکه یــان لــه کەسێکی تردا

Transplantation	غرس	چەقاندن: پەیوەند کردن (grafting)ی شانە لەهەمان کەسدا کە لێی وەرگیراوە یان لە کەسێکی تردا
Autoplastic tr.	غرس ذاتي	خۆ چەقاندن، پەیوەند کردنی خۆیەکی: پەیوەند کردنی شانە لە شوێنی جیاوازدا لەهەمان کەسدا
Heteroplastic t.	غرس مغاير	جیا چەقاندن، پەیوەند کردنی جیاواز: پەیوەند کردنی شانە لە نێوان کەسانێکدا کە لە جۆر (speeis)ی جیاوازن
Heterotopic t.	غرس مغاير الموضع	چەقاندنی (پەیوەند کردنی) شوێن جیاواز پەیوەند کردنی شانە لە شوێنێکی جیاوازدا لەوەی لێی وەرگیراوە لە وەرگردا (neepoenl)
Homoplastic tr. = isoplastic tran	غرس مجانس	چونیەکە چەقاندن، پەیوەند کردنی هاوجۆر: پەیوەند کردنی شانە لە نێوان کەسانی هاوجۆردا
Homotoyic tr.	غرس مجانس الموضع	هاوشوێنە چەقاندن، هاوشوێن پەیوەند کردنی شانەی وەرگیراو بۆ شوێنێکی یەکسان لە وەرگردا

Syngensio plastic trans.	غرس القربى	خزمــــه چـــــەقاندن: پەیوەنـــدکردنی شـــانە چـــــەقاندن لـــــەنێوان کەســـــانی خزمـــــی هــــاوجۆردا وەك لـــــە دایکــەوە بــۆ منالّەکــەی یان لە براوە بۆ خۆشك
Tendon transplantation	غرس الوتر	ژێ چەقاندن: برینکاری پەیوەنــــــــــدکردنی پارچـــەیەك لـــە ژێتـــی ماسولکەیەکی دروست بە ژێتــــی ماســـولکەیەکی شەپلە دارەوە
Xenoplastic tr.	غرس الغریب	چــەقاندنی بیــانی (دوو ڕەگ) پەیوەنـــــدکردنی شـانە لـە نێـوان کەسـانی ڕەگەز جیاوازدا
Transpleural	عبر التجويف الجنبي	بــەناو پلــووردا: بــەناو بۆشایی پەردەی سیدا
Transport	نقل، سـفينة (بـاخرة) لنقـل الجنود أو المعدات العسكرية	گواســـتنەوە، کەشـــتی گواستنەوەی سەرباز، یان تفاقی سەربازی
Transposition	تبدل الوضع (المكان)	جێگۆڕکێ، شوێن گۆڕان: ١- گـــــۆڕانی جێـــــی ئەنــــدامێك بــــۆ لای بەرامبەر ٢-

Transsacral	عبر العجز	بەناو یان بەسەر پاشڵدا (سمتە جوڵەدا)
Transseptal	عبر الحاجز	بەناو بەربەستدا، لەوبەری لەمپەر
Transthoracic	عبر الصدر	بەناو سنگدا
Transudate	يفرز	دەردەدات: هەچ ماددەیەك كە بە ناو پەردەیەكدا گوزەری كردبێت
Transudation	إفراز	دەردان: تێپەڕین (گوزەركردن)ی سیرۆم یان تراوی تر بەناو پەردەیەكدا
Transurethral	عبر الأحليل	بەناو میزەڕودا، لەڕێی میزەڕۆوە
Trans vaginal	عبر المهبل	لە كێلكەوە، لەڕێی كێلكەوە
Transversalis	العضلة المتعرضة	پانە ماسولكە، ماسولكەی پانەكی: پانەوپان لەسەر تەوەرەی درێژی لەش
Transverse	مستعرض: متوضع عموديا على المحور الطولي لقسم ما	پانە، پانەكی: ئەستوونی كەوتووە لەگەڵ تەوەرەی درێژی پارێك
Trans vesical	عبر المثانة	بەناو میزڵدان (میزدان)دا

Transvestism	انحــــراف ارتـــداء ملابـــس الجنس المقابل، الأيونية	لادانـی پۆشـاکی ڕەگـەزی بەرامبـــــەر پۆشـــــین، ئیـــــۆنیزم: لادانێکـــــی ڕەگـــــەزی (انحـــــراف جنـــسی)یــە نیـشانەکانی ئـارەزووی بـێ پایانـە بـۆ لەبەرکردنی جلوبەرك و قبوولکردن بە ئەندامێك لــە ڕەگــەزی بەرامبـــەر هـــەروەها بـــەم لادانـــە دەڵـــــێن (cross dressing) و (eonism)
Transvestite	المنحــرف بأرتـــداء ملابـــس الجنس المقابل	ئیۆنی، کەسێك دووچاری ئـەو لادانــە ڕەگەزییــەی سەرەوە بوو
Trapezium	المربـع المنحـرف: احـد عظـام رسخ اليد	ئێسکی لارە چوار گۆشە
Trapezius-muscle	المربعـــة المنحرفـــة: احــدى العضلات	ماســــولکەی لارە چـــوار گۆشە
Trapezoid	شبه المنحرفة	ماســــولکەی لا چـــــوار گۆشەیی
Trauma	اصابة، شدة: جرح أو أذى	تووشبوون، ئەنگاوتن
Birth trauma	اصـابة ولاديــة: اذى يــصيب الطفل أثناء أو بسبب الولادة	زانە توشبوون
Psychic trauma	اصـــابة نفـــسانية: صـــدمة عاطفية تترك أثرا مستدعيا في العقل وخاصة في اللاشعور	دەروونە تووشبوون

Traumatic	اصابي، شدي	تووشبوویی، ئەنگاوتەیی
Traumatism	اصابة، جرح	تووشبوونێتی، برینداری
Traumato-,	سابقة، تدل على العلاقة بالأصابات أو الشدة أو الجروح	پێشگرێکە، بە واتای پەویەندیدار بە تووشبوون و ئەنگاوتن و بریندااربوون
Traumatology	علم الجروح والرضةضي، علم الأصابات الرضية	برینزانی
Travail	ولادة، وضع	منالبوون، زایین، لە دایکبوون
Treacle	دبس	دۆشاو
Treatment	علاج، معالجة، دواء، مداواة	چار(ە) کردن، دەرمانکردن، چار (ە)، دەرمان:ئەو هۆیانەی بەکاردەهێندرێت بۆ چارەکردنی نەخۆشی یان نەخۆشی
active treatment	معالجة فعالة	چار (دەرمان)ی کارا یان کاریگەر، چاری کاریگەر
Causal treatment	معالجة سببية	هۆچارە، چارەوکردنی هۆیی: ئاراستە کردنی چارە بۆ لابردنی هۆی نەخۆشییەکە، چاری هۆیی

Canservative tr. = expectant tr.	معالجة تحفظية	پارێزەچارە، چارەكردنی نـــوارڕ: ئـــەو جـــۆرە چـارکردنەیە كـە پیـاو بەتـەواوی تێیـدا چاوە نـوارە بـە بـێ پێویـستی تـەواو چ جـۆرە جـۆرە دەســـتكاری تیـــاكردن (دەست لێدان)ێـك ناكات چارەی چاوەنوارڕ
Curative treatment	معالجة شافية	چـــارەكردنی چـــاك كەرەوە: چارە كردنێكی كـارا بـۆ بنـەبڕكردن و چـــاك كردنـــــەوەی نەخۆشـــیەكەیە چـاری چاك كەرەوە
Anpiric treatment	معالجة عرفية	چـارەكردنی ئـەزموونی (دابـی): چـاركردن بـەو هۆیانـەی كـە ئـەزموون پیشانی داوە كە بە كەڵك بن. ئەزموونە چارە
Medical treatment	معالجة طبية	چـــارەكردنی پزیـــشكی، چارەی پزیشكی
Medicenal treatment	معالجة دوائية	چـــارەكردن بـــەدەرمان: ئـــەو جۆرەیـــە كـــە بـــە زۆری بـــە بـــەكارهێنانی دەرمـــان پێـــك دێـــت، دەرمانكردن

Palliative treatment	**معالجة ملطفة**	**چـــارەکردن بـــەهێمن کردنەوە: ئەوەیە کە بۆ کەمکردنـــــەوەی ژان و سووك کردنی ناڕەحـەتی دەکرێـت نـەك بـۆ چـاك کردنەوە و بنبڕکردن**
Preventive treatment	**معالجة وقائية**	**چارەکردن بە پارێزگـاری کـــردن: لــەم جـــۆرە چارەکردنەدا مەبەست و ئامـــانج پاراســـتنە لـــە داکـەوتنی نەخۆشـی یـان قەدەغـــــەی بـــــوونی نەخۆشی کردن**
Specific treatment	**معالجة نوعية**	**جۆرە چارە، چارەکردنی جـۆری، چـارەی جـۆری: چـــــارەکردنێك کـــــە بەتایبەتی داهـاتووە یـان دانــــدراوە بــــۆ ئــــەو نەخۆشـــــیەی چـــــارە دەکرێت**
Supporting treatment	**معالجة داعمة**	**کۆمەکـە چـارە، چـارەی ڕاگــر: ئەوەیــە کــە بــە زۆری ئاڕاستەی ڕاگرتنـی هێـــــزی نەخۆشـــــەکە دەکرێت**
Surgical treatment	**معالجة جراحية**	**چـــــارەی برینکـــــاری: ئەوەیـــــە کـــــە هـــــۆی برینکاری تێدا بەکاردێت بە زۆری**

Symptomatic treatment = expectant treatment	معالجة اعراضية	نیشانه چاره، چارەی نیشانەکان
Tredeco phobia	رهاب (رهبة الثلاثة عشر	سێزده ترسێ، ترسی سێزە: ترسی نەخۆشی لە ژمارەی سیازده
Tree	شجرة	درەخت
Bronchial tree	الشجرة القصبية	درەختی هەوا بۆری: بۆری هەواکان و لقوووو پەلەکانیان
Trematoda	المثقوبات	کونکراوەکان: پۆلێکە لە پانەکرمەکان کە کرمی جگەر و کرمی شریتی و کرمی بلهارزیا نموونەی ئەو کرمانەن
Tremble	يرتعش، يرتجف	لەرز، لەرزە، لەرزین
Tremor, Trembling	شلل رجفاني (ارتعاشي)	شەپلە لەرزۆکی: دەردێکی کوشندەیە مەڕ و مالأت و ئاژەڵ تووشی دەبن، لەڕو لاواز دەبن و لە پڕ بەلادادێن. ئەو کەسانەی کە شیری ئەم مەڕە نەخۆشانە دەخۆنەوە توشی ناساغییەك دەبن کە پێی دەڵێن نەخۆشی شیر (milk siltness) کە هەندێ جار کوشندە دەبێت

Tremor	رعشة، ارتجاف، رجفة	لەرزە: لەرزین یان لەرزە لەرزێکی نەویستەی تەن
Coarse tremor	الرعشة البطيئة	لەرزەی هێواش: ئەوەیە کە لەرینەوەکانی لەسەر خۆن
Continuous tr.	رعشة مستمرة	لەرزەی یەکبینە
Tremor cordis	خفقان القلب	دڵە کوتێ، دڵە لەرزێ، لەرزەی دڵ
Fibrillory tremor	رعشة ليفية	ریشاڵۆکە لەرزە: لەرزەیەکی وردی ڕێکوپێکی کە لە کرژبوونی یەك لە دواییەکی ماسولکە ریشاڵۆکەکان، لەرزین
Fine tremor	رعشة دقيقة	وردە لەرزە ئەو لەرزەیە کە لەرەکانی خێرا (بەلەز)ن
Forced tremor	رعشة قسرية	زۆرە لەرزە، لەرزەی زۆرە ملێ: جووڵەیەکە دوای ویستە کردارێك هەر دەمێنێت
Intension tremor	رعشة قصدية	مەبەستە لەرزە، لەرزە مەبەستی: ئەو لەرزەیە کە پەیدادەبێت یان توندتر دەبێت کە جووڵەیەکی ویستە دەست پێ دەکرێت یان تەمای دەست پێ کردنی دەبێت

Intermittent tr.	رعشة متقطعة	پـــچڕه لـــەرزه، لـــەرزه پچڕپـــچڕ: لــه شــەپڵەی نیوەییـدا دەبینـرێت یـان لـــــەكاتی خـــــەریكی جووڵەیـــەكی ویـــسته كردن بوون پەیدا دەبێت
Kinetic tremor	رعشة حركية	بزوێنــه لـەرزه، لـەزرەی بـــزوێن: لـــه پەلێكـــدا پەیـــدادەبێت لـــەكاتی جووڵەی كارادا
Tremor lingual	ارتجاف اللسان	زمـان لـەرزین: لـەرزەی زمـــــان: وەك لـــــه ئەمكهۆلیزم و گرانەتێـدا بەر چاو دەكەوێت
Tremor optophagorn-	رعشة مدمني الأفيون	لەرزەی تلیاككێشان
Passive tremor	رعشة منفعلة	لـەرزه: ئـەو لەرزەیەیـه كه تەنیا كه نەخۆشـەكه لــه كــاتی پــشودانداپه پەیدادەبێت
Sanile tremor	رعشة شيخية	پیره لەرزه، لەرزەی پیری
Volitional tremor	رعشة ارادية	ویـسته لـەرزه، لـەرزەی ویـــــسته، لـــــەرزەی خۆویست: لەرزینی گشت لـەش لـەكاتی ئـەركێكی ویـــستەدا ئەمـــەش لـــه نەخۆشـــی (multiple selerosis) دادەبینـرێت

Tremulons	رعشي، راعشي	لەرزۆك، لەرزانەیی
Trend	ميل	ئارەزوو، مەیل، سەمت
Trepidation	١- ارتعاش، إهتزاز، ٢- قلق عصبي وخوف	١- لەرزین، لەرینەوە ٢- تــــرس و پەرێـــشانی (عەصەبی)
Treponema	اللولبيات	لوولـــــە باكتریاكـــــان، (ترێپۆنێما)
Treponema pallidum	اللولبيات الشاحبة	لوولـە باكتریـا کاڵـەکان: ئـــەوە دەبنـــە هـــۆی نەخۆشی سیفلیس
Treponematosis	داء اللولبيات	دەردی لوولـــە باكتریـــا (باكتریا لوولەکان)
Tresis = perforation	ثقب	کون، کونکردن، سمین
Tri-,	سابقة بمعنى ثلاثي	پێشگرێکە، بـەمانای سـێ یان سێجار، (ترای)
Triad	١- ثلاثــي: أي عنــصر ثلاثــي التكافوا ٢- مجموعة ثلاثية	سیانی، سیانە ١- تـــــوخمی ســـــیانە هاوهێزی ٢- کۆمەڵێکی سیانی
Triage	تصنيف، فرز	پۆلێن، جویّ کردنـەوە و پۆلانــــــدنی ئـــــەو بریندارانـــــەی بـــــۆ خەســتەخانەی مەیــدان نێردراون
Triangle	مثلث	سێ گۆشە، سێ سووچ
Tribe	قبيلة، عشيرة	هۆز، تیرە
Tricellular	ثلاثية الخلية، مثلثة الخلايا	سێ خانە

Triceps	مثلثة الرووس، ثلاثية الرؤوس	سێ سەرە
Trichalgia	وجع الشعر	موو ئێشە، ژانی موو، مووە ئێشێ
Trichangiectasis	توسع الأوعية الشعرية، توسع الشعيرات	فراوانبوونی دەزوولە دەمارەکان، فراوانبوونی دەزوولەکان
Trichiasis	شعرة (العين)	مووی چاو
Trichinella	الشعريات، الديدان الشعرية	مووە کرمەکان، ترنجینێلا: ڕەگەزێکی مشەخۆری لە خێزانی تریخێنێلیدە لە دەزووە کرمەکاندا
Trichinellosis = trichiniasis = trichinosis	داء الشعريات	دەردی مووەکرم، نەخۆشی تریخێنا: نەخۆشی کرمی تریخێنایەکە بەهۆی خواردنی گۆشتی بەرازی باش نەکوڵاوەوە مرۆڤ تووشی دەبێت لە کاتێکدا گۆشتەکە تووشی ئەو کرم (trichinella spiralis) بووبێت لەسەرەتاوە نیشانەکانی ڕشانەوە، زگچوون ژانە زگ و تایە لەوەدوا جەمامبوون، ئاوسان و ژانی ماسولکە، تا، ئارەقکردنەوە لەگەڵ بێ خەوی نیشانەکانی ترین

Trichitis	التهاب بصيلات الشعر	هـــــەوكردنی ســــــەلكی مووەكان
Tricho-,	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بالشعر	پێــــشگرێكه بـــــەمانای پەیوەندیدار بەمووەوە
Trichobegoar	كرة الشعر	تۆپەڵــە (گلۆڵــە) مــو: لەناو ئاشك یان ڕیخۆڵەدا لـە تێـك ئـالآنی مـووی قوتــدراو و تۆپــەڵبوونی پەیدا دەبێت
Trichocephalus = trichuris	شعرية الرأس	سـەرموو: ڕەگەزێكـە لـە دەزووە كرم ناوی گۆڕاوە و ئێـــستا پێـــی دەڵـــێن trichvris
Trichoclasis	قصافة الشعر	مووقرچـۆكی، قرچـۆكی قژ
Trichoangiitis	التهاب الأوعية الشعرية	هەوكردنی موولوولەكان
Trichodynia	الم شعري	مووەژان، ژانـی مـو، مـوو ئێشە
Trichoesthesia	حس شعري	هەســـتی مـــوو، مـــووە هەسـت: ئـەو هەسـتەی مـرۆڤ دەیكـات كـە یـەكی لـە مووەكـانی بەرشـتێك دەكەوێت
Trichoglossia	تشعر اللسان، لسان مشعر	زمــــــانی مــــــوواوی: درێـــــژبوونی مەمیلــــە دەزووەكـانی سـەر زمـان بـە جۆرێـك كـەوا زمـان دەردەكــەوێت وەك بــە موو داپۆشرابێت

Trichoid	شعراني	شێوە موو، موو شێوە، لەموو دەچێت
Tricholith	حصاة شعر	بەردە موو: گلۆڵە مووی ڕەق هەڵهاتووی ناو ئاشك (گەدە)
Trichologia	نتف الشعر	موو هەڵكێشان: هەڵكێشانی لووی خۆ
Trichology	علم الشعر	مووزانی، زانیاریی موو: ئەوەی باس لە موو و نەخۆشییەكانی دەكات
Trichomonas	المشعرة	(تریكۆ مۆناس) ڕەگەزێكە لە یەك خانە مشەخۆرە قامچی دارەكان لە شێوە خانەیەكی هەرمێییدا هەڵدەكەون و هەر خانەی سێ قامچی لە پێشەوەیەتی لەگەڵ پەردەیەكی شەپۆلدەر و قامچییەكی كە بە دوای خۆیدا كێش دەكرێت، ئەم زیندەوەرە بەزۆری نەخۆشی بە باڵندە و گیانلەبەر دەگەیەنن و دەشێت ببنە هۆی ڕەوانی لە مرۆڤدا
Trichomoniasis	داء المشعرات	نەخۆشی تریكۆمۆناس

Trichomycosis	داء الشعر الفطري، فطر شعري	دەردە کەڕووی موو: هەچ نەخۆشییەکی موو لە کە مشەخۆرێکی ڕووەکی بێت
Trichopathy	اعتلال الشعر	دەردە موو، نەخۆشی موو
Trichophagy	بلع الشعر، اكل الشعر: عادة اعتادها بعض الناس	موو خواردن: خوو یان پیشەی موو خواردن کە هەندێك مرۆڤ گرتوویانە
Trichophyton	الفطور الشعرية	ترایکۆفایتۆن، دەزووە کەڕو: ڕەگەزێکە لە کڕو کە بریتی لە دەزووی پانی لقوپۆپدار لەگەڵ زنجیرەی سپۆر جۆرەکانی ترایکۆفایتۆن پەلاماری پێست نینۆك و موودەدەن
Trichophytosis	داء الفطور الشعرية	دەردی دەزوە کەڕو: نەخۆشی یان تووشبوونی کەڕووی ترایکۆفایتۆن
Trichorrhexis	قصافة (تقصف) الشعر	موو قرچۆکی، قرچۆکیی موو: دۆخێکە مووەکانی تێدا دەشکێن

Trichorrhexis nodosa	قـصافة (تقـصف) الـشعر العجرى	مووقرچۆكی گـرێ گـرێ: مووەكان گرێ گرێ دەبن وە لـە ئاسـتی گرێكانـدا بەئاسـانی دەشـكێن، بەزۆری ئـەم نەخۆشـییە دەداتە مووەكانی ڕیش
Trichosis	اعـتلال الـشعر: أي مـرض أو نمو غير اعتيادي في الشعر	دەردە مـوو: هـەچ نـەخۆشـییەك یـان درێـژبوونێكی نائاسـایی موو
Trichosporon	البوغات أو الأبواغ الشعرية	تریكۆسـپۆرۆن: ڕەگەزێكە لـە كـەڕوو كـە دەشـێت تووشـی مـوو ببێت (بەموو بگات)
Trichotillomania	هوس نتف الشعر	مووە هەڵكێشی، سـەودای (مانیا)ی موو هەڵكێشان: كەسـێك ئارەزوویـەكی نەخۆشی ببێت بۆ مووی خۆی هەڵكێشان
Tricuriasis	داء شعرية الذيل	نـەخۆشی كلكە مووینە
Tricuris (whipworm)	شعرية الذيل	كلـك مووینـە: ڕەگەزێكـە لـە دەزووە كـرم مـشەخۆرەكانی نـاو ڕیخۆڵە هـەروەها بـەناوی (قامـچیەركم)یـشەوە ناسراون (whipworm)

Tricipital	ثلاثـــي الـــرؤوس، متعلـــق ثلاثية الرؤوس	سێ سەر، پەیوەندی سێ سەر (ماسوولکە)
Tricuspid	ثلاثي الشرف	سێ چوکڵە، سێ نووك
Tricuspid valve	الصمام الثلاثي	زمانـــە (دەرچـــە) ســـێ پەڕە، زمانە سێانی
Trident tridentate	ثلاثي الأسنان	سێ ددانە، سـێ تـار، سـێ لکە
Trigid	ثلاثي الشقوق	سێ فاقە: سێ قلێش
Trigastric	ثلاثية البطون	ســـێ زگ (بوماســـولکە دەوترێت)
Trigeminal	توأمي ثلاثي	سێ جمکە، سـێبارە، سـێ جارە
Trigeminus trigem (nerve)	ثلاثـــي (مثلـــث) القـــوائم، العـــصب الـــوجهي الثلاثـــي العصب (الفحص) الخامس	ســـێ جمکـــە، ڕەگـــی پێنجـــەم، پێنجـــەمین کاپۆڵـــە ڕەگ، ڕەگـــی ڕوخسار
Trigeminy	الثلاثية، حالة حصول ثلاثة اشياء في وقت واحد خاصة ثلاثـــة نبـــضات ســـريعة ومتلاحقة	ســـیانەیی، هەڵکـــەوتن بەســـــیان ســـــیانی بەتایبـــەتی لێـــدانی دڵ سێ سێ و خێرا بـەدووی یەکدا
Trigonal	مثلثي	سێ گۆشـەیی: پەیوەنـدی ماوەیەکی سێ گۆشە، سێ گۆشە
Trigone	مثلث	ســێ گۆشــە: مــاوە یــان ناوچەیەکی سێ گۆشەیی

T. of the bladder (trigonum vesicae)	مثلث المثانة	سێ گۆشەی میزڵدان (میزدان)
Trigonitis	التهاب مثلث المثانة	هەوکردنی سێ گۆشەی میزڵدان
Trigonum	مثلث	سێ گۆشە، سێ سووچ
Trihybrid	هجين يختلف عن الوالدين في ثلاث خواص مندلية	دوو ڕەگێك كە لە سێ تایبەتی مەندلیدا لە دایك و باوكی جیاوازیی هەبێت
Trilaminar	ثلاثي الصفائح، ثلاثي الطبقات	سێ توێ، سێپەڕە، سێ چین: لە سێ چین پێك هاتووە
Trilateral	ثلاثي الجوانب	سێ لا
Trilobate	ثلاثي الفصوص	سێ قاشە، سێپلە
Trilocular	ثلاثي الحجرات، ثلاثي الخلايا	سێ خانە، سێ حوجرەیی، سێ بۆشایی
Trimanual	ثلاثي الأيدي: انجز من قبل ثلاث ايادي	سێ دەستەكی: بەسێ دەست بەكاربردی پێكهاتووە، بەسێ كەس تەواو كراوە
Trimensual	كل ثلاث اشهر	سێ مانگە، سێ مانگانە، هەر سێ مانگ جارێك
Trimester	ثلاثة شهور، فصل	سێ مانگ، ماوەی سێ مانگ، كژ، وەرز، (تریمستەر)
Trinomial	ثلاثي الأسماء، ثلاثي الألفاظ	سێ ناو، سێ زاراوی
Trinucleate	ثلاثي النواة	سێ ناووكە

Triorchid	ثلاثي الخصي	سێ گونە: کەسێك سێ تاك گونی هەبێت
Triplagia	شلل ثلاثي: شلل نصفي مع شلل طرف في الجهة المقابلة (لجهة الشلل)	سێ بار، سێ فێز
Triplet	ثلاثي	سێیانە: ١- هەر یەکێك لەو سیانەیەی بەزگێك بوون ٢- کۆمەڵێکی سێ هاوێنە (عدسە)یی لە میکرۆسکۆپێکدا
Triplets	التوائم الثلاثة	سیانە (سێ کورپەی بە زگێك بووبن)
Tripod	مثلث القوائم، ثلاثي القوائم	سێ پێ، سێپا
Tripsis	سحن، دلك	هاڕین، کوتان، شێلان
Triquetrum (cuneiform bone)	العظم الأسفيني، مثلث الزوايا	پواز ئێسك، ئێسکە سێ کوچکە (سێ گۆشە)
Trismus	ضزز، كزز	شەویلگە چوونە کلیلە، لە دەردە کۆپانەدا، دەم قڕمان
Tristis	هم، حزن	خەم، خەفەت، دڵتەنگی
Tritium	تريتيوم H3	تریتیۆم H3: هاوتا (ئایزۆتۆپ)ی هایدرۆجین کە گازێکی تیشکدەرە لە بۆردومانی بەریلیۆم لە سایکلۆترۆندا بە ئایۆنی دیوتیریۆم پەیدادەبێت، نیوە تەمەنێکی دەوری (٣١)ساڵانەی هەیە وەك شوێندۆز بەکاردێت

Trituration	سحن	هاڕین، کوتان (کردن به ئارد)
Trivalent	ثلاثي التكافؤ	سێ هاوهێزی، سیانه هاوهێزی: ١- یەکدەگرێت لەگەڵ یان جێگای سێ گەردیلە هایدرۆجین دەگرێت ٢- دەتوانێت سێ تەواوکەر (complement)ی جیاواز بەند بکات (بۆ amboceptor) دەگوترێت
Trocar	مبزل	دەردەرە (ترۆکار): ئامێرێکی نووکتیژە لەگەڵ (canula) یەك بەکاردەهێندرێت بۆ کونکردن یان ئاو دەرهێنان لە بۆشاییەك
Trochanter	مدور	کلاوە تۆپە ئێسك: یەکێکە لەو دوو چوکڵەیەی دەکەونە ژێرەوەی ملی ئێسکی ڕان
Greater trochanter	المدور الكبير	کەڵە تۆپ: کۆتایی سەرووی ڕووی دەرەوەی ئێسقانی ڕانە لەشێوەی چوکڵەیەکی پان و تەختدایە

Lesser trochanter	المدور الصغير	گچکه تۆپ: چوکڵەیەکی کورتی قووچەکییە کە ڕووی لەناوەوەیەوە لە بەشی خوارووی کەناری پشتەوەی بنکی ملی ئێسقانی ڕانەوە ڕاست دەبێتەوە
Trochanteric	مدوري	تۆپی
Troche	قرص	حەب
Trochlea	بكرة	مەکەرە، بەکرە، خلۆکە
Trochlear	بكرى	مەکەرەیی، بەکرەیی، خلۆکەیی
Troisier's ganglion or sign	عقدة أو علامة (تروزاية): تضخم العقد اللمفاوية الفوق الترقوية اليسرى علامة لأصابة خبيثة داخل البطن	گرێ یان نیشانەکانی (ترِوازێ): گەورەبوونی لیمفە لووەکانی ژوور چەڵەمەی چەپ کە نیشانەی نەخۆشی پیسی (قرژاڵە)ی ناوچەکانی ناو زگە
Trophic	غذائي	خۆراکی، پەیوەندی خۆراك پێدان و خواردن
-trophic, -trophin	لاحقة تعني العلاقة بالغذاء والتغذية	پاشگرێکە، بەمانای پەیوەندی بە خۆراك و خۆراك پێدانەوە هەیە
Tropho-,	سابقة بمعنى غذائي	پێشگرێکە بەمانای خۆراکی

Trophoblast	الطبقة الغذائية	خۆراکـه چـین، ترۆفـۆ بلاست، چینی خۆراکی، پینی سەرەتایی خۆراکی: رووپۆشـی ئێکتـۆدەرمی دەرەوەی بلاستۆسیـستی (blastocyst)ی شـیر دەرەکانە
Trophoblastoma = corionic coreinoma	سرطان المشيمة، ورم مشيمي ظهاري	شێرپەنجەی ئاوەڵ
Trophology	علم التغذية: غذاء الجسم	خۆراکزانی (خواردن)
Trophopathy	اعتلال التغذية	دەردە خـۆراك: دەردی خۆراکی: هـەچ نەخۆشـی یـان شـێوانێکی خواردەمەنی
Trophozoite	شقيق غدي، حيوان إغتذائي	ترۆفۆزۆیـت: دەوری خـواردن و بزێـوی و چـالاکی زینـدەوەرێکی یەکخانـە، دوا قۆنـاغی زۆربوونـە بـە توخمـە رێگەی هەندێ سپۆرۆزوا
Tropia	حول	خێلـی، چـاوتیلی: لادانێکـی ئاشـکرای چاوێك لە شوێنی ئاسایی لـە کاتێکـدا کـە هـەردوو چـاو کـراوە و دانەپۆشراون

-tropic	سابقة، تعني دوران أو تغير أو الميل الى الدوران	پێشگرێکە، بەمانای خول خواردان، سوڕانەوە یان گۆڕان
Tropical	استوائي: عائد الى المناطق المحسورة بين خطي عرض ٢٧، ٢٣ْ شمالا و جنوبا (من خط الأستواء) من الكرة الأرضية	کەمەری: پەیوەندی ناوچەی کەمەری کە دەکەوێتە نێوان هێڵی پانی ٢٣ْ لە ژوور و لەخوار خەتی کەمەرییەوە
Tropism	انتحاء، انحياز	ڕووتێکردن، لایەنگری: وەك پاشگرێك بەکاردەهێندرێت بۆ نیشاندانی ڕووتێکردن لە گیانلەبەری نەجم دا، یان گۆڕینی سەمتی تەوەرەی لەشی زیندەوەری بزێو، لە وەڵامی هەندێ کارتێکەر (مؤثر)ی دەرەکیدا
Tron	ثقب، ثغرة	کون، کەلێن
Truncal	جذعي	قەدی: پەیوەندیدار بە تەنە یان لەشی ناوەندەوە
Truncate	يبتر، مبتور	پەلکردن، قرتاندن، قرتاو، پەلکراو
Truncus = trunk	جذع	تەنە، لەشی ناوەند

Trusion	جرف، دفع	ڕادان، پاڵ پێوەنان، (لە ددانسازیدا) خواری یان لە شوێنی خۆیدا نەبوونی ددانێك
Truss	حزام (الفتق)	پشتێن (ی قۆڕی)
Trypanocide	مبيد الثقبيات	لەناوبەری ترپیانۆ سۆمە، ترپیانۆ سۆمە کوژ: هۆ یان دەرمان بۆ قڕ خستنە ترپیانۆسۆمە (trypanosome)
Trypamosoma	المثقبيات	ترپیانۆ سۆما: ڕەگەزێکە لە سپۆرۆزوای مشەخۆر کە لە ناو سیرۆمی خوێنی مرۆڤ و گیانلەبەردا دەبیندرێت، پەردەیەکی شەپۆلدەری تەنك بە لەشییەوەیەتی لەگەڵ دەزوولەیەکی وەك قامچی، زۆرینەی جۆرەکانیان کورتێك لە سووڕی ژیانیان لە مێروو یان خانەخۆیی تری بێ بڕبڕەدا بەسەر دەبەن و گۆڕانی زۆریان بەسەردا دێت
T. gambiense	المثقبيات الغامبية	ترپیانۆ سۆمای گامبیانی: هۆی (نەخۆشی نوستن)ە

t. Rhodesiense	المثقبيات الروديسية	تـرپيـــــانۆ ســــــۆمای رۆديـــــسيانی: جـــۆره (نەخۆشی نوستن)ێك بە مرۆڤ دەگەیەنێت
Trypanosomiasis	داء المثقبيات	دەردە تـرپیـــانۆ ســـۆما: ئەو دۆخە نەخۆشـییەیە کـە مـشەخۆر لـە جـۆری تـرپیانۆ سۆما لە خوێندا دەبــن و تــاو کــەمخوێنی پێوەیە
Trypsin	تربسين	تريپـــسين: هـــەوێنێکی ئـــــاووکی پانکریاســــە پرۆتین شی دەکاتەوە
Tse-tse flu	ذبابة تسية تسية	مێشی تسی تسی
Tubage	تنبيـــب: ادخـــال انبـــوب في تجويف أو قناة	بۆری (وول) تێخستن
Tube	انبوب، نفير، قناة	بۆری، لوولـە: ئـامێر یـان ەنــــــدامێکی درێـــــژی ناوبۆشی لوولەیی
Air tube	أنبوب هوائي	بۆری هەوا (با) ئەوانـەی ڕشتەی هەناسە
Bellini's tube = uriniferous tubules	أنبوب (بليني)	بۆری (بەلینی)
Capillary tule	أنبوب شعري	بۆریی موویین
cathod –ray tube	أنبوب اشعة المهبط	بــۆریی تیــشکی کاســۆد (جەمسەری سارد)

Collecting tubes = uriniferrous ts.	الأنابيب الجامعة	بۆرییە کۆکەرەوەکان
Digestive tube alimentary canal	أنبوب هضمي (الهضم)	هەرسە بۆری
Drainage tube	أنبوب التصريف	دەربازە بۆری: بۆرییەکە لە برینکاری دا بەکاردێت بۆلێوە دەربازبوونی تراو
Duodenal tube	أنبوب عفجي	بۆری دوانزەگرێ: بۆرییەکە دەخرێتە ناو دوانزەگرێ لەرێی دەمەوە
Falopian tube	أنبوب (فالوب)، بوق فالوب	بۆریی فالوپ، بۆریی گەراڕۆ
Stomach tube	أنبوب المعدة	بۆریی ئاشك: بۆرییە کە بۆ داشوردن، یان خواردەمەنی پێدا ناردن بۆ ئاشك
Test tube	أنبوب اختبار	بۆریی ئەزموون، بۆری تاقیکردنەوە
Wangensteen t.	أنبوب (وانكنستن)	بۆریی (وانگنستین): دەزگایەکی مژینە بەندکراوە (گەیەنراوە) بە بۆرییەکی دوانزە گرێوە بۆ دەردانی شلە و گاز لەئاشك
X – ray tube	أنبوب اشعة أكس	بۆری تیشکی ئێکس

Tubectomy	استئصال بوق فالوب	برینی بۆری (گەراڕۆ)
Tuber	حدبة	قۆقزی، کووری
Tubercle	درنة	سەلك
Acoustic tubercle	درنة سمعية	بیستۆکە سەلك
Genital t.	درنة تناسلية	زاوزێ سەلك
Tubercular	درني	سەلکی
Tuberculin	توبر كولين	تیوبەرکولین، سیلین: شلەیەکی پاکژ (sterile)ە بەرهەمی گەشەکردن، یان ماددەیەکی جۆری تایبەتی دەرهێنراو لە چیلکەی سپل (tuberculinbac)ی تێدایە، ماکوتە (لیمفی) کۆخ
Tuberculoma	ورم درني	تیوبەر کیولۆما، سەلکە ئاوسێ
Tuberculomania	هوس السل	سەودای سیل: بڕوایەکی نەخۆش بەوەی کە مرۆڤ سیلیەتی یان نەخۆشی سیلی پێ گەیشتووە
Tulerculophobia	رهاب (رهبة) السل	سیلەترسێ: ترسێکی نەخۆشی (morbid) لەسیل
Tuberculosis	سل، تدرن	سیل، دیق، وەرەم

Milliary tuber culosis	سل دخني	سـيلى هـەرزنى، هەرزنـە سيل
Pulmonary t.	سل رئوي	سيلى سيى، سييە سيل
Tulerculous	تدرني، سلي	سيلى، سيلدار، سيلاوى
Tuberculum	درنة	سەلك
Tuberositas	حدبة	قۆقزى
Tuberosity	حدبة	كـــــوورِى، قـــــۆقزى: دەرپەڕيويـيـــەكى پـــان لەسەر ئێسقانێك
Ischial tuberosity	الحدبة الوركية	كەفەڵە قۆقزى
Tubo-,	سابقة بمعنى أنبوبي، بوقي	پێـــشگرێكە بـــەماناى پەيوەنـــدى هـــەبوون لەگەڵ بۆرييەك
Tubo - adnexopexy	تثبيت ملاحق الرحم	چەسـپاندنى پاشـكۆكانى (مناڵدان) پسدان
Tubo – ovariotomy	استئصال البوق والبيض	بڕينى بـۆرى و گـەرادان: بـــــڕين (لابردنـــــــى) بۆرييەكى گەراڕۆ لەگـەڵ هێلكـە (گــەرا) دانێــك بەبرينكارى
Tuboperitoneal	بوقي خلبي	پەيوەنـــدى گـــەراڕۆ و پەريتۆن
Tubo – uterine	بوقي رحمي	گـــــەراڕۆ و پـــــسدانى: پەيوەنـــدى گـــەرا ڕۆ و مناڵدان
Tubovaginal	بوقي مهبلي	پەيوەنـــدى گـــەراڕۆ و كێلك

Tubular	أنبوبي	وەك بـــۆری، پەیوەنـــدی بۆری یەك، توشـی بـۆری یەك، توشی بـۆری بـووە، لەناو بۆرییەکدا دروسـت کراوە
Tubule, tubus = atube	انبوب صغير، انيبيب	بۆریـــــچە: بۆرییـــــەکی بـــــچووك لوولەیـــــەکی بارییك
Tuft	جمة، خصلة	تیسکە
Tularemia	داء تولاري، تولاريميا	تولاریمیـــا نەخۆشـــی تـــولاری نەخۆشـــییەکە بـەناوی ناوچـەی تـولاری لە کالیفۆریناوە نـاونراوە چـونکە بـۆ یەکـەم جـار لەوێ دۆزرایەوە و وەسپ کـــــرا نەخۆشـــــی کرتێنەرەکانـــــــــــە (Rodents) و لە تاعوون دەچـــێت و بـــەگازی مێـــرووی وەك مـــێش و کێچ، گەنە لەگیانلەبـەرە نەخۆشـەکەوە بـۆ مـرۆڤ دەچـــــێت هـــــۆی نەخۆشـــییەکە نـــاوی pasteurella tulorensis
Tumifaction	تورم	پـــــەنمان، ئاوســـــان، ئاوساوی، پف هەڵدراوی

Tumor	ورم	پەنام، ئاوساوی
Benign tumor	ورم حميد	پـــەنامی بـــاش: ئـــەوەی پـــاش بـــڕین (لابـــردن) ناگەڕێتەوە
Cystic tumor	ورم كيسي	كيـــسە پـــەنام، پـــەنامی كيـــسەيی: ئـــەوەی زۆر و كـــەم بۆشـــە و ســـەخت نييە
False tumor	ورم كاذب	گەنـــدە پـــەنام، پەنامـــە درۆزنە، پەنامی درۆزنە: ئەوەی بەهۆی تێزان، ئاو تێـــچوون، دەرنەچـــوونی چـــەوری لـــە لووەكانـــەوە پەيدادەبێت
Gelatinous t.=myxoma	ورم جلاتيني	پەنامی جەلاتينی
Glassblowers t.	ورم نفاخو الزجاج	پـــــــەنامی شووشـــــــە فووكەران: پەنامی لـووی بناگوێيە (پارۆتيد)
Heterologous t.	ورم مغاير	پەنامی ناچوونيەك، پ. نـــاجۆر: ئـــەوەی لـــە شـــــانەيەك هـــــاتووە جيـاوازە لـەو شـانەيەی لەناويدا پەيدابووە
Homologous t.	ورم مجاني	پەنامی چونيەك: ئەوەی لـــە پێكهاتنيـــا لـــە شـانەكانی دەوروپـــشتی دەچێت

Infiltrating t.	ورم إرتشاحي	پاڵاوتنە پەنام: ئەوەی بەجوانی (بەئاشکرا) جیاناکرێتەوە لە شانەکانی دەوروپشت (سنووری دیار نییە بەئاشکرا)
Malignant t.	ورم خبيث	پەنامی پیس، پیسە پەنام: ئەوەی کە هەر گەشە دەکات و لەئەنجامدا ژیان دەفەوتێنێت
Mixed t.	ورم مختلط	تێکەڵە پەنام، پەنامی تێکەڵ: ئەوەی لە دوو جۆر شانە یان خانە یان زیاتر پێك هاتووە بەتایبەتی ئەگەر لە شانە چینە سەرەتاییەکانی ئاولەمە بێت
Phantom t.	ورم وهمي	پەنامی خەیاڵی: ئاوسانێکی زگە بەزۆری لە باکردنی ڕیخۆڵەکانەوە پەیدادەبێت لەئەنجامی (Newosis)دا
True tumor	ورم صادق	پەنامی ڕاستەقینە

Tungsten (wolframium)	تنكستين	تەنگستۆن: تۆخمێکی کانزای قورسە هێماکەی (W)ە کێشی گەردیلەییەکەی ١٨٣,٩٢ کێشی جۆری (١٨,١٠)ەیە تێکەڵ بەئاسن و توخمی تر دەکرێت بۆ سەختی و جیپڕی، گەردیلە ژمارەکەی (٤٧)ە
Tunica	غلالة	چین سەرپۆشی، پەردە، بەرگ، کەوا، کراس، سەرپۆشی، پەردە: پەردە یان سەپۆشێك یان پێکهاتوویەکی تر کە رووپۆش یان ناوپۆشی بارێکی تەن یان ئەندامێك بکات
Tunnel	نفق	کوناخ، تۆنێل
Carpal tunnel	نفق رسفي	کوناخی مەچەك، تونێلی مەچەك
Turbid	عكر	لێڵ، لیخن
Turbidimeter	مقياس العكر	لێڵپێو، پێوەری لیخنی
Turbidimetry	قياس العكر	لێڵی پێوان، پێوانە کردنی لیخنی
Turbidity	عكر	لێڵی، لنخین
Turbinate	قرينة	ئێسکە پێچپێچۆکە

Turbinectomy	استئصال القرينة	بڕینـــــی پێچپێـــچۆکه: ئێسکێکه لەناو لووتدا
Turgid	محتقن	خوێن تێزاو، ئاوساو
Turgescence	انتفاخ، تنفخ	ئاوساوی، هەڵئاوسان
Turgor	تـــورم، احتقـــان، امـــتلاء (اعتيادي أو غيره)	ئاوساوی، پەنمان، خوێنی تێــزان خــوێن تێــزاوی، پڕی
Turmeric	كركم	زەردەچەوە
Turm of life	سن الياس	لـــــەعوزر چـــــوونەوە (ڕاوەستان)
Turpentine	تربنتين	تەرپــەنتین: ڕاتینجێکـی زەیتـــــی تێکـــــەڵاوە لەهەنـدێ درەختـی وەك ســــنەوبەر دەســــت دەکەوێت
Tusk	نـاب (خاسـة الكـبيرة جـدا مثل ناب الفيل)	شفرە
Tussal	سعالي	کۆکەیی
Tussis	سعال	کۆکە، کۆخە
Tussive	سعالي	کۆکـــەیی، پەیوەنـــدی کۆکە
Twin	توأم	جمك، دوانە
Binovular	توأم ثنائي البيضة	جمکی دووهێلکەیی، ئـەو دوانەیـــــەی لــــە دوو هێلکـــــەی جیـــــاواز (هەریــەکی لــە یــەکێ) پەیدا دەبن کە لە هەمان کاتدا پیتێنراون

Conjoined twin	توأم ملتعق	جمكـی نووسـاو، دوانـەی پێکەوەلکاو
Identical twin	توأم متماثل	جمکـی چـونیەك، دوانـە هاوشـــێوە: دوو کۆرپـــە لەیـەك زایگـۆت (هێلکـە پێتێنراو) پەیدابوون
Mono-ovular twin	توأم وحيد البيضة	جمکـــی یـــەك هێلکـــە، دوانەی یەك هێلکە: دوو کۆرپەی لە یەك هێلکەی پیتێنراو پەیدابوو
Twinge	ألم حاد وقصير	کورتـە ژانـی تیـژ، ژانـی تیژی کورت، کورتە تیـژە ژان
Twitch	نفضة	فـڕە: یەکەیـەکی سـادەی ئـــەرکی ماســـولکەیە، ڕاتەکاندن
Twitching	نفض	فرەفڕ، فڕین، ڕاتەکاندن
T. of the eye	نفض العين	چاوفڕین
Tylosis	ثقن، مسمار	مێخەکە کردن، مێخەکە، بزمار
Tympanal	طبلي	تـەپڵی: پەیوەندیـدار بـە تەپڵی گوێوە
Tympanectomy	استئصال الطبلة	تەپڵی گۆی برین
Tympania	انتفاخ البطن	باکردنی ڤگ، باکردن
Tympanit	طبلي	تەپڵی، پەیوەندی تـەپڵی گـوی، وەك تـەپڵ، دەنـگ دەرەوە

Tympanism	انتفاخ البطن، انتفاخ غازي	باكردنى زگ، باكردن
Tympanites	انتفاخ البطن	زگ باكردن، باكردنى زگ
Tympanitis, otitis media	التهاب الطبلة، التهاب الأذن الوسطى	هەوكردنى تەپڵى گوى، هەوكردنى گوێى ناوەڕاست
Tympanoselerosis	تصلب الطبلة	ڕەقبوونى تەپڵى گوێ، ڕەقبوونى پەردەى گوێ
Tympanotony	شق الطبلة	هەڵدڕينى تەپڵ (پەردە)ى گوێ
Tympanum	طبلة، الأذن الوسطي	گوێى ناوەڕاست، پەردەى گوێ
Tympany		باكردنى زگ، دەنگدانەوە وەك تەپڵ
Tyndaligation	تندلة (التعيقم التجزيئي على طريقة جون تندل)	تێندەلێن: پاكژ كردنەوەى پارچەكارى لەسەر ڕێگاى (جۆن تێنيدڵ) (Fractional sterilization)
Type	نمط	١- نيشانە، دروشم، مۆر، تيپ ٢- نموونەيەكى ئاسايى تێكڕا، بابەت ٣- (لە نەخۆشيدا) نيشانەكانى جياكەرەوەى تا، نەخۆشى.. هتد يەك
Test type	حروف اختبار	تيپى تاقى كردنەوە: بۆ تاقى كردنەوەى تيژى چاو (بينايى)

Typhia	التيفود	گرانه تیَ
Typhie	تيفودي، تيفوسي	تیفـــۆیی، گرانـــەتایی، ڕەشە گرانەتیَ، تیفۆسی
Typhlo	سابقة بمعنى اعوري	پێـــشگرێکە، بـــەمانای پەیوەنـــدی بـــەکوێرەوە (بەشـــێك لـــە ڕیخۆڵـــە گەورە لەسەرەتایەوە)
Typhlitis	التهاب الأعور	هەوکردنی کوێرە
Typhlocolitin	التهاب الأعور والقولون	هەوکردنی کوێرە و کۆڵۆن
Typhloempyema	تقيح أعوري	کێمکردنی کوێرە: دومەڵێکی ناو زگە لە هەوکردنی پەلە ڕیخۆڵەوە پەیدادەبێت
Typhlopexy	تثبيت الأعور	چەسپاندنی کوێرە: بەند و چەسپ کردنی کوێرە ڕیخۆڵە بە دیواری زگەوە لەناوەوە
Typhlon = the cecum	الأعور	کوێرە ڕیخۆڵە
Typhlostomy	فغر الأعور	کونکردنی کوێرە: بەبرینکاری کونکردنە کوێرە ڕیخۆڵەوە
Typhlotony	شق الأعور	هەڵدڕینی کوێرە
Typhoid	تيفوئيد	گرانەتا، تیفۆئید
Typhus	تيفوس	ڕەشە گرانەتا، تیفۆس، تاپەڵە
Petichial typhus	تيفوس نمشية	تیفۆسی پەڵەدار
Typical	نمطي	نموونەیی

Typing	تصنيف، تنميط	پۆلاندن: دەرخستنی بۆر یـان بابـەتێك کـە شـتێك یـان کەسـێك پەیوەنـدی پێوە هەیە
Typing of blood	تصنيف الدم	خوێن پۆلاندن
Tyrammosm	ظلم، جور	ستەمکاری، زۆرداری
Tyriasis, alopecia	١- داء الفيل ٢- حاصة، صلع	١- دەردە فیل ٢- قژ (سەر) ڕووتانەوە alopeia
Tyro-,	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بالجبن	پەنیری، پێشگرە بەمانای پەیوەندی هەبوون بە پەنیرەوە
Tyrogenous	جبني المنشأ	پەنیر زا
Tyrosine	تايروزين	تـــايرۆزين: ترشـــێکی ئامینییـــــە، لـــــەزۆر ئەنـدامی لەشـدا هەیـە و لـــــەکاتی هەنـــــدێ نەخۆشـــیدا لـــەمیزدا دەردەکـەوێت بەتایبـەتی لــە زەردە پووکانـــەوەی تیژی جگەردا تـايرۆزين: ترشێکی ئامینییە، لەزۆر ئەنـدامی لەشـدا هەیـە و لـــــەکاتی هەنـــــدێ نەخۆشـــیدا لـــەمیزدا دەردەکـەوێت بەتایبـەتی لــە زەردە پووکانـــەوەی تیــژی جگـەردا acute yellowatrophy of the liver

U

Uberly	خصب	پیت، بەپیتی
Udder	ضرع	گوان
Ula	لثة	پووك
Ulalgia	وجع (الم) اللثة	ژانە پووك، پووك ئێشە
Ulatrophy	ضمور اللثة	پووكانەوەی پووك، پووك پووكانەوە
Ulcer	قرحة	برین، زام
Adherent u.	قرحة ملتصقة	بـــــرین (زام)ی لكـــــاو (نووســـاو): ئـــەوەی بـــە پەردەكـــــەی ژێـــــرەوەی پێـــــستەوە دەنوســــێت (دەلكێت)

Amputating u.	قرحة باترة	بــــرين (زام)ی پەلکـــەر: برینێکـــــە بــــەدەوری ئەندامەکەدا دەتەنێتـەوە و گۆشـــــــــــــتەکەی دەفـــەوتێنێت تاســـــەر ئێسقان و پەکی دەخات
Anastomotic u.	قرحة تفممية	دانە دەمە برین
Callaus u.	قرحة ثفنية	مێخەکە برین
Carious u. (gaugrenous u)	قرحة نخرية	زامــی گـانگرین، داخــۆرە برین
Chancaroidal u.	قرحة شبيه السفلس	برینی فەرەنگیئاسا
Chronic u. (indolent u.)	قرحة مزمنة	برینـــــی درێژخایـــــەن: ئــەوەی زۆر دەخایــەنێت تاوەکو سارێژ دەبێتەوە
Chronic undermining u.	قرحة مزمنة غائرة	قوولە زامی بنەسی
Cold u.	قرحة باردة	ساردە زام، برینی سارد
Concealad u.	قرحة مختضية	زامی شاردراوە
Corroding u.	قرحة آكلة	زامی بخۆر، خۆرە برین
Creeping u.	قرحة زاحفة	کشۆکە برین
Decubital u.	قرحة الأستلقاء (الفراش)	پێخەفــە بــرین، برینـــی لەجێداکەوتن
Dental u.	قرحة ضرسية	کاکیلە بـرین، زامـی ددان، ددانە برین
Dendritic uler	قرحة استطالية	درێژە برین
Diabetic u.	قرحة سكرية	زامــی شــەکری، شــەکرە برین

Duodenal u.	قرحة عفجية	زامی داونزه گرێ
Fissured u	قرحة شقية	درزه برین، زامی قڵیشاو
Fistulous u.	قرحة ناسورية	ناسورەبرین
Fungous u.	قرحة فطرية	کەڕووه برین، زامی کەڕوو
Gastric u.	قرحة معدية	ئاشکه برین، زامی گەده (ئاشك)
Gummatous u.	قرحة صمغية	چەسپه برین
Hard u.	قرحة حلية	زامی ڕەق، سەخته زام
Indolent u.	قرحة جاسئة	برینی بنەسی (درێژخایەن)
Intractable u.	قرحة عضال	برینی چاره نەکراو (بێدەرمان)
Marinal u.	قرحة هامشية	سووکه برین، زامی کەنارەیی
Mycotic ulcer	قرحة فطرية	کەڕووه زام
Neurogenic u.	قرحة عصبية المنشأ	دەماره برین
Peptic u.	قرحة هضمية	هەرسه برین
Perforating u.	قرحة ثاقبة	کونکەره برین
Phagedenic u.	قرحة آكلة	زامی بخۆر، زامی خۆرا
Putrid u.	قرحة نتنة	زامه بۆگەنه، بۆگەنه برین
Ring u.	قرحة حلقية	زامی ئەڵقەیی
Rodent u.	قرحة قارضة	کرتێنه برین
Serpiginous u.	قرحة متنقلة (ساعية)	برینی تەشەنەکردوو
Simple u.	قرحة بسيطة	زامی ساده برین

Soft u.	قرحة رخوة	زامی نەرم، نەرمە برین
Stomal u.	قرحة فمية	زامی دەم
Sublingual u.	قرحة تحت اللسان	زامی ژێرزمان
Syphilitic u.	قرحة سفلسية	زامی فەرەنگی
Traumatic	قرحة الشدة	تینە برین
Trophic u.	قرحة غذائية	خۆراکە برین
Tropical u.	قرحة استوائية (مدارية)	کەمەرە برین
Tuberculous u.	قرحة تدرنية	سیلە برین
Varicose u.	قرحة دوالية	ئاوساوە برین
Venerial u.	قرحة زهرية	فەرەنگییە برین
Worty u.	قرحة ثؤلولية	بالووکە برین
Ulcerate	يتقرح	کێمکـــــردن، زامکـــردن، بریندار دەبێت
Ulceration	تقرح	زامکردن، زام
Ulceratine	تقرحي	برینۆك
Ulcerocancer	قرحة سرطانية	شێرپەنجە برین
Ulcerogenic	مسرطن	شێرپەنجەزا
Ulcerous	قرحي، متقرح	برینی، کێمکردوو
Ulcus	قرحة	برین
U. durum = hard u	قرحة قاسية (جافية)	سەختە (وشکە) برین
U. rodens = rodent u.	قرحة قاضمة	کرتێنە برین
Ule-, ulo-,	سابقة بمعنى ندبي	پێشگرێکە، بەواتا: شوێن دیـــار، شـــوێن بـــەجێ هێشتوو
Uletic	لثوي	پـــــووکی، پەیوەنـــــدی پووکەکان

Ulenorrhagia	نزف اللثة	خوێن بەربوونی پووك
Uletony	استئصال ندبي	شوێنزام بڕین
Uligimous	موحل	قوڕاوی
Ulitio	التهاب اللثة	هـــــــــــــەوكردنی (ســـووتانەوە)ی پـــووك، پووكە هەوكردن
Ulna	زند	زەند، بازو
Ulnar	زندي	بـــــازوویی، پەیوەنـــــدی ئێسقانی بازوو
Ulnare (cuneiform bone)	العظم الأسفيني	پـــــوازی، سێكوچـــــكە (ئێسكێكی مەچەكە)
Ulnocarpal	زندي رسغي	بازوویی مەچەكی
Ulnoradial	زندی كعبري	بازوو كەمەرەیی
Uloeaee	تقرح اللثة	زامكێمكردنی پووك
Ulocarcinoma	سرطان اللثة	شێرپەنجەی پووك
Uloglossitis	التهاب باللثة واللسان	هـەوكردن (سـووتانەوە)ی پووك
Uloneus	تورم اللثة	ئاوسان یان پەنامی پووك
Ulorrhagia	نزف اللثة	خـوێن بـەربوونی پـووك (لەپڕ و بەزۆری)
Ulosis	تندب	شوێن بەجێ هێشتن
Ulotic	تندبي	شوێن بەجێ هێڵی
Ulotouy	شق اللثة، شق التندبة	پووك هەڵدڕین
Ulotrichus	أجعد الشعر	قژلوول
Ulotripsis	دلك اللثة	پـــووك شـــێلان (بـــەهێز كردنـــەوەی بەدەســـت لێ خستن و شێلان)

Ultimate	نهائي، الأبعد	دوایین، دوورترین
Ultimum mor-ieus = the last to die	المائت أخيرا: الأذين الأيمن	دوایین لەمردندا: ئەو بەشەی کە دوای گشت ئەندامەکان دەمرێت: گوێچکەلەی ڕاستی دڵ
Ultra-,	سابقة بمعنى فوق، أكثر من...،	پێشبەندێکە بەمانای لەژوور، لەسەر..، پتر لە...، زۆرتر لەپێویست
Ultracentrifuge	جهاز طرد مركزي فائقة	ئەلتراسەنتریفیوج: ئامرازێکی سەنتریفیوجە کە هێجگار خێرا دەخولێتەوە بەجۆرێك کە گەردی ماددە جیادەکاتەوە و دەیان نیشێنێت
Ultrafilter	مرشحة فائقة (الترشيح)	پاڵێوی کونیلە ئێجگار ورد
Ultrafiltration	ترشيح فائقة الدقة	پاڵاوتن بەپاڵێوکەی ئێجگار ورد: پاڵاوتن لەژێر پاڵە پەستۆدا بەناو پاڵێوکەی کون ئێجگار وردا
Ultramicrobe	مكروب بالغ الدقة مكروب فائق الدقة	ئەلترا میکرۆب، میکرۆبی ئێجگار ورد
Ultramcroscope	مجهر فائق الدقة	ئەلترا میکرۆسکۆپ، میکرۆسکۆپ تیژبین

Ultramicrscopic	فائق الدقة	ئــەڵترا میکرۆســکۆپی: هێجگــار ورد، وردتــر لــەوەی کــە بــە میکرۆســکۆپی ئاســایی ببینرێت
Ultra-red = infra red	ماتحــت الأحمــر، تحــت الحمراء	خوار سوور، ژێر سوور
Ultrasome	جسم فائق الدقة	تــەنی فــرە ورد، هــەچ تەنۆکەیــەك کــە بــچوکتر بێــت لــەوەی کەبــشێت بەچــاو ببینرێــت لەگــەڵ بەکارهێنانی بـەهێزترین میکرۆسکۆپیشدا
Ultrusonic	مافوق الصوت	ژوور دەنــــگ: ئــــەو لەرینــــەوەی دەنگــــە شــەپۆلانەیە کــە لــەژوور (لەو دیوی) سنووری ئـەو لەرینەوەیــەن کــە گــوێی مرۆڤ هەستی پێ دەکات
Ultrasonies	مبحث مافوق الصوت	ژوور دەنگزانــــی: ئــــەو بابەتــە گــشتییەیە کــە بــاس لــە دەنــگ دەکــات لەپلەی لەرینەوەیەکدا
Ultraviolet	فوق البنفسجية	ژوور بنەوشــــــــەیی: ئـەودیوی بنەوشــەیی لــە شەبەنگی ڕووناکیدا، بـەو تیــشکانە دەوترێــت کــە درێــــژی شــــەپۆلەکانیان لــــەنێوان ٤٠٠٠ و ٢٠٠٠ ئەنگسترۆمدایە

Ultravisible = ultramicroscopie	مافوق الرؤية	ژوور وردبینی
Ululation	ولولة	قۆڕەقـــۆڕ، قۆڵـــه قـــۆڵ، قـــۆڕە، قۆڵـــە: گریـــان و هـــــــاوار و قووڵـــــــەی هیستەریا دارەکانە
Umber	عنبر	عەمبەر: گڵێکی خۆڕسکە بـــەزۆری مانگـــەنیس و ئۆکـــــسیدی ئاســــــن و ســـیلیکای تێدایـــە وەك ڕەنگ بەکاردەهێنرێت
Umbilectomy	استئصال السرة	ناووك بڕین
Umbilical	سري	ناووکی: پەیوەندیـدار بـه ناووکەوە
Umbilicate	ذو سرة، شبيه بالسرة	وەك ناووك، ناووکدار
Umbilication	تسرر	نـــاووك، نـــاووك كـــردن: چاڵێکی وەك ناووك
Umbilicus	سرة	ناووك
Umbo, umbo of the tympanic membrane	سرة	ناووك
Umbonate	ناتئ	دەپەڕییو، نووکدار
Unagotiged	لا نتروجين	بێ ئازۆت، بێ نیترۆجین
Unbalance	لاتوازن	لاسەنگی
Uncia	اونس، انج، عقدة	ئۆنس، ئینج، گرێ
Unciform	شصي، كلابي	قولاپی
Unciforme	العظم الشصي	ئێسکە قولاپی
Uncimaria	الملقوات، المجنيات	قولاپە کرمەکان

Uncinariasis = ankylostomiasis	داء الملقــوات، داء المجنيــات، داء الشصيات	دەردی قولاپە کرمە
Uncinate	شصي	قولاپی
uneon	بدون مكمل	بــێ تەواوکــەرە: لەگــەڵ تەواوکـــــەر یـــــەکی نـەگرتووە لەبـەر هێنـدی بێ کارە
Uncouseious	فاقد الوعي	بێ هۆش، لەسەرخۆ چو
Unconocion-men	فقد الوعي	بێ هۆش، بوورانەوە
Unction	مرهم، تدهين	هـــەتوان، چـــەورکردن (بەمەڵحەم)
Unctuous	دسم، دهين، دهني	چەور، ڕۆناوی، ڕۆنی
Uncus	معقف، صنارة	قولاپ
Undergrowth	سوء النمو	باش گەورە نـەبوون، بـەد گەشەکردن
Undernutrition	سوء التغذية	بەد خۆراکی
Underproductivity	سوء الأنتاجية	کەم بەرهەمی، بێ پیتی
Understion	قلة التصبغ	کەم ڕەنگرتن، کاڵی
Undifferentiation = anaplasia	عدم التفريق	بــــــێ جیــــــــاوازی، جیاکردنەوە
Undine	مقطرة	دڵـــۆپێن: شوشـــەیەکی بـــچووکە چـــاوی پـــێ دادەشۆرێت
Undulant	متموج	شەپۆلدار، شەپۆلاوی
Undulation	تموج	شــەپۆلدان، جووڵانــەوەی وەك شـــەپۆڵ لـــە هـــەر مەودایەکدا بێت

Ungula	ظفري	نینۆکی، پەیوەندیدار بە نینۆکەوە
Unguent	مرهم	مەڵحەم، مەرهەم
Unguentum = ointment	مرهم	مەڵحەم، مەرهەم
Unguiculate	ذو مخالب	نینۆکـــدا، چـــنگالدار، چرنووکدار
Unguinal	ظفري	نینـــۆکی، پەیوەنـــدی نینۆکێك یان نینۆکەکان، وەکو نینۆك
Unguis	ظفر، خراج القرنية	نینـــۆکی پەنجـــەی یـــان دەست، دومەڵی گلێنە
Unguis incormatus = ingrowing toe nail	ظفر منحشر	نینـــــۆکی تێـــــچەقیو (لەگۆشت)
Nugula	ظلف، حافر، مخلب	سم، چنگاڵ، چڕنووك
Ungulate	ذوات الحافر، الظلفيات	سمدارەکان
Ungulate	ذو حوافر، ظلفي	سمدار
Uni-,	ســـابقة بمعنـــى واحـــد أو احادي	پێشبەند بە مانـای یـەك، تاك
Uniarticular	احادي المفصل، متعلق	یەك جومگە، پەیوەندی
Uniatial	احادي المحور	یەك تەوەرە، تاك تەوەرە
Unicellular	احادي الخلية	یەك خانە: لەیـەك خانـە پێکهاتوو، تاك خانە
Unicentral	احادي المركز	یـەك چـەقە: پەیوەنـدی تـەنیا یـەك چـەقە یـان هەر چەقێکی هەیە، تـاك چەقە

Uniceps	العضلة احادية الرأس	ماسولكەی یەکسەرە
Uniciliate	وحيد الهدب، احادي الهدب	یەك برژولە
Unicornous	وحيد القرن	یەك شاخە، تاك شاخە
Unicuopid	أحادي الشرفة	یەك کەڵبە، یەکشفرە
Unidirectional	وحيد الاتجاه	یەك سەمتە، بەرەو یەك ئاست
Uniflagellate	احادي السوط، وحيد السوط	تاك قامچی، یەك قامچی
Unifocal	أحادي البؤرة	یەك (تاك) تیشکۆ: تەنیا یەك تیشکۆی هەیە
Uniforate	أحادي الثقب، وحيد الثقب، وحيد الفتحة	یەك کونە، هەر یەك کونی هەیە
Uniform	تشابه الشكل	یەکسان، هاوشێوە
Uniglandular	وحيد الغدة	یەك لووە، تاك لووە
Unigravida = primigravida	بكرية الحمل	نۆبەرە، یەکەم سك
Unilaminar	أحادي الطبقة، أحادي الصفحة	یەك چینە، یەك پەڕە: هەر یەك چینی هەیە
Unilateral	ذو جانب واحد	یەك لا: کاری هەر یەك لا کردووە، هەر لایەکی گرتۆتەوە
Unilobar	أحادي الفص	یەك ڤاشە، یەکپلە
Unilocular	أحادي المسكن	یەکماڵە: هەر یەك مەڵبەند یان ماڵی هەیە
Uninephrectomiged	مستأصل أحدى الكليتين	یەکبارە، یەکتەرزە
Uninulear	أحادي النواة	یەك ناووکە
Uniocular	وحيد العين	یەك چاوە، تاك چاوە، پەیوەندی چاوێك بە تەنیا

Union	**التئام، التحام**	**سارێژی، سارێژبوون، یەکگرتنەوە**
Faulty union	**التئام خاطئ**	**خراپ سارێژبوونەوە، خوار یەکگرتنەوە (بۆ شکاوی)**
Primary union	**التئام أولي**	**سارێژبوونەوەی سەرەتایی: هەر لەسەرەتاوە دەمدانەوەیەکی برین و سارێژبوونەوەی**
Uniovular	**احادي البيضة**	**تاك هێلکە، یەك هێلکەیی: لەیەك هێلکە پەیدابوو (بۆ هەندێ جمك (بەدوانە) زگپڕی دەوترێ)**
Uniovular twin	**توأم أحادي البيضة**	**جمکی یەك هێلکە**
Unipora = primipora		**یەك زگ کردو: ئافرەتێك کە هەر جارێك زگی کردبێت کە ئەنجامی هاتبێت بەساوا یەك کەوابێت لەدەرەوەی منالّدانـدا بژی سابە زیندوویی بووبێت یان نا یاخود تاك بێت یان جمك**
Uniparental	**خاص بأحد الوالدين**	**پەیوەندی باوك یان دایك**
Uniparous	**واحدة الولادة**	**یەك زگکردوو: ١- یەك هێڵکە دەکات یان یەك منالّی دەبێت بە جارێك ٢- هەریەك زگی کردوە**

Unipolar	**وحيد (أحادي) القطب**	**یـــەك پۆڵـــە، یـــەك جەمسەرە:** **١- هەر یەك پۆڵ یان لکی هـەبێت وەك ڕەگەخانـە (دەمارەخانە)** **٢- بەیـەك پـۆلی کارەبـا پێکهاتووە**
Unisexual	**وحيد (أحادي) الجنس**	**تاك ڕەگەز، یـەك جنس: ئەنـــدامی ڕەگـــەزی هەریەك ڕەگەزی پێوەیە، یـەك ڕەگـەز (جـنس)ە بەتەنیا**
Unit	**وحدة**	**ئەندازە، یەکە:** **١- یەك شتی تاك،** **٢- بڕێـك کـە دانـدراوە بەپێودان بۆ پێوانەکردن** **٣- یەك (جین)**
Angstrom u	**وحدة (انگستروم)**	**یەکـــەی (ئەنگـــسترۆم): یەکـەی درێـژی شـەپۆلە دەکاتە یەك دەیەکی میللی میکرۆنێك کە ($١٠^{-٨}$)سم ە**
Antigen unit	**وحدة مولد الضد**	**یەکـــەی دژەجـــین: کـەمترین بـڕ دژەجـین (ئـەنتی جـین) کـە یـەك یەکـــەی تەواوکـــەر** (conplement) **وادەچەســـپێنێت کـــە خوێن شی نەبێتـەوە واتـا قەدەغـــەی خـــوێن شیبوونەوە دەکات**

Conplement U	وحدة المكمل	یەکەی تەواوکەر
Toxic unit, toxin unit	وحدة سمية	یەکـــەی ژار (ژەهـــر): کـەمترین بـڕ ژەهـر کـە بـەرازێکی گینیـا بکوژێـت کـە قورسـایی دەوری ٢٥٠ بێت لەسێ تا چوار ڕۆژدا
Unitary	وحدي	یەکـەیی: لەیـەك یەکـە پێکهاتوو یـان پەیوەنـدیی تاکە یەکەیەك
Univalence	أحادية التكافوء	تاك هـاوهێزی: هـاوهێزی یەکـەی یەکـە واتـا پێـی دەکرێـت لەگـەڵ یـەك گەردیلـــە هایـــدرۆجین یـــەکبگرێت یـــان جێـــی بگرێتەوە
Univalent	أحادي التكافوء	تاك هاوهێزی
Unmedullated nerve fibor	ليفة عصبية غير نخاعية	ڕیشاڵە ڕەگی بێ مۆخ
Unnatural	غـــير طبيعـــي، خـــلاف الطبيعة	ناسروشتی، ناخۆڕسك
Unofficial	غير رسمي، لا رسمي	نافـــەرمی: ڕێ نـــەدراو لەلایـــەن دەرماننامـــە (دەســـتوری دەرمـــان)ە بەناوبانگەکانەوە
Unorganized	لامنـــتظم، غـــير عـــضوي، لاعضوي، لامتعضي	نارێـــك، نائۆرگـــانی، نائەندامی

Unorientation	عدم الأهتداء	سەر لێ شێوان: ئەو پەڕی شێواوی بیر بەجۆرێك كە ئەو كەسە لەبارەی شـوێن و كاتەوە هیچ نازانێت
Unoriented	تائه	سەر لێ شێواو
Unnest	اضطراب	شـــــڵەژان، شــــــێواوی، ناڕەحەتی، بێ ئۆقرەیی
Unsaturated	لامشبع، غير مشبع	ناتێر
Unsex	يخـصي: ينــزع الخـصية أو المبيض	خەسـاندن: بــە لابردنــی گــون یــان هێلكــەدان لــە گیانلەبەردا
Unstriated	لا مخطط، غير مخطط	ناهێڵدار، بێمیل، بێهێڵ
Unstriped = unstriated	غير مخطط	بێهێڵ، بێمیل
Unwell	مريض، حائض	ناســاغ، نەخۆشــی، بــێ نوێژ
Upgrade	يرفع، يرقي	بــەرز كردنــەوە: بــۆ پلــە یان ڕێكارێكی بەرزتر
Ur-, uro-,	ســابقة بمعنــى بــولي أو ذو علاقة بالبول	پێـــشبەندێكە بـــەمانای پەیوەندی بەمیزەوە
Uraniseo-,	سابقة بمعنى حنكي	پێـــشبەندێكە بـــەمانای پەیوەندی بە مەلاشووە
Uraniseochasma	الحنك المشقوق	مەلاشــوی كــون، قلێــشی مەلاشو
Uraniseolalia	خنة حنكية	منگــە مـــنگ، منگنـــی: لەبەر كونی مەلاشو

Uraniseonitis	التهاب الحنك	هـەوكردن (سـووتانەوە)ی مەلاشو
Uraniseorrhaphy	رفو الحنك	مەلاشو دروونەوە
Uraniseus	الحنك	مەلاشو، بانی دەم
Uranism = homosexuality	اللواطة	نێربازی
Uranium	يورانيوم	يورانيـــۆم: تـــوخمێكی ڕەقـــی قورســـی تيـــشك دەرەوەی ميتاڵييـــــــە هێماكـەی (U)ە گەرديلـە ژمارەكـەی (٩٢)ە، كێـشی گەرديلەييەكـــــــەی (٢٣٨,٧)ە، هەنـــدێ لـــە ئاوێتەكانی پزيشكين
Urano-,	سابقة بمعنى حنكي	پێـــشبەندێكە بـــەمانای پەيوەنـــدی مەلاشـــو (هەندێ جاريش ئاسمان)
Uranoplegia	شلل الحنك	شەپلەی مەلاشو
Uranorrhaphy	رفو الحنك، خياطة الحنك	مەلاشـــو دروونـــەوە، دروونـــەوەی مەلاشـــووی كون
Uranochisis	الحنك المشقوق، فتق الحنك	مەلاشـــووی قلێـــشاو، مەلاشووی كون
Uranochism	الحنك المشروم	مەلاشووی قلێشاو، كـونی مەلاشوو
Uranostaphylo-rrhaphy, = palato-rrhaphy	خياطة (رفو) الحنك	مەلاشوو دروونەوە

Urapostema	خراج فيه بول	دوومـــــەڵێك میــــزی تێدابێت
Urari	اوراري	ئوراری: ١- زەهرێکـــــە دەکــــرا بەنووکـــە رم و نووکـــە تـــــیرەوە لەلایـــــەن هیندیەکانی ئامازۆنەوە ٢- کوراری
Urate	يـــورات: أي ملـــح أمـــلاح حامض اليوريك	یـورات: هـەچ خوێیـەکی ترشی یوریك بێت
Urbonigation	تمـدن، تحـضر: ميـل النـاس للتجمع والتركز في المدن	شارســـتانێتی: ژیـــان و کۆبوونەوە لەشاراندا
Urea = carbamide	يوريا	یوریـا: ماددەیـەکی سـپی بلوریيـــــە (-NH2CO NH2) شــــــــێوگی کیمیاییەکەیـــــەتی، دوا ئـــەنجامی شـــیبوونەوەی پرۆتینـــە لـــە لەشـــدا و لەمیزدا دەدیترێتەوە
Ureal	يوريائي	یوریایی، پەیوەندیدار بـە یوریاوە
Urea meter	مقياس اليوريا	یوریـا پێـو، یوریامیتـەر: ئامرازێکە بـۆ دەرهێنـانی بڕی یوریا لەمیزدا
Urease	يورييز	یوریێز

Uremia	يوريميا	يوريميـــــــا: بـــــــوونى پێكهێنـــەرەكانى ميـــز لەخوێنـدا و ئـەو دۆخـە ژاراوييـــەى كـــە لێـــوەى پەيدادەبێت، نيـشانەكانى دڵ تيكـەڵهاتن، ڕشـانەوە، سـەر ئێـشە، سـەرەخولێ، كزى چاو، بێ هۆشـكەوتن يـان فـێ گـرتن لەگـەڵ بۆنى مييزهـاتن لـەدەم و هەناسـەوە، ئـەم دۆخـە پەيدا دەبێت لەبەر پـەك كـــەوتنى گورچـــيلە و لـەتواناد نـەبوونيان كـە خـوێن بپـاڵێون و ئـەو ماددانە دەربدەن
Uremie	يوريمي	يوريمى
Uresis	تبول، بيلة	ميزكردن، ميز
Ureter	حالب	مييـــز كـــێش، ميـــزەڕۆ: بۆرييەكى بـاريكى درێـژە لــە لەگەنـــە (حـــەوز)ى گورچـــــيلەوە ميـــــز دەكێشێت بۆ ميزڵدان
Ureteral	حالبي	پەيوەندى ميزكێش
Ureteralgia	وجع الحالب	ژانى ميزكێش
Urecterectusis	توسع الحالب	فراوانبـــوونى ميـــزكێش، كشانى ميزكێش

Urecterctomy	استئصال الحالب	میـــــــزکێش بـــــــڕین (هەلگرتن)
Ureteric	حالبي	میزکێـــشی، میزبـــەری، پەیوەندی میزکێش
Ureteritis	التهاب الحالب	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی میزکێش
Uretero-,	سابقة بمعنى حالب	پێـــشبەندێکە، بـــەمانای پەیوەندی میزکێش
Ureterocele	قيلة حالبية	کیـــسەی میـــزکێش: وەك کیـــسە لێ هـــاتنی بەشـــی خوارووی میزکێش لـەناو میزلدانـــــــدا لەبـــــەر تەنگبوونـــەوەی کـــونی (دەمی) میزکێشەکە
Ureterocervical	حالبي عنقي	میــــــزکێش و ملـــــی: پەیوەنـــدی میـــزکێش و ملی منداڵدان
Ureterocolostomy	مفـاغرة حالبيــة قولونيــة، تفم حالبي قولوني	میـــــزکێش دانـــــە دەم کۆلـــۆن: بریـنـــسازییەکە پەیوەنـــــدی لـــــەنێوان میـــزکێش و ڕیخۆلـــەدا پەیدادەبێت
Ureterocystostomy	مفـاغرة حالبيــة مثانيــة، تفم حالبي مثاني	میـزکێش (سـەر لـەنوێ) دانەوەدەم میزلدان
Ureterodialysis	تمزق الحالب	میزکێش پچڕان
Ureteroenteric	حالبي معولي	میزکێش و ڕیخۆڵەیی

Ureterogram	تصوير الحالب	تيــــشكه وێنـــــەگرتنی میزکێش
Uretero-intestinal	حالب معوي	تيــــشكه وێنـــــەگرتنی میزکێش
Ureterlith	حصاة الحالب	بەردی میزکێش
Ureterolithotomy ureterolysis	استخراج حصاة الحالب	بـــــەردی میزکێـــــشی دەرهێنان
Ureterolysis	١- تمزق الحالب ٢- تحرير الحالب ٣- شلل الحالب	١- پچڕانی میزکێش ٢- بـــــــــەڕەڵاکردنی میزکێش ٣- شەپلەی میزکێش
Ureteroneocys-stostomy	مفــاغره حالبيــة مثانيــة، تفمم حالبي مثاني	میـــزکێش دانـــەوە دەم میزڵــدان: بەبرینــسازی چـەقاندنی میـزکێش لـە تـونێکی نوێـدا لـەدیواری میزڵدان
Ureteronephreetomy	استئصال الحالب والكلية	لابـــــردن (هـــــەلگرتن، بـــڕین)ی میـــزکێش و گورچیلە
Ureteroplasty	تقويم الحالب	ڕاستکردنەوەی میزکێش: کردنـــی برینـــسازییەکی پلاســـــتیکی لەســـــەر میزکێش بۆ فراوانکردنی تەنگییەك تێیدا
Ureteropyelitis	التهاب الحالب والحوض	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی میــــزکێش و لەگەنــــە (حەوز)ی گورچیلە

Ureteropyelography	تصوير الحالب والحوض	تیـــــشکه وێنـــــەگرتنی میزکێش و لەگەنە
Ureteropyosis	تقيح الحالب، التهاب الحالب التقيحي	کێم کردنی میزکێش
Ureteroseetal	حالبي مستقيمي	میـــــزکێش و ڕاســــتە ڕیخۆڵەیی
Ureterorrhagia	نزف الحالب، نزف حالبي	خـــــوێن بــــــەربوونی میزکێش
Ureterorrhaphy	خياطة (رفو) الحالب	میزکێش دروونەوە
Ureterostenosia	تضيق الحالب	تەنگبوونەوەی میزکێش
Ureterostomy	تفمم الحالب، فغر الحالب	دەرکردنە میزکێش: والـە میـــزکێش کـــردن بـــە برینـــــــسازی، کــــــە ناوەڕۆکەکـەی دەربداتــە دەرەوە لــــــــەدەرکێکی تایبەتییەوە
Urterotomy	شق الحالب	میزکێش هەڵدڕین
Ureterovasical	حالبي مثاني	میزکێش و میزڵدانی
Urethra	الأحليل، المبال	میزەڕۆ: لەمیزڵدانەوە بۆ دەری دەبات
Anterior u.	الأحليل الأمامي	پێشە میـزەڕۆ، میـزەڕۆی بەرەوە
Female u.	احليل الأنثى	میـــــزەڕۆی مێینـــــە (ئافرەت)
Male u.	احليل الذكر	میزەڕۆی نێرینە
Posterior u.	الأحليل الخلفي	پـشتە میـزەڕۆ، میـزەڕۆی پاشەوە

Urethral	احليلي، مبالي	میزەڕۆیی، پەیوەندیدار بە میزەڕۆوە
Urethralgia	وجع الأحليل، الم المبال	ژانی میزەڕۆ، میزەڕۆ ئێشە
Urethroscope	منظار الأحيل	میزەڕۆبین
Urethratresia	عدم انثقاب الأحليل، انسداد المبال	میزەڕۆی بێ کون، میزەڕۆ گیران
Urethrectomy	استئصال المبال (أو جزء منه)	(لە) میزەڕۆ بڕین
Urethrism	تشنج الأحليل	میزەڕۆ بەگیروەستان
Urethritis	التهاب الأحليل	هەوکردن (سووتانەوە)ی میزەڕۆ
Gonorrheal u.	التهاب الأحليل السيلاني	سووزەنەکە هەوکردنی میزەڕۆ
Nonspecific u.	التهاب الأحليل اللانوعي	جۆرە هەوکردنی میزەڕۆ، هەوکردنی میزەڕۆی ناجۆر؛ هەوکردنی سانای میزەڕۆ
Specific	التهاب الأحليل النوعي	هەوکردنی میزەڕۆی جۆری؛ هەوکردنی میزەڕۆی سوزەنەکی
Venereal	التهاب الأحليل الزهري، السيلان	هەوکردنی میزەڕۆی زوهری (سووزەنەکی)، سووزەنەك
Urethra-,	احليلي، مبالي (سابقة)	پێشگرێکە بەمانای پەیوەندیدار بە میزەڕۆوە، میزەڕۆیی

Urethroblemorrhea	السيلان	سووزەنەك، كێم لەچووك هاتن
Urethrobulbar	احليلي بصلي	میزەڕۆ و سەلكی: پەیوەندیدار بە میزەڕۆوە و تەنە هەوری (ئیسفەنجی)
Urethrocystitlis	التهاب الأحليل والمثانة	هەوكردنی میزەڕۆ و میزڵدان
Urethrodynia	وجع الأحليل	میزەڕۆ ئێشێ، ژانە میزەڕۆ، ئێشی میزەڕۆ
Urethropenile	احليلي قضيبي	میزەڕۆ و چووكی (كێری) پەیوەندیدار بە میزەڕۆ و چووك (كێر)ەوە
Urethroperineal	إحليلي عجاني	میزەڕۆیی
Urethropexy	تثبيت المبال	چەسپاندنی میزەڕۆ
Urethrophraxis	انسداد الأحليل	داخران (گیران)ی میزەڕۆ
Urethrophyma	ورم المبال	ئاوسانی (پەنامی) میزەڕۆ
Urethroplasty	تقويم المبال	ڕاستكردنەوەی میزەڕۆ: برینسزای پلاستێكی لەسەر میزەڕۆ
Urethroprostatic	مبالي ثروستاتي	میزەڕۆ و پرۆستاتی
Urethroseetal	مبالي مستقيمي	میزەڕۆ و ڕاستە ڕیخۆڵەیی
Urethrorrhagia	نزف المبال، نزف الأحليل	خوێنی میزەڕۆ بەربوون، خوێن بەربوونی میزەڕۆ

Urethrorrhapny	رفو (خياطة) الأحليل	میزەڕۆ دروونەوە
Urethroscope	منظار الأحليل (المبال)	میزەڕۆبین
Urethroscopy	تنظير المبال (الأحليل)	بـــــەدوربین ســــــەیری میزەڕۆ کردن
Urethroscrotal	احليل صفني	میــزەڕۆ و تورەکـە گـونی (تورەکە گون)
Urethrospasm	تشنج الأحليل	بەگیر وەستانی میزەڕۆ
Urethrotaxis	نزف الأحليل	خـــــــوێن دەڵانـــــــدن لەمیزەڕۆوە
Urethrostenosis	تضيق الأحليل	تــــــــــــــەنگبوون (تەســــــــــکبوون)ەوەی میزەڕۆ
Urothrostomy	فخر الأحليل	دەمــی میــزەڕۆ: لــەباری ئـــــەو تەنگبوونـــــەوە و گیرانـــەی میـــزەڕۆدا کــە چـــــــارەی ناکرێـــــــت بەبرینــــــسازی کونێــــك دروســـت دەکرێـــت کــە هەمیشە پێیدا بڕوات
Urethrotome	مبضع المبال	نەشــــــتەری میــــــزەڕۆ: ئامێرێکـــە بـــۆ بڕینـــی میـــــــزەڕۆ تـــــــەنگی و فراوانکردنی
Urethrotomy	شق الأحليل	میـــــزەڕۆ هەڵــــــدڕین: برینسازییەکی بڕینـە بـۆ چـــارەکردنی تەســـــکیی میــــزەڕۆ، دەشـــێت ئـــەم برینسازییە لەناوەوە یـان لەدەرەوە بکرێت

Urethrovaginal	احليلي مهبلي	میزەڕۆ و کێلکی
Urethrovesical	مبالي مثاني	میزەڕۆ و میزڵدانی
Urgeney	الحاح: الرغبة الملحة في الأدرار	تاڵوکە: بەتاڵوکە ئارەزوی میزکردن کردن
-uria	بيلة (لاحقة)	پاشگرێکە، پاشبەندە بەمانای دۆخێکی میز بەتایبەتی دۆخێکی ناساغ وەك: albumiuria
Uric	بولي	میزی، پەیوەندی میز
Uricacid	حامض اليوريك، حامض البوليك	ترشی یوریك
Uricaciduria	بيلة حامض البوليك (زيادة حامض البوليك في الأدرار)	یوریکە میزێ: زۆری ترشی یوریك لەمیزدا
Uriconia	زيادة حامض البوليك بالدم	میزە خوێنێ، زۆری ترشی یوریك لەخوێندا
Uridrosis	وجود اليوريا بالعرق	میزە ئارەقێ، یوریا هەبوون لەئارەقدا
Urina	بول	میز
Urinal	مبولة	میزدان: دەفرێکە تێ دەکرێت
Urinalysis	تحليل البول	شی کردنەوەی میز
Urinary	بولي	میزی، پەیوەندی میز
Urinate	يبول	میزکردن
Urination	تبول	میزکردن
Urine	بول	میز

Residual u.	البول المتبقي	پاشمیز، میزی پاشماوه: ئەو میزەی لەمیزڵداندا دەمێنێتەوە پاش میزکردن
Retention of u.	احتباس البول	میزگیران
Suppression of u.	انقطاع البول	میز نەکردن، میز وەستان
Urinemia = unemia	تبولن الدم	خوێن میزاویبوون
Urinogenous	بولي المنشأ	میز زا
Urinologist	خبير بالبول وأمراض	شارەزا لە میز و نەخۆشییەکانی
Urologiyy	المسالك البولية	میزەڕۆ
Urinology = urology	مبحث البول	میز زانی
Urinometer	مقياس كثافة البول	چڕی میزپێو: بۆ دەرهێنانی کێشی جۆری (کێشە خۆ)ی میز
Urinous	بولي	میزی، میزاوی
Uro-, ur., urono-,	سابقات للدلالة على العلاقة بالبول، بالجهاز البولي أو بالتبول	پێشگرێکە، پێشبەندە، پەیوەندی بەمیزەوە، بەرشتەی میزەوە یان بەمیزکردنەوە پیشان دەدەن
Urobilin	صفراوين، يوروبيلي	یورۆبیلین (ی میز) زەرداوینی (میز)
Urobilinemia	وجود اليوروبيلين (الصفروين) بالدم	یوروبیلین لەخوێندا هەبوون

Urobilinogen	مولد الصفروابن	یورۆبیلینـــــــــۆجین، یـــورۆبیلین پەیدارکـــەرە، زەرداویـــن دروســـتکەرە: پەیداکەری یوروبلین
Urocele	تجمع البول في الصفن	میـــز چـونە نـاو تورەکـە گونـــەوە (واتـــا تورەکـــەی گونەوە)
Urochesia	تغوط بـولي: خـروج البـول مع الغائط	میـــــــزە گــــــوکردن، بـــەمیزەگوکردن، لەگـــەڵ پیساییدا میز دەرچوون
Urochrome	صباغ البول	ڕەنگـــی میـــز: ڕەنگێکـــی زەردە کە ڕەنگە زەردەکـەی میز دەدات بەمیز
Urocyst = urinary bladder	المثانة	میزڵدان
Urodialysis	احتباس البول	میـــزگیران، میزوەســـتان، میـــز نـــەکردن (بەشـــێك یان تەواو گیرانی میز)
Urodynia	وجع التبول	ژانـــــــی میزکـــــــردن، میزکردنی بەئێش
Urogenital	بولي تناسلي	میـــــــزو زاوزێیـــــــی، پەیوەندیـدار بـە ڕشـتەی میز و ڕشتەی زاوزێوە
Urography	تصوير الجهاز البولي	تیـــــشکە وێنـــــەگرتنی ڕشـــتەی میـــز: بەتیـــشکی ڕۆنتگـــەن وێنـــەگرتنی بەشـــێك لەڕشـــتەی میـــز پـاش ئـەوەی ماددەیـەکی تایبـەتی دەدرێـت بـەوەی وێنەی دەگیرێت بۆ

Asceuding urography	تصوير الجهاز البولي صاعدا	وێنەگرتنی ڕشتەی میز بەرەو ژوور
Decending u.	تصوير الجهاز البولي نازلا	وێنەگرتنی ڕشتەی میز بەرەو خوار
Intravenous u.	تصوير الجهاز البولي بالوريد	بەخوێنهێندا وێنەگرتنی ڕشتەی میز
Retrograde u.	تصوير الجهاز البولي راجعا	وێنەگرتنی ڕشتەی میز بەرەودوا
Urolith	حصاة بولية	میزە بەرد: بەرد لە ڕشتەی میزدا
Urolithiasis	تحصى بولي	١- میزە بەرد پەیدابوون ٢- نەخۆشی میزە بەرد: ئەو ناساغییەی پەیوەندە بەبوونی میزە بەردەوە
Urologist	طبيب الجهاز البولي	پزیشکی ڕشتەی میز
Urology	علم الجهاز البولي	کۆئەندامی میززانی، (زانستی ڕشتەی میز): ئەو بەشەیە لەپزیشکی کە پەیوەندی بەمیز و ڕشتەی میزەوەیە، و ئێستاش ڕشتەی میز و زاوزێ دەگرێتەوە هی نێرینە و هی مێینیە
Urometer = urinometer	مقياس كثافة البول	چڕی میزپێو
Urophobia	رهبة (رهاب) التبول	میزەترسێ: ترسی میزکردن

Uropsammus	رمل البول	لمی میز
Urochesis	انقطــاع البــول، احتبــاس البول	میزگیران، میز وەستان
Uroscopy	فحص البول	تێڕوانینـه میـز، لێ نـۆڕی میز
Urosis	اتملال الجهاز البولي	دەردی رشتەی میز: هـەچ نەخۆشییەك بێت
Urtica	فقاعة	میــز یــان بلـۆق، لـیرگ، لەپەڕ
Urticaria	الشري	لـــــیرگ، لیركــــــردن: پەیــدابوونی پەڵــه لــیر لەسـەر پێـست کـه کـاڵتر یــان تێرتــرن لەپێــستی دەورووپشت و ئێجگار زۆر دەخـــورێن و زو بــــەزو دادەمرکێنەوه
Urticarial	شروي	پەیوەندیدار بـه لیرکـردن یـــان لـــه سروشـــتی لیردابوون، لیرگی
Urticarions	شروي	لیری، پەیوەندی لیرکردن
Ustion	حرق، احراق بالكي	سووتاندن، داخکردن
Usostatus	الوضعية الأعتيادية	دۆخـــی ئاســـایی، بـــاری ئاســـایی (لەڕاوەســـتانی گیانلەبەردا)
Uteralgia	وجع الرحم	ژانی مناڵدان
Uterectomy = hysterectomy	استئصال الرحم	مناڵدان هەلگرتن (بڕین)

Uterismus	وجع الرحم	ژانــی مناڵــدان، مناڵــدان ئێشه
Uteritis	التهاب الرحم	هـــــــــــــەوكردنی (سووتانەوە)ی مناڵدان
Uteroabdominal	رحمي بطني	مندالْدان و زگی
Uterocervical	رحمي عنقي	مندالْـــــدان و ملـــــی: پەیوەنـــدی مندالْــدان و ملەكەی
Uterodynia	الم الرحم، الم رحمي	ژانـــە مناڵــدان، ئێــشی پسدان
Uterfixation	تثبيت الرحم	چەسپاندنی پسدان
Uterogestation	حمل رحمي	ئاوسی لەپسداندا
Uterography	تصوير الرحم	تیـــشكه وێنـــەگرتنی مناڵدان
Urolith	حصاة الرحم	بەردی پسدان
Uteromania= mymphomania	شبق	خرۆش، بەكەڵی، بەبایی
Uterometry	قياس الرحم	پێوانی پسدان
Utero-ovarion	حملي مبيضي	پسدان و هێلكەدانی
Uteropexy	تثبيت الرحم	چەسپاندنی پسدان
Uteroplacental	رحمي سخدي	پسدان و ئاوەڵی
Uterosacral	رحمي عجزي	پـسدان و پاشــڵی (سمتــه جۆڵەیی)
Uteroslpingography	تصوير الرحم والبوق	وێنـــەگرتنی مناڵــدان و هێلكەڕۆ (گەراڕۆ)
Uterotomy = hysterotomy	شق الرحم	دڕینی مناڵدان

Uterotubal	رحمي بوقي	پسدان و هێلکە ڕۆیی (گەراڕۆی)
Uterotubography	تصوير الرحم والبوق	وێنەگرتنی پسدان و گەراڕۆ (هێلکەڕۆ)
Uterovaginal	رحمي مهبلي	پسدان و کێلکی
Uterovesical	رحمي مثاني	پسدان و میزڵدانی
Uterus	رحم	مناڵدان، پسدان: ئەندامێکی ماسولکەیی بۆشە لە گیانلەبەرە مێیەکاندا کە شوێن و مەڵبەندی پێگەیشتن و گەشە کردنی پز و ئاوڵەمەیە لەمرۆڤدا دەوری (٣) گرێ (ئینج) درێژە و بریتییە لە (لەش) کە هێندێ پانە لەسەرەوە و (مل)ێك لە بارییکە و لوولەیی لەخوارەوە، بۆشایی ناوەکەی لەسەرەوە بەگەراڕۆ (هێلکەڕۆ)کان دەگات و لەخواریشەوە دەکرێتەوە سەر کێلك
Uterus arcuatus	الرحم المقوسة	پسدانی کەوانی
Uterus bicornis	رحم ثنائية القرن	پسدانە دووشاخە
Uterus biforis	رحم مقسمة الفوهة	پسدانە دەم تیغەدار: ئەوەی کونی ملەکەی بەتییغەیەك دابەشکراوە

Uterus duplex	ثنائي الرحم	جووته پسدان
Fetal uterus	رحم طفلية	منالْـه پـسدان، پـسدانی منالآنه
Gravid uterus	رحم حاملة	پسدانی ئاوس
Pubescent utero	رحم بالغة	پسدانی قراسه (بالْغ)
Uterus unicornis	رحم وحيدة القرن	پسدانه یەكشاخه
Utricle	شكوة	مەشـــكاڵە: توورەكـــە (كيـــسە)يـــەكی ناســـكی تـــــەنكی پەردەییـــــە پەيوەنـــدی هەیـــە بـــە كەوانە كەناڵەكانی گوێوە
Vestibular u.	شكوة الأذن	مەشـــكاڵەی پڕۆســـتات، پڕۆستاتە مەشكاڵە
Utricular	شكوى	مەشـــكاڵەيی، پەيوەنـــدی مەشكاڵە
Utriculitio	التهاب شكوة الأذن	هەوكردنی مەشكاڵە
Utriculus = utriele		مەشكاڵە
u. prostaticus = prostatic utriele		پڕۆستاتە مەشكاڵە
Uva	زبيب	مێوژ
Uvea	العنبة	تـــرێ: چـــینە بۆیـــە دارە دەمارەكەی چاو، رەشـێنە و تەنـــە برژانگـــدار و (كۆرۆید)
Uveal	عنبي	ترێيەكی
Uveitis	التهاب العنبة	هەوكردنی ترێ
Auterior uveitis	التهاب العنبة الأمامية	هەوكردنی ترێی پێشەوە

Reterocheronic uveitis	التهاب العنبة مغاير اللون	هـەوکردنی ترێـی ڕەنـگ گۆڕاو
Sympathetis uveitis	التهاب العنبة الودي	هەوکردنی نیانە ترێیی
Uviform	عنبي الشكل	بۆڵـە تـرێ شـێوە، بۆڵـە ترێیی
Uvula	اللهاة	زمانە بچکۆلە، زمانۆچکە
Bifid uvula	اللهاة المفلوقة	زمانە بـچکۆلەی دووفـاق، زمانۆڵەی دووفاق
Uvular	لهائي	زمانـــــە بـــــچکۆلەیی، پەیوەندی زمانە بچکۆلە، زمانۆڵەیی
Uvuliti	التهاب اللهاة	هــــــــــــەوکردنی (ســـووتانەوە)ی زمانـــە بــــچکۆلە هــــەوکردن (سووتانەوە)ی زمانۆچکە
Uvulptosis	تدلی اللهاة	شــــۆڕبوونەوەی زمانــــە بـچکۆلە، زمانـە چـکۆڵەی شۆڕ، شۆڕە زمانۆچکە
Uvulotomy	قص اللهاة	زمانــــە چـــکۆڵە بـــڕین، زمانۆکە قرتاندن

V

Vaccinate	يلقح	كوتان، دەكوتێ
Vaccination	تلقيح	كوتان، ئاوڵە كوتكردن
Vaccinator	ملقح، آلة للتلقيح	ئاوڵە كوت، ئامێری كوتان
Vaccine	لقاح	ماكوتە، ڤاكسين ١- ئـــاو (ليمــف)ی بلــۆقی ئاوڵەی چێڵ (پانۆك) ٢- هەر ماكوتەيەك كە بـۆ مەبەســـــتی پاراســـــتن لەنەخۆشـــــــــــــــی بەكاردەهێندرێت
Autogenous v. or. Personal v.	لقاح ذاتي	ماكوتـــــەی خۆيـــــەكی، ماكوتەی كەسی

Bacterial v.	لقاح جرثومي	ماكوتەی میکرۆبی
BCG v.	لقاح بي سي جي	ماكوتەی بی سی جی
Polyvalent v.	لقاح متعدد	ماكوتەی فرەهێز
Quadriple v.	لقاح رباعي	ماكوتەی چواری
Triple v.	لقاح ثلاثي	ماكوتـــــەی ســـــیانە: ماكوتەیەكە لەسێ جۆری جیــاواز میكـرۆب ئامــادە دەكرێت
Typhoid v.	لقاح التايفوئيد	ماكوتەی گرانەتێ
Vaccinia = cowpox	جدري البقر	ئاوڵەی چێڵ، پانۆك
Vacciniform	شبه جدري البقر	ســـاپانۆك، وەك ئاوڵـــەی چێڵ
Vaccinigation	تلقيح متكرر	كوتانــەوە، چـەند جارێـك كوتان بـۆ بەباشـی گرتنـی كوتانەكە
Vaccinophobia	رهبة أو رهاب التلقيح	كوتانــە ترســێ، لــەكوتان ترسان، ترسی كوتان
Vaccino style	شيرط التلقيح	دەرزی كوتـــــان: جــــۆرە نەشـتـەرێكی بـچووكە بـۆ كوتان پێی
Vaccinotherapy	المداواة اللقاحية	چارەكردن بە ماكوتە
Vacuolation	تفجي، تكون فجوات	پەیدابوون
Vacuole	فجوة	ڤـــــاكیوڵ: بۆشــــاییەكی ڕوونــە لـەناو خانـەدا كـە پــڕە لەهــەوا یــان شــلە، بۆشایی، كەلێن

Vacuum	فراغ	بۆشـــی: بۆشـــاییەك کـــە هـەوای لێ دەرهێنـدرابێت بەتەواوی
High v.	فراغ عالي	بۆشـــــی تـــــەواوەتی: بۆشـــییەکە کەهـــەوای یـــەکجار تیـــا کـــەم بووبێتەوە
Vadum	ضحل	تەنکاو
Vagabondage	تشرد	گەڕۆکی، ئاوارەبوون
Vagal	تيهي	چەواشەیی
Vagi, = pl of vagus	الأعصاب التائهة	دەمارە چەواشەکان
Vagina	مهبل، غمد	کێلـــك، گـــوڵنگ: ئـــەو گوڵنگـە (بـۆری)یـە کەلـە دەمـــی کوزەوەتـــا پـــزدان دەگـــات، کـــالان، کـــێلان، بەرگ
V.cordis=pericardium	التأمور	کراسی دڵ، بەرگی دڵ
Vaginal	مهبلي، غمدي	کێلکـــــــی، گـــــــوڵنگی، پەیوەنـدی کێلـك، کـالانی، بەرگی
Vaginalitis	التهاب الغمد	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی بەرگ یان کالان
Vaginapexy	تثبيت المهبل	چەسپاندنی کێلك
Vaginate	مغمد، مغلف	کێلاندار، بەرگدار
Vaginectomy	استئـصال المهبـل، استئـصال الغمد	بڕینـــی کێلـــك، بڕینـــی کێلان

Vaginismus	شنج أو تشنج المهبل	کرژبـــــوونی کێلــــــك: کرژبـــــوونێکی پڕژانــــی کێلکه
Vaginitis	التهاب المهبل، التهاب الغمد	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی کێلــــــك، هـــــــەوکردن (سووتانەوە)ی کێلان
Vaginoabdominal	مهبلي بطني	کێلـك و زگـی: پەیوەنـدی کێلك و زگ
Vaginocele	فتق المهبل، تدلی المهبل	قــۆڕی کێلــك، داخزانــی کێلك
Vaginodynia	وجع (الم) المهبل	ژانە کێلك
Vaginofixation = colpopexy	تثبیت المهبل	چەســـــپاندنی کێلـــــك: برینـــــسازییەکە بەســـــەر کێلکـدا دەکرێــت و پێـی چەســـپ دەبێـــت واتـــا لەبزوتن دەکەوێت
Vaginogenic	مهبلي المنشأ	کێلکـــڕا، لـــەناو کێلکـــدا پەیدابوو
Vaginogram	صورة المهبل (الشعاعیة)	وێنەی (رونتگەنی) کێلك
Vaginography	تصویر المهبل (شعاعیا)	وێنـــــەگرتنی کێلـــــك (بەتیشك)
Vaginolabial	مهبلي شفري	کێلك و لۆچە زێی
Vaginometer	مقیـاس المهبـل: آلـة لقیـاس طول وقطر المهبل	کێلـك پێـو: ئامێرێکـە بـۆ پێوانــە کردنــی درێــژی و تیرەی کێلك
Vaginomycosis	فطار (داء فطري) المهبل	دەردە کەڕوی کێلك

Vaginal disease	داء مهبلي	دەردی کێلـــك (هەرچـــی دەردێك بێت)
Vaginoperineal	مهبلي عجاني	
Vaginoperineo-rrhaphy	رفو المهبل والهجان	دروونەوەی کێلك
Vaginoperineotomy	شق المهبل والعجان	دڕینی کێلك
Vaginoperitoneal	مهبلي بريتوني	کێلـــــك و پـــــەریتۆنی: پەیوەنـــــدی کێلـــــك و پەریتۆن
Vaginopexy	تثبيت المهبل	چەســـــپاندنی کێلـــــك: درونەوەی کێلك بەدیواری زگـــەوە لـــەکانی نـــاوی (کشانی) کێلکدا
Vaginoplasty	تقويم المهبل	ڕاســـتکردنەوەی کێلـــك: برینـــــسازی پلاســـــتیکی لەسەر کێلك
Vginoscope	منظار المهبل	دووربینی کێلك، کێلکبین
Vaginoscopy	تنظير المهبل	ســــــەیرکردنی کێلـــــك (هەناوبین)
Vaginotome	مبضع المهبل	چـەقۆی کێلـك: ئامێرێکـە بـــۆ بـــڕین و هەڵـــدڕینی کێلك
Vaginotomy	شق المهبل	هەڵدڕینی کێلك
Vaginovesical	مهبلي مثاني	کێلـــــك و میزڵـــــدانی: پەیوەنـــــدی کێلـــــك و میزڵدان

Vaginorulvar = vulvovaginal	مهبلي فرجي	کێلك و زێ (کوز)ی
Vagitis	التهاب العصب العاشر أو المبهم أو التائه	هەوکردنی (سووتانەوە)ی ڕەگی دەهەمین یان وێڵ، یان ئاواره یان گەڕۆك
Vagitus	صرخة، استهلال	یەکەم واقەی ساوا (دوای زایین)، واقاندن
V.uterinus	صرخة الوليد في الرحم، استهلال رحمي، الصرخة الرحمية	واقەی ناو پسدان: گریان یان واقاندنی ساوا لەناو مناڵداندا
V.vaginalis	صرخة الوليد في المهبل، استهلال مهبلي، الصرخة المهبلية	واقەی ناو کێلك: گریان یان واقاندنی ساوا لەکاتێکدا کە سەری لەناو کێلکدایە لە زاییندا
Vagolysis	تحرر العصب التائه، حل المبهم (التائه): عملية قطع فروع العصب العاشر الى المريئي لتفريج حالة قبب المرئ	ئازادبوونی دەماری چەواشە (وێڵ): برینسازی هەڵپچڕانی لکەکانی ڕەگی دەیەم کە دەچن بۆ سوورێنچك بۆرایی کردنی بەگیروەستانی (کرژبوونی) دەمی ئاشك
Vagomimetic	محاكي المبهم (التائه)	لاسایی کەرەوەی ڕەگی دەیەم (وێڵ)
Vagosympathetic		ڕەگی : دەهەمین و سیمپارتێکی مل پێکەوە

Vagotomy	قطع التائه (المبهم)	ڕەگـی دەهـەمین بـڕین: قرتانـدن یـان بڕینـی هەنـدێك لـە ڕەگـی دەهەمین هـەروەها پێشی دەڵێن (ڕەگی ئاشك بـڕین (gastrica menrectomy)
Medical v.	قطع التائه (المبهم) الطبي	ڕەگـی دەهـەم بـڕین بـۆ مەبەستی پزیشكی
Surgical v.	قطـع (التائـه) المـبهم الجراحي	ڕەگـی دەهـەم بـڕین بـۆ مەبەستی برینسازی
Vagotonia = vagotony	تغلب التائه، تغلب المبهم	زاڵـی ڕەگـی دەهـەمین: بارێكە كە ڕەگی دەهەمین زاڵ دەبێـت لـە كاروبـاری گشتی ئەندامەكانی لەشدا
Vagotropic	منحاز للتائه	لایەنگری ڕەگی دەهەمین
Vagotropisn	الأنحياز للتائه	لایەنگری دەهەمین ڕەگ
Vagrant	جوال، تائه، متشرد	گەڕۆك، ئاوارە، وێڵ، خانە بەكۆڵ
Vagus	التائـه، المـبهم، العـصب العاشر	گـەڕۆك، ئـاوارە، وێـڵ، ڕەگی دەهەمین
Valenea, valeney	تكافؤ	هـاوهێزی: توانـای گەردیلەیـەك بـۆ یـەكگرتنی لەگـەڵ گەردیلەیـەكی تـردا بەڕێژەی تایبەتی
Valency	تكافؤ، قوة، قدره	هاوهێزی، هێز، یارا

Valetudinarian = invalid	عاجز، مقعد	پــەك كەوتــە، نــەتوان، كەنەفت
Valgus	فحجي، أفحج	گێڕ، خوار
Genu v.	ركبة فحجاء	ئەژنۆگێڕ
Talipes v.	حنف فحجي (افحج)	قاچ خوار و خێچ
Valine	فالين	(ڤـالين): جـۆره ئـەمينۆ ئەســـــيدێكه (ترشـــــى ئەمينى)
Vallate	كأسى، محوط، مسيج	كاســەيى، جــامى (وەكــو جام)، دەورگیراو
Vallecula	أخدود	قەڵشت، دۆڵیچە
V.cerebelli	أخدود المخيخ	قەڵـــــشتى مێــــشكۆله: قەڵـــــشتێكى درێـــــژڕۆ (longitudinal)ى مێشكۆلەيە، دۆڵى مێـشكه بچكۆله
Vallis = vallecula cerebelli	أخدود المخيخ	كەندۆكى مێشكۆله
Vallum	حاجب	ديوار
V.unguis	حتار الظفر – ثنيـة الجلد المطوية على جانبي الظفر	قـــــــەدى پێـــــــستى هەڵپێـچراوى هـەردوولاى نينۆك
Valsalva’s maneuver	مناورة (فالسالفا)	منــــاوەرەى (ڤالـــسالڤا): بەرز بوونـەوەى پەسـتانى نـاو سـييەكان بـە تونـدى هەناسـەدانەوە لەكاتێكـدا لـە قـورگ (دەمــى بــۆرى هەوا) دەگیرێت

Value	قيمة	نــرخ، بــەها: (قيمــەت): پێوانەيــەكی بــەها يــان توانايیە
Valval	صمامي، مصراعي	زمانەيی، دەرچەيی
Valve	صـمام/ مـصراع: تركيـب غـشائي (ثنيــة غـشائية) داخـل قنـاة أو ممـر والـذي يمنــع جــزر محتوياتهمــا (عودتهــا الى الخلــف) أي يسمح بالمرور ويمنع العودة	زمانــــــە، دەرچــــــە: پێكهــاتنێكی پەردەييــە لـــەناو گونگـــە يـــان ڕێبازێكدا كە دەبێتە هۆی نەهێــشتنی گەڕانـــەوەی شتەكانی ناو يان بۆ دواوە واتــا ڕێــی پێــدا ڕۆيــشتن دەدات و ناهێڵێـــــــت بگەڕێتەوە
Left atrioventricular v. = Bicuspid v.	الـصمام الأذيــني الــبطين الأيسر، الصمام الثنائي	زمانــــەی گوێـــچكە و زگۆڵــەی چــەپ زمانـــە دووپـــەڕە، دەرچـــە دوو پەڕە
Right atrioventri cular	الصمام الأذيني البطيني	زمانــــەی گوێـــچكە و زگۆڵەی ڕاست
tricuspid v.	الصمام الثلاثي	زمانــە سێ پــەڕە، دەرچــە پەڕە
Bicuspid v.	الصمام الثنائي	زمانــە دووپــەڕە دەرچــە دوو پـــــەڕە: لـــەنێوان گوێچكە و زگۆڵەی چـەپی دڵدايە
Cardiac v.	الصمامات القلبية	زمانە (دەرچە)كانی دڵ

V. of aorta	صمام الأبهر	زمانـــەی شـــاخوێنبیەر، دەرچەی ئاوەرتا
Caval v.	صمام الأجوف	دەرچـــەی کلـــۆرە دەمـــار، زمانـــــەی (ئۆســـــتاکی): قـــەدێکی داســـییە لـــەناو گوێـــچکەی ڕاســـتی دڵـــدا لـــەنێوان دەمـــی (کـــونی) شـــینە دەمـــاری کلـــۆری (خـــوارو) و کـــونی نێـــوان گوێکە و زگۆڵەی ڕاست
Coronary v. = v. of coronary sinus	الصمام الأكليلي	زمانەی تاجی
Pulmonary v.	الصمام الرئوي	زمانەی سی، دەرچەی سی
Senilunar v	الصمام الهلالي	زمانـــەی داســـی، دەرچـــەی داسی، زمانە نوهەیڤی
Spiral v.	الـصمام اللـولبي: لولبيـــة في الغـــشاء المخـــاطي للقنـــاة الـــصفراوية وعنـــق كـــيس الصفراء	زمانـــە پێـــچاوپێچ، دەرچـــە لـــــــوول، دەرچـــــــەی (هیـــــــستەر): قـــــــەدی پێچاوپێـــچە لـــە چـــڵمە پەردەی توورەکـەی زراو و ملی زراودا
Tricuspid v.	الصمام الثلاثي	زمانـــە ســێ پـــەڕە، دەرچـــە سێ پەڕە: ئەوەی لـەنێوان گوێـــــچکەی ڕاســـــت و زگۆڵەی ڕاستی دڵدایە
Valved	ذو صمامات، ذو مصاريع	زمانەدار، دەرچەدار
Valveless	عديم الصمامات	بێ زمانە، بێ دەرچە

Valviform	صمامي الشكل	زمانەیی
Valvotomy	شق الصمام	هەڵدڕینی زمانـە، دەرچـە هەڵدڕین
Valvula	صمام، مصراع	زمانە، دەرچە
Valvular	صمامي، مصراعي	زمانەیی، دەرچەیی
Valvulitis	التهاب الصمام	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی زمانە
Valvuloplasty	تقويم الصمام	زمانــە ڕاســت کردنــەوە، زمانـــە ســـازی (دروســـت کردن)
Valvulotome	مبضع الصمام	زمانە بڕ، چەقۆی زمانە
Valvulotomy	شق الصمام	زمانـــە بـــڕین، زمانـــە هەڵدڕین
Vanadium	فاناديوم	ڤانـــادیۆم: تـــوخمێکی دانیسقەی بۆری میتاڵییە، هێما کیمیاییەکەی (V)ە، گەردیلە ژمارەکەی (٢٣) و کێـــــشی گەردیلـــــەیی (٥٠,٩٥)ە
Van Burens disease	مرض (فان، بورن)	نەخۆشـی (ڤـان، بیـورن): تەنــە ئیــسفەنجی کێــر تووشی دەبێت
Van den Bergh test	أختبار (فان دن برغ)	تاقی کردنەوەی (ڤـان دەن بـەرگ): لەسـەر سـیرۆمی خـــوێن دەکرێـــت بـــۆ نیـــشاندانی بـــیلیرۆبین لەخوێندا

Van gieson's stain	صبغة (فان كيسن)	ڕەنگی (ڤان گیسن): بۆ ڕەنگکردنی هەندێ شانە (تیشیو) و بریتییە لەفۆکسینی ترش و گیراوەی تری نیترۆفینۆڵ لە ئاودا
Vapor	بخار	هەڵم، هاڵاو
Vaporarium	مبخرة	گەرماوی هەڵم، گەرماوی ڕووسی شوێن یان ئامرازێکە بۆ چارە یان پێکردنی هەندێ نەخۆشی بەهۆی (هەڵم)ەوە
Vaporish	هيستريائي	هیستەریایی
Vaporization	تبخير، تبخر	کردن بەهەڵم، هەڵماندن، بەهەڵم چارەکردن
Vapors	اكتئاب، هوس هيستري	خەمۆکی (دڵتەنگی) (هیستەریایی)
Vapotherapy	المعالجة بالبخار	بەهەڵم چارە کردن، هەڵمە چارە، چارە کردن بەهەڵم
Vaqnez's disease	مرض (فاكنيز)	نەخۆشی (ڤاکنیز): بریتییە لە زۆربوونی خڕۆکە سوورەکانی خوێن
Var	مختصر لـ (variety)	کورتەی (variety)ە
Variable	متغير، متبدل	بڕ یان بەها (نرخ)یەکە کە دەشێت بگۆڕدرێت لەژێرباری جیاوازدا

Variate = variable	متغير	گۆڕدراو
Variation	تغاير، تغير	جیاوازی، گۆڕان، لەیەك نەچوون: جیاوازی سیفەتی بەرە لە لەوانەی دایك و باوكیان
Varicella	الحماق، جدري الماء	مێكوتە
Varies plnral of varix	دوالي، جمع دالية	خوێنهێنی كشاو
Variciform	دوالي الشكل	خوێنهێنی كشاوی
Varico-,	سابقة بمعنى دوالي	پێشگرێكە، بەواتا خوێنهێنی كشاو
Varicocele	قيلة دوالية، دوالي الحبل المنوي أو الصفن	كشانی خوێنهێنی پەتی تۆواو یان گون
Varicose	دوالي، مصاب بالدوالي	خوێنهێنی كشاو، دووچاری كشانی خوێنهێن
Varicosis	داء الدوالي، توسع الأوردة	دەردە خوێنهێن كشان، خوێنهێنە گشتی
Varicosity	دوالية، دوالي	خوێنهێنە كشێیەتی
Varicotomy	استئصال الدوالي	خوێنهێنی كشاوبڕین
Variola	الجدري	ئاوڵە، خوریكە، خوریلكە
V. caprima	جدري المعيز	ئاوڵەی بزن
V.crystallina	جدري الماء	مێكوتە
V. major	الجدري الكبير	ئاوڵە زلە
V.minor	الجدري الصغير	ئاوڵە گچكە
V.pamphigosa	الجدري الفقاعي	ئاوڵە بلۆقاوی، بڵقە ئاوڵە

Variolar	جدري	ئاوڵەیی، ئاوڵەدار، ئاولاوی
Varioliform	جدري الشكل	ئاوڵە ئاسا، وەك ئاوڵە
Varioloid	جديري	سووكە ئاوڵە، نیمچە ئاوڵە
Variolovaccine	لقاح الجدري	ماكوتەی ئاوڵە
Variolovaccinia	جدري البقر	ئاوڵەی چێڵ، پانۆك: جۆرە ئاوڵەیەكە بەكوتانی گوێرەكە بە ماكوتەی ئاوڵەی مرۆڤ پەیدا دەبێت
Varix	دالية	خوێنهێنێكی كشاو: شینە دەمارێكی فراوانبووی پێچ خواردووە
Varnish	ورنيش، دمام	وەرنیش
Varus	اصك، أروح، منخرق إلى الأنسي	ئەژنۆ شێواو، بۆ ناوەوە چەماوە: زاراوێكە بار و شوێن نیشان دەدات و بەتەنیا بەكار ناهێندرێت و ئەگەر بە تەنها بەكارهات مەبەست لە قاچ وەك talipes varus
Vas	وعاء	دەفر، قاپ، بۆری بەتایبەتی خوێنبەر، خوێندان یان لیمفە گونگە یان بۆری
Vasa afferentia	أوعية واردة	لیمفە بۆری هاتوو: بۆری لیمف لەپێش چوونە ناو لیمفە لووەوە

Vas deference	الأسهر	تۆمــەڕۆ: ئــەو بۆرییــەی لەگونەوە تۆماو دەبات
Vasa efferntia	أوعية صادرة	لیمفە بۆری دەرچوو: ئەو لیمفــە بۆرییانــەی لــە لیمفـــــە لووەکانـــــەوە دەردەچن
Vasa lympatica	أوعية لمفية	لیمفە، لیمفە بۆری
Vasa plural of vas	أوعية جمع وعاء	بۆرییەکان، کۆی بۆری
Vassal	وعائي	دەفرەکی
Vascular	وعائي	دەفــری پەیــدابوو لــە ..، پەیوەندە بە ..، پڕە لە .. بۆری خوێن یان لیمف
Vascularity	الوعائية	دەفرایەتی
Vascularization	تكون الأوعية	دروســت بــوونی باریکــە خوێنبەر
Vasculitis = angiitis	التهاب وعائي	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی خوێنبــەر، ســووتانەوەی دەرمارەکان
Vasculature	الجهاز الوعائي	رشــتەی خوێنبــەر، دەفــر کۆئەندام
Vasectomy	قطع الأسهر	تۆمە ڕۆبڕین
Vasitis	التهاب الأسهر	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی تۆمەڕۆ
Vaso-,	سابقة تعني وعائي	پێــشبەندێکە، بــەمانای پەیوەنـدی بەگونگـە یـان خوێنبــەر یــان لیمفــە بۆرییەکەوە

Vasoconstriction	تضيق الأوعية	دەفرەتە سکبوونەوە: کەم بوونەوەی تیرەی ناوەوەی خوێنبەرەکان
Vasoconstrictor	مضيق الأوعية	دەفرە تەسککەرەوە
Vasodilatation	توسع الأوعية، اتساع الأوعية	دەفرەکشێ، دەفرکشان
Vasodilation	توسع الأوعية	دەفرەکشێ، دەفرکشان
Vasodilator	موسع الأوعية	دەفرکشێن
Vasography	تصوير الأوعية – شعليا	تیشکە وێنەگرتنی دەفرەکان
Vasoligation	ربط الأسهر	تۆمە ڕۆ بەستن
Vasomotor	محرك وعائي	دەفر بزوێن، خوێنبەر بزوێن، دەماربزوێن ١- سەرکاری کردنی بزوتنەوەی دیواری خوێنبەرەکان بۆ فراوان کردن یان تەسککردنەوە یان بەشل یان توند کردنی ماسولکەکان ٢- هەچ مادە یان هۆیەك وەك (دەمار) ڕەگ (عصب) کە دەبێتە هۆی بزواندنی دەمارەکان
Vasoneuropathy	اعتلال وعائي عصبي	دەردی خوێنبەر و دەمار هەرچی نەخۆشییەکی خوێنبەر یان دەمار ببێت

Vasoparesis	شلل جزئي في الأعصاب المحركة للأوعية، خذل وعائي	نیمچه شەپلەی دەمارە خوێنبەرە بزوێنەکان
Vasopressin	فازوبريسين: هورمون نخامي رافع للضغط	ڤازۆ پرێسین: هۆرمۆنێکە لەدوو هۆرمۆنەکانی نیوەی پشتەوەی پێتویتاری گلاند (ئەویتر یان ئۆکسی تۆسین)ە، دەبێتە هۆی بەرزکردنەوەی پەستانی خوێن بە تەنگ کردنەوەی خوێنبەرە باریك و هەرە باریکەکان، هەروەها کار دەکاتە سەر ڕیخۆڵەکان و جووڵە یان زیاد دەکات
Vasopuneture	بزل أو وخز الأسهر	سمینی (پەنچەر کردنی) تۆمەڕۆ: واتا کونکردنی بەدەرزی بۆ مەبەستی پزیشکی
Vasorefl	منعكس وعائي	دەفر پەرچ
Vasorelaxation	استرخاء وعائي	دەفرە خاوبوونەوە
Vasoresection	استئصال الأسهر	تۆمەڕۆ لابردن (برین)
Vasorrhaphy	رفو (خياطة) الأسهر	تۆمەڕۆ دروونەوە
Vasosection	قطع الأسهر	تۆمەڕۆ برین (پچڕین)
Vasospasm	تشنج الوعاء	دەفرە کرژبوون
Vasotomy	قطع الأسهر	تۆمەڕۆ برین (پچڕین)

Vasotonia	توتر وعائي	دەفرە کرژێ
Vasovagal	وعائي تائهي (مبهمي)	خوێنبەر و وێڵی: زاراوێکە (گاوەرز Gowers) بەکاری هێنا بۆ کۆمەڵە نیشانەیەك کە بریتییە لە ژانی سەر دڵ، پەریشانی، هەست بە مردن کردن (نزیك بوونەوەی مردن)، دڵ تێکهەڵهاتن و هەناسەگرانی ئەمر نۆرەبەش لەچەند چرکەیەکەوە تاسەعاتێك دەشێت بخایەنێت یان زیاتریش
Vasovasotomy	مفاغرة أسهرية	تۆمەڕۆ پینەکردن: برینسازی دانەدەمیەکی دووچارچە تۆمەڕۆ
Vasovesiculectomy	استئصال الأسهر والحويصل المنوى	هەلگرتنی (لابردنی) تۆمەڕۆ و تۆمدان
Vasovesiculitis	التهاب الأسهر و الحويصل المنوى	هەوکردن (سووتانەوە)ی تۆمەڕۆ و تۆمدان
Vastus	متسع	گەورە، پان، بەرین (فراوان)
V. medialis	المتسعة الأنسية	ماسولکە پانەی ناوەوە (ی ڕان)

V. lateralis	المتسعة الوحشية	ماسـولكه پانـەی دەرەوە (ی ڕان)
Vault	قبوة	گوومەز: پێکهاتنێکی وەك گومـەز یـان بـەتاقی هێنراوە
V. of pharynx	قبوة البلعوم	گوومـەزی گـەر و (کـونی گەروو)
V. of skull	القحف	کاسەی سەر، کەللەسەر
V. of vagina	قبوة المهبل	گوومـەزی کێلـك (کـونی کێلك)
Vection	نقل المرض (من المرض الى السالم)	گوێزانەوە (گواستنەوە)ی نەخۆشی
Vector	١- ناقل (المرض من المريض الى السالم) وخاصة الحيوان (عادة من مفصليات الأرجل) الذي ينقل العامل المرضي من مضيفة الى أخر ٢- كمية اتجاهية	١- گـوێزەرەوە (ی نەخۆشی لـە نەخۆشـەوە بـۆ سـاغ بەتایبـەتی لەلایەن گیانلەبەرێکی لاق جومگـەدارەوە کـە هـۆی نەخۆشـییەکە لەخانـەخوێ (Host)ێکـەوە دەبـات بـۆ یەکێکی تر ٢- ئاراستە بڕ
Vectorcardiogram	مخطط القلب الأتجاهي	نەخـشەی دڵـی ئاڕاستەکراو
Vectorcardiography	تخطيط القلب الأتجاهي	نەخـشەگرتنی دڵـی ئاراسـتەکراو، ئاراسـتە نەخشەکێشانی دڵ

Spatial v.	تخطيط القلب الأتجاهي المجسم	بەرجەستە نەخشەكێشانی ئاڕاستە كراوی دڵ: نیشاندانی هێزە كارەباییەكانی دڵ وەك هەن لەبۆشایی بەسێ (دوور)ی لەشێوەی پۆپتیژێكی چوارلادا
Vegatable	١- نباتي ٢- خضراوات	١- ڕووەكی ٢- سەوزەمەنی
Vegetal	١- نباتي ٢- نمائي	١- ڕووەكی: پەیوەندیی ڕووەكەكان یان ڕووەكێك ٢- ڕووانی
Vegetalily	نباتية: مجموع الظواهر المشتركة في النباتات	ڕووەكێتی: سەرجەمی ئەو دیاردانەی گشت ڕووەك تێیاندا هاوبەشن
Vegetarian	النباتي	ڕووەكخۆر، ڕووەك خۆر: كەسێك هەر لەسەر بەرهەمی ڕووەك و سەوزە بژی
Vegetarianism	نباتية: نظرية العيش على الحبوب والفاكهة والمنتوجات النباتية وتطبيقها	ڕووەك خۆری: لەسەر بەرهەمی ڕووەك خواردن ژیان
Vegetative	نمائي: ١- ذو علاقة بالنمو وبالتغذية ٢- يعمل بصورة لاارادية أو لاشعورية	ڕووانی، نەشونمایی: ١- پەیوەندیدار بەگەشە و خۆراكپێدانەوە ٢- بەشێوەیەكی خۆنەویست كاردەكات

Vegetation	نامية	فراژی و گەشە کردوو
Vegetoanimal	نباتي حيواني: مشترك بين النبات والحيوان	ڕووەك و زیندەکی
Vehicle	١- حمال، وسيلة نقل ٢- سواغ	١- هۆی گوێزانەوە ٢- an Excipient
Veil	برقع	١- ڕووپۆش، پەچە ٢- گرێیەکی کەم لەدەنگی گۆرانی بێژدا
Vein	وريد	شـینە دەمـار، خـوێنهێن ئـەو دەمارانـەی خـوێن دەبەن بەرەو، یان بـۆ، دڵ، گـشت شـینە دەمارەکـان بێچگە لەشینەدەماری سی خوێنی ڕەش دەبەنەوە
Venography	تصوير الأوردة – شعاعيا	تیـــــــشکەوێنەگرتنی خوێنهێن
Velamen	برقع، غشاء	پەچە، پەردە
Velamenta = plural of velamentum	براقع، أغشية	پەچەکان، پەردەکان
Velamenta cerebri (meninges)	السحايا	پەردەکانی مێشك
Velamentous	برقعي، غشائي	پەچـــەیی، پـــەردەیی: پـــەردەیی و شـــۆرە وەك پەچە
Velamentum	برقع، غشاء	پەچە، پەردە، کاژ
Vellus	زغب، شعر	خـــــاو، وردە تـــــووك، گەندەموو

Velosynthesis	رفو فلق الحنك	کونی مەڵاشوو درووونەوە
Velpeaus bandage	رباط (فلبو)، رباط الكتف	پێـــــچەکی (ڤێلپــــۆ)، (شانپێچ)
Velum	برقع، سدال	پەچە، پەردە
Velum palati	سدال الحنك	نەرمە مەڵاشو
Vena	وريد	شینە دەمار، خوێنهێن
Vena anonyma (innominate vein)	الوريـد اللاسـم لـه، وريـد غير مسمى	(خـوێنهێنی) شـینەدەمارە بێ ناو
V. azygos major	الوريد الفرد الكبير	تاکـە خـوێنهێنی گـەورە، شـــینە دەمـــارە تاکـــەی گەورە
V. azygos minor	الوريد الفرد الصغير	شـــینە دەمـــارە تاکـــەی بچووك،
V. cava inferior	الوريد الأجوف السفلي	خوێنهێنـــــە کلـــــۆرەی خـــواروو، شـــینە دەمـــارە کلۆرەی خواروو
V. cara superior	الوريد الأجوف الأعلى	خوێنهێنە کلۆرەی ژوورو: پێکهـــاتووە لەهـــەردوو شـینەدەمارە (خوێنهێنـە) بـێ ناوەکـان (ی ڕاسـت و چـەپ) و خـوێن لەسـەر و دیواری سـنگ و پەلـەکانی ژوورو دەباتـــــەوە بـــــۆ گوێچکەی ڕاستی دڵ
Venae comitantes	الأوردة المرافقة	هـــاوەڵ خوێنهێنـــەکان: دوو خوێنهێن وەك هاوڕێ لەتەك خوێنبـــەرێکی هاوناویانـــدا دەبینـــرێن بـــەزۆری لەگـــەڵ خوێنبـــــەرە قووڵـــــەکانی پەلەکاندا دەبن

Venectasia	توسع الأوردة	فراوانبوونی خوێنهێنەکان
Venectomy	استئصال الوريد	خوێنهێن لابردن (دەرکێشان)
Venenation	تسمم	ژەهراویبوون، ژەهرداربوون
Veneniferous	حامل السم	ژار هەڵگرە
Venenous = toxic	سام، زاعف	ژەهر، ژەهرین
Venenosa	الحيات السامة	ماری ژەهرین، (ژەهردار)
Venenum	سم، زعاف	ژار، ژەهر
Venepuncture	بزل الوريد	سمینی خوێنهێن
Venereal	زهري	فەرەنگی، زوهری: لە یان بەهۆی جوتبوون (گانە)وە بڵاودەبێتەوە یان لەکەسێکەوە دەگیرێتەوە
Venereologist	اختصاصي الأمراض الزهرية	پسپۆری نەخۆشی فەرەنگی
Venereology	مبحث الأمراض الزهرية	باس (زانست)ی نەخۆشییە زوهرییەکان، فەرەنگیزانی
Venereophobia	رهاب الزهري، رهبة الأمراض الزهرية	فەرەنگی ترسێ، لەزوهری ترسان: ترسێکی نەخۆش لە زوهری تووش بوون
Venery	جماع	جووتبوون، گان (کردن)

Venesection	فصد	خـــــوێن بــــــەردان (ی خــوێنهێن بــە نەشـــتەر لەبـــەر هەنـــدێ هـــۆی پزیشکی)
Venesuture = phleborrhaphy	رفو (خياطة) الوريد	خوێنهێن درووونەوە
Venin-antivenin	عقار مضاد للزبيب	ماکوتــەی دژی ژەهــر: ژار و دژە ژار بەتێکــەڵی وەك ماکوتـــــەی (ڤاکـــــسین) بەکاردەهێنـــــدرێت بـــۆ دژکـــــاری ژاری مـــــار لەمرۆڤدا
Veno-,	سابقة بمعنى وريدي	پێــشبەندێکە، پەیوەنــدی بەخوێنهێنـــــــــــــەوە دەگەیەنێت
Venoauricular	أجوفي أذيني	پەیوەندیـــــــدار بــــــە خـــــوێنهێنی کلـــــۆر و گوێچکەلە (ی دڵ)
Venoclysis	الحقن الوريـد: حقـن ادويـة سـائلة أو سـوائل مغذيــة في الوريد	بەفیچقە (شرینقە) شلەی دەرمانـــاوی یـــان بـــژوێن کردنە خوێنهێنەوە
Venogram	صورة الوريد – شعاعيا	تیشکە وێنەی خوێنهێن
Venography	تصوير الوريد – شعاعيا	تیـــــشکە وێنـــــەگرتنی خوێنهێنـــــە بەتیـــــشکی ڕۆنتگەن وێنەی خوێنهێن گرتن بەجۆرێکی تایبەتی

Venom = toxin, poison	سم، زعاف	ژار، ژەهر
Snake venom	سم (زعاف) الحية	ژار (ژەهر)ی مار
Spider venom	سم (زعاف) العنكبوت	ژار (ژەهر)ی جاڵجاڵۆکە
Venomin	سمين، زعافين: خلاصة سم نوع من الأفاعي السامة تستعمل لمعالجة الرئية المفصلية	ژارین، (ڤێنۆمین): ماددەیەکە لەژاری هەندێ جۆر ماری ژەهراوی دەردەهێندرێت و نەخۆشی باداری جومگەی پێ چارە دەکرێت
Venomosalivary	زعافي اللعاب: يعرز لعابا زعاف (ساما)	لییك ژاراوی: لییکی ژاراوی دەردەدات
Venomous	زعافي، سام	ژاراوی، ژەهردار، ژەهر دەردەر
Venosclerosis	تصلب الوريد، تصلب وريدي	شینە دەمار ڕەقبوون، خوێنهێن ڕەقبوون
Venose	ذو أوردة	خوێنهێن، خوێنهێن دار
Venostasis	ركود وريدي	پەنگ خواردنەوەی خوێنهێن، وەستاندنی خوێن لە خوێنهێنەکاندا: گوشینیان لەهەر چوار پەلەکاندا بۆ ئەوەی خوێنەکە نەگەڕێتەوە
Venotomy	فصد	خوێن بەردان، کەڵە شاخ لێ گرتن
Venous	وريدي	خوێنهێن، پەیوەندی خوێنهێن

Veno, venostomy	مفاغرة وريدية	خوێنهێن دانەدەم یەك
Vent	مخرج	دەرگــا، دەرك، دەم، كــون، كونی كۆم
Venter	بطن	زگ، سك
Ventilation	تهوية ١- عمليــة تبــديل أو تجديــد هواء محل ما ٢- (في علـــــم وظـــــائف الأعضاء) تجهيز الأوكسجين بأستمرار خلال الرئتين ٣- (في الطـــب النفـــسي) مناقــشة مفتوحــة لأســباب الكدر والهم	١- هـــــەوا تازەكردنـــــەوە (گۆڕین) لە شوێنێكدا ٢- (لەفیـــــــــسیۆلۆجیدا) ئۆكـــــــسجین پێـــــــدان لەســــییەكانەوە پـــــەیتا پەیتا ٣- (لـــــــە دەروونـــــــە پزیـــــشكیدا): خـــــەم و خەفـــەت بـــەبادان بـــە وتوویــژ لــە گــەڵ كــردن بەبێ پەردە (بەكراوەیی)
Ventouse	محجم	كەڵە شاخ
Ventrad	صوب البطن	بەرەو زگ
Ventral	بطني، بطني الأتجاه	زگـــی، بـــەرەو زگ، بـــۆ بەرەوە
Ventri-, ventro-,	سابقة بمعنى بطني	پێـــــشگرێكە بـــــەمانای پەیوەندیدار بە زگ، زگی
Ventricle	بطين	زگۆڵە
Cerebral V.	بطين دماغي	زگۆڵەی مێشك
Heart v.	بطين القلب	زگۆڵەی دڵ
Ventricornu	القرن الأمامي (المتقدم)	شــاخی پێــشەوە: شــاخی پێـشەوەی سـنجاوی پـەتی دڕكاوی

Ventricular	بطيني	زگۆڵەیی
Ventriculitis	التهاب البطين (خاصة بطين الدماغ)	هەوكردنی زگۆڵە (بەتایبەتی هی مێشك)
Ventriculo-,	سابقة بمعنى بطيني	پێشبەندێكە، بەمانای پەیوەندی زگۆڵە، زگۆڵەیی
Ventriculogram	صورة البطينات (الدماغية)	تیشكە وێنەی زگۆڵەكان
Ventriculography	تصوير البطينات (الدماغية)	تیشكە وێنەگرتنی زگۆڵەكان
Ventriculopuncture	بزل البطين (الجانبي للدماغ بواسطة ابرة)	سمینی (پەنچەركردنی) زگۆڵەی (تەنیشتی مێشك بەدەرزی پیاكردن)، دەرزی كردن بەزگۆڵەدا
Ventriculoscope	منظار البطين (لمعاينة البطينات الدماغية وكي الضفيرة المشيمية)	زگۆڵە بین، دووربینی زگۆڵە (بۆ سەیركردنی زگۆڵەكانی مێشك و بۆ داخكردنی هۆنراوەی كۆرۆید)
Ventriculoscopy	تنظير البطين	بەهەناوبین سەیركردنی زگۆڵە
Ventriculostomy	فغر البطين	زگۆڵە پێكەوە دروون
Ventriculotomy	شق البطين (بطين القلب)	زگۆڵە هەڵدڕین (زگۆڵەی دڵ)
Ventriculus	١- بطين ٢- المعدة	١- زگۆڵە ٢- ئاشك = گەدە
V. cordis	بطين القلب	زگۆڵەی دڵ

V. dexter cordis	بطين القلب الأيمن	ڕاستە زگۆڵەی دڵ، زگۆڵەی ڕاستی دڵ
V. guartus cerebri	بطين الدماغ الرابع	چوارەمین زگۆڵەی مێشك
Ventricun bent	مكبوب، منبطح	بەسەر زگدا ڕاكشاو (پاڵ كەوتوو)
Ventro-, ventri-,	سابقة تدل على العلاقة بالبطين أو الجهة الأمامية من الجسم	پێشبەندێكە بەمانای پەیوەندی بە زگەوە یان بەڕووی بەرەوەی لەش
Ventro fixation	تثبيت الرحم الأمامي	چەسپاندنی پزدان بەدیواری پێشەوەی زگەوە
Ventro hystero-pexy	تثبيت الرحم الأمامي	چەسپ كردنی مناڵدان بەدیواری زگەوە (لەپێشەوە)
Ventromedian	بطيني أنسي	ناوە زگی
Ventrolateral	بطيني جانبي (وحشي)	تەنیشتە زگی
Ventroposterior	بطيني خلفي	پشتە زگی
Ventroptosis	تدلي البطن، هبوط المعدة	ورگ شۆڕی، ئاشك داخزان
Ventroscopy	تنظير البطن	بەهەناوبین سەیری ناو زگ كردن، ڕووناك كردنەوەی ناو زگ بۆ سەیر كردنی بەهەناوبین
Ventrose	أكرش	ورگن، ورگ زل
Ventro suspension = ventro fixation	تثبيت الرحم البطيني	زگە چەسپاندنی مناڵدان

Ventrotomy	شق البطن	زگ هەڵدڕین، زگ کردنەوە
Ventrovesico-fixation	تثبيت الرحم والمثانة الأمامي	زگ چەسپاندنی مناڵدان و میزڵدان بەدیواری پێشەوەی زگەوە
Venula	وريد صغير	وردە خوێنهێن، گچکە خوێنهێن
Venular	ذو أوردة صغيرة	وردە خوێنهێندار
Venule	وريد صغير	وردە خوێنهێن، خوێنهێنی بچکۆلە
Venus	الزهرة: الهة الحب عند قدماء اليونان	ناهێ، ناهیە، (ڤینۆس) خوابانوی دڵداری لای گریکەکانی کۆن
Verbal	شفهي، كلمي	زارەکی، زمانی، بەدەم، وشەیی
Verbigeration	ثرثرة، تكرار جنوني لكلمات وجمل غير ذات معنى	زۆربڵەیی، چەنەبازی، شێتانەوتن وتنەوەی وشە و ڕستەی بێ مانا
Verbomania	هوس الثرثرة	سەودای چەنەبازی، زۆر بلێی شێتانە
Verdigris	صدا النحاس	ژەنگی مس: سرکاتێکی (ئاسیتاتێکی) شینی ئاوداری تفتی مسە Cu(OH)2 2Cu.(CH3COO)
Verge	حثار، شغير	لێوار، قەراغ
Vergence, vergency	ميل	لاری، لاربوون

Vermicidal	قاتل الدود (الديدان) مبيد الديدان	کرمکوژە
Vermicular	دودي، دودي الشكل	کرمی، وەکو کرم
Vermiculate	دودي الشكل (في الشكل والمظهر) كثير الديدان	کرمی، کرم شێوە، پڕ کرم
Vermiculation	حركة دودية، التحوي	کرمە جووڵە
Verm iculous	دودي الشكل، مدود	کرم شێوە، کرمۆڵ، کرمن
Vermiform	دودي الشكل	کرم شێوە
V. appendix	الزائدة الدودية	کرمە پەڵە ڕیخۆڵە
Vermifugal	طارد الدود	کرم ڕەوێن
Vermifuge	طارد الدود	دەرمانی کرم: هەچ هۆیەك کرمی ڕیخۆڵە بکوژێت یان ڕەو پێ بکات (دەر بکاتە دەرەوەی ڕیخۆڵە)
Vermilingual	دودي اللسان	کرمە زمان: زمانێکی وەك کرمی هەیە
Vermin	هوام	جانەوەر
Verminous	هوامي، دودي، مدود	پڕ جانەوەر، کرمن، کرمی
Vermiphobia	رهاب الديدان	کرمە ترسێ: ترسانێکی نائاسایی لەکرم یان لەکرم تێدان
Vermis	دودة	کرم
Vermiscerebelli	دودة المخيخ	کرمی مێشکۆڵە: پارچە یان قاشی ناوەندی مێشکۆڵەیە لەنێوان هەردوو نێوە گۆیەکدا

Vermal	ربيعي	بەهاری
Vermation	الأيراق في الربيع	گەڵا كردن (لەبەهاردا)
Verneir	فرنية	ڤێر نێیَ: پێوەرێکی پلە پلەیە بۆ نیشاندان و پێوانی کەرتی زۆر ورد لە بەشە پێوانە
Vernix	طلاء	وەرنیش
Vernix caseosa	طلاء جبني (متجبن)	"وەرنیشی پەنیری": ماددەیەکی چەورە کەلە چەوری پێست و خانەی ئەپیسیلیۆمی هەڵوەریو پێکهاتووە و پێستی ساوادا دەپۆشێت
Verole = syphilis	سفلس، زهري	سفلیس، فەرەنگی
Verruca	ثؤلول	بالووکە
Verruca ploma Juvenilis	ثؤلول طفلي مسطح	پانە بالووکە منالان
Verruca plantaris	ثؤلول أخمصي	بالووکەی بەری پێ
Verruca vulgaris	ثؤلول اعتيادي (شايع)	بالووکەی ئاسایی
Verrucae = pl . of verruca	ثؤلول	بالووکە
Verrucose, verrucous	ثؤلولي، مثألل	بالووکەدار، بالووکاوی
Versicolour	مرقش، مبرقش	رەنگاو رەنگ، رەنگار
Abdominal v.	تحويل خارجي، تحويل بطني	وەرگێڕان لەدەرەوە: بەدەست وەگێڕانی باری منالّ لە زگدا لەم دیوی دیواری زگەوە (واتا لە دەرەوە)

Bimanual v.	تحويل باليدين	وەرگێڕانـــی دوو دەســـتە: وەرگێڕانـــی بـــاری منـــاڵ لەمناڵدانـــــدا بـــــەهۆی دەســــتێك لـــەدەرەوە و دەستێك (پەنجەیـەك یـان زیـــاتر) لـــە ناوكێلكـــدا (لەشی ئافرەتەكەدا)
Cephalic v.	تحويل رأسي	ســـەرە وەرگێـــڕان (بـــۆ ئـــەوەی ســـەری مناڵەكـــە بهێندرێتـــە بـــەرەوە بـــۆ ئەوەی بەسەردا ببێت)
Podalic v.	تحويل قدمي	پێیـــە وەرگێـــڕان (بـــۆ ئـــەوەی قاچـــێك یـــان هەردووكیان ڕا بكێـشرێنە بـــەرەوە و بـــۆ ئـــەوەی مناڵكە بەسـواری (بـەپێ) ببێت
Vertebra	فقرة	بڕە، بڕبڕە
Cervical v.	فقرة عنقية	بڕەی مل، بڕبڕەی مل
Dorsal v.	فقرة ظهرية	بڕە (بڕبڕە)ی پشت
Thoracic v.	فقرة صدرية	بڕە (بڕبڕە)ی سنگ
Lumbar v.	فقرة قطنية	بڕە (بڕبڕە)ی سێبەندە
Vertebrae = pl of vertebra	فقرات جمع فقرة	بڕبڕەكان
Vertebral column	فقري، ذو فقرات	بڕەیـی، بڕبڕەیـی، بڕبـڕە دار
Vertebrata	الفقريات	بڕبڕە دارەكان

Vertebrate	فقري	بڕبڕە دار
Vertebrectomy	استئصال فقرة	بڕبـــــــڕە لابـــــــردن: برینـــسازییەکە بڕەیـــەك یـان بەشـێك لەبڕبڕاگـەی پشتی پێ لادەبرێت
Vertebro-, vertebr-,	سـابقة بمعنـى فقـري أو ذو علاقة بالفقرات	پێشبەندێکە بـەمانای بـڕ، بڕبـڕە یـان پەیوەنـدی بـە بڕبڕەکانەوە
Vertebrofemoral	فقري فخذي	ڕاتــە بڕبــڕە: پەیوەنـــدی بڕبڕە و ئێسکی ڕان
Vertebrosacral	فقري عجزي	بڕبڕە و سمتە جۆڵەیی
Vertex	١- قمة، قمة الرأس ٢- دوامة	١- پۆپـــە، تـــەوقی ســـەر، تەپڵەی سەر، گێژە ٢- گێژ
Vertical	١- قمي ٢- عمودي	١- پۆپـــــەیی، گێـــــژەیی: پەیوەندی پۆپە ...هتد ٢- ســـــتوونی، شـــــاوولی، وەستاو
Verticalis	عمودي	ستوونی، ئەستوونی
Vertigo	دوار	گێژی، سەرەخولێ: هەسـت کـردن بـەوەی وەك گـشت شــــــتێك بەگــــــەردا بخولێتـــــــەوە یـــــــان نەخۆشـەکە خـۆی خـول دەخـــوات لەبۆشـــاییدا، سەرەسوورە
Vesania	جنون	شێتی

Vesanic	مجنون	شێت، پەتەڕی
Vesicaurinaria	المثانة	میزڵدان، میزدان
Vesical	مثاني	پەیوەنـــدی میزڵـــدان، میزڵدانی
Vesicant	منفط	هۆی بلۆقکردن
Vesication	نفطة، تنفیط	بلـۆق، بلـۆقکردن، بلـۆق پێکردن
Vesicatory	منفط	هۆی بلۆقکردن
Vesicle	حویصل، نفیطة	ســیکەوانە، ســیکەڕۆکە، سیکڵدانۆچکە، بلۆق (ێکی بچکۆلە)
Seminal v.	الحویصلات المنویة	تۆمدانەکان
Vesico-,	ســابقة بمعنــی مثــانی أو نفطوي	پێــشبەندێکە، بـــەمانای پەیوەندی بەمیزڵدان یـان بلۆقێکی کچکەوە
Vesico-abdominal	مثاني بطني	میزڵدان و زگی
Vesicocele	فتق المثانة	قـــــۆڕی میزڵـــــدان: دەرپـــــەڕینی بەشـــــێ لەمیزڵـــدان بەشـــێوەی قۆڕی
Vesicoclysis	حقن المثانة بسائل	فیچقە لەمیزڵدان دان (بۆ تێکردنی شلەیەك)
Vesicofixation	١- تثبیت الرحم بالمثانة ٢- تثبیت المثانة	١- دروونـی (چەسـپاندنی) مناڵدان بەمیزڵدانەوە ٢- چەسـپاندنی میزڵـدان (cystopexy)

Vesicoprostatic	مثاني بروستاتي	میزڵدان و پرۆستاتی: پەیوەندی میزڵدان و پرۆستات
Vesicorectal	مثاني مستقيمي	میزڵدان و ڕاستە (ڕیخۆڵە)یی
Vesicosanal	مثاني كلوي	میزڵدان و گورچیلەیی
Vesicotomy = cystomy	شق المثانة	میزڵدان هەڵدڕین
Vesicoumbilical	مثاني سري	میزڵدان و ناوکی
Vesicouretaral	مثاني حالبي	میزڵدان و میزکێشی
Vesicourethral	مثاني مبالي (احليلي)	میزڵ<ان و میزەڕۆیی
Vesicouterine	مثاني رحمي	میزڵدان و پزدانی
Vesicouterovaginal	مثاني رحمي مهبلي	میزڵدان و مناڵدان و کێلکی: پەیوەندی یان پەیوەستکەری میزڵدان و مناڵدان و کێلك
Vesicovaginal	مثاني مهبلي	میزڵدان و کێلکی
Vesicula	حويصلة	سیکڵدانۆچکە، کیسەیەکی بچووك
Vesicular	حويصلي، متكون من حويصلات	سیکڵدانۆچکە، سیکەڕۆکە سیکەڕۆکە (پێکهاتو لە چەند سیکەڕۆکەیەك)
Vesiculated	محوصل	سیکەڕۆکەدار: لەسیکەڕۆکە پێکهاتو
Vesiculation	تحوصل، إنفاط	بلۆقکردن
Vesiculitis	١- التهاب الحويصلة المنوية ٢- التهاب حويصلة	١- هەوکردنی (سووتانەوە)ی تۆمدان ٢- هەوکردنی سیکەڕۆکە

Vespajus	التهـــاب فـــروة الـــرأس الصديدي	هەو (کێم)کردنـی پێـستی سەر: زیپکە کـردن و کـێم کردن و هەوکردنی بەشـە موو دارەکەی پێستی سەر
Vesperal	مسائي	ئێوارانی، ئێوارەیی
Vessel	وعاء، عرق	قاپ، دەمار: بۆرییەکە کـە تـــراو (شـــلە)کـانی لەشـــی وەك خـــــوێن، لیمــــف، بەناویانـــــدا دەبــــرێن دەهێنرێن
Blood vessel	وعاء الدم (دموي)	خوێندان، خوێن گـیر: کـە بـــــریتین لەخوێنبــــەر، خوێن هێنەر
Lymphatic v.	الأوعية الليمفاوية	لیمفە دەمارەکان
Vestibula, plural of vestibulum	دهاليز، جمع دهليز	دولانەکان، دالانەکان، کۆی دولان، دالانە
Vestibular	دهليزي	دالانـــی: پەیوەنـــدی دالان (دولان)ێك
Vestibule	دهليز	دولان، دالان: مـــاوە، یـــان بۆشاییەکە لەدەمی دەرکی گونگـــە (کـــەنالّ)ێکـــدا بەتایبەتی دالانی گوێ
Nembranous v	دهليز غشائي	دالانی پەردەیی
Aortic v.	دهليز الأبهر	دالانـــی شـاخوێنبەر: ئـەو ماددەیەیـە کـە دەکەوێتـە نێـــوان زگۆڵـــەی چـــەپ و بنکی شاخوێنبەرەوە

Pyloric v.	دهليز البواب، دهليز بوابي	دالآنی ئاشكەوان
Vestibule of the ear	دهليز الأذن	دالآنی گوێ: ئەو بۆشاييەی دەكەوێتە ناو گوێ ئێسقانی ناوەوە و پەيوەستی هەيە لەگەڵ قاتڵە و كەوانە كەناڵەكان
Vestibule of the mouth	دهليز الفم	دالآنی دەم: ئەو ماددەيەيە كە سنووری ناوەوەی ددان و پووكەكانە و سنووری دەرەوەشی لێو و گووپەكانە
v. of the nose	دهليز الأنف	دالآنی لووت
Vestibule of the vagina	دهليز المهبل	دالآنی زێ، دالآنی كوز: ئەو بەشەيە كە سنوورەكانی گنجە زێ (لچە گچكە)كانە
Vestibulotomy	فتح الدهليز: عملية فتح ثقب في الدهليز	كونكردنی دالآن: برينسازييەكە بۆ دروست كردنی كونێك لەدالآنی گوێدا
Vestibulo-, urethral	دهليزي مبالي (احليلي)	دالآن و ميزەڕۆيی: پەيوەندی دالآنی زێ و ميزەڕۆ لەئافرەتدا
Vestibulum	دهليز	دالآن، دولآن
v. auris	دهليز الأذن	دالآنی گوێ
v. larynges	دهليز الحنجرة	دالآنی قوڕگ

Vestigo	أثر	شوێن، پاشماوە: شوێن یان پاشماوەی شتێك كە لەوەپێش هەبووە یان باشتر بووە
Vestigial	أثري	پاشماوە
Vestigium	أثر، عضو أثري	شوێن، پاشماوە، ئەندامێكی بێ كار (شوێنەواری)
Veta	دوار الجبل، دوار العلو	گێژی (نەخۆشی) شاخ یان بەرزایی
Veterinarian	بيطار، طبيب بيطري	بەیتاڵ
Veterinary	بيطري	بەیتاڵی، پەیوەندیدار بە پزیشكی بەیتاڵییەوە
Via	طريق، ممر	ڕێگا، ڕێباز
Viae naturales	الطرق الطبيعية	ڕێگا سروشتییەكان
Viability	حيوية، قابلية العيش	توانستی ژیان، زیندەگی
Vial	قارورة	قاپێكی شووشەی بچووك، (ڤیاڵ)
Vibrate	يهتز	لەرینەوە (جووڵەی هاتوچوونی ڕێك)
Vibration	اهتزاز	لەرینەوە
Vibrator	مهزة، مهزاز: آلة أو جهاز لأيصال الهزات الأليه الى قسم من أقسام الجسم	لەرێنەرەوە: ئامرازێكە بۆ لەراندنەوەی یان گەیاندنی لەرەی میكانیكی بە بەشێك یان ئەندامێك لە لەش
Vibratory	مهتز، هاز	لەراوە، لەرە لەركەر

Vibrio	ضمة	(ڤیبریۆ): چیلکەی کورتی خـــواری بـــزۆك (جوڵـــە جوڵکەر)ی تەنیا یان یەك بـــەکلکی یەکـــەوە لکـــاون بەپێـــچاو پێـــچی، بـــۆر (چونکە لەشێوەی بـۆر (،) دان)
Vibrio comma	ضمة الهيضة	بـۆر (ڤیبریـو)ی ڕشـانەوە: هـۆی نەخۆشـی ڕشـانەوە (چاوە قووڵە)یە
Eltor v.	ضمة الطور	بۆری (ئەلتوور)
Poracholera v.	ضمة شبه الهيضة	بۆری ڕشانەوە ئاسا
Vibriocidal	مبيد الضمات	بـــــۆر کـــــوژ، ڤیبریـــــۆ لەناوبەرە
Vibrion	ضمة	بۆر، ڤیبریۆن
Vibrissa, pl vibrissae	شعر الأنف	مـــوو، تـــووك (تیـــشك)ی لووت
Vicarious	بديل	شـوێنگر، جێگـر، بریتـی: ئەوەی شوێنی شـتێکی تـر دەگرێت
V. menstruation	حيض بديل	مەهکی (عـوزر)ی بریتـی: ئەوەیەکە کـە لەشـوێنێکی تـردا (کـە ئاسـایی نییـە) پەیدادەبێت
Vice	عيب	زەدەداری، ناتـەواوی، بـەد ڕەوتاری، خراپی

Vicious	معيب	زەردەدار، خـراپ، گەنـدە، تەنگ
Vichy water	ماء (فيشي)	کاناوی (ڤیشی): مانـاوێکی کـەمێك زگ رەوانکـەر و دژە ترشـــە لــە (ڤيــشی) هەيە
Victuals	أغذية	خواردەمەنی
Vidiognosis	تشخيص بالرؤية	ڤيـديۆ گنــۆز، دورپینـــەوە يان ناسينەوەی نەخۆشـی بـە تەلـەفيزيۆن: بـەهۆی تەلەفيزيۆنـــەوە تيـــشکە وێنـە پـەخش دەکرێـت و لەبـەر هێنـدی لـەدوورەوە راوێـژ کـردن و ديتنـەوەی نەخۆشی ئاسانە
Videotape	شريط فيديو	ڤيـــديۆ تێـــپ، شـــريتی ڤيديۆ
Vigilance	تــوجس، حـــذر، يـــتقظ، انتباه	وشياری، ئاگاداری، ئێـشك، بـــێ خـــەوی، بێـــداری، چاودێری
Vigilant	متـوجس، حـذر، متـيقظ/ منتبه	وشـــيار، بـــەئاگا، بێـــدار، چاودێر
Vigil	توجس، حذر	وشياری، ئاگاداری، بێداری
Vigor	عزية، نشاط	خورتی، چالاکی
Vigorous	عزوم، نشط	خورت، چالاك

Villi, pl. of villus	زغابات، جمع زغابه	مەمیلــە: مەمیلەیــەکی درێژکۆڵـەی وردە لـەڕووی چــڵمە پــەردەوە یــان پــەردەی جــۆری تــر لــە لەشدا
Anchoring v.	زغابة مرسية	مەمیلەی ڕاگیر: مەمیلـەی ئاوەڵــە (placenta) کــە سەرەکانی بە پەردەی نـاو منالّدانیەوە بەند دەکەن
Chorionic v.	زغابة مشيمية	مەمیلەی ئاوەڵ
Intestinal v.	زغابة معوية	مەمیلەی ڕیخۆڵە
Villitis	التهاب الزغابات	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی مەمیلە
Villoma	ورم زغابي	مەمیلە پەنام، ڤیلۆما
Villosity	زغابية، زغابة	مەمیلەداری، مەمیلە
Villous	زغابي	مەمیلەیی، مەمیلەدار
Villus	زغابة	مەمیلە
Arachnoid v.	زغابة عنكبوتية	مەمیلە جالّجالۆکەیی
Free v.	زغابة طليقة	مەمیلەی بەرەڵلا (ئازاد)
Lingual v.	زغابة لسانية	مەمیلە زمان
Vincent’s angina	ذبحة (ذباح) فنسانت	سنگە کوژێی ڤەنسنت
Vinculum	قيد	بەند
V. lingual	قيد اللسان (لجام اللسان)	بەند (جلّە)ی زمان
V. breve	قيد قصير	کورتــە بەنــد، بەنــدی کورت
V.lingulac cerebeli	قيد لسين المخيخ	بەنـدی زمانــە بــچکۆلەی مێشکۆلە

V. longum	قيد طويل	درێژە بەند، بەندی درێژ
V. tendinum digitorum	قيد اوتار الأصابع	بەنـــدی پەنجــە ژێکـــان، بەندی ژێی پەنجەکان
Vinegar	خل	سرکە
Vinometer	مقياس الخمر	مەیپێو: بـۆ پێوانـەکردنی بڕی کحول تێیدا
Vinum = wine	خمر، نبيذ	مەی، شەراب
Violation	انتهاك، اغتصاب	ئابڕوو بردن، ڕیسواکردن، ئەتك كردن، زەوتکردن
Violence	عنف	توونـــــدی، ســــەختی، تەووژم، زۆر
Violence death	مـوت غـير طبيعـي (بـسبب العنف)	مـــــەرگی ناسروشــــــتی (بەزۆر)
Violet	بنفسج، بنفسجي	وەنەوشـــە، وەنەوشـــەیی، مۆر
Crystal v.	بنفسجي متبلور	وەنەوشــــــەیی بلــــوری (کریستاڵ)
Gentian v.	بنفسجي الجنطيات	وەنەوشـــەیی جەنــشیانی، کلۆریـــــدی میـــــسایل رۆزانیلین
Viper	صل	ماری ژەهردار، کوێرەمار
Viral	حموي	ڤیرۆسی
Virgin	عذراء	کـــــچ (ئـــــافرەتێکی شـــوونەکردوویی داوێـــن پـاك و بنـدار واتـا لەگـەڵ کەسدا جووتنە بووبێت)
Virginal	عذري	کچی

Virginity	عذارة	کچێنی، بنداری
Virginium	فيرجينيـــــوم: عنــــصر كيمياوي رمزه Vi	ڤیرجینێـــوم: توخمێکـــە هێمـای کیمیـایی (Vi)ە و کونە ناو (Francium)
Virile	رجولي	پیاوانـــە، نێرانـــە، نێـــر، پیـاو، کـەڵ، (بەتایبـەتی لەهــــەبوونی هێــــزی جوتبووندا) بەگون
Viliescence	ترجل الأنثي	بەپیاوانـــدنی ئـــافرەت: دەرکـــەوتنی دیاردەکـانی پیــــــاوێتی لــــــەژنی بەساڵداچوودا
Virilia	اعضاء تناسل الذكر	گەڵ و گون: ئەندامـەکانی زاوزێی نێرینە
Viriligenic	مرجل	نێرکەرەوە
Virilism=masculinism	ترجل، ذكورة: ١- نـــشوء وظهـــور ســـجايا عقليـــة وجـــسمية خاصـــة بالذكور في الأناث ٢- الخنوثة التي يكون فيها الــشخص أنثـــى الأعـــضاء تناسلية الخارجية للذكور	١- نێرێتـــی، نێرایـــەتی: پەیـــدابوونی ڕەوشـــت و ڕەوتـــاری پیاوانـــە لـــە ئافرەتدا ٢- نێــــرە مـــــووکێتی: کەسـەکە ئافرەتـە بـەڵام گـەڵ و گـونی نێرینـەی پێوەیە
Virility	رجولة	پیاوێتی، پیاوی: هەبوونی هێـزی زاوزێـی ئاسایی لـە کەسێکی نێرینەدا

Viripotent	بالغ جنسيا، صالح للزواج	پیاو: لەلایەنی زاوزێوە پێ گەیشتووە و دەشێت ژن بهێنێت. دەشێت شوو بکات (بۆ ئافرەت کە گەیشتبێتە ئەو تەمەنەی بشێت بۆ شوو کردن)
Virology	مبحث الحمات	ڤیرۆسزانی: ئەو لقەیە لەزانستی میکرۆب کە باس لەڤیرۆسەکان دەکات لەگەڵ ئەو نەخۆشیانەی لێیانەوە پەیدا دەبن
Virose, virous	حموي، سام	ڤیرۆسی، ژەهراوی
Virtual	وهمي	ئەندێشەیی، خەیاڵی، وەهمی: وادیارە کە هەبی کەچی لەڕاستیدا نییە، نەدیو
Viricidal	مبيد الحمات	ڤیرۆسکوژە
Viracide	مبيد الحمات	ڤیرۆسکوژە
Viralence	فوعة	پیسی، زیانکاری، زیان ئاوەری، تەووژم، پەرۆکی: ئەو هێزی نەخۆشخستن یان نەخۆشی پێگەیاندن کە میکرۆبێك هەیەتی
Viralent	فائع	پیس، زیانکار، زیانئاوەر، بەتەووژم
Virus	حمة	ڤایرەس، ڤیرۆس
Attenuated v.	حمة مضعفة	ڤایرۆسی لاوازکراو

Coxsackie v.	حمة (كوكساكی)	ڤایرۆسی كوكساكی
Filterable v.	حمة رشيحة	ڤایرۆسی پاڵاوتە: ئەوەی توانای تێپەڕبوونی هەیە بەناو پاڵێوكەی تایبەتیدا كە میكرۆبی ئاسایی بەناودا تێپەڕ ناكات، لەڕاستیدا گشت ڤایرۆسێك كەهۆی نەخۆشییە لەجۆری پاڵێوراوە واتا توانای تێپەڕبوونی هەیە بەناو پاڵێوكەی تایبەتیدا
Sabies v., streetrabies v.	حمة الكلب، حمة الشارع: هي الحمة التي تحقن في الأرانب وتمرر من حيوان الى حيوان الى ان تصبح مدة الحضانة ثابتة وقصيرة واقصر من التي للحمة الطبيعية وتستعمل هذه الحمة المثبتة للتمنيع ضد المرض	ڤایرۆسی هاری، ڤایرۆسی هاری سەرجادە: ئەو ڤایرۆسەیە كە بە دەرزی لە كەروێشك دەدرێت و لە كەروێشكێكەوە دەبرێت بۆ یەكێكی تر تاوەكو ماوەی هەڵهێنان (incubation period)ی كورتتر و یەكبارتر دەبێت لەڤایرەسی سروشتی، و ئەم ڤایرەسە چەسپ كراوەیە كە بەكاردەهێندرێت بۆ بەرگری (immunity) پێ پەیداكردن

Vis	قوة	هێز، یارا، وزه، دەسەڵات
V. a fronte	القوة الجاذبة	هێزی ڕاكێش: ئەو هێزەی رادەكێشێت
V. a tergo	القوة الدافعة من الخلف	هێزی پاڵنەر: ئەو هێزەی پاڵ بەشتێكەوە دەنێت لەپێش خۆیەوە (واتا لەپشتەوە)
V. medicatrix naturae	القوة الشافية للطبيعة، قدرة الطبيعة على شفاء الأمراض دون الأستعانة بالمعالجة الطبية	هێزی چاككەرەوەی سروشت، توانای سروشت بۆ چاككردنەوەی نەخۆشی بەبێ دەرمان
V. vital v. vitalis	القوة الحيوية	هێزی زیندەوەری، هێزی زیندەگی بەخش
Viscera pl. of viscus	الأحشاء، جمع حشو	هاناو، ناو زگ، پزۆر
Visceral	حشوي	هەناوی
Visceralgia	ألم الأحشاء: الم في أحد الأحشاء	هەناوە ژان
Viscero-,	سابقة بمعنى حشوي	پێشبەندێكە، مانای پەیوەندی بەهەناوەوە، پەیوەندی بە ئەندامەكانی لەشەوە
Viscerography	تصوير الأحشاء – شعاعيا	تیشكە وێنەگرتنی هەناو
Visceroparietal	حشوي جداري	هەناو و دیواری: پەیوەندی هەناو و دیواری زگ
Visceroperitoneal	حشوي بريتوني (خلبي)	هەناو و پەریتۆنی: پەیوەندی هەناو و پەریتۆن

Visceroptosis	تدلي الأحشاء	هـــەناو داخـــزان، هـــەناو شۆڕی هەناو شۆڕبوونەوە
Viscerosensory	حسي حشوي	هەســــــتە هـــــــەناوی، پەیوەندی هەستی هەناو
Viscerotome	قطاع الأحشاء	ئامێرێکـــە بـــۆ نموونـــە وەرگرتنی پێی لە جگەری مردو بەکونتێکردن
Viscerotomy	قطع حـشوي: قطع قطعـة من الكبد بعد الوفاة	بڕینـــــی پارچـــــەیەك لەجگەر دوای مردن
Viscid	لزج	لینج
Viscidity	لزوجة	لینجی
Viscometer	مقياس اللزوجة	لینجی پێو(ەر)
Viscometery	قياس اللزوجة	لینجی پێوان
Viscosimeter	مقياس اللزوجة	لینجی پێو(ەر)
Viscosity	لزوجة	لینجی
Viscous	لزج	لینج
Viscus	حشو، حشي: أي عضو كـبير داخلـي في أحـد التجـاويف الثلاثـة الكـبيرة في الجـسم وخاصة التجويف البطني	نـاواخن: هـەر ئەنـدامێکی دەروونــــی (نــــاوەوە)ی گـەورە لـەناو یـەکێك لـەو سێ بۆشـاییەیە گورانـەی لەشـدا بەتایبـەتی لـەناو بۆشایی زگدا
Visibility	رؤيـة، وضـوح، جـلاء، مـدى الرؤية	بیـنین، دیـاری، ئاشـکرایی، ماوەی بینین
Visible	مرئي	دیا، پەیا، بینراو: دەشـێت یان دەکرێت ببینـرێت

Vision	رؤية، بصر	بینین، بینایی
Achromatic v.	رؤية لالونية	بێرەنگ بینی، رەنگ کوێری: بینین بەبێ هەست کردن بە رەنگ
Binocular v.	رؤية بالعينين	بەدووچاو بینین: بەکارهێنانی هەردووچاو بۆ بینین بێ ئەوەی جووت شت ببینرێت
Chromatic v., = chromatopsia	رؤية لونية، رؤية ملونة	رەنگە بینی
Dichromatic v.	رؤية ثنائية اللون	بینینی دوو رەنگ
Half vision	عمى نصفي	نیوە کوێری
Double v., = diplopia	الشفع	جووت بینین
Monocular v.	رؤية بعين واحدة	بینین بەچاوێك
Solid or sterioscopic v.	الرؤية المجسمة	بەرجەستە بینی، بینینی ستیریوسکۆپی
Visual	بصري	بینایی، پەیوەندی بینین
Visualization	ابصار	بینین، بەدی کردن، دیتن، هێنانە پێش چاو
Visual acuity	حدة البصر (الأبصار)	چاو تیژی، تیژی چاو
Visual axis	محور الأبصار	تەوەرەی بینین
Visuo-auditory	بصري سمعي	بینۆکی و بیستۆکی، دیتەنی و بیستەنی: پەیوەندی بینایی و بیستن
Visuognosis	ادراك (معرفة) المرئيات	بەچاو ناسینەوە (ی شت)

Visuosensory	حسي بصري، بصري حي	هەست و بینایی: پەیوەندی هەست بە شتە بینراوەکان لە ناوچەی تایبەتی مێشکدا
Visus = vision	رؤية، بصر	بینین، بینایی
Vita	حياة	ژیان
Vita-	سابقة بمعنى الحياة	پێشبەندێکە، بەمانای ژیان
Vital	سابقة بمعنى الحياة حيوي	ژێوەر، ژیانی، زیندەوەری، زیندەیی پەیوەندیی ژیان
Vital capacity	السعة الحيوية	توانی ژیانی (ژیوەری)
Vital statistics	احصاء حياتي	ئەژماری ژیانی، ئاماری ژیانی
Vitality	حيوية	ژێوەری، زیندوێتی، زیندەوەری
Vitalize	ينعش	زیندو کردنەوە، بووژاندنەوە، ژیاندن
Vitamin	فيتامين: احد مجموعة مركبات عضوية تتواجد بمقادير ضئيلة ومختلفة في الأطعمة الطبيعية وهي ضرورية جدا للنمو والصحة واستمرار الحياة الطبيعية للأحياء جميعا بما فيها البشر، وهي ليست من الدهون أو الزلاليات أو الكاربوهيدرات أو الأملاح المعدنية (اللاعضوية)	ڤیتامین: یەکێکە لەکۆمەڵێك لە پێکهاتووی ئەندامی بەهێندی جیاوازی کە لەخواردەمەنییە خۆرسکەکاندا کە زۆر پێویستە بۆ گەورەبوون و تەندروستی و فراژی بوونی ئاسایی زیندەوەر بەگشتی و مرۆڤیشەوە، ئەمانەش نەچەورین نەپرۆتین نەکاربۆهایدرات و نەخوێی نائەندامی

Vitelline	محي، صفاري	زەردێنەیی
Vitellus	المح، صفار البيض	زەردێنە (ی هێلکە)
Vitiation	افساد، تعطيل	تێکـدان، خـراپ کـردن، لەکارخستن، پەکخستن
Vitiligo= Leukodermia	البهق	بەڵـەکی: نەخۆشـییەکی پێستە بە پەڵە پەڵەی بێ ڕەنگـی دیاردەکـەوێت کـەجیاوازن لـە گـەورە و بـچووکیدا، پەڵـەکان بەتەواوی بێ ڕەنگن بەڵام لەسنوورەکانیاندا هەنـدێ ڕەنگـی پێـست تێرتـر دەبێـت، بـەزۆری پەڵەکان لـەو شـوێنانەدا زۆرتـر دەردەکەون کە خۆر لێیان دەدات
Vitreous	زجاجي	شووشەیی
Vitreous humor	الجسم الزجاجي	شووشـەتەن، تـەنی شووشەیی (لەچاودایە)
Vitriol	زيت الزاج	زاج
Vitritis	الزرق، الماء الأسود	ئـاوەڕەش، ئـاوی ڕەش، (گلۆکۆما)
Vitrum = glass	زجاج	شووشە
vivi-,	سابقة بمعنى حي	پێـشبەندێکە، بـەمانای زیندو
Viviparous	ولود حي	زیندە بزۆك
Vivisection	التـشريح العلمـي أو اجـراء	زانـستە توێکـاری

	تجـــارب جراحيـــة علـــى الأحياء	(توێگـەریی زانـستی) یـان تــاقی کردنــەوە لەســەر گیانلەبەری زیندو
Vocal	صوتي	دەنگی
Vocal cords or bonds	الأوتار الصوتية	دەنگەژێ
Vocal fremitus	الحفيف (الحسيس) الصوتي	دەنگـــــــە لـــــــەرزە: لەرینەوەیەکـە لـە سـنگدا لـــــەکاتی ئاخافتنـــــدا بەدەســـت هەســـتی پـــێ دەکرێت
Vocation	مهنة	پیشە
Voice	صوت	دەنگ
Amphoric v.	صوت خزفي	دەنگی گلێنەیی
Enunchoid v.	صوت الخصي	دەنگی خەساو
Whispered v.	صوت همسي	دەنگی چرپە، چرپە
Void	يطرح	بۆشـــــکردنەوە، خـــــاڵی کردنــــەوە، دەرکـــــردن، بــــــەتاڵکردن (ەوە) (ی میزڵدان یان ڕیخۆڵە)
Vola	مقعر	ڕووچاڵ
Vola manus	الراحة، راحة اليد	بەری دەست، لەپ
Vola pedis	أخمص (القدم)	بەری پێ
Volar	مقعر، راحي، أخمصي	پەیوەنـدی لـەپی دەسـت یان بەری پێ
Volatile	متطاير	فـــڕۆك، پەرشـــەوە بـــوو، پــەرش بــوو، هەڵمــە زوو (بەئاســـــانی دەبێــــــت بەهەڵم)

Volatilization	تطير	پـەرش بـوون، هەڵـچوون، فـڕین (گـۆڕان یـا گـۆڕانی ماددەیەك بۆ هەڵم)
Volatilize	يطير	پەرشـكردن، هەڵـچواندن، هەڵماندن
Volition	ارادة	ویـستن، خواسـت كـردن، ئیرادە
Volitional	ارادي	خۆویست، ئیرادی
Volley	اختلاج عضلي محرض	شـــێلگ: زنجیرەیـــەك ماسولكە فڕین دەستكردی
Volt	فولت	ڤۆڵـت: یەكـەی پەسـتانی كارەبایە
Voltage	فولتية	ڤـــۆلتێتی: پـــاڵهێزی كارەبایـــە كـــە بـــەڤۆڵت پێوانە كراوە
Voltmeter	مقياس الفولتية	ڤۆڵتپێو، ڤۆڵتمیتەر
Voltammeter	مقياس الفولت والأمبير	ڤۆڵـــت و ئـــامپێرپێو، ڤۆڵتامیتەر
Volume	حجم	قەبارە، قەوارە
Atomic volume	الحجم الذري	قـــەبارەی گەردیلـــەیی، گەردیلـە قـەبارە: دەكاتـە كێشی گەردیلـەیی بەسـەر چـــڕی دابەشـــكراو كـــە قەبارە بەسانتیمەترە سـێ جا نیشان دەدات
Molecular v.	الحجم الجزيئي	قەبارەی گەردی

Blood v.	حجم الدم	قەبارەی خوێن
Reserve v.	حجم احتياطي	قەبارەی یەدەگ، یەدەگە قەبارە
Packed – cel v.	حجم الكريات المرصوصة	قەبارەی خۆڕکە ڕیزکراوەکان
respiratory v.	الحجم التنفسي	قەبارەی هەناسە
Tidal v.	حجم مدي	قەبارەی هەڵکشان
Volumetric	حجمي	قەبارەی: پەیوەندی پێوانەی قەبارە
Voluntary	إرادي	ویستە، خۆویست،
Volute	ملتف، حلزؤني	بادراو، پێچ پێچ
Volvulate	ينفتل، يلف	بادان، باخواردن، بادران
Volvulus	انفتال	باخواردن: گیران (ی ڕیخۆڵە) بەهۆی گرێ دران یان باخواردنی ڕیخۆڵەوە
Volvulus neonatorum	انفتال الوليد	باخواردنی ڕیخۆڵەی ساوا
Vomer	الميكعة (عظم)	ئێسکە گاسنەیی: ئێسقانێکە بەشی خوارەوە و پشتەوەی پەردە (تیبغە)ی لووت پێك دەهێنێت
Vomerine	ميكعي	گاسنەیی، پەیوەندی ئێسکە گاسنەیی
Vomicose= ulcerous	قرحي، مقروح	پڕزام، زامدار

Vomit	قئ	ڕشانەوە: ١- هەڵهێنانەوە لەئاشکەوە بەدەمدا ٢- ئەو ماددەیەی هەل دەهێندرێتەوە
Vomiting	تقيئ تقيؤ	ڕشانەوە، ڤرشان
Cyclic vomiting	تقيئ دوري	سووڕە ڕشانەوە، ڕشانەوە بەسووڕ: ڕشانەوەیەکە بە وچان دەگەڕێتەوە
Periodic v.	تقيئ فتري	ڕشانەوە بەوچان
Stereosaceous v. = fecal v.	تقيئ برازي	ڕشانەوەی گواوی، گوو ڕشانەوە (گوو هێنانەوە)
Vomito	قئ	ڕشانەوە
Vomitonegro	١- القئ الأسود ٢- الحمى الصفراء	١- ڕەشە ڕشانەوە، ڕەشاو هێنانەوە ٢- زەردەتا
Vomitus	قئ	ڕشانەوە
Voracious	نهم	بەچە خۆر، تێر نەخۆرە
Vortex	دوامة	گێژاو
Vortex cordis	دوامة القلب	گێژاوی دڵ
Vox, = voice	صوت	دەنگ
Vulcanite	فولكانايت: المصلب	ڤولکانایت: کاوتچووکی ڕەقکراوە
Vulgaris	شائع	باو، ئاسایی
Vulnus	جرح	برین، زام، زەخم

Vulva	الفرج	کــوز، زێ، ئەندامــەکانی زاوزێ (جنــسی) دەرەوەی ئــافرەت کــە بانــە گــا و لۆچەزێ (لچە گەورە)کان و ئــەو بەشــانەی تــری لــەنێوان لۆچــەکاندایە دەگرێتەوە
Vulvar, vulval	فرجي	کوزی، پەیوەندی کوز
Vulvismus = vaginismus	تشنج (شنج) الفرج	کوز کرژبوون
Vulvitis	التهاب الفرج	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی کوز
Vulvocrural	فرجي فخذي	کوز و ڕانی
Vulvo-uterine	فرجي رحمي	کوز و مناڵدانی
Vulvovaginal	فرجي مهبلي	کوز و کێلکی
Vulvovaginitis	التهاب الفرج والمهبل	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی کوز و کێلك

W

W (tungsten)	الرمـــــز الكيميــــــاوي لـ(تنكستن)	هێمـــــــای کیمیـــــــایی (تەنگستن)ە
Wafer	برشانة	گوللاج (ێکی خـڕی پانـە دەرمانی تـێ دەکرێت بـۆ قووتدان
Waist	خصر	ناوقەد، کەر
Wakefulness	تيقظ، ارق، سهاد	شەو نخونی، بەخەبـەری، ئاگاداری
Walk	يمشي، مشية	ڕۆیشتن، ڕەوت
Walking	مشي	ڕۆیشتن
Wall	جدار	دیوار

Wallerian degeneration	تنكس (والر)ي	
Walleye	لطخة القرنية، حول وحشي، حول تباعد	تانەی چاو، خێلی لاپەڕ
Walnut	الجوز، شجرة الجوز	گوێز، دارگوێز
Wandering	جوال، متجول	گەڕۆك، لەق
Ward	ردهة، قاعة	قاووش (ی نەخۆشانە) ژوورێکی گەورە بۆ چەند نەخۆشێك لە نەخۆشخانەیەکدا
Warm-blooded	حار الدم (تطلق على الحيوانات التي تحتفظ بجدار، ثابتة واحدة بالرغم من تبدل حرارة	خوێن گەرم
Wart	ثؤلول	بالووکە
Filiform w.	ثؤلول خيطي	بالووکەی دەزوولەیی
Moist w.,	ثؤلول رطب	بالووکەی تەڕ
Mother w.,	الثؤلول الأم	دایکە بالووکە
Pitch warts	ثؤلول القار	بالووکەی قیر
Planter w.,	ثؤلول الأخمص	بالووکەی بەری پێ
Pointed w.	ثؤلول مدبب	بالووکەی نووکتیژ (قووچ)
Senile w.,	ثؤلول شيوخي	بالووکەی پیران، پیرە بالووکە
Venerial w.,	ثؤلول زهري	فەرەنگییە بالووکە
Warty	ثؤلولي، مثائل	بالووکەیی، بالووکەدار، بالووکاوی

Wash	١- غسول ٢- غسل (جسائل للتنظيف)	١- شۆرك ٢- شوردن، شوشتن
Wasp	زنبور	زەردەوڵە
Wasserman's test	فحص واسرمان	تــــاقی کردنـــــەوەی واسەرمان،
Wasserman's reaction	تفاعل واسرمان	کــــارلێکی واســــەرمان (لەســەر ســیرۆمی خــوێن بۆ دۆزینەوەی سیفلس)
Waste	ذبول، تلف	سیسبوون، لەناوچوون
Waster	حیـــوان (ثـــور أو بقـــرة) متدرن	چێڵی سیلاوی (سیلدار)
Water	ماء	ئاو، ئاڤ
Ammonia w.,	ماء الأمونیا	ئاوی ئامۆنیا
Aromatic w.,	ماء عطري	گــولاو، ئاوێــك کــە بــە دڵۆپاندن یان بەگرتنــەوە بـــــۆنی خۆشـــــکرابێ بەماددەیەکی تری
W. of crystallization	ماء التبلور	ئاوی کریستاڵ، کریـستاڵە ئاو
Distill w.	ماء مقطر	ئـــاوی کێـــشراو، ئـــاوی دڵۆپێنراو
Hard w.	ماء عسر	ئاوی ناساز
Heavy w.,	الماء الثقیل	ئـــاوی گـــران (قـــورس) قورساو
Minoral w.,	ماء معدني	کاناو
Potable w.	ماء شروب	ئاوی خواردنەوە

Solt w.	ماء يسر	ئاوی ساز
Water – borne	متنقل بالماء	بـه ئـاو گـوێزراوە: بـەو نەخۆشیانە دەوترێت کە بەهۆی ئـاو خواردنـەوەی پیـــسەوە دەبنـــەوە و دەگواسترێنەوە
Waters (liquor amni)	النخط	سەراو
Watershed	حاجز	بەربەســـت، پـــەردە لەمپـەر: بەرزاییـە کـە لـــەئاوە ڕۆدا کـــە ئـــاو بەلایەکدا ئاڕاستە دەکات
Abdominal w.,	حاجز الماء البطني	تیغەی ناو زگ: ئەو تیغە و بەرزاییانەیـە کـە لـە بـاری لەسـەر پـشت پـاڵ کەوتندا لە ناو زگدا دیار دەکەوێت لە دەرپەڕییوی بڕبڕەکـانی سـێبەندە و لێواری لەگەنە کە دەبنـە هـۆی ئاڕاسـتە کردنـی ئـــاو...هتـــد بـــەرەو چالاییەکانی سێبەندە و ناو لەگەنە
Watt	واط	وات: یەکـــەی هێـــزی کارەبایـــە و دەکاتـــە لوزەوی ئاسپێرێك لـەژێر پەسـتانی یـەك ڤۆلتـدا (واتا پاڵهێزی ڤۆلتێك)

Wattage	الواطية	واتێتی
Watt – hour	وحدة واط – ساعة	یەکەی وات – کاژمێر
Wattmeter	مقياس الواط	واتپێو (ەر)، واتمیتەر
Wave	موجة	شەپۆل، پێل
Alpha w's.	موجات (الفا)	شەپۆل (پێلە)ەکانی ئەلفا، ئەلفاپێل
Beta w's	موجات (بيتا)	شەپۆل (پێل)ەکانی بێتا، بێتاپێل
Brain w's	موجات دماغية	مێشکە شەپۆل (پێل)، شەپۆلەکانی مێشك
Contraction w's	موجة التقلص	شەپۆل (پێل)ی کرژبوون
Delta w's	موجات (دلتا)	شەپۆل (پێل)ەکانی دەلتا، دەلتا پێل
Excitation w's	موجات التهييج	شەپۆل (پێل)ی خرۆشان: جۆرە شەپۆلێکی کارەباییە لە ماسولکەیەك ڕەوان (پەیدا) دەبێت لەپێش کرژبوونیدا
Pulse wave	موجة النبض	شەپۆل (پێل)ی کوتە، شەپۆلی نەبز
Short wave	الموجة القصيرة	شەپۆلی کورت: ئەوەی ٦٠ مەترە کەمترە درێژی شەپۆلەکانیان
Transverse w	الموجة المستعرضة	شەپۆل (پێل)ی پانایی، شەپۆل (پێل)ی پانڕۆ
Wavelength	طول الموجة	درێژەی شەپۆل (پێل)

Wax	شمع	مێو
Waxy	شمعي	مێوین، وەکو مێو
Weak	ضعيف	لاواز، زەبوون
Wean	يفطم	بڕینەوە (لەشیر)
Weaned	مفطوم	لەشیر بڕاوە
Weaning	فطيم	منداڵی لەشیر بڕاوە
Weasand = the trachea	الرغامي = قصبة الهواء	بۆریی هەوا
Weight for weight	وزنا لوزن	سەر بەسەر
Web	نسيجة، كفاف، وترة	شانە، کەنار، ژێ
Webbed	مكفف، مرتبط، بغشاء	بەردار، بە بەرگێکەوە پەیوەست
Wedge	اسفين	پواز
Atomic w.	الوزن الذري	کێشی گەردیلەیی
Equivalent w	الوزن المكافئ	کێشی هاوهێزی
Moleculor w	وزن غرامي جزئي	کێشی گەردیی گرامی، مۆلیکیولی گرامی
Well	بئر	بیر
Wen	كيس دهني	ڕۆنە توورەکە
Wet	رطب	تەڕ، شێدار
Wetnurse	مرضعة	دایەن: ئافرەتێکە شیر دەدات بەمنداڵی یەکێکی تر
Wetnursing	استرضاع	دایەنی کردن
Whale	حدت	باڵ
Wheal	حبار	لیر

Wheat	حنطة	گەنم
Wheezing	أزيز	خییز، خیز
Wheeze	ازیز	خیزه
Whelk	بثرة، حبار	زیپکه، لیر
Whey	مصالة	ئـاوی ماسـت: ئـەو ئـاوه ڕوونەیە کەدوای مەیینی شـیر بەماسـت یـان بـە پەنیر جیا دەبێتەوە
Whipworm = trichuris trichura	دودة سوطية	قامچییه کرم
Whirl bore	الرضغة، رأس عظم الفخذ	١- کلاو ئەژنۆ ٢- سەری ئێسقانی ران
Whisper	همس، يهمس	چـــــرپه، چـــــرپاندن، دەچرپێنێ
Whistle	صفير، يصفر	فیکه، فیکاندن
White	أبيض	سپی
White of egg	بياض أبيض	سپێنەی هێلکە
White eye	بياض العين	سپێنەی چاو
White leg = phleg – masia alba dolens	التهاب الوريد الأبيض المؤلم	هــەوکردنی خـــوێنهێنی سپیی بەئازار
Whites operation	عملية (هوايت)	برینـــسازیی (هوایـــت): خەساندنە بـۆ مەبەستی چـارەکردنی پڕۆسـتاتی گەورە بوو
Whitlow	داحس	مووی پەنجە

Whoop	نـــــشيج، عــــول، شــــهيق، اختلاجي	هەناسە هەڵكێشان: ئەو هەناسەی وەك قووقە دەدرێت پێش نۆرە كۆكەی كۆكە ڕەشە یان لەگەڵیا
Whooping cough	سعال ديكي، شهاق	كۆكە ڕەشە
Whorl	دوامة، سوار	چەرخی خەڕەك
Wick	فتيل	پلیتە
Widals test	فحص (فيدال)	تاقی كردنەوە (ڤیدال): بۆ گرانەتێ دۆزینەوە
Wide	عريض	پان
Wide – mouthed	واسع الفم	پەل
Wild	وحشي، بري	رویێڵ
Will	إرادة، وصية	ویستن، ئارەزوو، راسپێری
Willow	صفصاف	بی، بیكۆڵ
Window	نافذة	پەنجەرە، رۆچنە
Aortic w.,	نافذة الأبهر	پەنجەرەی ئاوەرتا (شاخوێنبەر)
Oval w. = fenestra ovalis	النافذة البيضية	پەنجەرەی هێلكەیی
Sound w. = fenestra rotunda	النافذة المدورة	پەنجەرە خڕە (جوغزی)
Windowing	عملية فتح نافذة – في العظام	پەنجەرە تێكردن: برینسازییەكە لە ئێسقاندا بۆ كردنەوەی كونێكی وەك پەنجەرە لە توێكڵەكەیدا

Windpipe =the trachea	القصبة الهوائية، الرغامي	بــــــــۆری هەناســــــــە، قۆڕقۆڕاگە
Wing	جنح، جناح	باڵ
Winged	مجنح، ذو جناح	باڵدار
Winking	غمز	ترووكاندن (ی چاو)
Wire	سلك	تەل، سیم
Wisdom – tooth	سن العقل	دانـــی ئـــەقڵ، خـــڕی، خڕێنە
Withered	ذابل، ذاوي	پەژ مردە، سیس
Wizened	مجعد	تێقوپاو
Woman	أمرأة	ژن، ئافرەت
Womb = the uterus	رحم	منداڵدان، پسدان، پزدان
Wood	خشب	دار
Wool	صوف	خوری
Word	كلمة	وشە
Worm	دودة	كرم
Wormian bones	عظام (ورم)	ئێــــــــــسكەكانی (ۆرم): ئێسكی پچكۆلە پـچكۆلەن لــەناو درزەكــانی كەللــە سەردا
Worm – Müller's test for sugar	فحص (ورم مولر) للسكر	تـاقی كردنــەوەی (ۆرم – موللـــەر) بـــۆ شـــەكر: گیراوەیـــــەكی ١,٥ - ٢,٥٪ گـۆگرداتی مـس لەگـەڵ گیراوەیـــــەكی ئـــــەلكالی خـویێی ڕۆشـێل تێكـەڵ دەكـــــرێن و دەكرێنـــــە

		خەنـــــدێ میـــــزەوە بەکولاندن ماددەیەکی زەردی کە بریتییە لە ژێرۆکسیدی مس Cu_2O دەنیشێت لەکاتێکدا ئەگەر شەکر تێدابێت
Wound	جرح	برین، زام، زەخم
Asephie w.,	جرح طاهر	برینی پاك
Bullet w.,	جرح الرصاصة	برینی گولله
Blank cartridge w.,	جرح الخرطوشة	برینی فیشەکی ڕاو: کە گوللەی تێدا نییە
Contused w.,	جرح رضي	رووشە برین
Crushed w.,	جرح هرسي	هارە برین
Fire arm w.,	جرح ناري	ئاگرە برین
Gunshot w.,	جرح خردقي، جرح الرش	برینی ساچمە، برینی تاپڕ
Incised w.,	جرح قطعي	بڕدڕاوی، برینی بڕدڕاو، بڕەبرین
Lacerated w.,	جرح ممزق، متهتك	دڕاوە برین
Nompenetrating w.,	جرح غير نافذ	برینی کوێر، کوێرە برین
Open w.,	جرح مفتوح	برینی کراوە
Penetrating w.,	جرح نافذ	برینی کوناودەر
Perforating w.	جرح ثاقب	برینی کوناودەر
Poisoned w	جرح مسمم	ژاراوییە برین
Puncture w.,	جرح وخزي	ئاژنە برین

Septic w.,	جرح نتن	برینـــی پـــیس، برینـــی هەوکردوو
Subcutaneous	جرح تحت الجلد	برینـی ژێـر پێـست، ژێـر پێستە برین
Tangential w.,	جرح ملامس	بەرکەوتە برین
Wounded	جریح، مجروح	زامار، زامدار، بریندار
Wrap	لف	پێچان، پێچانەوە
Wreath	جدیل	هۆنراوە
Wrinkle	غضن	چرچی
Wrist	معصم، رسغ الید	مەچەك
Wrist drop	سقوط المعصم، استرخاء الید	مەچـەك کـەوتن، دەسـت شلی
Wrist joint	مفص المعصم، الرسغ	جومگەی مەچەك
Writing	کتابة	نووسین
Wry neck = torticollis	صعر العنق	مل خواری، ملخواری

X

Xan chromatic	مصفر	زەرد، ڕەنگ زەرد
Xantho chromatic	مصفر	زەرد هەڵگەڕاو
Xanthemia = carotinemia	اصفرار الدم	خـــوێنی زەردی، خـــوێن زەرد بوون
Xanthic	أصفر	زەرد
Xanthin (e)	زانثين، صفارين	زانـــــــين، زەرديـــــــن: ماددەيـــــەكى زەردە لـــە گوڵى زەرد وەردەگيرێت
Xanthin uria	بيلة زانثينية، بول أصفر	ميـــزى زانـــسين، ميـــزى زەرد
Xantho-,	سابقة بمعنى أصفر	پێشگرێكە بەماناى زەرد

Xanthochromia	اصفرار الجلد	زەردبـوون، پێـست زەردی (لــەزەردوویی دەچـــێت بەڵام یەکسان نین)
Xanthochromic	مصفر	ڕەنــــــــــگ زەرد، زەرد هەڵگەڕاو
Xanthochroons	أصفر السحنة	پێـــــــــست زەرد، زەرد ڕوخسار
Xanthocyanopsia	رؤية الأصفر والازرق	زەرد و شـــــین بیـــــنین: جۆرە کوێرییـەکی ڕەنگـە دووچـــاری هـــەر زەرد و شـــین دەبینێـــت بـــەڵام سەوز و سوور نابینێت
Xanthocyte	خلية صفراء	زەردە خانــە: خانەیەکـە ڕەنگی زەردی تێدایە
Xanthodermaxan thodermia	اصفرار الجلد	پێست زەردی
Xanthoma`	ورم أصفر	زانـــــسۆما، پــــەنامێکی زەردی بچووکە لەپێستدا پەیدادەبێت
Xanthomatosis	ورام اصفر	دەردی بـــــەزە پـــــەنامی زەرد: گـــرد بوونـــەوەی بڕێکی زۆری بـەز لـە نـاو لەشـــــدا و بەشـــــێوەی پـــەنامی بـــەز لـــەزۆر شوێندا دەردەکـەوێت بـە گرۆ گرۆیی و کاری تەواو دەکاتـــە ســـەر تـــەن و دروستی تەن

Xanthophyll	يصفور	زانسۆفیل: ماددەیەکی ڕەنگی زەردی ڕووەکی لەگەڵ کارۆتیندا هەڵدەکەوێت لەگەڵای سەوز و گیادا
Xanthopia	رؤية صفراء	زەرد بینین: جۆرە نییمچە ڕەنگ
Xanthopsia	صفرة المرئيات	کوێرییەکە شت بە زەردی دەبینی
Xanthuria	بيلة زانثينية	میزی زانسیین، زەرد میزین
Xanthosarcoma	ساركوما صفراء	زەردە سارکۆ
Xanthosis	داء الأصفراء	زەرد هەڵگەڕان: جۆرە زەرد بوونێکە بەتایبەتی هی پێست
Xe = xenon	الرمز الكيمياوي للزينون	هێمای کیمیایی زینۆنە
Xeno-,	سابقة بمعنى غريب أو ذو علامة بمادة أجنبية	پێشگرێکە بەمانای بیانی (نامۆ)، غەریب
Xenodochia	مستشفى الغرباء	نەخۆشخانەی بێ کەسان (بیانی)
Xanogenesis	تناوب الأجيال، إختلاف النسل	وەچە گۆڕکێ
Xenoparasite	طفيلي غريب	مشەخۆری نامۆ
Xenophobia	رهبة الأغراب، كره الأجانب	بێگانە (نامۆ)ترسێ، لەبێگانە ترسان، ڕق لە بێگانە بوون

Xenophomia	غرابة الصوت، تبدل الصوت	دەنگ گۆڕان، دەنگگۆڕکێ
Xeransis	جفاف، تجفف	وشـــك بوونـــەوە، وشـــك هەڵاتن
Xerasia	جفاف الشعر	مـــووە وشـــكی: دەردێكـــی مووە كە وشك هەڵدێت و بریقەی نامێنێت
Xero-,	ســـابقة بمعنـــى جـــاف أو العلاقة بالجفاف	پێـــشبەندێكە بـــەمانای وشك یـان پەیوەسـتی بـە وشكییەوە
Xerocheilia	جفاف الشفة	لێوە وشكێ
Xeroderma, xerodermia	جفاف الجلد	پێـــــــستە وشـــــــكێ: نەخۆشـــییەكە پێـــست تێیدا وشك هەڵدەگەڕێت و زبر دەبێت
Xeroma, xerophthalmia	جفاف المقلة، رمد جاف	چـــاوە وشـــكێ، گلێنـــە وشكێ
Xeromycteria	جفاف الأنف	لووتە وشكێ
Xerophagia	أكل الأطعمة الناشفة	ووشكە خواردن، خۆراكە وشكێ
Xerophobia	جفاف الخوف	ترشە وشكێ، دەمووشـكی تـرس: دەم ووشـك بـوون (لییـــك دەرنـــەهاتن) لەترســـان یـــان لـــەكاتی تووڕەیی و شپرزەییدا
Xerosis	جفاف	وشكی

Xerostomia	جفاف الفم	دەمە وشكێ
Xerotocia (dry labour)	ولادة جافة	وشكە زايين، زانە وشكێ
Xerotripsis	دلك جاف	لێك خشاندن (لێك خستن)ى وشك، وشكە لێك خشاندن (لێك خستن)
Xiphi-, xipho-,	سابقة تدل على العلاقة بالرهابة أو الخنجر	پێشبەندێكە پەيوەندى نيشان دەدات بە خەنجەر (شير)ەوە بەتايبەتى بەسەرى خوارووى كۆڵەى سنگەوە
Xiphisternum	الرهابة، القص الخنجري	
Xiphocostal	رهابوي ضلعي، خنجري ضلعي	خەنجەرى پەراسوويى
Xiphoid	الرهابة، خنجري الشكل	خەنجەرى، شيرى
X-rays	الأشعة السينية، اشعة اكس	تيشكى ئێكس، تيشكى رۆنتگەن
Xylanthrax	فحم	رەژو، خەلوز
Xylem	خشب	دار، تەختەدار
Xylo-,	سابقة بمعنى (خشبي)	پێشبەندێكە بەماناى دار يان لەدار دروست كراو، دارينە
Xylose	سكر الخشب، زايلوس	زايلۆس، شەكرى دار
Xylosuria	بيلة الزايلوس، بول زايلوس	زايلۆسە ميزێ

Y

Y (yttrium)	الرمز الكيمياوي لييتريوم	هێمای کیمیایی ییتریۆمە
Yahourth = yogurt	لبن رائب	ماست
Yard	١- اليارد ٢- الذكر (القضيب)	١- یاردە (یەکەی پێوانەی درێژی) ٢- کێر، (چووك)
Yawn, yawning	تثاؤب	باوێشك، باوێشکدان
Yaws	(يوز)	یۆز: جۆرە نەخۆشییەکە لە ناوچە گەرمەکاندا دەبێت
Yeast	خميرة	هەوێن، هەویر ترش
Yeki = bubonic	الطاعون الدبيلي	خەیارە تاعون

plague		
Yellow	أصفر	زەرد
Yolk	مح، صفار البيض	زەردێنەی (هێلکە)
Yolk duct	قناة المح	زەردێنە ڕۆ
Yolk sac	كيس المح	کیسەی زەردێنە
Young	فتى، غلام	گەنج، هەرزەکار، جوان
Youth	فتوة	گـــەنجی، هـــەرزەکاری، جوانی



کتێبە چاپکراوەکانی
کۆڕی زانیاری کوردستان و ئەکادیمیای کوردی

کۆڕی زانیاری کوردستان:

١) فەرهەنگی زاراوە (عەرەبی ـ کوردی)، بەدران ئەحمەد حەبیب، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٢، (١٤٢ لاپەڕە).

٢) کوردی تورکمانستان ـ مێژوو ـ ئەتنۆگرافیا ـ ئەدەب، د. مارف خەزنەدار، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٣، (٢٥٨ لاپەڕە).

٣) زاراوەی یاسایی، لیژنەی زاراوە لە کۆڕی زانیاری کوردستان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٤٠ لاپەڕە).

٤) زاراوەی کارگێڕی، لیژنەی زاراوە لە کۆڕی زانیاری کوردستان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٤٧ لاپەڕە).

٥) من ینابیع الشعر الکلاسیکي الکردي، ج١، رشید فندی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٢٤٠ لاپا

٦) ڕێنووسی یەکگرتووی کوردی، بەدران ئەحمەد حەبیب، هـەولێر، چـاپخانەی وەزارەتـی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٥٦ لاپەڕە).
٧) ڕێزمـانی کەسـی سـێیەمی تـاك، د.شـێرکۆ بابـان، هــەولێر، چـاپخانەی وەزارەتـی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (١٥٩ لاپەڕە).
٨) چوارینێن خەیام، د. کامیران عـالی بـەدرخان، وەرگێڕانـی لـە لاتینییـەوە د. عەبـدوللا یاسین ئامێدی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٩٤ لاپەڕە).
٩) شێوەی سلێمانی زمانی کوردی، د. زەریَ یوسـوپۆڤا، و: لـە ڕوسـییەوە د. کوردسـتان موکریانی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٢١٦ لاپەڕە).
١٠) العروض في الـشعر الكـردي، احمـد هـردى، هـەولێر، چـاپخانەی وەزارەتـی ڕۆشـنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٢١٨ لاپەڕە).
١١) ژانرەکانی ڕۆژنامەوانی و مێژووی چاپخانە ١٤٥٠ ـ ١٥٠٠، د. مەغدید سـەپان، هـەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٢٧٨ لاپەڕە).
١٢) زاراوەی ڕاگەیاندن، لیژنەی زاراوە لە کـۆڕی زانیـاری کوردسـتان، هـەولێر، چـاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (١٠٨ لاپەڕە).
١٣) فەرهەنگی زاراوەگەلی ڕاگەیاندن (ئینگلیزی - کوردی - عەرەبی)، بـەدران ئەحمـەد حەبیب، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (١٦٥ لاپەڕە).
١٤) ئەدەبی منداڵانی کورد - لێکۆڵینەوە ـ مێژووی سەرهەڵدان، حەمـە کـەریم هـەورامی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٤٠٦ لاپەڕە).
١٥) گیرەکێن زمانێ کوردی، د. فازل عمر، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، سـاڵی ٢٠٠٥، (١٣٤ لاپەڕە).
١٦) ل دۆر ئـەدەبێ کرمـانجی ل سـەد سـالاَ نـوزدێ و بیـستێ زاییـنی، تەحـسین ئیـبراهیم دۆسکی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٢٧٦ لاپەڕە).
١٧) دەنگسازی و بڕگەسـازی لـە زمـانی کوردیـدا، د. شـێرکۆ بابـان، هـەولێر، چـاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٢٠٦ لاپەڕە).

١٨) هۆنراوەی بەرگری لەبەرهەمی چەند شاعیرێکی کرمانجی سەروودا ١٩٣٩ ـ ١٩٧٠، د. عبدالله یاسین عەلی ئامێدی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٣٢٠ لاپەڕە).
١٩) یوسف و زولەیخا، حەکیم مەلا ساڵح، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٤٠٧ لاپەڕە).
٢٠) زمانی کوردان ـ چەند لێکۆڵینەوەیەکی فیلۆلۆجی زمان، پ. د فریدریش موولێر ئەوانی تر، و: لە ئەڵمانییەوە د. حمید عزیز ، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (١٩٢ لاپەڕە).
٢١) ڕێبەری بیبلۆگرافیە کوردییەکان ١٩٣٧ ـ ٢٠٠٥، شوان سلێمان یابە، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٤٠٠ لاپەڕە).
٢٢) فەرهەنگی گەورەی من. د. کوردستان موکریانی، چاپی یەکەم، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦ ، (٨٠ لاپەڕە).
٢٣) دیوانی عەزیز ـ محەمەد عەلی قەرەداغی ـ هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠، (١٤٤ لاپەڕە).
٢٤) زاراوەگەلی کاروباری مین ـ جەمال جەلال حوسێن ـ دلێر سابیر ئیبراهیم ـ دەزگای گشتی هەرێم بۆ کاروباری مین، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٨٠ لاپەڕە).
٢٥) زاراوەی ڕاگەیاندن ـ کەمال غەمبار ـ هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٩٦ لاپەڕە).
٢٦) زاراوەی ئەدەبی ـ ئامادەکردنی: لیژنەی ئەدەب لە کۆڕی زانیاری کوردستان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٣٨٠ لاپەڕە).
٢٧) ئیندێکسی گۆڤاری کۆڕی زانیاری کورد (١٩٧٣ ـ ٢٠٠٢) ـ شوان سلێمان یابە ـ هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٢٤٠ لاپەڕە).
٢٨) The Historical Roots of the National Name of the Kurds ـ د. جەمال ڕەشید، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (١٠٧ لاپەڕە)

٢٩) فەرهەنگی کۆمەڵناسی ـ عوبێد خدر ـ چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٨٣ لاپەڕە).
٣٠) بزاڤی ڕزگاریخوازی نیشتیمانی لە کوردستانی ڕۆژهەلاتدا (١٨٨٠ ـ ١٩٣٩ز) ــ د.سەعدی عوسمان هەروتی ـ چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١٥٥ لاپەڕە).
٣١) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵلای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاری دا ، نووسینی: حەسەن عەلی خانی گەڕووسی ، وەرگێڕانی لە فارسییەوە: محەمەد حەمە باقی ـ چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٢٠٤ لاپەڕە).
٣٢) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵلای نەهری لە بەڵگەنامەی ئەرمەنیدا، نووسینی: ئەسکەندەر غوریانس، وەرگێڕانی لە فارسییەوە ـ محەمەد حەمە باقی. چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١٢٨ لاپەڕە).
٣٣) فەرهەنگی کوردی ـ فارسی، وەرگێڕانی لە فارسییەوە ـ محەمەد حەمە باقی. چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١١٢ لاپەڕە).
٣٤) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵلای نەهری لە بەڵگەنامەی ئینگلیزی و ئەمریکی دا ـ نووسینی ـ وەدیع جوەیدە. وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە ـ محەمەد حەمە باقی . چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١١٦ لاپەڕە).
٣٥) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵلای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاری دا، نووسینی: عەلی خان گۆنەخان ئەفشار. وەرگێڕانی لە فارسییەوە ـ محەمەد حەمە باقی. چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٤٢٦ لاپەڕە).
٣٦) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵلای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاری دا، نووسینی: عەلی ئەکبەر سەرهەنگ. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: محەمەد حەمە باقی. چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧. (١٩٢ لاپەڕە).
٣٧) چەپکێك لە زاراوە گەلی کشتوکاڵ ـ ئامادەکردنی ـ حەمە ساڵح فەرهادی ـ چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١٤٤ لاپەڕە).

٣٨) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەکانی وەزارەتی کاروباری دەرەوەی ئێران دا. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: محەمەد حەمە باقی. چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٢٧٠ لاپەڕە)

٣٩) فەرهەنگی دیوانی شاعیران (نالی، سالم، کوردی)، نووسینی ـ د. محەمەد نووری عارف، چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١٠٠٠ لاپەڕە).

٤٠) یەکەم فەرهەنگی تۆ، وەرگێڕانی: د.کوردستان موکریانی، چاپخانەی دەزگای ئاراس، هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٨٦ لاپەڕە).

٤١) ئەدەبی منداڵانی کورد دوای ڕاپەڕین، نووسینی: حەمە کەریم هەورامی، چاپخانەی دەزگای ئاراس، هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٣٦٨ لاپەڕە).

٤٢) فەرهەنگی هەراشان، کۆکردنەوە و داڕشتنی: کۆمەڵێك مامۆستا، چاپخانەی دەزگای ئاراس، هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٣٣٦ لاپەڕە).

ئەکادیمیای کوردی:

٤٣) ئەلبوومی کەشکۆڵ، ب ١، دانراوی: محەمەد عەلی قەرەداغی، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٥٢ لاپەڕە).

٤٤) الأدب الشفاهي الكردي ، علي الجزيري ، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٢٠٠ لاپەڕە).

٤٥) بەرکوڵێکی زاراوە سازیی کوردی، ئامادەکردنی: جەمال عەبدول، دووەم چاپ، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٣٠ لاپەڕە).

٤٦) دیوانی قاصد، ساغکردنەوەی: شوکر مستەفا و ڕەحیم سورخی، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٥٢ لاپەڕە).

٤٧) چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی مێژووی کورد لە سەدەکانی ناوەڕاستدا، نووسینی: دکتۆر زرار سدیق تۆفیق، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٢٠٨ لاپەڕە).

٤٨) کیمیای ژەهری دەستکرد. نووسینی: پ.د. عەزیز ئەحمەد ئەمین، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٢٠٨ لاپەڕە).

٤٩) ڕۆڵی سەربازیی کورد لە دەوڵەت و میرنشینە ناکوردیەکان لـە سـەردەمی عەبباسـیدا، نووسینی: مەهدی عوسمان حسێن هەروتی، چـاپخانەی خـانی ـ دهـۆك، سـاڵی ٢٠٠٨، (٣٦٨ لاپەڕە).
٥٠) دور نـواب الـسليمانية في المجلـس النيـابي العراقـي (١٩٤٥ ـ ١٩٥٨)، دانـانی: سـالار عبدالكريم فندي الدوسكي، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٠٤ لاپەڕە).
٥١) عبدالله گۆران، رائداً لحركة تجديد الشعر الكوردي، دانـانی: کـەمال غـەمبار چـاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٢٠ لاپەڕە).
٥٢) وثائق بريطانية عن تشكيل دولة كوردية مستقلة ١٩٢٤ ـ ١٩٢٧ ، دانانی: د.عبـدالفتاح علی البوتانی، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٢٦٨ لاپەڕە).
٥٣) ساڵنامەی ئـەکادیمیای کـوردی ، ئامـادەکردنی: پرۆفیـسور د. وریـا عومـەر ئـەمین . چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٥٦ لاپەڕە).
٥٤) مەمێ و زیـنێ، ئامـادەکردنی: جـاسمێ جـەلیل، دوکتـۆر عیـزەدین مـستەفا ڕەسـووڵ خـستوویەتییە سـەر نووسـینی کـوردیی عـیراق و پێـشەکیی بـۆ نووسـیوە و لێـی کۆڵیوەتەوە، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٦٨ لاپەڕە).
٥٥) هەنگاوێك لەسەر ڕێگەی لێکۆڵینەوەی (دیوانی سـالم)دا، محـەمـــەدعەلی قـەرەداغی، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٨٠ لاپەڕە).
٥٦) کەرەسە بەتاڵەکان لە ڕوانگەی تیۆری دەسەڵات و بەسـتنەوە ((شـێوەزاری کرمـانجی سەروو))، نووسینی: ڤیان سلێمان حاجی، چاپخانەی حـاجی هاشـم ـ هـەولێر، سـاڵی ٢٠٠٩، (٢١١ لاپەڕە).
٥٧) هێـز و ئـاواز لـە دیـالێکتی کـوردیی ژووروودا، نوسـینی: عەبـدولوەهاب خالیـد موسـا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، سالی ٢٠٠٩، (١٤٦ لاپەڕە).
٥٨) گەپنامەی مێرگوڵان، نوسینی: ڕەسولْ دەروێش، چاپخانەی حاجی هاشـم ـ هـەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٧٦لاپەڕە).
٥٩) دۆخەکانی ژێـرەوە لای فیلمـۆرو هەنـدی لایـەنی ڕستەسـازیی کـوردی، ئامـادەکردنی: یوسـف شـەریف سـەعید، چـاپخانەی حـاجی هاشـم ـ هـەولێر، سـاڵی ٢٠٠٩ (١٣٤ لاپەڕە).

٦٠) هەندێ لایەنی ڕێزمانی دەسەلاَت و بەستنەوە (GB) لەزمانی کوردیدا، ئامادەکردنی: د.سەباح ڕەشید قادر، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩ (١٧٢ لاپەڕە).
٦١) الحياة الاجتماعية للكورد بين القرنين (٤ ـ ٩هـ/١٠ ـ ١٥م)، دانانی: دکتۆرە فائزە محەمەد عزەت، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٢٧٢ لاپەڕە).
٦٢) العلاقات الايرانية ـ السوفيتية ١٩٣٩ ـ ١٩٤٧، دانانی: نزار ايوب حسن الگولی، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٢٩٠ لاپەڕە).
٦٣) بیبلیۆگرافیای کوردناسی لە سەرچاوە فەرەنسییەکاندا، د. نەجاتی عەبدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٥٢٨).
٦٤) بیبلیۆگرافیای کوردناسی لە سەرچاوە ئینگلیزییەکاندا، د. نەجاتی عەبدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٤٤٨).
٦٥) امير امراء كردستان (ابراهيم باشا الملي ١٨٤٥ ـ ١٩٠٨)، دانانی: أ. د. عبدالفتاح علي البوتاني ـ علي صالح الميراني، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٦٠ لاپەڕە).
٦٦) دیوانا مەلا محەمەدێ سەیدا، بەهەڤکار: سەید جەلال نزامی، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٨٨ لاپەڕە).
٦٧) داستانی هەیاسی خاس و سوڵتان مەحموود، نووسینی: محەمەد ساڵح سەعید، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٣٢٦ لاپەڕە).
٦٨) کیمیای ژینگە، پیسبوونی ئاووهەوا، پ . د. عەزیز ئەحمەد ئەمین، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٦٠ لاپەڕە).
٦٩) گەشتنامەی پوژۆلا بۆ کوردستان ساڵی ١٨٣٧، وەرگێڕانی: د. نەجاتی عەبدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٩٨ لاپەڕە).
٧٠) ڕێزمانی کوردی، وەرگێڕانی: د. نەجاتی عەبدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٤٤ لاپەرە).

٧١) بونیـاتی زمـان لەشـیعری هاوچـەرخی کوردیـدا، ئامـادەکردنی: د. ئـازاد ئەحمـەد مەحموود، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩ (٢٥٨ لاپەڕە).

٧٢) الحركـة الـشيوعية في تقـارير مديريـة الامـن العامـة ١٩٥٩ ـ ١٩٦٢، نووسـینی: د. عبـدالفتاح علـی البوتـانی، چـاپخانەی حـاجی هاشـم ـ هـەولێر، سـاڵی ٢٠٠٩، (٢٨٨ لاپەڕە).

٧٣) فەرهەنگی سۆفیانەی دیـوانی (جزیـری و مـەحوی)، نووسـینی: د. ئیـبراهیم ئەحمـەد شوان، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠١٠، (٣٦٠ لاپەڕەیە).

٧٤) چیرۆکی منداڵان لە ئەدەبی کوردیدا (١٩٩١ ـ ٢٠٠٥)، دانـانی: ڕازاو ڕەشـید صـەبری، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠١٠، (٢١٢ لاپەڕە).

٧٥) هەولێر لە سەردەمی ئەتابەگیاندا، نووسـینی: پ. د. موحـسین موحەممـەد حوسـێن، عثمان علی قادر کردویە بە کوردی، چاپخانەی حاجی هاشم – هـەولێر، سـاڵی ٢٠١٠، (٤٧٣ لاپەڕە).

٧٦) هەورامان باشتر بناسین، نووسـینی: محەمـەد رەشـیدی ئـەمینی، چـاپخانەی حـاجی هاشم – هەولێر، ساڵی ٢٠١٠، (٩٦ لاپەڕە).

٧٧) فەرهـەنگا کـانی، نووسـینی: محەمـەد سـالح پێنـدرۆیی (جگـەر سـۆز)، چـاپخانەی سپیرێز – دهۆك، ساڵی ٢٠١٠ (٦٣٩ لاپەڕە).

٧٨) وشەنامە، نووسینی: جەمال حبیب الله (بێدار)، چـاپخانەی سـپیرێز– دهـۆك، سـاڵی ٢٠١٠ (١١٤٧) لاپەڕە).

٧٩) بیبلیۆگرافیای ئەکادیمیای کوردی، ئامـادەکردنی لیژنـەی بیبلیۆگرافیـای ئـەکادیمیای کوردی، چاپخانەی سپیرێز – دهۆك، ساڵی ٢٠١٠ (٤٠٠) لاپەڕە.

٨٠) ئاسوورییەکانی باشووری کوردستان، نووسینی د. عەبدوڵلا غەفور، چاپخانەی سپیرێز – دهۆك، ساڵی ٢٠١٠ (٢٠٨) لاپەڕە.

٨١) جوگرافیای ئـابووری نـەفت لـە کوردسـتاندا، چـاپی سـێیەم، نووسـینی د. عەبـدوڵلا غەفور، چاپخانەی حاجی هاشم– هەولێر، ساڵی ٢٠١٠ (٣٠٥) لاپەڕە.

٨٢) فلسفة العشق الإلهي في شعر الجزيري، تأليف محمد امين دوسكي، الطبعة الثانية، مطبعة سپيرێز– دهۆك، سنة ٢٠١٠ (١٩٦) صفحة.

٨٣) فەرهەنگی کوردی – فەرەنسی، نووسەر: ئۆگست ژابا، بلاوکەرەوەی زانستی: فێردیناند یۆستی، وەرگێرانی پێشەکی و دووبارە لەچاپدانەوەی: د.نەجاتی عەبدوڵلا، چاپخانەی حاجی هاشم – هەولێر، ساڵی ٢٠١٠ (٥٠٥) لاپەرە.

٨٤) فەرهەنگی ئابووری، دانانی: پ.ی.د. سەلاحەددین کاکۆ خۆشناو، چاپخانەی حاجی هاشم – هەولێر، ساڵی ٢٠١٠ (٢٥٦لاپەرە).

٨٥) الوسائل التعليمية ومعوقاتها في تدريس العلوم، رشيد فندي، مطبعة سبيريز– دهوك، سنة ٢٠١٠ (١٣٠) صفحة.

٨٦) سایکۆلۆژی زمان، نووسینی لارس مێلین. وەرگێران و ئامادەکردن غازی عەلی خورشید. چاپخانا سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، (١٧٠) لاپەرە.

٨٧) الكُرد في مؤلفات المقريزي التاريخية – دراسة تحليلية، الدكتور فرهاد حاجي عبوش، مطبعة سبيريز– دهوك، سنة ٢٠١٠ (٤١٨) صفحة.

٨٨) من معالم الحياة الكردية في سوريا / تأليف ميديا عبدالمجيد محمود، مطبعة سپيرێز – دهۆك ٢٠١٠، ٢١٦ صفحه.

٨٩) ئێل و ئویجاخێن کوردا ل کوردستانا ئیرانێ، وەرگێرانا مەسعود گولی، چاپخانا سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، ١٤٠ لاپەرە.

٩٠) سمکویێ شکاك و شۆرەشا وی د بەلگەنامەیێن ئیرانیدا، ئامادەکرن و تویژاندن فاخر حەسەن گولی و وەرگێران و پێداچوون نزار ئەیوب گولی، چاپخانا سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، ٣٨٤ لاپەرە.

٩١) الفارقی ومنهجة من خلال كتابة تاريخ ميافارقين وآمد، تأليف سگڤان محمد سعيد كوچر، مطبعة سپيرێز – دهۆك ٢٠١٠، ٣٠٨ صفحه.

٩٢) پەندی کوردی، نووسینی حەمید رەشاش، چاپخانەی سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠ ، ٣٢٤ لاپەرە.

٩٣) دو فەرهەرهەنگێن ڤەهاندی نووبار و (مرصاد الأطفال) بەرهەڤکرنا تەحسین ئیـبراهیم دۆسکی، چاپخانەی سپیرێز — دهۆك ٢٠١٠، ١١٢ لاپەرە.

٩٤) دو ڤـەهینۆکێن کرمـانجی د علمـێ تەجویـدێ دا، بەرهـەڤکرنا تەحـسین ئیـبراهیم دۆسکی، چاپخانەی سپیرێز — دهۆك ٢٠١٠، ١٠٠ لاپەرە.

٩٥) لێکولێنەوەو ساغکردنەوەی بەشێك لە دیوانی موخلیس. د. ئیبراهیم ئەحمەد شوان، چاپخانەی سپیرێز — دهۆك ٢٠١٠، ٣٢٤ لاپەرە.

٩٦) دیوانا نـەفعی، سـاخکرن و بەرهـەڤکرن تەحـسین ئیـبراهیم دۆسـکی و مەسـعود خالـد گولی، چاپخانا سپیرێز/ دهۆك ٢٠١٠، ٢٦٠ لاپەرە.

٩٧) بنیاتی جۆرەکانی ڕووداو لـە ڕۆمـانی کـوردی باشـووری کوردسـتان، نووسـینی ڕێـزان عوسمان (خاڵە وێوە)، چاپخانەی سپیرێز/ دهۆك ٢٠١٠، ٢٧٦ لاپەرە.

٩٨) تورك لە بولگارستان، کورد لە تورکیا، نووسینی، عەزیز نەسـین، وەرگێـران و ئامـادە کردنی، بەکر شوانی و سیروان ڕەحـیم، چـاپخانەی حـاجی هاشـم/ هـەولێر ٢٠١٠، ١٤٠ لاپەرە.

٩٩) الدولة الأيوبية وفق نظرية الدولة لابن خلدون، تـأليف: د. حكـيم عبـدالرحمن البـابيرى، مطبعة، حاجى هاشم/ أربيل ٢٠١٠ ، ٣٢٠ صفحة.

١٠٠) فەرهەنگی پزیـشکی ، دانـانی د. جـەمال ڕەشـید، چـاپخانەی حـاجی هاشـم، هـەولێر ٢٠١٠، بەرگی یەکەم ٨٤٠ لاپەرە.

١٠١) فەرهەنگی پزیشکی ، دانـانی د. جـەمال ڕەشـید، چـاپخانەی حـاجی هاشـم، هـەولێر ٢٠١٠، بەرگی دووەم ٧٩٦ لاپەرە.

١٠٢) فەرهەنگی پزیشکی ، دانـانی د. جـەمال ڕەشـید، چـاپخانەی حـاجی هاشـم، هـەولێر ٢٠١٠، بەرگی سێیەم ٦٨٠ لاپەرە.